

ԵՐԵՎԻՆ ՏՆԿԵՆ
 ԵՐԳԵՅՈՒՆԻՐ
 ՀԱԳԵԻՐՈՒԼԱՆԻՐ
 Ընդունոց և Երջանկաց
 արքայ փարդոսկուաց
 Հայոց Թարգ-
 մանչար:

Օ Կարգաւորաւ ի Կանա ի Եր
 յիշատայ փարդոսկուաց
 ցանկաց:

Տպեցեալ Յամսդէլ
 տպարանքաւ:

Յամ Տէրաւ 1855:
 Միպսեմ, 21:

Երեւանի
 Գրական
 Բնակարան
 1958

460

Եւ շահաւորութիւնս երգողաց և շահաւորութիւնս

Մը զծորանս հողւոյնս արբին. և զն
ժամանակ ժամանակս երգեցին զ
ղանակաւոր երգս շարականաց:

Եւ խորհեծն Սէրբող զկարգն ասոր
խորուծէ: Եւ Խորն Սահակ զաւագ շ
բաթեանն: Սոսէս քերթօղն, զծն
դեանն. և զմեծացուոցէքն, և զմնքն
առաջինն. և զփոխմանն անջի պատկերն
Եւ զկարգն յարուէ սորն և ասացե
մեծն վարդան 'ի տեսութի անթառա
ծաղկի: Իսկ ոյլք ասեն թէ անանխա յը
կունին է նապեալ: Եւ զպէնտէկապէ
և զՍաւառին. և զԲարդարէկոյն.
և զՍահակոյն. և զՍարգարէկոյն.
և զՍարգապետացն, և զՍարգապետացն.
և զՍահակաւորացն. և զՍահակոյն. զսոսն
ամանք անանխոյն ասան. և ուսանք խորհե
ցւոյն: Սոսէս յամենայնին. և զկար
մեծ տօնիցն. յօհան օճնեցին: զՍահակ
մեծնաց անձինքն և զհարցն. ասք Սոս
տանն.

Սոստանն և զմարտիրոսացն. Սոստանն
տաղարձն. և ևս զբազումս 'ի մանկութեան
Սոստանն և զեկեղեցեացն. Սոստանն
զնաց ընդդէմ տաճկաց: Սոստանն
կերին զբիզոբ մաղխատրան: Սոստանն
օրհնութե զեօթն ասնին. ասեփանն

սիւնիցին: Օ լաւին. ներսէն կըսէցին,
այլեւ զնինուէալուցն. և զծաղկազարդին
հարցն. և զհոգւոյ զալստեան չորս պատ-
կէրն, և զվարդաւառի զերկու պատկերն.
և զփոխման զերկու պատկերն. և զհրէշ
ապիպեալացն. և զեօթանաանիցն. և զլե-
ռնաբանացն. և զմարգարէից զԴ.Ճ հարցն.
զմորահրաշն. զնայեաց սիրովն. զի քէն
հայցեմքն. զարեալալի շարականսն. զօրհ-
նմք զքեզն. զոյսօր անձառն. զարարչա-
կանսն. զած անեղն. և լուսք յոմանց
Թէ և զմք յակաբայն և ս սորա ասացեալէ:
նա և զարուհոյից կերակիւցն ամ: Իսկ
ոյսօր յարեառն. զմորաղեղ կողիքն. և
Զորոնոյն. ներսէն լամբ բօնացին:

Օ խորհուրդն անձառն. և զմեծ հրաշն.
զրիպսր վկայասէրն: Օ արեգականն,
զրիպ սրբակեանացին: Օ երգեցիքն. յա-
նօր կըսէցին: Եւ զորնախմանցն և զան
ասհման ծովէն. և զթարգմանացն, վար-
դան վարդապետն է ասացեալ: Ար զլոյս
անձառն. զշարականսն ներսիս յօհաննէս
պարզ վարդապետն է ասացեալ:

✠ Զանուն սրբոյ Եսայի: և ամէնօրհնէ բա-
նոյ սրբուհւոյ կուսին Սարգիսմա Մարտիրոս
տուածածնին:

✠ Զօհաննիսի. Գողթնախան. Բա-
նանդեցի: Եւ արարարդօղ այսո
բիկ Գրգիկ:

Գրադափառ ծնրնդեամբ քս սրբութ Տէր
 որ ծրնար յաննայէ ախրութ Տէր
 Օ քեզ մաղթեմ լեր ինձ յոյս Թաղութ Տէր
 պղծմ' և յեւս 'ի մարմնոյս իսկու Տէր

() Դնեալ ինձ ՏՄ ՅԾ. և Հայտն
 զսկսեալս յաւարտս

Ամեն թե

թի իսկ արարչո

յաւոյ թի ըն

դեան Տէ

բարեկամաց կրտսերին Յովնայի

Տայ իսկ Յովնայի

Էրոյց

տեանց (շառ)

որ միւս 7. 14

պէս

ՅԵ՛Ր.ՈՐԴԻ՛Ր.ՄԵ՛ՇԽԱ՛

ՆԵ՛ՐԴ.ՆՈՐԻ՛Ծ.ՆԵ՛ՐԴԱ՛

դեան՝ մօր տն. բանդի որ ծընաւ զսն՝ բա

մանակն ի հօրէ ծընեալն այսօր ծընաւ. լալի

մալ արդանդէ՛ ամէք օրհնաւի առնողն նա

մեզ ըզմայր ըն լուսոյ. Յընձ. ցէք մարիք

մարդեանս այսօր ծնընդեամբ սրբբա՛հ հոյսօ

կուսաւ

կուսին. քանզի որ տարաւ զանոսանէլին
յարգանդի անսերմնանդէս այսօր բոլ
խեանց յարմատոյն յետեանց. տուք օրհ
Մերախուծի՝ աշխարհի ծընաւ զմա
ամամուլն աննաւ աւետեօք զուարթնոյն
որ ըզտըւօղն օրինաց հընոյն ծընաւ մալ
մնով զպարզեիչ նորոյս կրտակի. տուք
Խընդաւ մայր բանին ի հօրէ ծընեալ
դ նախ քան զարուսեակ. օր ըզլնսն երկնայ
3 ին ծագեցեր մարդկան. ըզլուծիչ մեղաց
ուծեան. մաղթեալ բանին փրկել
զմեզ ի մեղաց մեքոց:

Եսօր լըցաւ խոստումն նոյ առ նախա
տան ի զաւակէ նոցի նօրհնիլ ամենայն
ազանց. զի յարմատոյ նոցին բրդխեանց կոյս
ըն որ՝ որ ծընաւ ըզբանքն բարձօղ մեղսոյ
նախահօրն. փառքս տալուք տրոնդին մեզ
որհհնեալն ի կանայս: Մ. Եսօր բուսաւ
տաննայէ մորենին մարիամ յոր վառեցաւ
նաւըն ածային. զոր էտես մովսէս զօրի
նակ կուսին ի սինա լըցեալ լուսնիւ ան
մատոյց. փառ: Մ. Եսօր դառնիքն օրի
զնախանքն յովակիմ եւ աննայ ետուն մեզ
4 ըզգեղմն ըզգունիչ ըզցօղն երկնային.
յորմէ հետեանց անձրեւն կենաց եւ բոլ
խեանց

անխորհի աղբերուն ըն

7

խեղաց անխորհի աղբերն խմաստից փառ
 ի յսօր ծընուե մայրն ամուլ ըզբեղ յար
 իստին յեստեաց ծանկե նաց ծանկե ալ տի
 լէի. Երեւոնէր մարդկան ի ժամեւ պը
 ռուղ զհայրն կեանաց զիջեալն ի յերկնից.
 բարեխօսեա սըրբուէի վանս անձանց
 մերոց:

Առ զնախագրեալն յառանձնագոյն գուշա
 կուծեամբ մարդարեիցն. կատարեցեր
 հայրեկնաւոր տալով ըզկոյսն ի յաննայէ
 ըզբեղ բարեբանեմք անձ հարցըն մերոց
 ի լրումն անձան. ծնրնդեան ըստեաց
 եաց քո ի կուսէն. այսօր հրաշիւք հօր միա 7. 14
 ծին յանուլ մօրէ ըզմայրըն քո պարգեւե
 ցեր. Ըզ: Ա՞ր զօրինակ մարխամու հողիո
 ցուցեր մարդարեի. այսօր զաւան յովա
 կիմայ Էտոն ըզլեանքն վիմածին.
 Ք՛ղտր օրհնեցէք բարձրաբարեք ըզնա
 յաւիտեանս: Օ՞ւլարձայի՛ր սիօնըդ հին
 հանդիսաբան տետանողան. մը բազմա
 գոյն օրինակօք գուշակեցեր ըզծնող բա
 նին տն տյ բար: Ա՞րախապի՛ր եկեղեցի
 դուստր ղերինըն սիօնի. բանդի ծընա
 ի յաննայէ մաքուր ծընող քոյն փեսայի.
 բարձր: Ք՛անհանայք և ժողովուրդք սօ

նա

նախըմբօղք ծննդեան կուսին՝ Ընդ թո
վախիմայ և աննայի ծնողաց սրբայ ծնո
ղի բանին բարձ:

Եւհաստեմայն աբրահամու խահալայ
և յակոբայ. պարզ և եցար ի յայ կոյս մարի
ամ դուռորն ոցին երանեն աղղ և աղինք
այսօր ըզծնեալդ ի յաննայ: Եւ զախին և
մայր կենաց աջոյն ծնօղ հօր միածնին. որ
տախքէն մարմնայն ընկէ, զանբարտա
ւանըն յաթոռայ. երաւ: Եւ բարձրացայ
զանկեալ բնութիւնս ի բէն ծննդեամբ
որդին յերկինս. ըզկարօտեալն է ից հա
ցիւ և զմեծատունն եւոյժ ունայն. եր

Արողորս, ը ի մեղրս ծնեալ մարդկան
հայր երկնաւոր ը մարդաբէին. և ե
տու բնութեա այսօր պարզ և ըզկոյսըն
թք ըզծնօղ որդւոյդ միածնի. մայլթանօք
սորաւ՝ տրմեղ մղորմեա: Եւ ցօղեցեր ի
մեղ յամայ օրինաց զորդիդ. այսօր զկոյս
ըն մարխամ. յորմէ ծնանք մարմնով և
բարձեր նովան ըզմեղս նախաստեղծ ին
տուամայ. մայլ: Եւ մաբբեցեր հօղիդ. սբ
ըզսիրա և զարդանդ մօր քո փառակցին.
այսօր յամէլ ծնողացն որին ետու ըզմայր
բանին զօրհնին և այն. մայլթանօք սորաւ:

Եւ յաօր զընծան երկնայինքն՝ և պար
անեալ ի բարձուն. երդէն զերգըս հոգե
որս յաւուր ծնընդեան սրբութեան:

Եւ յաօր վերինն սիծա՝ գոչէ զերգըս սր
բեկն. զերեք սրբեանն անելով յաւուր
ծնընդը: Եւ յաօր անտեղք և լուսին՝ ընդ

արեւն հրաձուելով. գովէն ըզլոյսն ի հ
րէ յաւուր ծնընդեան լուսոյ մօրն:

Եւ յաօր ծերքն ծրինահանք մանկամբք
նորոյ սիծին. երիտասարդք և կուսանք
խընդան ծնընդեամբ. տիրութեան:

Եւ յաօր գունդք մութելոյն և պարբք
նախատեալն. յաւուր ծնընդեան մօր
բանին երդէն ըզփառս ի բարձուն:

Եւ անկենաց տընկեալ յաղին սուրբ գե
ղոյս. որ ըզհայրածինն բըղխեցեր զծա
ղիկ. և ետո՞ւր ի ժամու զորդին պըտուղ
մարդկան. զորոյ զմարմինն ճաշակեալ
անամհայցաք յուսով. վասն սրոյ օրհնա
բանեմք ըզքեզ յաւուր քո ծնընդեան.
Բանաւոր երկիր տիրութի և անդառաան
մարութ ի փշոց մեղաց. ո՞ր ըզբօ՞յ յան
երկնային առանց սերման ծրնար. որով
ղկենացն ետուր ըզհայց օմվեալ բառ
թեանս. վասն: Եւ մի Թեթե յերկրային

Յերկոտաւան նահապետաց շատաւ
 զեալ միւլքն կենաց:

(1) Հրաշագեղ սրբութիւնսն առեալ
 և տխակիմ է աննայ սրբաւսն նեալ
 և տաճարն նորօք հետեւ եալ
 և զսրբութիւնսն տառողն ընծայ եալ

Կոնստանդինոպոլսեայ և Բանաստեղծական սրբոց
 Լ. Տադևոսի : () Եղիսիա : Եղիսիա :

Մեր նախնի մանց իմաստութեամբ անսակ
 րինեցեք զխորհուրդ սուրբ եկե-
 լեցոյ . խորագոյն արկեալ հի-
 մունս հաստատութեան ըզդատս արդա-
 րոյ . անշահանօք սոցա խնայեալ ի մեզ :
 Մեր զօրհանութիւն նախաստեղծիցն ան-
 ազոյդ արուայ և ի դոյ . սրայծառայեալ
 վայելանալէն ծաղկեցուցեք այսօր ի յո-
 վակիմ և ի յաննան . անշահ : Մեր ըզխոս
 տունս սրբաշամուն նախաստեղծի մեր
 ըստ հոգւոյ . բանաստեղծի և թաղա-
 ւորանիս դաւանանապրն միացեալ ցու-
 ցեք այսօր ի յաննայ . անշահ :

Ի նըսկի դրն անձառելի անբաւ զո-
 րութիւն . մեր յըսկըբանց յաւիտենից
 ինանարկեցեք զորդիս անամայ . գերան
 գոյն այսօր ջնսրհիւ միացեալ ցուցեք ըզ-
 նընդեամբ զմայր միանունիդ . բն ընտ-
 րելոյ . անշահ : Մեր յաննից բանիւ գոյ
 ապուցեք զանխորհուրդ աննայն . այսօր
 մարգարիտեալ անօրինաբար ի յան-
 նայն արկեք հիմունս անոր . անշահ :

այսպէս: Ի՛յ յանուշ երկրէ այսօր բուսան
մե՛ղ բարեբե՛ր բոյսն բարի. շնչան
հովտաց ծաղիկն զաշայց միամայրն
մարիամ արմատ տընկոյն անմահու
թեան. անշահ:

Եւ ի իւրաց քերովելից նըստեալ հանգ
չիւ բանդ անտըւած. այսօր հրաշման
պարգե՛օք ցուցեր ծննդեամբ ի յաննայէ
անթո՛ւ փառաց յե՛րկի զսօ՛ւրբն մարի
ամ. օրհնեալ տ՛իւ արծ՛ հա՛ ըցնն ըմե
րոց: Եւ ի լէրիւնն քորեբա փոյլատա
կեալ հա՛ւրդ անտային հոգեմով և շարժ
մամբ յայտնեալ ի պակուցումն սուրբ
մարգարէին. այսօր գը թուլթեամբ և
ողորմութեամբ յարմարեցեր տեղի իջ
ման. անձառելի խոնարհութե՛ք ի սիկ
հանդարտ զօրինակեալն մարիամ. օ:
Եւ ի կանուխ ժամանակաց ստորագրե
ցեր զանօրէնութեան քո ըզտեղի. տա՛
ձար և՛ քաղաք շինեալ բարձօղ անուան
ըդ քում բարձրելոյ. այսօր ստուգա
պէս յայտնեալ ցուցեր բնակարան ան
տընկոյն քո՛ զսուրբ կոյսն մարիամ.
Հնեալ տիւ: Ի՛շ տիւ օրհնեցէք բարձր
ելք ըզմեանն այսօր ըզմայր մա
քուր

քուր բանին ըզմի՛շտ կոյսն Որ ի զօրոյ
հողեղինաց երգաբանեալ սրբութիւն
ըզծընեալն այսօր օրինօք բուժե զմայրն
այ բանին ի վերջան ըզբնութիւն. բաւ
Որ ի դասուց մարգարեից և յերջանիկ
առաքելոցն օքհնաբանեալ Լտի՛րութիւն.
ըզլուծի՛չ երկանցն և այի զմայրն կենաց
ծրնեալն այսօր ի յաննայե. բարձր:

Բաւեօտ խաղաղութե՛ւ և արուսեալ
զըւարթաւոր. այսօր մարիամ սրբ
բութիւն ի փառքս քո քս ծագեաց մեզ
լոյս որդւոց օրինաց. անդադար երգով
սորօք ըզբեզբմի շտ մեծացուցանեմք:
Դրախտ անային և արեւելք ի մանալի.
այսօր մարիամ հրաշագեղ ծնեալ ի յան
նայե ի մայրութիւն քո հրաւիրեալ քս
որդի անտուծոյ. անդ: Տապանակ առ
բեցուցիչ և տաղաւար ամբաստանեալ ան
տուածընկալ. այսօր մարիամ լուսնայ
ծառ միածին ծրնուող յայտնեալ ծնող
ղաց. ի ծնողութիւն քո կոչեցեալ միւս
ծին որդի անտուծոյ անդ:

Բաւառիլիդ. ան անգրնակալ ի հրեղե
նայ այսօր հաճեցա՛ր ի հողեղինաց յայ
նեալ Թաքման անութե ըդ քո զմիշտ
կոյս

կոյսնըն մարինմ. աղօթիւք սորա սղոթ
մեա մեզ անորւամ: Անժամանակ ծո
ցոյ ծընունդ հօր Էանան այսօր սըրբե
ցիւր յորովայնէ ժամանակամայր ի մօրե
անձառ մարդեղութիւն. աղօթիւք:

Անանջ քան զարուսեանկ անմայր ծը
նունդ հօր ի յերկինս. այսօր ընտրեցիւ
ի մաստուլթեամբ զմայր անարատ անհայր
ծնընդեան քո ի յերկրի. աղօ:

Թանգաւոր փառաց ան հոգի դէնդան
նարան. ի շնորհաբաշխ աւուր մեծի
ծնընդեան մարիամն զընտեր դաւթի
թանգաւորի ծ. նորոգեալ զկենդանութի
մերոյ թանգաւորի Վհ. զի օրհնեցանք
ըզբեզ ան սոյժմէ յաւիտեանս Աղբիւր
կենաց և փրկութեան մերոյ հոգի հօր
և որդւոյ. ի յարմատոյն յետեայ բըղխ
ման զաւազանի հասեալ ժամն ծ. շնոր
հանգորդ սրայծառանցն զգաւանդոն իշխա
նութե մերոյ հայրապետի Վհ. զի օրհ
նումն անխարհի և ճառանգայթ իմանա
լի հոգի սմէրբ ան. ի ցընծութե աւուր
ընտան անբախութե յովակիմայ և աննայ
ի ծ. աղօթիւք սոցա լըցո զպետըս կա
րեոյ հայրատանեայց եկեղեցւո Վհ. զի:

106878 234460

17

ԱՐԻ ԲԱՐՔՐՈՒՄԻՆԱ ԵՐԿՆԻՅ ԲԱՐՔՐ
ԲԱՆԻՔ ԲԱՐԵԲԱՆԻՆ ՍԵՐԲԱՆՏԻ. ԵՐԼ
ԲԱՆԱՆԻ ԳԻՄԼԵՐ. ՏՈՐԱՆ ԸԳԳԵՅԵՐԱՆ ԱՅՍ 4. 8
ՕՐ ՎՍՐԵԳԱՆԻ ԱՐԿԵՐԱՆ ԸԳՔԸ Ե ԸՆԴ ՈՒ 3
ՄԻԼՔ ՂՈՎՍԻՆՆԸՆ ՍՈՒԼԵՐԱՄԵՆԱՆԻ. ՕՐ 12. 3
ՆՈՒԹՔ ԵՐԳՈՎ ԵՒԼԵՂԵՅԻՔ ՄԻՆԳԵՐԱՆՅ ԱՅՍ
ՕՐ ՄՈՏԵՆՆ ԸԳՅԻ ՆԱՄԱՆԻ ԾՆՆՆՈՒԹԵԱՆՆ ՔՈՒ
ՄՈՔԷ: ԱՒ ՏԱՆԳՈՅՆ ՍԵՐՈՐԷԻՅ Ե ԲԱՆԳՄԱ
ՃԵՐՅ

Եւնյ քերթելից տիրամայր անտուածա-
 Եւնյ ծին. տապանակ կըաակի սանփոր ոսկի
 16 33 խորհրդանոր խորան բանին հօր բարձ-
 րելոյ. օրհ: Սարգարէից հանդիսարան
 ե գրաւական կենաց մարդկան մարիամ
 անտուածամայր. ընդունարան եօթն
 արիւնն շնորհաց խանդիսի յոնայ հաս-
 տատութեան զնդաթիւ աւոնրց դա-
 քուցս անյաւորաց. օրհնութեամբ եր-
 գով եկեղեցիք տիեզ:

Օտնըննելի խորհուրդ ըանին մարմ
նայ ման.

դաբրիւլ տւետէր առ կոյսն մարի ամ:
Ուրախէր ԾԲ Տագւոյն դու ընդունարան.
Եւ անմահ փեսային հասըն անախտական:

Կանոն Լեւիտաց ԻՃ. ածին ։
() Բնական ։

Կոր հուրդն անձառ ծածկեալն յաղ
աղ և յաւիտեանց՝ յայտնեցաւ
աւի իջմամբ հրէշտականութիւն այսօր առ
կոյսըն մարիամ. զոր առ Թր՝ զԼեւիւք
բարեխօս վասն անձանց մե^արոց ։

Լեւիտականաւն առ ի հօրէ և անմարմին
ծնցածին ծընունդ. այսօր աւետեօքըն
գաբրիէլ ի մարմին զգեստելի սրբբոյ կու
սէն. զոր առ ։ Լեւտանելին ի համայ
նից՝ բովանդակիչ բնութեանց բաւրից.

Ուստի աղբի այսօր մարդասիրտալէս յորո
1. 26 վայնի անարատ կուսին. զոր առ ։

Լեւեբեցի ի Խառացըն հօր նրկարադիւր
ան յեղանդէս. ի ծառայական խոնար
հի սրատկիւր ի յարգանդի հոգւով մաք
րելոյ. զոր առ Թր ։ Լեւսածմանըն յեռ
թեան՝ սահմանեւացս հայրուցիչ. ի վեր
քան՝ ըզբանս սահմանի այսօր յորովայ
նի սրբբուհւոյ կուսին. զոր առ Թր ։

Սերախսն իւր տըրտմեցելոյ բնութեա
բերկրեալ կոյս մարիամ. զոր ողջունա
բեր աւետեօք կրեցրեր զտըւօլն ի քեզ
զօրէնս

զօրէնս ողջունի. առնա միշտ բարեխօսեալ վասն անձանց մեքոց:

Ար առաքեցեր զմիածինդ. ի փրկիութիւն տիեզերաց. անեղ կուգեամբ. եղանիլ մարմին՝ ի օր. կուսէն հայր երկնաւոր. զոր առ քեզ ունիմք բարեխօս վրանձանց մեքոց: Ար զնախադրեալն առ ի քէն մարդարեւիք եկիր կատարել. անմայր ի հօրէ անըսել զբնաբար լինիլ անհայր ի սրբոյ կուսէն. զոր առ քեզ: Ար ի լրումն անձառից ի քէն յայտնեալ ծածկեալ խորհրդոյ. ի քէն մաքրելոյ երջանիկ կուսին՝ հօր զօրութիւն հովանաւորեալ. զոր: Ար զնախամօրն անիծից երկանց լուծեր ըզդատակնիք. որ ըզտրտմակն սահմանեաց ծընունդ անախտաբար ծնանելով ի քէն. առնա միշտ բարեխօսեալ վասն անձանց մեքոց:

Ար անիմանալիդ ես յեութե հայրանըս կիզեն և անսպառաճ. ի փրկիութեան մեքոյ սկըզբան առաքեցեր ըզմիածինըդ մարմնանալ ի սրբոյ կուսէն. օրհնեալ անոր նստըւած հաւրցենք մեքոց:

Ար ի հօրէ անմեկնելի անեղակից բանդ աստըւած. ըզդատակեալ զօրութեանց վեր

73
5

վերնոցն նախնեաց քում դալըս
տեանդ առաքեցեր յառաջագոյն. օրհն
Տղխումն անձառ և անքննին հոգիդ
անեղ և համադոյ. զտնօրէնութեան
քում էակցին. մաքրազարդեալ ըզբնա
կարան եկաւորութեան. օրհնեալ:

Գ Տղաւոր՝ օրհնեցէք բարձրաբարէք ըզնա
յաւիտեան: Ահայք փրկեալք կենա
րար իջմամբ. բանին հօր ի յարգանդ
կուսին. ընդ երկնայնոց դասուցն երգով
ըզտոր: Ո՛ր զանկծս երկանց ծնընդեան
նախամօրն ելոյծ. անսերմնապէս ծնանե
լով յանապահան կուսէն. երգով ըզ
տոր: Ո՛րք վերբստին նորոգեալք եղէք
ի հնութենէ մեղաց. զնորոգօղ բնու
թեանս. երգով ըզտոր:

Ը Մերախլէր մաքրեալք՝ նախնեաց. զի ի
տաճարիդ մաքրեցելոյ յանկարծակի եկ
ըն տոր. ըզբեղ օրհնութի մեծացուցա
նեմք: Մերախլէր դուռըն փակեալ ընդ
44.2 ո՛ր սչոք մըտեալ. բայց տոր նախ իսրայիլի.
Եղբեղ: Մերախլէր աղբիւր կընքեալ
1.12 ջրոյն կենդանութի. զոր ծառաւելոյ բը
նութես ետուր ի յարբումն. ըզբեղ օրհ
նութեամբ մեծացուցանեմք:

Երանելից անմարմնական զօրաց հանդ
ոյր անընկի զըն. ըզզօրապէտ խըմբից
ցա՛ աւետարեւր այսօր առաքելցեր առ
մի՛ թո՛ խորանս սրբութե՛. աղանձօք
որա՛ն զորմեա՛ մեզ անսուլած։
Երի հառս քերօքելից բաղմեալ լըս
ան զարե՛ յառաջ. Ի հողանիւթեոյ հա
ւ յա՛ր այսօր տաճարի՛ բաղմիւ՛ փառաց.
մերձա՛րդեալ ո՛րո՛ վայնի. սղանա։
Երի ստուեր ճըմարտութե՛ խօսեալ
օրէնս տէնանողօք. այսօր Ի գլուխ գը
նընց նոցին հախանոցեալ քրքոյ կուսին.
մա՛հալթեանս քո՛ւմ հանկցին. աղան։
Մերախլէ՛ր մարիամ կո՛յս անտարական.
զի՛ Ի հոյրանկան ծոցոյ անմեկնելիորդին.
Երի յանձնատունը բը՛նակիլ յորովայնի.
Մերախլէ՛ր երկին վե՛հագոյն քրօքէ՛ հո
ղեմն. ո՛ր զանտանելի՛ն երկնից և հրե՛
լինաց դասուցն. Ի քո՛ ընկալար մարբա
րան ո՛րովայնի։ Մերախլէ՛ր սիւն հրե
լին լուսոյն աշտանակ. ո՛ր զարարեալանն
եղանկանաց լուսոյն Ի քեզ տանելով ծայ
ցեր խաւարելոցս։ Մերախլէ՛ր սանձոր ո
ւի երկնային հացին. ո՛ր զառի՛ վե՛րսեա
լթեալ ըզմանանայն կենաց. նա՛րոյս սր

ԱՐԳԵԿԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐ ԽՈՐԱՅԻՆ Եւրասի
Եւրասի անու թեթեւ գեղն իմանալի. որ
բանական երկիր հեղեւր զան. և կենաց
37 անդիւնս ընդ գործոց հաւատոյ տըտ
զարեքեալ. Եւրասիէր դուտորս լուսոյ
մայր անհարմարեալ. քանզի յղացելոյն
ի քէն համախըմբեալ վերնոցն. որդիք
սիծնի երգէն ըզփառս ի բարձունս:

ԳԿ Եւրասիւն խորան լուսոյ անու
բախանկ անուոյն Կենաց. որ եղև արև
էր արեգականն արդարութեւ և արևստե
լոյս ի խաւարի լոյս ծագեցեր. վասն որոյ
ամենեքեն ըզքեզ միշտ մեծացուցանեմք:
Եւրասիական տաճար և մորենի անկիկե
լի. որ դանդէ ջ հաւր անու թեանն ի
քեզ տարեալ կրեցեր. որով բնութեւ կի
զեալ շիջաւ կրից բոց. վասն որոյ ան
Կենացանի տապանանկ կտակարանաց հո
րոյ ուխտին. որով եւ Եւրասիէր ան
տեալ հորդեալ. հագւով ի քեզ տըպա
որեալ բանին. վասն:

ԴԿ Եւրասիական տաճար և անու
բախանկ անուոյն Կենաց. որ եղև արև
էր արեգականն արդարութեւ և արևստե
լոյս ի խաւարի լոյս ծագեցեր. վասն որոյ
ամենեքեն ըզքեզ միշտ մեծացուցանեմք:
Եւրասիական տաճար և մորենի անկիկե
լի. որ դանդէ ջ հաւր անու թեանն ի
քեզ տարեալ կրեցեր. որով բնութեւ կի
զեալ շիջաւ կրից բոց. վասն որոյ ան
Կենացանի տապանանկ կտակարանաց հո
րոյ ուխտին. որով եւ Եւրասիէր ան
տեալ հորդեալ. հագւով ի քեզ տըպա
որեալ բանին. վասն:

25
 Կո՛ր ըն աւերանց ի քեզ. ա՛ն քո մաղթեմք
 բարեխօսել զասուն մեր աշխուհի ձայ
 րէ: 3 Ի նանարի վտակաց տանն այժմոս
 մանց. զի ճակեալ տեսանողացն ձայնիւ
 քրքամբ ըզմայլեցար. սյսօր զանթա
 ւանն ծանկեցար ըզծաղիկ ի Ժամաւ 11 աղ
 անով զպրտունդ. ա՛ն քո մաղթե: 1. 3
 Եսօր ի քեզ լըցեալ ամսվօածնին բար
 ւա. որ ի փրկութիւն հասարակաց
 անեալ նըշան բնութեան ազգի մարդ
 կան. ահա կոյս յղացի և ծնցի որդի 12
 զնա մէջ յայտնեալն անձ. ա՛ն քո մաղ: 7. 14

Կո՛ր քեզ
 Կո՛ր քեզ

Արախ լիք Մարիամ կոյս անապական
 Հորհայ սրբոյ Տոգւոյն մաքուր լի
 կու

Գառն Գառն

Կանօն Լճայայտեալեան Ճրագալացին •
() Եկեալեան :

ՆԻՐԱԽԱՆԻՐԱՐԻՈՒՄ
զամբիւնի աւետեօքն • որ քարն
զեանցն ըզգալ ուսա անբային
ուն ի յերկնից : Ողջոյն ընդ քեզ մարի
ամ ի քեզ սբ Տոգին եկեսցէ • և զօրու
թիւն բարձրելոյն ի վերայ քո հովանա
ցին : Որ ծնանեւոցն ի քէն իսրայիլ
առաջնորդ • և ընդ հանուր քարոզի
նոր՝ հըզօր անմահ բանն :

Ուրախէր բերկրեալ ամենապարկեւոր • որ
նր ծնանք աշխարհի զմարդարոն թե՛ արե 1. 37
գանին • որ լուսանալեաց զանգա սրբւոյ
մարդկան : Ուրախ էր բերկրեալ
գոռն ի ընթեալ • որ ծնանք աշխարհի
զար 44. 2

զԹագաւորն քն՝. որ նրստի իմէրայ ան
 Դասարուեստ անթողոյ: Գեղմն իմանալի զոր
 6. 37 Էտե՛ս զեղե՛օն յառաջ քան զայս հաւա
 տացեալ. իմանամք զանճառեւի՛ ըզծը
 նունդ. և երկըրպանդեմք ո՛ր ի կուսէդ
 մարմնացաւ անտըւած:

ԴՃ Ո՛ր դասուց երկնաւորաց ան՛ իմանալի.
 Տ սյսօ՛ր հողեղինաց յայտնեցեր ըզծած
 կեալ խորհունդ. օրհնեալ տր՛ անձ
 հարցըն մերաց: Ո՛ր բազմաչեայ քրօբէ՛
 ից անտեսանելի. կերպացեալ ըզմերս ի
 սըրբոյ կուսէն տընօրինաբար. օրհն:
 Ո՛ր անաւել բարձրացեալդ ես յաւիտե
 նից. միշտընջենաբուլիս լըցուցի՛ և աղ
 բիւր՝ կենդանաբար. օրհնեալ տր՛:

Գ Բզտր օրհնեցէք բա՛րձրաբարէք ըզ
 նա՛ յաւիտեան: Ո՛ր ըզկերպարանքս ծա
 Քեւե ւոյի էառ. և ըզմեղս իմարմնի՛ իւրում
 2. 7 դատանայրտեաց. անդանդար գովելով. բ:
 Ո՛ր սյսօր մարմնացաւ ի սըրբոյ կուսէն
 յաղանդս անիծիցն. և եբարձ ըզսամու
 հաս նախաստեղծին՝. Ժողովուրդք առա

Սաղ ւել բա՛րձր: Ո՛ր ելն ի բարձունքս զե
 67 19 թեալ ըզզօրովԹի մահուն. սյսօր բաշխի՛
 անասրահանովԹեան պարգևք մարդկին.

29
քան հանայր հոգեւոր երգով առաւել
մօլ բան թճրորարէ:

Եւ հանիմք առաջի քո նձաճին. և ա՛րծ
ղանէ՛մք զանաբան ըզկոյսդ: բճ
ո

Բարեխօսեալ վասն անձանց մերոց. և
անղանէալ զմիանձին ուրդին:

Փըրկել ըզմեզ ի փորձով թէնէ. և յա՛
մենա՛մք յն վրտանդից մերոց: տ

Երհնեմք ըզքեզ անձ անմարմնոց
ընդասուց. որ ի բարձունսդ ես բնա՛
կեալ խնայեալ ի քո արարածս:
Գովեմք ըզքեզ միաճին՝ որդի և՛ բանդ
անձ. որ ի կուսէն մարմնացաւ. խնայ:
Բարեբանեմք սուրբ զհոգիդ որ նա՛ր
գողդ ես և կեանք. և միտքան ասան
ցուք փառք ի բարձունս անձ:

Անգուճըն հրաշալի՛ որ անցայտէր ի դճ
մկ
մէնդ. և բանըն հոյրական անբժբճնե՛
լի. հուր փայլանիւնացեալ և ի մարմնի բնա
կեցաւ անվրնաս սրահերով զարարածս
ամենայն: Անգուճըն հրաշագործ՝ որ
ի կուսէն ծագեցաւ. ճանապարհէլով
զարարածս ամենայն. երկինքը ցընծոյ
ին և երկիրս ուրախանայր. և քո ան
արած ընդ մարդկան շնորհեցաւ: 3-38

Բ. Ե

Լ՛ա. քե՛զ ապաւելն իմք տառնաւ ըրբուն հի.
 գէրա՛գոյն և հրա՛շալի և բաշխօղ բարու
 թեանց, աղբիւր ես ծարաւեաց և հան
 գիսա աշխատեւց. և եղե՛ր վերնեկալ
 անձայի՛ն բանին:

78
 82 () անձաւելի լուսոյ մայր և ըզբնակա՛
 լան անըսկըզբնակից որդւոյն. օրհնո՛ւ
 թեա՛մք մեծացո՛ւցանեմք: Օանհա՛ս
 տընօրհնո՛ւ թեան մայր. և զանձնաւոր
 տա՛ճար ան բանին. օրհնո՛ւ թեա՛մ:

Օ բնութից փրկե՛կո՛ւ թեան մայր ո՛ր զան
 ա՛ննէլին էից ի յանդանա՛տի եբարձ. ըզ
 նա՛ն ամենեքեան. օրհնո՛ւ:

Նաւ մեզ օծեալն րի. քաղաքի դաւթի
մանուկ խանձարը արատ եղեալ ի մըսրիս

դ. 4

որ հոգւոյ մեծ և սքանչելի որ յայտ
անուր յայտնեցաւ. հովիւքն եր
գէն ընդ հրէշտա՞նքս Կո տան ան
տիա աշխարհի: Ս. Ընամ և որ արքայ ի
բեթղէ հեմ քաղաքի. որդիք մարդկան
օրհնեցէ՞նք. ք. զի վասն մեր մարմնացաւ
Լ. քաւելին երկնի և երկրի ի խանձա
րուս սրտեցաւ. ոչ մեկնելով ի հօրէ
նք ի սուրբ յայրին բաղմեցաւ:

Լ. յո՞ր ցնծան երկինք ի վերստ մեծա
սրայծառ անտեօք. և արարածք ամե
նայն զգեցան հանդերձ փրկիւթեան
Լ. յո՞ր յայրին ընծայեցաւ քն որդին
այ. և հրեղինայ բաղմութիւնքն յերկ
նից յերկիր վայր իջեալ: Լ. յո՞ր հո
վուանց տեսեալ զարդարութեան արե
ր և գան. և ընդ հրէշտակս երգելիսն
փառք ի բարձունս այ:

11
2. 14

Լ. հօրէ ծագեցար լուսանորել զարա
րածս. ա՛րդա՛նքս րո՛ւթեան արեգակըն
նոր փառք քեզ: Ս. Ընամ ի յայրին ըն
ծայեցար բեթղէ հեմ. ա՛ր: հովուանց
յայտնեցար երկրորդագեալդ ի մոգոցն.
ար

11
2. 11

ա՛ռաբարո՛ւթե՛: Եւ՛ մե՛ք ե՛րդեայո՛ւք
որ ի կուսէն՝ մա՛րմնացա՛ր. ա՛րդար:

Ա՛նըսկի՛ղբն է՛ակի՛ց բանըդ հօ՛ր. ո՛ր է՛ր դձ
յառա՛ջ քան զյառա՛խ տեանս՝. ե՛ էկի՛ր ի հ
փըրկու՛թիւն ըստե՛ղծուածո՛ց քոց. ըզ
քեզ ո՛րհնեմք ա՛րձ հա՛րցըն մե՛րոց:

Օ՛րնա՛ր ի կուսէ՛ն ա՛նձա՛ռ միու՛թիւն. ահ
բաժա՛նե՛լի ե՛ միշտ գոլո՛վ ո՛չ մեկնեցա՛ր
ի հա՛յրանկան ծոցո՛յ. ըզ: Յ՛ընծա՛ւթեամբ
առնեցա՛ւք ըզծընուող քո սուրբ ո՛ր
յայտնեցա՛ր մեզ լոյս ի լուսո՛յ. ե՛ լու
սովըդ քո լըցե՛ր ըզտիեզե՛րս. ըզքե՛զ:

Գո՛րծըք տեա՛նս՝ ըժ՛զա՛ր ո՛րհնե՛ դ
ցեք ե՛ս. Եւ՛ բա՛րձրարա՛րէ՛ք ըզնա՛յս
ի տեա՛ն: Բ՛զհնեա՛ն ի սրբեա՛ն կո՛ծ
ա՛նս ո՛րհնե՛ցեք. ե՛ս: Օ՛ ա՛նձա՛ռ ելե՛
ըզծընո՛ւող փըժ՛րկի՛ն գոլե՛ցեք ե՛
առա՛ւել. Եւ՛ բա՛րձր:

Ա՛ւրախե՛ր ա՛ծածի՛ն յոյս ե՛ փըրկու՛
թեան մայր. ըզքե՛զ ընդո՛ւնող լու
սո՞յ մեծացա՛ւցանեմք: Բ՛զքե՛զ լուսո՛յ
մայր ե՛ կոյս. ըզքե՛զ գա՛նձըդ կենա՛ց
ա՛ծային. ձայնի՛ւ ցընծու՛թեա՛մբ մեծա՛
ցուցա: Սո՛յր սուրբ ա՛նա՛րատ լուսո՛յն
հրեշտակա՛յին ո՛րհնու՛թիւ պա՛ռաւեա՛լ
ըզքե՛զ մեծա: Բ՛ 5

Որ մէնիմաստ ամենից հայր բազմապէս
 իննամօղ ստեղծող և նոր բոլորից անեղ
 և էիցս էակ. զոր միշտ օրհնեն՝ դասք
 անմարմնականացն յաւիթաբար հընչ
 մամբ: Որ կերպարան և կնիք հօր ան
 ուսի վասն մեր ծառայի կերպ ի կուսէն.
 ուր էն ի յաթող փառաց անտես վեր
 1. 53 անոցն. ի յայրին իջեւանի և ի մըսուր
 յանբանից բազմեալ: Օր կուսէն մարմ
 նացեալ բանն՝ էկոյք ժողովուրդք ընդ
 հովիւսն բարեբանեացունք և ընդ մո
 զունցն երկրպագեացունք. ընդ երկնային
 զօրսն երգեցունք փութ ի բարձունսն ան
 ճանաչայթ և կերպարան հոգեւան
 հօր բանդ անթ. ըզբե՝ ԹՊ բարե
 բանեմք անեւոյ փառք ի բարձունսն ան
 ճանաչայթ ի մարմնի անձառասպէս ճշ
 մարիադ. անթ ըզբեզ: Որ զանիծիցն
 բարձեր ըզդատանարտութիւն արիւ
 տան անտըւած. ըզբե՝ Պ:

Միւրք զանձաժինն. օրհնութեամբ
 մեծացունցանեմք: Մեծ տաւոր հրեշտակե
 անեւանք. ըզծընեալ փրկիչն ի
 սրբոյ կուսէն: Մեծ տաւոր բերկ
 բեալդ. քանզի տէր տերանց է ընդ բեզ:

Կանոն երկրորդի առաջին () Եղիշտաբան

Յո՛ր բանն ի հօրէ անմեկնելի՞ ԳԼ
 և անճառելի խորհրդով. ի
 ճե՛ծ^{առն} առն կո՛ւսական ո՛րովայնի տնօրի
 նաբար յերկրի երեւեալ: Մանսկ ան
 ժամանակ ի հօրէ՞ անսերմն ի կուտէ. ի
 գի՛ծ^{առն} րկըս մօ՛ր գլխուեցաւ այսօր ա
 րարիչն երկնի եւ երկրի: Ար մանրեացն
 ըզյորդանա՞ն և լըւաց ըղմեղս աշխար
 հի. զո՛ր օրհնէ՛ծ^{առն} անդամդ անրա
 րածք ամենայն զէակիցըն հօր և հոգւոյն
 Ե՛յս ի լուսոյ ծագեալ ի հօրէ. և լուսա
 ւորեաց ըզտիեղերս. ծնո՛ւնդ անապա
 կան յանընտուէր լուսոյն. զո՛ր միշտ փա
 ռաւորեն՝ դա՞նք անմարմնոցն:
 Յայտնիէ ի հրէաստանի տը՛ծ և ի բեթ
 զէհէ՛մ ծընեալ յայրին՝ մանո՛ւկ ան
 ժամանակ ի հօրէ. և ժամանակաւ գոյա
 ցեալ ծնեալ լինի ա՞ն ը՛ծ և՛ մարդ:
 Եւ հովուացըն տեսեալ ըզհրաշալի ծա
 դումն աստեղն. փո՛ւթապէս եկեալ տե
 սին. մանո՛ւկ եղեալ յանբանից մը
 սուր. զո՛ր միշտ փառաւորեն. դա՞նք
 անմարմնոցն: Խընդաւ եւս րախելէր ան
 հարս

ԳԼ

2. 16

2.
 Տաճարն անցեալ մարիամ. քանզի որ ի. քէն
 1) Ժընառ փրկելիք. տէր է օծեալ ի. քաղն
 2. 11 քի զաւթի. զոր միշտ փառանքեն.
 զա՛նք էրջանիկ Տո՛լուացի:

Պ. Ժ. **Ը** ԿՈՒՍԱՆԿԱՆ յՈՐՈՎԱՅՆԷ ԾՆԵԱՂ մարմ
Տ նով. ո՛ր յանաջքան զյանձնեանն ըմբ
 քի հօրէ երգեսցուք. տէ՛ր անձ փառա
 ւորեալէ անուն քո: **Վ.** քե՛րօքէս բազ
 մեալ ընդ հօ՛ր անունիկ՝ զքե՛ն ո՛րդի. անձն
 անբա՛ր տղայացեալ ի խանձա՛րուրո՛ւ սրա

Ի^{ապ} տեցանք. երգես: Ըմենայն բարու թեց
 2. 11 տըւող անգի մարդկան. Լի մոգոցն
 — այսօր ընծայեցանք. երգ: Ըշաբ օրհ
 Զ նե^ա ցեք բարձրաբերեք ընն յաւիտեան:

Ար յանձառե լի՛ աթոռ ընդ հօր փառա-
 ցիմ^ա ց բան^անս ի յերկրի՛ երևեցաւ. օր:
 Ար ի կուսէ անապական թաղաւոր ծը-
 ւաւ քս. և ի հրէշտակաց անդադար փա-
 ռաբանի՛ նըծ. քահանայք օրհնե^ա:

ոյս լուսոյ մայր՝ և՛ կենարար բանին
 քննակա՛ր րա՛ն. քեզ ե՛րանիցեն անգ-
 և՛ ազի՛նք ամենայն: Ստեղծողին մայր
 և՛ հընու-թե՛ կերպին՝ ընդ ա՛ր րա՛ն. քեզ

Եւ ի բանիցեն : Ի զյս ծաղկեցաւ . ի քէն՝ նրա
2. 2. ակըցս ի խաւան^բ քի . քէզ երա :

() անհաւոք բարեբանութիւնս վերստոյն հոգեւոր
 հընչմամբ երգով ընկալեալ հովուան
 օրհնէին. ըզծ ընտանգեի՛ւ ըզծազո՛ւմըն
 յանմեկնելի լուսոյն : Հրեշտակապետին
 աւետեօքն ընթացեալք ի յայրն . տեսի՛ն
 զինուաստանցեալէր անտեսըն սերօքէ
 ի՞ց . մանով՛ւկ եղեալ յանբանից մը
 սուր : Բիտե՛լով մոգուցն ըզփայլումն .
 առտե՛ղն . սա զամ՛ գուշակեալ լինի . զի ի Ստոր
 տեօի՛ւ մարմնացելոյն ժամանեա՛ւ նը՛ 2. 2
 մա՛ մատուցանելով զերկրորդագուծի՛ն
 Բանք անմարմնակոնք երկնստոր զօ
 րացն ի մէ՛ջ հովուացն օրհնէին ըզծա՛
 զո՛ւմըն լուսոյ . մեծին ի հօրէի՛ մեզ ի
 փրկութիւնս : Եւ մո՛ծգքն անտեղը Ստոր
 նըշանաւ եկի՛ւն ի բեթլէհէ՛մ եր 2. 1
 կիրարդին նոն՛ . և ի յայրին մատուցին
 զընծայս խորհրդոյ : Եւ հովի՛ւ ծւքնէր
 զէն ընդ հրեշտակնս փա՛ռք ի բարձ
 րա՛նս մեծիդ նոյ . ո՛ր եկիր և փրկ
 կեցեր ըզտիեզէրս քոյով յայտնութիւն
 Դմենագո՛վելի և բան զերկինքս բարձ
 րագոյն ո՛ր զանհա՛ստանելի ըզնորն
 յորովայնի քով կրեցեր . և ցրնծութի
 աշխարհի ծընա՛ր . վասն օրոյ անեկեքն
 ըզ

11

12

13

14

15

ըզքեզ միշտ մեծացուցնեմք: Մեծապայ
 ծառ բերկրեալ միշտ կոյս ո՞ր զանբա՞ն
 լե՛ր ըզբանն անճառաբար յըզացա՞ր. և
 ըզմարմնացեալն ա՛ծ ծընանելով ի քէն՝
 Պահ վասն որոյ: Մեծահօգ ատանց՝ ձե՛
 2. 34 ուն հատեալ դանիկ՝ զոչակեաց
 զանսերմն ըզծնունդ քո հարսն երկնաւ
 ո՞ր. մայր և յէտ ծընընդեան մընալով
 կոյս. վասն որոյ ամենեք:

գ. 4

Ամեն Երրորդի առաքին () Եկեղեցիան:

անկից հօր և հոգւոյն՝ անըսկից բն
 որդի անմայր յառաջնունմն անդ
 րանիկ՝ և ընդ՝ հօր յաւիտեան:

Ի ծոցոյ հօր անաբեալ եդեալ ի մըսուր
 յանբանից՝ բանդ անաբեալ յոյանեալ:
 Վա՛ ծընեալ ի բաղաքի՝ դաւթի բարո՞
 զէն հովիւքն ընդ հրեշտակս. և մոգք
 հանդերձ աստեղբն:

Ո՞ր ըզմարմնացեալն տիրաբար ի յո
 Րովանի քում կրեցեր՝ ուրա՞ն ի
 լեր անհարսնացեալ մայր: Ո՞ր զանտա՛
 նելն էից ի յարգանդի անապահանա
 բար կրեցեր՝ ուրա՛ն: Ո՞ր զանրջակից
 բանըն գոյացեալ ըստուգապէս անխար
 հի ծընար, ուր:

Սբան

մեծացուցանեմք: Անաստական տաճար
և առաքանտ լուսոյ. որ ի քեզ փեսայս
յեալ բանըն կենաց բնակեցաւ. զքեզ:

Եւ երբն կենդանի^մ որ ի մորենին վա
3. 2. ակցաւ. զորան վընաս յարգանդի քուժ
կրեցեր և ծընար, ալ ծ և մարդ. զքեզ:

Որ կերպարան հօր և արարչակից
բանդ վասըն փրկուեալ ազգի մարդ
կան. այսօր ի կուսէ ըզկերպարանըս ծա
ռայի ըզգեցար մարդասիրա՛ս պէս. քո՛
ամենակեցոյց գալըստեամբ ողորմեա՛
մե՛զ ալ ծ: Որ յանմատոյց լուսոյ ծած
կեալ ընդ հօր և սուրբ հոգւոյն ի քրօթ
անկանըն հանգէիր յաթոռ. այսօր խան
ձարրօք պատեցար և յանբանից միտուր
եղար. մար: Որ եկիր ի փրկուեալն
ազգի մարդկան՝ Թագաւոր փառաց քո
անձառ խոնարհութիւ. այսօր ըզմեղօք
դատմարտեալ անձն իմ ի մահ. նորո՛
գեալ ի կեանսըդ յաւիտենից. մարդա
սիրա՛ս պէս. քո՛ ամե՛:

Բո՛ւ ծընեալ այսօր ի բեթղէհէմ ի՛
յայրին և դասըք վերին զըւարթնոցն
սոսկացեալ զարմացեալ կա՛մ յի՛ն. զի
աե՛սին միմկով ծընեալ ըզբանն ա՛լ ծ:

Եւր ըսքանէլիք եղէն սյսօր ի բեթէ
 հէմ ի յայրին. կո՛ւսի՛ ծընանիլ անձ և
 մարդ. անսպական մը՛նարով կուսական՝
 հրով՝ յ՛նի՛ն. զի տեսին: Ա՛ստղըն
 գո՛ւշակէ՛ր մոգո՛ւցն առ ի բերել զընծայս
 անտուա՛ծ ալթեանն. և հո՛ւլի՛քն ընդ
 հրեշտակս երգէին՝ անելով. փառք ի
 բարձունս անձի՛ առանքեայ ի փրկու
 թիւն մեզ ըզբանն անձ:

Ա՛նրակրղբնական բանին հո՛ւր բը՛նա՛կան
 քան. տա՛ճար և առանդանտ տեղի՛ ան
 տանելի լուսոյն. զբեզըմե՛ծացուցա՛
 նեմք անբժանապէս երգով անուա՛ծա՛
 մայր և կոյս: Յորմէ կենդանանտեղ
 ծեալք յանեղէն հաստեցան ամենայն
 ե՞րանկանքս. անսերմնապէս տղսցայաւ
 յորովայնի՛ քովս. և ծընաւ առ ի քէն
 մարմնացեալ անձն ը բոլորից. զբեզ:
 Յորմէ զանհո՛ւրեալ դո՛ղային դանք վե՛
 րին զը՛ւարթնոցն. տղայապէս առնն
 կալեալ բարձեր ի գիրկս. և անբո՛ւյեր
 ո՛րպէս՝ մայր ըստացո՛ղին ըզբեզ ըզկու
 սական քս սո՛ւրբ ըզկանթն. ըզբեզ ըմե՛:

43
 22
 1

յսօր դաբրիէլ ցընծո՛ւթք՝
երգեաց սրբո՞յ կուսին ան
ետիս՝ բերկրեաց անելով . որ
ծընաւ ըզփըրկի՛ն անձանց մե՛րոց :
Ընբաւելին երկնի եւ երկրի ի կուսակա՞ն
յարգանդէ՛ մեղ կեանք յայտնեցաւ . ան
որաւ՝ ձայնելով մարդկան : Յանաջ ըն
թաց փայլումն լուսանե՛սիլ աստեղն .
մոգո՞ւցըն հեռեւելով նըշանի՞ ի ծը
նով՝ ւնդ անձ որդւոյն :

Ըսօր դաբրիէլ հրեշտակն ցընծո՛ւ
թեամբ երգեաց առ կոյսըն սո՞ւրբ . ան
սէ՛ր՝ ուրախել՝ բերկրեալ գո՛ր ընդ քեզ :
Ըսօր անետիք հրեշտակապետին՝ . ցըն
ծո՛ւթեամբ լըցին ըզկոյսըն սո՞ւրբ .
քանզի է՛ջ միածինն յարգանդ կո՛ւ
սին : Ըսօր տիեղեբք սլոյծ առաջան
անետեօք սրբոյ կո՛ւսին . քանզի բա՛ն
ըն մարմին եղև եւ բնականց ի մեղ :

Ո՛ր ի ծոցոյ հօր բանդ անձ՝ անըն
կիզեն . յարգանդի՛ կուսին բընա՞կիլ
յանձնառե՛ր . ըզքեզ բարեբանեմք ան
տըւած հարցըն մե՛րոց : Ո՛ր յանարուէ՛ստ
աթո՛նա .

աթոռ նըստիս և ընդ հօր ես յէութե.
 յանքանից մըսուր եղար թանգաւոր փա
 ռաց ըզքեզ: Ո՞ր ի քաւակերպիցն երեք
 սըրբեան ձայնի և սնդանար օրհնաբա
 նիւ: ի մոգոց պատարանդօք պատուեցիր
 յսցրին. ըզքե: Բզեռ օրհնեցէք եւ
 բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան:

—
 4
 —

Օ թագաւորն անմահ քս զէակից հօր
 և հողւոյն. որ տղայացանն այսօր յանա
 րատ ի սուրբ կուսէն՝ փըրկելով ըզմեզ
 ժողովուրդք օրհնեցէք: Եւ քարիչն ա
 րարածոց քս փառանից հօր և հողւոյն.
 այսօր մըկըրտիլ ի յանձնէաւ ի ձեռաց
 հողեղինի. սըրբելով ըզմեզ քահա
 նայք օրհնեցէք եւ բարձ:

Բզեզ անձաճին. անդէք անջուպաւ
 լուսոյն որ լուսաւորէ զհաւանտացեալս.
 միաբանական ձայնիւ երգով մեծացու
 ղաւ պարծանք կուսութեան մարդ
 կան դու ուրախութիւն հրեշտակաց.
 դու բարձօղ անի ծիցն. վասն որոյ ըզ
 քեզ անձաճին. մեծ: Դու ճըշմարիտ
 արեւելք արեգականն արդարութեան.
 յորմէ ծագեաց փըրկութիւն տիեզե
 րաց. միաբանական ձայն:

—
 5
 —

Բ զքեզ աղած չեմք անըսիւղ բնա հից
 Տօր ո՛րդի. որ ա՛յսօր նախաստեղ
 ծիւն բընու թեամբ ի կուսէն ծըծ
 նաւր աստուած և մարդ ողո՛ւն ըմբամեղ
 Լ. քեզ աղած տիմք էա հից Տօր ո՛ր
 դի. որ ա՛յսօր ի մըսուր եղար և ի
 հրեշտակաց պատըւե՛ցնար նըծ և:
 Լ. քէն համցեմք ճիւհարիտ սուրբ
 հոգի. որ ա՛յսօր աղանա հերպ երկ
 մամբը յայտնեցար աշխարհի՛ աստու
 ճած ողո՛ւն ըմբամեղ:

Ա ը ի հրեղէն աթոռ ընդ Տօրես բընա
 կեալ և ի հրեշտակաց սպասաւորեալ. այս
 օր կամաւ Տօր ի յերկրի երևեցար մարմ
 նով կուսական ծընը՝ նդեմմբ. զքե՛զ
 ընդ զօրս անմարմնացն անդամդար օրհ
 նաբանեմք: Յորմէ զանհուրեալ դո
 ղան սրօքէ ազուհ ջոկք աթոռոցն. թե
 ասքօղէլով ծածկեն՝ զերեւս իւրեանց.
 այսօր տղայբար ի կուսական իստեանցըն
 կերան հրեցար մարդասիրա՛յն պէս զքե՛:
 Ար յանպատում փառաց խոնարհեցար
 յերկիր. ախտակիր եղեր հողեղէն բը
 նու թե՛ս. այսօր ըզմեղն ւցեալ ըզնախա
 հայրըն կենազ ո՛ր ծեցեր ի կեանսըդ յաւ
 իաւնից մարդայ:

Բ. զքեզ

Բ՛զքե՛ղ կոյս և մայր և բնակարան նձայ բձ
 ին ներ մարդութեն՝. դո՛հաբանեմք ճՂ
 և վեր՛օրհնեմք զեղեալ փրկո՛ղ կենդա մ
 նութե՛ աղգի մարդկան՝. վասն ո՛րոյ ըզ
 քեղ նձա՛ծին և կոյս բարեբանեմք զմայր
 և զաղախին փրկչին մեքոյ։ Սնո՛ւնդըն
 հօր և հին՝ աւուրցն անժամանակն յաւի Դան
 տենից՝ ժամանակաւ յորովայնի քումբնա 7.9
 կեցաւ և ի հօրե՛ ոչ մեկնեցաւ. վասն ո՛րոյ
 Սնեալն ի քէն ի խանճե՛լեալ և ի յաժձո՛ւ
 փառաց ընդ հօր. անարգեալ ի մարդ
 կանէ փառատրո՛ւթեամբ և քութեանմբ եր
 կրտաղեալ. վասն ո՛րոյ։ Բ՛զքե՛ղ ոչ մի
 այն որդիք մարդկան այլ և վերին զօրու
 թիւք. դասք անմարմնոց հոգեղինաց
 հրեղինաց զլաւթնոցն և հրեշտակաց.
 դո՛հաբանեն և վեր՛օրհնեն և փանաւո՛
 րեն ըզմայր և զաղախին փրկչին։

Կանոն Հինգերորդի աւուրցն () Բ՛հոռեմք։

յսօր որ յաժձո՛ւ փառաց ընդ Գձ
 հօր ծընանի ի սըրբոյ կու Գձ
 սէ՛հհհհհ. մարմնացեալ բանն՝
 ծնանէլով ըզ տիեզերս յոր
 դէգրութեան շնորհս։

Եւ յսօժ անդառաղրելի բանսն հօր բան
մի ի մընուր յանբանի^{հաւ} ց բոլորից
տօն. և ի վերա^հ քերօքեիցն հանգչի:
Որ նոյն ինքն է ճառադայթ փառայրն
հօր. ի յովհաննէ^հ հայցէր մըկըժ րտիլի
յորդանանով^{հաւ} յորձանսն. անաքելա
կան կոչմամբ ըզտիեղերս հրաւիրելով:
Ի զճնեանն ի սրբբոյ կուսէն ընկալցուք
ի սիրտըս մե^{հաւ} ր հաւատով. ո՛ր
սկսեալքէ^հ մի ի գիրկսն սիմէօն:

() Եւ հենցուք զառաքեանն ի հօրէ՛ ո՛ր ի
խանձարնուրս պատեցա^{հաւ} վասն
մե^հր. և փրկեանց ըզմե^հ յանիծիցն՝
Եւ անդամայ: Ուրախէր անասանտ ծառայ
35. 1 և ի ծաղկեալ հաւատով երանութեա^{հաւ}
մբ յայտում հետէ. քանզի քն^հ յովս
յայանեցաւ հեթանոսաց:

ԳԼ
Տ
Որ յանձառելի ծոցոյ հօր յեութի^{հաւ}
ծաղեցալ րաբեղանկն արդարութեան
ըսկիզբն անձ. զքեզ ընդ հրեշտակրս բա
րեբանեմբ ան^{հաւ} ճ հաբցն մերոց:

Որ խոնարհեցար յերկնից փրկելէ զա
րարածս անյեղապէ^հ Թա. մարմնացար ի
կուսէն հակից բանորդ հօր. զքեզ ընդ:
Որ ի խանձարնուրս պատեցար անեղա
նէ

նելիդ մէկնելն զ. յանքըննին փա
 րայ հօր իսկակից սուրբ հոգւոյն. զքե՛
 ՚ն զմեր Սիաբանուլթեամբ օրհնե՛մ — 4
 ցեթք և առա՛ն Բեթնա՛ւ Լ բա՛րձրարա՛մ 5
 րէք ըզնա յաւիտեան: Օ առաքեալն ի՞նչ 6. 35
 հօրէ զբանն և զմարմնացեալն ի կուսէն
 զանք ըննե՛լին. միաբան: ՚՞ զծնեալն ի
 սրբոյ կուսէն և յանքանից մըսուր
 եդեալ ըզհա՛յ կե՛նաց. միաբանու՛:
 Օ երկըրպադեալն ի մագնւց և՞ զմեր
 տեալն ի յորդանան ի յովհա՛ննէ. միա:
 ՚՞ ծածին և սրբաւհի. որ ըզբանն
 անձ անսերմն յըղութեամբ յարդան
 դի կրեցեր. անդա՛դա՛ր Երգով մեծա
 ցուցանեմք: Օ քեզ մա՛յր կուսութե՛ և
 յըղութեա՛ն լուսոյ. և առադանտ ան
 ճառելոյ բընա՛մ կողն ի քեզ փեսայո
 ղեալ բանին: անդ: Վ և լուծա՛ն կնիք
 դատապա՛րտութեան. և քե՛զ կանգնեցու
 ցուցեալ մայրն զլորեալ. վասն որոյ
 ըզքեզ անձ ծին և կոյս. անդա՛:
 Ի՞նչ ի սկըզբանէ՛ առ անձ և ան — 7
 տրա՛մ և բանն. կերպարան անեղին և 8
 համագոյ սբ հոգւոյն ի վերջն առնւորս 1. 1
 ծանուցեալ մարմնամալ յանճառնու ի
 կու

կո՛ւսական արդանդե՛մ. վա՛սըն փըրկու
թեան անգգի՛ մարդկան: Յառա՛ջքան
զյա՛ւիտեանս որդի՛ նախա՛յաւի՛ տեան.
այսօր յե՛րկի՛ ե՛րևեալ՝ նը՛ծ և՛ մարդ կա
տարեալ. խանձարթօք պատի՛ եղանի՛ և
դնի յանբանից՝ մըսու՛ր. վա՛սըն փըր:
1° բեթղէ՛հէ՛ մ հրէաստանի՛ երևի՛ ար
դարձութե՛ արեգանկն. այսօր երկը՛րպա՛
գի՛ անեղն յարևելից՝ եկեալ մոգո՛ւցն.
և՛ փառաբանի՛ յերջանիկ իբանցօթեան՝
հովաւացն. վա՛սըն փըր:

III Եր անտե՛ս և անբը՛ննին քա՛ռակեր
պիցըն վեհագո՛յն. ի փըրկե՛լ ըզմե՛ղ ե
կեալ անմահից թագաւո՛րն օրհնութի՛
անաբո՛ղին: Եւաքի՛ հրէշտանկապեան
ան սերօքէ՛ն հողեղէ՛ն. ասէ՛ նորն և արա
րօղն անաքեալ ի հօրէ՛ մարմնանսյ ի՛
քէ՛ն փըրկօղն: Աըկըրտի՛ ի յորդա՛
նան վըկայելով հօր և հողւո՛յն. ովսան
նա՛ ի բարձունս երգէին՝ մանկունքն օր
հնութիւնս՝ որդւո՛յ դաւութի՛:

բձ Եւթառա՛մ ծաղի՛կ անդամապարտ
ճշ շառա՛ւիղ. վերաբո՛ւսեալ յարմատո՛յն
մ յե՛սսեալ՝ զքե՛զ եսայիան կանըխալ վե՛
Երան ընգո՛ւեալ յ եօթնարփեան շո՛րհաց հո՛

գոյն ընդունարանն գոլ. անտուածա
 ծինն է՝ Լկոյս. զքեզ զմեծացունցանեմք:
 Համեղաճաշակ պըտըղոյն բանաւորք
 բարոնանի յորմէ կթեցաւ մեզ սղկոյցն
 անըտարաւ ուրանսով թիւն տըրտըմեցե
 լոյն. ի՞ ճաշակմանէ՝ ծառոյն գիտու ^Յ Ե
 թեան սըրբո՛ւհի ^Բ անարան ամենե ^Յ 2. 9
 քեան զքեզ: Բաղաքաւարեալ ի մանր
 մընի անարատըվա ^Յ ընէք այսօր յառա
 քելոյն անփոփեալ վերին անընարկու
 թեամբքն վերափոխեցաւ յարքայն թի
 ո՛րդւոյ քոյ և անտու՛ծոյ ըմբ ^Յ ընդ. բա
 րեխօ ^Բ ս խոստովանո՞ւ զանց զքեզ:

Կանգն ԿԵԵՐՐԻԻ անուրի () Ինքնաւիան :

Դստըկըզընանան տեսիլ ^Գ
 փառանց քոյ տըւօղ. ո՛ր ի ^Գ
 մեզ հրաշագործեցաւ երե
 ելով անճառաբար ծընունդ. այսօր յըն
 ծով թիւն յայտնեցաւ տիեզերաց:
 Ընամարմնական հողեղինացն երգանցե
 լով՝ բոցեղէն փայլմամբ. թափանցիկ
 հրածին ամառոյն սիւն գործեալ յայ
 րին. այսօր դասակից եղեն հովիւքն
 հան

Հանդիսի վերնոյն: Անդ Հանձնէր ծաւ
 անցան ծագումն լուսոյ. մոզոնցն,
 հետեւելով անտեղքն գնչակեալ ըզ
 ծնունդ յայրին. անդ մատուցանէին
 զընծայս անծային ծննդեանն:

Ար յէութեանդ ես ընդ հօր և սուրբ
 հոգւոյն անընկիզբն որդի. խոնարհեցա՛ր
 ի հայրական ծոցոյ՝ մարդեղեակ մարմնա
 ցա՛ր ի կուսէն բաճաւով զյաղթումն
 մահո՛ւ յանցանայ նախահօրն. քեզ ե՞ր
 գեմք ընդ զօրս հրէշտակացն ի մէջ հո
 վուանցն. օրհնեալ ես քոն նախնայաւի
 տեան բանդ: Այսօր ծընա՛ր որ ի հօրէ
 յանձն քան զյաւիտեանս որդի. ճառա
 գայթ փառաց և ծանումն յանմեկնելի
 լուսոյն. անտղագնչակ տեսլեա՛մքն յայ
 րին իջե՛վանի և ի մըսո՛ւր անբանից բաղ
 մեալ. քեզ ե՞ր գեմք: (Անդանոր փա
 ռաց քն և արարիչ բոլորից. ան հըզօր
 իշխան հայր հանդերձեալ լուսոյն. ման
 նուկ երեւալ ոյսօր անփոփոխելիդ ի
 յէութեան. քեզ ե՞ր գ:

Եւայ
 9. 7

Դէ Ար խոնարհեցա՛ր ի հայրական ծոցոյ
 ծընակիլ յարգանդի կուսին. անհ
 հարցն մերոց: Ար զընծայա՛ր յերկի՛ր
 և

Լ ծնա՞ր անանխտ անգամե՛լն զանխտ ի ծը՛
 նո՛ւնդս ան՛ճ հա՛րց: Բա՛րեբանե՛ մըք
 զէանկիցըդ հօ՛ր և հո՛գւոյն անգանգա՛ր հո
 դւո՛ր երգո՛ւ. ան՛ճ: Բ՛զե՛ր: Օ՛ւնա
 քեան ի հօրե՛ լո՛յս իմաստուն թի՛ւն և
 բան. զէանկ ծա՛ցըն հօ՛ր և հո՛գւո՛յն.
 օրհնեցե՛ք և բարձր անրարե՛ք:

Օ՛գնեան ի սրբեմն կո՛ւսե՛ն զնոստովա՛
 նեան թագաւո՛րն. զե՛րկըրարադե՛ան
 ի մոգո՛ւցն. օր: Ո՛ր իջանե՛լն ի ջո՛ւր
 սըն սը՛րբեանց զյորդանա՛ն. և զմեկը՛
 տե՛ան ի յովհաննէ՛. օրհն:

Ո՛ր զանճառե՛լն ծընա՛ր սբ՛ ան՛ճ
 ծին կոյս. օրհնեա՛լե՛ս յա՛խտեան:

Ո՛ր զարարչանկիցըն հօ՛ր զիսկըբանե՛
 զբանն ան՛ճ. յորալայնի քո՛ւմ կրեցե՛ր օ:

Օ՛քե՛զեղեկիէլէտե՛ս երկնայի՛ն դո՛ւն. Եւրե՛
 և հա՛րսն անսփո՛րձ օրհն:

Նա՛չափա՛ռ ծընո՛ւնդ քո՛ ի սբ՛ կու
 սէն. այսօ՛ր ցուցա՛ւ անգի մարդկոն. ան
 լսկըզնակից բա՛նդ Էանկից հօ՛ր:

Օ՛յտնութե՛ք քո՛ տե՛ր ցընծա՛ցաւ երկի՛ր.
 և նո՛րոգեա՛լ եղե՛ ադամ. յա՛ռանջն
 յանցանաց ի մեղաց իւրոց: Բա՛նք հո
 վուանցն յերկրի՛ փառաւորե՛լն ըզքս
 ամե

—
Գ—
ԴԵւրե՛
44.2—
ԴԿ—
Ո

անկեանակեցոյց դալոնստդ ո՞ր երևեցա՞ր
քո անբարածոցս :

—
—
—

Եւ յսօր յայտնեցաւ մեզ՝ բանձրեանլն
բանդմեալ բանն յանբանից մըսոնր .
դանձուն և երկնաւոր հայ : Եւ յսօր ցըն
ծան զըւարթունք երկնից . տե՛սանե՛
լով զահաւոր զահագին և զհրաշալի ծը
նունդն . ո՞ր լո՞յս անշարհի ցոլցաւ :
Բ՛նդ իջանել զըւարթնոցն ի փառաբա՛
նութիւն տե՛սանե՛ի՞ն ամալ լուսոյ սիւն
գործեալ ի հրաշից վիմին . դանձ սք երջա
նի կ հովուացն :

—
բձ
ճշ
մ
—

Օքե՛ղ հայր յանաջքան զյանիտեանս
բարեբանեն դասք անմարմնոց հրեշտա
կաց . ձայնիւ երգով գոչեն և անդադակեն .
նա՛ծ անտու՛ծոց և նո՛ր՝ տե՛րանց փրկիչ
գործով : Եւ անքեցեր զքո միածինըդ մար
մնանալ ի՞նք կուսէն՝ և՛ անարատ ծընա՛
նիլ՝ յորովոյնէ անապական . բանունով
ըզմե՛ր նեղութիւն . նա՛ծ : Եւ ո՞ր հք բարի
յերուսաղէմ երևեցաւ հեթանոսաց . զի
արարիչն յաւիտենից տըղայ եղեալ յոր
դէդրութիւն՝ կենաց կոչէ . նա՛ծ ան :

Ղ
2. 32

Կանոն Լօճեներորդի անուանին () Բհնումի :

նեղանելի բընութիւնս որ բա
յեութեդ ես ընդ հօրս ծը
նար ի սրբբայ կուսէն . ըզ

քեզ բարեբանեմք արանջանից հօր :
Լնեղանելի անարօրս զ որ վասն մեր
մարմնացա՞ր . և ցընծութի անխարհի
յայտնեցա՞ր . ըզ : Սբեքեմեցար ի յոր
դանան ի յովհաննէս անդանակերպ
սուրբ . հոգւո՞րս վըկայեալ երկնային
ճայնիւն . ըզքեզ բարե :

Բանն առաքեալ ի հօրէս ան վասն
մեր մարմնացա՞ր . և ցընծութիւն ան
խարհի յայտնեցալ . ըզքեզ բարեբա
նեմք նծածին կոյս : Օր որում ան
հանդուրժեի՞ս բոցանըռյլ սերօ
բէ՞քն . նա բնակեցալ ի քում յորս
վայնի ըզքեզ : Յորմէ սարսեալ դո
ղայի՞ս փայլանացայտ ի լուսո՞րս .
ի գիրկես քո ըզնա ընկարն . ըզքեզ
բարեբանեմք նծա :

Դյուդ որ ի հօրէ առաքեցար յորժամ ի
ջեր ի յերկնից և մարմնացար ի սրբբայ
կուսէն . դու ես գառն նոյ և որդի հօր :
Լսո

Եւ յսօր յայրին ընծայեցար փրկիլ և՛ ի
մոգույն երկրորդացէցի. և Տովուացին տե
սեալ ասէին. դու ես: Եւ մանուկն
աղաւնւոյ տե՛սեալ զհողին սուրբ յով
հաննէս անդապէր ասելով. սա է դառն
այ և որդի հօր:

Օ^ւ
Լ. 29

Տ

Փառաւորեալ աստուած սքանչելի մե՞ծ
ծագործութեամբ. եկի՛ր ի փրկել զա
րարած ըսքո՛ւն և՛ զհաւանքս մերոց:

Շնորհ ի կուսէ՛ անձնուելի բանդ ի
հօրէ՛ ոչ մեկնեցար. օրհնեմք ըզքեզ ան
հասանելի ընչ. և՛ զհա: Եւ երեցար
յաշխարհի որ իջէր ի յորդանան մրկըր
տիլ ի յովհաննէ. որ ըզջուրսն սրբե
ցեր սրբեալ զմեզ ի մեղացմերոց. աստ:

Դ

Ըզմը՛ Եւ մենայն գործըք տէ՛ր օրհնե՛ն
ըզնա՛ անդադար. զանըսկիցեն և՛
զանյաղթելի զթաղաւորն օրհնեցէ՛ք
գովեցէ՛ք և բարձրարարէ՛ք ըզնա՛ յա՛
թոեան: Որ է՛ն փառօք ի յերկինս ան
ըսկըզենակից որդին. և իջեալ ի յերկ
նից մարմնացալ ի կուսէն՝ օրհնեցէ՛ք:
Եւ զծնեալն ի սուրբ ի կուսէն գեղեալն
յանբանից մրո՛ւր. և զմրկըրտեալն ի
սուրբ յորդանան. օրհնէ՛ք: Օհակիցն
հօր

35
հօր և որդւոյ ըզսուրբ հոգին՝ զնորո՛
գօղ և զանընտրան աղբիւրն լուսոյ՝ որ
լուսաւորեացն ըզմեզ Օրհնէ:

Բզկուսութիւրդ քո՝ անձաճի՛ն անարատ
զմր ոչ բոցա կիզեաց հաւր անձաթէ՛
ն մեծացուցանեմք: Ար յարգանդի
քում անասականաբար բնակեցաւ քո
անձ. և փրկիք՝ անձանց մերոց. մեծ:
Անհասանելի անուանահան յայտնութի
անխարհի ծաղեցաւ. անմատոյց լու
սոյն երկընտրագեացուք:

Անարհեցար ի բարձանց՝ և մարմնա՛
ցար ի կուսէն՝ որ նշտեիւրդ ի քրօ
բէ՝՝՝՝ անբռնէդ արարածոց:
Երկինք չէին բաւական փառաց ան
մահ անեղիդ յարգանդ կուսին ժուժկա՛
լեա՛՛՛՛ Ընդունիլ ըզդանձդ երկնային
Օրով՝ սարսեալ սերօբէքն ոչ իշխէ՛ ին
մեքձենալ. ի խանձարո՛ւրս սրտե
ցա՛՛՛՛ ր և եղար ի մըսուր անբանից:

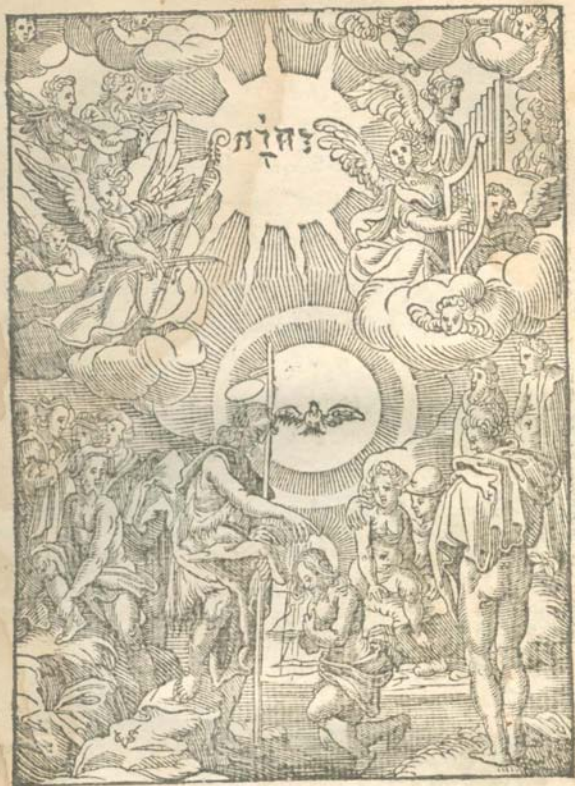
Արաշի բարբառք երկնաւոր զօրացն.
հընչմա՛մք Օրհնէ՛ին զանմահ թաղա
ւորութիւն: Անձառ ծընունդն փա՛
ռօք երևեալ. և անսողըն լուսապայծառ
հովանի էր յայրին: Բանըն բազմեալ
յան

յանքանից մըսուր. և մօ՞ղքըն հետե
կի՞ն ծաղմամբ լուսափայլ աստեղն:

բկ
ճշ
մ

Սի՛ն լուսոյ և ամպ հովանի սուրբ կոյս
նր ցօղեցեր ի մեզ ըզցօղն երկնային,
զքեզ բարեբանե՛մք նծածին կոյս:
Լ՛նկէ՛ղ մօրենի և սրօքէ՛ հողեղէ՛ն սուրբ
կոյս. քանզի պրտուղըն կենաց ի քէն
տը՛ւաւ մեզ. զքեզ: Լ՛նրծից լուծիչ և
քաւիչ մեղաց սուրբ կոյս. ո՛ր զանտանե՛
լն էից ի գիւրկըս քօ բարձր. զքեզ:

Յն խոնարհեալ. առ ծառայն եկեալ.
 Ըղ միաբրուան հայցեալ: Լքիկնք պատա-
 ռեալ. հայր որոտայեալ. զորդին դաւ-
 անեալ: Հոգին նք իջեալ. աղանակեր
 պեալ. զհակցիւն փառեալ:

դճ

այս ի լուսոյ ի հօրէ՛ առաքեցար և
մարմնացար ի սբ՛ կուսէն . զի վեր
ըստի՛ն նորոգեացես զապական
նեան՝ն ադամ : Դու ա՛յլ ծ ի յերկրի՛ ե-
րևեցար և ընդ մարդկան՝ շըրջեցար . և
փրկեցէ՛ք ըզտիեզերոս յանիծիցն ադա-
մայ : Քեզ ի յերկնից՝ վըկայեալ հօր
քո՝ ձայն ասէ դան իմո՛րդի . և՛ սբ հո-
գի՛ն ըզքեզ յայսնեաց աղանակերպ
էրևամբ :

Քքեզ որ հողունվ և հըրով մաքրեցեր
ըզմարդկան աղտեղութի . որպէս զանձ և
ըզփըրկիչ ամենեքեան՝ օրհնեսցուք :
Փըրկիչն երևեցաւ և զանխարհս ապրե-
ցոյց ի սոմարանայ թընամուկն . որդե-
գրութի՛ շնորհելով ի ձեռն մըկըրտու-
թեան : Սըրով կիզու ըզմեղըս մեր այս
օր երևեալ ապրեցուցիչն . և զովացուցա-
նէ՛ զախարհս նծային ջըրովն :

Յօ
4018

Վզլուխ վիշտովն փըրկիչն ջախջա-
խեաց ի յորդանան ի գետն . և ին
քեան իշխանութեամբ զամենեան
ապրեցոյց : Օ հին մարդըն նորոգելով
փըր

փրկելին ի մեկըրտնութի՛ գայ այսօր. զի ^{առ} Դ
 զապականեալ ըզբնութիւնս ջրով նորոս 3. 16
 գործեցցէ. անապական ըզգետա փոխա
 րէն տալով մեզ: Սըկըրտի՛ քս և սըբ
 բին նմարաւրածք. և տայ մեզ թողու
 թիւն՝ մեղայ. ջրով և հոգւով վերասըբ
 բելով ըզմեզ:

Տընօրինեցաւ յարգանդի՛ կուսինն իս ^{առ} ամ
 կակից հօր և սուրբ հոգւոյն. բանն ա՛ ^հ
 ռաքեալ և ի՛ հօրէ. յաղաղոս նախա՛
 ստեի զծ մա՛րդոյն բառնալով, ըզ
 յա՛նցանս. ժողովուրդք օրհնեցէ՛ք
 զառաքեալն ի՛ հօրէ զանձ հարցընել
 մերոց: Եւ խայաւտեանս սրդին փա՛
 ռակից հօր և սուրբ հոգւոյն. ի յորդա
 նան եկրն այսօ՛ր մեկըրտիլ ի՛ յովհան
 նէ. կերպացեալ ի՛մո՛վս յաղագս ի՛մ.
 զնախահօրն եբարձ ըզմեղս. ժողովուր:
 Սաքրողականս պարգեւեցան շնորհք ա՛
 ղաւնակերպ ի՛ ջմամբ սուրբ հոգւոյն
 ջուրցըն սըբբութեան. և հայր ի՛վե՛ ^{առ} Կ
 րօ՛ւատ վըկայեալ և կըրկնակի՛ ծնըն 3. 17
 դեամբ դա է՛ սրգի ի՛մ սիրելի. միա
 բան և՛ մեք օրհնեսցո՛ք զառաքեալն:
 Ի՛շտը օրհնեցէ՛ք բարձրաւրեքք ըզբ
 նաս

նախ յանիտեան: Արարիչն երկրնի
 և երկրի անձ և մարդ գոյով. երե-
 եակ ի հոտանսն յորդանանս. անձա-
 խանւն մահիւմնով. ընաց ըզտիւ-
 ղէն ըս ի մեղաց. բարձ: Միաբանու
 թեամբ օրհնեցէ՛ք. քանհանայք և թողո՛ւ
 վնւրդք զամենատունրք զերրորդուն թին՝
 ըզհամագովհալ և ըզմի անտուածուն
 թիւն. բարձրարար:

Մ Յանեւսու փառաց խոնարհեցար ի մեր
 քննութիւն ըս բանդ անձ և մարմնա-
 ցար ի սրբայ կուսէն: Աւ ծնար ի սբ
 կուսէ անամարական մարմնով. ըզբե՛ր
 անդանդար բարեբանեալ մեծացուցա-
 նեմք: Այսօր զեկեալդ ի փրկութիւն
 անդի մարդկան. միաբանութե՛ւ ամենե-
 քեան մեծացուցանեմք:

Ուստի երակից՝ եղեր հոգեղէն քննեւ
 տնօրինեցար յարդանդի կուսին՝ բանդ
 անձ. ըզմե՛ն ըս վերանորոգել սրա-
 կեր: Մերկացեա՛ծ է ի ճաշակմանէ՛ նա
 3. 7 խանտեղծին ըզփառս. միւսանգամ վեր
 լատին՝ շնորհելով. ըզմե՛ն ըս վերա-
 նորոգել ի փառս: Մեղբրտեա՛ծ է ի
 յորդանան ի յովհանէն, անձային բնուե՛ւ
 մար

մարմնով ըն զոր ի մէջն հանու ըզմե՛ր զ
լուսաւորեւոյ ինծայի՛ն ծաղմամբ։

(անբաժանելի ըզբանն հօր և զանն — ար
կէզբն նորա զմրդին՝. որ ի յորդանան
սյսօր ըզմե՛ր զլու մե՛ռնոյց և զանխա՛րհր
լուսաւորեաց. բարեբանելով ըմբ՝ — ար
յաւելեալն։ Ար ի հօրէ՛ր վըկայեալ որ
դին. յայտնեալ հոգին իջեալ ձեռնա՛
դրէր կարմալեան զիւ մե՛ք օրհնեսցուք
զերրորդութի միասնական. բարեբա։
Ար ի հրեշտակաց օրհնաբանեալ ինծ. ի
հոսանսն յորդանանն աւետեալ յովհան
նէս ափեր. ահա դանն նոյն ըզկայի ինք՝
հոգւոյն. զոր օրհնեսցուք ըմբ՝ — ար յաւ
Լ նըսկիզբն աստուած բանդ որ ի հօրէ՛ր — ար
առաքելցար ընդ ժամանակաւ լինի՛ր
հա՛ճեցար և մարմնացար ի սո՛ւրբ կու
սէն. վասն մե՛րոյ՝ փըրկութեա՛ն.
սյսօր մըկըրտիլ ի յորդանան ի յովհան
նէ. բառնալով ըզյանցա՛նս առաջի՛ն
նախատեղծ մա՛րդոյս։ Լ՛նեղանե՛
լիդ ինծ բանդ անմեկնելիդ ի հօրէ՛ր
ընդ ժամանակաւ լինի՛ր և հա՛ճեցար և
մարմնացար ի սո՛ւրբ կուսէն. ինծ և
մա՛րդ յա՛յտնեալ և սյսօր մըկըրտ։

Չորեք կէրպեանն կենդանեացն ըզխոր
 հո՛ւրդ քարոզեա՛յց ամլորդին՝ տե՛սա
 նեւն՝ սուրբ զհոգին անդաւնակէրպ իջ
 ման՝ մը ի վերան՝ ջուրցն . անդադակէ՛ր
 ասեւն՝ վ անհա գառն ան՝ որ ի հօրէ վը
 կոյեցաւ դաէ՛ որդի՛ն իմ սիրեւն ընդ
 արում ե՛ւս հանճեցայ:

Ասոր երանութիւն: Յաղթող: Նահապետ
 արեւ: Մտղ առաւտտ: Պայծառ ոք
 պէս լուսին: Ալ ըջիտ որպէս զարփին:
 Լիւեղն տն 'ի յամբար: Լեառն տաղաւ
 ար տեառն: Գառնն երկնից:

անձառ փ : Եւ ծնա՛ր : Եւ յօր զե :
Յարուցելն ի մեռելոց բնակա
 րան մայր և Կոյս . որ ըզննջե
 ցեալսն յաղամայ կենա՛ղ ործէ անանգա
 կան . զքե՛զ մեծացո՛ւցանեմք . որ օրհ
 նեալդ ես ի կանայս : Եւ րարոյն՝ երկնի
 և երկրի եղեր տա՛ճար և անանգանոտ . որ
 ըզննջեցեալսն մե՛ր հրե՛ղէն նորոգէ՛ զ :
 Եւ րակրողին՝ տիեզերաց արբուցե՛ր ըզ
 քո՛ սուրբ ըզկաթն . որ ըզննջեցեալսն
 մե՛ր վե՛րըստին նորոգէ՛ . զքե՛զ :

Որ զաւետիս՝ հոգւոյն ի հրեղէն ի
 հրեշտակէն բնկալար մե՛րա խելք բերի
 րեալդ տ՛ր ընդ քե՛զ մարիամ անհարս
 նայեալ : Եւ ըսկի՛զբն բանն հաճեցա՛ւ
 առնուլ մարդեղնութեամբն ըսկի՛զբն ի
 կուսէ՛դ քրիստոս անտը՛ւած Թագա՛ւ
 որն յաւիտենից : Եւ զաչեմք ըզքե՛զ սուրբ
 անտը՛ւածածին՝ ան քրիստոս բարեխօ
 տեա՛ փրկելէ՛ զժողովուրդս ի՛ւր զո՛ր դը
 նեաց անբեամբն իւրով :

Սեփաղուցանեմք ըզքե՛զ որ ի հօրե
 բանդ և անձառելի՛ ծընունդ , որ իկոչ
 սէ՛ն

սէն մարմնացար ցուցար մեղ: Մեծա
ցուցանեմք ըզբեզ որ կոխեցեր ըզմահ
անտըւածա ծէպէս և լուծեր ըզկնիք
մահո՛ւ. որ ի խաչին բարձրացար կա
մա՛ւ հօր: Մեծացուցանեմք ըզբեզ
որ թաղեցար ի նոր ի գերեզման ծէնի.
և յերրորդ աւուր յարեար. որ ի յեր
կինըս համբարձար փառօք հօր:

Ո՛ր ըզհրեշտակին ըզձայնըն լըւեա՛ւ և
հիացեալ բերկրեցար. բարեխօ
սեալ վասն մե՛ր. մեք օրհնաբա
նեմք զօ՛րհնեալդ ի կանայս:

1. 42

Ո՛ր ըզհուրն անտուած յորովայնիքում
կրեցեր անկիզելի մորե՛նի. բարե:
Ո՛ր զանշոշափելին էից ի դերկըս քո
բարձեալ դիեցուցեր կաթնա՛սուն.
բարեխօսեալ վաս:

Ո՛ր ըզբեզ ե՛րևեալ գուռն անեղեկիկելի և
մարգարեի. ընդ որ ոչոք էանց է
թէ ոչ ան միտն անծանօն կոյս. օրհ 44. 2

նութեամբ. մեծացուցանեմք:
Ո՛ր ըզբեզ որ ի մորենւոջն առ մօլօի
սիւ ը մարգարեի. ըզնոր խորհուրդ
կուսի յայտնեցեր մարդկան անգղի.
օրհնութեամբ. մեծացուցանեմք:

Ո՛ր ըզբեզ

Ի՛նչքե՛ղ ո՛ր ի հօրէ՛ անժամանականկէն
 և ի մօրէ՛ անթարգմանաբան. ի ժա
 մանակի՛ ծննդեան ի բռնօրին փրկո՛ւ
 թեան. յայտնե՛ցա՛ր ո՛րդի՛ բարձրե՛լն.
 օրհնութեան՝ մը մեծա՛:

Ի

Ո՛ր ըզբանն անժամանակեղեր ընդու
 նիւ յորովայնի՛ միշտ կոյս. զքե՛ղ մեծա՛
 ցունցանեմք ո՛ր օրհնեալդ ես ի կանայս.
 Ո՛ր էից լուսոյն անժամանի՛ եղեր բառնա
 լոյ ի դիւրկըս քո՛ մարմնով. զքե՛ղ մեծ.
 Ի՛նարան տաճար տընօրէնութե՛ կոյն
 ցա՛ր հողւոյն սըրբոյ՛ միշտ կոյս. զքե՛ղ:

ա
կ
Ի

Ներախլեր անժաման տաճար ան
 խախտե՛լ. ըզքե՛ղ մեծացունցա՛
 նեմք: Յըզանցար անարանտա
 բար. և զանժ վայելչապէ՛ս ծնանք. ուրա՛:
 Սաղ. Ե՛րգէ՛ մարգարէն սուրբ է տաճար քո
 64. 5 սբանչեղի՛ արդարութե՛ և գո՛ւուն երկնայ
 ին ո՛ւրախլեր անտուածին:

Ի

Ի՛նարան տաճար բնակարան անբա՛
 բանին նոյ. մարխամ սուրբ կոմի՛ս.
 զքե՛ղ և ըզծընեալն ի քէ՛ն մեծացունցա՛
 նեմք: Յարգանդի՛ կրեցեր ո՛ր յանաջ
 քան զյաւիտեանս ի հօրէ՛ ըզբանն. և
 ծը

Ծընար մարմնս՝ Բժիշկ. զքեզ: Արդ խընդ,
բեմք ի քէն անդադար բարեխօսեա
վասն անձանց մերոց. առնորդին քո մի
անձին՝ քն փըկէ՛լ ըղմեզ ի փորձո՛ւթե՛նէ
և յամենայն վըտանդից մերոց:

Ա՛լ գէրահրաշ ծաղիկ բո՛ւրեալ յե՛
դեմայ հոտ անմահո՛ւթեան ծնընդոցս —
և այլ յորմէ սփռեցա՛ւ մահ ընդ տիե՛
ղերս. օրհնութե՛ք՝ ըզքեզ մե՛ծացո՛ւցա՛
նեմք: Ա՛ռ լուծիչ երկանց բարձող անի՛
ծից. ծագումն անբե՛ռ լուսոյն ճըշմարտի
որով հերքեա՛ւ խա՛ւարն անա՛ջին. օրհն:
Ա՛լ զքեզ ունիմըք բարեխօս կոյս անհա՛բա
նացեալ. մայր անարատ է՛մմանուի՛լի տա՛
ճար բանին հօրն երկնա՛ւորի՛ օրհն:

Ո՛ւրբ և՛ անձա՛ծին մարիամ ցան՝ —
կա՛լի կուսից և սա՛րժանք աղգի —
մարդկան. մայր և աղա՛ խի՛ն

մեծացուցանեմք: Ա՛նկէզ մարեմի՛ և տա՛
ճար ընդ հանձնը լուսոյն. անարատ և
անխախտելի՛ կուսութիւն. մայր և:

Խորհուրդ կենաց և մայր կենդանու՛ն. Օ՛հ
և առանգատ հրափայլ ծագմամբ. մայր: 3. 20.
Ա՛լ զքեզ կոյս: Ա՛նմենդ Ա՛նեալ: Օ՛քեզ
Օ՛քեզ

Օքեղ հայր: Բռնեցեր: Շնորհք:
 Բանն առաք: Օրորում: Յորմէ ւար:
 Բզկուսութի: Որ յարգան: Բնհաս:

Բզքեղ ամէնօրհնեալ անտուածածին.
 մայրըդ լուսոյ և անադատ անտու-
 ծոյ բանին մեծացուցանեմք:
 Բզքեղ պայծառ երկինք և ամալ լուսե-
 ղէն. ծնող արարչին և մորենի անկիղե-
 լի. մեծ: Բզքեղ դուռն երկնից և ճա-
 նապարհ արքայութե. բարձող անխից
 և սրօքէ հողեղէն մեծա:

Բզքեղ անծածին սր վեր օրհնին ի
 զօրաց հրեշտակաց. ազգ մարդկան
 կենդանեաց մեծացուցանեմք:
 Բզքեղ բնակ հրեղէն անձութեւ. յիմա
 նալի զօրացն երանեալ. ազգ մարդ:
 Բզքեղ մայր եմմանութի մարդարեւին
 յառաջ դուշակեալ. ազգ մա:

Սիւն լուսոյ: Բնկէղ մո: Բնխից լու:
 Սայր լուսոյն մարիամ անհաբոնա-
 ցեալ օրհնեալդ ի կանայս: Օլոյն ան-
 ըստուեր յարգանդի կրեցե՛ր. օրհ:
 Սե՛ղ աղա՛մբի՛ր վասն մեր բարեխո-
 սե՛ւ. օրհնեալդ ի:

 'ածին երկնային դուռն անսոյ դճ
 ին ճանխին անտարանէր
 հրեշտակն. սւրախէր բերե
 րեանդ տը ընդ. քեզ: Ի. քերձեհս բաղ
 մեան ընդ հօր անասականաբար բնակիլ
 հաճեցան ի քում յորովայնի. սւրախ:
 Որ բոցեղէն սրօքէիւք շըրջանիակեալ
 պահիւր. այսօր ի մէջ մարդկան ի գիւր
 կըս հողեղինի յայտնեալ. սւրախէր:
 Օանձանուելի: Օանհաս: Օբաւորից: մ
 Ուրանիւք ան: Ի. քեզ լու: Սայր ս: մ
 Ս. զանձան: Ի. քեզ տանոր: Ի. քեզ ուր: մ
 Ի. զս լուսոյ: Ստեղծողին: Ի. զս ծաղ: մ
 Ի. նըսկըզ: Յորմէ կենդ: Յորմէ զա: մ

 անտուծանինն և զմիշտ կոյսն դէ
 անդադանր օրհնեսցուք. քան
 զի ծաղեանց մեղ լոյս երեսանց
 և փրկիլն անձանց մերոց: Խընդան և
 սւրախէր անհարսնացեալ մայր. քանզի
 ո՞ր ի. քէն ծնաւ ըմբձ զանձ ի փրկու
 թինն անձանց մերոց: Գանձ անասա
 կան դժտար սուրբ անձան. բարեխօ
 սեան քի նոյն մերոյ կեցուցանել զան
 ձինըս մեր:

Ի. մե

— Դ ԲՆԱԳՈՎԷ: ԲՆԱՊՈԿԱՆ: ԲԼԵՆԵՆ

— Դ ՍՈՅՐ Լ ԿՈՅՍ ԱՊԼՍԻՆ՝ ԲԵՐԻՍՈՐՍԻ. ՈՐ
բարեխօսող էս միշտ աշխարհի. քեզ երա
նեն անմահ զինք: Սաքո՛ւր աղաւնի՛. Լ
հարսն երկնից՝ մարիամ. տաճա՛ր Լ ա
նի ԹՈՒ անբանին. քեզ: ՎԼ հաճեցան
3. 22 իմանալիքն ընդ հողեղէնքս. Լ քեզ մեր
ձեցա՛ք ի փայտըն կենաց. քեզ եր:

— Դ
— Դ

ՎԷՔԵՂ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՄԲ ԼԵԾԱՅՈՒԼՅԱՆ
նեմք: ՈՐ ԸՂԲԱՆՆ անճ յար
զանդի կրեցեր սըրբուհի անա
րատ. Լ անձառանգիս ծընա՛ր ըզվերա՛
ձգօղն երկնից. ըՂԷՔԵՂ: ՈՐ ԷՐԻՅ ԼՈՒ
սոյն արժանի եղեր բանալոյ ի բո
գիրկս. Լ արեգանհանն արդարու ԹԵԱՆ
էղեր արեւելք. ըՂԷՔԵՂ:

— Դ ԲՆԱՐԱՄ ԿՈՅՍ անձա՛ն մարիամ սըր
բուհի Լ մայր քի. յարզանդի տարար
զանտանելին յամենեցունց. ՕՐՀՆՈՒԹՔ
ըզքեզ անձա՛ն ծիօն մեծաշո՛ւղանեմք:
ՎԷՔԵՂ ԵՐԿՆԱՅԻՆ զՈՒԼԸ զՈՐ ԵՏԵՍՆ
եղէկիկէ. Լ անսրն զՈՐ ծանեալ գեղե՛
օն. սերօքէ՛ հողեղէն վեհագոյն քերօքե՛
ից ՕՐՀ: ԲՐԻՍ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸՍ սոսկալիս
ի քեզ

Ի՛. քեզ տեսանի՛ ն՛ծա՛ճ Թ՛ն . յըղուԹի՛
անսե՛րմնական ծնո՛ւնդ . անա՛րատ . կուսու
Թի՛ւն յե՛տ ծը՛նընդեան մընալով անա՛
պական . օրհնո՛ւ :

Ի՛. Ծածի՛ն մայր լուսոյ՛ ն՛ք կոյս լուսե՛ մ
ղէն տաճա՛ր . ո՛րում երկի՛նք . քէին բաւ
ակա՛ն առի բնա՛կուԹի՛ւն Ի. քէն մա՛րմնա
յա՛ւ : Ի՛. քեզ անհա՛րսնացեալ ո՛ր մի՛
այնդ ի կանա՛յս օրհնեալ . կրե՛լով Ի. քեզ
ղանտանե՛լի ղըընուԹի՛ . օրհնուԹեա՛մք
մեծա՛յցուցանե՛մք : Ո՛ւրախէր աթո՛ռ
փրկուԹեա՛ն յոյ՛ հաստամտուԹե՛ մարդ
կան . միջնորդ օրի՛նաց և շնո՛րհս . օրհնու
Թեա՛մք անդադա՛ր գո՛հուԹեա՛մք . մեծ :

Ո՛ւրախացիր՝ ն՛ծածին՝ ո՛ր կուսուԹե՛յ մ
ես սրաճա՛նք և՛ մայր հաստամտուԹեա՛ն
մա՛րդկան . օգնական և շընորհ աշխա՛րհ
մա՛րխամ մայր և աղա՛խին փրկչին մե՛
րոյ : Ի՛. րանելիդ՝ ամենեցուն զա՛րծ տա՛
նելով ըղըընուԹեա՛մք անտանե՛լին . զա՛
մենեցունց ամենական աթա՛նի եղե՛ր
կրե՛լ յորովայնի . ո՛ր երեւեցաւ աղգի՛
մա՛րդկան : Ի՛. Երօքեական աթո՛ռ ցու
յա՛ր ն՛ծածին . ի՛ գիրկըս բա՛ւնալով զան
տըւա՛ծն ամենեցուն . ո՛ր նըստին Ի. քե

բօքէս. անոնս միշտ բարեխօսեալ կեցու
ցանեւ ըզմեզ:

ԸՆրախանցիր անձնին վերօրհնեալդ
ի սրօքէից. ծագելով ի քէն մեզ ըստ
մայրեղէր վերաձգողին. աղգ և անլինք
ըզքեզ մեծացուցանեմք: Հիմն եղեր
եկեղեցւոյ՝ խորան եղեր հոգւոյն սրբբոյ.
Ի հրեշտակաց սպասաւորեալ զանբրիւ
քեզ անէտեաց. աղգ: Տեսանեմք ըզսոս
կալի՝ զհրաշալի՝ խորհուրդ յայանեալ.
Ս Ի հոգւոյն սրբբոյ յղացեալ զբանն ան
մարմնով ծընար. աղգ և:

1. 20

ԴԷ

անձն մայր և կոյս. ծան
գող արեգականն անդա
րութեանն ո՛ր լուսանո
րեանցն ըզմեզ. հոգևոր երգով զքեզ
բարեբանեմք և փառաւորեմք ըզմիւսձին
քո զորդին: **Ս** Ըլծ զօրէնքս բընու
թեան մարդկան. հրաշափառ քո ծը
նունդ և զհութիւն բնութեանն անբողջ
որահեալ. և կուսո՛ւթե՛րդ. քո ոչ խախ
տեցան կրնիք. հոգևոր երգով զքե:
Օ քեզ մորենի անկէզ լեաւորն վիմա
ծին դուռն փակեալ և անդեր կրնքեալ.

նախատեսանցն դուշահեալ մայր և կոյս.

Հոգեւոր երգով զքեզ բան:

Ի՞նչ ածին սք կոյս: Ի՞նչ ապա: Հուրըն:

մ

Ի՞նչ քեզ նմ: Դու՛մ ալարծ: Դու՛մ ճըշ:

մ

Ի՞նչ ածին և սը: Օ, քեզ մայր: Քե՛զ:

մ

Ո՞ր զանճառէ: Ո՞ր զարար: Օ, քե՛զ:

մ

Ի՞նչ քեզ եմք ապաւինեալ. քե՛մ մայր ա՛յ

մ

մերոյ: Ո՞ր քան զերկինքս բարձրագոյն

մարիամ պարծանք եկեղեցւոյ. քրիստո

սի՛ մայր անսո՛ւ: Ո՞ր քան զարեգակն

պայծանռագոյն մարիամ. մի դադարէ՛ր

բարեխօսէ՛լ վասն մե՛ր. քրիստո

սի՛ մայր անսո՛ւծոյ մերոյ:

Բաւալ յովսէփու զկոյորն տիրա ծին.
 և զմանուկն Յիսուս քառասնօրէ ին.
 Օղբիւ տատրակաց լնանդրանկածնին.
 նուիրեալ ՚ի տաճարն ըստ հնոյ օրինին.
 Հողին սուրբ ազդեալ ծեր սխառօնին.
 ընկալ զմանուկն ի գիրկեալ քոյ ին:

Կա՛նժն Քառասնորեայ Գալսարեան Տէպան
ի պաճարն . () Ընդհատելիան :

արմնանցեալդ ի կուսէն նախա
յաւելտեան բանդ . այսօր ի
տաճարն եկիր կատարել զօ
րէնս . վասն ի ընդհատեան հեթանո
սաց : Ա՛ր յանարուեստ աթոռ նըստիս
բարեբանեալդ ի հրեշտակաց . այսօր ի սի
մէօնէ բառնալն ի գիրկս . որ ընծայես
ցես ըզմեզ ի կեանսըդ յաւելտենից :
Ա՛ր անձակիչդ էս կապելոց պարդեա
տու աննեցուն . այսօր հայցամք ծէրու
նւոյն անձակեալ և զիս ըզբաղմամբդ . ի
կապանաց մահու ի կեանսըդ յաւելտե
նից :

Ա՛յսօր անըսիրդ քնական ծընունդ հայր
անկան ծոցոյ բանն եկաւ որեալ ի տաճարն .
ընծայէ զարարածս հօր ի յերկինս :

Ա՛յսօր բարձեալ եղև ի գիրկըս ծէրու
նւոյն . որ բանիւ զարարածըս բարձեալ
նկնի օրհնաբանեացուք : Ա՛յսօր և մեք
ընդ ծերունւոյն սիմէօնի . ըզբան հա
մագոյ հօր և սուրբ հոգւոյն . օրհնաբ :

Ա՛յսօր ի տաճարն եկեալ կենարարն և ի
գիրկ

գի՛րկարն սխմէ՛ծնի՛ գըգուէ՛ցաւ . զոր խըն
դուԹեան՝ մը ընկալաւ Երուսաղէմ :

Ա՛յսօր Երկի՛րս Երկինք անուանե՛ցաւ .
զի՛նք ըն տերանց իջեալ յերկնից ի յեր
կիր . և ընծայիլ յանձնառնու ի՛ գոր

դ 2. 32 ծոց ձե՛ռաց իւրոց : Ա՛յսօր հեԹանոսաց
լոյս ծագեցաւ քս անձ . և փառք իւ
րո՛ծւմ Ժողովըրդեանն իսրայէլի :

74 Ա՛յսօր ի տաճարն եկիր փը՛րկիչ . և
ծե՛րոնւոյն ի գի՛րկս ընկալեալ անէր .
աւրդ արձակէս ըզձանայս քո տէր :

Ա՛յսօր անշտարհի ցուցա՛ր լոյս . և փը՛ր
կուԹի՛ տիեզերաց ք՛ս անձ . որ մա՛ր
դասէ՛րդ Ես կեցո՛ւ ըզմեզ : Ա՛յսօր իմա՛ն
նալի արե՛զ Գալկն . ո՛ր ծագեցա՛ր տիեզե
րաց ք՛ս անձ . որ մա՛ր :

Ա՛սկըղբանէ բանն անձ մարմնացաւ ի կու
սէն . այսօր գըգուէցաւ ի տաճարին :

Խայտա՛յր անե՛օք ըն ծե՛րունին անձոր
դու՛նն ի գի՛րկս իւր . և օրհնէ՛ր զանտը

դ 2. 29 անձ անե՛լով : Ա՛րդ արձակէ՛ս ըզձա
նայս քո տէ՛ր ըստ բանի՛ բու՛մ ի խանդաղու

Թի . զի տեսի՛ն աչք իմ ըզփրրկո՞ղդ անձ :

75
5 () րհնեմք ըզբե՛զ ո՛ր առաքեցա՛ր ի՛հօ
րէ անձառե՛լի բանդ անձ յանձնառե՛ր

մարմնանալ ի սըրբոյ կո՛ւսէն. անտու՛ժ
 հա՛րցըն մերոց: Այսօր եկի՛ր ի տաճա՛րս
 անհասանելի փըրկիչ. և ի գի՛րկսն սի
 մէ՛օնի գըգուեցա՛ր. ան՛ժ: Աւտի և սի
 մէ՛օն հոգեւո՛ր հընչմամբն աղաղակե՛ր.
 արդ արձանկէս ըզծառայս քո ան՛ժ ըստ
 բանի՛ քու՛մ ի խանդաղութի. ան՛ժ հա՛:
 Ի զան՛ժ օրհնե՛մք և բարձրա՛ն
 ընթ ըզնա՛ յաւիտեան: () օրհնե՛մք
 () ծնեալն յամենասո՛ւրբ յորովայնէ
 յանարատ ի կո՛ւսէն. օրհն: () օրհնե՛մք
 ցէ: () եկեալն ան՛ժսօր ի տաճա՛րս.
 զընկալեալն ի գի՛րկսն սիմէ՛օնի. օրհ
 նե՛մք և:

—
գ
—

Աթոռ քօթեանկան երեւալ այսօր սի
 մէօն. զան՛ժ որդի՛ն ի գի՛րկս իւր բար
 ձեալ մարմնով. զոր զօրք երկնից ի բար
 ձո՛ւնըս հանապազ մեծացո՛ւցանէն:
 Հոգեւո՛ղըն գո՛ւէր. ցընծայր անլե՛օքն ծե
 րո՛ւնին ասելով սա է թագաւո՛րն ան
 մահ. զոր: Արտասուե՛լով անլե՛րսէր. ան
 ձանկեա՛ զիս ի խանդաղութի. անարատ ծը
 նողի՛ քոյ բարեխօսութե՛ւ. զոր զօր:

—
մ
—

Ո՛րոյ անեալ հրաման ի սո՛ւրբ հոգեւոյն.
 ոչ տեսանել ըզմահ միջե՛ւ տեսցէ՛ զօ՛
 ծեալգ. 2. 26

—
ո
—
2. 26

Ծեանդ. Թոր աղօթիւք ծերոյնս մղորմեաւ
Արոյ ընկալեալ ի գիրկս իւր զօծեալդ
և հայցէր ի կենացդ ըզմահ. և արձա
կիլ ի խաղաղութիւն. Թոր: Յորոյ այսօր
ի գիրկսն գրգռեցար և կատարեցեր ըզ
փափագումն ընծայելոյ քո ի տաճարին.
տէր աղօթիւք ծե:

Ա՛յ փառաբանեն ի բարձունս իմանա
լի՛ զօրութիւնս. այսօր ի տաճարն եկիր
յընծայումն քրիստոս. ո՛ր ընծայեն
զարարածն բարձրելոյ քում հօր:

Ա՛յ գիրկըս մարմնով բարձեալ եղեր ի
ծերունւոյն. ո՛ր բանիւ զարարածս բար
ձեալ մենիս քրիստոս. որ վասն մեր
մարմնացա՛ր ի սըրբոյ կուսէն:

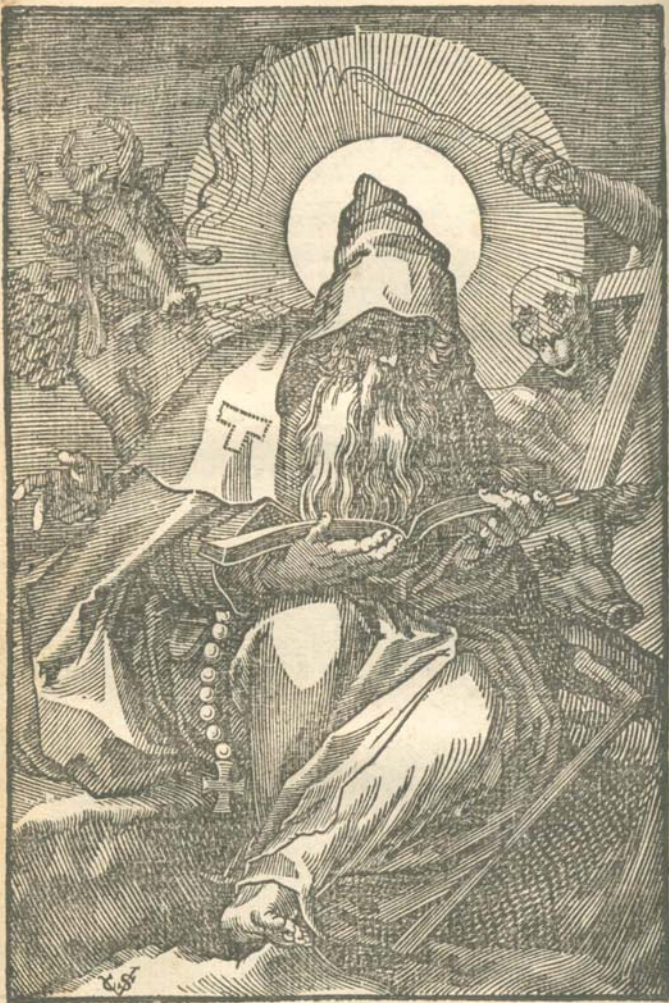
Ա՛յ անորոյ և մեք ընդ սիմէօնի գոչն
ցուք ո՛ր ի հօրէ՛ն լո՛ւսոյ լոյս ծաղեցար
մեզ և կեա՛նք. փա՛ռք գալըս
տեան քո՛ տէր:

Լ՛ոստիկի՛ զբն բանն յանրակրճեանկան
ի հօրէ և սկըզբնաւորեալ ի կուսէն մար
մնոյ զգեցմամբ. բովանդակելով յն
րովայնի և ընդ հօր գոլով. և սահմա
նեալ ժամանակաւ ծնեալ լինի ա՛մսոր
ա՛ծ և մարդ: Ա՛յ տեալ ընդ օրինօք ան
հա

79

հիւթանկանն հողանիւթ գոլով. զի զհո
 ղածնեալքն հօրն ընծայեսցէ՝ նծոր
 գիւնն ո՛ր ի՛ծոց հօր. տղայ քառանո
 ռեայ բանի՛ ի գիկն ծերունայն. և
 յայտնապէս ծանուցանի՛ անստըլած:
 Սանն սրոյ և սիւնն ցընծայր հոգւոյն
 անդադակէր ի տաճարին. անդ անձա
 կէ՛ս ըզծանայս քո տէր ըստ բանի՛
 քում ի խանդովութի. զի ընդ հանուր
 տեսի՛ ըզփըրկօղդ անստըլած և մարդ:

Կ' անձն Լ' նորոյն անապատայնոյնի :

Ն' զերազանցեալ զընտար անուն
 էլ քան ըզբնութիւն մարդկան
 երանելիք ի հարըն սք անտոն.
 ան քս բարեխօսեալ վասն անձանց մե
 թոց: Որ անձանկ լինելով զբազմաժա
 մանակեայ առնւրբք. յօժարութեամբ
 բարձեր ըզկարիս մարմնոյ. ան քս բ:
 Լ' մոռաց յիշմամբ առաջի քսի. օգնա
 կան լեր տօնողացս ըզյիշատակն քո. զի
 և ըզմերս ընկալցի զօրհնաբանութիւ:
 Որ ի հանդէս քո ճըգնութե՝ երկնայ
 ին զընտարութենքն նայեցեալ զարմա
 նային. ի մարմնի տեսանելով զանմար
 մին իւրեանց ըզվարս. ով սուրբ հայր ան
 տոն. բարեխօսեալ ան քս վասն անձանց
 մեթոց: Որ զերազոյն քան ըզբնութի
 հողեղինաց ժողովեալ. զանազան տան
 ջանաց համբերելով յաներեւոյթ թըշ
 նամոյն. ով սուրբ: Ուստի և մեք տօ
 նելով ըզճըգնութե՝ քո սք զյիշատակս
 օր եղեր նախընթաց բարեաց կենաց ճա
 նախարհին. փոխեցաք յերկրայնոցս
 յանմահից դասակցութիւն. ով սուր:

— 3 —

Նախառկի զբն միանձանց երանելի սբ. Տայր անտոնիոս. վերնական յուսոյն ակնո՛ւնելով զէրկրաւորս անհամար հեանց. և զինուորեցաւ քեզ քսն անձ հարցն մերոց: Սենամարտեալ ընդ դէմ չարին. բազմահաւ լիշապին. ժուժկանէալ համբերեաց ազգի ազգի վրշտաց քարավէժ կոչկոճման. և զի: Յանապատի բնակելով աղօթանուէր թեօքն հալածեաց ըզբաղմով թիւն լեզէօն զօրանցն. և քաջալերեալ յօրդոբեաց ըզմիանձնեան ամենայն. և զին:

— 4 —

Ըզտոր օրհնեցէք Փառաբանիչք նյ յիշատակի սորա բարձրաբարէք ըզնա յաւիտեան: Ի փապարս լերանց բնակելով խարաղնազդեաց ճնգնով թեամբ ի յայրս և ի ծերսրս քարանձաւաց. փա: Համանմանեալ մեծին եղիայի և յօհաննով մրկրթալին. վերաթեալ ընդ առաջ քի. փառաբա:

Եւ
1138

— 5 —

Որ անմարմնական վարուք պայծառացեալ ի մարմնի զօրացեալ տը. ով սուրբ Տայր անտոնիոս. եղեր օրինակ բազմաց եղեր դուռն մըտից կենաց ճանապարհին. յիջեցիւ ըզմեզ առանջի քրիստոսի:

սի՛քո սո՛ւրբ և անթան ընդունակ աղօ
թի՛ւք: Ո՛ր առեր ըզլն՝ խոնարհու
թեան համբերօղ խըստհամբերութե՛.
և սրանկցեալ օրհնութե՛ ընդ հրեշ
տանկս. և խաչակրօն անդադար սաղմնա
երգութե՛. յիշե՛սջ: Ս՛, անսորոյ և մեք
այսօր տօնեմք ըզհանգըստեան օր յի
շատակի՛ քոյ. անամուսն յիշմամբ հայ
ցեացե՛ս ի քէ ըզմեծ զողորմութի՛. քո
սո՛ւրբ և անթան ընդու:

Ո՛ր շնորհօք սք հոգւոյն բարձեր ըզ տ
խաչըն փրկչական յորդէգրութե շե Պ
նորհս. ով սո՛ւրբ հայր անտոնիոն. ար 1427
ժանաւոր երկնային կոչմանն ի հրեշտա
կական դասակցութիւնն. օրհնեմք
միշտ սք՝ զէրբորդութիւն: Ա՛յսօր և ման
կունք սո՛ւրբ եկեղեցւոյ տօնէն ըզխա
չակրօն քո սք՝ զյիշատակս. ով սո՛ւրբ
հայր ճրգնաւորաց. զի՛ ընկալցին զանա
սրական սրբգէսն ի քէ յայ՝ մե րոյ. օր:
() անատասարդ ևս վերնկալեալ ըզ
փառս յաջակողմանն քի ընդ քմաստուն
կուսանն. հայցեացե՛ս ի քէ ըզթողու Ս
թիւն մեղմեցեալոցս. ի լըսե՛լ ըզձայնն 25 34
եթէ եկայք օրհնեալք հօր խնդ ժա
ռան

ռանգեցէ՛ք ըզկեանսըն յա՛ւիտենից։

բժ
մկ

Պարծանք եկեղեցւոյ և՛ ուրախութիւն
հրեշտակաց . ո՛վ սո՛ւրբ հայր անտօն . զա՛
ղանչանլո մե՛ր հանապա՛զ մանո՞ռ սո՛ւրբեր
բորդութեանն։ Ո՛ր ի մարմնի՛ կանո՛ւ
ցեալ և՛ զանմարմնոցն բերելով ի՛քեզ
ըզվա՛րս . ո՛վ սո՛ւրբ։ Բա՛ժա՜կ հոգև
որական՝ լըցեալ նժանյին ուրախութե՛ք .
ո՛վ սո՛ւրբ հայր անտօն . զա՛ղա։

Եւմահ Թագաւորին սիրելի զինուորք
պլսակ դուք ընկալայք ուլսք Թագաւորք
Երբայն վերին զօրաց պատուէալն ա
հաւ որ

Հորհրդեաց ձեզ լուսեղէն խորան երկնաւոր,
Իջեալ առ ձեզ ամպօք փառօք լուսաւոր,
Մատոյց ըզբրաբիոնն անթառամաւոր:

—
աղ
—

Որ զերկնաւոր Թագաւորութեւնդ
քո զօրինակ ցոյցեր ի յեկեղի.
Հաստատելով զանթոռ Թագաւ
որսն Թեան Թեոդոսի Թագաւորին յար
դարութիւն և յիրաւունս. բարեպաշ
տութիւն սորա քրիստոս խնայեալ ի մեզ
Որ զօրութեամբ նըշանի խաչի քոյ տը
պատերազմելով. խորտակեաց զընդդի
մամարտ ըզբընդութիւն հեթանոսաց
և հաստատեաց խաղաղութեամբ սո՛ւրբ
զեկեղեցի. բարե: **Ո**ր ետուն զիրաւ
ունս արդարութեան քո անբոյնի. դա
տելով ըզթողովն ըրդըս քո արդարութիւն
ըստ հրամանի սրբոց քոց պատուիրա
նաց. բարեպաշտութիւն:

Որ զարդարեալ գեղապանծ վայելչու
թեամբ սո՛ւրբ զեկեղեցի. պըսակեցեր
առաքելովք և մարդարեւիւք և հաստա
տեալ ամրացուցեր սո՛ւրբ Թագաւորօք.
բարե: **Ո**րք զինո՛ւ զօրութիւն հոգւոյն
վառեալք ի պատերազմի. վանեցին ըզ
մոնութիւն հեթանաճողոց և ի հաւանորս
ճըշմարիտս հաստատեցին ըզտեկերս.
բարե:

բարեպաշտ: Որ չնորհեցէր յանաբարհի
 Թագաւորել մեծին Թէոդոսի. և կա
 տարեալ ըզկեանըս հաւատով ուղղա
 փառու թիւ. վերափոխեցեր այսօր յերկ
 նից Թագաւորութիւնդ. բարեպաշտ:

() Երհնէմք ըզբեզ բրիստոս Թագաւոր աճ
 ուր. որ յաղթօղ խաչիւ քով պըսա հ
 կես ըզսուրբըս քո սքանչելի փառօք քո
 անձ հարցըն մերոց: Եւսօր ցընծան
 զըւարթօւնք երկնից ընդ ճրգնութիւն
 Թագաւորին. քանզի երգէ բարեպաշտ
 տու Թեամբ Թէոդոս մեծ Թագաւորն
 ընդ վեց Թեւեան զօրսն երկնից անհա
 յաւ. Եւ չորածնեալք եկեղեցիք հեթանոս
 ապ. ընդ սրբոյն Թէոդոսի բարե
 պաշտ Թագաւորի. երգեսցուք բեզ երգ
 նոր անձ. հարցըն: Եւ զոր օրհնեցէք դ
 Եւնդ սրբոյն բարձրաւորէք զանձ
 բանըն հօր յաւիտեան: Որ ի յերկրի
 է պըսակեալ ի հրեշտակաց. և ի յեր
 կի նըս բարձրացեալ բարեպաշտու
 Թեամբն իւրով. ընդ սրբոյն բարձր:
 Որ հաւատով պարտեսաց ըզթըշնամին.
 և աղօթիւ ք հիմնեցոյց սք զեկեղեցի.
 ընդ սրբոյն բարձր:

բժ ո Թիւնս իմ: Աստուած փրկեմք մեր
լուր մեզ ո՞ր կանգամք առ քեզ բարեխօ
սովթեամբ սուրբ Թագաւորին:

Ար բարեպաշտութե՛ւ հիմնեցոյց զեկե՛
ղեցին սբ. և կարգաւորեաց ուղղափա՛
ռովթե՛ւ ըզքո՛ւ ժողովուրդս: Արդ ան
կեալ աղանձմբ ըզքեզ մարդասէ՛ր իմ.
յիշատակի՛ սորա պարգևեա՛ւ մեզ. զե՛րկ
նայի՛ն քո զխաղաղութիւնդ:

տ Այլ երանելի և բարեպաշտ Թեոդոս
մեծ Թագաւոր. բարեխօս լեր վասն
մեր առ Թագաւորն երկնաւոր. Թողու՛
մեզ ըզմեղըս մեր: Ար երկընդամէ՛ջ
ես քի և հիմնադիր սբ հաւատոյ. բար:
Ար Թագաւորաց ես ի յերկրի պարծանք
և ի յերկինքս պըսակեալ. բարեխ:

բհ ժդ Այլ երանելիդ ամենեցուն տիեզերա՛
կան իշխանութե՛ւ ընկալար ի քե՛ւ ըզ
Թագ պարծանաց. ո՛վ Թեոդոս մեծ
Թագաւոր վասն մեր բարեխօսեա՛ւ առ
Թագաւորն երկնաւոր: Ա՛ր քոյին սբ
աղօթիւքըդ վանեցե՛ր ըզթըշնամին. կո՛
խելով ըզսատանայ ընդ երկնային սըն
դասեցար. ո՛վ Թե: Աւստի և մեք հա
ւատացեալքս թօնեմք զքո յիշատակս.
օրհ

օրհնութիւն առաքելով ընթերց պըսա
կողին։ ո՞ր վ թէ ողոն։

Եւրպայի Տրդատայ Լափատորին։

Ո՞ր գերագոյն քան ըզբնութիւն հրա՛ զձ
գործեցե՛ր որդի անտունծոյ։ ան թա՛ մի
գաւո՛րըն հայաստանեայց։ գաւազան
նա՛ւ քո բարկութե՛ զյիմարութիւնն
յի մաստ փոխարկեա՛ւ զլանս որոյ ման
կունք եկեղեցւոյ՝ յիշատակի սորա՛ն օրհ
նե՛ն ըզբերց տէր։ Ո՞ր համանըման յան
բաբիլացւո՛նցն բռնաւորին։ Ի՛ յան 4.30
բանինց փոխեալ կէրպարան յանբա
նական բռնութենէն նըւա՛ծելով
զարբայն մեծ տըրդա՛տ։ զլանս որոյ։
Ո՞ր Ի ձեռն մաղթանա՛նց սըրբոյն
գրիգորի։ Ի մարդկայի՛ն բնութիւնս
դարձուցեր յանասնեղէն Ի բնութե
նէն նորաստեղծեա՛ն զարբայն
մեծ տըրդա՛տ։ զլանս։

Դաւիթ զօրացեալ շնորհօքն աստուծոյ.
պարսեաց և էհաթ զգլուխ գնդադուս:

Կանոն Ռաբի Տարգարէին . և Յոթնայ
ստորեւոյն :

անթօղ գըտաւ յօրհնաբանսն
երանելին դաւիթ . որ զօրա՛
ցաւ ի վերայ սյլադ գւոյն և՛ հա
ւստով ստորտեայ զանօրէնն
ըզգողիւն . զմարդարէն անրաս

յուր բարեխօս ան տ^մր վասն ճանց մե
րոց : Աւանուր զարդարութիւն բռնա՛
կիւք երկրի . նայեցարուք ընդ անդարն
յակոբ ո՛ր հաճոյ եղև տ^մր վարուքն իւ
րովք . ըզնա՛ անրասյուր բարեխօս :

Սա եղև գլուխ առաջեւոյ սրբոց . և կո
չեցաւ եղբայր տեառն ի ամենէ դաւ
թի . ըզնա՛ անրաս :

Ա՛ր երջանիկ լուսովն զուարճանայր
մագարէն դաւիթ . և հոգւովն վերա
նայր ի կամարն լուսեղէնս . ըզնա՛ :
Ա՛ր հողանիւթ բնութիւն զուգակցեալ
ընդ տ^մր հոգւոյն . և ազատէր ըզթագաւ
որն ի դիւանկան ախտէն . ըզնա՛ անրաս :

Ա՛ր հրաշագարդեալ գըտաւ ի կարգը
թագաւորաց . և մանաւկից եղև սո՛ւրբ
անաքելոցն . ըզնա՛ անրաս :

7. 8 **Ս**եղաք յամենայնի և ըզպատուիրանքս
 քո ոչ պահեցաք այլ խոստովանիմք առ
 քեզ. մի՛ անտեսառնէր այլ գըծա՛ն ի
 մեզ անձ հա՛ւրցըն մերոց: **Ս**անըն
 դաւթի՛ սիրելւոյ քո և յակոբայ՛ ար
 դարոյ՛ անպէտք քզքեզ. մի՛ անտես:
Որ նըստիս ի քրօքես և հայիս յան
 դունդս. յիշեա զդճրմովթե՛ քո զդաւ
 իթ. և անդթի՛ւք սրբոյն յակոբայ՛
 խընայեա՛ն ի մեզ անձ հա՛ւրցըն:

7 **Բ**զ ար օրհնեցէք բարձր արարէք ըզ
 նա՛ յաւիտեան: **Ո**ր ընտրեաց զերանե
 լին ըզդաւիթ. յառանջնորդութի՛ւն
 իլի՛. օրհ: **Ո**ր կայոյց զըսքանչելին ըզ
 յակոբ. պարի՛սսս շըրջապառ եկեղե
 ցւոյ իւրոյ. օրհնեցէք բար:

1. 69 **Ս**նըսկիզբն անձ լոյս ի լուսոյ. որ ծա
 րաքեցար մեզ եղջիւր փըրկովթե՛ն ի տանե
 դաւթի. անդթիւք սորա՛ն անտըւա՛ն
 ողորմեա՛ն մեզ: **Ս**նմարմնոյ վերնոյ թա
 դաւոր յաւիտեանից. որ մարմնով երեւե
 ցար յերկրի՛ ի զանակե դաւթի. անդ:
Սառանջնովմն անձա հայր անուանեցաւ մար
 դարէն դաւիթ. և ի վերջինսն եղբայր
 անձն կոչեցաւ ըսքանչելին յակօբ. անդ:
 Երդուն

Եւ զորոնք ան անորոշութեամբ ի ճշմարտութեամբ. տ
 և ոչ ստեանց նման. ի պըտողն յորովայ
 նէ՛ նորա նըստողանէլ ի յամբողջ նորան.
 օրհնեցէք ըզտրոնութիւն նորա անմեայն
 երկիր: Սանգեանց մեզ տը՛ զեղջեւը ի
 դաւիթ. պատրաստեանց ըզճրագ օծե՛
 լոյ իւրոյ. գնվեցէք ըզտրոնութիւն նոր:
 Օյակօք ընտրեանց իւր տը՛ ժաման
 գէլ նովաւ ըզնոր ժողովուրդ ըզհոգե
 օրն իսրայել. բարեբանեցէք զաստուա
 ծոնութիւն նորա անմե:

() օրհնեցէք ըզտը՛ յօրհնութիւն ի մի
 նոր. քանզի ծագեալ՛ց մեզ եղջիւր
 փըրկութեան ի տանէ՛ դաւիթ կեցողցա
 նէլ ըզմե՛զ կամեցաւ. օրհնեցէք ըզ
 տը՛ յօրհնութիւն ի նոր: Վանազան Լասայ
 ծաղկեալ՛ յարմատոյն յեօսեայ. դաւ 11. 1
 ի՛թ մարգարէն և ի նորին շառանիդէ
 առանքալըն յակօբոս անանատեոյ և սպա
 սաւոն՛ը բանին անտուն ծոյ. օրհն:
 Եկեղեցիս օրհնեցէք ըզտը՛. որ
 երկոքո՛ւմբ ընտրելովք անքեւալըն
 յակօբաւ և մարգարէիւն դաւիթիւ
 հաստատեանց զհիմնո՛ւնք սուրբ եկե
 ղեցոյ. օրհնեցէք:

Ա տեփաննոսի նախաւկայի քարկոծմանն

Սահմանի բարի բրնձտոսի եղևր ԳԼ

այսօր ի միջին մերձամ. և մը
տեր ի վե՛րն անտունն խորհր
դայ յաւիտենականի՞ն: Ար ընտրեցար
ի դասս երկնաւոր զօրացըն. պըսակե
ցա՛ր ի Թագաւորէն. զանթառամ՝ ըզ
պը՛սակն. և միկըրտեցա՛ր անեամբըդ
քով սըրբով անաջին վըկայ բրնձ տոն
սի՛ սուրբ ստեփաննոս. նախատարկաւ
անձըդ մե՛ծ: Ս՝ անտեանը ընդ դէ՛մ
Թըշնամուն. այսօր և գնեցե՛ր արեամբ
ըդ քով զարքայն՝ ԼԹիւն. ի պարծանս
ազգի՛ մարդկան. ճըգնաւոր բրնձ տոսի
գո՛հն ԼԹիւն երեք սըրբէ՛նին. ո՛ր ընկա
լաւ ըզ վկայդ իւր զսուրբ ստեփան
նոս. ի վե՛րին և Ե՞րո՛ւսան՝ զէմ:
Ար ընտրեցար ի կո՛չումն անաքեւական
բարոճութեցն անթանաւոր լինելով
սուրբ ստեփաննոս. բարեխօսեա՛ն ան
քո՛ վանն անձանց մերոց: Ար խընդրե
ցե՛ր զԹողութի ի վե՛րսց քոյ քարաճիդ
ժողովոյն սուրբ ստեփաննոս. և այժմ
վասընքոս սեփականորացս անգաւա՛ն զընդ
անջ

90
անշահ հօր նըստեալն։ Ար անրժանի
դէր զմանրտիրոսանկանն առնուլ պրտա
նախդ ի վըկայս. առ պըսակիչն սը
բոյ և վասըն մէր բարեխօսեալ։

74 Բաբեալ և նախալըկայ քի սուրբ
ստեփաննոս. սր ըզբարկոծումըն յանձն
առէր. և յանմահից քննեալաբանսըն
վերաժոխեցաւ. աղաչեալ զմատուած
շնորհել մեզ ըզկեանս անվախճան։
Տունկ անմահ իմանալի դրախտին շնոր
հեցաւ ի հօրէ. և լուսաւորեցաւ անձա
ռապէս. այսօր ցընծաւն դասք հրէշտա
կացն ընդ քո մեծապայծառ ճըզնուէր.
աղաչեալ զա։ Եւ աստեղծ մանրդոյն պը
տուղ ընծայեցաւ մէրձ յանմեքճեանի
լոյսն. և հայրենի աւանդութեանն
եղէր ժառանգորդ. աղաչեալ զմս։
Ղանապարհ վըկայից յէտ քի գլտաւ.
և անտուածային փառացն արժանաւոր
եղէր. բանասրկոն զինու քո վիրաւո
րեցաւ. և նախաստեղծըն պոյծառա
ցեալ բերկրեցաւ. աղա։ Դասակար
գեալք և մէք ընդ անմանրմաական բազ
մութիւնսն. վերահայցեմք ընդ հրէղէն
լէզուացն. աղութանուէր մաղթանօք. հայ

ցե՛մք ի՛քէն մարդանե՛ր փըրկի՛ն: խնայ
եա՛ ի մեզ ստեղծող մեր և՛ կեանք աշ
խարհի:

Ի՛նչ երկնային հոգեղինաց դասքն. 48
այսօր տօնեմք ըզյիշատակ սրբոյն ստե 5
փաննոսի. բարեբանելով ըզքեզ տե՛ր
ա՛րծ հա՛րցն մերոյ: Ա՛ր հրե՛շտակա՛ր
կե՛րպ տեսեամք. անբար պատերազ 6. 15
մեա՛. զքարկոծումն յանձնեա՛ռ. խոս
տովանելով ըզքեզ քրիստո՛ս ա՛րծ
հա՛րց: Ա՛ր անպարագրելի՛ ածուծե՛րդ
տեսող և՛ բարեխօս իւր ուխտաւորացս.
այսօր յիշատակա՛ւ սրբոյն ստեփաննոսի.
գո՛վեմք ըզքեզ քրիստո՛ս անու:

Ի՛շտօր օրհնե՛ցէք և՛ բարե՛ք
բարեք ըզնա՛ յաւիտեան: Ա՛ր յերկնայ
ին զօրացն միշտ օրհնի՛ք ա՛րծ. այսօր
յիշատակա՛ւ սրբոյն ստեփաննոսի. ըզտե՛
հրաշա՛լի ածաբանութե՛ սրբոյն ստե
փաննոսի. քահանայք ընդ յերին զօ
րացն երկնից՝ զքս՛ գո՛վե՛:

Ա՛ռաքեա՛ ի՛մեզ տօր՛ ըզբա՛ղում գրեթո՛ւ 44
թեան քո զողորմութի. բարեխօսութե՛ n
սրբոյ նախալըկային քո և՛ սղո՛ւ լուեա՛:
Ա՛րում զերկնայինն բայե՛ր ըզդուռն.

յո՛ւցանէ՛լով զանճառէ՛լի զխորհո՛ւրդ. սո՛ր
րին աղանձանօք խը՛նայեա՛ն ի մե՛զ ԹՐ և ո՛ւ
Ո՛ր անօթանուէր՝ հայցմամբ ըզթո՛ղւ
Գոր Թի՛ւն խը՛նդրե՛լով ի քէ՛ն. անօրէ՛ն ըս
7.59 սրանո՛ղայ իւրո՛ց. սո՛րին անղաչանօք.

— տ — Ո՛վ երջանի՛կ ճառագայթ. անաքելո՛ս
կան քարօղութէցն անթանաւոր լինե
լով սե՛ստեփաննո՛ս. հաստատուԹի՛ւն
ի քսէ՛ հայցեա՛մ ԹՐ եկեղեցւոյ՝

Ո՛ր քոյին՝ յօժարական համբերութե՛զ
զքանկոծումն՝ յանճնառէր. շնոր
հեա՛լ քեզ յայ լինիլ չանբարակից քի՛.
զի և մեզ ուսուցես փառաւորե՛լ սուրբ
բերքորդութիւնն. Մոթե՛իր ո՛ր քա
րանկըն լինեին ի քեզ նախդ ի վը
կայս. զի անցե՛ս ըզհատուցումն բարի
յարարչէն անմե՛նեցուն. և սցծմ անղաչեմք
ըզքեզ և վասն մե՛ր բարե՛խօսեա՛ն

— դ — մկ — Անխասարկաւագ և անաջի՛ն մարտի
րո՛ս ո՛ր ի քէ սլնսակեցար. և յերկնա
ճե՛մ անաղաստին սրայծառայեալ
բերկրեցար. անղաչեա՛ն զանաբաժ շնորհե՛լ
մեզ ըզկեանս անսխա՛նս. Ո՛ր քոյին

Գոր համբերութե՛զ ըզդրո՛ւնս երկնից բա՛
7.55 ցեա՛լ տեսեր և զնորի՛ն ընդ աջմէ հօր. ան
ղութի

քթէի^մ ր ի վերայ քո քանձգողացն. ան
 Լ^ի կեղեցիք արդարոյ և ժողովք անդամ
 փառաց. անսօր ըզյիշատակիւ քո տօնեմք.
 և անրատուօ^մ ք հայցեմք ի քէն ճըշմա
 րիտ վրկայ քրիստոսի. անդա:

Յընծայ անսօր եկեղեցի^ն ւյ. զքո վայ Ճ
 ելլապէս տօնէ գլխատակս. ո^մ վ սուրբ
 ստեփաննոս. մեծ և պատուական անուա
 նիդ ի վրկայս. անդաւան զանր ճնորհ:
 Եստանաւ իղ բարեաց ամ աշխարհի. և
 լուսազանդ ճանապարհայն եղէր ժառան
 դորդ. ո^մ վ ստեփաննոս. մեծ և:
 Եստուածային զինու վառեցանք սուրբ
 հողւոյն. տեանեւ լով յերկինքս հայրե
 նի փառօք զորդին աստուծոյ. ո^մ վ
 սուրբ ստեփաննոս. մեծ և պատուա:

Պէտրոս վէմ հաւատոյ . անյաղթըն 'ի
դրանց դժուխոյ :
Պօղոս ընտրեալ անօթն . և տեսանօղէր
բոլոր երկնից :

Ճնճայ անոր եկեղեցի ն. յիշ
 տակաւ նք՝ անաքելո՝ ծցն. հաս
 տանեալ ի վր զիմի հաւատո՝
 զարդարեալ ի փառքս մարմնացելոյ բա
 նին: Ար զեռթի անձառելոյ միաճնին.
 յայտնութեամբ հօր ի վերո՛ւստ դաւա
 նեա՝ ծլ. և երանականն արժանացեալ
 շնորհի՝
 զլիճոխոց: Ար անմարմնոց դասո՛ւց հրե
 ղինաց. հողեղէն բնութեամբ՝ գերազան
 ցեա՝ ծլ. և բարձրացեալ ի յերկնային
 խորա՝
 նաւորեալ:

Ս. Կ. Կ.
 16 17

Ար զերազոյն ընտրելոց անաքելոցն
 դասո՝ ծլց. անուանեցեր լինիլ զերանե
 լին ըզպետո՝
 սոյ հիմն եկեղեցոյ: Ար յառանջագոյն Գ.
 կոչմամբ. անաքելոց զանօթն ընտրու 9. 15
 թեա՝ ծն. յայտնելով աշխարհի զան
 ձառ. անօրէնութե՝ քո զխորհո՝
 յօրհնաբանութիւն կոչել զհեթանոս,
 Ար. երկոքումբ ընտրելովք լուսաւոր
 չօքն

չօքն անշխարհի՞ծ. հաստատեցէր զեկե
ղէցի՛քս քրիստոս^սի^ս. մանղթանօք սո
ցա՛ խնայեա՛ ի մեզ:

Տ Ո՛ր խոստանցա՛ր տալ ըզփականս արքայ
Ս^ս 16 19 ո՛ւթեան յերկնից՝ երանելոյն պետրոսի.
նր հրաւիրեաց ըզմեզ ի յոյս կենացն
յաւիտենից՝. անշահնօք սորս կեցո՛ զմեզ
տր՛անլծ հա՛րցն ը մեքոց: Ո՛ր ընտ
րեցէր ի մարդկանէ հա՛ւատարիմ սուրբ.

Պ^ս 12. 2 զանաքեալն պօղոս. սրոշելով յաւե՛
տարանն լնիլ քեզ խոստովանօղ.
անշա: Փակօղն արքայո՛ւթե՛ն երկնից
սուրբ անաքեալն պետրոս անո՛ւթ
Ժողովեալ քեզ խաչակցեցաւ. անշ:

Գ Ի՛շտր՝ օրհնեցէք բարձրա՛րարէ՛ք յաղ
թողանան ճայնիւ ըզբնակեալն ի մեջ
սրբօց: Ո՛ր ընտրեաց զե՛րանելի առա՛
քեալն. ամուլք հա՛ւատոյ սիւնք եկե՛
ղեցւոյ. ի տիեզերանան ի հրապարակին
զդատողական անթողսն շնորհելով.
բարձրա՛րարէ՛ք: Եւ մանեալ ազաւանոյ
անթաթապատ Թեօքն ի գոյն սկիւղ
ճըշմարիտ սուրբ հոգին. և լուսալա՛րդ
փա՛յլմամբ փարէր ըզնօքօք. բարձր
ա՛րարէ՛ք յաղթո:

Եւ մուլք

Ամուլք հաւատոյ անսօր փայլէն հայր
 քն ի քո սք եկեղեցւոջ. մարդասէր
 փրկիչ տօնողացս սղորմեա: Բարեխօսու
 թք պետրոսի և պօղոսի քո սք առա
 քելոյն. մարդ: Առաւօրեակք ի սոցա
 դիպրութենէս փառաւորեմք քեզերուն
 դմթիւնդ. երկաքանչիւրոյն անթիւք
 տօնողացս սղորմեա:

Արանելի քե անաքեակքն. սրսիս զա
 րեգակուն ծագեցան ի յերկրի ծ. արծա
 կելով ըզանազայթս ընդ տիեզէ՝ Բոս.
 լուսաւօրեցին զաշխարհս աննայն:
 Վմերմէ ի հողեղէն՝ բնութիւն. չարչարե
 ցան վասըն քի ծ. եղեն լուսատուք տի
 եզերա՝ Բոս. և հրաւիրեցին զերկիրո՝
 ի յերկինս: Չարչարեցան վասըն քի.
 զնա արարին իւրեանց յո՞ծյո. հեղին
 զարիւնս իւրեանց ի յերկրի՝ Բոս. և պը
 տակեցան յանմահ անքայէն:

Որ արիւնհրաշ լուսոյ ծագմամբ.
 պայծառացոյց ըզտիեղէն անճանա
 պէս. լուսոյն որ ի հօրէ՝ անաքեցաւ.
 անաքելական քարոզութեամբ սրբ
 բոսոյն պետրոսի. հրաւիրելով Բոս
 ին լուսոյն անըստուեր:

ԱՐԻ ՅԵՂԸԱՆԿԱՆՆ ԸՆԴԱՅ ԾՈՎԷՍ ՎԵՐԱՅ
ԲԵՐԵԱՅ ԸՂՏՈՂԵՂԷՆ ԲԵՆՈՒԹԻՆԵՍ Ի
ԿԵԱՆՍ. ԲԱՆՆ ՈՐ Ի յԵՐԿԵՐԻ ԵՐԵԼԵ
ԳԱԼ. ՈՒՆԻՐՆԱԼ ԱԼԵՍԱՐԱՆԻ ՍՐՐԲՈՐԴՆ

304

21 19

ՊԵՄ

3. 14

ԱԼԵՍՐՈՍԻ. ՏՐԱԼ: ԱՐ՝ յԱՆԱՅ ԳՈՒՀԱՆԿԵ
ԼՈՎ. մԻՏՈՒՆ ԻԼՐՈՅ ԼԻՆԻԼ ԿՐԳՈՐԴ Ա
ՐԵԱՄԲԵ ԽԱՋԻՆ. ԳԱՆՆ ՈՐ ԵՐԱՐԸ
ԸՂՄԵՂԸՍ ՈՒՐ ԸՄԻԵԼ ԳԵԱԺԱՆԿ ԸՈՐՀԱՐԱ
ՆԱՅ ՍՐՐԲՈՐԴՆ ԱԼԵՍՐՈՍԻ. ԺԱՆԱՆ
ԳԵԼՈՒ ԸՂԿԵԱՆՍ ԱՆՈՒԼ ԽԱՋԱՆ:

ՏՐ

ԱՐ՝ ԱՆԱՐԱՆԳԻՐՆ ԵՅ յԵՆ ԼԹԵ. ԱՎՐԱ
ԾԱԾԿԵԱԼ ԱՐԻՐԱՎԱՅԼ ՃԱՆԱԳՍԵԹԻՆԵ.
ԼՆՆ յՆ ՈՐ ԱՎՃԱՆ ԲԱՆ ՎԱՐԵ ԳԱՆԻՆ.

ՊԵՐ

9. 3

2 ՎԵՐ

12. 4

ԱՐՈՍԻՎԱՅԵԼ ԶՈՒՐԺԱՆԱԿԻ ՍՐՐԲՈՐԴՆ
ԱԾՈՂՈՍԻ. ՏՐԱԼ: ԱՐ՝ ԳԵՐԱՊՈՅՆ ԲԵՐՈՒ
ԲԵՐԵՐԵ. ՎԵՐԱՄԲԱՐՃԵԱԼ Ի յԵՐՐԱՆԻ ԽՈՒ
ՐԱՆՍ ԵՐԿԻԿԵ. ԵՆՆ ՏՐԱՏՈՍԱՆ ՎԸ
ՍԱԿԱՅՆ ԱՐԲԱՄԲԵ ՎԵՐԱՅԵԼ. ԵՐՐՈՐԴՈՒ
ԹԵԱՆՆ ԱՐԺԱՆԱԼՈՐԵԼՈՎ ԱԼԵՍԵԱՆՆ
ՍՈՒՐԸՆ ԱԾՈՂՈՍ. ՏՐԱԼ ԻՐԵԼՈՒ ԼԻՆ

ԱՐ՝ ԱՆՈՒԹ ՏՈՒ ԳԼՈՅՆ ԸՆԱՐԵԱԼ. ԲԱՆ
ՐՈՂԵԼՈՎ ԳԱՆՈՒՆՆ ԱԼԵԱՆ Ի ՏԵԹԱՆ
ՆՈՍ. ԵՆՆ ԿԱՍԱՐԵԱԼ ՎԸՆԹԱՅՍԸՆ
ՏԱԼԱՍՈՅ. ԱՐՍԱԿԵԳԱԼ ՏԵՂԸՄԵ ԱՐԵԱՆՆ
ԻԼՐՈՒ ԻՐ ԲԵՐԻՍՈՍ ՍԷ. ԺԱՆԱՆԳ:

Յօհաննիսի Վերադարձին Է:

Ամեն սրբոյ Որոման որդւոց. Յաւորայ և
Յօհաննոս առաքելոց :

ԴԷ

Որ էն յկութե՛ն ո՛րդի՛ միշտ յէհն՝
անեղանելի ծընունդ հայրանաւն.
զո՛ր ի վերո՛ւստ հընչեցին՝ ո՛ր
դիքն որոտման. և յայտնեցին ո՛րդւոց
մարդկան զծա՛ծկանպէս խո՛րհուրդ.
Բանն անըսկիղքն ի կուսէն սկընառ
րեալ. ի յե՛րկրի՛ մարմնով էրե՛ցաւ.
զո՛ր տեսի՛ն քարողք բանին ճըշմար
տութե՛. և ծանուցին աիե՛ղերաց ա՛ս
տըւած և մարդ: Նսկանպէս բանն ան
միացաւ ի մարտի. անփոփոխ դուով յէ՛ն
13 Եկ ութե՛. ո՛րում եղե՛ն անանատես որ
1. 1 դիքն որոտման. և ընդ հանուր քարո՛
ղեցին զբա՛նըն մարմինն եղեալ:

Որ անմարմին ի հօրէ՛ մարմնացա՛ր ի կու
սէն թանձրացեալ բոնդ անըմբռնե՛
լի. զո՛ր ի մարմնի՛ շճափեցին որդիքն
որոտման. և հընչեցին ընդ աիե՛ղերս
զա՛ւետիս կենաց: Որ զանտեսդ յից
զընթդ անտանելի. պարագրեալ մարմ
նով ծա՛ծկեցե՛ր. զո՛ր ի լերի՛նն անտա
փայլեալ տեսին որդիքն որոտման. և
մարդ

¹⁰⁷
 մաքրեցան անձառ տեղեանք գե^րա
 պանծ լուսոյն: Ար հե^նարար բանիւ
 քո անմահացեալք և մահու եղե^ն գե^ր
 րազանց. յանձն առի^ն և ընդել զբա^ն 1022
 ժակ չարչարանաց ընդ. քեզ. զի ընկալ
 ցին ի քե^ն ըզփառս ան վախճան
 հե^նայն:

Ար զամենայն յօջնէ^ն անրերը և ըս^տ Σ
 տեղծեր ըզմարդն ի յանմահութե^ն. ի
 պատկեր նծութեան ըդ. քո ըզքեզ օրհ
 նե^ն մք անտը^ն և ճարցըն մերոց:

Ար զանկեանն ի մահ պատրանօք բանո
 արկուին. կանգնեցեր ի փառս անաջին
 գալ ըստեանքդ. քո յաշխարհս. ըզք:

Ար հոջեցե^ր ըզտիեղե^ն բս ի հաւատըս
 ճրջմարիտս. ընտրելովք. քո առաքելովք.
 և ցոյցեր աւետանին չ զորդինն որոտ
 ման. ըզքեզ: Բ^ն զտ^ր օրհնեցե^ք ե^ն —
Գ
 բարձրարարե^ք ըզնա յաւիտեան:

Ար ըստ կամաւոր յօժարութե^ն իւրեանց
 զօրացոյց քեզ առաքեալն. և հրաւիրեանց
 յերկնից արքայուիմ օրհնեցե^ք ե^ն —
Գ
 Ար ընկալալ ի կեանս անապականս զեր
 ջանիկ քեզ առաքեալն. և դասեցոյց ի
 խորանս լուսեղե^ն քո օրհնեց:

Ա՛հ

—
—

Որդիքն սրոտմանն սրբի վերստ հըն
չեցին ըզբանըդ. կենաց ծաղեակն ի հօրէ.
և ըզտիւղէրս հրաւիրեցին յօրհնաբան
նսւթիւնն սուրբ երրորդութեանդ. բա
րեխօսն է սոցա սղորմեան մեղոնքի տյ.
Բանըդ մարմնացար ի կուսէն. բարոյքն
տեօին. աւետարանեցին յաշխարհի զգա
լստո միածնիդ. բարե: Օջարչարանս
և ըզմահընդ. քեզ յանձնառին. հաղոր
դիւ փառաց քոյ տէր ի քում գալըս
տեանդ. բարեխօ:

—
—

Ոգի իմ կանխէ առ քեզ տըծ. որ ծա
ղեցէր ըզլոյս հրամանի. քո յաշխարհս.
ընտրեալք. քո առաքելովք. վասըն սո
ցա կեցն ըզմեղ: Արեւալ շնորհօք հո
գւոյդ սրբոյ և բարձրացեալ ի վերայ
խորանաց երկնից տեղեկացեալ եղեն ան
ճառ էութեան միածնի քո. աւետարա
նեցին յաշխարհի. վասըն: Կարօղք
եղեն նմ զօրութիւն. ընդունիլ ըզբա
ժանկ չարչարանաց միածնի քո որդիքն
որոտման. և ընդ աջմէ դա՛նսիւ. վա:

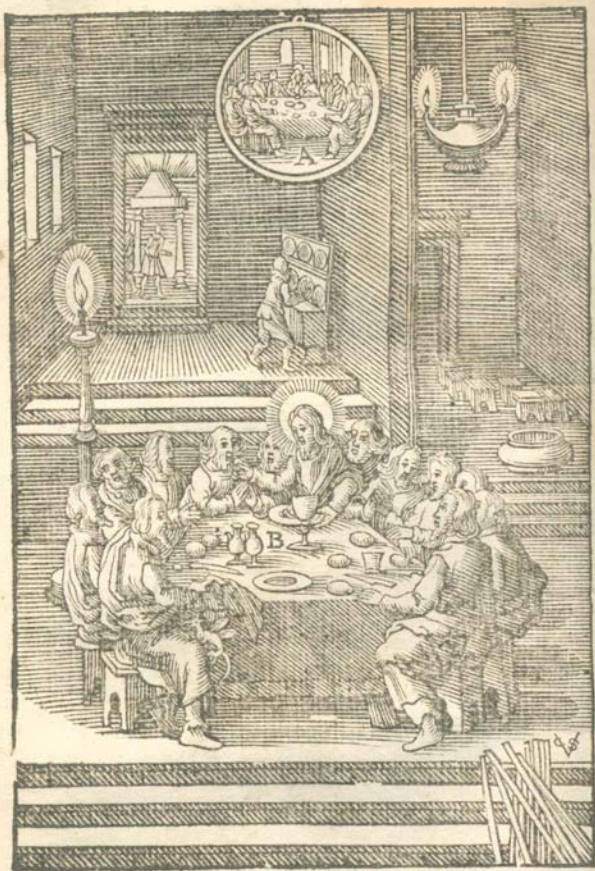
—
—

Որ յանձնառուէր ի լուսոյն ընկալն ըզ
ծաղոնմըն շնորհաց. ով երանելի տէր
յօհաննէս. և հրաշագարդ. զընտր
յէր

109

յէ ըջանիկ դասս անաքեւոյն. հայցեալ
 ի տեսնուէ զթողութիւն յանցանայ: 307
 1325
 Որ փարեցա՛ր ըզսմբսափելի պարանո
 ցաւն զանմատոյց ըլլաոյն. և մաքրեցա՛ր
 յորպէս զոսկի ի հսւր. լուսազարդեալ
 էրեւցա՛ր ի մէջ սրբբոյն յորպէս յաս
 տեղս անեգանն. հայցեալ: Որ ի կենդա
 նի անդերէն անբեր ըզբըղխումն
 շնորհաց. և ի թէւս հոգւոյն հասե՛ր յան
 իմանալին. անտարանեցե՛ր մըշտոն
 քնաւորակից հօր զեակից ո՛րդին. հայց

Եւ ընդամասնից առաջէլոյ Վերիստութի:

Վրաների սբ՝ անաբետալք հրաւի գծ
րեալք ի սկզբանէ և ընտրեալք
յորովայնէ՝ սպասաւորք և բարե
կամք և վրկայք անորդւոյն. բարե
խօսեցէք ան անոր վր անձանց մերոց:
Ար անիք իշխանութիւն ի վերայ աղգե
մարդկան. կանգնել և անձակել ի յերկինս
և ի յերկրի. անձակեցէք ըզմեզ ի կա
սեանաց մեզաց մերոց: Անշնկեալք
ընդ քի և ընդ նովին Թագաւորեալք.
ի միւսանգամ գանձատեան նորա նշն
տեւոցէք դատաւորք. Թողութիւն շնոր
հեցէք և մեզ մեղաւորացս:

Մատ
18 18

Օրս անեալ ի ծովակէն անրարեր որ
անորդս մարդկան. որսալ զանեներեսեան
յարբայական սեղանն. բարեխօսութե
սոցա քս խնայեալ ի մեզ: Արոց հրա² Վր
մայեցէր հոտ անող լինիլ ընդ տիե². 16
ղերս. որմանց հոտ ի մահուանէ ի մահ և
ոմանց ի կենաց ի կեանս. բարերեխո:
Արոց խոստացար նշատիլ յաթոգ դատող
դական. դատել զանգոն ի լի յայնմ աւ²² 30
մէր անհեղին. բարե:

Օմ
8 7

() անանքնորդս և զվարդանպետս եկեղեցւոյ քով սրբոյ. յիշատակաւ պատուեմք այսօր. բարեխօս: Սիր մըշակքան պարտելիք կաթողիկէ եկեղեցւոյ. և պրսակ պարծանանց հաւատանցելոյ. բա: Հանգրանպեաք Թաշին խորհրդոյն. և բացողք դրանն արքայութե Երկնից. բարեխօսեցէք առ Թր վսնն անձանց մերոց:

ՄԱԾ
Տ
1 Եւ եկից բանորդ հօր և հոգւոյն որ իջէր ի յերկնից ի փրկութի ազգի մարդկան. Թր՝ հարցուն մերոց: Ար պահեցեր յանթող ըզճրդանութի սրբոյն առաքելոյն. այսօր և մէք ընդհոսին ցընծաութե՝ օրհնեմք ըզքեզ. Թր՝ հարց: Ար առանէլ բարձրացեալդ ես յաւիտեանց. այսօր ընդդասս վրկայից քոյ բարեբանեմք ըզքեզ. Թր՝ հարցուն:

Դ Թր՝ Թր օրհնեցէք բարձրարարէք ըզնա յաւիտեան: Ար ընտրեաց զերանելի անանքեալսն և նոքօք սրսաց ի հաւատս ըզտիեզերս քրիստոն բա: Արք ըզնա Թր կռապաշտութե ցըն վանեցին և ըզնոս գիտութե ընդ հանուր յերկիր ծաւալեցին. ընդհոսին բարձ: ՏԲ

ՏԻ՛ւր զգըթութելիդ քո զանաւ հէ՛ ո
 դէ՛ր յերկնից իմէ՛ջ սըրբոյ անաբելոյ
 քոյց. աղաչանօք սոցա՛ն ողորմեա՛:

Ո՛ր ի ձեռնն սոցա՛ ըստուեցան շնորհք
 հոգւոյդ սըրբոյ ընդ ան՝ երկիր՝. աղա՛:

Ո՛ր սոքօք լուսաւորեցե՛ր մեկըրտուեթի՛ Ստ
 աւազանին զեկեղեցի քո սք՝. աղաչ: 28 19

Ո՛րք ի սկըզբանէ՛ սլատուեալ եղեն ի սէ՛ր տ
 քո լորից հօր. անաբելանան կոչմամբ ըզ
 տիեզէ՛րս հրաւի՛րեցին՝ յո՛ւսով հասանիլ
 մասին. վարդապետուեթի՛ սոցա՛ ամենե՛
 քեան օրհնեցո՛ւք ըզմր՝: Ո՛րք ահանա՛
 տե՛սք և սպանաւորք եղեն մարմնացելոյ
 բանին. գէ՛ր ի վերոյ՝ անամըմնոյ դա
 տույն հանդիսելոյ շնորհի. վարդա՛:

Ո՛րոց դատողական անթու անհեղատենին
 հանդէ՛րձեալ մընայ. կատարել ի մեզ
 դատաստան ըստ գրեալն ան սոսա անկ
 ցո՛ւք զըզջանցեալ անձամբ. սպառաւո՛ւլ.
 հաշտեցուցանել սոքօք ընդ ըմե՛զ զա՛
 հաւո թմ: ~ ը զդատաւորն:

Լ՛աբեալք ան՝ սիւնըք հաւատոյ կա տ
 թուղիկեկեղեցւոյ. քրիստոսի՛ ան եր
 կանաւոր վարդապետին անշակերտք. բա՛
 րեխօսեցեք շնորհէ՛լ զխաղաղութի՛ն ամե՛
նոսյն

նայն անխարհի: Բանրեկամք քրիստոս
սի և հաղարապետք անձային խորհրդ
դոյն. ընդունօ՞ր զք ըզբանն կենաց
և լուսաւորիչք տիեզերաց. բարե:
Դատաւորք անհրատենին՝ և դատա
սրարտօղք ըզքս՝ ոչ խոստովանողաց. ան
ղանկ մք ըզձեզ բարեխօս:

ՏԷ

Եւքն՝ հայցեմք բազում ողորմ ի ձե
րսն սրբոց քոց անաբեւոյն. խընամ
եա՞մ տէ՛ր ի յանձնսն մեր:

Օճքս ընտրեցեր յառաջ գիտութեալք զար
ժանանցելոցն անձինս. տըպաւորեալ ի
նոսա՞ զհոգի՝ շնորհա՞ց քո՞ց. ո՞րով
վանեալ հերքեցին զոպրօտամբ զթըշ
նամին. բարեխօսութե՞ս սո՞ցամ. խը:

Ո՞րք ըզխաւարն անգիտութե՛մ մերկան
ցին յամենայն ազանց. զգէստաւորեալ
զհեթանոսս. անաբեւոյն կոչմամբ
ի յոյս կենացն յաւիտենից. բարեխ:
Վասն ո՞րոյ և մեք հաւանտանցեալքս. կա
տարեացաւք ըզյիշատակ սրբոց անաբե
րէնցն. աղանկեմք ըզքե՞զ ո՞ր միայն
գըթա՞ծդ ե՞ս անատաձեռնեալ ի մեզ
ըզմեծ քո զողորմութիդ: տէ՛ր ո՞ր
կեցնուցանես զամ արարածս:

Եւ շակեալ ըր թիւ. եւ առ ամենայն տիե
զեքս անաքեալք. բարեխօսեցէք ան
տէր վասն ձեր մեր: Արք առիք ըզպատու
էր. բարոյզել աներկիւղ ըզբաննն կենաց
յաշխարհի. բարե: Արք արժանի եղէք
տեսանել մարմնով զնորիս աստուծոյ
յայտնապէս. բարե:

Մատթ
13 16

Ար սիրողդէք արարչին արարածոց
թիւս անաքեալք. բարեխօսեցէք ան:
Ար քարոյզդէք ընդ հանաւր տիեզերաց
թիւս անաքեալք. բար: Ար պրօսակդ
էք նմ եկեղեցեաց թիւս անա:

ՃԶ

Եւ արախան երկաթասանից սրբոց Եւստիւղոյ
Բեռարոսի:

Եւ յանսանման ծովէն հօր գըթու
թեց բողխումնք եւ սբ անաքեալք
անդրանիկ խորհուրդ եւ լոյս գե
րազանց երկնասան անանց պրօսակ սբ
եկեղեցւոյ. բարեխօսութեանք ան տէր
վասն անձանց մերոց: Եւ շխարհակիր
բանին բազկանց եղեալ հիմունք սրբոց
սիօնի. լերինք անշարժք հովիտք ծաղ
կա ծինք հարազատք վեմք հանաւոր
պետրոս եւ անդրէաս. բարեխօսէ:

Մատթ
ՏԶ

Եւստ

Ի՛ բարեբուն հոգւոյն վրտակք և՛ որոտ
 մունք տի՛եղեբաց. ցո՛ւմունք հրեղէնք
 աստեղք լուսափայլք. յի՛ Թաղաւորին
 վանիսս լտնջաց սուրբ յոհաննէն և՛ յա՛
 հոբոս բարեխօս լերուք անտր՝ վանն :
 Հայրատունի սյգւոյն հրեղէն սարխսսք
 և՛ բարձր աշտարակք. սոկեղէն բաժակք
 և՛ ժիր մաւրդուակք. հայտատանեայց
 հայր հոգւոյ բարդուղիմէն և՛ Թաղէոս
 բարեխօս : Վ՛, անկան հօտին անմահ ա-
 րօտք և՛ ջուրք հանգըստեան հըսկող հո-
 վիւք խաւարահալածք բանաւոր փա-
 րանս սբ՛լի Թօլմաս և՛ փիլիպոս . բ :
 Ի՛ մարբանդործ հոգւոյն անօթ ընտրեալք
 և՛ ձիւնափայլք. Թաղաւորք երկրի իշ
 խանք աշխարհի անսպանկաւ գանձուց բաշ
 խօղ յակօբ ալփեան յուղա յակո՛
 բեան . բար : Ա՛բեք սրբեան մի տրու
 Թեան խորհուրդ կամաց և՛ հաղաւրա՛
 պետք. փողոց հընչմունք բարբառք աւ
 ետեաց ընդ ան՝ երկիր սուրբրդ շմաւօն
 և՛ մատաթիա՛ . բարե : Բանին կենաց
 կանուխ քորոզ և՛ աւետաբանիչ. երգ-
 փրկիւթեան հընչումն ա՛հաւոր. ազգի
 մարդկան սարծանք սբ՛լի մաւթէոս՝
 բարե

բարեխօս լէ՛ր առ քրիստոս վահն անձանց
մե՛րոց:

Վնճառելի՛ դրախտին՝ անտէն տեսող և
էրրորդ երկնից՝ նըկանող բարձանց
խորոց բանալի՛. երեքտասան սուրբ
անաբեալ պողոս հայր համատարած՝
բարեխօս լէ՛ր առ քրիստոս:

Երեսնամեայ աշակերտութիւն Վերնապետի:

Եօթնասանն երկուս աշակերտաց Լուսն
 ԳԵԼՈՅՆ ՎԵՐԵՍՈՒՄԻՆ

ԴԼ

մաստուծի երկնացին իջեալ ի վե
 րաւստ. Ժողովել զբարեալսն ի
 վերջեանէ զյիմարս աշխարհի. և
 ընկառլ քո իմաստուծէ. հա
 սոքօք ըզխաւարն անդիտուծէ
 . անդաճանօք սոցա խնայեալ ի մեզ
 ասէր փրկիչ: Եւ ծովու ճանա
 րդեալ անհետ ընթացիւք. ի
 կոչեցեր զներսորդս անբանից
 նեաց ի մահ. զի իծովէ աշ
 որսայցեն ըզբանականքս ի
 անդա: Բանաւոր երկրի մըշակդ
 ին ոք ետուր ըզոերմն կենաց ի
 բանին մըշակաց. և առաքեցէր
 անել յոգ իմ բանաւորաց. անդա
 օրինակ երկուսամասն առաքելոց
 . և զեօթանաստուն ընտրելոց աշա
 քն. յառաջագոյն ծանուցեր
 Լ աբմաւենեացն և անդբերացն
 մայ. անդաճանօք սոցա խնայեալ ի:
 նեցեր ըզտոճն քո զեկեղեցի իմաս
 Լ իւն հօր յո. և կանգնեցեր ի սմա 9. 1
 սկիւնս

ՍԵՐ
 1. 12

ԼԵԿ
 1527

տիւնս զեօթն անփեանն հողւոյն զօ
թիւն. և անուաքեցեալ ըզծանայս
սուրբ զառաքեալսն. կնքել զհեթան

Լ Եւ յարբումն ուրախութեալ խառնեցելոյ ի

9. 5 Ժանկին. անշահ: Որ տիրականդ իշխե
նութեան հանդորդս արարեր ըզսուրբ զա
ռաքեալսն. կանսել և արձակել զորդին
մարդկան յերկինս և յերկրի. և անթո
ռակեց լինիլ քեզ խոստացա՛ր յ
Ժամանցստիս յանթոռ դատողական. ան

Տ Որ ի հօրե առանքեցար ի փրկոնութիւն
ազգի մարդկան. միածին՝ որդի և բանդ
անձ. ըզքեզ բարեբանեմք անտըւած

Լ **Լ** Եւ զհնարեալսն ի քն
յառաջքան ըզլինիլն աշխարհի. անա
քեցեր ընդ տիեզերս անետաւոր արքայ
ութեանդ. ըզքեզ: Որ ըստ մարմնոյ
չարչանանայն քոյ՝ եղեն կամաւ չարչալ
ակնցք. որոյ ի փառսն հայրենի լինիլ
նրման քեզ խոստացա՛ր. ըզքեզ բար:

Դ Ի զոր՝ օրհնեցեք եւ բարձրաբարեք
ըզնա՛յ յաւիտեան: Ի կեղեցիք հեթա
նոսաց հանտատեալք առաքելովքն
զբանն օրով երկինք հաստատեցան. օր
Բանհանայք և ժողովուրդք միաբան

ճայնիլ երգով. զընթացն ճըմարիտ ո՛ր
 ծագեցաւ առաքելովքն. օրհն:

Այր առաքող միածնիդ որում էտուր ո
 յաշտարհի՛ զընտրեալն քո ի սկըզբն
 նէ. աղա՛ս. չանօք սոցա՛ս ողո՛ծ հաւ
 մեա մեզ: Փառայն հօր ճառագայթ
 որ չնորհեցեր աշտարհի՛ լուսաւո
 րիչ զառաքեալն. աղա՛ս: Ահա՛նդ ահա
 րար սուրբ հոգի՛ որ ի լեզուս բաժան
 նեալ հանդեար ի՞նչ առաքեալն. աղ:

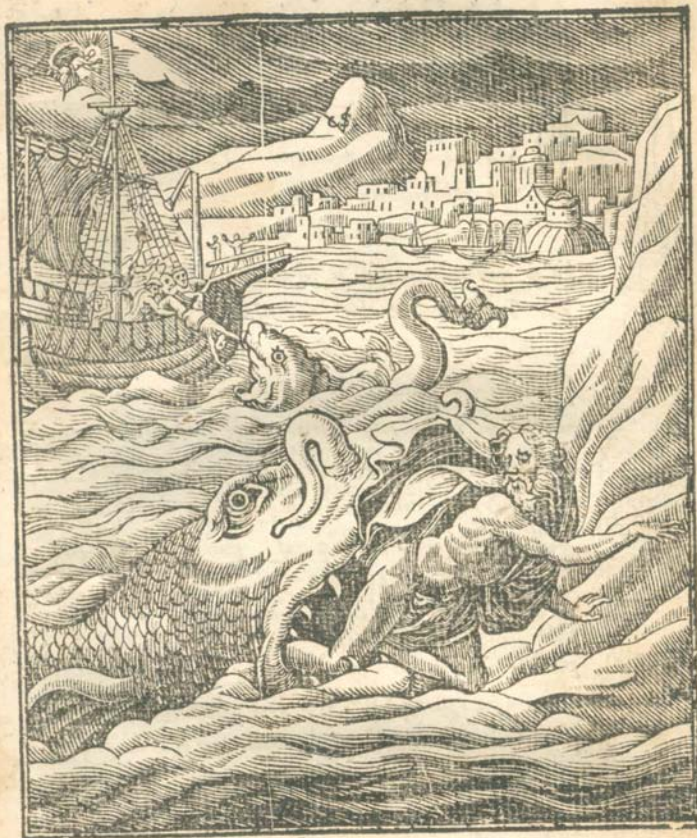
Այսօ՛ր երկնայնոցն վայր իջեալ տօ՛ւ ա
 նէն ընդ հոգեղէ՛նսս. զյիշատակ սուրբ
 առաքելոցն քի՛ սրբ դասեցին ըզմար
 դիկ ընդ հրեշտակս. փառաւորելով
 սուրբ զերրորդութիւնն համագոյ:

Այսօ՛ր պարակից եղեալ վերնոցն ո՛ր
 դիք նոր սիօնի՛ ի յիշատակի՛ լեզուացն
 հրեղինաց. սրովք եղէն ըզգեցեալք
 ըզքս. փառաւո: Այսօ՛ր քահանայք
 եւ պաշտօնեայք սքեկեղեցւոյ տօնախում
 բէն զյիշատակ լուսոյն ծագողայն. ս
 րովք մաքրեալք օծութեամբ սուրբ
 հոգւոյն. փառաւորելով:

Առաքեալք անտուծոյ. ընտրեալք ստ
 ի սկըզբնէ՛ նախ քան զաշտարհս. մկ

222
 Եւ ի վերջն ի Երեւան քաղաք տեւական լըն
 տեւսն չրեղի նայ. բարեխօսեցէք ան
 շոր վասն մանկանց եկեղէցւոյ
 Բարեկամ մք քրիստոսի. հազարա
 պէտք անտըւածայի նրն խորհրդոյն.
 Եւ ի հոսանուտ մեղաց ծովէս
 վերածիք զմարդիկ ի կեանո՞ւն ման.
 բարեխ. Բերազո՞ւյն քան ըզբնաւ.
 անձանդէն հասիք երանութեան.
 Եւ ի գալընտեան տեառն նստ
 223 ջիք յերկոտասան՝ անթոռն քրիստո
 սի. բա. Բա՞սք անմարմնո՞ց չրեշտա
 կաց. քեզ երանեն ամեն՝ զհեալ կոյս
 մարիամ. Եւ զեանկից բանն որ
 ընդ հօր կրեցեր ի քեզ անսերմնապէս.
 անուամիշտ բարեխօսեալ. վասն քաւո
 թեան մեղաց մեղաց.

Յօնանն ո՛չ կամեցեալ 'ի նինուէ գընալ.
 նաւէն 'ի ծովն արկեալ և կիտէն կըլեալ:
 և յետ երկօց աւուրց 'ի ցամաք ձգեալ:

դ Կ

ստ

Տ

Ր՝ զանաւանէլի ծածկանալիս խոր
հոլորդ տնօրէնութեանըդ քո,
մարգարէիւ Էք տըպանորեալ ցու
ցեր ամտըւած հարցըն մերոց :

Որ զանաւանահան թաղումըն քո յե՛րկ
րի նըշանակեաց յօնան՝ ի փո՛ր կիտի՛ն
պահելով կենդանի անձ հարց :

Որ ըզփըրկահան քո անետարա՛նի գո՛ւ
շակելով զխորհոլորդ. նի՛նուէի՛ քա՛րո
ղէ՛ր անպաշխարութի՛. անձ հարցըն :

Գործըք տեառն ըզտէ՛ր օրհնեցէք.
բաղցրաճայն երգով բարձրաբա՛րէք
յաւիտեան : Գիշէ՛րք ըզտէ՛ր օրհնե :

Որ առաքեաց ողորմութեամբ զմարգա
րէ՛ն յօ՛նան. քարոզել լնինուէացոցն
անպաշխարութի՛. օրհնեցէք ընդ զը՛ւար
թունս ամենայն ժողովուրդք. Ե՛ բարձր
աբարէք ըզհայրն երկնաւոր : Ե՛ղբերք
ըզտէ՛ր օրհնեցէք. Որ ըմբռնեաց ի

Յօն փո՛ր կիտի՛ն զփախուցեալ մարգարէն.
Ե՛ ծանայց ըզդթո՛ւթիւնն անարատ պա
հելով. դո՛վեցէք ընդ սե՛րօ՞ւնսն պա՛շ

Յօն
2 1

տօնեայք քի. և բարձրաբարէք զէակից
բաննն հօր: Եւրայէլ ըզանր օրհնեսցէ:
Արժըւաւ մարգարէին ի խորոց անդըն
դոց. և փրկեաց ի դժոխսոց անպականու
թենէ. բարեբանեցէք ընդ քերօթան
քահանայք քի. և բարձրաբարէք զփա
ռակից սուրբ զհոգին:

Եւրգարէն: Չայն բա: Բարեխօս: Մ

Ողորմութեց բաշխող բրիստոնսն սր Ո

զըթացար ի քո յարարածս. գըթա

յիս ի մեղաւորս. սր ողորմածդ ես յա

մեհնայնի: Ար ի բարկութե զողորմու

թիւն յիշեցէր անքո ստեղծուածսն.

յիշեալ զիս ըզմեղաւորս. սր ողորմ:

Ար ի ժամանակեան մերձեալ մահոն

փրկեցէր ըզնինուէացիսն. փրկեա

լմեզ ի հրոյն յաւիտենից. սր ողոր:

Կանխեալ յօնանու անաքելոյ յան Մ

մահութեց պարգեւողէն. նինուէ

ի մահաբէր քարոզ: Յահեալ բարբա

ռոյ մարգարէին զանհուրելոյ թագաւո

րիւն. խոնարհեալ զիջանէր ի

սուգ: Պահօք պատուիրէր ժողովոր

դեաննն պանդառիլ առ տէր. խընդրէ

լի զթողութիւն մեղաց:

—
—
—

() անգեա՝ Լ առաւօտ խանդանդութեան
յանմահարար տեառնէ՝ ^{առաջ} և զմահ
հաւ փարատեանց զերկիւղ: Աւստի՝
օրհնութի նոր երգէին քեզ Թագաւոր
անմահ ^{հոգ} հ. փրկողիդ ի ձեռաց մահ
հաւ: Ի՛նչ ո՛րս և զփրկեալքնս
դատուանն արեամբքդ քոյ օրրբո՞ւ
^{հոգ} 5. փրկեալ քրիստոս ի հրոյն յաւի
տեսից:

—
—
—

() Ծնա՝ և մարգարէն անդադակէր նի
Ծնա նուէ՝ ^{առաջ} անցւոյն. անա երեք ակուրք
3. 4 և այլ ոչ ևս իցէ՝ ^{առաջ} նիսնուէ:

Չայնի՝ և հառաչմամբ արանտէին՝ ան
քե՝ ^{առաջ} զ գլխած. փրկեալ ըզմեզ ի
մահառի թ հրաւիրմանէս ե՝ ^{առաջ} և կեցո՛ւ:
Իանցա՝ և ընդ լուսոյ անաւօտուէն ողոր
մութեա՝ ^{առաջ} և քո դո՛ւռն. և լըւար ձայ
նի տղայոց անմեղայ բիւրաւորաց փրկ
կէ՝ լով ի մահուանէ: Ի՛շ և մեք ընդ նո
սին հայցեմք ի քէն՝ փրկի՝ ^{առաջ} և ողոր
մած. փրկեալ ըզմեզ ի սպանանլեաց
գեհենոյն. և քեզ փա՞ռք յաւիտեանս
ա՞մէն:

—
—
—

() Եր առաքելքէ՛ր զյօնան՝. քարոյլէ և մե՛
ծի քաղաքի՛ն նինուէի՛ծ. յայտնէ՛լով
զա՛

զանաձայն քո զմանրդանսիրութիւնս Բնդ.
լնկալ և զիմա ապաշխարութիւնս:

Եւ լեալ ի կիտէն՝ երէք օրեայ թաղմամբ Կար
պահեւ լով կենդանի ծ. յօրինակ թաղ 1240
ման քո և յարութեա՝ Բն. կեցո՞ւ և
զիմ զմեղօք ըզմեռեալս: Ար լըւար ձայ
նի՛ աղօթից՝ երկոտասան բիւրուց և 3^{ծնա}
մանկանց տըղայո՞ց. ներօղ գըթամ և 4. 11
երկայնամի՛ Բն. տ. լուր այժմ և ինձ որ
կանրդամս առ. բեզ.

Կաշխարութիւնս անարեցաւ քաղա՞քն բի
նի՛նուէացւոց. լըսե՛լ ձայնի մարգարէ՛ բի
նի՛ն եղև թողմութիւն մեղաց: Եւ ճան 3^{ծնա}
բանն առ թանգամբնս պատուէ՛ր տայր 3. 6
Ժողովըրդեանն. լըսե՛լ ձայնի մար:
Ի՛ բերանսց մանկանց տըղայոց զան
քա՞յն երկնից յօգնութիւն կռէին. ի
լըսե՛լ ձայնի մար:

ակ

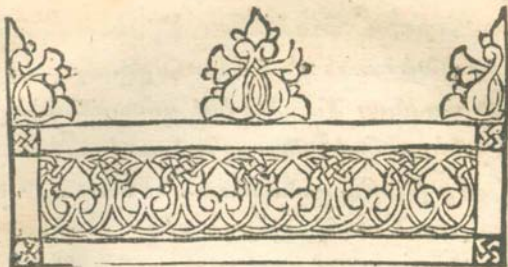

'մենամբ' Երրորդութեն' ընտ
 րեալ ծառայ և հաւանաբիմ.
 յանձնող սպանակէն և բաշ
 նահատակ. Երազահան սուրբբող սար
 գին շնորհաց օթեման. բարեխօս լէր
 առ քրիստոս վասն անձանց մերոյ:
 Թաղաւորին երկնաւորի՝ սբ զօրապետ
 և մենամարտիկ. սիրով անմահին խա
 չեալ յաշխարհի. Երազահան սուրբբող
 սարգին խաչիւ պըսակեալ. բարեխ:
 Երեզանկանն արդարութե' մեծ կարա
 պետ պայծան աքոսեանկ. ցորնցեալ յա
 րեմելոյն ի յեւաբեռն. Երազս սուրբ
 բող սարգին անշէջ ճառագայթ. բար:
 Եւտանոր հայոց մեծաց դիմեալ ի մէջ
 երկրի ի հիւսիսոյ. հողմն հաւաւոյ ի
 դաշտ ծաղկածին. Երազահան սուրբբող
 սարգին տունկ անմահութե'. բարե:
 Եւաքեղանկն զինս վառեալ մելտեր ի
 մեծ հանդէս բաշխութե'. մարտիրոս որ
 դուրդ ի պարս վըկայեալ. Երազահան
 սուրբբող սարգին և մարտիրոս մեծ պը
 սականորբ. բարեխօս լէրուք առ տէր վ:
 Գ. Ե

Գեորգոյն պատիւ առե՛ր ի բարձրելոյն
 բանին բարեխօս. կատարիչ խընդըրու
 անձայ լըսող անօթից. երազահան սուրբ
 ըդ սարգին գեւայ հաւածիչ. բարեխ.
 Յաւանից կենաց մարդկան զօրեղ բը
 Ժիշկ սրբիչ անտանուաց. նեղելոյ գեւ
 ըիչ վըշտաց մըխիթար. երազահան սր
 ըդ սարգին գերեաց գերեհան. բար.
 Գեղեցիկ անուն բարի քաղցր և անոնչ
 պըտուղ շըրթանց հաւատացելոյ. ի գի
 շերի և ի տուընջեան յուսով կոչեցեալ
 ընդ ամ տեղիս յիշեալ և փառաւորեալ.
 երգհօ սր ըդ սարգին գերեաց անատիչ.
 Սաղանարտ յուսոյ անմահ բանին եղել
 ի գլուխ մերոյ իշխանին. սուսեր աջ
 վահան հաւատոյ քտասեր զօրաց և զօ
 րապետաց. երազահան սր ըդ սարգին
 ամուր պարիսպ ընտիր հեծելոյ. բար.
 Խաչաքարքար սուրբ գիտապետ նըշանա
 դործ անուամբ ի խաչ և յեկեղեցի.
 տուաւել պայծառ ի գլուխըս գաղայ.
 ի գաղաթան տեղեղոյն օրհնեալ սըրբոյն
 մեծրօպոյ. երազահան սուրբ ըդ սարգին
 բազնեաց կործանիչ. բարեխօս.

Եւ իստ՝ անմահական փառօք զարդարեալ
 զպատուէր սրտողոյն չուտել յոյ առեալ:

Ամսօն բռնե բարեկէնդանին :

անն որ ընդ հօր յէօլթէ և հա
մադոյ սուրբ հոգւոյն . ըզպատ
կէնն իւրական խաննեալ ընդ
հողանիւթ բընութեւ . զոր զարդարեալ
փանօք եդ ի դրախտին փափկութեւ :
Յորում ցընծայր զուարճացեալ անտըխ
րական խընդութեւ . քանզի զամ տեսա
նէր միշտ խոնարհեալ ի դրախտին . յոր
մէ զլուսոյն ճառագայթ տըպանորէր
ի յինքեան . Ամսն որոյ անդաչեա մայր
այ մանրիամ . զմիածին քո զորդին զինն որ
հեցեց ստաւաղակին . Ժառանգել վերջա
տին մեզ ըզդրախտին վայելչութիւն :
Այսօր յօրինակ նախաստեղծին ադա
մայ . որ ի դրախտին փափկութեւ ուրախա
նայր ընդ հրեշտակս . ցընծասցուք և մեք
ի յօրն

Օհն
2. 16

Եւ յօրհնութիւն Տոգեւորս: Եւ յսօր Եւ խոր
հօւրդ անձատեղծ նախահօրն. սր ի պլու
ղոյն անդինայ ճանակելով զուարճանայր.
ճանակեսցուք և մեք ըզ պատուիրանս ան
Եւ յսօր Եւ տիպ պատ մուճախին առաջնոյ.
սրով պլաքեալ զարդարիւր ի փառս
մարդն առաջին. զարդարիցուք և մեք
անձոյն օրինօք: Յընծա մարիամ արե
գականն արդարութեան արեւելք. և ա
ղաչեալ զառ ի քէն ըզծեալն անձ վասն
մեր. զի դարձուցէ վերջստին զմեզ ի
գրախտին ժառանգութիւն:

աւ
հ

Աւրախանցի եկեղեցի բրիտանի. փլը
կապն անօրէնութիւն. մարմնացելոյն
ի կուսէն վաստն քո ան ճարցն մերոց.
Եւ յսօր յընծան սրգիք աղամայ. քան
զի որ ի սկրզբա նն օրինադիր պահոցն
ի գրախտին. վասն մեր պահել մարմ
նով յանձնառնու անձ հարցն մերոց.
Եւ յսօր երկրորդ աղամ վասն առաջնոյն
անձաշա կ լինելով. ըզճաշական պլու
ղոյն քանեալ ըզպարտի. անձ հարց:

Սա
4. 2

Ի զանօր օրհնեցե՞ք քա ըձրարարէք ըզ
նա յառ ի տեան. Որ ան պահոց քառասն
օրեայ փլըկողին պահել զ հարսնա
յեալ

ցեալ եկեղեցի. զի մըտցէ՛ ի յառանգանստ
ընդ փեսային յարուցելո՞յ բա՛րձր:

Ե՛կայք հաւատացեալքք քրիստոսի.
ցընծո՛ւթեա՛մք պահեսցուք. ընդ ան
մահին մահո՛ւ մեռա՛նելով մեղոնց. զի
յարութե՛ք նորա կենդանանացո՛ւք արդա
րո՛ւթեանծմք. բա՛րձրարա՛:

Ա՛ր ընտրեցար ի սկըզբանէ՛ անապա
կան կոյս մա՛րիօմ. լինի՛լ տա՛ճա՛ր սրբ
բու՛թեա՛մն. անձառ լո՛ւսոյն սր ի՛ հօ
րէ՛. աննա միշտ բարեխօսեա՛ն կեցուցա
նել ըզմեզ. Ա՛ր առ ի՛ քէ՛ն երկրորդ ա
դամ վասն առաջնո՛յն յանցանոց բնու
թե՛ք մե՛րով զպահե՛լով. զմահաբե՛ր
սլոտղոյն լուծեալ զսպարանս աննա:

Է՛րդ աղանձա՛մայր անտու՛ծոյ ըզծնելն
ի քէ՛ն վասն մե՛ր. զի ընդ նըմի՛ն
պահե՛լով. սուրբ յարութեա՛մք նո
րա նորոգիցո՛ւք. աննա միշտ բա՛:

թախնս իմ Ա՛ղս Բ՛րմեա ի՛նձ նա՛ծ:

Ա՛ր զառաջինն սէ պահե՛լով ըզսատուի՛
րանըն մե՛ռաք. չսո՛րհեցե՛ր քե՛ օրի
նակ մեզ սատուի՛րան կենանց. զի պահե
լով կենդանանացո՛ւք. Ա՛ղս Բ՛րմեա:

Ա՛ր ի խո՛րհուրդ քո կամաւո՛ր մահուան
եկե

Մ

ն

3. 19

Եկեղեցի՛ք. քո քրիստոնս մե՛ւանելո՛ւ ՚վ օրի՛նաց մեղանց. զի յարուցեալ ընդ քեզ նո
րութեացի ի՛ փառս. սղո՛ւթի՛ք:

III Ի բարձանց: Փա՛ն՝ ոք յարութե՛ք քո տր՛:

II Ի տըրտմական չարչարանաց խաչի՛ քոյ քրիստոնս. եկեղեցի՛ք հե՛թանոսանց. չարչարանկից գոլով քեզ սըրբութեամբ տա՛հօք. փա՛ն՝ ոք յար: Տա՛ւր մեզ տր մա հո՛ւ քո նըմանիլ մեռելութե՛ք մեղանց. զի և կենա՛ց քոց հաղորդիլ. անթանաացո՛ւք կենդանաբար արքայովութե՛դ. փա՛ն՝ ոք:

աճ

Տ

Տայի՛ս քաղցրութեամբ յարա
րածըս քո հայր ամե՛նակալ. օրհ
նեալէս տա՛ւ Տա՛րցըն մեղոց:

Ո՛ր իջէ՛ր ի փըրկել զարարածըս քո ո՛ր
դիդ միածին. օրհնեալ. Ո՛ր խնամէս
տեսչութեամբ զարարածըս քո հոգիդ

ա

Գ

Ճըմարիտ. օրհնե: Բ՛լ տր Լ՛մենայն
գործըք քո ըզքեզ օրհնէն: Ո՛ր յոչն
է գոյացուցեր զերկինս և զե՛րկեր յի
շեա՛ զմեզ տր մարդասիրութե՛րդ քո.
ամե՛նայն գործ: Ո՛ր անդադար փառա
բանին ի քո արարածոց. ը՛նկայ զա
ղանչս ար եկեղեցւոյ քոյ. ամե՛նայն:

Հայր

Եւ այր ընդունողորմ. խոստովանիմառ
 քեզ ո՞րպէս զանաճակ որդին. Թող ինձ
 ըզմեզս ի մ' և ողորմեա: ՏՐ' որ գը
 Թանցար ի կիսն. քանսանայի. գըթա և 7.29
 յիս ի մեզմարս և ողոր: ՏՐ' որ դար
 ձուցեր ըզմաքսաւորն ի գիտութիւն 18 14
 Զըշմարտութեան. դարձն և զիս ըզմ
 լորեալս և ողորմեա:

ՏՐ' որ ի վերայ քերթեից՝ փառաբա
 նիս քաղցրութեամբ խոնարհեալ ըն
 կալ զանգամնա մեք: ՏՐ' որ շնորհե
 ցեր ողորմութիւն անգի մարդկան.
 քաղցրո: ՏՐ' որ ուսուցեր մեզ յամե
 նայն ժամ փառնս տալ անուանելու. քնւմ
 սըրբոյ. քաղցրու:

Ո՞ր համադոյիցես հաստիչ հարցըն մե
 րոյ անտըւած. ո՞ւսո՞ մեզ անդադար օրհ
 նել զանհաւոր անսուն քո սուրբ:
 Ո՞ր երգեցողայն աղօթիւք հրաշացուցեր
 իմէջ հնոցին՝ ըզքո զանչափ զօրութիւդ.
 ո՞ւսո՞ մեզ անդադար օրհնել զանհաւոր
 անսուն քո սուրբ: Ո՞ր ապրեցուցեր զե
 րիս մանկունսն իմէջ հըրոյն բորբո
 քեալ բոցոյն. ո՞ւսո՞ մեզ անդադար օրհ
 նել զանհաւոր անսուն քո սուրբ:

—
4

Ի՛նչ օրհնեցէք Միաբանութեամբ
բարձրարարէք յաւիտեան զա՛րծն ա՛ր
բա՛համու։ Օա՛նիմանալին է յէութե՛
էրկրաւորքս ընդ երկնայինսն։ միաբա
նութեամբ բարձրարարէք յաւիտեան
զա՛րծն իսա՛հակայ։ Օա՛նհանն իբարձ
րութե՛. քահանայք և ժողովուրդք մի
աբանութե՛ բարձրարարէք յաւիտեան
զա՛րծն իսրայէլի։

—
5

Եստուած բազում ողորմ. խնայեալ յա
րարածքս քո՛ հայր ամենակալ և ողոր
մեալ։ Իրեզանկն արդարո՛ւնէ. ծագեալ
ի հողիս մեր ըզլոյս ճշմարտութեան.
և ողոր։ Տա՛ւր մեզ տր՛ զխանդանութի՛.
և փրկեալ ինեղանց մերոց հոգի՛դ ճշ
մարտութե՛ն։

—
6

Քեզ վայելէ անձ օրհնութիւն զօր
հանապաղ։ Օհայր և զօրդի և ըզսք՛
զհոգիդ գոհութե՛ք բարեբա՛նեացո՛ք։
Օէրրորդութի միասնական զովեմք և
ըզմի անտուածութիւն։

—
7

Ար յամենայնի եռ կարօղ օրհնեմք ըզ
քեզ տր. անտուած հարցլն մերոց։
Ար անապական քոյով զօրութե՛ք պահե՛
ցեր զյո՛ւսացեալ լն ի՛քեզ սուրբ ըզ
ման

մանկունան. փրկեալ և ըզմեզ մարդա-
րէր տր' տըծ: Քարճրացուցանեմք
գովելով զանուն քո սուրբ. Թագաւո՛ր
որ յաթոռ փառաց նշտիս. օգնեալ մեզ
ինեղունութեան մերում. տըծ:

Կործըք տն ըզտ' օրհնեցէք և բարձր դ
արարէք ըզնա յաւիտեան: Տիւք և
գիշերք ըզտ' օրհնեցէք. և բա՛րձ,
Խորայն ըզտ' օրհնեցէք և առաւ-
ել՝ Լ բարձրարարէք ըզընա յաւ-
իտեան:

Ինեղունութեան իմում օգնեալ ինձ տր'. ո
որպէս երբեմն յոգնանու և ողորմեալ.

Ի յանցանաց իմոց մաքրեալ զիս տր'.
որպէս երբեմն ըզմաքսաւորն և ողո՛ւ:

Ի նեղաւոր շըթանց փրկեալ զիս
տր' և յարեմէ՛ն ապրեցո՛ւ և ողորմեալ:

Ի մենայն զինուորութիւք հրեշտակաց տ
անդադար ճայսիւ օրհնէն ըզքեզ. հայր
ամենակալ տըծ և միայն մարդասէր:

Վոր օրհնութի՛ք եզ երկրածինքս եր-
գեսցուք. աւանքեալ ի հօրէ՛ն օրդիդ միա-
ծին'. ամե՛ն: Սուրախութե՛ք ըզքեզ գովէն
արարածք բաշխող պարգեաց սուրբ
հոգիդ. ճըշմարիդ. ամենակալ:

Ը ի՛րգէին՝ մահուանքն ի հնոցին և՛ սուհ
 անց ին՝. Թ՛ր Թ՛Ծ հանրոցն մերոց օրհնեալէս
 Թի յաւիտեան: Մի՛ մատենէր ըզմեզ իս
 պառ ստանօրէնութե մերո՛ւմ. վասնաբ
 րահամու սիրելոյ քոյ. օրհնեալէս:

Ը Տրեշտակն յերկնից և՛ զբոց հրոյն
 շիջոյց. և՛ փրկեաց զօրհնաբանսն ի ձե
 ռաց մահո՛ւ. օրհ: Ի՛շտէր Ի՛շէլուիայ
 և՛ բարձր անարեք ըզնա՛ յաւիտեան:

Ը Դրեք կերպեան կենդանիք փառաբա
 նէն ի բարձունքս. փառքք բե՛ր զհայր
 անէլուիայ. և՛ բարձր անարեք ըզնա:

Ս եցթեանս սերօքէքն աղաղակէն անե
 լով. սուրբ՝ սբ՝ սո՛ր Լրբ Թ՛ր անէլու:

Ը Ըզջման իմոյ զանտանուս անկա
 նէմառանջի քո՛ քրիստոս. Թո՛ղ ինձ ըզ
 մեղս իմ ոնկ երբեմն ըզպո՛ւռնկին. ո՛ր
 միայնդ ես բազմագո՛ւթ: Ի՛նկանիմա
 ռանջի քո՛ քրիստոս ո՛ր հովի՛ւդ ես բա
 նաւոր հօտի խրնդրեալ և՛ զին ըզմոլո
 րեալս. ո՛ր միայնդ: Ի՛շ ըմեղս իմ ցու
 ցից բեզ քրիստոս ո՛ր բրժի շկդ ես հո
 գւոց և՛ տէր կենաց. բրժըշկեալ և՛
 զին՝ զհիւանդութիս. ո՛ր միայ:

Ը Անտըւածն իսրայէլի. անե՛նեքեան

օրհնեացուք և փառըս տանցուք նրմա:
 Սիաճնի և անմահի. երկիւղիւ երկիր
 պաղցուք և փ: Ս՛ զհողին՝ ճըշմարտու
 թէ. գահնէ մեծացուացուք և փա:

Քարեբանեալես թագաւոր անմահ. Տ
 անձ հարցն մերոց: Հաստատեցեր Օնն
 ուխտս ընդ ծառային քում անբրահամո. 17 19
 անձ հար: Քարձրացուցեր զմանկունս ե
 կեղեցւոյ սրբոյ քո. ան: Քաւոր օրհնե
 ցէրք և բա՛րձրաբարեք ըզնա յաւ Գ
 րտեան: Տիւք և գիշերք ըզաւ օրհ
 րեցէ՛ք և բա՛ն: Քա՛ւ ըծ զտէ՛ր Գ
 օրհնե՛ցէ. և անաւե: Ը բարձր
 արարե՛ծք ըզընա՞ յաւի՛տեան:

Աւանդիմ ի բազմութի մեղաց ե Դ
 մոց. անձ խաղաղութե՛ օգնեա՞ն ինձ:
 Ա՛լեկոծիմ հողմն զանօրէնութե՛ իմոյ,
 թագաւոր խաղաղութե՛ օգնեա՞ն ինձ:
 Ա՛ խորրս մեղաց ծովո՛ւ տարաբե՛րեալ ծը
 փիմ. նաւապետ բարի փըրկեա՞ զին:

Ա՛ր բնակեալդ ես ի յերկինս օրհ Ե
 նե՛մք զքեզ: Օ՛ր հանապա՞զ օրհ
 նեացուք զանո՛նս սո՛ւրբ քո՛:
 Քարձրաբարեք ըզտէ՛ր անտը՛ւս Զ

մեր:

Քարե

Տ Բարեբանեալէս ի յաւիտեանս և տէր
 րաւ ըծ հարցուն մերոց: Սի բացէ առ
 ներ ի մէջ զոգորմութիւն քո. տէր:
 Բոսո ոգորմութեան քում փրկեալ մեզ
Կ ի նեղաց մերոց. տէր: Բզ արօրհնե
 ցէք և բարձրաբարէք ըզնա յաւիտեանս:
 Բզնըստեալն ի քերթեալան աթոռ. օ
 Օթադաւորն քս և զնձ խաղաղութե
 թէ. օրհնեցէք ժողովուրդք և բար:
 Օնր փառաբանեն զօրք անմարմոց.
 հրեշտակաց. քահանայք անձաբանեալ
 ժողովուրդք. առանէլ բարձրացո՞մ
 ցէք ըզ ընա յաւիտեանս.

Ե Թիւնս իմ: Ողորմեա ինձ անըծ:
Բ Լսե՛լ ըզձայն փողոյն յահագին առ
 ուրն. յորժամ հարկանէ՛ հրեշտակա
 պէսն. և կոչէ ի դատաստան. ողորմ:
 Բնըստիլ քո յատենի՛ դատաւոր անհեղ
 յորժամ առնես հրափորձութե՛ք զքն
 նութի որդւոց մարդկան. ողորմ:

Մ Բարձանց: Փառք քեզ աստուած:
Լ Երկնային՝ զինուորութիւքն հրաշալի
 ձայնիւ. փառաբանե՛ն ասե՛լով. ո՞րնն
 ախ ի քերթես փառ: Լերկրածին՝ ո՞ր
 դէք մարդկան սաղմոսիւք և օրհնութե՛ք.
 աղա

անդադակէն անկէնով. Երրորդուն թիւն
անբաժանելի. փառք:

() անաւանուն զօրհանգրովն մարդասի մի
ընթերց. քո ընկալ թագաւոր փառաց. մի
և զմանկունս եկեղեցւոյ քո պահեալ ի
խանդանութեան: () Եր տեսողդ ես խոնար
հայ յերկնից ի յերկիր. և տրւող ողոր
մութեան անգի մարդկան. ըզման:
Ինչ սերօքէսըն սրբաւսաց համանձայ
նեան. քեզ երգեմք. երեք սրբեան տր
ութի խնայեալ քաղցրութիւն յարարածըս
քո. և զմանկունս:

Անձ օգնութիւն ի տէր տոյ խորայնիւն
եկեցեալ: Ի՛նչ որ պահէն զիշտ անջնջ հր
իւրով. ինձ: () ի նա է տր տէրանց
և տձ յաւիտենից. ինձ օգ:

Ամբարձի զան իմ անքեզ որ թա հր
գաւորդ ես թագաւորաց. փրկել
ըզմեզ և պահել յաներևոյթ թրջնա
մուր: Երեգանք անդաւորութեան յե
կոյ լուսոյդ ծագեաց մեզ փրկող փր
կել ըզմեզ: Անձն իմ անքեզ պա
ղատի կարգամ առքեզ. հայր բազմ
մա գնութ. փրկեալ ըզմեզ և պա
հեա յաներևոյ:

Լուսնայ զաւանշող արեւոյն (Թ) Էդդարուսի :

- 78 Մի Ո՛ր ընտրեցէ՛ր ի սկըզբանէ՛ զհամալոյ Ե-
ղեալն ի մարդկանէ՛ . որ և զինուո՛ւ
րեալ քեզ Թէ՛ ո՛գորոնս . զո՛ր խանոնեցէ՛ր
ի դասս երկնաւոր զօրանցդ . անսլանօք սո-
րա՛ կեցո՛ւ ըզմե՛ զքրիստոս Թաղաւոր :
- 9 Եւ կոխե՛լ հրամայեցէ՛ր . արիաբա՛ր Թէ՛
10 19 ո՛գորոնս զե՛րեւելի՛ զգլուխ վիշապին խո՛ր
տակեաց քոյսլ զօրո՛ւ Թաղ . անսլա :
- 9 Եւ ըզհո՛ւրն արեւալ յերկիր բո՛րբոքե՛,
1249 ցէ՛ր յոգիս սրբոյն Թէ՛ ո՛գորոնս . որ և
ըզտա՛ճարն լուցեալ ըզկռոցն և՛ մատոյց
զանձն ողջակեզ քեզ սլանաւորագ ընդո՛ւ
նելի՛ . անսլա :

Յօձէն խաբեալ ևսյ և սլտողոյն կէրեալ
մատոյց և առ ադամ փառալոն զըրկեալ:

Որ զօրէնքս սրբութե՛ս պահոց
նախ ի դրախտին աւանդեցեր.
զոր սէ պահելով նախաստեղծից
ըն. ճաշակմամբ պտղոյն ճաշակեցին
ըզդանունութիւն մեղաց և մահո՛ւ. վասն
որո՞յ շնորհեա՛ մեզ տէր ճաշակել ըզ
բաղցրութի՛ւն քոյ պատուիրանաց:
Որ զանազան վերօք մեղաց հարաք յողին
ի թընամունքս. և ի բազմապատիկ հիւ
անդութեա՛ս. կարօտացած մարդասիրիդ
բանանլոյ ըզցաւ ըս մեր. վս՛ որո՞յ բռժըշ
կեա՛ ըզմեզ քրիստո՛ս սրպէս մարդա
սէր: Որ եկիր ի փրկութի մարդկան
ծնընդեամբ կուսին մարիամո՛ւ. և կէն
դանարար քո յարութե՛դ. հրաւիրեցեր
ըզմահացեալսն ի յարութիւն անմա
հո՛ւթե. վասն որո՞յ անլաւանօք մօր
քո՞յ կեցո՛ զմեզ փրկիչ:

Որ գերադոյն փառօք բարձրացնցեր

Սաք զմանկունս եկեղեցւոյ՝ քոյ քրիստոս. խո
1129 նախհո՛ւթե՛ քոյ ճանապարհաւ. առաջ
նորդելով ի յերկնային վարտ հրեշ
տակաց. անլաւ մք առաջնորդեա՛ մեզ
տէր

տէ՛ր ի յաբդարունթի։ Ա՛ր զդառնու
թե՛ պըտղոյն ճաշակն սրով մեռաք յաբ
դարունթե՛. պահէ՛ լով քո՛ քառանսօրեայ 7
փոխեցե՛ր ի քաղցրահոյն օրինաց քոյ 4.²
ճաշակունմն. աղանձե՛ մք անբո մեզ տը՛ զու
րախարա՛ր սիրոյ քոյ զբաժանն։

Ա՛ր անապահան ծնընդեամբըդ քո՛ լու
ծեր զերկունքն նախամօրն. մարինմ
մայրամոտուծոյ բարեխօսեալ առ միածին
որդին լուծանէ՛ զկապանքս մեզաց մե
ոյ . ե՛ աղանձեա՛ փրկել զանձինքս
մե՛ր ի փորձութեանէ։

Ա՛ր յառաջ քան զյառիաեանս անժա ան
մանակ ծընեալ ի հօրէ. անձառե՛ ի
բանդ անտըւած սրով եղէն երկինք ե՛
երկիր. օրհնեմք ըզ քեզ տը՛ հանրքն
մերոյ։ Ա՛ր ի պատկէ՛ր նծութեւդ քո՛
զանդարեցե՛ր ըզ մարդն առաջին. ե՛ ըզ
սրատուիրանն ոչ պահէ՛ լով դարձալ ի
հոգ ընդ մահու անկեալ թաղաւորու 3. 19
թեան. օրհ։ Ա՛ր զգըթունթի՛ արանբա
կան սիրոյ քոյ ոչ դարձուցե՛ր յորդուոյ
անամայ. այլ շնորհեցե՛ր ըզ յոյս անդ
րէն դառնալոյ ի կեանս սրով զենօվք
յանմահութի՛ վերափոխեցե՛ր. օրհն։ 5. 24

Դ Ռ' զ' իմր օրհնեցէք բաժնի՞ն ընդ արարեք
 ըզնա՛յ յաւիտեան : Ռ' նդ. նախանձօրն
 Գն տըրամուէ՛ որ վասն ելիցն ի դրախտէն
 3. 24 կենաց . ընկալցուք և մեք ըզ տըրամուէ
 Թի՛ ապաշխարութե՛ զի յարութե՛ք ըն
 քի արժանասցուք մըտից դրախտին ե
 Գն կեղեցւոյ . բար : Ռ' նդ. եսովսայ նաճա
 4. 26 պետին ո՛ր յո՛ւսացաւ կո՛չել զանո՛ւն տն
 անտուծոյ . յո՛ւսասցուք և մեք յարու
 Թե՛քն քրիստոսի յանել ի նովա ի կե
 անսըն յաւիտենից՝ . բար :

Դ Ո՛ր ըզ կեանքն անմահարար մահկանա
 ցութեան ի քեզ կրեցեր սուրբ կոյս
 մարիամ . ո՛րով մեռեալքս ո՛րք յադա
 մայ կենդանացաք յո՛ւսով յարութե .
 ան նա միշտ բարեխօսեալ վասն անձանց
 մե՛րոց :

Դ Ո՛ր ըզ բանն անեղական զէալն եիցդոյ
 ացութե՛ց . անձառաքա՛ր ծընա՛ր մար
 Թին եղեալ ի փրկուութի՛ եղականացս
 առ : Ո՛ր ըզ պըտուղն ի քէն կենաց ընծայ
 եցեր մեռեալն ադամայ . զորոյ պանծօք
 քառանն օրեայ . քառեաց զպըտուղն ճաշ
 կումն և յանվախճան ըզնոյն վերածեաց
 ի կեանս . առ :

Ար առաքեցա՛ր ի հայրական ծոցոյ ծածկեալ խորհուրդ. ընդ հօր յաւիտեան. և առեր մարմին զմեղոնցելոյ եախան տեղէն յանապական կուսէն անձառմիռութիւն. վասն մերոյ փրկութեան ողորմեաւ: Ար փոխանակ ճաշական ընդ առնութեան մահաբեր պըտղոյն. անձաշակ լինելով քո քառասունօրեայ քաղցրացողցեր յոսով ըզլուծ նոր քո օրինաց. վասն մերոյ փրկութեան ող: Ար աջակողմ աւազակին՝ բացեր ըզդռուընդրախտին կենաց. բայ և մեզ մեղանորացս ողորմութիւն որք ընդ նրմին՝ զբեզդ դաւանիմք տր և թաղաւոր. անշնչեմք ըզբեզդ ողորմ:

1
2343

Ար անմարմնոց հոգեղինաց դասակցելցեր քո սուրբ զեկեղեցի. որք ընդ նոսին համաձայնեալ փառաւորեմք սուրբ զեր ընդդուութիւն սրօբեական սրբաասացութիւն. երգելով ըզփառս ի բարձունս: Ար յաղթեցա՛ր մերով բնութիւն ի փորձութեան կամակոր օձին. որով ետող իշխանութիւն որդւոց աղամայ կոխել ըզդուալ չար վիշապին. և ընդ երկնոց նոցն երգել ըզփառս ի բարձունս:

1019

Արդարեւստեամբ քո վերածեր ըզ մեզ
յաշխարհական մեղաց ծովէս. արդարեւ
բեալ լըմամբ սուկանի վիմին հաւա
տոյ զոր իծովուն հրաշագործեցեր. եր
գեմըք քեզ ըզփառս ի բարձունս:

աղ
հ

անուն քո քս օրհնեմք. փա
ռաւորեմք ըզքեզ անտըւած
հարցըն մերոց: Աջեր ի հնոցն
ի բաբիլոն. փառաւ: Ալ փրկեցեր զե
րիս մանկո՛ւնսն ի հրոյն բռնութի. փ:
Այլ քո օրհնեցէք և բարձր արարէք ըզ
նա յաւիտեան: Ասկիցն հօր իջեալ ի
հնոցն և թօթափէր ըզհունն ի նոցանէ.
և անկէ՞զ պահեալ ըզ մանկո՛ւնսն ի հրոյն
օրհ: Ալ մանկո՛ւնքն ի հնոցին գոհաբա
նէին՝ որ պահեցեր ըզմեզ ի հրոյս. և ար
ժանի՛ արարեր օրհնել ըզքեզ արժ և
գովել զանո՛ւն քո յաւիտեան:

ս

Սո՛վ կէնցադոյս հանապազ զիս ան
կոծէ: Սըրբիեալ անիք թընամին
ինձ յարո՛ւցանէ: Սուստե՛տ բարիէր
անձին իմոյ անպա՛ւհն:

ս

Ս համբառնալ իմում անքեզ զան իմ
օղ

օգնեալ ինձ տէր: Ի՛յօրհնո՛ւթիւն նոր
 օրհնեացուք զքեզ քրիստոս փրկիչ
 մեր: Ի՛յցելլ մեր և՛ փրկիչ հեցո՛ղան
 ձիւնըս մեր:

Ո՛ր խոնարհեցա՛ր ի տկարութիւն մեր
 մարդասէր տր՛. օրհնե՛մք ըզքե՛զ
 տը՛ծ հա՛րցըն մերոց: Ի՛ւ բարձե՛ր ըզ
 մեղս մեր չարամբանօք քո. շնորհեա՛
 բանաւոր հօտի օրհնել զանուն քո ան
 դադար. տը՛ծ հա՛րցըն: Ո՛ր արարե՛ր
 ըզսքանչէլս՝ ի՛ հոգին. արա՛ ի՛ մեզ
 զողորմութիւն քո մարդասէր. տը՛ծ:

Ի՛զտր՛ օրհնե՛ցէ՞ք բարձրա՛րարէք ըզնա՛
 յաւիտեան: Ի՛ցէ՞ք Ո՛ր ըզհա՛ւր հընձ
 ցին շիջոց և զմանկո՛ւնան անբեցո՞յց ի
 բո՛ցս. բարձրա՛րար: Ի՛սցէ՞:
 Օ՛րո՛ւթեամբ տք հոգւոյն փրկեցան
 անանխանքն. և՛ երգէին միաբանո՛ւ
 թեմ մք. բարձր:

Երձե՛մ յընկըղմիլ օգնեա՛ ինձ նաւա՛
 սկտ բարի. քանզի ծա՛նրացան ի վերայ
 իմ բեռի՛նք մեղաց: Ի՛ճ յօգնել ինձ
 փութա՛ քանզի խո՛րք չարեաց ընկըղ
 մէն զիս յանդո՛ւնդս. այլ դո՛ւ նաւասկտ
 լէր և ի՛նձ ձեռքնառո՛ւ: Փրկեա՛ ի վը՛

տանգէ՛ր զդնաւա՛րեկս ի յա՛լեաց ծովուս .
քանզի՛ կորնչի՛մ ի մեղաց անօրէ՛նու
թեան իմոյ :

տ Բա՛րձրեալ ա՛հաւոր տր՛ փառւո՛ք քեզ .
Բա՛րձրեալ վնսն յերի՛ն անթողո՛յն . ա՛
հաւոր վո՛ ահեղ ատե՛նին . բա՛րձ :
Բա՛րձրեալես դու յերկի՛նս տը՛ծ . յամ
երկրի՛ ե՞ն փառւո՛ք քո . բա՛րձ : Օ ի դո՛ւ
բարձրացա՛ր ըզմեղ փըրկեցե՛ր . նըստա՛ր
ընդ աջմէ՛ հօր մեղ կեանքս շնորհեցե՛ր .
բա՛րձրեալ ա՛հաւոր :

հ Բարեւա՛ծ հարցը՛ն մերոց . բա՛րեբա՛
նեալէ՛ անուն քո՛ յաւիտեա՛ն .
Սա՛ն ուխտի՛ հարցը՛ն մերոց . տր՛ մի՛
մատնե՛ր իսպառ վասն անուանը՛դ քո՛ւմ
սըրբոյ՛ : Բաւե՛լ փառաւորեալէ՛ անուն
փառաց քոյ՛ ամենայն յաւիտեա՛ն :

դ Բ՛զ տր Օրհնեցե՛ք և՛ բա՛րձրաբա՛րեք . ըզ
նա՛ յաւիտեա՛ն . Տիւք և՛ գիշեք ըզտր
օրհնեցե՛ք . և՛ առաւե՛լ բա՛րձրա՛ր :
Ինրայէ՛ ըզտե՛ր Օրհնե՛ձ . Բա՛րձրաբա՛րեք
և՛ առաւե՛լ և՛ բա՛րձրաբա՛րեք ըզ
նա՛ յաւիտեա՛ն :

ո Բա՛նչե՛մ ըզքեզ տե՛ր պարգե՛տ ինձ .
անպաշխարութե՛ լուանալ ըզմեղս իմ և՛
ողոր

ոգորմեան: Օտրտանսո՛ւս իմ և զհառա
 ւաննս սըրտի իմոյ: մարդասիրութե՛րդ
 քո ընկալ տէր և ոգո՛ր: Եւրձեացի՛ն
 խընդորուանձք իմ առանջի՛ քո տը: բարե
 րարութե՛րդ քով խնայեա՛ յիս և ոգո՛ր:

Տո՛ւք փառս անձ բընակելոյն ի յերկինս տ
 միա՛ւանսութե՛: Բընակելոյն ի սրբբուե՛
 մատոնացո՛ւք զաղօթս մե՛ր. և խընդրե՛ս
 ցո՛ւք զողորմուի ի բարեբար անէ՛ մերմէ:
 Յանձառ փառանց խոնարհեցա՛ւ վասն
 փրկութե՛ մերոյ. զի դարձոնացէ՛ ըզմով
 րեալսս ի դիտութի՛ ճշմարտութեան:

Օ՛ւնձ օրհնեցուք ի սրբքո՛ւն անձանց
 մերոց գոհաբանելով. և խընդրեցո՛ւք
 զողորմութի՛ ի բարեբար փրկելո՛ւն մե՛:

Օրհնեա՛լ և փառաւորեա՛լ անձ հա՛ր հ
 ցըն մերոց: Բորդարէս յամենայնի՛ տը
 կեցո՛ զանձինս մե՛ր: Եւ այնքն ոչ դա՛
 դարէին զորս անկեալէր և գնային՝ ի
 մէջ հընոցի հըրոյն. զանձ փառաւորէին
 Բ՛զ տը օրհնեցէ՛ք բարձրա՛րարէ՛ք ըզնա՛ գ
 յաւիտեան: Իջմամբ ո՛րդւոյն անձ բոց
 հնոցին ցողանայր. անդադա՛ր գովելով
 բարձր: Յաղթօղ զօրութե՛ զօրհնա՛
 բանսն անդրեցոյց. ընդ նոսին գովելով.
 բարձր: Եւ դա

—
II

ԴՆԵՄ ԸՂՔԵՂ Հայր Երկնաւոր. մի
դարձո՛ւցանէր զԵրեմիս քո յի՛նէն. զի
նեղեալ եմ ես վաղվաղակի՛ լուր ինձ տրո՛ւ
Սոլորեալ անձն իմ անօրէնութե՛ք. մի կո
րո՛ւսանէր զիս Խի՛ր ստանաօրէնութեան
իմոյ. որ խնդրօղջ ես մոլորեալ ոչխա
րիս: Նանրացեալ մեղք ընկելմի սննձն
իմ. ընկալ զիս ողբերբեմն ըղպե՛տրոս.
որ ծրփիմս ալեկոծեալ յանցանօք:

—
III

Փառք պատիւ և դոհութիւն Խի՛ր անու
անդ. քո՛ւմ սրբբոյ: Քո՛ւմ սրբբոյ տե՛
րութե՛րդ վայելէ փառք պատիւ և եր
կըրպադութի: () Երհնեալ տե՛ր բարե
բար որ ուսոնցեր մեզ յա՛մ ժամ փառնս
տալ անուանըդ. քո՛ւմ սրբբոյ:

—
IV

Փառաւորեալ յաւիտեան Խի՛ր Հայրըն
մերոնց կեցո՛ւ ըզմեզ: Ա՛ր արարե՛ր ողոր
մութիւն իմէ՛ջ հոռցին և կենսաբար ցօ
ղով քով փրկեցեր զԵրիս մանկունսն:
Օ հաւրն բորբոքեալ մանկունքն հաւ
ատովն շնչոնցին և պատկերի՛ ոսկւոյն
մատուցին խննկս. այլ քե՛զ անտըւած
Հայրըն մերոց: Ի՛շ Խի՛ր օրհնեցէք բարձ
րաբարեք ըզնա՛ յաւիտեան: Յօղէր
ըզցօղ ողորմութեան Երից մա՛նկանցն
ի հո՛ւ

—
V

հնոցին. բարձ: Բանն ան ընս ծա
դեան ի հնոցն. զգալուստ միանին եր
դեին մանկունքն. բարձր: Իջեալ առ
նոսա կենսաբեր հրեշտակն. զհայր ի
յերկիրն տայր փառաւորել. բարձր:

Սեղայ տէր բազում ողորմատու ծ
մեղայ ողորմեա: Սեղայ տէր և անկա
նիմ առաջի քոյ. մեղայ ողորմեա:
Սեղայ տէր խոստովանիմ ըզյանցանս
իմ. մեղայ ողորմեա:

Ինդ երկնային զօրութիսն օրհնեցեք
ըզտր ամենայն երկիր. եւ բնակիչք
երկրի: Օսնունս սբ փառայնորա գովե
ցեք յերկրէ ողբիք մարդկան իշխանք
և դատաւորք երկրի: Չայնիւ երգով
ցընծութե՛ք բարեբանեցեք զանձ ի սրբ
բուէնորա մանկունք եկեղեցւոյ սրբայ:

() անձա՛ն Երութի և ըզմի անուն ին
բարեբանե՛ս մք տէր տրծ հայրցն մե
րոց: Սր վասն հայրցն մերոց իջե՛ր
ի փըրկէ և զարարածքս քո՛ւ տէր:

Սր նշտիմ իբրօքէս և հային քաղց
րութե՛ք յարարածքս քո՛ւ տէր տրծ:

Ի՛նչ տր օրհնեցեք և բարձրաբարեք ըզ
նա յաւիտեան: Տիւք և զիշեքք ըզտր
օրհն

օրհնէ՞ցէք. և՛ առհէ՛ղ բարձր ա՛րա՛:
 Ինչ՛է ըզտէ՛ր օրհնէ՛ծ՝ օրհնէ՛ք և՛ ա՛
 ռա՛ւե՛մ և՛ բարձր ա՛րա՛ ցէ՛ք ըզ
 ընա՛ր յա՛ւիտեա՛ն:

II Թիւնո իմ **II** Եղա՛մ յ. քե՛զ տը՛ քա՛ւ
 եա՛մ զիս: Սեղա՛ք անօրինեցա՛ք ամե՛նե
 քեա՛ն ոչ պահեցա՛ք ըզսա՛նուիրանըս քո՛.
 մե՛ղ: Դարձի՛ր տը՛ ի բարկո՛ւթե՛նե՛մ
 քո՛ւմմէ՛. անցո՛ իմէ՛նջ ըզցա՛նումըն քո՛ւմմէ՛:

III Եր տը՛դ ես երկնի՛ և երկրի ըզքե՛զ
 օրհնէ՛մ և՛ զընթո՛ւնք երկնից. հո՛
 գե՛ո՛ր երգա՛մ: () Երհնէ՛մք ըզքե՛զ քո՛
 փառա՛ց Թա՛գաւո՛ր. սը՛ շնորհեցէ՛ր ք
 մե՛մ և՛ ձո՛ցնակից լինի՛լ զընթո՛ւնք
 երկնից: **III** Երրորդա՛ւթի անմահ աղօ
 Թիւք սըրբե՛ց քո՛ւմմէ՛ց կարդա՛մք առ
 քե՛զ լո՛ւր ձայնից մե՛րոց:

IV Ես փառաց բա՛նդ տը՛ծ որ ծագեցէ՛ր
 ի մե՛զ ըզլոյս գիտո՛ւթե՛ կարդա՛մք առ
 քե՛զ տը՛. անաւօտո՛ւ աղօ Թք մե՛ր հաճոյ
 ունցի՛ն քե՛զ: **IV** անմարմնաց լե՛ր օրհնեա՛ւ
 ի մարդկանէ՛ երկրորդա՛ւթեալ. բնակեա՛ւդ
 ի լոյս անմատոյց կարդա՛մք առ քե՛զ տը՛.
 անաւօտ: **V** Երեք սըրբեա՛ն տէրութի մի՛
 ասնակա՛ն տը՛ծութի բնակեա՛ւդ ի լոյս ա՛:

Օգնական մեր լէր տէր և անպակէն յան
մենայն ժամ ամբարացն աներկիւղ զհաւան
տանցեալքս ի քեզ: Հայր բազմամողորմ
որ խնամածողդ ես յամենայն շնորհեալ
մեզ խաղաղութիւն. հաստնիլ ինանահան
գիտտ: Արդիդ միաժին որ ի կանուդ ես
քերթօքէնց շնորհեալ մեզ յաջակողմանն.
դանիլ ընդ սո՛ւրբըս քո: Հոգիդ ճշշ
մարիտ որ միշտ յանձան փանուդ բարե՛
բանիս ընկալ ըզմեր օրհնելոցութիւնաց
ի ժամ երեկոյնս:

Երկրորդ Եւթանշ սրբոյն Կիւրղե Եր
սաղիմ հայրապետի:

Սանկունքն ո՛ր սի՛օնի. փանաբա
նիչք սո՛ւրբ երրորդութեանն ըզյիշան
տակ սըրբոյն կիւրղի հայրապետին. տօ
նելով այսօր ընդ զօ՛րս անմարմնոցն.
օրհնեցեք ըզտէ՛ր յօրհնութիւն ի
նոր: Ի յարկի՛ սըրբութեան՝ և ի տե՛
ղոջ փանաբանութեան. ըզյիշատ:
Վանհանս յ.ք և պաշտօնեացք միաբան
հաւան տանցեալք. ըզյիշատակ սըրբոյն:

Պահէր զէրամ խողիցն անառակ որդին •
 ցանկայր ընդ զորովայն յագմամբ եղ
 ջէ ընէ :

Վհնեմք ըզքեզ անըսկիպերն
հայր որդւոյդ միածնի. զոր
առաքեցեր ի դարձումն մնն
րեալ սէխարին. դարձո՞ւն և զմեզ ի
մեղաց որդւոյքոյ չարչարանօք:
Վսկեմք ըզքեզ բան և լոյս սր զտիբա՛
կան քո սրտակէջ. լուսով ճրագի քո
զըտեալ վերահանդեսցեր կանդեսա՞
ղանկեալքնս մեղօք քոյին տա չարչարա՛
նօք. Բարեբանեմք զփառակիցրդ հօր
զհօգնիդ ճշմարիտ. սր նորոգեցեր ըզ
հնացեալքս մեղօք հրնոյն անամայ. նորո
գեա՞ւ և զմեզ ի մեղաց նորոգութե՛ք
քո շնորհաց: Աւրախացիք բարձրելոյն 15. 8
հովանացեալ զօրութե՛ք. և բնակարան
տե՛ք հոգւոյն սրտով ծընար զբանն անձ. բա
րե՞ւ խօսեա վասն մեր անձա՛ծին մա
րիամ:

Ի յիս ի լուսոյ ծընունդ և ծագումն. որե՛
կիր ի խընդիւր մարտեալ սէխարի բնու
թե՛ս. զոր ընդ խաչին բարձե՛ր ի վերայ
ուսոյդ. մաքրեա ըզմեզ ի մեղաց մերոց:
Ա՛ն ըզ սըրբոց էից մաքրութե՛ք. սր ա՛
ծեր

15⁸ 1) Ծեբ տան քո աւել ի մեղաց զանխորհս մաք
 րելով. ի նմա գլտեալ զսրտակեր քո
 նորոգեցեր. նորոգեա զմեզ ի հնու
 15²¹ 1) Թեհե մեղաց: Ր՝նդ անառանկին որդւոյ
 գո՛ւնմք առ հայր ըդ գլթած. մեղաք
 յերկինս և առանջի քո քաւիչ յանցա
 նաց. ել ընդ յառանջ սիրով գըրկեա
 համբուրիւ. մաքրեա ըզմեզ:

Սաղ 106 1) Ղբիւր կենաց բըղխեալ յեղեմայ՝ օբ
 33 անծածին. որով անբեցաւ երկիր ծա
 րանուտ հոգւոյն իմաստիւք. տալ մեզ
 մաղթեա անղբիւրս արտասուաց. մաքրել:
 Ը 1) Որ զտիրանիւնըդ կերպարան ըզգեցու
 ցեր ծառային. և զանդարեալ փառօք
 եդեր ի դրախտին. օրհնեալէս ին՝ անը
 հարցն մերոց: Որ ճանչակմամբ պրտ
 ղոյն մահու յանմահից կենաց՝ մեռաք
 իսկ գալըստեամբ քովէր ըստին փակեալ
 դրախտին՝ դուռն բացաւ. օրհ:

Որ փոխանակ մահաբերին որով անէծ
 քն տըրտմագին. մեզ փայտ կենաց ե
 տուր զխաչ քո՝ լուծեցնովաւ ըզկապ մա
 հու. օրհնե: Ր՝զ ին օրհնեցէք և բարձր
 անարեք ըզնա յաւիտեան: Որ ապրե
 ցոյց զնոյ տապանաւնս պահելով հայրանչ
 խար

խաբհի . և զհեղեղ մեղաց մարդկան հե
 ղեղաւ ջնւրց դադարեցոյց . և բարձր :
 Ա'ր ի ծով այս աշխարհի շինեանց տապան
 ղեկեղեցի . և ի սմա զօժանդակեալ հո
 դիս փըրկեանց իջնւրց մեղաց . և բարձրան :
 Աւրախէր մայր լուսոյ մարիամ . երկեր
 բանաւոր արեգականն օթաւրան . լէր
 բարեխօս վասն անձանց մերոց :
 Խընդա տանձար բանին անտոճոյ . բար
 ձօղ տըրտմով թէ նախամօրն եւայի . լէ :
 Յընծա ի մանալի արեւելք . քանզի քեւ
 ծագեաց մեղ լոյս երեսաց քրիստոս . լէր
 Թիւնս իմ Ա'ր խոնարհեցար ի բար
 ձանց . հոմ վիւրդ քան թողեալ յեր
 կիսիս զհօա քո անմոլար . վասն
 մոլորեալ ոչխարի իսկն սղորմեա մեզ
 անտըւած : Ա'ր լուսով անծու թէ քո լու
 ցեր ըզըրադ մարմնոյդ ածեր անկե
 տան քո աշխարհի . վասն պատկերի
 քո զոր նորոգեցե իսկն ը ող :
 Ա'ր դարձմամբ անառակի մարդկու թէն
 եղըդ պարարակ հօր հաճու թէ
 ղենար պատարագ . վասն հաշտութեան
 եկնաւորաց եւ երկրաւոր իսկն
 ղըրմեա մեզ անտըւած :

Ի՛նչ լուսանփայլ զըւարթսոյն ըզյա՛րու
 ցեանն օրհնեսցուն էք. և՛ մա՛հ զթելով խըն
 դրե՛սցուք մաքրե՛լ ըզմե՛զ ի՛մեղաց:
 Ի՛նչ խընկաբէ՛ր սուրբ հանանցն ան
 մա՛հ բուրմանն անուշից՝. խո՛ւսկս ա՛հ զ
 Թից մատն՛սցուք մաքրե՛լ ըզ:
 Ի՛նչ իւղաբէրիցն արտասու՛ւս զմա՛րդ
 կա՛ն բարձո՛ղն արտասուանց. սղա՛ղա
 տեսցուք արտասուօք մաքրե՛լ:
 Ի՛նչ բրիճատոսի սրահելով յաղթո՛ղ ը
 ցունք փորձողին՝. և՛ ը՛հ Տրե՛շտակս եր
 գեսցուք փառք ի՛ բարձունս ան՝

Եւ ի՛նչ հա՛րցըն մե՛
 րո՛ց: Ա՛յ իջե՛ր իմէջ հնոցի՛ն և
 փըրկեցեր զէրիս մանկունսն. ըզ
 բե՛զ օրհնե՛մք անդադա՛ր ան՝ հա՛րցըն:
 Սիաննահա՛ն սուրբ երրորդն թի՛ւս սր
 յա՛մի ես բարեբանեալ. ընկա՛լ ըզ մե՛ր
 օրհներգութի՛ն ան՝: Ի՛զ ան՝ օրհնեցե՛ք
 և՛ բարձր արարե՛ք ըզնա՛ յա՛խտեան:
 Ի՛մենայն Ժողովուրդք միաբան՝ երգող
 բարեբանեցե՛ք. և՛ բարձր: Ի՛զ նըստե
 ան ի՛մերայ բե՛րօբեից. բա՛հանա՛յն
 անուա՛ւ զբարեբանեցե՛ք. և՛ բար:

Դան

Դարձն զցանսումն քո ի մէջ յանաղա
կէ՛ւ հողեղինացս. բաճմադու՛լ թափ խնայ
եա՛մ և մի կո՛րուածանե՛ր: Կանգնեա՛ն զան
կեալս ի գլո՛րմանէ՛ զվի՛րաւո՛րեալս ի թափ
նամուխս. որ բըժիշկդ ես հիւանդաց բը
ժը՛շկեա՛մ զիմ զհիւանդութիւնս: Եւ յան
ցանաց իմոց թախծեալ անձն իմ գոցեմ
ո՛րսկես ըզմաքսաւորն. ա՛րծ քաւեա՛մ զիս
ըզ մեղաւորս:

Որ ի վէրդ ես քան զամ ըզմիտս և զխոր
հո՛ւրդս. փառաց թաճաւոր խընայեա՛մ
ի մեզ: Որ միայն ո՛ւնիս զանմահութի՛ւ և
զանեղութի՛ւ. փառ: Որ նըստիս ի բրօ՛քէս
էրրորդութիւն անբաժանելի. փառաց:
Որ երկըրպանդեալ դես ի հրէշտանկաց և
է՛ մարդկանէ. փառաց:

Որ անարեցուցեր զերիս մանկունսն ի
հոնցի՛ն ե՛ւ և զիս անարեցո՛յ յահագին հը
րոյն տօ՛ր ա՛րծ հարցըն մե՛րոց: Որք եր
դով օրհնութե՛ք ըզհո՛ւրն ի ցօղ փնխե
ցի՛ն ե՛ւ և զթաճաւորն յամօթ արա
րին. ընդ նոսին օրհնեմք ըզքեզ տօ՛ր
ա՛րծ հա: Եւ հարցըն մերոց գովեմք ըզ
քեզ և անաւե՛ւ և բարձրացուցանեմք. որ
զմիածինդ անաքեցեր փը՛րկէ՛ւ ըզմեզ տօ՛ր
ա՛րծ:

7 անձ: Ր՛գ ար օրհնեցէք: Ս'իարանուն
 Թ'ք տուք փառս և բարձր արարէք
 ըզնա՝ յանիտեան: Ո'ր ի բարձունքս բնա
 կեանէ՛ ըզխոնարհոս տեսանողին. մի:
 Վահանայք և պաշտօնեայք ե'րի տա
 սարդք և կուսանք. անդադար զանտը
 անձ' ծնանտո՛ւ ծնց գովեցէք և բարձր:

II Վ'սերևութից քննօղ գաղտնեայք բը
 ժը՛ շկեա զհոգւոյ իմոյ զհիւանդութիւս.
 և կեցո՛ միայն մարդասէր: Ո'ր երկայնա
 միտդ ես առ ամենեւեան ողորմեաց ան
 ճին իմոյ բազմամեղի և կեցո՛: Վ'մենա
 բաւական ողորմութեան շնորհ՝ պար
 գեւեա ինձ յահագին աւուրն ըզթողու
 Թի. և կեցո՛:

III () րհնեմք ըզքեզ անըսկիղբն հայր.
 յամենայն ժամ օրհնութի ի բարձունս
 Վովեմք ըզքեզ միածին որդի. յամե
 նայն ժամ գոհնութի ի՛ բա: Վարեա
 նեմք ըզքեզ սուրբ հոգի. յամենայն
 ժամ փառըք քեզ անձ.

IV Ո'ր ահաւոր քոյով զօրութե՛ յօդքս ցո՛
 աղց զանորս փոխեցեր ըզբոց հողին. ըզ
 մի քեզ օրհնեմք անդադար անձ հարցն
 մերոց: Ո'ր ըզ ծառայս քո զվըտան
 գեա լն

դեանսն ի հնոցին պահեցեր անասական.
 ըզքեզ ծանուցեր արարիչ և՜ նոր գործի.
 ըզքեզ օրհնեմք: Բնդ երանելի ման
 կանցն երգեսցուք ի նեղչաց մերոց փրկ
 կեա ըզմեզ. և մի իսպառ մատնե՛ր զի
 դինք անեան քո եմք. ըզքեզ օրհն:

Բզն՝ րօրհնեցէք և առաւել՝ Ըբարձր Գ
 արարէք ըզնա՛ յաւիտեան: Օան բա
 ժանելի սո՛ւրբ զերրորդո՛ւթի՛ն արժա՛յ
 նաւո՞ր ճա՞յնիւ. գոյլե՛լով օրհնեցէք և
 առաւ: Օեկրոպանդեանն յա՛մ արա՛
 թածոց համա՛քնակա՛ն ճա՞յնիւ. բարե
 բանելով օրհն:

Բազմամե՛ն քո գըթո՛ւթիքըդ՝ բազմամե՛ղ Դ
 անձի՛ն իմոյ. ողո՞հ՝ րմեանը՛ծ քաւիչ իմ:
 Օ ի քեզ ան յիշաչա՛ր նոր՝ մեղայ չարի՛ն
 խաթմամբ. ող: Բո՛ ի միւսանդամ գա՛լըս
 տեանն յորժամ գա՛ս դա՛տել զերկիր ո՛:

()՝ րհնեսցուք և գո՛վեսցուք առաւել Ա
 բարձր արասցուք և բարեբա՛նեսցուք զա՛
 նուն քո. փրկիչ քեզ վայելէ՛ փառք:

Հրեշտակք և մարդիկք և՜ ա՛մարա՛րածոց
 լեզուք. ըզքեզ միայն օրհնե՛ն փրկիչ
 քեզ: Երկնային զօրո՛ւթի՛նքն անդա՛դար
 օրհնու՛թիւն մա՛տո՛ւցանե՛ն քեզ. փրկ
 կիչ քեզ:

Տ Աւղիղէն ճանապարհըք. քո յամենայնի
արդար. Թ՛ր Թ՛ր ճ՛րճ հարցըն մերոյ:

Գ Բ՛զբանաւոր սրտաւրադս յանձանց խոնարհաց ընկալ. Թ՛ր: Ի՛տա՛նարի սըրբութե՛ն փառատրո՛ւթի՛ մատուցանե՛մք քեզ. Թ՛ր անտ: Բ՛զ Թ՛ր օրհնեցէք եւ բարձրաբարէք ըզնա՛ յաւիտեան:

Տիւք և գիշերք ըզտէր օրհնեցէք. և անախ՛ւե՛ծ Բ՛լ բարձրաբարէք ըզընա՛ յաւիտեան: Իսրայել ըզԹ՛ր օրհնեցէ՛ր աշխարհայեցէ: Բանհանախ՛ք սնդանդար բարեբանեցէք զանքընեւի և զյայտնի անճու՛թին. և անախ՛ւե՛ծ Բ՛լ բարձրաբարէք ըզընա՛ յաւիտեան:

Ո Եղաք մինչև յերկինս և զարդար ըզցանումընք շարժեցաք ի մեզ. Թ՛ր ըստ մե՛ծի՛ քո՛ւմ ողորմու՛թեզ ողորմեա՛ մեզ: Իջաք մինչ ի դո՛ժո՛խս ընկըղմեալք յանօրէնութեան մերում. Թ՛ր յիշեալ զգինս արեան՝ սրգւոյ՛ քո՛ և ողորմեա՛: Հալածեա իմէնջ Թ՛ր նըշանաւ խաչի՛ քո՛ զընդդիմամարտ և զաներեւոյթ գազանն. և մի տար յանսնկանութի՛ն զքո՛ ժառանգութի՛ն:

Մ Ընչմամբ փոզոյ՛ սանդուստրանա՛ և քնարիւ. օրհնեցէք ըզԹ՛րն ի յերկինս:

Ո՛րդիք սի՛ծնի ցը՛նծո՛ւթք և ո՛ւրախու
թեամբ. գո՛վեցէ՛ք զո՛րդի՛ն միաժի՛ն:

Ե՛ւ զսբ զհոգի՛ն ամե՛նայն շունչք բա՛րե՛
բանեցէ՛ք. երգալ և ձայնի՛ւ ցը՛նծուք:

Սանկունք եկեղեցւոյ փառաբանիչք մի
ոք երրորդութեանն. օրհնեցէ՛իք ըզ
հայրն երկնաւոր անդադամր երգով:

Պաշտօնեսոյք քի՛ լուսաւորեալք ոք
աւազանաւն. գո՛վեցէ՛իք զո՛րդի՛ն միա
ծի՛ն անդա՛մ: Քա՛հանայք հոգեւոր եր
գով ընդ սերօքէսն և՛ ընդ քե՛րօքէսն.
բարեբանեցէ՛իք զհոգի՛ն ճշմարիտ ան:

Նամբառնալով զաչս մե՛ր կարդամբ առ հբ
քեզ մարդասէր ո՛ր յա՛հեի՛ դակերսդ ա
թոռըդ նըստիս: Ի՛նդ հովանեաւօրոյ
քո պա՛հեա՛ ըզմե՛զ բազմադո՛ւթ. ո՛ր յան
մա՛րմնական զօրացըդ դովիս:

Փառքք քեզ անձ փառաւորեալ յաւի
տեան. փա՛ռք ամե՛նապօր տրութեա՛
նըդ քո:

անցըն մերոց օրհնեալէս տէր
և՛ փառաւորեալ յաւիտեան:

Սիցրեր զսխաւըս քո մի՛ մե՛ր
ժեր ըզմե՛զ յոգորմո՛ւթենէ՛ քումմէ:

Բարձր

բկ
հ
այդ
մի

Բարձրարասցո՛ւք զանուն քո սո՛ւրբ
Թագաւոր Տէրօ՛ր և՛ սքանչելադո՛րծ:

Գ Բ' զի՛ր՝ Գործքքո՛ւ օրհնէն՝ ըզքեզ. և
անաւել բարձրացուցանէն:

Ո՛ր ըզհո՛ւրն շիջուցեր և՛ զմանկունան
ապրեցուցեր. դործք: Օսրհուրեալ
արքային ընդ տէսիլ հրեշտակին ձայնէ՛
մէջ եկայք արտաքս ծառայքդ նոյն

Գան Գի և՛ Ես ընդ ձեզ օրհնեմ զԹագաւորն
անմահ:

3.93

Յ Զամենայն ժամ աղաչանք իմայս եմ
ի մեղաց իմոց սո՛ւրբ արա՛ զիս տէր:

Յանցանաց իմոց զարհուրիսի ըստ իմ
աղաչեմ ըզքեզ Թող ինձ տէր:

Բ' ըստ ստանց իմոց մի լռութիւն տէ՛
պանդուխտեմ ես յանցաւոր երկրի:

Վ Ինքանով թէ՛ տուր փառս ի բար
ձունս Թագաւորին յաւիտենից:

Օ ի՛նչ փառօքէ փառաւորեալ. ի յերկինս և ի յերկրի: Վստաւորեալ տր' զան
ձինն ըս մեր. լուսատու տիեզերաց:

Տ Ո՛ր հա՛ւրցըն մերոց նո՛րձ փառաւոր
րեալ յաւիտեան: Բարձրակից հօր ո՛ր
դիդ միածին. կենդանաբար տր' և՛ յոյս
աշխարհի: Բ' սա ողորմութեան քու
կեցո՛ւ

Կէցո՛ զմե՛զ փրկի՛ն։ Ե՛ւ սո՛ւրբ զանո՛ւն
 քո՛ փաճա՛ւորեացո՛ւք։ Ի՛շտ՛ր օրհնեցէ՛ք Գ
 Ե՛ւ բա՛րձրա՛րարէ՛ք ըզնա՛ յա՛ւիտեան։
 Գիշե՛րք ըզտ՛ր օրհնեցէ՛ք Ե՛ւ աճա՛ւե
 բա՛րձր։ Ի՛սրայէ՛լ ըզտ՛ր օրհնե՛ցէ։
 Օ՛ Թագա՛ւորն ամենե՛ցուն ամենայն ժո
 ղո՛վմէ՛րդք. օրհնեցէ՛ք Ե՛ւ առա՛ւել՞։
 Թի՛ւնս իմ Ո՛ ղո՛րմեա՛ ինձ աստըւա՛ծ Ո
 իմ ո՛ղորմեա՛ ինձ. զի՛ անպա՛տասխանի՛
 եմ յամենայնի՛ Թո՛ղ ինձ տէր։
 Տաճա՛պեա՛լք Ղա՛նապա՛րհքք քո՛ ո՛ւ
 ղի՛ղէն Ե՛ս միայն մո՛լորեցայ զարձո՛ զիս.
 Ե՛ւ ողորմեա՛ ինձ աստըւա՛ծ։
 Թեա՛ն քո՛ Գա՛տաճատե՛անքք քո՛ անրգա՛ր
 են Ե՛ս միայն եմ մեղուցեա՛լ քա՛ւեա՛
 զիս. Ե՛ւ ողորմեա՛ ինձ աս։

Յորժա՛մ գայցեո՛ բազմա՛մ հրեշտա՛կօք տ
 տէր ի՛ դատե՛լ զերկի՛ր։ Սաղ 253
Յայն ժա՛մ շարժին զօրո՛ւթիւնք ե՛րկ
 ից տէր ի՛ յահէ՛ քումմէ։ Ե՛ւ յա՛յնմ
 աւուր լէր իմ օգնա՛կան տէր իմ Ե՛ւ աս
 տըւա՛ծ իմ։

Սանկո՛ւնքըն գերեա՛լք իմէ՛ջ հսոցի՛ն Տ
 ըզքե՛ զօրհնեին տէ՛րձ հա՛րցըն մեքոց։
 Խոստո՛ւմն աբրահա՛մն զոր խոստա՛ցա՛ր
 աս

անտրւած. անաբեա՛ւ և փր՛կեա՛ն զսպաւի
 նեալքս ի քեզ չա՛րձ հա՛յրցն մերոց:
 Ուղիղէն ճանապարհը՛ք քո՛ չա՛րձ. մե՛
 ղնւցեալ յանցանորացս ողորմութի շնոր
 հեա աս: Ի՛նչ տը՛ր օրհնեցէ՛ք և բարձր
 արարէք ըզնա յաւիտեան: Գիշե՛րք ըզ
 տէ՛ր օրհնե՛ծ^{առաջ}ցէ՛ք. եւ բարձր:
 Ի՞նչ արայէլ ըզտէր օ՛ծ օրհնե՛^{առաջ}ցէ. եւ^{առաջ}
 բարձր արարէք:

Յոյս իմէս դու՛ն տը՛ր քաւիչ յանցանաց
 իմոց. մի՛ անտես առնէր զբըզխումն
 արտասուաց իմոց. ողորմեաց ինձ աս
 տրւած: Ի՛նչ քեզ անպաւինեցայ՝ որպէս
 զանաւանկ որդին. հայր մե՛^ծղայ յե՛ր
 կինս և անաջի՛ քո. ո՛: Փը՛րկեա՛ն զիս չա՛րձ
 ի բազում մեղաց իմոց. արա՛ արժա՛նի
 քոյին տը՛ արքայութեանդ. ողոր:

Ինչ առաւօտըս կանխեցից յանդիման
 լի՛նիլ քեզ. թաղաւոր իմ եւ՛ չարձ իմ:
 Ի՛նչ առաւօտըս լըւիցէս ձայնի իմո՛ւմ
 տը՛ թաղաւոր: Եւ՛ ըզքեզ անաչեմ
 տը՛ նայեաց յաղօթս իմ. թաղ:

Տի՛ չա՛րձ հարցըն մերոց. յամենայնի
 արդ արդարեն և սուրբէ քո՛ տը՛րութիդ:
 Եւ՛ ըբ մանկուսքն ի հայցին հրեշտակայ
 ին

ի՜ն ճայնիւն ըզքեզ փառաւորելիւն: Եւ
երգելով զայս ասէին. օրհնեալէք ուրու
թիդ՝ օրհնեմք և՛ փառաւորեմք:

—
Գ

Ի՛զ տրօրհնեցէք և՛ բարձրարարէ՛ք ըզ
նա՝ յաւիտեան: Սր զայրեցօղ բնութիւն
բոցոյն իցօղ փոխարկելով. ի տոչորմանէ
հըրոյն զերիս մանկունսն անկէզ պահեալ
և՛ բարձրարարէ՛ք: Հրաշալի՛ տօճայնոյն
տեսլեամբքն չորրորդին՝. բըռնաւորն
պակուցեալ զօրհնաբանսն զուարճա
ցոյց. և բարձրարարէ՛ք.

—
Ե

Սեղք իմ բազումէն յոյժ ծանր են
քան զաւանգ ծովու. քանզի քե՛զ միայնոյ
մեղայ ողորմեա՛ ինձ տըժ: Եւս տր ըզ
դուսն ողորմութե՛ ո՛ր ողբալով կարդամ
առքեզ. քան զի՛ քե՛զ: Հեղ յիս ըզ
գըթութիւն ըդքն բազում ողորմ և՛ մաք
դասէր. քան:

—
Զ

Մեռայն երկիր տաք փառս ա՛մբսմ
ո՛ր եկն և՛ փըրկեաց ըզմեզ: Մեռայն
հոգիք ճայնիւն ցընծո՛ւթեա՛մբ բա՛
րեքանեցէք ըզ տր: Օ՛ր եցոյց մեզ տր՝
զփըրկութիւն և՛ զկեա՛մբս յազգէ՛
տանն՝ իսրայիլի:

—
Է

սող
մի

Սանկանցն ըզ ճայնս քեզ վերա գո՛չեմք

ա՛րգա՛ն՝ ր Ես յամենայնի տէ՛ր զո՛ր ուժե՛ր
ի վերայ մե՛ր նա՛նձ հա՛նձ ըցը՛ն մե՛րոց։

Վա՛նգի ոչ պահեցա՛ք ըզպատուի՛րանքս
քո. նը՛ւաղեցա՛ք մեք յամենայնի. ա՛րդ
Թո՛ղ մեզ տը՛ր ըզյանցանքս մե՛ր նա՛նձ հա՛նձ
() րհնեալ տէ՛ր և՛ փառաւորեալ ա՛ռ
քեզ պա՛ղատիմք. այլ մի՛ խապառ մատ
նե՛ր ըզմեզ և՛ մի ցը՛րե՛ր զո՛ւխըս քո՛ նա՛նձ։

Գ ր՛զ տը՛ր օրհնեցե՛ք բա՛նձր անարե՛ք յա՛
ւիտեա՛ն։ Օա՛նըսկիզբն բա՛նըն հօ՛ր զե՛
աղն է՛նց. ո՛ր ի բաբի՛լոն ի հնոցին ըզ
հո՛ւրն ի ցօղ փոխարկեաց. պարագը՛րեւի
զերիս մա՛նկուանն. բա՛նձր անարա։

Ա՛ր ըզլոյս փառաց ծա՛ղեալ ի մեջ հնո՛
ցին օրհնաբանիցն. ընդ նոսի՛ն համա՛
ձայնեալք երգեսցո՛ւք խոնարհ սը՛րտիւք
զի շիջուցե՛զ զանտանելի՛ հը՛րոյն բո՛րբո՛
քումնն. բա՛նձր անարա։

Դ Թի՛ւնս իմ **Ս** եղայ քե՛զ տը՛ր. մե՛ղայ
ողորմեա։ Սեղայ անօրինեցայ. և՛ մատ
նեցայ ի ձեռս անօրէն Թը՛նամնոյն. ա՛րդ
անկեալ աղաչե՛մ Թո՛ղ ինձ տէ՛ր։

Վա՛ն զամենեւեմն առաւել՛ մեղայ տէ՛ր
իմ գը՛թած. քան զամենեւեմն անօրի
նեցայ և՛ մատնեցայ ի ձեռս անօրէն Թը՛ն
նամնոյն. ա՛րդ։

Լ. մե

Լմենայն անբարձր Ժ. Զամբառնանով ըզ Թ
 ձեռնս ձեռն Բ. օրհնեցէք ըզտէր
 Բ զբնակեալն ի յերկինս: Լմենայն
 Ժողովուրդք յօրհնութի ի նորմ Բ.
 Գովեցէք ըզտէր Բ. զբնակե:
 Չայնիւերդով ցընծութի. բարեբանե
 ցէք զանստըւա Բ. Բնդ սուրբս նո
 րա Բ. զբնակեալն ի:

Լրթոնք Լ պատրաստք եղերովք Թն Թ
 անտուծոյ մերոյ: Լրդեւ Լ սանդմոս
 անէլ Թն Թն մերոյ: Օ ի նաէ Թն Թն
 մեր. փըրկէ ըզմեզ Լ կեցողցանէ:

Յօգնութիւն մեզ Ժամանեա կարող Թն Թ
 անաքեա ի բարձանց քո զխաղաղութի դ.
 Լ պահեա զքո յոսանցեալս անէլ Թն
 Լ պահէն մեր Լ փըրկիչ Տըզօր Թազաւ
 ո՛ր. ըզնըշան յանդիմութի խաչի քոյ առան
 քեա առմեզ. Լ: Երեւրդեմք քեզ ի բո
 ճունս Թ անմարմնոց բազմութիւնս. զանա
 չանքս մեր զերեկոյիս ընկալ քո բարե
 րարութիւնք. Լ պա:

նուն քո յաւիտեան Լ ընծ Թն
 Տըզօր Թազաւ Թն անմահ. Թ
 անարիչ յաւիտեանից անմահ
 Տարցըն մերոյ: Ո՛ր զերիս մանկունսն
 փըր

փըրկեցէր ի հնոցին. փըրկեալ ըզմեզ ի
հրոյն յաւիտեանից. ա՛նձ: Աստուծոյն
լոցս ի քեզ օգնական լեր տը՝ զի դու
միայն ես մարդասէր. ա՛նձ հարց:

Գործըք տոն ըզտէր օրհնեցէք և
բարձրարարէք ըզնա յաւիտեան:
Գիշե՞րք ըզտէ՞ր օրհնե՛մ: Եւ
ցէք և բարձր: Աստուծոյ ըզտը օրհնե
ցէ և բարձրարարէք ըզնա յաւիտեան
ալէլուիա անձ լուիա:

Եկեաց տը՝ ի վերայ մէր հղորմութի
քո և բան՝ փըրկութե՛ք ո՛ւ. սրահեցէ
զանձինքս մէր ի մեղաց: Աղորմութիւն
քո և ճշմարտութի՛ք ո՛ւ և լոյս երե՛
սաց քոյց. առանջնորդեցէ մեզ ի յարգա
րութիւն: Արողորմածդ ես գլխած և
երկայնամիտ տը՝ ընկալ զանձնքս մէր.
բարեխօսութեամբ սո՛ւրբ անտուածան
նին:

ՏԻ ըզլուր միւտանգամ քո՛ զալս
տեանդ լըւայ և երկեայ. զի ուսայ ի սրբ
քոյց սրտուիրանացն եթէ՛ դա՛ս դո՛ւ ի՞
դատել զերկիր: ՏԻ յիշեցի ըզար ըզ
գործս իմ և զարհուրեցայ. զի ծանեայ
ճշմարտութեամբ զահաւո՛ր և զանձնա
նի

ԸՉՔՈ՛՛ դատաստան: ՏԻ՛ յեշեցի և ըզ
գո՛ւթ արանջական սիրո՛յ քոյ ան. քո՛ արա
րածս. և ի. քո՛ գըթո՛ւթի՛նդ ապա՛ւե
նեա՛լ անջեմ. ողո՛րմեաց ի՛նձ յա՛ւուր
յայնմիկ քո՛ անդա՛ր դատաւո՛ր:

Ո՛ր օրհնիս ի հրեշտակաց անդա՛րդա՛ր. տ
հայր երկնաւո՛ր ընկալ զանձնանքս մե՛ր:
Եւաջի՛ քոյ անկանի՛մք փըրկի՛չ. խընդ
րեմք զթողու՛թի՛ն բազում յա՛նցանաց
մե՛րոց: Ո՛ր գիտակդ ես գա՛ղտնեաց մա՛րդ
կան հոգիդ սբ. տր՛ և կե՛նդանա՛րար ըն:

() Րհնեցէ՛ք ըզտը ընդ երկնայի՛նսն տ
նըմանեալ դասո՛ւցնոր Ժողովու՛րդք ասե
լով. քեզ հօ՛ր տըւողի՛դ մեզ ըզկեանը՛ս
փառք: Եւգեցէ՛ք տն երգ նոր եկեղե՛
ցիք ընտրելոց սրդի՛ք սիօնի՛ ասելով.
քեզ սրդւոյ շնո՛րհողի՛դ մեզ ըզկեանըս
փառք: Բա՛րեբանեցէ՛ք զա՛ծ ի սբան
չելիս սըրբո՛ւթե նորա ձայնի՛ւ ցընծու
թեանմբ ասելով. քեզ հոգւոյդ սա՛րգե
ողի՛դ մեզ ըզկեանըս փառք:

() անո՛ւն տեա՛ռն անէ՛ւ լու՛իա անէ՛ւ լու՛իա: բձ
Եւ՛ սըրբոյ հոգւոյն անէ՛ւ Լու՛իա մկ
անէ՛ւ լու՛իա:

Տըպոէսըն մեծատուն. յորմէ եղև ինչամ
բաստան :

Գրեմի Չորրորդամ Կիրակիի Կառնանորդայ պա
հոյն :

Որ անրաներ զօրութեամբ զիմանա
լեացն անխանհ վերին. և ի նմայ
հաստատեցեր տընտես ըզ պետրս
հրեղինացն. օրհնեմք զանհասանելի
զօրութիդ: Որ տիրանալն մեծատունդ
ստեղծեբերկրորդ աշխարհ զգալի. և ի
դրախտ նոր յաղենի տընտես եդեալ
զմանդն առաջին. օր Որ շինեցեր բարձ
րագոյն զեկեղեցի քո խորհրդեամբ. և
ի սմա կանգեալ տընտես զքանդս բա
նին ճըշմարտութե. օրհնեմք:

Ընտանեւոյն տաղաւար բարձօղ հեցրս
բարձողին. որ ծընաբ զնձ մարմնով զան
մարմնաբար ծընունդըն հօր. բարեխօ
սեա վասըն մեր նեծածին մարիամ:

Որ զտիրանալն առ ի քեն կանգեալ տըն
տես բնութե մերոյ. ի մանատութեամբ
ըզպարտիս եթող քոյոց պարտապա
նաց. թող և ըզ մեր ըզ յանցանս ո
ղորմութեամբըդ քո քրիստոն:

Որ զպատմիւ ճանն առաջին զոք զդե
ցուցեր օծմամբ հոգւոյն. մերկացաք
մեղօք

դձ

Օհն
2. 15

Սար
16 15

Պոս
16 6

մեղծք ըստ նախահօր ըն սպաւորանաց,
զգեցո ըզնոյն վե՛րըստին. ո՛ղորմու:

Յա՛ծայի՛ն կայծակունան ի սրո՛քէիցն ան:
հրպե՛լին՝. անմաքրապէ՛ն մե՛րձեցաք գո՛ւ
պարտապան քուժ խո՛րհրդոյ. շնո՛րհեա
ըզնոյն մաքրուԹ՛ք ի՛ Թո՛ղսԹի մեղաց մե
րոց: Ո՛ր վառեցա՛ր ի յարփւոյն և ո՛չ
կիզար ըստ մո՛րենւոյն. այլ Էտո՛ւր զհաց
ըն կենաց կե՛րակուր բանաւորաց. բա՛րե
խոսեա՛ւաւ քս ջընջե՛լ ըզգիւր մեղաց մե:

—
գ 4
հ
—

Ը՛րարչակից ըդ հօր հա՛մադոյ հողւոյդ
որդի՛ և բան. ո՛ր ըզ խորհո՛ւրդ տնօրէ
նուԹե՛լդ քո ծա՛նուցե՛ր տեսա՛նողանցն.
ըզքե՛զ ո՛րհնե՛մք ա՛լւա՛ծ հա՛րցըն մե
րոց: Ո՛ր զփըրկակա՛ն քո ո՛ր զա՛նա՛րա՛տ
պատարա՛դիդ զենո՛ւմն. ցա՛նկայա՛ւ տե՛

Օ՛հն սանել ա՛բրահամ. Էտե՛ս սա՛հակա՛ւ և ցըն
22 13 ծացա՛ւ. ըզ: Ո՛ր զկե՛նարա՛ր խա՛չ քո գո՛ւ

Օ՛հն շակե՛ր սանդո՛ւիքըն յակ՛օբայ. ո՛րով
28 12 հրե՛շտակք ի յե՛րկիր իջեա՛ւ և՞ մարդիկք

—
գ
—

յե՛րկինս ելին՝. ըզքե՛զ: Ը՛զ ա՛լ ո՛ր
նեցե՛ք բա՛րձր ա՛րարե՛ր ի՛նք՝ զնա՛ յա՛ւի
տեա՛ն. Եա՛խա՛նձաւո՛րք ճըզնուԹե՛ մե՛ծ
նահա՛տակին յո՛բայ ա՛րդարոյ հոյ՛լք ճը
զնա՛ւորաց բա՛րձր ա՛րարե՛ր ի՛նք՝ ըզ
հայր

հայրն երկրաւոր: Բ^ոնդ ողջախոհն յ^ո
 սեփայ. ո՛ր յաղթեաց մեղաց ցանկութե- ()
 մանկունք սիօնի բարձր անարեւ- 39 12
 զքս թագաւորն: Բ^ոնդ օրինակիւն քի. ()
 մեղքիսդ եկի քահանայապետին. դասք 14 20
 քահանայից բարձր անարեւ- ք զհո

դին ճիշմարիտ:

Լստուածատունի խնկաբեր ծառյա մ
 նուշահատ բուրստանէն. ո՛ր իգնա- ցս
 հոգւոյն վնասկաց տընկեցար. և զանմա-
 հուծե սլտոնդն ի ժամու ետուր մեղ-
 վանս որոյ մեներեան՝ ըզքեզ միշտ մեծա-
 ցոլցանեմք: Օանապական բողբոջս յաճ-
 ային գրախտէն յորովայն քո տընկեալ-
 բըղխեցեալ յամատոյն յեսեայ ծա-
 ղիկ. վայելուչ կոտական՝ ծընընդեամբ.
 վանս: Յարփոյն լուսոյ ծագունն իքեզ 9
 վառեաց ըզճրագ մարմնոյն լոյս աշխար 15 8
 հի. ո՛րով գտեալ զսրտիկերն իւրա-
 կան. զո՛ր վե՛րըստին նո՛րոգեաց յառա-
 ջին կերպարանն. վանս որոյ բարեխո-
 սեա նորոգել զմեզ ի հնուծե մեղաց:

Ենորհեա մեղտր ընդ աղքատաց օրի
 նակին՝ զանարո՛ւ ժուժկալութիւն. 9
 զի կամաւոր աղքատութե արքայութեդ 16 20

Երկնից ընդ նժմին լիցո՛ւք արժանի՛. լուր
 մե՛զ և ողորմեաց քս նժծ: Ո՛ր փոխան
 նա՛կ հայկն կարօտութե՛զ հայցն անմահո՛ւ
 թե՛ նրմա՛ շնորհեցեր. և ընդ մեծատանն
 անգըթութե՛ն ի գո՛գն աքրահամո՛ւ լղնա՛
 թ) և ընկալա՛ր. լուր. Լուսա՛ւորեա՛ն զանճուս
 16 22 սըրտից ստանալ մեզ ողորմութեանմբ ի
 քէն նոր զողորմութի՛ն. զի մի ընդ մեծա
 թ) և տանըն հայցեսցուք ի բոյ հնոցի՛ն ծագիւ
 16 24 մատին ջո՛ւր ի զուլացունմն. լուր մեզ
 և ողոր:

Ե Ո՛ր ըզ ըյս նժայի՛ն քո բանի՛. ծաղե
 ցեր յաշխարհամած խաւա՛րն անգիտո՛ւ
 թե՛. լուսա՛ւորեա՛ն և զմե՛զ հօր իմաստու
 թիւն: Ո՛ր զհամօրէն դատաստանի՛ն
 թ) և օրինակ. նըշանակեցեր առ մեծատունն
 16 25 և զզանգա՛րուս. ներհակաբա՛ր տալոյ
 զոր անտ ընկալա՛ն: Ս անն որոյ անշահս
 ցո՛ւք ըզքեզ նոր. փշրիկել ըզմե՛զ ի հրոյ
 մեղայ և տանջանա՛նց հանգչի՛լ ի գո՛գ
 նահապետին՝ արդարոյ: Ո՛րով և մե՛ք
 ընդ հրեշտակայրն դասո՛ւց. անբաժանե՛
 ի՛նք երրորդութեա՛նդ. համաճայ
 նեա՛լ Երգեմք ըզփանս ի բարձունս:

անաւորեալ անուն քո յաւիտեան ԳԾ
 տէ՛ր անձ հարցն մերոց։ Տ

Ս ան անուն քո մեծի. մի մատ
 ներ ըզմեզ խսպառ. տէ՛ր։

Բ արձրացուցանեմք գոլերով զանուն
 քո սուրբ. տէ՛ր։ Բ զտր՝ օրհնե

ցէ՛ք և՛ բարձր արարէք ըզնա յաւիտն։

Ո՛ր ի յերկրէ՛ ի յերկինս համբարձաւ
 ի վերայ թեմոց հորմոց. Ժողովուրդք օր։

Ո՛ր նշտի ի բարձունքս յաթո՞ւ ընդաջ
 մէ՛ բարձրելոյն. քահանայք օրհն։

Օ ե՛րծո՛ զիս յոքոգայթէ՛ն օրսողին. և՛
 յամենայն վրտանդից անարեցո՞ն. և՛ ո՛

ղո՞ւմեա։ Յաներևոյթ թը՛նամւոյն
 և՛ ի գաղտնի նեախից բանսարկուին պա՞

հեա և՛ ողո։ Փը՛րկեա՛ զիս ի յանցանաց
 մեղաց ի՛մոց. և՛ նորոգեա՛ զիս հոգով

գիտո՞ւթեան և՛ ողո՞ւմ։

Բ զհայրն երկնաւոր օրհնեցէ՛ք և՛ հը՛
 րեշտա՞ կս ո՛ր միայնէ թագաւոր փա

ռաց։ Օ ո՛րդին՝ միածին գոհնեթէ՛ բա
 րեբանեցէ՛ք ո՛ր ե՞կն և՛ փըրկեաց ըզ

մեզ։ Օ մըխիթարի՛չ սուրբ զհոգի
 անանայն շունչք բարեբանեցէ՛ք ո՞ր լու

սաւորեայն ըզմեզ։

Փառաւորեալէ անոնք քո՛ յաւիտեան

Տ աղւա՛ր՝ Տ հա՛րցըն մերոց: Այս անբա-
համու սիրելւոյ քո՛. մի՛ մերժե՛ր ըզ
մեզ ի՛ սպառ: Ի՛ տաճա՛րի՛ քու՛մ խընդ-
րեմք ի քէն. մի՛ անտես առնէր ըզ
մեզ անձ: Ի՛ զ անձ օրհնեցէ՛ք բարձր
արարէ՛ք ըզ նա՛ յաւիտեան: Ա՛ր փառա՛
բանի՛ յանմարմնոց հրէշտակաց. անե՛
նայն ազի՛նք գովելով բարձր: Ա՛ր ե՛ր
գըրա՛յադի՛ ի դասուց քերթեցից. քահա՛
նայք օրհնելով ժողովուրդք անաւել
բարձր արարէ՛ք:

Ո ո՛վ մեղաց իմոց զիս անէկոծէ՛. որ ես
նաւանդեալ բարի. շնորհեա՛ ինձ նաւանհան
գիտ հայր ամե՛նակալ: Խո՛րըք պատրա-
նաց զիս կորուսանեն. այլ դո՛ւնաւանդեալ
բարի. շնորհեա՛: Ա՛ր միայն իշխանդ ես
Թողու՛ ըզմեղս. և ես անղա՛ւմ ըզքեզ
անձ Թող ինձ ըզ մեղս իմ հայր:

Ո րհնե՛մք ըզքեզ անընկիզբն անձ ի
հրէշտակըս քո ի յերկինս: Ո՛ր հանա՛
սրա՛ղ օրհնեցնէք զմիայն օրհնեալ Թա-
գաւորդ. զի՛ դու միայն ես փառաւորեալ
անձ յարարածոց քոց: Ա՛ստ արժանի
սըրբութեան քո՛ւմ հանապա՛ղ քեզ
վայելէ՛

վայելէ՛ օրհնութիւն. զի՛ դու միայն ես փա
ռաւորեալ փառք քեզ աստընա՛ծ:

()՝ օրհնեալէս տօր եւ փառաւորեալէ ա
նուն քո՛ յաւիտեան. աստընա՛ծ աղց
հարցըն մերոց: Օ՛ օրհնեւրդո՛ւթի երկից մի
մանկանցն ընդ սերօքէս ըն բարեբա
նեմք. օրհնեալէս տօր եւ փառաւորեալ:
Օ՛ անյաղթելի հըզօր թագաւորդ. ընդ
քերօքէս ըն բարեբանեմք. օրհնեալ:
Եւ տօր օրհնեցէք եւ առաւել բարձր ա
րարէք ըզնա՛ յաւիտեան: Եւցէք Օ՛ եր
կրօպագեալն ի հրէշտակաց զփառաւո
րեալն անդադար. բարեպաշտութեմ օրհ
նեցէք: Եւցէք Օ՛ հաւանոր զփառաւո
րեալ զամենանո՛ւրբ զերրորդութիւնն.
զանբաւելի զբընութիւն՝ քահանայք օրհ
նեցէք եւ առաւել:

Սէրճեակէ՛ օր գալոյ քո տօր. լուր ճոյ
նի աղօթից իմոց որ կարդամե առ քեզ
եւ ողո՛րմեալ: Բանից իմոց ո՛ւնկըն դի
տօր եւ ի միտ առ զանդա՛նս իմ. զառաւ
տունս որ կարդամե առ քեզ. եւ ողո՛ր:
Ար ընկըղմեալսեմ ի խորոս չարեաց.
սուրբ զհոգիդ քո առաքեալ առ իս որ
կարդա՛մ:

()՛ օրհ

զոր^ա րմեամ: Յարե՛նէ փրկեա՛մ զիս ո՞ր
հոգւոյ և մարմնոյ ո՛ւնիս իշխանու[թի]. և՛
ողոր^ա րմեամ:

Լուստ խաղաղութեան ծաղեա՛մ ի տ
մեզ մարդասէր և՛ կեցո՛ւ:

Ի՛ մանալի՛ լուսովըդ քո՛ փրկիչ. լուսաւո՛
րեա՛րդ մե՛ր ըզ հոգիս և՛ կեցո՛ւ: Եւ յամ
ի վրտանդէ՛ ամրացո՛ ըզ մեզ ընդ հովա՛
նեաւ աջովըդ քո սրբոյ և՛ կեցո՛ւ:

(Օ)՛րհնեալե՛ս տ՛ր տա՛ր^հ հայրցըն հ
մերոց: Ա՛ր հրաշալի՛ ձայնիւ վերնոցըն աղց
դասքն զքեզ փառաւորեն՝. օրհնեալ: մի

Լ՛ զաբիանց ձայնիւ երգեմք քեզ թա՛
գաւոր փառաց. օրհնեալ: Ի՛զ տ՛ր օրհ
նեցէք բարձր արարէք ըզ նշտեալն ի գ
քերօքէս: Եւցէք Օ՛ լոյսն անքընսին ի
հայրակա՛ն ծոցո՞յ առաքեալ օրհնեցէք
բարձր: Եւցէ՛ Ա՛ր զանգս ո՛րդւոյ մարդ
կան ի յիսրայէլ ա՛նո՞ւն նորոգեալ օր:

Ա՛ իրաւորեալ յանցանօք անձն իմ առ ո
քեզ տ՛ր համբարձի զաչս իմ. թո՛ղ
ի՛նձ ըզ մե՛ր զս ի՛մ միայն բարեգո՛ւթ.
և՛ ողորմեա՛մ ի՛նձ տ՛ր ըստ մե՛ծի ողոր
մութեան քոմ: Ա՛ր ծանեաց զիս չա
ղագործ թըշնամին և կամի՛ իստառ զիս
որսալ

184
որսալ. հա՛յր բա՛րեգո՞ւն թ թ թ թ թ
կեա՛ն զվերա՛ւորեալս և ողորմեալ ինձ ան
լ՛նդո՛ւնդըք մեղսն արա՛ւարեցին զիս զի
բա՛ղո՛ւմ են քան զա՛ւագծո՛ւն. անքե՛զ
տը՛ արա՛ղատի՛մ. փը՛րկեա՛ն ի վրտան
դէս և՛ ողորմեալ ինձ անքե՛զ ըստ :

Թա՛ն ի՞նչպիսիք ընդ թագաւորին՝ յաւիտե
 նից։ Ո՛ր յանմանոյց լուսոյ ծածկեալ
 բանդ փառակից գո՛լով հօր. քեզ
 հրեշտակք երգէն ասելով. փա՛ն ի՞նչ
 Քահանայք և սաշտօնեայք սո՛ւրբ եկե
 ղեցոյ. անդադար քեզ ընդ հրեշտակս
 երգէն ասելով. փա՛ն ի՞նչպիսիք ընդ

5 () Երհնեան Լէս տը՝ տըւա՛ն Բժ Տաճարն
 մերոյ: Ա՛յ ո՛ւրիշի քոյ առ Տաճարն. փըր
 կեա՛ զմեզ ի Տըոյն և ի բո՛րբո՛քեալ բո
 ցոյն ապրեցո՞ զմեզ. տըւա՛ն Բժ Տաճար:
 Ար նըստիս ի քրօքէս և բա՛րեբանիս ի
 սե՛րօքէից. յա՛նձա՛նց խո՛նարհաց ընկա՛լ
 ըզբանա՛ւոր սրատա՛րադս ի՞ մէ՛նջ. ա՛ստ:
 Պա՛րծը՛ք տեա՛ւն ըզտէ՛ր օրհնեցէ՛ք. և
 բա՛րձր արա՛քէ՛ք ըզնա՛ յա՛ւիտեա՛ն:
 Պի՛շե՛րք ըզտէ՛ր օրհնեցէ՛ք: () Թա՛
 գա՛ւորնըն յա՛ւիտեա՛նից՝ զա՛նձ ա՛րարի՛չ.
 օրհնեցէ՛ք և բա՛րձր: Ա՛յլե՛րք ըզտէ՛ր
 օրհնեցէ՛ք

Օրհնէցէ՞ք Օ Էանկիցրն հօր և՛ հողւոյն .
 զմիածին սրդին՝ զնովեցէ՞ք և բա՛րձր :
 Եւրայէ՛լ ըզտէ՛ր օրհնէսցէ՞ք Օ փառա-
 կիցրն հօր և՛ որդւոյ . զնորո՞ղջ եբ՛ զհո-
 ղին բարեբանեցէ՞ք . և բա՛րձր :

Օ անասական ըզհողւո՞ր ըզգանձըն
 յանականացու կէնցանդըս ծախեցի . սյլ
 առ քեզ միայն սաղանտիմ՝ բարերան՝ փրբ
 կիչ խնայեա՛մ ի մեղուցեալ ծանայս :

Օ ցանկ հողւոյ իմոյ քանկտեցի և եղէ՛ ան-
 բարո՛ւնա՛կ ո՛րթ . սյլ առ : Ստա՛քանց
 եղէ՛ ես ո՞նչ զարմանի պըտղակո՛րոյս որ
 պէս ճիթեհի . սյլ անյիշաչա՛ր և՛ անոխա՛
 կալ փրբկիչ . խնայեա՛մ ի մե :

Եւովըգ քո տա՛րծ ընկալ զիս և՛ կե՞ցո՛ւ .
 Օ օրհնո՛ւթի՛նս ի նոր օրհնէսցո՛ւք ըզ-
 քեզ քրիստոս փրբկիչ մե՛ր : Եւրբո՛ւ
 թեան քում բարեբանեմք ըզքեզ քրիս-
 տոս անտրւած մե՛ր :

Եւքե՛՛՛՛՛՛՛ զ բարեբանէն մանկունք
 եկեղեցւոյ : Եւքե՛՛՛՛՛՛՛ արդանու
 թեան ըյս ճըշմարտութե՛քս տա՛րծ . ըզ-
 Յարե՛կից և յարե՛մըտից ի՛ հիւսիսոյ
 և ի՛ծովէ . քեզ երկըրպագէն անեանոյն
 քո՛ անարածք . և՛ զքե՛՛՛՛՛՛՛ :

Տբ Օճրհնե՛րդ ու՛թիւնքս բա՛նաւո՛ր պո՛տա
րա՛դ քե՛զ իմը՛տանե՛լ անե՛գա կան՛նքս վե՛ր
անաքե՛մք . Թագաւոր յաւ՛փտեալից :

Յա՛մ փորձո՛ւթէ՛ Թընամե՛ոյն . անե՛նա
կա՛րօղ աջո՛վըդ քո՛ սրահս պանեա՛ ըզմե՛զ .
Թա՛ : Վ՛ մըշտընջե՛նաւո՛ր քո՛ լեբանց . Օ
ընա՛դը եցա՛ք փառաւորե՛լ . Եբ՛ զե՛րբօր
դու՛թի՛դ . Թագաւոր :

Տբ Պահա՛սան խընդըե՛մք ի քէն քս՛մի՛ ան
տեսաւոնե՛ր . սյլ շնո՛րհեա՛ խընդըո՛ղացս
գէ ի քէն զամե՛նայաղթ զօրու՛թի՛ սա՛րբ խտ

Տ չի՛ քո՛ . յօգնո՛ւթի՛ անձանց մե՛րոց :

Իգ Ն՛կմի՛ տար սանսնու՛թէ զո՛տըն մե՛ր փըր
մի՛ կին . սյլ ամբացո՛ հաստատո՛ւն հա՛ւատով

յանձի՛նքս մե՛ր . զոյս զսէ՛ր և՛ զհաւա՛տս
մինչե՛ յաւիտեա՛ն : Վ՛ զե՛րացո՛ւցես ի
մե՛զ ըզնո՛րհս քո զո՛ղմումու՛թի՛ . Խո՛ր Խըծ
խոստո՛վանիցո՛ւք հա՛ւատով . Եբ՛ զե՛րբօր
դու՛թի՛դ . զհայր և՛ զորդի՛ն և՛ ըզ՛թե զհո՛
գի՛դ յաւիտեա՛նս ամէն :

ուրբ Խըծ հայր անըսկի՛զքն . ա՛շ
խարհի՛ ողորմեա՛ց մա՛րդասէ՛ր .
Խըծ հարցը՛ն մե՛րոց : Սուրբ Խըծ
որդի՛դ մի՛ած ին . մե՛ղաւորացըս Թո՛ղու
Թիւն շընորհեա՛ մա՛րդասէ՛ր . Խըծ :

Մէջը Տողիդ ճըշմարիտ . Ի հասեալ
բարկո՛ւթէ ամրացո՛ւ մարդասէր . անը՛:
Ի՛շ ան՛ր օրհնեցէք բա՛րձր արարէք ըզ Դ
նա յաւիտեան: Հընո՛ցըն ցո՛ղանայր ընդ
իջանէ՛լ հրեշտակին՝ . և մանկանցն օրհ
նաբանեալ անէին՝ բա՛րձր: Յարուցեալ Գ. ան
անարիանք բարբառեցան՝ զբո՛րբէական 3. 5.
օրհնութիւնս երգելով . բարձր:

Քրիստոս անը՛ մատուծոց . ո՞ղո՛ւ Բ
մեա: Ի՛նօրէն ու՛թէ ի մեղս երկնեայ զիս
մայր իմ . աղաչե՛մ փրկի՛ն ո՞ղո՛ւ Բ
ի բաւորեալ մեղօք անկանիմ ան . քեզ
փրկի՛ն մի անտես առնէր . ո՞ղո՛ւ:

() անընկիզբն անը՛ զհայրն անմեհալ . Ե
բարեբանեցէ՛ք ընդ զբարթունս յերկ
նից: () ան ի հօրէ՛ ծընեալ զօրդիւն միա
ծին՝ . բարեբանեցէ՛ք հրեշտակային ձայ
նիւ: Ի՛ւ զնորոգօղ սուրբ զՏողիւն ձայ
նիւ ցընծութե՛ք . բարեբանեցէ՛ք անը՛
ուելի ձայնիւ:

Ի՛ստուած բարձրեալ անհաւո՛ր . և սքան Ս
չե՛լադործ արարի՛ն անձանց մերոց . օրհ
նեմք ըզքեզ անը՛ հարցըն մերոց:
Ո՛ր իջէ՛ր ի մէջ հսոցին և փըրկեցէ՛ր մեծ
ըսքանչեւեօք զերիս մանկունսն . անը՛:
Քեզ

Ի՛հզ հրեշտակք երկիրպագանէն և սե-
 րօքէք սրբբանաց ճայնիւ օրհնեն ըզ-
 քէզ. ամեն: Գ. օրծըք տն ըզտէր օրհ-
 նեցեմք և բարձրանարէք ըզնա-
 յաւիտեան: Տիւք և գիշե՛մք ըզ-
 զտէր օրհ: Խորայէլ ըզտէ՛մք օրհ
 նեսցէ: Լ. մէնայն ժողովն ըզքէր
 գով օրհնութեա՛մք. և բարձ:

Ս. քսաւորն հառաչանօք ի տանձարին
 և առ ըզքաւութի՛ն. նոյնն ճայնիւ և ես
 1813 գոչեմ. ողորմեա՛մք նա՛ն անտրւած:
 Գ. Լազարէն աղաղակէր ի խաչին՝ յիշեա՛ղիս
 2342 տր. նոյնն: Լ. նառակ ողորմէ՛ն աղէրսա-
 1521 նօք անշուք ըզքէզ. հայր մեղսյ յէր
 կինս և անանջի քն. նոյնն:

Լ. նըսկիզեն ամ և թագաւոր երկնաւ
 ո՛ր. բարեբանեալ ի զօրաց անմահից երկ
 նաւորաց. ըզքէզ օրհնեմք հայր անըս-
 կիզեն: Խոնարհեցա՛ր ի բարձանց վասն
 մերոյ փրկութե. անձակի՛ն կապելոց և
 բրժիշկ հոգւոյ մերոց. ըզքէզ գովեմք
 որդիդ միածին: Արեակիցդ ես ընդ հօր
 և փառակից միածնիդ. բաշխող պարգե-
 ալ և տրւող ողորմութե. ըզքէզ բարե-
 բանեմք սուրբ հոգիդ յճըմարիտ:

() Երհնեցէք ըզտր՝. և օրհնեցէք զամ Թի
 նուն նորա: Գովեցէք ըզտր՝. և բա
 րեբանեցէք զանուն նորա:
 Եւ ետարանեցէք օր ըստ օրէ՞ զփըրկով
 Թիւն նորա:

Տուն մեզ տէր զօգնութիւն ի նեղութեան. զի օրհնեսցուք հանապաղ զամ
 հաւոր անուն քո սուրբ: Պահեա՞ զմեզ
 տէր յամենայն փորձութիւն. յաներևոյթ
 Թըշնամւոյն և ի գաղտնի նետից նորա: Եւ
 Գով յոյս մեր և անպակէն յամենայն
 Ժամանակի. որ օրհնիս հանապաղ ի
 քոյոց անբաժնոց:

Հովանի անջնջ ձեռին քոյ տէր պահես
 ցէ ըզմեզ. և ոչ նիւրհեսցէ որ հովուէր
 ըն զխրայէլ: () Օրով Թիւն սրբոյ խա
 չի քոյ քրիստոս պահեսցէ ըզմեզ. և եղի
 ցի մեզ պահապան ի տուէ և ի գիշերի:
 Եւ տուր երկիւղածաց քոյ նըշան. և
 զէն յաղթութեան ընդդէմ անե
 րևոյթ Թըշնամւոյն:

Պարեն ընդ անմարմնոց զօրաց հրեղինաց :
մանկունք քառասնաթիւք սեբաստական
նաց :

Քանզի արիացան դէմ անօրինաց :
զմայլեալք սիրով վերին արքային փա
ռաց :

Ը ո որս իջեալ յիսուս ի լիճն սառած
սլըսակ լուսոյ շնորհեալ յերկինս հրան
րեաց :

Անուան արքայ հաստատելոյն . որք է Սեբաստիայ
հապարկեցան :

յսօր ընդ անմարմնոցն դանսս
պարեն՝ . որք է սեբաստիայ
ճըզնութեամբ պատերազ

մեալք յանթեցին թըշնամոյն . բարե
խօսութիւն սոցա քն խընայեալի մեզ :

Եւ ըզմովութիւն անօրէն բռնաւորին . ԳԷ

աժոյիւն անութիւն վանեալ . տանեալ
Ժողովալութիւն համբերեցին տանջա

նացն . բար : Եւ ճովել պատուանկան մար
մնոցն ի դժբնդանկ օղոյն . տանջանալիւն

ի լըճին սանուցելոյ յանտանելի տանջա
նացն . զսչա ի յերկինքս համբարձեալք

և զօղնութիւն ի քէն խընդրէին . որ
յոյս և ապաւէնդ են քոյ որբոց խը

նայեալ ի մեզ :

Յսօր զանյաղթելի մարտիրոսայն . եւ
հեղեցի տօնէ ըզյիշատակ ճըզնութե .

որք է սեբաստիայ պատերազմեալք ընդ
թըշնամոյն յանթեցին քաջութիւն . սո

ցին ազաւանօք քն խընայեալ ի մեզ :

Յսօր անտանելի չարչարանօք նահա
կեալք ի լըճին սանուցելոյ երա

նե

նեւի քանատոճւոյն . որք ի բարձանց ան
 ճանեւի ճառագայթիցն նըշողիւք տա
 սրացեալք լինէին . որ իջէր իմէջ սըբբոց
 քոց քն խընա :

Սաղ
65 12 Եւրդոյն անցանէին ընդ ջուր . մաքրեալք
 ունէ զսակի փորձելով ի հնէր . և համբար
 ձեալք ի յերկնային զինուորութիւնն
 դասելով լ՛ անմարմին զըւարթունսն .
 որէս փառաւորեալ ի մէջ սըբբոց քոց
 քրիստոս խընայ :

Պճ
5 Եւսօր տօնելով ըզյիշատակ քաջ և
 յաղթող վըկայիցն . որք ի սեբաստիայ
 արիւնբար ընդ դիմամարտեալք հէրքե
 ցին ըզմոլութիւն անօրէն Կռապաշտու
 թէցն . բարեպաշտութիւն զքեզ դաւա
 նեալ միանձնական սուրբ Երրորդունի .
 օրհնեալ տ՛ր անձա՛ծ հա՛րցնըմե
 րոց : Ո՛րք հանդիսանցեալք խրախու
 սելով ընդ երկնային զինուորութիւնցն
 բոլորիցն հոյսն . և միաբանութե
 թիւ յակնաճրկէն իւրեանց ըզքեզ վերա
 կարդային յօգնութիւն . ամենակարօղ
 զօրութեամբ զմիշտ թանգաւոր յաւի
 տենից . օրհն : Եւսկ բըղխումն յորդա
 բոլորս սուրբ արեանցն . ի ձուլիւ պա
 տուա

տուանկան մարմնոյն ի դժբնդան օգոյն.
 Եւ վերնասխնամ տէսչութեամբ ճառա
 քայթ արձանկ փայլմամբ բոլորեալ պը
 սանկըս յանմանոյց լուսոյն. քեզ յաւե
 ժաբար հընչմամբ ընդ հոգեղինայըն
 դասըս վեր երդեցո՛ւք. օրհնեալ:

Վ'զեթ' օրհնեցէք Քաւրձր արարէ՛ք Դ
 յաղթողական ճայնիւ ըզբնակեալն իմէջ
 սըրբոց: Վ'յսօր հրաշնփան ծագմամբ
 որդի՛ն միաճին. զճառադայթս ան
 ութէն՝ երևեցո՛ւցեալ իմէջ լըճին.
 արփիահրաշ փանջմամբ լուծանելով
 ըզպաղովմըն՝ դաննաշունչ դժբնդան
 օգոյն. Ե՛ւ ԲՊԷԶԷ քաւրձր արար:

Վ'յսօր վերանորոգօղ սո՛ւրբ հոգի՛ն
 ճըշմանիտ նախագո՛ւշակ տէ՛նիւամբ հօ
 տապետին յայտնեալ ըզգանձըս հոգե
 յորս. Եւ բոցա՛ ճա՛ճանչ հրան՛չիւք ի փայ
 լումըն նըշուիցըն համահաւաքեալ ի հո
 սան՛նս ջո՛ւրցն. Ե՛ւ ԲՊԷԶԷ:

Նրաննփա՛ն ծագումըն լուսոյբոբրին Ը
 տոն. ո՛ր իմէջ լըճ՛ն Գլարձադոյց
 քը ըզբանանսն. սղո՛րմեա մեզ ան՛ճ:
 Ուստիա՛յ յղորմութե՛ք ընորհք.
 Ծագեալ իմէջ քանամ՛սնիյն. զլար
 9 Թ. Զա

Ճացոյց թե՛ ըզմահնկունսն . ողորմեալ
 Լ՛րանելի վըկայք քո՛ քս՛ նահատակեալք
 ի պատերազմի . և ընկալան զանանա
 կան պըսակն . ողոր :

— **Մ** Եսօր ցընծան դասք հրեշնկաց . քան
 զի անուանըք ձե՛ր գրեցան ի դ՛պրուի
 կէնաց ո՛վ սուրբ քառանոնք : ընդ որս
 1020 և մեք երգեսցուք ք՛ի օրհնութիւն :

Ո՛վ երջանիկ ճառագայթք որք զօրու
 թեամբ նծայնոյն ըզպաղըմքն լըճին
 եղկացուցիք և աղծթիւք ըզպականսն
 մըն չորրորդ տասինըն լըցուցիք :

Մէք և սիրեցեալք ի քսէ լուսաւորիւք
 աշխարհի . պարծանըք սք՛ եկեղէցւոյ .
 բարեխօսեցէք ան տէ՛ր վասն անձանց
 մերոց :

— **Ա** Օսնունըն նոն՝ **Լ** ուսապըսակամ՝ ցըն
 մկ տօնիւս . պայծառ նցեալ հաւատա
 ցեալք պըսակողին . որք ի սեբանտիւց .
 ծո՛վուն զծովածուի կէնցաղոյս լու
 ծին ըզվտանդ . ճըգնութե՛ս սոցա
 և մաղթեսցո՞ւք զհաշտութիւն ան
 ձանց : Քրիստաճիմ՝ ր երկնառան ճառա
 գայթիւք տակաճաճ . յր ծովըն սառ
 նապատ լըճիւն . վասընզի պատուա
 կան

հան անբանցն հէ՛ղը՛վ. զկանոնաւոր ըզ
ծնւլն վարդապետն ներկէ՛ր. ճըգնու
թեամբ սոցա՛ն. (Թ)անգաւոր էրկնա՛
ւոր. որ ըզթիւ սըրբոց քոյ բարեգթու
թեամբ ըլլցե՛ր. զմիաբանութիւնն
մէ՛ր օրհնեա՛ն. զի միմեք օյտեալ ի
բանսարկուէն ելցե՛աք տա՛նք ի կորնս
տա՛կան բաղանիսն. ճըգնութեամբ
սոցա՛ն մաղթեցո՛ւք զհաշտութիւն
անձանց։

Եւ յսօր մեծապէս սլանծացեալ ցըն
ծայ սիօն. ընդ յաղթող ճըգնութեան
սըրբոց քառասնիցն. որք հաւատով
հանդիսացան. և միաձայնեալք ասէին.
օրհնեալէս ամենազօր թագաւոր
անմահ։ Եւ յսօր կացեալք անաշիբ բըռ
նաւորին՝ յատենին ի սեբաստիայ և
ըզդառնութիւն սառնամանեացն հաւա
տով քաղցրացուցին. և նոցա միաձայ
նեալք ասէին. օրհնեալէս ամենա
զօր թագաւոր անմահ։ Եւ յսօր ամբար
ձեալք զաչս իւրեանց յերկինս. կո
չելով ըզքեզ տէր յօգնութիւն. գեթ
ի վերոյ տեսեալ բոլորեալ պրսակն
յանմատոյց լուսոյն. և նոցա միաձա

Մսօր բացեալ եղէն դրոնք վերինն
 երուսաղէմի. կոչելով սուրբ ըզքան
 սունն յանձնու ի փանսն և յանսլա
 տում ի կեանս. և նոցամի: Մսօր սե
 բաստիայ եղև երկրորդ յորդանանն իջ
 մամբ որդւոյն անտուծոյ. և փայլէին
 անձնու սլանակքն ի վերա սըրբոց քառան
 նիցն. և նոցա միանայն:

Ընէ տը ցյօհաննէս ցպետրոս ցանդ ըհաս,
 յաղօթս կացէք ջընկնիլ իմջ փորձանաց:

բկ

Ո՛ր պատուիրան ճշմարտութե
աւանդեցեր էկեղեցւոյ քոյ քրիս
տոս. անսահման ժամանակա՛ն
անդութե՛լ միշտ անստուած հազար^ավ
և մըտօք: Ո՛ր ըզբան քո՛ օրինաց
հաստատեցեր գործով մեզ օրինակ. հա
նելով ըզգիշերն ի գլուխ յաղօթան ան
տուծո՛յ. բնութե՛ք մերսով տնօրինա՛ն
բար ո՛րով կրթնի ծո՛ւնը ամենայն:
Սանս ո՛րոյ և մեք պաղատեսցուք առ
քեզ քրիստոս. չնորհեա՛ն մեզ յամփամ
լինիլ քեզ յանդիմա՛ն. մաքուր անդ
թիւք ըստ անմարմնո՞ցն ո՛ր յերկինս:

Պ^ա 18.1 Աղանձնօք անտուած, ծնին անապական

Պ^ա քում ծնողին. զիմանալի անշն սրբոց
6.12 մերո՛յ. բացցեն ողորմութեամբ հայ

իւ ի լո՛յս քո՛ քրիստոս:

Պատանոր արդարութեան հաստատե
ցեր ի մեզ ըզմիտն մեր. դատել զհո
գի և ըզմարմի՛ն. արդարապէս դատ
մամբ ըստ օրինա՞յ քոյ քրիստոս:

Պ^ա Իսկ անիրաւ դատաւորին ո՛ր ի քաղաք
18.2 բնութեան մե՛րոյ. ոչ ունելով զերկիւղ
քո՛

քի սո՛վ Լըբ. և անպատկան ի մարդկա
նէ ոչ անեն լով դա՛տ զըրկե՛լն:

Այլ անմահ սո՛ւրբ փեսայիդ այրի՛ հո
գի՛ իմ պաղա՛տի. ուսո՛ զիրաւո՛ւնըս քո 19
իմո՛ւմ դատաւո՛րի՛ն. անե՛կ ինձ դա՛ 18.3
տանտան արդա՛ր ընդ ոսոխի՛ մա՛րմնոյ
իմոյ: Անրի՛ամ կոյն անարատ զանա՛
պական փեսայդ անձա՛նէս. զի հաշտե՛սցի
ընդ այրի՛ եղեալ հոգի՛ Բ. և միաւորեա
ցի դարձեալ սի՛րով ընդ հե՛ռացեա՛լն
ի նմանէ:

Արի սկիզբն փրկութեան մերոյ օրի հ
նակի երեւցար մարգարէի՛ն մօսիսի. դձ
աստուածայի՛ն վառեալ բոցով ըզմորե
նին՝ անկիղելի. ի նմանութիւն կո՛ւսա
կան ծնընդեանն. օրհնեալ տէ՛ր անտը
ած հա՛րցըն ըմբո՛ց: Ար յօրինակ քո
գալըստեանդ յաշխարհս անաբեցել զմօ Լ. Ե. Գ.
սէս ի յեգիստոն. աղատե՛լով զհինն իս 3. 10
րայել: արեամբ գառնըն խորհրդոյ
որպէս և դո՛ւ գանն աստուծոյ քո կենա
րա՛ր արեամբդ ըզնորս իսրայել. օրհ
նեալ տէ՛ր անտըւած հա՛ր: Ար ի նմա
նութիւն կարմիր ծովուն բաժանե
ցել իսա՛իւն ըզծով աշխարհա՛կան.
խո՛ր

խորտակելով զիմանալի զգլուխ վիշապին իվերայ ջուրց. և առանորդեցեր ամպով հոգւոյն ժողովը րդեանքս ի յերկինս. օրհնէ՛ր ՚՛ զամբնս. և անյն գործըք տեառն ըզամբօրհնեցէք.

4

և յսօր մաքրիցուք պահօք քանանս ըեսց ըստ մօսիսի. զի ելցուք ի լեանն իմանալի առ անտըւած. ամբնէ՛ր:

Իււեց
20 18

և յսօր ընդ մեծին եղիայի սըրբեալք պահօք. զի տեսլեան անձային լուսոյն անժանասցուք հոգւով. ամբնէ՛ր:

3 (10) 4
19. 8

և յսօր պահօք ճըշմարտութեան՝ ելցուք ի լեանուն փորձութե՛ն ընդ քի. պատերազմեալք ընդ թընամւոյն. զի յաղթեսցուք նովաւ. ամբնէ՛ր:

3 41

և ստուածածին գերագոյն քերթեից բանին բարձօղ որ զամենայն կրէ՛ր զօրութե՛ն. բարեխօսեա՛ն առ ամբն ըվասըն մերոյ փրկեալ թեա՛ն: Սայր սըրբուէ՛ր բարձրագոյն սերթեից զանտեսն յինքեանց ի քեզ կրելով ծագեցէ՛ր զընտանաւորհի. բա՛ն: Եւ առ կենաց ո՛ր զանմահանութե՛ն պըտուղն ի քէն ետուր նախանոյ մօրն եւայի ի մահաբեր երկանցն անգատե՛լով. բարեխօսեա՛ն:

Իււեց
11 30

Դ անտանձն արդար ո՞ր հաստատեցե՞ր ի
 մեզ դատող բնութե՞ն ըզ միտքս մե՞ծը.
 չնորհեա՞ն սրմա դատե՞լ զանձինս իրաւ
 ամբք և՛ արդարութե՞ամբ. խնայեա՞ն ի
 մեզ տը ողորմութե՞ք: Վե՞սայ երկնաւոր
 հարսին քո եկեղեցւոյ. զոյրի՜ եղեալ ի
 քէն զհոգիս մեղօ՞ծք. մաքրեա՞ն գլխութե
 թե՞ և յօդեա՞ն ի քեզ միութեա՞մբ.
 խնայեա ի: Ո՞ր մահուամբ մարմնոյ. քո մե
 ռուցե՞ր ըզմեղս. և՛ յարութե՞ք քո յա
 րութե՞ր ի մեզ զարդարութի՜ ծն. տո՛ւր
 զօրութի՜ հոգւոյս կամաց հնազանդե՞լ
 ըզկամբս մարմնո՞ւմս. խնայեա՞ն:

Ո՞ր փառաբանիս ի հրեշտակա՞մց ընդ
 հօր և հոգւոյն. քրիստո՞ւս սրբի ան
 տուծոյ. խոնարհեցա՞ր ի հողեղէն բնու
 թի՜ս համբերելո՞ւմ խաչի՜ վասըն մե՞ր.
 վասն սրոյ գլխի՜ ի մե՞նզ մարդասէ՞ր
 փրկիչ: Ո՞ր ըզհին մարդըն մե՞ր մե
 ղա՞նց ի խաչի՜ն սարսեր շորոգելո՞ւմ ըզ
 նո՞ւր մարդն արդարութե՞ք. յուսով
 կենացն անվախճանից ի՜նչորդո՞ւմ ամբ
 տը աղամայ. վասն: Վե՞նդանա՞րա՞ր քո
 յարութեա՞մբ անմահ թաղաւոր.
 կենդանացո՞ւմ զմեռեալըն մեղօ՞ծք. կէ՛ն

դանական գործովք բարեաց ըստ ըն-
տաւո՞րքոց սրտուի բանաց. վասն:

Ենորհեա մեզ տ՛ր ըզգաստութեամբ
Մար անթո՞ւն լինի՞լ ըստ դժուարացին՝
1334 զի՛ ի բախեի՛լ տուրք փեսայիդ բաց
ցուք ըզսիրտըս քոյ մտից ընդ քեզ և
Տօք քոյ և հողւո՞յդ լինի՛լ օթեվան.
Եւ երգեսցո՞ւք երրորդութեան՝ նդ ըզ
փառս ի բարձունս:

ա՛յ րցն մե՛րոց տ՛ր. որ անորե
ցուցե՛ր զերիս մանկո՞ւնսն ի հնո՞ւ
ցի՞ն փառաւորեալ յաւիտեան:
Եւ զէի՛ն մանկունքն ի հնոցին անե՛ծ
լով. օրհնեալէս թագաւոր ա՞նմահ.
փառաւորեալ յաւ: Եւ ջո՞ւցի՛ն ըզ
քոյ հրոյն բորբոքե՛մ ըյ ճայնիւ քաղ
ութեամբ երգե՞մք. փառաւ:
Ի՛զտր օրհնեցե՛ք բարձրա՛րիք. ըզնա
յաւիտեան: Օ թագաւորն ք՛ո հրե՛շ
տակային օրհնութեամբ. բարձրա՛ր:
Իհհանայք տ՛ածաբանելով ժողովուրդք
անաւել բարձր:

— անբառնամ առ քեզ տ՛ր զան իմնայ
— եաց յիս գըթո՛ւթ ըզ քով և ողորմեա՛:
Դաւ

Դսւեա յոյս և աղաւէն իմ. զերծո՛ղ զիս
յորոգայթէ՛ մեղաց. և ո՞ղմեա՛:

Լալրեցո՛ւցի՛ն իմ և փրկի՛ն իմ. ալրեցո՛
ղիս յորոգայթէ՛ մեղաց:

ՏՐ Երկնի՛ և երկրի՛ ա՛րարո՛ղ և՛ յոյս
մե՛ր: Խընայեա՛ յանձինս մե՛ր. քն թա
գաւո՛ր երկնի՛ և՛ երկրի՛: Լղայ՛էմք ըզ
քեզ այց ա՛րա փրկի՛ն: յո՛ւսացեալս ի՞նչ
քեզ:

Նա՛յր քցըն մե՛րոյ ա՛րծ. ո՛ր ի նեղո՛ւթե՛
կեցո՛ւցես, ըզ մե՛զ. առա՛ւե՛լ փառա՛ւո
րեա՛լ յա՛ւիտեան: Յաղթո՛ղ զգորո՛ւթե՛
քո քն. ի հո՛ւրն ընկեցեա՛լ պահէ՛ին ման
կո՛ւնքն. ո՛րք գըտի՛ն զօգնո՛ւթի՛ր ցօղալն
օրհնո՛ւթե՛: Ե իջուցի՛ն ըզ բոց հրոյն.
ըզ սպառնալիսն արհամարհեցին ըզ բժո
նաւորին. ընդ չորրո՛րդ հրէշտակի՛ն
օրհնա՛բանէին: Բզ տէր օրհնեցի՛ք
բա՛րձր ա՛րարէք ըզ նա յա՛ւիտեան:

Տիւք և գիշե՛ ձա՛րք ըզ ա՛ր օրհնե՛ծ
ցե՛ք բա՛րձր: Խորայե՛լ ըզ ա՛ր օրհ
նեսցէ՛ք: Օսո՛րըւածըն յա՛ւիտե
նի՛ց. բա՛րձր ա՛րարէք:

Բաղմո՛ւթե՛ յանցանօք ծանրաբե՛ռնէ
անձն իմ. միայնոյ՛ քեզ մարդասիրի՛
աղա՛

աղաչեմ ողորմեաց ինձ անտրւած:
 Իւրիմամբ արտասուաց և հառաւանձ
 սըրտի իմոյ. անդադար հայցեմ բազմամե
 դուժք. քաւեալ զիս. անժ: Ինչմագո՞ւլ
 մարդասէր շնորհեա՞ զթողնութի իմոյ
 յանցանաց. զիս. քեզ միայն սպաղասիմ.
 քաւեալ:

Ո՛ր ի բարձունքս բնակեալդ ես և ի
 քեզ եմք ապաւինեալ. անարաճք անե
 նայն օրհնէն զքեզ: Ո՛ր մոլորեցո՞ց հո
 զիւդեան դարձո՞ իմէն ըզցասողմըն քո.
 7 37 ան: Ո՛ր ծարաւեցո՞ց անդեւրդես և քաւ
 իջ ես մեղանորաց. անարաճ:

Տ Վո՞ յաւիտեան () րհնեալես յաւի
 աղց տեան Լստըւած հարցն և ամ յաւիտե
 մի նից. օրհնեալ: Ո՛ր նըստին իմե՛րայք
 քօբէից գովեալ. և առաւել բարձր
 ցեալես յաւիտեան: Ի՞նչ տրօրհնեցէք
 4 բարձր արարէք ըզնա՞ յաւիտեան:
 Թափառոր գործ իմմա՞հ. բարձր արա
 րէք ըզ: Ոնըստեալն յաթո՞ղ փառաց
 քարձր արարէք:

Ստուած մարդասէր ո՞ր զմաքսանորն
 5 28 անդադարացուցեր. քաւեալ զիս ըզմեղաւ
 Ստուած: Ո՛ր քղանցիւ հանդերձի քօ զմե՛ր
 2 11 ձե

Ճեցեալն ի քեզ բըժկեցեր. քանեա՞ն:

Ա՛ր բանիւ հրամանի քո զանդամանդն
առողջացուցեր. քանեա՞ն:

() Ըլա՛րթո՛ւնք երկնից հոգւո՛ր երդո՛ւլ. տ
ի ձայն հընժամն զքեզ փառաւորեն:

Ե՛րկրաւոր տեսա՛կք բանաւոր հօտի. ձոյ
նիւ երդո՛ւլ զքեզ փառաւորեն:

Օ տէ՛րութիւնըդ քո՛ հանաւորազ օրհ
նեմք. ո՛ր ի բարձմօ՛ւնսդ ե՛ս փառաւո՛ր
րեալ:

Ա՛ր յամենայնի ցուցեր ըզքո՛ սքանչե հ
լիսդ. և ի բողոքից փառաւորեցա՛ր եր
րեակ միո՛ւթի. զքեզ ընդ օրհնաբանսն

բարեբանեմք: Ա՛ր ըզ բորբոքեալ ըզ
հո՛ւրն ի ցո՛ղ փոխեցեր. և զարդե՛լեալոն
ի նըմիւն պահպանեցուցեր. զքեզ ընդ:

Ա՛ր ըզ բրոնսն թաղաւորին խորտա
կեցեր. և զյուսացեալն ի զօրութիւնդ
քո փառաւորեցեր. զքեզ ընդ օրհնա:

Գա՛րծըք տեառն ըզ տ՛ր օրհնեցե՛ք. դ
բարձր ա՛րարէք յաւիտեան: Գի՛շէրք
ըզ տ՛ր օրհնեցե՛ք. Ի՛զ նըստեալն ի

յաթոռ փառաց. ըզ բա՛րեբանեալն ի
հրեշտակաց, ըզ նա անդադար օրհնե
ցե՛ք. բարձր: Եւրայէլ ըզ տ՛ր օրհ

նես

նեսցէ^ա թիւս յանձն փառանց անձուծեան
դո՛ղա՛ն զըւանթո՛ւնք երկնից . ըզնա :

Ո՛ր զանդադանկ կընո՛ջն այլապէս . ան ըն
կանա՛ր փրկիչ մարդասիրասէն . և զիմս
15 27 անանխանութե՛ն . անա՛ր արժանի՛ ըզ ձայն

մեղսցեալոյս ընդո՛ւնո՛ղ : Ո՛ր հանձնամբ
ձայնի՛ անդիման . ոչ լուեցէ՛ր փրկիչ ըն
դունանկ մեղաւորաց . և զի :

Ո՛ր զառաջ
նստարգէի՛ քո նըշխան . ոչ խնայեցէ՛ր
ընծեռել շանըն հովուասիրի . և զիմս :

Երկնայի՛ն զօրութե՛ցըն զինուորո՛ւ
թիւ՛քն . քեզ երեք սրբե՛նիդ կան յան
դանա՛ր փառաբանութեան : Եւ տեղեւոյ
և մարդարեւիցն դասքն . փառաբանե՛ն
անէլով . փա՛ռք վե՛րածագողիդ . և զ
ըստ : Եւ մե՛ք հանդիսակիցք ընդ նոսիւն .
փոխա՛րկեա՛ւք ընդ լե՛րիւն զօրսընը
գոչե՛լով անասցո՛ւք . փա՛ռք ի՛ բար
ձո՛ւնս անսո՛ւնս :

Ն ընմարտանկէս գոհանամք ըզքէն .
տէ՛ր անձ հանրցըն մերոց փառանո
րեալ յաւիտեան : Ո՛ր երկայնամիտդ ես
յամի . խնա՛յեա՛ իմեզ անձ հա՛ր :
Եւ տանձարի՛ քո խընդրեմք ի՛քէն .
մի՛ անտե՛ս առնե՛ր ըզ մեզ . անձ հա՛ն :

ԲՂԹՐ ԲՂՔՈՒ ԽԵՐՈՒԹԻՆԸՆԴ ՏԱՆԱ
 ԵՎԱՆ ԾՐՏՆԱԲԱՆԵՒՔ: ՈՐ ԵՂԵՐ Ե՛ ՏՆԱՅԸՆ
 ՎԵՐԿԵԵՐ ՂԴԱՆԿՈՒՆԱՆ Ի ՃԵՌԱՆԳ ԱՆՈ
 ԵՐԻՆԱՅ. ՉԻՅՈՒԵՐ ԸՂ ՏՈՒՐԸՆ ՏՈՂԴԱՔԵՐ
 ԿՕՂՈՒՄ. ԸՂ ՔՈՒ: Ե՛ՐԳԵԼԻՆ՝ ԴԱՆԿՈՒՆՔՆ Ի
 ԱՅՉ ՏՐՆԱԿԻՆ ՍԱՂԴՈՍԻԷՔ ԼԵ՛ ԾՐՏՆԱԿԻՆ՝
 ԳՈՎԵԼԻՆ ԸՂՔԵՂ ԹԱՂԱՄԼՈՐ ՓԱՌԱՆԳ. ԸՂ
 ՔՈՒ ԽՐ:

Ե՛ՆԿԱՆԻՄ ԱՌԱՅԻՔՈՒ Լ ԽՐՆԴՔԵՄ
 ՂԹՈՂՈՒԹԻ յԱՆԿԱՆԱԿ ԽԻՄՅ. ԱՐ ԱՆՏԵՍ
 ԱՌԱՆԵՐ ՏԱՅԵՐ ՂԱՂԱՋԱՆՍ ԽԻՄ: Ե՛ՂԱՂԱՎԵՄ
 ՈՐԱԿԵՍ ԴԱՔՍԱԼՈՐԻՆ. Լ ՏԵՂՈՒՄ ՂԱՐՍԱՄ
 ՍՈՒՍ ԽԻՄ ԱՌԱՅԻՔՈՒ ՈՐԱԿԵՍ ԿՈՒՆԻԿՆ ԱՐ
 ԱՆՏԵՍ ԱՌ: ՅԱՆԵՐԼՈՅԹ ԹՐՆՈՒՄԼՈՅՆ Գ 1
 ԵՎԱՐՍԵԿԱՅ. Լ Ի ԳԱՂԱՆԻՆ ԵՒՄԻԿ ԲԱՆԱՍՐ
 ԿՈՒԼԻՆ ՎԵՐԱՄԼՈՐԵԿԱՅ. ԱՐ ԱՆ:

() Ե՛ՏՆԵԵՔ ԸՂ ԽՐ յԵՐԿԻՆՐՍ ԳՐՔ Լ
 ԽԻՄ ՏՐԵՂՏԱՎՔ. ՈՐ ՏՈՂԵՐԴ Ե՛ ՏԱՐԿԱԼՈՒ
 Ե՛ՐԼԹԵ՛. ՍԱՂԱՄԱԼՈՐԻՆ՝ Ե՛ ՏԵՄԱՌՆ:

() Ե՛ՏՆԵԵՔ ԸՂ ԽՐ յԵՐԿԻՐԵ՛ ԿԵՄՔ Լ ԱՅ
 ԱՅՆԱՅՆ ԿԱԿՏԱՌՔ. ՈՐ ՏԵՍԱՎԴ Ե՛ ԲԱՄ
 ՆԱՄԼՈՐ ՏՈՒՐ ՓԱՌԱՔԱՆԻՆ՝ Ե՛ ՏԵՄԱՌՆ:

() Ե՛ՏՆԱԿԻՆ՝ ՆՈՐ Ե՛ՐԳԵԵՔ ՏԵՄԱՌՆ ԵԿԵ
 ԳԵԿԻՔ ՍՐՐԵՈՅ. ՈՐ ՈՐԴԵՐԴ Ե՛ ՎԵՐԵ՛Ն
 ՍԻՏՆԻՆ ԾՐՏՆԱԲԱՆԻՆ՝ Ե՛ ԽԻՄ: ՏԱՆԱՅԵՎ
 ՕՐՏ

օրհնեմք ըզքեզ անհասանելի փրկիչ
որ միայնդ ես փառաւորեալ տր յարա
րածոց քոց:

ՏՐ Խնամ մեր. որ հաստատեցեր ըզ
լոյս և զխաւար ի սկըզբանէ. օրհնեալես
տր Խնամ հարցն մերոց: Սարգաւրէն դա
նիկ լաղթէր առ տր Խնամ. ապրեցուցա
նել զերիս մանկոնսն ի հնոցիս ի բա
բելոնի: Բարձրաբարէք զԽնամ հարցն
մերոց յաւիտենից. որ ապրեցոյց զօրհ
նաբանսն ի ձեռաց մահու: Բզ տէր Բզ
նա անդադար բարձրացուցանեմք:

ՈՐ ի տուէ օրհնի անդադար ձայնիւ
սրօթիւք և մարդկամբք. ի գիշերի և
յամենայն ժամու. ըզնա անդադար բա
Օբորբեալ ըզհաւրն շիջուցիս աղ
թիւք սուրբ մանկոնքն ի հնոցին. և
զհրաշալի ըզ ձայնս ընդ հրէշտակսեր
գէին ասելով. ըզնա:

Մ Եկանիմ առաջի քոմա տէր
բազմամեղիս ողորմեա: Եղաղակեմ առ
քեզ փրկիչ. բանանայւոյն ըզ
ձախսն. բազ: Սաքսաւորին հառաջ
մամբ. կարգամ առքեմա զփր
կիչ և բարեբախտ. բա:

(**Օ**) րհնեմք ըզքեզ համ^ա ձյր սո^ա ւրբ. Ի յամենա^ա յն ժամ:
 Գովեմք ըզքեզ սրդիդ միամ^ա ճի^ա
 ն. Ի յամենա^ա յն: Բարեբանեմք
 ըզքեզ հողիդ ձըշմամ^ա ձրի^ա Բար^ատ. Ի
 յամենա^ա յն ժամ:

(**Ս** ր զերիս մանկունսն Ի հրոյն փըրկե^ա
 ցեր ցուցանելով ըզորութիւն՝ անեղ
 բնութեանդ՝ ըզքեզ օրհնեմք ան^ա ճ:
 Ս անս երանաւետ ուխտին՝ ան հարսն
 եղելն. փըրկեա ըզմեզ յուխտեանկան
 հըրոյն. ըզքեզ: (Ս ր տեսեալ հըրոյն
 յինքեան զարարողդ. և զայրեցող բնու
 թին անկիղանող առնէր. ըզքեզ օրհ:
 Բ զտր օրհնեցէք բարձրարարէք ըզ
 նա յաւիտեան: Բ ի շե^ա ըբ ըզտր
 օրհնե՞ցէք. բարձր: Բ սրայէլ ըզ
 տր՝ օրհնեցէ՞ք. (անժամ ըն յաւի
 տե^ա նից. բարձրար:

(**Ս** ր զորմեաց ինձ քն ողորմութե ըդ քով
 մեծա՝ ծ. զի կարօտ եմ ես շնորհի քոյ
 և ողորմութեդ. ողորմեաց և լ^ա շր ինձ
 բաղմամեղին: Բ ըւր տր ձայնի ողբալն
 և յաւանդին պաղատանա՝ ծցա. ո՞ր ամօ
 թով կամ առաջի քոյ իմ չարաչար վա
 րուքս:

ընկաւ. որոշումեաւ և: Բնկալ տը զաղա
ջանս իմ և զհանաւանննս սըրտի իմո՞յ
մը աղաղակեմ որպէս կինն քանանացի,
որոշում:

III Բաժնաւորաց Բեզ վայելէ օրհնոն
Թիւն աստուած: Արանմարմնոցն դա
սոնց հանտիլէս բաժնիւ. քեզ վայելէ
օրհն: Արմարմնաւորաց աղգի. արարող
ես ձեռնօք. քեզ վայելէ: Արմեռելոցն
յո՛ւսող յարունԹիւ ես ձայնիւ. քեզ:

IV Անկուսք ըզ տը օրհնեցէք որոյ ա
նունն որ էն. և միշտ եղիցի անուն տն
օրհնեալ: Սաղամմբ լուսոյ զարդա
րեաց զաղգըս մարդկան Թագաւորն
քո. և միշտ եղի: Արդիք լուսոյ տո՛ւք
ըզ փառըս հօրն լուսոյ. որդոյն միածնի
և սուրբ հոգւոյն յաւիտեանս ամէն:

V Բեզ կարդամք յօգնոնԹիւ որ ան
քուն անկամք պահէս զիսրա՛յէլ. և
զիս փըրկեալ ի փորձուԹենէ. ալէլուիայ
ալէլուիա: Բեզ աղաչեմ ըք տը ան
սասանելի պահէա՛ զնորս մեր. ի քոտը
ի պատուիրանիդ. ա: Բեզ փառաւո
րեմք տը օրնըստիս ի վերայ չորեք կեր
պեան կենդանեաց. և հայիս քաղցրութե
յարարածըս քո. ալ:

Կանոն արքայն Գրեգորի Հայոց լուսաւորչի :

յսօր զուարճացեալ ցընծայե- ԳԷ
կեղեցի . դր՝սխտ աստուած
ատո՛նկ ծաղկեալ . յորմէ
տըւաւ մե՛զ տո՛նկն անմահութեան տ՛ր
գրեգորիոս . և՛ սըտղոմն իւրով ելնց
ըզտի՛եղերս ամենայն :

304 Բարունակ ողկն՝ զաբէր ճըշմարիտ որ
 15.1 Թոյն. մըշանկեալ հայրականն նախային
 Լ. 1 աջոյն. յորմէ բըղխեանց բաժակն ուրախ
 3.1.6 արար տըրտմեցելոյ ազինս. որով ար
 բեալ ըզմայլեցաք յսլրախութիւն հո
 գեւոր: Բարնանաբէր հընչումըն հա
 րաւային հողմոյն. ճանաչանք թեալ հրով
 նախային հողւոյն. որով հալեցաւ սանուն
 կուսալաշտութե՝ հիւսիսաբնակ ազանց.
 և եղեն ծաղկեալք անտուածային գի
 տութեամբն: Բարախտ նորազուարճ
 տընկեալ յաշխարհիս հայոց. բազմանշան
 քըրտամբք նոր գրիգորիոս անբեալ ի
 վատկաց հոսման քարոզի ճըշմարիտ բա
 նին. ծաղկաւետ լըցեալ հրաշանդեղ
 տընկօք: Երկնային լոյս ծագեալ ի
 յերկրի ցուցար. պայծառանցեալ փայլ
 մամբ ի յարփոյն կենաց. որով հեքե
 ցաւ խաւար թանձրամած հայաստա
 նեայց ազգի. և տէսին ըզլոյս շնորհաց
 ուրբ հողւոյն: Ո՞րանց հրեղինաց ան
 մարմնական դասուց. պարանկցեալ ցըն
 ծան ընդ հողանիւթ բնութեանս. որ
 ընծայեաց տեանն անտուծոյ զտէր գրի
 գորիոս. որով նըւիրին ի փառս ուղղա
 փառ.

փառ հաւատոյ մանկունք : Անկան
 բարւոյն կերպարան բարեաց . հովուա
 սկեաւ բարի՝ տր գրիգորիոս . քաղցրա
 ձայն հրնչմամբ դարձուցի մոլորեալ հո
 տին . Ժողովեալ ի հօտ ճրջմարիտ հո
 վուին : Անտրեալ յոյ քահանայասկեա
 ւանբիծ . քարոզող ճրջմարիտ տօյ բանին .
 քնծայեցեր տնայ զնոր Ժողովուրդ մաք
 րեալ . հրաւիրեալ ի փառս վերնոյն սիո
 նի : Անգ սարծանաց անշահունեաց
 կազմեալ . առաքելական վարո՛ւք տր գրի
 գորիոս . յօրինեցար քաղմանդոյն ահամբք
 հանդիսիցնահատահուծեան . վայելուչ
 սլոսակ հիւսեալ սուրբ եկեղեցւոյ :
 Անուանգորդ եղեր հայրենի սեպհական
 հօտին . վիճակեալ Թաղէոսի տր առա
 քելոյն . սարգեւական զաւակ կենդանի
 նը շխարացնորին . շառաւիղ շնորհաց ան
 ղովիւք հայցեալ : Ան փշաբեր արմատոյ
 վարդ . կարմրեւփեան ծաղկեալ . անա
 քելաշնորհ տր գրիգորիոս . անուշահոտ
 բուրմամբ լոցեր ըզհայաստան աշխրհս .
 յայտնելով ի մեզ ըզհատ գիտութեան ,
 Անսասայծառ ծաղիկ ի յերկրեցուցար .
 բլթիշկ հոգւոյ մերոյ տր գրիգորիոս .
 քաղ

Սաղ
91 14

բաղցրաճաշակ արմաւենի ի տանն անյտըն
կեալ. սրարանբառացեալ պըտողով հաւանոյ
մակնամբք: Եւստոնվանօղքի ճըմարիտ
վըկայ. բաղմաշնրջարնա հատանկ տը գրի
գորիոն. զպակասութի չարչարանաց տն
ի մարմնի քո՛ւմ կրեցե՛ր. որով ցընծոյ
էկեղեցի՛ն քիփառս որդւոց սիօնի:
Եւսօղ հոգեւոր անճանման սիրով. գո
րովագործ հայր սրարճանաց տը գրի
գորիոն. չարչարանօք մարմնայդ մաքրե
ցե՛ր ըղմեղ ի յաղտոյ մեղաց. և ծընար
որդիս լուսափայլ բանիւղ: Եւրպանն
փառաց միածնի՛ն որդւոյն. մարտիրոս
յաղթօղ տը գրիգորիոն. բեւեռս երկա
թիս ընկալն երկնագնաց թաթք ոտից
քոյ սուրբ. զի բեւեռացեա ըղմեղ յեր
կիւղն անջ. Հայնստանեայց հայր հաւա
տոյ հեղինակ ընտրեալ. ճըգնողական
վարուք տը գրիգորիոն. ի կոճեղս ոլո
րեալ հոսեալ յարե՛նէ սրունք սըրբաս
նեալ մարմնոյդ. հաստատելով ըղմեղ
ի վեմ հաւատոյ: Չայնիւ մաղթանօք ըղ
յիշատակս քո՛ տօնեմք. լուսաւորիչ հո
գւոց մերոց հայր գրիգորիոն. կանխի՛ս
երկաթիս ծանո՛ւնս և դանձակըսկիծ կա
խողա

խաղաղաւ ընկալեալ. գէտնամանձեալ
 ծընրանդրութեամբ ծոռնկք մարմնոյ քոյ
 սուրբ: Վեկօք հաւատոյ ընդ ծով
 անխարհիս անցեր. վըշտակիր մարմնով
 տիր գրիգորիոս. տանջեալ ջարդեցան
 անտուածակիր բարձք անդամոց քոյ
 սուրբ. զի զլուծեալ անդամք հոգւոցս
 հաստատեցես վերըստին:

Շրջմանրիտ հոգւոյն հանձարով լը
 ցեալ. աղբերաբար շնորհիւ տէր գրի
 գորիոս. ստորանդլուխ եղեր ջրաչար
 չար սրաքանտմամբ և ուռուցմամբ ճրգ
 նեալ. զի լուանցես ըզմեզ ի յաղտոյ մե
 ղաց: Սաքրողական աղ համեմիչ հայնս
 տանեայց եղեր. արիաբար հըսկօղ հայր
 գրիգորիոս. անտուածային օրինացն
 բեռնաբարձ ողամբ կրեցեր ըզծանրու
 թիւն աղին. որով բարձեր ի մէնջ զբե
 ուինըս մեղաց: Յեռեալ ընդ ոսկւոյ.
 աղամբք պատուական մարգարտաշար
 հիւսեմք. զչարչարանաց քոյ թիւ տիր
 գրիգորիոս. գելարանօք անուօք և անա
 սանօք չարահար տանջեալ. դանդա
 նաւանդս և գայլս անտուածաբան բե
 րանոյդ:

Եւ ճանաչեալ թաւրի քի ընտրեալ. արքայ
 ին պիտուոր տո՛ր գրիգորիոս. ստորա
 գլուխ կախմամբ դառնանստ շնչմանն
 արիաբար տարա՛ր. զի ուղղեցես ըզ
 դնացս ոտից մեր յերկինս: Շանաւիզ
 լուսազարդ ճանապարհին կենաց: յեր
 կրին աւետեաց հետեօղ տո՛ր գրիգորիոս.
 մոխրաշունչ եղեր քացախ ընկալեալ հո
 գի աշունչ ուրնկամբդ. պարգեւելով ու
 ըրախութեան մեզ օժովմն: Սկիանայլ
 դերադոյն պատուական գըլխոյն. հա
 մանմանեալ հողունով հայր գրիգորիոս.
 կըռփեալ հարուածովք եդեալ իմամո՛ւր
 տ՛ժաղարդ գլուխ քո. ո՛րով բարձրա
 ցան գըլուխք կորացեալ մեզօք: Մնա՛
 խարհիկ սարծանք հողեղէն բնութեն.
 չարչարանօք ժուժկալեալ տո՛ր գրիգոր
 իոս. տատասկաւ տանջեալ բերանօք
 բերեալ և կապարաւ հալեալ. խանձող
 ցան նըշխարք քո սո՛ւրբ ոսկերացդ:
 Պարանկից հողեղինաց երկնային զօրանց
 սըրբաւիայլ զգեստիւք տո՛ր գրիգորիոս.
 Ի խոր վերապին իջէ՛ր ի տըղմին իմէջ
 դառնաշունչ օձիցն. զի փըրկեցես ըզ
 մեզ իչար վիշապէն:

Սերուռանդն աղօթիւք և հոգեւոր սի
 րով. վաստակեալ յուսով տէր գրիգորի
 ոս. զանկեալքս ի յերկնից ի խորս ան
 դընդոց զվերաւորեալքս մեղօք. վերա
 բերեալ ընդ քեզ յերկնային խորանան:
 Ու ետին քաղցրութեան մեզ ի վերոհաս
 շնորհեալ. երիւք հընկօք ամօք ի վերա
 պին ճըղնեալ. տաճարին տեսեամբն ե
 լեալ բժշկէր ըզհարուածեալն ի դի
 ւաբախ սաստիցն. և լուսափայլ բանիւ
 բըղխամբ հաստատեցեր ի հաւանոս:
 Խոսկանլի տեսեանն ի վերոհաս յայտ
 նեալ. մարգարեան հրաշ հոգւով տեսա
 նօղ եղեր. բացման խորանին՝ վերնա
 կան յարկին՝ և երկնային լուսոյն. խառ
 նելով մարդկան ընդ հրաբուն զօրացն:
 Ամրդագոյն արեամբ վըկայիցն տն.
 համբընցալ երկիրս ի յաղտոյ մեղաց. որ
 և հիմնեցաւ խորան խորհրդոյ տաճար
 տնորունեան շինեալ. յորմէ բըղխեաց աղ
 բէւր քաւութեան մեղաց: Տանն այ
 տեսանօղ բարի. անթանացեալ շնորհիւ
 տէր գրիգորի ոս. կործանիչ բաղնեաց
 քակտիչ մեհենեաց զօրութեամբ խա
 ջին. քահանայանպետ ընտրեալ աստուած

այի՛ն յայտնուլթեամբն : Բա՛բունւոյն
 հրամանաւն ի՛վերո՛ւստ կոչեալ . յառա
 քելահայն աթոռ տո՛ր գրիգորիոս . յոր
 դառանտ քանիւ հոգեւոր ծնընդեամբ լու
 սաւորեցեր ըզ հայաստան աշխարհս . ընդ
 ամ տեղիս շինեալ խորան փառացն նայ :
 Յանկալի սրօքէից անմարմնական վա
 րո՛ւք մարքափայլ մարմնով տո՛ր գրիգորի
 ոս . յանապատի բնակեցար հանգոյն
 յօհաննու և եղիայի՛ ճըգնեալ օրէնքս
 դի՛ր նծային պատգամաց նրման մեծի՛ն
 մօսիսի : Ի իւծե՛լոցս մեղօք տառապեալ
 որդեացս . նծաճո՛ւթ ծընօղ հայր գրի
 գորիոս . հայցմամբ աղօթիւք առ հայրն
 երկնաւոր խընդրեա՛ն . կատարե՛լ զընթաց
 քս մե՛ր սւղղափառութե՛ք : Փրկեալն
 մահուան կե՛նարար բանին . կե՛նդանի
 յըկայ տո՛ր գրիգորիոս . առծնեալն ի հօրե՛
 սրգին միածին լոյս ըն՝ ճըշմարիտ հայ
 ցեա՛ն . լուսաւորե՛լ զանձինքս մե՛ր նծ
 այի՛ն գիտութե՛քն : Վհանր քաղցրախօս
 նծային հոգոյն . յօրինեալ մարմնով և մա
 սամբ հոգւոյն . առ բղխեալն ի հօրե՛ փա
 ռակից որդւոյ սո՛ւրբ հոգին մաղթեա՛ն . զի
 մաքրեցէ՛ ըզ մե՛զ ի մե՛ղաց մե՛րոց :

Երկնք նամ այսօր ցընծացէք ընդ
 մեծապայծառ փառսն սեպուհոյ
 գերազանց լերինն. քանզի ինմա
 բնակեցաւ ծբն գրիգորինս սիւն
 լուսոյ հայաստանեայց ծբն եկեղեցւոյ. ո՛ր
 րով ցընծայ ի փառս լերնոյն սիօնի:
 Արաւաւել խորին խոհրդով խընդոյ
 քան զարարատեանն բարձր մասսիւք
 քանզի ինմա հանդեաւ ծբն գրիգորինս
 տապանն ապրեցուցիչ ի հոսանաց մեղաց
 հայաստան աղանց. որով փրկիմք
 միշտ ի ջուրց հոսանաց: Վեղապանծ լու
 սով բերկրեալ զուարճանայ լեառն սե
 պուհոյ հանգոյն սինայի. յորում եկաց
 կամանն ամպեղէն սուրբն գրիգորինս
 գերահրաշ լուսով զարգարեալ նման
 մօսիսի. որով փայլեն երեսք շնորհօք ծբ
 հոգւոյն: Օգո՛ք հրեզլինաց պարփակեալ
 պահիւր լեառն հանգըստեան սըրբոյն
 գրիգորի տեսեամք կարմեղայ. զորոս
 պարբոսպէն կառքն կենդանի մաքրափայլ
 աղօթք ծբ լուսաւորչին հօրն հոգեւոր.
 զոր առ տր ունիմք միշտ բարեխօս:
 Համանմանեալ ամովսածնին՝ Եսայեայ
 կայծակնամաքուր ծբ մարգարէին տր
 գրի

Գրիգորիոս . ՎեցԹԼԵԱՆ ռօքեից կի
 Եւսմ) զի Է կենդանեանցն եղև տե՛սանօղհնդու
 6. 2 կենդանին . զանդընդախոր ըղձո՛րն երկ
 նից կամար յօրինեալ : Ենորհաբաշխ ա
 ջնվն յի պատուեցաւ լեառըն սեպուհոյ
 ի տիպս անխրայ և՛ ահերմոնի . յորմէ
 բըղխեաց աղբէւրըն լուսոյ ջուրըս բարե
 համս և վըտակս յորդախաղաց հոսանօք .
 որով ցընծոյ երկիրս ի՛բէրս արմըտեաց :
 Ենընդեամբ սուրբ կուսին՝ յայրըն
 բեթլէհէմ յորդորեցո՛ւն դըստերքն եւայի
 լինիլ կո՛ւսովԹԷ՛ ի մայր քի . յորում
 ծագեցաւ խորհո՛ւրդըն պայծառ երկնա
 նման լերինն ի յայրըն մանեա՛մաբրական
 վարո՛ւք . որով սըրբեմըք միշտ ի յաղ
 տոյ մեղաց : Խորհո՛ւրդ խաչելոյն՝ գերահ
 րա՛շ տեղոյն դողգոթայ՝ ծած կապէ՛ս ի
 սմին լէ՛րին տեսանի . զէ՛նն արքայակա
 սպանմանըն գործ ի կենաց արքային ի կե
 նաց գործիս նըւիրեալ . որով փըրկէս
 ցի ըղմեղ յաւիտեանից մահուանէ :
 Օ խորհո՛ւրդ սեպուհոյ սեպհական փա
 ռայ հոգւո՛լըն սըրբով մարգարէ՛ին ծա
 նուցեալ . զոր և հարցանէր զխորանն տոյ
 և ըղլեառըն տոն Թէ ուլ բնակիցի . զոր
 և տե

և տեսաք առ սուրբըն գրիգոր Կատա Սաղ
րեալ: Ընթիծըն վարուք արդարն հո 14. Ի
գլով բանիւ ճշմարիտ և սուրբըն սըր
տիւն տըր գրիգորիոս որում ցանկացան
զօրքն սրօթից բերանք հրեղէնք յերկ
նից ի յերկիր խոնարհեալ ի տես մար
մնով ճրգնողին. որ և պատիւ տեղուց
անուամբն կոչի: Հովուին հասկողին՝
ճշմարիտ և քաջ հովուին՝ պատկերի՝
հովուքն եղեն հետեօղք. զոր անփոփե
ցին զմարմնն մաքնւր մեծ ի յայրն
մանեայ մեղ դեղ անտից մաքրութե. 74
որով սըրբիմք հոգւով ի Թուսից վիշա հ
սին

Եւթան հոսանոյ Գրիգորի Հայոց
Լուսաւորի:

Մ ի հօրէ՛ անաբեալ անբա՛ն
ա՛րդար. ծագեցեր ընդ տիե
զե՛րս ըզ ըյս քո անաբելովքն ըզ
բե՛զ բարեբանեմք տը՛ծ հարցըն մե
րոց: Ար փոխանակ անաբելոցն. անա
բեալ և քա՛րոզ. անաբեցեր հայանտա՛
նեայց ըզ սուրբն գրիգոր. ըզբե՛զ:

Ա՛

Ո՛ր ըզխաւանքն անգիտութեան՝ հիւսիսանկա՞նայս. հալածեցե՛ր լուսաւփայլ բանի՛ւ սրբոյն գրիգորի. ըզ:

Գ

Ը՛զ Թէ՛ր Ռ՛նդ լուսաւորչին լուսաւրեալք նովա՛ւ բարձր անարե՛ք ըզ լոյսն անընտուե՛ր: Ա՛յսօ՛ր Ժողովուրդք հաստա՛նեայց աշակերտեալք ճշմարտութե՛ք ի ձե՛ռն սրբոյն գրիգորի՛ն. օրհնեցե՛ք ըզ լոյսն անընկի՛զն բարձր անարե՛ք ըզնա՛ յաւիտեան:

Ա՛յսօ՛ր նորածնեալք ակաղա՛նու. լուսակորեալք իմաստութե՛ք ի ձե՛ռն սուրբ լուսաւոր՛ւրչի՛ն. գովեցե՛ք ըզ լոյսն ի հօրե՛. բարձր անարե՛ք ըզնա՛:

Ա՛յսօ՛ր երկնակոր պատարա՛ն գին՝. կատարողք քահանայութեան ի ձե՛ռն սբ. քահանայապե՛տի՛ն. բարեբանեցե՛ք զբաշխողն շնորհաց. բարձր:

Ո

Ս

22. 3

Ո՛ր կոչեցե՛ր ըզ հեռացեալսն ի հարսանիս քո միածնին՝ ըմպել զբաժակն ի մաստութեան ի ձե՛ռն սրբոյն գրիգորի. բարեխօսութեամբ սորա ղըրմեա՛ մեղաւոր: Ո՛ր գերագոյն՝ քան ըզ բնութե՛ն չարչարանօք քո ընտրելոյն. դարձուցե՛ր ըզ մոլորեալսն ի գիտութի՛ւն ճշմարտութեան:

տու թեան . բարեխօ : Ո՞ր է վերանսն ան
դընդային ջաղեսեր նովան զգլուխ վիշա
պին . Ի գբի ներքնո՞ւմն իջմամբ նորին
բարձրացուցեր զմեզ Ի յերկինս . բա
րեխօսո՞ւ :

Եւ յսօ՞ր զիմանալի՞ լուսոյն ծագողն ի տ
խաւանի՛ նրստեւոցս . զգրի՛ գորինս սուրբ
հայրապետն . Եկայք վե՛րսպատուեսցուք :
Եւ յսօ՞ր զանապական հողոյն սրարդեան
բաշխող սրդւոց թորգումն . յսրդիս
լուսոյ նովան ծընեալք . Եկայք :

Եւ յսօ՞ր զանծային բանին սրտմօղն ի՛
հայնստան աշխարհի . աշակերտեալք
նրմա՛ մանկո՞ւնք . Եկայք .

Եւ յսօ՞ր երգե՛ եկեղեցի՛ սրդւոյք իւ
րովք ընդ հրեշտակս . յիշատակի՛ լու
սաւորչի՞ն փառք ի բարձո՞ւնս անտո՞ւ
ծոյ :

Եւ յսօ՞ր տօնե՛ եկեղեցի՛ ուրախո՞ւ դձ
մի
թեամբ ըզ յիշատակ սըրբոյն գրի՞
գորին . սրով լուսաւորեալ սրայծառա՛
ցաւ վայե՛լսպէս . Ի հանդէ՛րձս յոս
կէ հուռքս զսրդա՛րեալ և՛ պըսակեալ .
օրհնեցե՛ք մանկո՞ւնք զբրի՛ստոս թա
ղաւո՞րն :

Եւ յսօ՞ր

Բայսօր ցընծա՛ն նորաճնեալ որդիք
 լուսոյ յիշատակա՛ն սո՛ւրբ լուսա՛ւորչն՝
 ո՛րով հրա՛ւիքեցան ի հա՛րսանիսն ա՛նա-
 պահան. մըտանե՛լ ընդ փեփոցի՛ն եր-
 կնա՛ւորի իյա՛ռագանտը՛ն լուսեղէ՛ն. օրհ-
 նեցէք: Բայսօր քահանա՛յք հոգեւոր պա-
 տարագի՛ն ըսպասաւորք վերապա՛տուեն
 ըզ քահանայա՛պե՛տըն սո՛ւրբ. ո՛րով ե՛ր-
 կնայնոց քահանայո՛ւթեանցը՛ն հաղոր-
 դեա՛լք. յո՛ր վերափոխեա՛լ այսօր մըտա՛-
 նէ՛ ի սրբբուծի՛ սրբբոց միշտ բարեխօ՛
 սե՛լ առտէ՛ր վա՛սըն մե՛ր. օրհ:

Դառիժ Սամուէլ Նաթան.
մարդարէք հնոյ խորայիւհան:

Կանօն Վեցերորդի Կերականէն :

բ. ճ

ՆՐ ըզխորհուրդ քո գանձնատեանդ
յառաջագոյն գուշակեցեր . մանր
գարէնէքն ինրայելի զորս ընտրե
ցեր յետ մօտէսի . որք խօսեցան հողուն
սըրբով բազմապատիկ օրինակօք . տո՛ւր
մեզ փրկիչ ողորմութիւն և ըզմեղանց ըզ
թողութիւն : Վ մերձէնալ ամանց վերջին
զոր տեսանօղբուն ծանուցին . ըզհասան
նիլ մեր փրկողիդ առի վախճան ժամա
նակին . երեւեցար իմեջ մարդկան զգե
ցեալ ըզկերպ ծառայական . տո՛ւր :

Վ վեցերորդ առնէր զադամստեղծեր ի
տիպ քո տիրական . սր ոչ սլանհեալ ըզ
պատուիրանն մերկայաւ ըզսլամմա
նանն . իսկնոր անգամի ի վեց դարուն այց
անարեր կորուսելոյն . տո՛ւր մեզ փրկ
իչ : Տանաք լուսոյ անընտուէրին և ա
ռագաստանձառ բանին . որ ըզնախնայ
3. 16 մօրն ևնայի բարձեր զանհծսըն տրտմա
լի . հայցեալ յորդուց քո միանձնի հօր հաշ
տութեանն միջնորդի . բա՛ռնալ իմենջ
ըզխոսովութիւն և տալ զողուց զխաղա
ղութիւն :

Իստ

Բայտ անէտեաց մարգարէին որ ան փրկ
կեանքս անեամբ գառնիդ. ցընծամք Սաղ
Լ՝ մեք ծառք անտանի լէ գալուստ անըդ 25 12
կրկնակի. շնորհեա մեզ ան ընդ անդամ
բոցն ընդ ան ի քէն տընկեալ ծառոցն.
անթըմ յունով ըզուանքանալ Լ՝ յէրկ
բորդին ընդ քէզ ցընծալ:

Անմիւն նըման տայ անէտիս զաքանիս
նոր սիծնի. Եթէ ուրախ լեր ահա գայ ան Սաղ
քէզ խոնարհ Լ՝ հէզ արքայ. նըստեալ 2. 9
ի յէշ Լ՝ յաննակ կրկին ազանց դու
օրինակ. նըստեալդ յաթոն քէրօքէից
նիստ գըթութեամբ ի մեր հոգին:

Օհհէզ փառաց քոց երեւումն որ լինե
լոցի յերկբորդումն. Էտես դաւիթ
յառանջագոյն ծանոյց կանխաւ ազդամբ
հոգոյն. Եթէ յայտնապէս ան գայցի հուր Սաղ
առանջի իւր բորբոքէ. յայնժամ յիսուս 49 3
ի մեզ ինայեա գըթա քս Լ՝ ողորմեա:

Բայտուածածին անհանրանցեալ յէրկ
րի յերկինս հարսն ընծայեալ. յոր
ժամ բազմիս լուսոյ նըման քո մի
ածնիդ յաջակողման. յայնժամ ման
թեա ընդ մեր ըզնոյն փրկել ըզ
մեզ յահէզ բոցոյն. համադասիլ
ընդ

ընդ անդարոցն՝ երգել քեզ փառս ընդ
երկնայնոցն:

ԴԷ **Տ** Ո՞ր յանձառելի ծոց հօր ծածկեալ
անբըննի՛ն ծընունդ և բան. և իհրեշ
տակաց երկընդամալ փառաբանելի.
ըզքեզ բարեբանեմք անձ հարցըն մե
րոց: Ո՞ր խոնարհութեամբ իջեալ յաշ
խարհ շիջուցեր ըզբոց մեղաց. սրբիս
երեմե ի բաբելոն ի մէջ հընոցին. ըզ
քեզ բարեբանեմք: Ո՞ր ըստնախաճայն
մարգարէիցն եկիր ի լոռմըն խորհըր
դոյ. զոր տնօրինաբար կտամբեցեր վասն
մերոյ փրկութե. ըզքեզ բա:

Դ Ի՛շտ օրհնեցէք բարձր արարէք ըզնա
յաւիտեան: Ո՞ր յայտնեաց հողին տես
լեամբ գանիւղի մարգարէի՛ն. ըզ
միւս անգամ գալըստեանն քի զխոր

Դ հո՛ւրդ. բարձր: Ո՞ր ըզչորրորդ գա
7. 18 զանն անհեղ զսպրստամբեալըն յաստ
ծո՛յ. ծանոց բարձեալ զօրութե՛ւ ան

Դ որդւոյն. բարձր: Ո՞ր ըզհինաւորցն
7. 13 անձէ տեսնըստեալ յաթոռ քերօբեա
կա՛ն. և զորդի՛ ընդ ամպս երկնից ե
կեալ. բարձր:

Ը Եւստուածածին պոյծառ քան զէր
կինս

կինս ո՛ր ի մէջ ծանդեցեր ըզ ընսն մեծ
 և գերազանց. ո՞րով խաւանն սնդիտու
 թէ հալածեցան. սրօքեականն ձայնիւ
 զքեզ բարեբանեմք և հողւոր երգով
 մեծացնցանեմք: Ամպ թէթեւ և լո՛ւս
 տաւոր. ո՛ր զանձրեւն կենաց ի քեզ 19. և
 հեղեալ ի յերկնային ծովէն զո՞ր հոսե
 ցեր ի յերկիր ծա՛րաւնու. սրօքեա:
 Պարտեզ փակեալ նծատունկ եղեմ. 1. րդ
 ո՛ր և ծաււն կենաց ի մէջ դրախտի քո 4. 12.
 ի հոգւոյն տընկեալ անմահական պըտ
 զո՞վս ելից ըզ տիեզերս. սրօքե:

Ո՛ր ո՞ղորմութեա՞մք զգե՞ցանք մար
 մին. և նորոգեցեր ըզ հանցեալքս. նո՛
 րոգեա՛ և զմե՛զ հոգւով քրիստոս և ո՞
 ղո՞րք լմեա՞: Ո՞ր ի խաչի՞ն մե՞
 ռանք մարմնով. և զմեռեալքս դարձու
 ցեր ի կեանս. կեցո՛ և զմե՛զ հոգւով
 քրիստոս. և: Ո՞ր յարեա՞րդ ի մե՛
 ռելոց. և յարուցեր ըզ բնութիւնն մեր
 յուսով. յարո՛ և զմե՛զ հոգւով քրիս
 տոս և ո՞ղորէ: Ո՞ր ըզսիրելի՞ն քո՞
 զզանգարոս. կնէցեր ի գերեզմանէն.
 կնէա՛ և զմե՛զ հոգւով ի կեանս. և
 ո՞ղորք լմեա՞:

—
տ
—

Նորահրաշ տեսլեամբ յանուն թե քո
տիր. անհեղափոխ փայլմամբ. զանհոգ
ցան դը մի մի ժողով. և մեռեալք ընդ
կենդանւոյդ յարեալն ի հաւանտ հա
մօրէն յանուն թեանն :

Մայ 3. 17 Յորժամ փառօք հայրենի քս ծագիս
2531 ի յերկնից. և յանուցանես ըզմե մ
ռեալն. յայնժամ դասեալ ընդ աջմ
քումմէ. և կոչեալ զմեզ ի փառքս քո
3. 17 Յորժամ հեծանոցաւ դատողութեան
քո տիր. սրբեալ ըզկալ անխա մի ըհի.
յըշտեմանսս արքայութեալն. ժո
ղովեալ զմեզ ընդ անդաւրոցն : Յորժամ
եկեղեցի հարսնացեալ միանայ ը փե
սայիդ. ընդ իմաստունսս սք կոչա մ
նացն անթանացոյ առաքանտիւն ըզմե
ընդ նոսին երդեւ ըզփառս ի բարձունս

—
դ
—
հ
—

ստըւած հաւրցըն մերոյ
նորմեալ : Երեք մանկունքն
ի հնոցին երգելին. հայր
անըսկի՞ղեն քեւ պարծեացին անձինք
մեր : Իջանէր ամպ ցօղաղին և հովանի
լինէր նոցա սուրբ հոգին քաջալերէր ան
սէր

տէր Եւ ընդ ձեզ եմ յաւիտեան:

Ի՛նչ տէր օրհնեցէք և բարձր անրեք
ըզնա յաւիտեան: Օհակի՛ց բանըն հօր.
ո՛ր երևեցաւ ի՛մէջ հնոցին՝ օրհնեցէք
ամենայն ազիւք. և բարձր անրեք:

Ինդ զօրոս հրեշտակաց. միաբանական
օրհնութե՛ք՝ բարեբանեցէք զի՛ վերա՛քե-
րօքեհիցն. և բարձր: Ինդ երի՛ս մա՛ն
կունսն. զհամաբնակիցըն հօր անդադր
բարեբանեցէք. քահանայք ժողովորդք.
անանկէ՛. բարձր անրեք:

Քրիստոս անտուած յոյս սպանչաւ
ըողաց. շնորհեա՛ն զԹո՛ղութիւն բազում
յանցանաց իմոց: Եւ քեզ բազմա՛
գումթ անաւինեալ կարգամբ միմեթեթ
ըզմեզ յողորմութեանէ՛ քումմէ:

Արսէս զանգաւին անդակեմ ան քեզ.
յիշեա՛ն և զիս տէր ի՛քում յարքայու
Թեանդ:

Յիշեա՛ն զմեզ տէր յորժամ գաս Թանգա
ւորութեամբըդ քո. Շնորհեա՛ն մեզ
տէր զԹո՛ղութիւն բազում յանցանաց
մերոց: Ասո՛ն մեզ տէր փառք տալ
մե՛ծի տէրութեանըդ քոյ:

() րհնեալ տէր ան հարցըն մերոց:

Եւ մե

Ի՛ մե՛նա՛ղօր Թա՛ղաւո՛ր յաւիտեանից. օրհնէ՛
 Ո՛ր ի հնոցի՛ն զերիս մանկո՛ւնսն ապրե՛
 Գ ցուցե՛ր. օրհնեալ տէ՛ր տ՛րծ: Ի՛ զտ՛ր
 օրհնեցե՛ք Օ՛րանի չն տ՛րւած: Եւ
 բարձր արարե՛ք ըզնա՛ յաւիտեան:
 Օթա՛ղաւո՛րն քրիստո՛ս. եւ բարձր:
 Օնո՛րոգօ՛ղսբ զհոգի՛ն. եւ բարձր:

Ի՛ զմեղս ի՛ մխստո՛վան լինի մա՛ռ քեզ
 քո. որ միա՛յնդ ես բաճմա՛գուԹ Թո՛ղու
 Թք՝ ո՛ղո՛ւ րմեա՛ ինձ աստըւած:
 Դա՛ւ տէ՛ր ո՛ր ճըշմա՛րտութե՛ց ես սի
 րօղ. եւ քընսե՛ս ըզ ծածո՛ւկըս դա՛ղտ
 նեայ սըրաի՛ իմոյ. ո՛ղո՛ւ րմեա՛:

Տո՛ւր ի՛ նձ ցընծութի՛ փըրկութե՛. եւ
 հոգւո՛վ տ՛րուե՛ ըդ քո՛ հաստա՛տեա զիս՝ եւ՛

Ի՛ զքեզ օրհնե՛մք տ՛ր. քեզ փառըս մա՛
 տո՛ւցանեմք: Ի՛ զքեզ տէ՛ր աննախա՛
 անձինը՛ք մե՛ր օրհնեսցե՛ն: () օրհնեալ
 ես տ՛ր. օրհնե՛մք ըզքեզ գո՛վե՛մք եւ փա
 ռա՛ւորեմք:

Հ արցըն մե՛րոց օրհնեալե՛ս տ՛ր. ուղի՛ղ
 ե՛ն ճանապա՛րհըք քո՛: Բողա՛ր ես
 դու տ՛ր ուղի՛ղ ե՛ն ճանապա՛րհըք քո՛. տ՛րծ
 երկայնամիտ խընայեա՛ յարա՛րածըս քո:
 Ո՛ր յաւիտեանից ես առաւել բարձրո՛ս
 ցեալ:

ցեալ. անդադակեմք անձ երկայնամիտ
խընայեալ յարարածքս քո:

Ի՛նչ տէ՛ր օրհնե՛լիցէք և՛ բարձր Գ
անարեք ըզնա՛յ յաւիտեան: Տի՛ւր և գի
շե՛րք ըզն՛ր օրհնե՛լիցէք և՛ անա՛ռ
էն՛ լ բարձ: Իսրայէ՛լ ծմ՛ւ ըսմ՛ զտէ՛ր
օրհնե՛լ ի ձեռն՛ սցե՛լ մմ՛ Օսոտը՛ն
ամ՛. տէ՛ր և աքարի՛չ ամե՛ն նա՛յնի. ամե՛
նայն գո՛րծք օրհնեցէք. և՛ բարձրացո՛մ
մա՛ւցէք ըզընա՛յ յաւի՛տ:

Լ՛իք յանցանաց զիս անէկոծեն. և մեղք Ը
իմ բա՛ղում զիս յանդիմանեն:

Լ՛րդ զինչ անարից մեղո՛ւցեալ անձամբս.
որ չեմ անարե՛լոց յահագի՛ն հըրոյն:

Սեղայ քեզ քրիստոս ո՛րդի՛ աստուծոյ.
չնօրհնա՛ն զթողութիւն բա՛ղում յանցա
նաց իմոց:

() օրհնեմք ըզքեզ անձեկիղբն հոյր. Ա
որ յամժամ օրհնիս ի դասո՛ւց քե՛րօ՛
բեկց: Գո՛վեմք ըզքեզ միա՛ծին որդի.
որ անդադար փառաբանիս ի դասո՛ւց
սե՛րօ՛ բեկց: Լ՛նդադար բե՛րանո՞վ ան
հանգիստ բարբառո՛վ. բարեբանեմք
սուրբ զհոգիդ որ փառակիցդ ես հօր
և՛ որդւոյ:

() օրհ

- Տ** () Երհնեալ տէր անտըւած օրհնեալ:
 () Երհնեալ տէր անձ ո՞ր ցօղեցեր երկից
 մանկանցն. օրհնեալ տէր անձ օրհնեալ:
Օ Թանձրացեալ հո՛ւրըն շիջոյց զբոր
 բոքեալ բոցոյն. ծանուցեալ բըռնաւո
 րին ախտէր և եհմբաբեբանեմ ըզ
Գ քեզ տէր: Ի՛նչ տէր օրհնեցէք և բարձր
 անբարէք ըզնա յանխտեան: Վիշեքք ըզ
 տէր օրհնեցէք և առանկէհաւաւ և բ:
 Ի՛նչ ըզտէր օրհնեսցէ Տէր ո՞ր ի բաբե
 լոն առաքեցեր ըզմիածին որդիդ. եհմե
 զհո՛ւր հընոցին շիջուցեր յերկից ման
 կանցն. ընդ նոսին օրհնեմք ըզքեզ
 գովեմք և փառաւորեմք:
ՏԻ՛ ո՞ր իմեջ լերինն. աղբերանցո՛ւցեր
 Երկից ըզջո՛ւրն ի՛վիմէն: Տէր ի սըրտէ իմմէ.
 17.6 հան ինձ անրտասուս անպաշխանորձե՛:
 Օ՞ր կեցից և անպաշխարոձե՛ք ապրեցայց.
 Ի՛հանդերձեալ քոց դատանստանաց:
Ս Ի՛նչ տուածի երրորդութի՛ն անբաժան
 ելի. ո՞ր ի հրեշտակաց անդադար օրհ
 նաբանիս: Ի՛նչ մարմնոց զինուորո՞ւլութիք.
 փառաբանէն ըզքեզ իշխան հայր անձ:
 Չորեք կե՛րպեան կենդանիքըն վայե
 լուչ աղաղակեն առքեզ իշխանա՛կից ո՞ր
 դե

դի և բանդ տնճ: Իշխանութիւնք
աթոռոյ գովէն ըզքէզ. ամենասուրբ
հոգի և բոլորից աստուած:

() Երհնեակես տէր տնճ հարցուն մերոյ.
և օրհնեակէ անունոք՝ փառաց քոյ. աս
տըւա՞ծ հարցուն մերոյ: Քանզի նը
լաղեցաք մեք քան զամ հեթանոսս. ի՞նչ
անուան սրբոյ քոյ կէցս ըզմեզ աստըւ:

հ

() Երհնեակես տէր որ նըստիս ի քրօքէս
և հայիս յանդունդս թագաւոր յաւիտե
նից աս: Ի՞շտէր օրհնեցէք. ե՞ւ բարձր
արարէք ըզնա՞ յաւիտեան: Ար յոչն
է՞ արար զամ արարածս. ե՞ւ զարդա
րեաց բանիւ օրհնեցէք. ե՞ւ բարձր:

դ

Օ որ անդադար օրհնեն ամ արարածք.
քահանայք անաւել գովեցէք. ե՞ւ բա:

Երդուցեալ անձամբ կարդամ ան քէզ

ո

հայր երկնաւոր. օգնեալ ինձ ինեղուն
թեո՞ւ. որ մեղօքս եմ մեռեալ օգնեալ ինձ:

Վ իրաւորեցայ ես յաներեւոյթ թընա
մանն բըժիշկ հիւանդաց բըժըշկեալ
զիմ զհիւանդութիւնս. որ մեղօքս եմ:

Սոլորեցայ ես ոսկ զնշխար կորուսեալ.
խընդրօղ գէրեւոյ. խընդրեալ զիս ըզ
մոլորեալս. որ մեղօքս:

Օրհ

տ () Երհնէմք ըզքեզ անէղ անըսկիզբէն
 հայր անհասանելի և փառաւորեալ յան
 մարմնոց զինուորու թեանց : Գո՛վէմք ըզ
 քեզ ո՞րդի՜ հօր արանքանկից բանդ . նորս
 գօղ և կեանք անգգի՜ մարդկան . թաղաւ
 ո՞ր յաւիտենից . Օքեզ բարեբանէն
 անմ ազինք . մըշտընջենաբուղիս անըս
 պառաղբէւր սուրբ հոգիդ ճըշմարտու
 թեան :

Տ Եստե՛ւած հա՛րցըն մերոց բարեբանէ՛լ
 եսի՛ յա՛ւիտեան : Օի՛ արդարեա
 յամե՛նա՛յնի . տէ՛ւր կեցո՛մ զմեզ :

Դ Եստե՛ւմ և փառաւորեալ տէ՛ւր կե
 ցո՛մ զմեզ : Եզտէ՛ր օրհնե՛լս ցեք
 և բարձր անրեք ըզնա՛ յաւիտեան :
 Տիւք և գիշե՛րք ըզտէ՛ր օրհնեցե՛ք և
 անա՛ւե՛լ բարձր անրեք ըզնա՛յ :
 Իսրայէ՛ թա՛լ ըզտէ՛ր օրհնե՛լս Թա՛լս
 ցեմ՛ . Օստը՛ւա՛նծ . տէ՛ր և արա՛
 ըիջամե՛նայնի . անմ գործք օրհնեցե՛ք
 և բարձրացո՛ւմ ցեք ըզընա՛ յաւի

ո Եղայքեզ անբա՛ւեա՛ զիս . և ողոր
 մեա՛ ինձ ան՛ծ : Աշխար եմ բանաւոր
 հօտի քո՛ և առ քեզ անպաւինիմ հովիւ
 բարի՛ խընդրեա՛ զիս ըզ մա՛րբեալս :
 և ողոր

և զորումն: Եւ ծովս և մեղաց անկեղծեա
լեմ և առ քեզ անդադակեմ նաւանսկեա
բարի. փըրկեա՛ զիս ի վըտանդէս. և զ:

(Օրհնեմք ըզքեզ մանրդանսկեա թր. խը
նայեա յանարամ ծըս քո: Տօրդ երկնանո
րի և մանրդասիրի. օրհնողթի և փա
ռըս մանողցանեմք: **(**Ի առ քեզ թր
թրե՛ն աչք մե՛ր. ի քեզ յուսացանք սա
հեա և կեցո՛ւ ըզմեզ:

Լանոնն տո՛ն օրհնեալ. յայսրմ հե՛
տե՛ մինչև յաւիտեան: Եւ եղիցի
անոնն տո՛ն օրհնեալ. յայս: Փանաւո
րեալ անոնն տո՛ն օրհնեալ. յայս:

Սըտցե՛ն աղօթք իմ տո՛մ ի տաճար
սուրբ քո. և առանքեա՛ ի մեզ տե՛ր
զօգնութի՛ ի լեռնէ՛ սրբոյ՛ քսմո՛ս:

Հոգնասցի՛ անջքո՛ տո՛մ ի վերա՛ ստեղ
ծումծոց քոյ. և առանքեա՛ ի մեզ տե՛ր:

Օրեկոյի՛ աղօթս մե՛ր ընկա՛լ տե՛ր բա
րեխօսողթ ծընողի՛ քո. և առանքեա՛:

—
ստ
—
հ

օնուն քո՛ յաւիտեան :
() Երհնեալ տ' ր տ' ըծ հաւց
ըն մերոց : Ս ամսն աբրա
համաւ սիրեւոյ՝ քոյ մի

մերժեր ըզմեզ . տ' ըծ հաւց ըն մերոց :
Ս ր առաւել բարձրացեալ գէտ յաւիտե
նից . գովեալ է փառաւորեալ . տ' ըծ :
Գ օրծըք տեանն ըզտր' օրհնեցէք . և
բարձր արարէք ըզնա՛ յաւիտեան :
Գ ի շէրք ըզտր' օրհնեցէք . Օ արարիչն
արարածոց ամենայն ազինք . օրհնեցէք
և գովեցէք, անդադար ճայնիւ . և բա՛
խ սրացէլ ըզտր' օրհնեցէք () Թ անգաւորն
Թ անգաւորաց և զտր' ըն տերանց . քան
նայք և ժողովուրդք սուրբ եկե՛ղէ ցոյ՝
օրհնեցէք և գովեցէք հոգեւոր ե՛ր
գով . և բարձր արար :

—
ո
—
() Երհնեալ գովեցա՛ւ ամենա՛
մեղ անձն իմ . յահե՛ղ քոյ դատանտա
նայդ յաններե՛լի տա՛ն ջանացն : Ք անգի
կամաւ մերձեցա՛ւ ի մե՛ղըս մե՛ծա
մե՛ծս . արդ կա՛յ և մնայ ինձ յաններե՛
լի պա՛տուհասն : Մ րդ անկեալ անգա՛
լեմ իմ փրկիչ և բարեբա՛ր . խնայեա՛
յիս ի մեղուցեա՛լս . և ո՛ղորմեաց ինձ
բազմամեղին :

Ի մէնակալ քանեա՞ զմե՛զս իմ. զի՛
 աստըւած էս անպաշխարողաց: Եւ զհո՛
 շի՛ղ քե՛ մի համեմէր յի՛նէս. զի՛ անծէս:
 Եւ փրկեա՞ զիս յահամեմէն հըրոյն.
 զի՛ աստըւած էս անպաշ:

Ա՜նուանալ զանձնութիւն. և զբանաւոր
 պաշտօնս. մանաւանդեմք քե՛զ մարդա՛
 սէր: Բանդ ի բարձանց եհկիր. և լու
 սաւորեցեր. զանբարանծըս քս փրկիչ:
 Եւ հաստատուն անբարեք զեկեղեցի՛ խա՛
 չիւ քով. փա՛ռք գալըստեան քոյ տէր:

Անխեա՛ լքս ի ժամ անուանու՛ ևս.
 օրհնե՛մք զքեզ տէ՛ր ընդ զըւար
 թունս երկնից: Եւրա՛ զմեզ անբարեք
 մո՛ռն զանբարանծըս քս փրկիչ:
 Եւ զքեզ տէ՛ր ըն: Բարե՛ստոս
 փրկիչ մե՛ր փրկիչեանս մ՛զմեզ յոր
 ժամ գա՛ս ի նորոգեալ զերկիր:

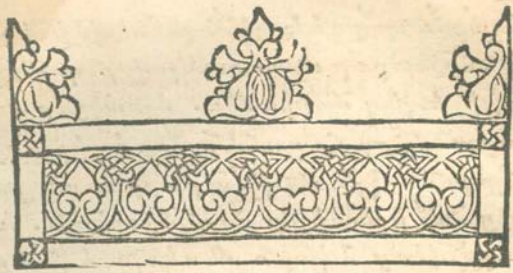
Յո՛ յս իմ ի մանկութեանէ իմոյ. մի
 թողըս զիս տէր անպաշխարող իմ:

Յո՛ յս իմ ի ժամանակի ծերութեան
 մոյ. մի թողըս զիս տէր անպաշխարող իմ:
 անգամ գալըստեան ըն քո. մի անտես
 աննե՛ր զիս տէր անպաշխարող իմ:

Յ՞ս ըղ սիրելին զղազարհա կո չեաց.
յարդոյց գերեզմանէն և կեանքս շնորհեաց:

ամ

Կանոն Յարութեանն Գալարուս :

ՅՍՕՐ ԳՈՒ ՈՎ ԻՐԵ

Թանխայ. քո ամենազօր հրա
մանաւըդ. ճայնեցե՛ր զմ
զարու և դո՛ղայնա՛ւ ման. դժոխք սլա՛ր
տեցա՛ւ անպահանութի լո՛ւծա՛ւ. կենդա
նա՛րա՛ր քո՛ կեցո՛ւ ըզմեզ: Ա՛յսօր գոլով
ի բեթանխայ զքո՛ զաշխարհակեցոյց ո՛ր
զյարու՛թի՛դ. յանաջագո՛յն ծանուցե՛ր
անապահանաբար կոչմամբ զչո՛րեքօ՛րեան
ի Թաղմանէ. կենդա: Ա՛յսօր գոլով
բեթանխայ. եբրայեցւոյ մանկունքն ըս
քանչացեալ ասէ՛ին. զմարիամո՛ւ զեզ
բայրն ի Թաղմանէ յարուցեալ ո՛րդւոյն
մարիամու. կենդանա՛րա՛ր:

Կենդանութե՛ց բաշխող քրիստոնս ի բե
թանխայ եկաւո՛րեալ սոյսօ՛ր. բարեկամի՛ն

զանգարո՞ւ պարզեւ զկենդանութիւնս
Տը՛նօրինաբար արտասուելով ընդ մար
թայի՛ և ընդ մարիամո՞ւ . ողբակցէ՛ր և
որպէս մարդ հարցանէ՛ր ո՛ւր եդիք ըզ
զանգարոս : Եւ ո՞վ զնձ բարբառով յա
րուցանէ՛ ի մեռելոց ըզջրեքօրեայն . և
զուգընթաց ձայնի՛ն մեռեալն եկն ար
տաքս անասականս :

բ Թ՛նծային ձայնէ՛ գոչմանն սարսէցին
դողմնով կարապետը՛ք դժոխսոցն . և մե
ռեալն եկն արտաքս անասականս :

Կանգեալ ի դո՛ւրս սյրին և ձայնէ՛ր անդ
արարող բարբառովս ի գերեզմանն . զա
նգարէ՛ եկ արտաքս անասականս :

1143 Եւ լեալ ի գերեզմանէն երիզակի՛նդ պա
տանօքըն մեռեալն . հրամայեաց լու
ծանել ի կեանսըն յաւիտէնից :

Ե Թ՛նծային գոչմամբ ձայն անկեալ անզան
զարոս կոչեցեր ի թաղմանէ . նը՛ծ հարց
ըն մերոց : Ո՛ր զարտասո՞ւս մարիամո՞ւ և
մարթայի ոչանտես արարէ՛ր բարերար
նը՛ծ : Օջրեքօրեայ զմեռեալն իշխա
նութիւն անասական կոչեցեր ի թաղմա

գ նէ . նը՛ծ : Վո՛րծըք նա ըզտօր օրհ
նէցէք եւ խօսակա՛ն բա՛րձրաբարէք ըզ
նա

նա՛ յա՛ւիտեա՛ն: Վի՛շե՛րք ըզ՛նի՛ր օրհնեցէ՛ք Ո՛ր հօրն է՛ փառա՛կից ի բեթա՛նի այ եկը՛ն այսօր յարութի՛ն առնելով զազարո՛ւ. օրհնեցէ՛ք և գո՛վեցէ՛ք բարձրաբարէ՛ք ըզնա՛ յա՛ւիտեա՛ն: Վսրայէ՛լ ըզնի՛ր օրհնե՛ցէ: Ե՛ւ լո՛ւծեա՛լ ըզգօրու թի՛րս դըժո՛խոցն. նծա՛բար կոչեա՛ց ըզմեռեա՛լ չորեքօրեայն ի թաղմանէ՛. օրհն:

Ո՛ր ի չորեք կե՛րպեան կենդանեաց փառաբանիս ի բարձո՛ւնս. այսօր մարդա՛սիրապէս փը՛ծըկի՛չ ի բեթա՛նի այ երթա՛լ յանճնառե՛ր. աղբե՛ւր կենաց մե՛ր և յոյս ողորմեա՛ մեզ: Ո՛ր յարտասուս մարիամանց գթացեա՛լ արտասուեցէ՛ր և ասացեր ցնոսա՛ն. ուր ե՛ծդիք ե՛ս յա՛րուցից ըզսի՛րելի՛ն իմ զղա՛ղար. աղբե:

Ե՛ւ այժմն արարչագործ ճայնիւրդ քո քո՛ ի թաղմանէ՛ կոչեցէ՛ր զղաղա՛ծ ըոս. ցո՛ւցա՛ր կենդանեաց և մեռելոց նը՛ծ. աղբե՛ւր կենաց մե՛ր և:

Աղբեւր անմահո՛ւթե՛ր ըզդիտեա՛լ ի բեթա՛նի այ. կենագործեաց ըզղա՛ղարոս ի թաղմանէ՛: Կանխեա՛լ մարիամանցն արտասուալից հառա՛չմամբ. գաի՛ն կենդանացեալ զչո՛րեքօրեայ զմեռեա՛լն:

Յաճային ձայնէ դձմանն սարսէցին
դողալով դժոխք. և երիզապինդ մե
ռեալն ըզգեցաւ զանմահութիւն:

Մկ

ստ

գկ

Յիսողա միածինն անմահութեց պար
գեւատուն երեւցաւ ըմբօզ. խափա
նեաց զզօրութի մահուն: Բըղխմա մե
տրտասուաց մարիամու և մարթայի ան
կեալ առոտսն տեա՞ն. խընդրէին
զնօրոգումն եղբօրն: Բանի՞ւ բանն
աճ կենսագործեաց ըզ զաղարոս ի թաղ
մանէ՞ն. և եկեալ արտաքս անասա

կան:

դձ

ճշ

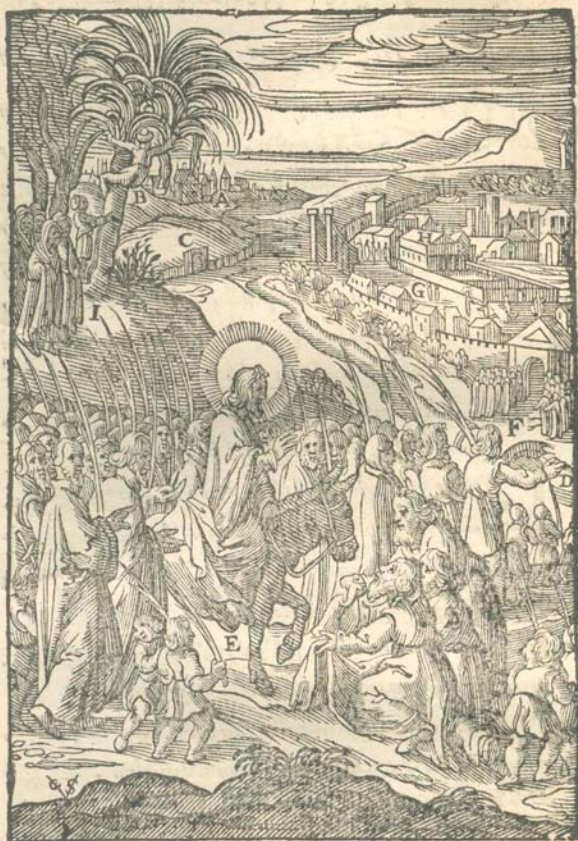
տր

թգ

Ար յէրկնից իջէ՛ր բանդ. ա՛րձ մարդե
ղեալ խըրբոյ կոտէն. յանութի եկիր
առնել բարեկամն քո՛ւմ զաղարոս փառք
գալըստեանդ քո՛ւմ քրիստո՞ս թաղա
ո՛ր անմահ: Յորմէ դողան զանք հրէշ

Յօ տակաց մարդասիրապէս արտասուեցեր.
1135 ողբակցելով ընդ մարթայի և ընդ մա
րիամո՛ւ. փառք գալըստեանդ:

Ղըբեր կենաց և անմահութե. ա՛յծային
ձայնի՛ն դողացուցեր ըզ մահ. և նորոգե
ցէ՛ր զըրեքօ՛րեայ զմեռեալն. փառք:

Մանկունք երայեցւոցն հանդերձ ծե-
րօք • զանմահ 'սբ. Թադաւորն օրհնէին
աստուծոյ։

՝ ր վէր օրհնիս յաթոճւս քերժ
բէնց. ի վէրսոյ նստիլ յաւանա
կի հաճեցար. բարեբանեալ ո՛ր
եկիրդ ի կեցո՛ւցանել: Աստի և մէք
զյաղթական օրհնութեանցն ըզձայն
մատուցանեմք քեզ թագաւոր փառաց
ընդ տղայսն օրհնաբանելով. բարեբա
նեալ: Ավսաննա ի բարձունս անլ՛լուհա
բարեբանեալ եկեալ անուամբ տո՛ն անլ՛
լուհա. և օրհնութիւն որդալոցդ ես ա
նուամբ տո՛ն անլ՛լուհայ:

Ա՛յսօր զանըսկիղեն բանն ո՛ր յաթոճ
փառացընդ հօր յերկրի երեւեալ տե
սաք. քրօբէական ձայնիւն օրհնեցունք
օրհնեալ եկեալ անուամբ տո՛ն:

Ա՛յսօր յաւանակ քերժեք և տղայքն եբ
րայեցւոց բարեբանեն. օրհնութի՛:

Ա՛յսօր զուարճացան տիեզերք գաղտ
2011 տեամբ անծորդւոյն յերո՛ւսաղէմ. և գո
չի՛ն հընչմամբ երգով. օրհն:

ԴԷ
Տ Ա՛յս ի քրօբէական աթոճ ընդ հօր նրա
տէիր բանդ անլ՛լուհա յսո՛ր խո՛նարհութի
նըստա՛ր մարմնով նո՛ր յաւանակի. ըզ
քեզ

քեզ բարեբանեմք անորում չարացն մե
րոց: Ո՞ր ի սրօքէիցն սրբառանց ձայն
նիւն անդադար օրհնաբանիս. այսօր
ի դասուցեբայեցւոց որդի դաւթի փա
ռաբանեցա՛ր. ըզքեզ բարեբանեմք:

Ո՞ր ի հրակեօրպիցն երգաբանեալ հընչ
մամբ ի բարձնուս օրհնաբանիս. այս
օր ի ծերոց և ի տղայոց գովեցա՛ր ուխան
նա երգով. ըզքեզ բարեբանեմք:

Ի՛շ Խոր օրհնեցե՛ք բարձր անարեք ըզ
նա յաւիտեան: Եւսօ՛ր ըզգանուստ
փրկչին մեծօրոյ. ցընծուե՛ք տօնէնոր
երուսալէմ. Ժողովուրդք որք
ի հեթանոսաց. բարձր: Եւսօ՛ր ընդ
մանկանց եբրայեցւոց. զհինանուրցն
Եկեալնոր արքայ ի սիւ՛ն. ման
կունք սուրբ Եկեղեցւոյ. բարձր:

Եւսօ՛ր ընդ ծերոցն օրհնաբանից. ու
րախուե՛ք բարեբանեցե՛ք զանմահ թա
գաւորն Եւսեա՛ւ. քահանայք հո
գեւոր երգով բարձր անարեք ըզնա
յաւիտեան:

Աւրախելի յոյժ դուստր սիւնի պայ
ծառանցիր երուսաղէմ զարդարեալ ըզ
դրոնըս քո քաղաքդ աստուծոյ:

Քան

Բանգի քս ի՛ր էնն ի յոթնու փանայ.
 Թ^ա անյսօր մըտանէ ի քեզ նըստեալ ի վերայ
 21. 7 յաւանակի նորոյ: Օ՛րբք և տղայք ոս
 տովք ձիթե՛նեօք միաբանութա՛ք ե՛ր
 գէին: օրհնու՛թի՛ յորդոյ դաւթի օրհ
 նեալ եկեալ անուամբ տն:

Բ^Է Լրախլէ՛ր եկեղեցի՛ս: Ի՛ գալըստեան
 ո՛ր միածնին: Լրախլէ՛ր և յընծա՛
 հանդերձ ամենայն սըրբովք:

Խընդա՛ յոյժ գոհատըր վերին սիօնի:
 ահա թագաւոր քո գայ նըստեալ ը յաւա

Օ^ա անակի՛ նորոյ. անդա՛ր և փըրկի՛ն փըրկէ
 9. 9 և կէցողցանէ: Օ՛ղաւթացի՛ր և բեր
 կրեաց ժողովուրդ տոյ. մատո՛ զոստըս
 ծաղկեալըս հաւատով և աստ. օրհնեալ
 ո՛ր եկի՛րրդ թագաւոր տիեզե՛րաց:

Օ՛րբի՛ ստոն թագաւո՛րն ո՛րէն ի
 յոթնու փանայ. տեսա՛ք ի յերկրի
 նըստեալ ի նոր յաւանակի:

Ր՞ոնդ անաջե՛լեալ անբային դասք ե՛ր
 րայեցոյ. ծեքն ո՛տտովք ձիթե՛նեօք
 և տղայքն արմաւե՛նեօք:

Օ^Է Բ^Է Լրախլէ՛ր եկեղեցի՛ս ձայնի՛ն գոչին երգ
 12 13 նոր. բարեբանելով զանըմա՛հ թա
 գաւորն:

Լ'նըսկի՝ զբըն բանըն հօր ո՛ր ի վերայ դկ
 քերօ՛թէի՝ ցըն հանգչի՛. այսօր ի վերայ ճ
 յաւանակի նորոյ նըստեալ՝ օ՛րհնեալա՛ր տր
 քայ եկեալան յաղթէ՛լի թա՛գաւորն: Թգ
 Յաւա՛ջքան զյաւիտեանս որդին ո՛ր ի
 վերայ քառակերպի՝ ցըն բաղմի՛. այսօր ի
 ծերոց և՛ ի տղայոց փառամտեցաւ. օ՛րհ:
 Լ'կայք նոր ժողովուրդք ընդ անմա՛ր
 մնոցըն դասս բաղմու՛թեան. ըզսա՛ հընչ
 մամբ երգով քաղցը՛ր ձայնիւ փառա՛
 տրեսցո՛ւք. օ՛րհնեալ:

Լ'յսօր ընդ հրակերպեան դասո՛ւցն օրհ բկ
 նա՛բանէ՛ ի՞նչ ծերքն զստո՛ւ Յ ՏԷ
 և՛ տղայքն արմաւէնեօք. զվսանընա՛ հ
 օ՛րհնեալ եկեա՛լ ի յանո՛ւ հ ՏԷ
 Օ՛ր սերօ՛թէք ըն ծածկաբար ընդունիլ
 ոչ բաւէ՛ ի՞նչ ի վերա՛ Յ ՏԷ յաւանա
 կի՛ նորոյ նըստեալ բարեբանեցաւ ի
 տղայոց. հիսանը՛: Լ'յսօր ընդ ծերոց և՛
 ընդ տղայոց օ՛րհնա՛բա՛նո՛ւ թեցըն վեր
 երգէ՛ Յ ՏԷ մք. նորոյ արքայիդ է՛
 կեալ յերուտաղէ՛ծմ. զվսանընա՛ հ ՏԷ

() օրհնեալ եկեալ անուամբ տր
 նեալ ո՛ր գալոցդ էս:

բ. ճ

անգաւոր գործով քո յաշխարհս
 մըտեր ի քանդանքն երո՛ւսանդէ՛ ծմ-
 նըստեալ ի վերա հոգեղէն նոր
 յանձնակի՛ւք. կոչել զհեթանոսս
 յերկրպագութիւն: Ահա քնն ստուգ
 ձիթենեօք և տղայքն ոստովք անմա-
 լենեօք. և երամ երամ դասունքն
 աղանդակի՛ւք. ուսանա՛ւ օրհնեալ
 եկեալ ի յանունն տեառն:

Յընծացաւ սուրբ սիօն բերկրեցան
 սուրբ եկեղեցի՛ք. և խնդութեամբ
 բաղմաւ ելին ընդ անա՛ւք. օրհնէին
 զգալուստ քո փրկիչ յաշխարհ:

Յորժամ եկըն Յս յերուսաղէմ ի քա-
 ղա՛քն. ընդ անաջելին ծերքն ոստովք
 ձիթենեօ՛ւք. և զի՛նք որդին փառաւո՛ր
 բէին: Ի՛լեռնէ՛ ձիթենեանց տա՛րածա-
 նէին մանկունքն ըզհանդերձս իւրեա՛-
 ծնց և ստոս ի ծառոց բերեալ մատո՛ւ
 ցանէի՛ւք. նա՛մ որդւոյն սուրբ թա՛-
 գաւորին: Ստուգ և տերեւալ ձիթ-
 թենեօք. եբայեցւոց մանկունքն օրհ-
 նէի՛ք.

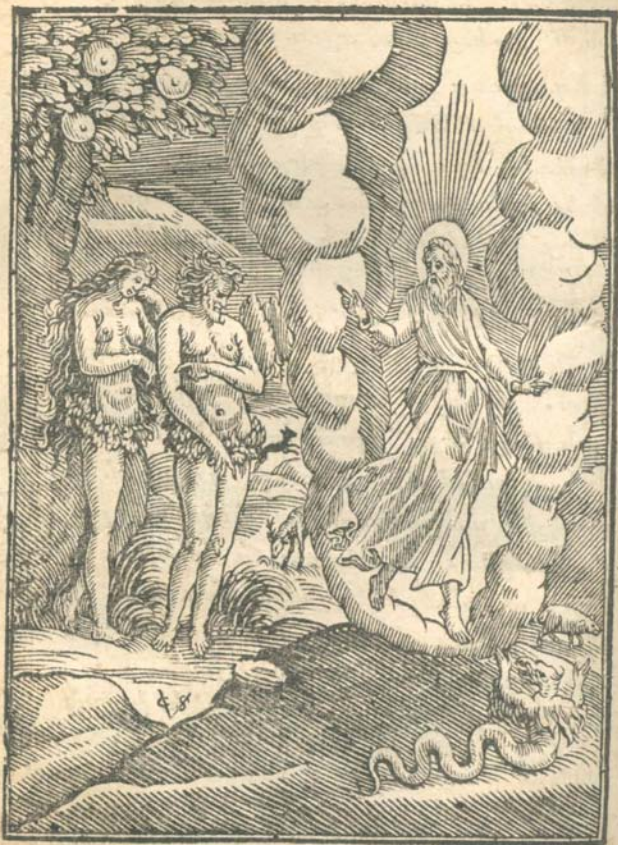
նէի՝ ծն. ուրախ լէ՛ր Երուսաղէմ քա լայն
ղա՞ւլք. և ցընծա՞սի՞՞ն մայր Եկեղեցի՛: 66 10

(զալուստ քո քրիստոս այսօր յԵրու
սաղէմ նո՛ր Եկեղեցի՛ սո՛ւրբ. յաղ
թանկան Երգո՛վ բարեբանեմք. օրհ
նեալ Եկեալ անուամբ տ՛ն: Ո՛ր վասն
մերոյ փրկուլթեան յաւանանի՛ նըս
տիլ յանձն առեր. ընդ մանկո՛ւնսն
բարեբանեմք. օրհնեալ: Թաղաւոր
Երկնաւոր. զԵկեղեցի՛ քո անշարժ սլա
հեա. և զԵրկրորդադո՛ւս անուանըդ:
քոմ պահեա՞ս ի խաղանդութեան:

Ի յարութեան յաւուր գալլստեան տ
փրկելն՝ տա՛րածանէի՛ն մանկո՛ւնքն ըզ Սաղ
հանդերձս. և անդադա՛ր ձայնիւ օրհ 8. 3
նէին օրհնեալ Եկեալ անուամբ տ՛ն:

Ո՛ստս ի՛ծառոց բերեալ մատուցանէին
տ՛ծ որդւոյն առ ճանապարհան. և:
Ի՛ծերոց բրդխեալ օրհնութի՛ և ի տղայ
ոց փառաբանութիւն. և անդադա՛ր:

Յօձէն սրտորեալ նախնիքն և պրաղլոյն կե-
րան, զըրկմամբ յանմահ կենաց զտերևն
ըզգեցան:

Նեղն ի հօրէ ծնեալ ո՛րդի
յանէից դոյնցոյց զեղեալքս
զեղեալին և զեղե
րաւորս Էութի. ան
րարածք ամենայն

տուք փառս անարշին յանձնենից:

Այնտե՛ր աներեւոյթ փառացւոյն հօր ի
պատկեր բարերարութե իւրոյ. անար
ըզ մարդկային բնութիւնս. անար:

Եւն ի հօրէ լուսոյ ծագեալ լուսա
փայլ զարդարեաց զաղամ. ի դրանտին
եղեալ անմահ տընկոյն երկրադործ.
անարածք ամենայն:

Եկայք որդիք մարդկան այսօր ո՛րքան Եւն
ցուք ըզհօրն ըզվրտանդ՝ որ մերկացաւ
մեղք ըզփառս արարչին. և զգեցաւ Եւն
ըթըզեւոյն ծածկոյթ փոխանակ ան 3. 7
ճառ լուսոյն: Գոյեցէք զորդին առ
տաւածոյ այսօր ցընծութեամբ ո՛րդիք ա
ղամայ. ո՛րեկն ի խնդիր եղծեալ պատ
կերին. և գըտեալ նորոգեաց ի փառս
անարին սլանմով ճանին:

Եւն սորոգօղ բնութե մերոյ յիտուս.

Ս
1120

որ ի խորհուրդ հընդհանրեան մարդոյն
զանալըտուղն այսօր. չորացնուցել զթը
զենին. և ըզմեզ ի հնանցեալ մեղաց նո
րողեա ի կեանս անմահ:

Տ Ո՛ր արարիչ դէս յաւիտեանից. և ստեղ
ծել զարարածս անենայն յոչ ընկ.
ըզբեզ օրհնեմք անձ հալոցն մերոց:
Ո՛ր թագաւորդ ես թագաւորաց. և
չնորհես բանաւոր կենդանի մարդ ի հո
ղն. ըզ: Ո՛ր ապաւինդ ես մոլորեւորց.
և խնամես զյուսանցեալսն ի բեզ քո տես
չութիւն. ըզ: Բզ անձ օրհնեցէք եւ
բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան:

() օրհնեցէք () թագաւորն և զան
որ նըմա միայնոյ վայելէ օրհնութիւն.
եւ: () օրհնեցէ () ի ծանա յոյ
մեզ սքանչելի խորհուրդ սոլբ երբոր
դուութեանն և զմի անծութեն քրիստոս.
եւ:

Ո՛ր անեմեսեան գըթած քո թագաւոր
խաղաղութեան. ըզբեզ անդէմք միայն
մարդասէր: Ո՛ր սոմ այսօր փափաքեալ
ցանկայր հողւոյ և մարմնոյ. մայր ո՛ր
դւոյք իւրոյք խընդրէր ըզ բարձրա
դոյն ըզփառս յերկրին կենդանեաց:

ՏԸՆՈՂԴ

Տըւօղդ ըզկեանս անմահան քեզ աղա
զանկեմք և միաբան հայցեմք. շնորհեալ և
մեզ տէր կալ ի յայնմ քումն:

Բ՛ղքեզ օրհնեմք որ բաշխօղդ ես բա
րօւթեանց և հայցեմք որսէս ի մար
դասիրէ. ընդ մօր քո ընտրելոցն զիմա
նալի աշխարհն: Օհ դուես տր յորմէ
հայցէր մայրն հաւատով հանդերձ որ
դուովք սրբեցելովք ընդ անմէ քո ըզ
փառս և յահեկէ. ընդ որս և մեք աղա
շեմք զի դասեսցես ընդ տբ ըս քո:

Լ՛յլ դու բարձրեալ փրկիչ որ վաստն
մեք խոնարհեցար. արժանի անա ըզ մեզ
ըմայնէլ զբաժանկ սրատուիրնի կենաց քոց
տր. որով կացցուք յայնմ քումն ի
հանդերձեալ քում գալըստեանն:

Յէք զանունը ն տն: Լ՛աւ լէլուիայ
աւէ լուիայ. աւա լէլուիա:

Լ՛յսօր ընդ զօրս երկնից համաձայնեալ.
միաբանական ձանձիւ երգեմք անեմ
լով. աւա լէլու: Երկրաւորքս ընդ
երկնայինսն հողեղէնքս ընդ հրե
ղէնսն. մի:

Ո՛ր յանէից գոյացնէր զքո զարարածս
ի սկզբանէ. ի սրտիւն տն թեւդ

քո ստեղծէր զմարդ ի հողոյ. Ժաման
դել նըմա զանպատում ըզկեանսն:
Իսկ պատրանօք բանսանկուին ի դրախ
տէն արտաքս անկեալ. ի յաւթ կենդա
նութեն մահառիթ պըտողով մեռեալ.
մերկացաւ ըզփառս անըստուեր լուսոյն:
Եւ յու փրկիչ բարերար որ մարմնա
ցար ի ք. կուսէն. և հեղմամբ անեանդ
քո բարձեր զյանցանս նախաստեղծին.
փրկելով ըզմեզ յանիծից նորա:
Ար ըստ պարտեաց նախահօրն յանձն
առին յօժարութեամբ. ըմպել զբաժանկ
չարչարանաց ընդ քեզ որդիքն զեբե
թեայ. շտրհեա մեզ Թր ըզբաժանկ քո
փրկութեան: Իմիւս անգամ քո գալըս
տեանն յորժամ գնս դատել զերկիր.
ընդ նոսին դասակորեա ըզմեզ ի փառս
յաջակողմանն. որով հանցուք քեզ զօրհ
նութիւն յանըստառ յաւիտենին:

Տասանց կուսա նայ.
 հընկից իմաստ նոց.
 և այլոցն անմ տայ :

բկ

մանտոնն կոնսանքըն պանրաս
տեալ իւղ լանպտե՛րաց. ելին ընդ
ռուս՝ ջ երկնաւոր փե՛սային վա՛
ռեա՛ւ լանպտե՛րօք: Իսկ յիմանրաց կոն
սիցն ո՛ւնայնացեալք ի յի՛ւղոյն. անպատ
րաստ գը՛տա՛ն գալըստեան փե՛սային՝ շի
ջեա՛ւ լանպ: Ս անն ո՛րոյ ե մեք պանրաս
տեսցո՛ւք իւղ հո՛գեա՛որ. զի մըտցո՛ւք ի յա՛
ռադա՛ստ. անմահ փե՛սային վառեա՛ւ:

Յորժամ յերկնից փա՛ռօք գա՛ս քսնըս
տիս յաթո՛ւռ դատո՞ղա՛ կան. ե՛ բաժանես
զազգս ամե՛նա՛յն. յաջանկողմանն քո՛ւմ
դառեա ըզմե՛զ ընդ յօգեանցն:

Ս 2533 **Յ**որժամ զտանգանդ սլանաւ իրանին պա՛

Ս 2520 **Ս**անջեացես ի ծա՛ռայիցն. ընդ կը՛րկնա՛

շահ քանքանրա՛յն. արժանացո՛ր ըզմե՛զ

բրիստոն ո՛ւրախութեա՛ն քո՛ յեկինս:

Յորժամ կո՛չես ըզհրաւիրեալսն իսկըզ

բանէ՛ անխա՛րհի. ժառանգե՛լ ըզպատ

տանտեա՛ն ըն. հո՛րհեա՛ մեզ ընդ նոսին

զարքայութի՛ւն քո՛ բրիստոն:

բձ

հ

Որ սքանչեւիւդ ես ի բարձունքս տէր

և ահա՛ւոր իմջ երկրի՛ անուն քո

սուրբ

սո՛ւրբ. օրհնեալէս նորժ հարցըն մերոց:

Ո՛ր զհաւանտացեալն ի քեզ պահեալ և
ըզ չարսըն պատժեալ. դորժակցօք ջրովք ()⁴⁶
սո՛ւղմամբ յանդունդս. օրհնեալ: 7. 23

Ո՛ր հաստատեցեր ազգ ի մարդկան հրով ²
փորձիլ ի յերկրորդումն. պահեա անա ^{Պէ}
բան ըզքո փրկեալքս օրհ: 3. 10

Ի՛նչո՛ր օրհնեցէք ե՛ւր թարձր անարեք ^դ
ըզ նա յաւիտեան: () օրհնեցէք () Թա

դաւո՛րն յաւիտենից քո՛ որ եկն և փրկ
կեաց զնձ անարածս. ե՛ւր թարձր ան:

() օրհնեցէք Ո՛ր արար դա՛լըստեամբն ի՛ւ
րով զփրկիութի՛ն որդւոց մարդկան ե:

Ե՛ւր անարածք պատուեալք ի հրեշտա՛
կաց զերժեալք ի խաւարէ՛սն լոյսն. եւ:

Թի՛ւսիմ. Թա՛գաւո՛ր փառաց քեզ ^ո
սպանեցուք պատրաստեալք անթնուք.

ընդ անաջել ո՛ր գաս ի դատել զերկիր:

Ի՛նչա՛ղօտ վառեալ լնպտե՛րք հաւատոյ
ընդ դասս իմաստուն կո՛ւսանայըն. մըտա

նել ի յանգագաստ լ՛եք կնաւո՛ր փե՛սային:

Փո՛ւթանցովք կանխեալ յանա՛ջ քան ըզ
ձայն աստուածային բարբառոյն. զի՛

մի՛ մնասցուք անտա՛քս ըստ շիջման հինգ

կո՛ւսանայն:

13. 3 **Ա**ր նըստիս ի քրօքէս անըւած բանդ աշխ
 Եր օր վասըն մէր խոնարհութիւն նըստար
 ի լեւրի նըն ձիթեւեանց. օրհնեմք ըզքեզ
 անդադար երգով: **Ա**ր համանդոյդ ես
 խորհրդոյդ հայրենի. աշակերտաց
 քոյ ծանուցեր ըզխորհուրդ քո գալըս
 տեանդ. օրհնեմք: **Ա**ր յամենայնց ես
 արարիչ և ըստեղծիչ կենդանութեան
 այսօր ըզծած կեանք խորհուրդ երբոր
 դու թեանդ յայտնեցեր եկեղեցւոյ սըր
 բոյ քոյ: օրհնեմք ըզ:

4. 3 **Ա**հաւոր ես թագաւոր քրօքէականն ձայն
 13. 3 **Ա**հաւոր ես թագաւոր քրօքէականն ձայն
 ձիւ օրհնեալ. ի յերկինս ի յերկրի և
 յամ ժամանակի: **Ա**հաւոր ես թագաւ
 որ որնորոգէս զքո զարարածս. համար
 տես ի հաւատս ի գիտութիւն ճշմարտութեան:
 13. 3 **Ա**հաւոր ես ըզմեզ քո ի միւսան
 գամ քո գալըս տեանդ. յորժամ ծա
 դիս ի յերկնից և նորոգէս զքո զարա
 րածս:

4. 3 **Ա**հաւոր ես մեզ անըւած թեւ ընդ ի
 13. 3 **Ա**հաւոր ես մեզ անըւած թեւ ընդ ի
 մաստունն կուսանանցն. և զհոգւոյ մերոյ
 լնայտերըս պայծառացո: **Ա**րկընչիմք ի
 քեզ տէր զարհուրեալք ի պատասխա
 նւոյն. զամենն ասելով եթէ ոչ գի
 տեմ:

ան՝մըղձեղ: Յորժամ գան փառօք հօր
 դատել ըղտիեղերս ն՝մ: շնորհեա և մեղ
 ան՝ր կալ ի յանձն քումմէ: Բանցի մեղ
 գնուեն ողորմութե՝ երկնաւոր փեսայ
 ին. և մըտցո՛ւք ի յառանգաստ ընդ ի մաս Ս^ա
 տուն կուսանսն: Եւ մաննեսցուք ընդ 25 10
 անաջ փեսային և մըտցո՛ւք ի յառանգաստ
 նորա. զի մի մնացո՛ւք արտաքս ոնդ զյի
 մար կուսանսն: Պայծառանցին լաղ
 տերըք հողոնց մերոց. և բազմեցո՛ւսցեն
 ըղմեղ ընդ հրաւիրեալսն ի կոչումն ար —
գձ
—
 քայլութեանն երկնից:

Կանոն Սեփե Զորեւ շաբաթին:

Մ'ր յանձն փառայ բազմեալ ընդ
 հօր անըսիր զբնակից բանդ. այս
 օր բազմիլ ը հողեղէն սըն յանձն
 աներ. օրհնեմք զեկեաղդ ի փրկութի
 անխարհի: Ո՛ր անձառ նծութեամբդ
 օծեալ զքո՛ ծառայակա՛ն կերպ. այսօր
 հաճեցար օծանիլ իւղո՛վ ի մեղաւորաց.
 օրհնեմք: Ո՛ր կենարար թաղման քո՛
 գո՛ւշակ զիւղոյն ծանուցեր զօծո՛ւմն. այս
 օր յողային յայտնեցաւ խորհո՛ւրդար
 ծանթսի՛րութե՛ն. օրհն:

Ո՛ր խորհրդեա՛ծ մը ընդ հօր և հո
 ԳԼՈՅՆ անրան ի պատկեր իւր ըզմանդն
 1. 27 առաջին. այսօր որդիք մարդկան ժողո
 վեան խորհին մատնել ի մահ զորդին
 ան: Յո՛ւդա ծյ սիրոյն աշակերտ փոխա
 նակեաց զանտէլութիւն առ վարդապե
 տին. մատնելով քահանայիցն ընդ երե
 սոնն անծաթոյ Ո՛ր զանմեան ծյն տնօրի
 բանը կամաւ յանձնառէր փրկելիչ ընդ մե
 ղանորանցս. վասն անձառ խոնարհութե
 ըդ քո և մեզ ողորմեաց:

Տ Ո՛ր խորհրդոց ես տ'ր տըծ անմահ.
 զծածկեալ խորհող չարին անպակասել
 վանեա. ըզբեզ օրհնեմք ան հանրան մե
 ըոյ: Ո՛ր ըզնախնոյն աբրահամու զհան
 դէս. խորանգոյնս ծանուցէր անտեօք
 որդւոյն պատուեալ. ըզբեզ օրհնեմք:
 Ո՛ր շնորհեա ծածկելոյ յայտնի գոլ յո՛ւ
 դաս անծաթոյ զանհասանելիդ մատնէր
 ըզբեզ օ. ի զտ'ր օրհնեցէք եւ՛ բարձր
 անրարէք ըզնա՛յալ խտեան: Օ բնակեալն
 ի վերին զօրսն ծածկապէս խորհող.
 քահանայքն հոլոնեալ վաճառէին զան
 և՛ բարձր: Ո՛ր վասն մեր համբերեաց
 բանտարկութիւն. կամաւ վաճառի տըծ
 բանն. և՛ բան:

Միշտ Եւսեփն ի չարութենէն իւր
 յաւիտենից. որ բանիւ զարարած իսկ
 հրդու ճիմեցուցեր: Միշտ սրա
 ընդէս մեծութենէն անծաթոյ վաճառե
 ին յանձնառէր զամ համբերելով
 վասն մեր: Միշտ սր թագաւոր թա
 գաւորաց ի ծառայէ դատապարտեալ. զի
 ըզմեզ փրկեսցես ի յանիծիցն անբանաց:

Միշտ եկեալ կամաւ փրկիչն անիմա
 նիլ յանօրէն ժողովըրդէն. վասն փր
 կութեան հեթանոսաց: Միշտ մատնի բանն
 ի բանաւոր հօտէ. եւ յառաջնոց դատա
 պարտի յանօրինաց ժողովըրդէն. վաս:

Միշտ հողն ըզմորն դատապարտէ. եւ ար
 ծաթոյ վաճառի անարիւն անարածոց. վ:

Միշտ ըսքանչելիք այսօր տեսանեմք
 յանաւորսն ի մէջ հողեղինաց. անարածք

անարչին ըսպանութի իսկ հին զխորհուրդ:

Որ բանիւն իւրով զերկինս եւ զերկրորս
 հաստատեաց յոչնչէ գոյացուցեալ. վա
 ճառի այսօր դիւրագին ընդ երեսոն

անծաթոյ: Ով յոգաս անտանտելի

երկնաւոր վարդապետին սպանութեան

իսկ հին զխորհուրդ. մատնելով անօրի
 նաց զի խաչեսցի ի մէջ երկրի:

 10

 11

 12

 13

 14

 15

Քո անճառելի իւր խոնարհութեամբ.
մաքրեաց զիւր զաշակերտսն ոտիցն լու-
ացմամբ:

Երաճգօղն երկնից մըշտընջենա՛լ
 Լոր հօր ո՛րդին . ներդո՛րծեա՛լ
 Խմո՛վս իսկը քան ըզհրա՛շս . ծա՛
 ույն առեա՛լ ըզկե՛րպ անկողնալտելի
 Խծութեամբն : Բանին զմաքրեցելոցն
 Զրո՛վ զոտըս լըւանայր . զի զխոնարհու
 թիւն ի նոսա՛ տըլաւո՛րեցէ . երրոր
 դո՛ւթեանն զո՛ւ օթե՛վան :
 Բաշխէ զմարմին իւր և զարին ընո՛ւր
 ուխտ անուանեալ . և յիշատակ կամա՛
 ւոր մահուանն . մերձեցելոցս ի նա՛
 սըրբութեամբ :

Երբեք լուսոյ և ճառագայթ անշիջա՛
 նելի լոյս . ո՛ր լըւանա՛լ յանճն ա՛
 ուր զոտս աշակերտա՛ցն . մաքրեա՛լ ի
 մէնջ ըզմէգ խաւարին խորհրդոյ և լու
 սաւորեա՛ զմեզ : Ո՛ր մարմնով և արեամբ
 քո ցոլցե՛րըզթաղուի մե՛ղաց . ո՛ր ըմբ՛շտ
 պատարագիս ի մեզ անծախապէ՛ծս . մ :
 Ո՛ր քաւիչ զայս նոր ուխտ ցուցե՛ր յետ
 առաջնո՛յ քոյ . մահացելո՛ցս ի ճաշակ
 մանէ նախահօ՛ծրն . մաքրեա՛լ ի մէնջ :

Յօդ
 13.5

Ո՛ր ետդ ի՛ յերկինս և ի՛ վերայ երկրի .
 այսօ՛ր յանձն առեր լը՛ւանա՛լ զո՛տս աշա
 կերտանցն . և զի՛ս լը՛ւա՛քս ի մեղաց խմոց :
 Ո՛ր բարեբոնիս յիմանալի՛ զը՛ւարթնոցն .
 հաճեցար մարմնով պատարագիլ . անա՛
 և զի՛ս արժանի՛ անտուածային շնորհիդ :
 Ո՛րո՞յ անթո՛ւ քե՛րօքէ ի վերնատունըն
 բազմեցար . կենարար բաժանկանդ ըզ
 մեզ փրկեցեր . փրկեա՛ և զի՛ս յաւի
 տենից ի հրոյն :

Քրիստոս անձն զասըն մեր խոնար
 հեցար ի կամաւոր չարչա՛րանս . լը՛ւացեր
 զո՛տս աշակերտանցն այսօ՛ր ի սո՛ւրբ վեր
 նատունն . անշէմք փրկի՛չ ո՞ղո՛ւմեա՛ :
 Ո՛ր կազմեցեր սեղան խորհրդոյ և ար
 բուցեր յանմահական բաժակէն . սը՛ր
 1423 բոց քոց առաքելոցն այսօ՛ր ի սո՛ւրբ վեր
 նատանն . անշէմք : Անքրեա՛ ըզմիտո
 և զխորհուրդըս զի և մեք հաղորդեցուք
 սը՛րբութիւնք . ընդ սըրբոց քոց անա՛քելոց :
 Ո՛ր վասըն մեր յերկրի՛ երևեա՛լ զամե
 նայնըն կատարեցե՛ր ստո՛րինանցն . ա՛յս
 օ՛ր կատարո՛ւմն ըստուե՛րական տո՛նիցն .
 որդի՛ յայ՛ ո՞ղո՛ւմեա՛ : Արդ ճիշմա՛
 ըիտ և գա՛ն ուն անարպա՛տ ո՛ր դատապար
 տե

տեցեր ըզմե՛ղս ի՛ մարմնի. սյսօ՛ր խո՛
նարհեցա՛ր ի լըւանա՛լ զո՛տս անձա՛կեր
տանցն. ո՛րդի՛նք ուղո՛ւ: Բա՛ն հօ՛ր և
քանձանայապե՛տ ճըճմարիտ. ո՛ր զաշ
խարհակեցոյց ըզմարմի՛ն և զանրիւնրդ
քո՛ բաշխեցե՛ր յանաբեալսն. ա՛յսօ՛ր
հաղորդին հոգեղէ՛նքս անձայի՛ն խո՛ր
հըրդւոյդ. ո՛րդի՛նք:

Յորմէ սանրեալ սերօբէքն ո՛չ իշխե
ի՞նչ նայի՛լ. ա՛յսօ՛ր ի ծառայի՛ կերպա
րանս եղե՛լ նախայանիտեան բանն. օրհ
նեցե՛ք ըզնա՛ հոգեւոր երգով: Ա՛ր զըս
տուերակերպն այսօ՛ր ճըճմարտապէ՛ս կա՛
տա՛ր եանց. լըւանալո՛ւ վ զո՛տս աշա՛
կերտանցն ի պատրանս՝ Յըճնամնոյն.
օրհ: Ա՛յսօր վերըստին նորոգեցա՛ք ի յա՛
նիծից նախա՛հօրն. ճաշակե՛լ վ ըզ
մարմին և զանրիւն որդւո՛յն անտուճոյ. օ:

Այսդ ի հայրական ծնոյն ծաղեալ հալա
ծելով զխաւար մեղաց. կէ՛նա՛րարդ յայտ
նեցեր այսօր զխորհուրդ ընտրեալ քոանշա
կերտանցն. օրհնեալ եկեալդ ի փըրկուի
մեզ անձ հարցը՛ն մերոյ: Օ՛ր օրհնեն
դա՛սք լուսեղէ՛նք զո՛տս տաժանեալըս լը
ւացե՛ր զանիծիցըն մերկացեալ ի մէնջ
ծանձ

բձ
հ

ծածկոյթ ըզգեստ ծառայի սփածաթ. օրհ
նեալ: Անաստականութե՛ն անդեւը զկէն
դանսըմբող. բաշխեցե՛ր զմարմինըդ. քո.
նորոգե՛լով ըզ մահացեալսն յանցա
նօք ի պատրանաց թշնամւոյն. օրհ:

Գ Երեք Նաւագայթ փառաց հօր և պատ
կեր բարերարութե՛ն. որ ըզգեցանն այս
օր ըզգեստ ծառայական կերպի. ըզնայ
նմազինք օրհնեցեք հոգւո՛ր երգող:
Որ անճառ խոնարհութե՛ք ի մաքրումն
ուրից անակերտացն. ըզ մարդկային ազ
դի գընացս ուղղեաց ի յերկինս. ըզ:
Որ բաշխամբ կենդանաբար խորհր
դոյ անասական ճանկմամբն. հրաւի
րեաց ըզմեզ յերկնից արքայութե՛ն. ըզ:

Գ. Դ Երկօղդ ըզլոյս սրտէս զօ՛ր թոյ. այս
օր անճառ խոնարհութե՛ք ի վերնատուն
ըն խորհրդոյ. ըզգեստ ծառայի ըզ
փածանիլ յանճն առեր. օրհնե՛մք
զեկեալդ ի կամաւո՛ր չարչարանս:
Որով երկրպագէն դասք հրէշտական
խոնարհեցար ի լուսնալ զմարտ հողե
ղէս. բժժչկէ՛լ սոքօք ըզ գարշապարս
նախահօրն բժժչկեա՛լ զհոգւոյ խոյ
զհիւանդութիւնս:

Ա՛ր ի խորհուրդս փրկականս եկեղեցւոյ բաշխեցեր աշակերտացն զմարմինսդ քո. նսրողելով ըզ մահացեալսն ի ճաշակմանէ. հաղո՞րդս այսմ ընկալ ըզ մեզ միայն մարդասէր:

Ա՛ր անըսկիզբն յէութե՛ դէս անտը՛ւած. սյսօր ըզգեցա՛ր ըզգեստ հոգեղէ՛ն ծառայի՛ ծածկելով ըզ մեղկութիւնն անխա հօրն. օրհնեալ եկեալդ ի փրկութիւնն ազգի՛ մարդկան: Ա՛ր վերծրհնիս ի հրեղէն քերօքէ՛նց. սյսօր եկի՛ր կամաւ ի վերնատունըն խորհրդոյ. լուացե՛ր զաշակերտսն յօրինակ վասն մեր. օրհնեալ եկեալդ: Ա՛ր յաթոռ փառաց նընտին ընդ հօր. սյսօր բազմի՛լ ընդ աշակերտսն յանձն առեր. բաշխելով ըզ մարմինն և զարիւն քո սուրբ. օրհնեալ:

Ե՛ր յօ՛ր կանգնեցաւ ակազան մըկըրտութե ի թողութի մեղաց մերոց:

Ե՛ր յօ՛ր տըրն մեր լուանայր զոտս աշակերտացն և պատուիրէ՛ր զայս անելով: Սի՛նքն ի ձէնջ եղբարք մատնէլոց է զիս ի մահ և օրոշի՛ յաշակերտացդ:

Օայն լուեալ պետրոսի անկա արկեր ան յովհաննէս հարցանել թէ՛ ո՞վ իցէ:

Բանըն

Բանքն զոր անաց յն՝ տըրտմէ՛ցոյց զի՛ւր
զանձակէ՛րտան և խռովեցան ամե՛նեքեան:

' յսօր ի կատարն ընմն աստուած դձ
 ային ընթրեացն որ ուխտի ձիւ
 մարտութեան քն . ի վերնա
 տունն խորհրդոյ տաճարմեք ժեան յո՛ւ
 դան ի հօտէն փոքո՛ւ ուստի և դո՛ւ
 գանն աստուծոյ . դիմեալ կամա՛ւ ի մահ
 խաչին՝ առի՛բանալ ըզմեղս աշխարհի .
 վանն ո՛րոյ խնայեա ի մեզ քն կամա՛ւ ո՛ր
 քո չարչարանօք : Ե՛ւ յսօր որ ի հրեղէն
 զօրաց երկնից միշտ փառաբանեալ երկր
 պագին բանդ . աղօթէ՛իր առ հայր մար
 մնով ընկալեալ ընդ հօր, ըզքո՛ վանն
 իմ զսրաղատանս . ուստի կամա՛ւ կրե՛
 ը՛վ զե՛րկնւղ ի հրեշտակաց զօրանայիր
 զօրացուցիչդ երկնաւորաց և երկրա՛ւո
 րաց . վանն ո՛րոյ : Ե՛ւ յսօր յանա՛ջ նըշա
 նակեալ հրամանն քո կատարելը յա՛՛ն
 շակերտաց դանն . քանզի զհօ՛վիւրդ քա՛ջ
 հարեալ ցրրուեցա՛ւ հօտն ըստ մարգա
 րէին . և կապեցար անկապելիդ՝ ի յան
 նայէ և ի կայիափայ դատապարտեալ . ի
 ծառայէ անպտակեցար և նախատանաց
 Թո՛ւք կե՛րպարանըդ հօր ընկալն . վա՛
 Ե՛ւ

2243
 137

1822

Եւ յսօր ըզվէ՛մ ըն հաւատոյ շնորժեալ փոր
 ձողին խաբէութե՛մ մնրտ . առ ի քէն
 Թողացուցեալ ըզ մարդկային տրկա՛րո՛ւ
 Թին յանդիմանե՛լով . և առ յոյս դարձ
 ի մեղանւորաց ո՛ր դսուհնապէս արտա՛
 սուե՛լովն ընկալաւ ի քէն երկէք հարց
 մամբ սիրոյն զերից ուրացո՛ւթեցն ըզ
 բժժըշկու՛թիւն . ընդ նմին բժժըշկեա՛
 ըզմեզ քս և շնորհեա մեզ անտանո՛ւ և
 անդաշխարհութե՛ւ :

Եւ յսօր զոր երկնային լուսեղինացն ա
 հիւ պատուեալ բանդ անտըւած նըսե
 մացեալ դասք եբրայեցւոցն . զի մանա՛
 լի ընտդ ի գիշերին ջահիւք և սո՛ւսերօք
 եկեալ ըմբռնե՛լ զանըմբռնե՛լիդ .
 վասն ո՛րո՞յ երկըրպազեմք անճառելի
 քո խոնարհութեանդ : Եւ յսօր զոր սե
 րօքէքն ծածկելին ըզդէմն յահ փա
 ռայ անտուածութեդ իսկ կորըստեա՛ն

Եւ ո՛րդին յսուանս . ի համբոյր մե՛րձեալ
 1445 նէնգութե՛ն ըշանակ և՛ առ ի Թ մահու
 անմահիդ . վասն : Եւ յսօր ընդ գերագոյն
 տնօրէնութե՛լդ քո ո՛րդի անտուծոյ
 հոյլք անմարմնոցն հրաբուհն սեռին .
 սլակուցեալ զարմանային տեսանե՛լով
 զան

273

ցոս տէսանելիդ մատենալ կամաւ ի
 ձեռքս մեղաւորաց. վա: Մ. յսօր բարե Սաղ
 կամք և մերձաւորքք քո հեռի եղեն ի 37 12
 քէն քրիստոս ծնարացաւ և եղբարք
 քո և ցուլքք գէրք պաշարեցին՝ որք ի
 դուրաց և ի փարիսեցւոց. և շուրջ եղեն Սաղ
 շէնքք բազումք զինուորք սելաւտոսի 21 17
 և հերօգէի վասն:

ԲԸ

Մ. րծաթսիրութեամբքն մոլեալ յու
 դա. զիւր ըզմեծ ըզվարդապէան ընդ
 երեսուն արծաթոյ հըրէից ընմատնէր:
 Բ. օնդ որում ես համբուրեցից ասէ ըզ
 նա կալարոնք. ով համբոյր նենդութե
 նըշան և առիթ մահու: Մ. երկացաւ յին
 քէնէ զա՛ծային՝ որ հոգին. և ըզգեցաւ
 ըզսատանոյ որպէս հանդէ՛րձ արկաւ
 զիւրեաւ:

Մ. գիշերին յորում մատնիւր փըրկիւն Սաղ
 մեր ի մահ խաչին էլ ի լեառ ըն ձիթենեց. 14 36
 աղօթելով զայս ասէր հայր անցո յինէն
 զբաժակս: Մ. սի անօրէն աշակերտին
 թողեալ ըզգո՛ւթ սիրոյ նորա և փու
 թայր առ քահանայսն. ասէր ի՛նձ զինչ
 կամիք տալ զի մատնեցից ըզվարդապէան
 Ս. ողովեալ հըրէիցն կըշտեցին ար
 Ժ. Բ. 5 ծաթ:

ծաթ բազում. անուալ տաճրան առ պիղծ
տոս անեն ի խաչ հան ի խաչ զի հայհոյե
կ' օրինաց:

ԳՃ Նըբր յերկնից անըսկի՛ցքն որդի. ի հո
ղեղէն ի բնո՛ւթէ՛ մարդկան զճարճա
րանքս յանձն առեր. օրհնեմք ըզքե՛զ ո՛ր
էի՛ր յառաջբան զամենայն յաւիտեան:
Ո՛ր անացեր բանի՛ւ լինի՛լ ամ երկրի. ի
յերկրի յանենի՛ կայեալ տեսանէի՛ն ա
րարածք. օրհնեմք: Յո՛րմէ դո՛ղան զըւ
անթուօնք երկնից. այսօր եկիր կամալ ի
խաչ գեղարդեամբն խոցեցա՛ր. օրհն:

Գ Նըբր օրհնեցէք բարձրա՛րաբէ՛ք յաւի
տեան: Նըզինանորոն գեղարդեամբն
1934 յարձակեալ. խոցեա՛ր ց զկող կենարա
րին. բարձրա՛րա: Ո՛ւստի աղբէ՛ւր կեն
դանա՛րար բըղխեալ: լըւա՛ր ց զտիե
ղերս ի մեղաց. բարձր:

Պ Նկեալդ ի փրկու՛թի՛ անգի՛ մարդ
կան. ի ծառայէ՛ յանձն անոնո՛ւ մատ
նիլ ի դատաստան. համբէ՛րելո՛վ վանն
ըզմեղ կէցո՛ւցանել: Մատնեալ պիղծ
տոսի՛ որպէս մահապա՛րտ. ի յաննայէ՛
և ի կայի՛ափայ դատապարտեալ. համբէ՛:
Կայեալ ի յանենի՛ երկրորդ ադամ. վա՛

առաջինն անդամայ պարտեանցն թողու
թեան. համբերե :

Այլ ըսքանչե՛լի՞ և տեսի՛լ ահաւոր զանրա
րիչն երկնի՛ և երկրի՛ անսո՛ր տեսաք ի՛խա
չին : Տեսեա՛լ ըզնո՛րն ի խաչին՝ խաւա՛
րեցա՛լ արեգանին . և վարագոյ՛ր տաճա՛
րին ցե՛լոյր վերո՛ւստ մինչ ի վայր :

Լնարգաւթար խաչեցա՛ւ նո՛րն ի մէջ ՚ի
յանօրինաց . զի լըցցի՛ գիրն ո՛ր ասե՛
թէ ընդ անօրէնսն համարեցա՛ւ :

Ա՛յր թագաւորդ ես թագաւորաց քո՛ ի
ծառայի՛ դատապարտ եա՛լ . հաբերելո՛վ
վասն մեր երկայնամիտ տէ՛ր քեզ
փառք : Ա՛յր պատուական խաչի՛ւրդ քո
քո՛ և սո՛ւրբ արեանըդ . քո հեղմամբ . կե՛
ցուցանել ըզմե՛զ կամեցա՛ր . երկայնա
միտ տէ՛ր : Ա՛յր մարդասիրասէ՛ս վանս
ամենեցո՛ւն ամենայնի՛ համբերեցե՛ր . և
ի մահա՛ւ ըզմա՛հ կոխեցե՛ր . երկայնամիտ
տէ՛ր քեզ փառք :

Ե՛կա՛մ յի՛ հա՛ւանտացեա՛լք երկրորտ
գեպո՛ւք սո՛ւրբ երրորդ ո՛ւ թէն . լո՛յսն
ո՛ր ընդ հօր է՛ յի՛ ու թէն . ի քահանայի՛ց
դատապարտեա՛լ եկեա՛լ ի խա՛չ ե՛ւ լա՛
նել . անըմա՛ թա՛հ թագաւորն :

Օ՛գր

տ

Սաթ
1538

Լսաց
5312

բճ
մկ

դճ
ստ
հբ

Օ՛ր երկինքը ո՞չ բա՛ւելի՛ն տա՛նիլ
զփա՛յտ սրատո՛ւհասի՛ մէկսով բա՛րձեալ
և եկեալ ի տեղի՛ հառա՛փըմա՞ն ի՛
խա՞ց ելա՛նէլ. ա՛նը: Հիացեալ պե՞տու
թեա՛նց երկնից. ընդ թաղո՛ւմն տն՛
ի նո՛ր գե՛րեզմա՛նի. քանըզի՛ն ո՛ր ա՛ն
մա՛հս է՛ յէ՛նէթէ. վասն արարածոց
փըրկութեա՛ն ըզմա՞հա՛հ ճա՛նկեաց.
անըմա՛հ թա՛հ թա՛հաւորն:

ԴԷ

Երգ Կեանքի՛ն, Երեսի՛ն. որ յաղագս հսկման
Սէ՛ծի Ուրեմնոս գիշերոյն ասացեալ է:

յսօր անձա՛ռ լուսոյն ծա՛
ղումն ի փըրկո՛ւթէ մե՛ր կա՛
տարումն խո՛նարհ ի վե՛ր
նաստունն իստուե՛րական տո՛նից լըրո՛ւմն.
նախքա՛ն զընթըրիսըն խո՛րհըրդոյ սիա
ծաւ զենջա՛կ արկօղն լուսոյ. և ջուր ա
ռեալ ծառայաբար զոտը՛ս լուանայր զա՛
շակերտացն: Բա՛նին հօ՛ր փառաց լը՛
սոյ պե՛տրոս մե՛րձիլ յոտս ո՞չ ներէր.
այնըմ՛ ձեռաց ո՛րոյ են գործք երկնից եր
կինք և երկրաւորք. ո՛րով կուրաց աչքք
բացան խուլք և համե՛րք արձակեցան:

ո՛ր վե՛րածեա՛ց զինքն ի՛ ծովէն սանտեանց Սաթու
 ալեացն և լը՛ւեցին: Վը՛լտոյն ընտրեալ 143
 հօտին փոքու սասաէր զխմրհո՛ւրդն ո՛չ
 գիտելոյ. ո՛րով դառնայր և հնա՛զան
 գիւր զոտս և ըզ գլուխս մաքրել մաղ 364
 թէր. գը՛լխոյս ասէ՛ չէ ինչ պիտոյ լուա 13.9
 ցումն ջրոյ զի՛ լուանցալէ. ո՛տից ըդ
 պէտք են մաքրութե՛ յօդի՛ և գլուխս
 օղրբութեան: Վասուց իւրոյ աշակեր
 տաց զոր նախ բանիւ վարդապետեաց.
 այսօր գործով ըզ ծայրագոյն եցոյց յին
 քեան զխոնարհութի՛. սպասանորեալ
 հողեղինաց այն ո՛ր անտեսն է հրեղի
 նաց. տարեալ պաշտօն իւր ծառայիցն
 այն ո՛ր պաշտին ի սրօքէից:

Եթէ՛ օրն ասէ՛ էից և վարդապետը
 բոլորից. զաշակերտացդ և զծառայից
 զնալս լուացի ի հնոյ աղտից. միմեանց
 և դուք համաբնութե՛ ցոլցէք ըզնոյն
 խոնարհութի՛ բարձրացելոյն ի կործա
 նումն և անկելոյ բնութե՛դ կանգնումն:

Օ՛ր մաքրեցեր՝ յաւազանին մաքուր
 ձեռօք զոտըս նոցին, և ուսուցեր խոնար
 հութե՛ յաղթօղ լինի՛լ չար հետարտին.
 և զիմ լուա՛ զտիղմն մեղաց անաշտօք
 սըր

սըրբոյ գընդին՝ և՛ ըզգընացս ուղղեմ զգ
տին խոնարհուածք ելիւք յերկինս:

() ընէ. Լեւորտն ըստ () օգանկոս
Լեւն ամէն ասեմ:

Եւ լից զօրէնսն մօտիսի զոր խօսեցան
Եւ լից 12. 8 իսինայի. Էկեր ըզգառն օրինակին
և ըզբաղարճն ընդ եղեգին. ըզհինն
ինորոս փոխելով ըզստուերն էլոյս ճըշ
մարտելով փոխան գառին ինքն գո
լով գառն անտուծոյ նըլիքելով:
Ի՞նչ բաղարճին հաց անխըմար ետ
ըզմարմինն իւր զերկնաւոր. ըզկուսա
ծինն անսերմնաւոր զանապական և՛ զհո
գեւոր. ընդ ոչխարին արեան՝ ուխտին
ետ մեզ զարինն իւր ուխտ կըրկին. և՛
եղեգան գառնագունին փոխան ըզվարս
նձային: () անգաւորն արարածոյ զհաց
ըն կենաց ետ քաղցելոյ. և՛ ըզբաժակն
ուրախարար որք յադամայ տըրտմեցե
ղ 22. 20 լոյ. այս նոր ուխտ է իմոյ՝ արեան փո
խան՝ հընոյ ուխտին արեանոյ. զոր յի
շատակ իմ անուիցէք մինչև եկից ես միւս
անգամ: Եւ զուլեւըս էքէն հայցեմք
ընդ ժողովեալ մեղաւանին. ո՛ր զկենա

բարձր քո մարմին բաշխեալ էտուր
 ընդ բաժակին. չնորհեաւ և մեզ Թորնդ
 նոսին հաղորդ լինիլ քում սեղանին. կէ
 նաց հացիդ յոր փափագիմք և ըմպե
 լոյդ ում ծաւալեմք: Եւ յընտրեւց աշտ
 կէրտաց յսկաս մեկնեալ ի սուրբ գա
 ունցն. զբարձօղ մեղաց գանձն նոյ մատ
 նէր ի մահ ընդ արծաթոյ. ի յընթրի
 սըն հողեւոր մերձի ժըպիւրհն և նեն
 գաւորն. սկտելով ընդ վարդապետըն
 յաճախէ զխաբէ ութին:

Եւ յսըն խօսէր աղերսալի խաւարելոյն
 վասըն դարձի. միոմն ի ձէնջ ասէ եղբարք
 զիս մատնելոցէ առ ի մահ. պէտրոս լը
 ւեալ զայն զարհուրէր և անաւրկէր առ
 յովհաննէս. հարցանել թե ով իցէ Յ
 դաւաճանօղ վարդապետին: 1324

() Եւ ի Վախագորան ըստ Դ յախառն:

Եւ ցնամով սիրոյն յիւր սիրելեաց ըդ
 տրտմութիւն փարատեաց. թացեալ
 սպտառ տայ յսկայի նըշանակեալ
 զգոյղն մատնիչ. զոր առեալ և մերկա
 ցաւ յատուածային հողւոյն շորհաց.
 մատնեցաւ նախաւարին ընդ մատնութե
 վարդապետին: Եւ այլադոյն լուսոյն
 զԵ

զընկեալ խաւարանէն արտաքո ելեալ .
 տէրն յայտնէր ընս եղեւոյն ըզգաց
 Թադղին ի գիշերին . պէտրոս խօսէր
 խրախուսելի և կըշտամբիւր հաւախօսի .
 զիւրն յաշխարհէ զփոխին ասէր և ըզ
 դալուտ հոգւոյն պատմէր : Ահաբոնեան
 յայնկոյս ձորոյ ի վերնատունն ել խոր
 հըրդոյ . հմուտ պարտէզ ընդ պարտի
 զի հմոյծ զադամ յադին դրախտին .
 մոծցեա և զմեզ տէր ընդ նմին ուս
 տի հանէր նախ զառաջինն . զի Ժա
 ռանգեւ ըզհայրենին անժանասցուք
 մեք վերըստին : Հոգայր ըզկրիցն
 տըրտամբար երիւքն եղեալ առանձնա
 թաւ . փըրկել զաշխարհս հոգին յօժար
 բայց է բնութի մարմնոյս տրկար . ոչ ոմն
 ուժեղ և զօրաւոր և ոմն անզօր վրտան
 դաւոր . այլ մի և նոյն գոլ միաւոր կընէր
 քղկիրսն կամաւոր : Չայնիւ մաղթէր
 աղօթական վասն իմ առ հայր իւր հա
 կան . ծովնըր դընէր խոնարհական ո
 ղում կըրկնի ծովնըր ամ . եթէ փըրկիւ
 մարդկան հնարէ առանց մահոլ իմ որ
 գրեալէ . բաժակ մահուս յինէն անցցէ
 ոչ իմ կամաւ այլ քոյդ ետցէ :

Պօղէալ յերկիւղ քրքտանց՝ հոսման
 ոլոռնաձև կայլակ վիժման. ի զօրանալ Պ¹
 հրեշտակ մերձեալ զօրինական գիրքն ²²43
 լըցեալ. զի կատարեալէառ զընդթիւն
 անձն բան ըզմարդկութե. պարտէր
 զերկիւղ և զտըրտմութի յիւրովմէն.
 կրել տնօրէնութի:

(՝)րեի Մեղաբան ըստ Սարգիսի.
 Եւ տակ յիտառ:

Ղառապանք փառաց էին որ ըստ բնու
 թեոս մարդկային. տագնապեցան ի
 գիշերին աղօթեցէր ան հայր յերկինս.
 ծագեալ ի մեզ զլոյսդ երկնային և փարա
 տեալ զերկիւղ չարին. մանսունք հոգւոյ
 մեր և մարմին յերկիւղ քո սբ բեւեռեա
 ցին: Սերձեալ յուզան որ մատնեւոյ
 հանդերձ դասուն փարիսեցւոց. անկան
 նըման ստորանկեւոյն որք յաւիտեան ³6
 չեն կանգնելոց. յուզան նենգաւ համ ¹⁸6
 բուրեւոյ առիթ մահոյ նըշան տալով. ¹
 փոխան սիրոյ դնա մատնեւոյ չար ընդ ²²47
 բարւոյ վըճարելով: Յայնժամ առ դուրս
 սիրոյն պետրոս ըզծառային անուն մաղ ³6
 քոս. եհատ սուսերբ զանկանջն աջոյ ո՛րոջ ¹⁸10
 լըլաւ անձն իւրոյ. իսկ տ'ըն մեր արա
 դապէա

գանալէս յունկըն մերձեալ բըժըշկապէս.
 անողջացոյց անձապէս զոր ոչ տեսին կու
 րացն հանդէս: Աոր հօտին փոքու ցըրու
 եալ քանզի զհոյժիւն քաջ հարեալ. պէ
 արոս միայն ըզհետ երթեալ ի յաղջկա
 նէ վիմին շարժեալ. նըշանակեալ հաւըն
 խօսէր ան ի պետրոս տըն ակն արկէր.
 զբանըն յիշէր դանձն անտասուէր ի գլոր
 մանէն դարձեալ կնգնիւր: Շնորհեալ
 վիմին եկեղեցւոյ զոր սլահեցէր ի հոսե
 լոյ. և կանգնեցէր ի գլորեւոյ վանքն սըր
 տիւն անտասուէր. կանգնեալ և զիս տը
 ընդ նըմին ի գլորմանէ սայթաքողին. տա
 լով աչացս յորդ անտասուս և ջո՛ւր նըման
 ծո՛ւմ և գըլխոյս: Ո՛վ կամաւ զանկապելին
 կապեալ ըզձեռսն արձակողին. ի յապա
 րանսըն տանէին կայիափայ և աննային.
 ծանալն զերեւոյն այն ապտակէր յորմէ սըո
 Սարբէն թեաքօղէր. թուք արձակեալ
 1465 պիղծ բերանով յայն ո՛ր կուրին լոյս ծա
 գեայ թքոյն:

() Եւ ի Լեւապրան ըսա Սարբէն:

Յայնժամ ասէ:

Չ անկապանաց մարդկան լո՛ւծի՛՛ որ կա
 պեցա՛ր ընդ կապելոյն. զիս արձակեա
 յինք

յինքնակապէս մեղաց կապից դժոխաց
 նոյն . որ ընդ մեղօք պարտաւորին կանցեր
 անմեղդ ի յատենին . յորժամ փառօք գան
 հայրենին մի զանտեսցես զիս ընդ նոսիրն :
 Պատկառանօք հինն անամայ որ ձաղէ Մատթ
 ցար վասըն նորա . ջընջեա զամօթ մեղաց 27 31
 լըրբին որով զերեսս իմ ծածկեցին . որ
 ներեցեր չար ծանային ածեալ ձեռօք
 քեզ ապտակին . հար ուժգնակի զգէմըս
 չարին որպէս և զիս եհար ուժգին :
 Չանհըն լուսոյ յառաւօտին ի յուրբա
 թու հընոյ զատկին . կայր առաջի դանձաւո
 րին ծանայն նըստէր ի յատենին . ի հար
 ցանէլ պիղանտուի նորն ոչ անէնէր պա
 տասխանի . զի կանխասաց գիրքն լըցցի
 եղէ ես մարդ որ ոչ խօսի :
 Սամիական դասք զինուորացն արկին Մառ
 հանդէրձ նախատանաց . այնմ որոյ 37 15
 զգեստնէ ըյս փառաց իբրեւ զօթոց զին
 քեամբ արկած . ի ծովն ի ջեալ կատա
 կէին զգլուին եղեգամբ հարկանէին .
 պըօտի ի փշոց բոլորէին ըզփուշ մեղաց Մատթ
 ըն բարձողին : Սոսկալին սերովբէից 27 29
 բառնայր ինքեամբ ըզփայտ խաչին . մինչ
 ի տեղի գողգոթային յորժամ եդեալ
 մարդն

Սար մարդն առաջին՝. Ետուն ըմպել գինի
 15 23 զմեռսեան և կերակուր լեղեալ խառնեան.
 որով զպըտղոյն դառնն ճաշակ փոխեաց
 մեղ քաղցր և անորժանի :

Ս երնականքն զանհմէն անսին ըղ

Սաղ անրն մերկացեան և ըղ հանդերձսն
 21 19 բաժնեալ սրամոմս և ճանին վիճակ արկել :

Սաղ ըղ ձեռն և զոտսն ծակեցին՝ ըստ յայտ
 21 18 նանկն դաւթեան ձայնին՝. ընդ փայտ
 խաչին բեկեցին զմատուցսն որ գրեաց
 ի տանտակին :

() Եւ Լեւոնի ըստ Սարկիսի :
 Ի սէնոցա հալեալ :

Տարածեան ձեռք ընդ ձեռաց ոտք ընդ
 ոտից ընթանալեաց. փայտ ընդ փայտի
 դառնն պըտղոյ կեանք ընդ մահու փո
 խարկելով. ի մէջ երկուց անօրինաց կայր
 մերկացեան տուօղն օրինաց. զոր ոչ տե
 սին անգգքն կուրաց բաց ի միոյն յաւան
 զակաց : Ի՞նչպէս արեգակնն ըղ տիւն
 անրայ գիշերանման. զըստուէրն քօղարկ
 մերկութեն զի մի տեսցէ անն անարժան.
 ի մէջ օրեայն նըսեմացաւ յորժամ ադամ
 Սար մեղօք մեռաւ . ի յիննեւորդն ի ըստ դար
 15 33 ձաւ յորժամ մահուամբ մահն լուծաւ :

Յօղեր

Յօղէր արածսընդ ցանադին մայր տն ուր
 կայր մերձ ան խաչին. յորժամ լըսէր
 ըզծարաւին բարբառելոյ իւր միածնին.
 ետուն քացախ խառնեալ լէղի անմ ուր
 բողեսաց գետ յանդենի. և ի վիմէն վը
 տակ բարի արբոյց տոհմին դառնայողի.
 Եւ լծեալ յերրորդ ժամու ծին զմիտըս
 նախնւոյ մօրն եւային. ի վեցն անկեալ
 մարդն անաջին հաննական բանիւ նո
 րին. ի սոյն ժամու տն ի խաչին՝ զի քաւ
 եսցէ՝ զմեղըս նոցին. և յորժամ եւ ան
 դամբն հին եդ զանազակն ի մէջ դրախ
 տին. Փափելի բարբառ ընդ իմ հը
 հը առ հայր գոչէր. զհոգին կամաւ հօր Սայ
 անադէր զհոգին մարդկան նոյն ընծայ ¹⁵³⁴
 Էր. երկիր հիմամբք սասանեցաւ և վա ^{Սայ}
 րագոյրն ընդ մէջ հերձաւ. վէմք ի յին ²⁷⁵¹
 քեանց պատանուեցան և գերեզմանք ման
 հու բացան. Քափողի ի սքանչելեաց
 նժ մանմնով վասն իմ խաչեալ. մերով
 բնութեամբքս մեռանի նժ անման
 խոստովանի. կըրկնալըտակ կողին ան
 բերք եկեղեցի իւր հաստատի. ջրովն
 մաքրի զարիւնն ըմպէ զորդի ընդ հօր
 փառաւորէ:

ո՞րողօղ տին՝ զերանց ո՞ր զգեցու
 ցեր մեզ լոյս փառանց. անկար
 ըզքե ի զինուորաց զքղանիթ
 կարմիր նախատանայ. մերկեա յինէն
 ըզքուրձ մեղաց ըղտըրտմագոյնն արեմբ
 ներկած. և ըզգեցո՞ զնւրախալին ըզպատ
 մուճանն իմ զանաջին: Եւ ըկնաւոր Թա
 գաւորիդ ի ծունր իջեալ խաղ սուհէին.
 ծածկեալ ըզգլուխըդ կըռփէին և եղե
 գամբ հարկանէին. և զիմ անկեալ մինչի
 գետին ի հնազանդիլ կամաց չարին. մի
 Թողուցուս խաղալ սովին սյլ կանգնես
 ցես զիս վերըստին: Բամեալ բոլորդ
 քո մանրմին յետ վըճըռոյ դատաւորին.
 ոտստիկ էառ զհարուած գանին վասըն
 գանից նախաստեղծին. զիս որ յոտից
 մինչև ցըզլուխ ցաւօք նեղիմ անհընարին.
 առողջացո՞ դարձեալ կըրկին որպէս շնոր
 հօք աւանգանին: Սըրբափայլ սըճնեալ
 զանդուան զոր զգեցուցեր ահարօնին փո
 խան սըսակ ի փշոց եղին մըշակք տյգւոյն
 իսրայիլին. ըզփուշ մեղաց հանցես յինէն
 զոր յիս հհար իմ Թըշնամին. և ողջացո
 զխոյթուած վիրին զի սպիլք մեղացըն ջըն
 ջեսցին:

() Եւի Լէւոնտի Լ'ապրիլեան :

Լ'տոն ըմբէ՛ւ քեզ ըզլէ՛ղին՝ և՛ ըզ քա
 ցանն ի ծարաւին՝ . անբէ՛ր կամաւ զի Ստ
 քանցրասցին ճանկիք պըտողոյն դանւնա 68 22
 գունին . ըզդանունութիւն թունաւո՛ւ
 ըին զնր ի մասո՛ւնս հոգւոյս արկին . հէ՛ր
 քեա՛ ի բաց հանդէ՛րձ սովին և՛ քանցրաս
 ցի սէր քո՛ ի սմին : Ստե՛ղնեալ ծառոյ մա
 հաբէ՛րին այն որ բուսաւ ի մէջ դրախ
 տին . փոխան բարձեր ըզփայտ խաչին
 ի գողգոթայ հաներ տեղին . զի՛մաւ ի
 մեղս անկեալ զողի և՛ ծանրագոյն բար
 ձող քեռին՝ . բարձ ի յուսոյդ բատ ոչխա
 րին՝ հան ի՛ յերկինս յուխտեալ տեղին :
 Լ'յո՛ւրբաթո՛ւ ժամե՛րքո՛րդին բեռե
 ցա՛ր տր՛ ի խաչին՝ . լուծեր գյանցանսնա
 խաստեղծին և կանպեցեր ըզթընամին՝ .
 զի՛ս ամբացո՛ ընդ հովանեաւ կենդանա
 րա՛ր քո նըշանին՝ . և՛ ի ծագելն յանկե
 լից լուսաւորեա լուսովնորին :
 Լ'քանեալ աւանդակին բացեր ըզդո՛ւն
 ադին դրախտին՝ . ըստ հաւատոյ սըրախ
 նորին կատարեցեր ըզխընդրելին՝ . ա՛նը
 և ի՛նձ տր ընդ նըմին լուսէլ ըզնոյն պա
 տասխանին՝ . այսօր ընդիս իցէս յադին՝
 ի հայրենիս քո անաջին :

Պ 23 43
 Որ

() ընդ Լեւորան ըստ Մատթեոսի :

Բարբառեւ լի զէլի էլին հիմունք երկ
րի տատանեին. և վարագոյր հին օրի
նին վերո՛ւստ ի վայր պատառեին. անդ
ընդ վիման ուր շարժեին՝ շարժեա զան
շարժ սիրտս ի բարին. ընդ պատառիլ
վարանգուրին՝ զիմ պատառեա՛ ըզգիւր
պարտին :

Մատթ Խաւարանայր միջօրէին. և գերեզմանըք
27 52 բանային մարմինք սրբոցն յառնէին.
ընդ խաւարիլ լուսաւորանցն մաքրեա՛ յի
նէն զգործ խաւարին. ընդ մեռելոցն
որք յառնէին կանգնեա՛ զմեղք մեռեալ
հոգին :

Նոր սիրոյ պատուիրանին
Պ Գործով լըցօղ եղեր բանին. անթե
23 33 լիցն առ հայր յերկինս Թողնլ ըզմեղս
որ ի խաչին. ինձ որ հոգւովս հաւատա՛
ցեալ երկրպագեմ քեզ միածին. Թող
ըզլուծումն հրամանին մի յիշեցին
մեղքն անաջին :

Սարսեցին սանդա
րամետք ի յաւանդէն առ հայր զհո
գիւր. որ ի դժոխս իջեր ներքին՝ ի

Գեա Բանտ մահու և խաւարին. կապեալ զիշ
3. 19 խան ըն մահածին՝ հաներ զհոգին որ
ի բանտին. և զիս հանցեա տը ընդ նո

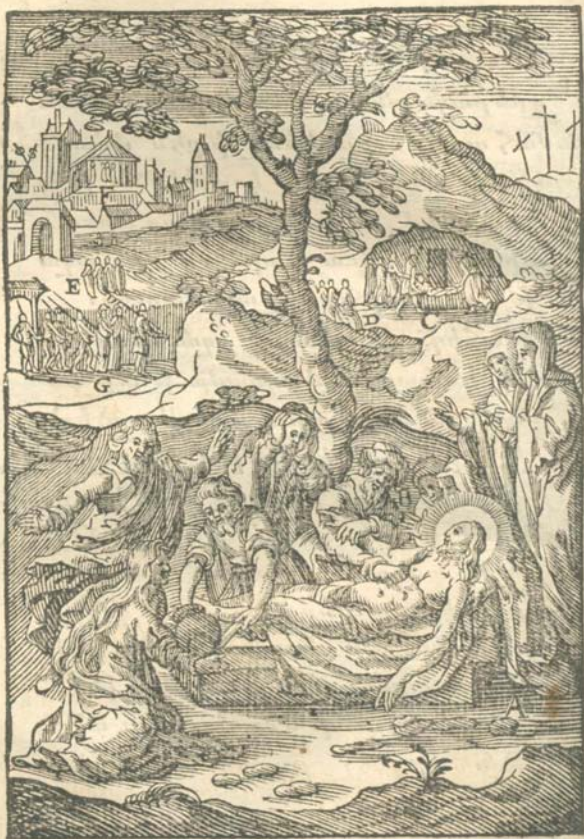
սին բանտէ՛ մեզանցն աղջամըղջին :

() Եւի Լեւոստան ըստ Ստեփանոսի :
Ի Բրեւ ապէ եղև :

Ղեբերանն անապահան որ յետ մահուն
անմահ արան . բըղխեալ ի քէն վըտանի 304
կըրկին ի նորոգումըն կողածնին . բաց 1934
ըզբերան իմ յարբողցումըն քո անեան
կենարարին . լըւա դարձեալ յանաղա
նին թէ ոչ շնորհօք սյլ անտասուօք :

Յանմահիդ մեռանելոյ զմեռեալ հո
գին կենդանացո . թաղմամբ ի նոր դե
բեղմանի զթաղեալ ի մեղըս վերածեա .
ի գբի ներքնումն իջանելով ի գբոյ մե Սաղ
ղայ վերաբերեա . ի ստուեր մահուն քո 87.7
բնակելով լուսանորեա և զին հողում :

Սիրա իմ առ քեզ աղաղակէ բանդ որ
ը հօր ի սկըզբանէ . որ կամաւոր վանըն
մարդկան կրեցեր մարմնով զայս նմ .
ինձ լըսելի արա ըզձայն յարբայութե
ըդ քո կոչման . ընդ ժողովոյ անդ անդ
րանկացն օրհնել ըզքեզ միշտ յաւի
տեան :

Պատեալ սուրբ կրտաւք զմարմին յիտու
օի. դենն ինորափոր կոյս դերեզմանի:

Սահման Սեփի Շախախանի (Թաղախանի)
Տեսան Յիսուսի:

բժ

Սարգևատուն ամենեցուն այսօր
խընդրի պարգևս ի պիղանտոսէ.
Եւ անկօղն ըղ ըյս սրպէս զօթոյ հա
ւանի պատիւ ի յօսեփայ:

Սէնդանատուն ամենեցուն այսօր դը
նի ինոր գերեզմանի. Եւ քանճն անմա
հոթէ կընքի մատանեաւ քահանայիցն:
Մարածոց փրկուծի քն այսօր Եդաւ
ինսրափոր վիմի. զոր օրհնէն զօրք
Երկնից երգով պահպանի ի զինուորաց:

Սէնդանին յաւիտենից քն այսօր խըն
դրի որպէս մեռեալ ի պիղանտոսէ. Եւ
մերկուծեան ծածկոյթն՝ անգամայ
յանճն անուռ պատիւ ի յիսեփայ:

Մնամահուծեանց տըւօղ քն այսօր ի
հոյ մահու խոնարհեցաւ. Եւ բնակեալն
ի ըյս անմատոյց թանդեցաւ մարմնով
ի սիրտ երկրի: Մեղաւին արդարու
թեան քրիստոս այսօր Եդաւ ի գը
բի ստուերականի. Եւ փառանքն հօր
Ճանապարհ ծածկեցաւ վիմով ի մէջ
երկրի:

Սար
1534

Սար
2760

Սոսանի ին մարմնով քն այսօր դընի ի
կոյս

կոյս գերեզմանի. և լուծի՛ն երկանց դռ
 Ժոխոց մատանեաւ կընքի՛ քահանայիցն :
 Ըթո՛ւն բնութե՛ք արածի՛ն ամենեցո՛ւն
 այսօր նընջի՛ ի մէջ մահացե՛լոց . ո՛ր պա
 ճէ՛ն զիէ՛լ անքո՛ւն պահպանի՛ ի զինուո՛ւ
 րաց : Յընծո՛ւթիւն արարածոց քն այս
 օր անտանուի՛ որպէս մեռեալ ի տըրտ
 մահգեցիցն . և բո՛ւրո՛ւմն անմահո՛ւթե
 խընկի՛ ի զգաստիցն իւղաբերից :

ԳԺ
Տ
 () քեզ օրհնեմըք թագաւոր յաւիտե
 նից անմահ . ամսըւա՛ծ հարցըն մերոց :
 Օրո՛ւն ոչ բնութիւնք արարածոց զանճ
 տանիւր . մահուա՛ մք սահմանեալ դը
 նի՛ ի նոր գերեզմանի . նո՛ւր զիս ընդու
 նելով մա՛ծրդ . գովեմք ըզքեզ տ՛ր հա՛
 յոր անխակ գրով հանտանեալ քարտէզ .
 կընքի՛ մատանեալ անկորո՛ւստ պա
 ճելով ըզմե՛զ հաւատով երրորդու
 թեա՛ծնդ . գովեմք ըզքեզ տ՛ր հարց :

Գ
 Ի՛շտը՛ օրհնեմ՛մ մի՛ցեք և բարձրաբա
 րէ՛ք զնա՛ յաւիտեան : () րհնեմ՛մ մի՛
 գեք : Օ քս՛ թագաւորն յիմանալի
 զօրացն անիւ պատուեալ . ե՛ւ բարձ ,
 () րհնեմ՛մ մի՛ցեք Օ անյաղթելի զթա
 գաւորն ո՛ր պահի ի զինուորաց զանճն
 անմահութե . ե՛ւ բա :

Որ

Ա՛ր բա՛շխօղդ ես բա՛րութե՛ց և՛ պարգև
 անո՛ւ արա՛նքա՛ծոց քոց. այսօր հաճեցա՛ր
 խը՛նդըրիլ ի պարգև ի՛ մասի՛ն ի պիղանոսե՛
 զի և մե՛զ շնորհեցես զպարգևս ողորմու
 թեան քո: Ա՛ր զանձա՛ռ ըզլոյս փառաց
 ի բրե՛ զօթոց ըզքե՛ արկա՛ր. այսօր ան
 ձա՛ռ խոնարհութե՛ք պատեցա՛ր ի յովսե
 փայ ի գերեզմանի՛ տըքնեալ. զի ըզհը
 նո՛ւթիւն մե՛ղաց մերոց նորոգեցես ի
 կեանս անմահ: Ա՛ր յե՛նթեանդ ես
 ընդ հօր անպարաճըրե՛լի բանդ. այսօր
 մատանեա՛ւ քահանայիցն պարաճըրե՛լ
 ի յանձնառե՛ր անկողնպտե՛լի գանձ.
 զի ըզմե՛զ փըրկեցես ի յանցանաց մե
 զաց մերաց:

Յովսե՛ ծփ ճըշմարիտ և տրդա՛ր հայ տ
 ցէր ի պիղանոսե՛ զհասարակաց ըզպար
 գեատուն. ո՛ր տըւա՛ւ ըմե՛ֆ զգանձ ան
 կողոպտե՛լի: Պատեա՛ ծլ տուրբ կըտա Մար
 ւօք զմարմի՛նըն արո՛ւսական զանկօղն ըզ 1546
 լոյս ուն զօթոց. ո՛ր ըզգեցոյց ըմե՛ֆ զ
 ըզգեստ անկողոպտե՛լի: Ն՛դա՛ ծլ ինո
 բա՛փոր ի վիմի՛ և՛ մատանեա՛ւ կընքեցա՛ւ
 ո՛ր զնախաստե՛ղծըն կենդանացոյց. և՛
 զմարդկա՛ն կանա՛նքս մահո՛ւ ելոյ՛ծ:

ԴԿ **Յ**ովսէփ քեզ հաւատացեալ պիղա՛
 ստ առսի՛ն ղերութեօր. շնորհե՛լ զտ՛րո՛ւնեանդ
 մարմինս: Օճնաստական զստուածա՛յ
 ցեալ մարմինն՝ պատեալ սք. կըտաւօք և՛
 ե՞ր ի գե՛րեզմանի: Ա՛ր արարիչդ ե՛ս
 անբա՛րաճոց հանգսեցեալդ ի քերօբէս.
 Վի՛մով կընքեցա՛ր յերկրի:

Գո՛ւթայ: Յեանցն Շաղաւ:

Յարեալ քրիստոնքս իմե՛ռե՛լնց
 անէլո՛ւհաւ: Ե՛կայք ժողովո՛ւ
 վոճւրդք. երգեցէ՛ք տեառն
 անէ՛: Յարուցելոյն իմե՛ռե՛լնց անէ՛
 լո՛ւհաւ. ո՛ր զանշա՛նքս լուսաւո՛րեանց
 Ե՛կե՛լն լո՛ւհաւ:

Նորացուցէ՛ք զօրհնութիւն յարուցե-
 լոյն իմե՛ռե՛լնց: Ա՛ր նորոգեանցն ըզտի՛ն
 ղերս նոր օրհնութի՛ս երգեցո՛ւք. յա՛ւ
 Ե՛կայք նոր ժողովուրդք նոր օրհնու-
 թի՛ւնս երգեցո՛ւք յարուցե:

Կամաւ յանձն առե՛ր ըզհարչարանքս
 խա՛հի և համբերե՛ցե՛ր. անէլո՛ւհաւ:
Թաղեցար ի սիրտ երկրի երեքօրեայ. ան-
 լէ՛լո՛ւհաւ. և յարեալ նա՛մ պի՛ս. անէլո՛ւ:

Յա՛

Յարուցելոյն ի մեռելոց երկընդադէս
ցնէք անէլ՝ Լիան. որ փրկեանցն ըզտի
է՞ղէրս. անէլ՝ Լիան:

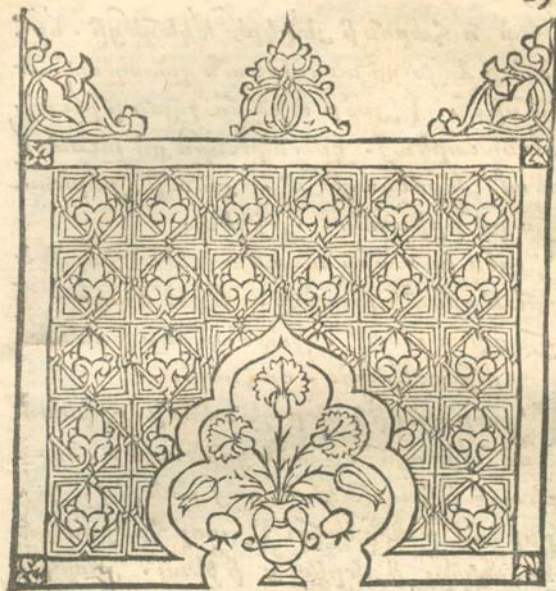
Տո՛ւք օրհնութի տնայ՝ յարուցելոյն ի Ճ
մեռելոց: Եւ ըզդըժոխոյ գերեանց ման
հուամբն իւրոն. և զհնչօրն կատեանց.
տո՛ւք: Տո՛ւ հըզօր զօրո՛ւթի իւրոն. տո՛ր
կարօզ ի սրտե՛րազմի. տո՛ւ.

Յարուցելոյն ի մեռելոց քնի տայ. եր Ճ
գեւոցո՛ւք ընդ հրեշտակս օրհնութիւնս
անէլ՝ Լիան անէլ՝ Լիան: Փրկողին՝ տիեզե
րոց կենարար յարո՛ւթեամբն. երգէ:
Եւ կայք մանկունք առանգաստի երկնա
ւոր փեսային. երգէսցո՛ւք:

Ո՛ր յարեալդ ի մեռելոց կենդանու Ճ
թեանց սարգեւատուն քն անմահ թան
դաւոր. ընդ երկնայի՛ն զըւարթո՛ւնս.
նոր օրհնութիւն քեզ երգէսցո՛ւք. անէլ
լուիա: Ո՛ր մահուամբդ ըզմահ լուծե՛ր
զանմահութիւն մեզ շնորհեցեր կենդա
նարար քո յարո՛ւթիդ. ընդ երկնայ:
Ո՛ր ի յերկինս համբարձա՛ր և ընդ աջ
մէջօր նըստա՛ր յաթոռ փառաց բանդ
անտըւած. ընդ երկնայի՛ն:

Յարեալ ի մեռելոց տըրն մեք քրիստոս •
 ելոյժ ըզ զօրութիւն մահու և դժոխոց ։

—
աճ
—

Կանոն Կենսաբեր Յարաբեան Տեառն
Ջրոյ Յետառի Վերադարձ :

ՅԱՐԱԼԻՒՄՆԻՆ

ԼՈՅՔԵՄԱՅՆ ԸՆՍՐԱՆՆԻ

ԵՐԼԻՆԱՆՈՐ. քեզ անկախիք խընդուն

ԺԳ. 5

Թեան

Թեա՞ն հարսն ի յե՛րկրէ՛ եկեղեցի . ծրհ
 նեա՞ն ի ճայն ցընծուԹեա՞ն զանտը՛ւա՛ծ
 քո սիօն : Ե՛ւսօր անձա՛ւ լոյսե՛ր լուսոյ
 Եւսաւորեալ . զմանկո՛ւնըս քո լուսա՛ւո
 60. 1 րեա՛մ երո՛ւսանդէ՛մ . քանզի՛ յարեա՛ւ
 լոյս քո քրիստոն . Երհնեա՛մ :

Ե՛ւսօր խա՛ւարն անդիտո՛ւԹե՛ հալածե
 ցաւ երրեանկ լուսոյն . ԼեքԷ ծաղեա՛մ ց
 լոյս դիտո՛ւԹե՛մ . յարո՛ւցեալն ի մե՛ռե
 լոյ քրիստոն . ծրհնեա՛մ :

Ե՛ւսօր զանիկ մե՛ր զե՛նմամբ քրիստո՛ն
 սի անասցո՛ւք տօն ցընծուԹե՛մ . նորո՛ն
 դեա՛լք ի հնուԹե՛մ մեղայ : անե՛րով . քո
 յարեա՛ւ ի մե՛ռելոյ : Ե՛ւսօր հրեշտակըն
 լուսափայլ ի յերկնից ի ջեա՛ւ . զարհու
 րեցո՛յց ը զսա՛հմանսն . Լ սուրբ կա
 նանցըն քարողէ՛ր անե՛րով . քո յարեա՛ւ :
 Ե՛ւսօր նոր իսրայէլ կոչեցեա՛լք ի քրիս
 տոն . անդատեա՛լք անե՛մբ գաւի՛նն ան
 առձոյ . պարեպո՛ւք ընդ երկնայնոյն
 անե՛րով . քո յարեա՛ւ :

ԴԷ Ե՛ւսօր մեծ անե՛տիք ադամայ նախան
 ճ տեղծի՛ւն տը՛ւաւ . արի ո՛ր նընջեա՛ւ լու

Եւսաւորեալ եղև քեզ յարուցեալըն քո . առ
 5. 14 տը՛ւա՛ծ հարցըն մերոց : Ե՛ւսօր ճայն
 անե՛մ :

անէտեաց յեւսնի՝ գոչեալ լըսելիս . զի աս
տերքն իւղաճբերք տեսաք յարուցեալ
բզ յարուածի ըն քո ըզ քս . նըւալ :

Եւ յսօր հրեշտակք յերկնից իջեալ տան
զանէտիս մարդկան . յարեաւ խաչե
լեալն և յարոյց ըզ ձեզ լինբեան . նըծ :

Իզ նոր օրհնեցեք և բարձրաբարեք ըզ
նա յանիտեան : Եւ յսօր նորն մեկ յա
րեալ եկայք սարեացո՛ւք ընդ հրեշտակս .

յաղթական երգով օրհն : Եւ յսօր սիւն լու
սոյ՝ ծագեաց սուրբ եկեղեցւոյ . յարու
ցեալն ի մեռելոց քս . օրհն .

Եւ ստուածածին տաճարն լուսոյ որ մար
մնով պարագրեալ անճառաբար ծընար
ըզբանն աստըւած . զքեզ բարեբանեալ

մեծացո՛ւցանեմք : Եւ րախ լեր և բերդ
րեա մայր եւ կոյս . քանզի ծընեալն ի կու
սեդ այսօր լե ընտիւն յարուած ծընալ ի

կոյս գերեզմանէն . զքեզ : Զընծա և զու
արձացիր հրսն ի յերկրէ՝ երկնից . քան
զի այսօր երկնայնոցն իջեալ տային քեզ

զանէտիս յարուեմիածնի՝ որդւոյ քո . ըզ :

Եւ յսօր ըզ պատեք չարչարանացն ելիցիս
բայելի փոխեցեր . ի փրկուածի՝ հոգւոյ
զատի՝ և սուրբ յարուած քո քրիստոս :

Եւ յսօր

Լ՝յսօժ ընդ արեանցն օրինակին անբան
 դանւանցն զենմանց. պարգևեցէ՛ր մեզ
 դանն անտուժոյ. զարիւնըդ քո՛ փը՛ր
 կահան: Լ՝յսօժ ընդ անդրանկանցն ազա-

3 Լ՝ր տնւթեան անամեցե՛ր ըզգերեալն. պը՛
 15 20 տուղ կենաց նընջեցէ՛լոյց և՛ անդրանիկ
 մե՛ռէլոյց:

Լ՝յսօժ հրեշտակք ի՛ջարձնես ո՛ւրա
 խանան ընդ մարդկան. սըք իջեալ ի՛
 յերկնից տան զանետիս աշխարհի. ջը՛ն
 ծացէք անյսօժ քս՛ յարեան ի մե՛ռէլոյց:
 Լ՝յսօժ զուարթունն ի՛ վիմին՝ խը՛նկաբե
 րից՝ Ծաղկանանցն. փո՛ղէր ձայնի՛ւ ջը՛նծու
 թք՛ սնտմե՛լ աշակերտացն ասելով. ջը՛ն
 ծացէք անյսօժ քս՛ յարեան:

Լ՝յսօժ վիմին հա՛ւատոյ և՛ յօ՛հաննու սի
 304 րե՛լոյ. ընդ հաղառանկս ը՛նթացեալ ի գե
 20.4 րեզման յարուցելոյն. զո՛ր տեսեալ՝ սրտ
 մէին՝ քս՛ յարեան: Լ՝յսօժ և՛ մեք զու
 անճացեալք սրոյճառասցո՛ւք տոնիւս
 ընդ հաշտութե՛ն նյ միմեանցարկցո՛ւք
 գիրկըս սիրով. և՛ միաբան գո՛չեսցուք.
 քրիստոս յա:

ՆՐ Էկիր Ի փրորկութիւն տիեզե
րաց Թագաւոր յաւիտենից քրիս
տոս. զքեզ փառաւորեմք մք նժծ
հարցըն մերոց: Յանձն առեր ըզ

չարչարանքս կամաւորապէս. և ըզմահ
ճաշակեցեր վասըն մեր զքեզ փառ:

Սընքեցար վիմով Ի գերեզմանի. և լու
ծեր ըզկնիք մահոյ յանցանաց. զքեզ
փառաւորեմք: Ս՛զ տէր օրհնեցեմք
բարձր անարեք ըզնա յաւիտեան:

Օյարուցեալն Ի մեռելոց քն նըլած.

որ ըզմահ խափանեաց յարութքն Ի
րո՞վ. բարձր անարեք: Օքանչելի յա
րութիւն քսի նայ. ամենայն ժողո
վուրդք բարեբանելով. բար:

Յանձառ փառաց խոն: Ս՛ւ ծնար Ի
սուրբ: Ս՛յսօք զե:

Սանդ ո՞ր Ի հօրէ իջեալ մարմնացար Ի
կուսէն. խաչեցար կամաւ հօր վասըն մեր
ըզմեղս ըսպաներ. սուրբ նժծ ողորմեա
մեղ: Ս՛ր յարարածոց ես անբովանդա
կելի. Ի խաչափայտին բեւեռելով ըզմահ
կոխեցեր. սբ: Ս՛ր Ի նախնմամբն զան
կեալն Ի ծառայութի մահոյ. պատուական
մարմնով և արեամբ ըզ քն անպատեցեր.
սուրբ:

Ս՛նդ

աճ
հ

մ
ո

— Բ'նդ լուսանալ միաշաբանթիւն կանխե
ցին կանայքն ի գերեզմանն . ի խն
կել զանապահան մանրմինն :

Սար 16. 4 Եւ գտին ըզվէմնն բարձեալ ի դրաց գե
րեզմանիւն . և լուեալ բարբառ ի հրեշ
տակէն եթէ յարեալ քրիստոս և խափա

Սար 28. 9 նեայ ըզմահ : Եւ հանդիպեալ քո տ'ը
սուաքէ լոցն և տրեալ ողջոյն կենդանա
րաւ . սուաքէցէր զնոսա ի փրկութի
տիեզերաց :

Եւ Երեմիայի մեռելոց է . հանգստեան
տառ իւր սարօհն :

Տ (Օ)րհնեալես դու քո ո'ր յարեալդ ի մե
ծարուցելն : Եւ րարողին : Եւ բաւրո :

Տ Պայծառացի'ր եկեղեցի' հեթանոսաց .
յարութեամբ քրիստոսի' ո'ր յարեալ
այսօր ի մեռելոց . պըսակեաց զքեզ խա
չիւն իւրով . տ'ըժ հարցըն մերոց :

Եւ յսօր ողբայ յինքեան ըզկործանումն
իւրմահ . քանզի ո'ր յադա մմեռելքն
էին . կենդանացան յարութե' քրիստո
սի . ա'յ հա : Եւ յսօր ցընծան մանկունք
սուազանտի . քանզի քրիստոս յարու
ցեալ փառատեաց զսո՛ւզ և զտըրտմու
թի' . և լուսաւորեաց զանհարհա . տ'ըժ :

Եւ

Բ՛զ ԹՐ ՕՐՀՆԵԿԵԾՔ ԲԱ՛ՐԱՐ ԿՐԱ՛ՐԷՔ 4

ԸԳՆԱ՝ ԵԱՆԻ՛Մ ԿԵԱ՛Ն: Բ՛ԵՍՕՐ Է ՂՈՐԱ
 ԲԱ՛Ր ԹՐԵԿԱՅՔ ԶՐԵԾԱՍԿՈՒՆՔ. ԿՕ՛ՆԵԿԵ՛Ք ՍՊՊ
 ՈՒՐԱՅՈՒԼԹՔ ՄԻ՛ՆԷԼ ԵԱՆԿԻ՛ՆԸՍ ՍԵՂԱ ^{117.}
 ԵԱԾՅ. ԲԱ՛ՐԱՐ: ԲԱ՛ՐԱՐԱԿՈՒՆԵ՛Ք ԸԳՊՐ ²⁴
 ԿՕ՛ՆԵԿԵ՛Ք ՄԱՐԳԱ՛ՐԷ՛Ն. ԵՐԿՐՈՐԱ՛Մ ՍՊՊ ^{98. 5}
 ԵԼԵ՛Ք ՍՐԱՍՈՒԼԱՆԴԱՆԻ ՈՒԽԻԿ ԿՈՐԱ. ՈՐ
 ԵԲԱՐՃ ԸԳՂԱՍՈԱՆԿԻ՛Ք ՄԱՏՈՒ ԻՄԷ՛ԾՆՁ.
 ԹՎԷՆԱ ԻՄ: ՍՊՊ ԲՐԱԵԱ ԻՆՃԿՕ՛Ն:

ԸՍԵԼԻ ԿՐԱ ԻՆՃ ԿՐ ԸԳՃԱՅԻՆ ԵԱՐՈՒԼԹԷ. n
 ԿԱԵ՛ՍԱԼՈ՛Ր ՀՐԵՅՍԱԿԻ՛Ն. ՍՐ ԲԱՐՈ
 ԳԵԱՅԻՆ ԸԳ ԵԱՐՈՒԼԹԷ. ՍՊՊ ԲՐԱԵԱ:

ՍՐ ԵԱՐԵԱՐԴ ԻՄԵՈՒԼՆԻԿ ԲՆ ՍՍՈՐԼԱ՛Ծ.
 Ե՛ՄԵՂ ԿԵԱ՛ՆԸՍ ՀԵՐՀԵ՛ՔԵՐ. ՍՐԱՐԳԼԱ
 ՍՈՒԼ ԱՄԵ՛ՆԵՅՈՒՆ. ՍՊՊ ԲՐԱԵԱ:

ԲԵԱՐՃԱՆԿ. ՔՐԱՆԻ՛Մ ԵԱՐՈՒԼԹԷ ԲՈ m
 ԿՐ: ՍՐԱՐԱՆՈՒՔ ԿԱՅՍԱՍԿԵՂԾԻ՛Ն ՄԵՐԿԱ
 ԿԱՅ ԻՆՆԱՅԻՆ ԻՍԿ ԵԱՐՈՒԼԹԷԱ՛Մ Ե՛Մ ՄԻԱԾ
 ՆԻՂ. ԸԳԳԵԿԱՅՔ ԳԱՆՄԱՏՈՒԼԹԷ. ԿՐԱ՛Մ:
 ԵԱՐԱՆՈՒՔ ԿԱՅՍԻՆ ԶԱՅԱՅԵԿԱՅՔ ԸԳՄԱՏ.
 ԻՍԿ ԻՄԱՅՈՒ՛Ն ԿԵՆԱՅ ԿՐՈՐԳԵԿԱՅՔ ԱՄԵ՛
 ՆԵՔԵԱՆ. ԿՐԱ՛Մ:

ՕՐՀՆԵԱՆԷ՛Ս ԿՐ ԿՐԾ ՀԱ՛ՄՄ ԸԿՐՆ ՄԵ 5
 ԸՈՅ: ՍՐ ԲԱՐՃՐԱԿԱՐ ԻՍԱՅԻ՛Ն ԿՐ ԱՂԳԻ
 ՄԱՐԴԿԱ՛Ն. ԱՌԱՔԵԱ ԳՐՈ ԳՈՂՐՄՈՒԼԹԷԻՂ
 ԻՍԱՅ

ի պանշտօնեայս և յէրկըրպագո՞ւս. անըւած
 համբարցն: Ար զամենայն յանձն ա
 ռեր վասն մեր բարեբան. խընայեա
 յարանձրս քո յարունթըրդ. քո. անըծ:
 Բ' զտր օրհնեցէք բանձր արարէք ըզ
 նա յանխտեան: Ար յանապական ան
 թող նըստի բարեբանեան ի հրեշտա
 կաց. կամաւոր չարչարանաց համբեր մա
 հու խաչի մարմնացեալ բանն. անդա
 դար օրհնեցէք և գովեցէ՛ք բանձր ար
 արէք: Եւ իջեալ ի գերեզման անդա
 կան մարմնով. զի նորոգեցէ՛ ըզհընու
 թի մեռելո՛ւթե՛ մերոյ յարութեան իւ
 րով անդադար օրհնեցէք:

Բ' Եծացուցա՞ն: Բ' Եծացա՛ւ: Բ' Եծացու՞ն:
 Բ' Եւ ճառելոյ հօր հանկից ի խաչ ելէ՞ր
 կամաւ հօր ողորմեա՛ն: Բ' Եւ մահութե՛ց
 տըւօղ քրիստոս ի գերեզման ի ջեր ո՞ր
 պէս մարդ ողորմեա՛ն: Եւ յերրորդ աւ
 ուր յարեար յոյս յարութեան ցուցար
 մեզ ողորմեա՛ն:

Բ' Եւ կանայսն իւղաբերսն առ քեզ ա
 ռաւօտեմք կենդանիդ յաւիտենից
 քո ընկալ և ըզմեքս. փոխանա՛կ խընկոյ
 ըն զօրհնաբանութեան: Փոխանակս՛ք
 աւե՛

աւետաւո՞ր զըւանթնոյն գըթուծի՞ք
 մեզ հանդիպեսցի՞ յուսով գիտութե՞.
 մը խիթարեւ ըզհողիս և լուսանորեւ:
 Բնդ նոսիս աւետարանութե՞ք քարո՞
 զե՞ծհսցունք. ըզքո՞ծիս միայն ըզսքան
 չե՞հի լիող. ո՞ր յանրանդ իմեռելոց ամե՞
 նազօր թագաւո՞ր անմահ:

Բնդ երիս մանկոնսն օրհնա՞նսն.
 Բարե՞բանեմք ըզքեզ քն՝ անձ
 հարցն մերոց: Ար իջե՞ր ի յերկնից խո՞
 նարհո՞ւթեամք և խաչի՞ համբերեալ
 փըրկեցեր ըզմեզ. աստըւանձ:
 Ի՞նչեցար ինոր ի գերեզմանի և յարու
 ցեա՞լ նորոգեցեր ըզտիեզերս. անձ:

Բզտը օրհնեցե՞ք բարձր արարե՞ք ըզ
 նա՞ յաւիտեան: Սթագաւո՞րն ան
 մահ և զանձ ըն յաւիտե՞հնից. ամե՞
 նայն Ժողո՞վունդք բարեբանելո՞վ. բար
 ձրարարե՞ք: Ար մահուամբն ըզմահ խո՞
 փանեաց. և յարութեա՞մբն իւրով
 զյարութի՞ մեզ սարգեւեա՞ց. բարձր:

Ար ըզհրեշտակի՞ն: Ար ըզհո՞ւրն:
 Ար զանշոյափե՞լին:

Ար խոնարհեցար ի յերկնից և իջե՞ր ի
 յերկիր միա՞ծին ո՞րդի և բանդ անձ.
 ողորձ

Հ

Գ

Դ

նորոմեա՞ր բանաւո՞ր հօտի։ Ո՛ր կանգնե-
ցեր ըզխա՛յ քո ի մէջ երկրի. և՛ ելեալ
բարձրացա՛ր փրկեցեր ըզտիեղերս. ո՞-
ղորմեա՞ր։ (Թողեցա՛ր ի նո՛ր ի գերեզ-
մա՛նի. և՛ յարո՛ւցեալ յերրո՛րդ աւուր
ի՛ յերկին՛ն ըս համբարձա՛ր. սղօրը։

Եւ Ո՛ր անճա՛ռ հո՛ւթ Տօ՛րդ էս փառա-
կից չարչարի՛լ մարմնով յանճն առե՛ր
վասըն մե՛ր. մըշտընջենաւո՛ր օրհնութե՛ք
ի հրեշտակաց օրհնեալ էս տօ՛ր։

Ո՛ր հակդ էս ընդ հօ՛ր և՛ նք հոգւոյն. խա՛չեցա՛ր և թաղեցա՛ր կամա՛լ հօր վասըն
մե՛ր. մըշտըն։ Ո՛ր միւս անգամ գալո՛ցես
հայրե՛նի փառօք. շնորհե՛լով անձապէս
յարութի տիեղերաց. յա՛մ արարա՞ծ ոյց
յաւիտենից օրհն։

Տ Եւ ոյսդ ո՛ր ի հրեղէն անթա՛ռ ընձրա-
ցեալ հանգչիս. երեք սըրբեան՛ն ձայնիւ
ի դատո՛ւց հոգեղինաց օրհնա՛բա՛մ
նիս անձա՞ծ հանրոյն մերոց։

Պատկերակից եղե՛ր հոգեղէն բընու
թե՛րս. մարդանիւրապէս գըթացա՛ր կու-
սակա՛ն ծնընդեամբդ աղանե՛ցեր ըզմեզ

Հ. 15 անձա՞ծ։ Վանգի միոյն յանցանօք անե՛-
5. 15 նեքեան մե՛ռսօք. այլ ի խա՛չելըն քո քո ան-
մենե՛

կանայսն. փանտեցոյց զսոճդ և զտըրտ
մուլթին: Այլ կանայք ըզդանտք նձ
ասէրք զանենեցուն զյոյսն և զյարուլթի
ընդ մեռեալն զի խընդրէք:

Ա Փայլահնան և հրեշտակն իջեալ յերկ
նից զաճհոճրեցոյց ըզպահասանսն.
և զսոճրք զկանայսն խընդմութամբ լը
ցոյց: Եւ ասէր կանայք ցրնծանցէք այսօր
յարեալ քսի մեռելոց. և լոյս մեծ աշ
խարհի ծագեաց: Աւետիս լուեալ ի
սոճրք հրեշտակէն ընթանային առ ա
շակերտսն. սրտամելով նոցա զյարու
թիւնն տեառն:

Ծ Օթագաւորն փառաց քրիստոս որ
լիսն մեղ մարմնացաւ ի սըրբոյ կու
սէն և խաչի համբերելով. միաբանոճ
թիւ երգս ըմբռնեցաւ:
Ար ըզթաղումն երեքօրեայ յանձն հան
յարուցեալ ի մեռելոց իշխանուլթի. միա
բանուլթի: Արողանալս ըզդրունըս
զըթոխոյ խորտակեաց. եկեղեցւոյ իւ
րոճ զգեցոյց զմեծ վայելուլթիւն. միա
բանուլթի:

Կանոն Գլխաբանին Յ հաննա մարտի:

անայաւիտեան բանին պատմօղ
 անաբեցար յաշխարհի տը՝ յով
 Տաննէս մըկրտիչ. աղաչեա՞ զան
 օղւա՞ ծ հարցըն մերոց: Ա՛ր ըզհրէշտա
 կայն անտէսանէլէն. յարդանդի՛ կու
 սին տէսեալ քո և էրկրորպագեալ. աղ:
 Ա՛րք հաւատով ըզյիշատակըս քո տօ
 նեմք. և անդադար ձայնիւ ըզբեղ ու
 նիմըք բարեխօս: աղաչեա՞ զանտըւա՞:
 Ի՛զտը Գովեցէք ըզտը քրիստո՞սմիշտ
 և յաւիտեան: Օմեծին ի ծնունդըս
 կանանց զկարնպետին և զմըկրտչին յօ
 հաննու զառաքի՛նուԹէ ըզհանդէս. տօ
 նելով այսօր ի ձայն հընչման. գովեցէ՛:
 Խայտացելէն յորովայնի հողւով ի ծնըն
 դեանըն քի. ո՛ր ի փըրկովԹիւն անխար
 հի յայտնեցաւ նըժ բան. գովեցէ՛ք:
 Յանապատի՛ բարբառոյ ձայնի և զմը
 կրտչին յօհաննու. զյաղթանակ մար
 տի ըզգըխատմանըն կատարեմք այս
 օր ըզյիշատակ. գովեցէ՛ք ըզտը:
 Ա՛ր ըզբանն նժ: Ա՛ր էից լուսոյն:
 Ի՛նարատ տանձար տընօրէն:
 Կարա

Կ
1.41

Մ

Երանապետ տրքայո՛ւթե երկնից Խժ. յժ
 հաննէս մըկը՛րտիչ. ո՛ր եղև աշխարհի
 քարո՞ղ փըրկութեան յաւիտենից. ա
 ղօթիւք սորանո՛ր լո՞ւր մեզ և՛ ողորմեա՛ն
 Սաա Ս՛ր առաւել քան ըզմարգարէս մե՛ծ ի
 1111 ծնունդըս կանանց. ըզքե՛զ մե՛զ յայտ
 նեաց անձ և մարդ յերկրի՛ երևեալ. ա՛ն
 Չան բարբառոյ յանապատի և կանա
 րիչ խորհըրդոյ. գըլխանտեալ այսօր ի
 հերովդիայ. վերափոխեցաւ ի դասս ան
 մարմնաց. աղօթիւք սո:

Երկնաքաղաքացի՛ն յոհաննէս մե՛ծ ի
 ծնունդըս կանանց. քարո՞ղէր յանապա
 տի աղդարարօղ բարբառո՞ջն. ըզծա
 գումըն լուսոյ անեղականն արդարու
 թեան: Ա՛րշմարիտ մարգարէ և ձեռ
 նադրօղ ո՛րդւոյն նոյ՛ յանաջընթաց կա
 րապետ և պատմօղ անձայի՛ն օրինացն.
 հորդէր զճանապարհ թագաւորին յաւ
 իտենից: Յանօրէն գինարբուսըն մո
 Սաա 6.25 լեզնեալ հերովդիայդա. ի պարգևի
 մասին խընդրէր ըզգըլիս մարգարէ
 ին. շիջո՛ւցանել զարուսեալն և զան
 աղօտ լնպտե՛րն:

Կանոն Եւր Կեանքէն. () Բնութիւն:

դէ

որոգեալ կըղզիք առ անձ եկեղեցիք հեթանոսաց. ի գըլ խնայ լէրանց գոյմամբ ձայնի տուք զփառս ան. և պատմեցէք զքանջութիւն յարձակելոյն ի մեռելոց: Ա՛րեւնաւոր փեռային հարսնացեալ եկեղեցի ան. զարդարեաց ի ներքոյ ի հանդերձս յոսկէ հուռն տըսակեալ. քանզի ահա գայ առ քեզ քրիստոս փառաց թագաւորն: Բախացեալ որդիք սիծնի ի թագաւոր ըն քս. տօնեցէք ցընծութիւն զնաւակա տիս հոգւոյ մերոց. նորոգեալք ի հնու թեմէ և ընդ հրէշտակս օրհնեսցուք զքս փառաց թագաւորն:

Սքանչելի է խորհուրդ տնօրէնու թեմն քո քրիստոս. որ լիքն ի հօրէ ի սէր հարսին եկեղեցւոյ զոր ընտրեցեր. որով փառաբանիս քրիստոս ան մահ թագաւոր: Ա՛րեւեցար յարուցեալ եկեղեցւոյ քո հիմանցն. յորմէ թամամ հրաժարիւր ոչ հաւատալ զքեզ տեսողանցն. որում ցուցեր անյօր փափաքողին զվերն մարմնոյդ:

Սար

304 Սարսէլով Թօմայի շօշափէր զխոյուած
2028 տիգիւն և զբէւեռանցն . և գոչելով վերան
ձայնէր Թր՝ և Խծ դաւանելով ըզյարու
ցեալդ . որով առաք զերանիւն սրբ ոչ
տեսեալ հաւատացաք :

աղ 11 Սր խոնարհեցա՛ր յանճառ փառաց փե՛
հ սայդ անմահ և երկնաւոր . ի սէր հա՛ր
սիւն քո՛ եկեղեցւոյ՝ զոր մաքրեցեր յա՛ւ
ազանիւն վերջստիւն ծննդեանմէն . օրհ
նեմք ըզքեզ Խճ հա՛րցըն մերոց :
Սր կենդանա՛րա՛ր նոր յարո՛ւթիւնդ քո՛
նորոգեցեր զհնացեալքն մեղօք . որով
ցընծայ այսօր եկեղեցի ընդ նորոգումըն
բնութեան մերոյ . օրհնեմք ըզք :

12 Սոր մանկունք առագաստիս յայժառա
ցեալք վայելչութիւնք . տօնեն՝ ընդ զօրնս
հրէշտակաց զնաւակատիւն փրկութեան
մերոյ . օրհնեմք : Ս՛ղ Թր օրհնեցէք
17 և բարձր արարե՛իք ըզնա՛ յաւիտեան :
Սորոգեցա՛րովք նորոգութիւն՝ կենացս
այսօր յարո՛ւթեամբըն քրիստոսի՝ նոր
Ժողովուրդք . և բարձր Ս՛ր իսրայէլ
կոչեցեալք ի քո՛ նոր օրհնութիւն վեր
առաքեսցովք . նորոգողիւն տիեղերաց
յարուցելոյն ի մեռելոց . և բարձր :

Նոր խո՛րանիդ անբեգականն անդարու
թեանն նոր օրհնութիւն տացունք. և՛ ան
դա՛դար բարեբանեացունք: Նոր տա՛ճա
րիդ անճա՛ռ լուսոյն ո՛ր ի հօրէ՛ն նոր երգս
երգեցունք. և՛. Օհոր խառնանանդ
հրաշալի՛ նոր խառնոնման բանին և՛ մար
մնոյն. հոգևոր երգով բարեբանեացունք:

Ո՛ր վերնատինն նորոգեցեր ըզմեզ ի՛
հնութիւն հի՛նն ադամայ. և՛ զըսկըզնա՛ն
տալին գեղեցկո՛ւթիւն նրկարեցեր նո՛
րաստեղծեալ յոգին հրաշափառապէս.
անաչեմք ըզքեզ քս՝ ո՛ղորմեա:

Ո՛ր զբարձրագոյնն անակատեաց խոր
հուրդ՝ հանդերձելոյն սոյսօր ծանուցեր.
կենդանանար և՛ սքանչելի քո յարուքդ
ի մեռելոյ. անա: Ի՛նդ քեզ յարունցեր
յուսով յանմահութիւն զմահամացուն բնու
թիւն. որով նըստար ընծմէ՛ հօր գլուխդ
էկեղեցւոյ հրաւիրելով զանդամըս քո՛
ի նոյն միութիւն. անաչեմք:

Նյսօր նոր ժողովուրդք ընդ երկնայ
նոց լուսեղինացուն համաձայնեալք. նորո
գողին ազգի մարդկան վերերգեցունք
որ վասըն մեր մեռաւ և՛ յարեաւ. անե
լով փառանորեալէ՛ քո յարութիւնդ:

Լ՝յսօր որդիք սիօնի ծընեալք աւանդա
նին շնորհօք յորդիս աստուծոյ . ի նաւա
կատին տաճարի բնութեան մերոյ գո
վեցէք զփեսայն ելեալ յաւազաստէ նոր
գերեզմանին . ասելով փա : Լ՝յսօր ման
կունք հաւատոյ կատարելով զնաւակա
տիս վերինն երուսաղիմի . նորոգեցէք
ալ ըզպատմով ճան հոգւոյ ձերոց և ընդ
որդւոյ լուսոյ նոր սիօնի . բարեբանե
ցէք զքս թագաւորն . ասելով :

Ն' եկիր ի փրկով թիւն վանն աղ
գի մարդկան . ըզքեզ անդադար
բարեբանեմք անծ հարցն մե
րոյ : Յանձն առե՛ր ըզչարչարանս և խա
ջի համբերեցեր . ըզքեզ անդադար :
Կենքեցար վիմով յարուցիւ ըդ մեռե
լոց . ըզքեզ անդ : Բ' զառ օրհնեցէք
բա՛րձր արարէք ըզնա յաւիտեան :
Ո՛ր անմահն մարմնով վասն փրկով
թիւ մերոյ ըզմահ ճաշակեաց . և խա
փանեաց ըզմահով թագաւորով . բ .
Ո՛ր յաւե՛թ կենդանութեան անհաւատ
էնայ ըզյարով թիւն անսոյն մարմնոյն
պարգևեաց մարդկան . և ևս անաւել
բա՛ր :

Սուրբ

Սուրբ Թորոս հրվարեալ մեր ըղմահ ճա-
շակեցեր. և յերրորդ առաւրջարեալ ո՞-
ղորմեալ: Սուրբ Թորոս հր ըղ դըժոխս
աւերեցեր. և զգերեալսն փրկեցեր ի
նմանէ՞ ողոր: Սուրբ աստուած հր ի
յերկինս համբարձար ընդ աշիւհ հօր
նըստաբ ի բարձունս ողորմեալ:

Սուրբ Գրիգոր ի հօրէ բանդ Թորոս ի փր-
կուածի ազգի մարդկան. օրհնեմք ըղ
քեզ սուրբ Թորոս: Սգերեղման իջեր
Թագաւոր անմահ. և ի հօրէ՞ ոչ մեկնե-
ցաւ. օրհն: Ս յերրորդ առաւրջարեալ
Թագաւոր և ի յերկինս համբարձար.
փա՛ռք յարուածէ՛ք քո տօր. օրհնե՛ք:

Սր վասն մերոյ փրկուածէ՞ն իջեր ի
յերկնից. միաժին սրդի՛ք փրկել մե՛ք
փրկեալ զմեզ տօր Թորոս հարցն մերոց:
Սխաչին բեւեցար բանդ ըմբռնե-
լի մարմնով. և լուծեր ըղ կապանս մե-
զաց քո փրկելի մեր: Ս երեքօրեայ
Թագմամբ քո մեռուցեր ըղմահ. և յարու-
ածեամբ ըղ կենսագործեցեր զաշ-
խարհս. սուրբ զոգնալ քրիստոս
փրկելի մեր փրկի: Ս զտօր օրհնեցե՛ք
և բա՛րձր աջարեք ըզնա՞ յաւիտեան:

Ար ըստան ըզմահ թանդամբն իւրով և
յարսւթքն իւրով մեզ կեանքս պարգև
եաց միաբան հաւատացեալք. օրհնէ:

Ար նըստի ընդ աջմէ հօր ծննդի իւրոյ
և մարդանիրասպէս խընամէ զարարած ըս
քահանայք հոգեւոր երգով. օրհնէ:

Որ իս քս կեանք և յարսւթիւն ազ
գի մարդկան ողորմեա: Որ յարս
ցեալ նորոգեցեր ըզտիեղէրս ողոր:

Յոյս յարսւթեան մերոյ. աղբէւր կե
նաց և փըրկութեան ողորմեա:

Յարսւցեալ անն ի գերեզմանէն միւ
ծինն որպէս փայլակն և ըյս փառաց ծա
ղեաց յաշխարհս. և երկինք և երկիրն
ցընծային: Սէ՛ծ է յարսւթիւն անոր
դոյն բանդի դրօնք յերկնից բացեալ է
ղեն և հստանուշ բուրեաց յաշխարհս. և
լըցոյց զարարածս ամենայն:

Օ՛րք երկնից իջեալ էին և բանակեալ
շուրջ բզգերեզմանաւն և հոգեղէն բար
բառնիւ երգէին. անոր օրհնեալ է քո յա
րսւթիւնդ:

Տե՛նսկիւղբն բանբոյ մարմնացոր ի կու
սէ՞նս յանձնաւոր կամաւ զխաչն և
զսնրչարա՛ւմնս անլա՛ծ հարցն
մե

մերոց: Եւ Եհիկայ Տօր եւ Տոգլոյն բանդ
 աստուած ^մ Եւ զերեզման իջեր մընա
 լով անասակա ^մ Եւ ան: Յարեար ի
 մեռելոց յաւուր երորդի ^մ լուծանե
 լով զիշխանութի ըմահո ^մ Եւ ան:
 Ի զտօր օրհնեցէք բարձր արարէք ըզը Գ
 նա յաւիտեան: Հրաշալի ըզ յարու
 թի աստուած որդւոյն. Ժողովու ^մ Եւ ան:
 բարեբանելով բարձր: Եւ ան զո
 վեցէք ըզ յարուցեալն ի մեռելոց. բահա
 նա ^մ Եւ Տոգլեոր երգով. բա:

Եւ ի յերկնից որդի այ՛ եւ մարմնացար Ո
 Ի սրբոց կուսէն. որ անմեկնելիզ ես ի
 րէ ^մ ողորմեմեա: Եւ ի զարշարանըս
 կամաւորապէս անձ եւ խաչեցար վանն
 աղգի մարդկան. եւ ի գերեզման իջեր
 անասական ողոր: Օմահ լուծեր եւ
 զանխարհս անշատեցեր կարողանալն
 տօր. եւ ի մեռելոց յարեար իշխանու
 թեամբ ողորմեա:

Աբանելի Տրեշտակն տըն ցընծու Ս
 Թեամբ իջեալ ի գերեզմանն հարկա
 նեւաւ. Ժող յարու թեանն տեառն:
 Եւ հարկանել Ժողոյն պահապանքն
 զարհուրեցան եւ եղեւան. ի յահէն որ
 պէս

պէս մեռեալ. Չայն եղև ի հրեշտակէն
բառբառ եղև ուրախութեանն տ՛ր յա
րեանձն. փառք յարձութեաննն տեանն:
304 Դ՛րօքըն փակե՛լովք երևեալ յիսուս ա
2019 շահերտացն և՛ անե՛նձն. խաղաղութի՛ն
ընդ ձեզ:

Յայս Չորեք շաբաթոյս Լ՛Հեպեայ
Լ՛Ճաճիին պօ՛ն է:

3 Ո՛ր յաթո՛ռ փառաց նըստին ընդ հօր.
օրհնա՛բանի՛ն ի դանո՛ւց քերօքեց
օրհնեալ տէ՛ր տ՛րձ հա՛րցըն մերոյ:

Ո՛ր եկի՛ր ի փրօկե՛լ ըզնախահայրն ա՛
դամ. ի ճաշակմանէ՛ն մահաբէ՛ր պրտ
դոյն. օրհնեալ: Ո՛ր փոխանակ ծանոյն
գիտութե՛ ետմէր ըզխա՛ն քո՛ տր՛. և աբ
բուցե՛ր ըմե՛զ ի կողանհոս աղբերէ՛դ. օրհն:

4 Բզտ՛ր օրհնեցէ՛ք և՛ բարձր արարե՛՛ք
ըզընա՛ն յա՛ւիտեան. Որ ելլ՛ծ ըզվտան
գաւոր երկունքս նախամօ՛րն. ծընանե՛
լով ի սըրբոյ՛ կուսէ՛ ԲԷՄԷ՛ն. օրհն:

Որ եբարձ ըզփաբե՛ր անիծադրո՛ւթի՛
բուսաբերին. բեւեռե՛լով ի վերայ խա՛
չի՛ ԲԷՄԷ՛ն. օրհնեցէ՛ք և՛: Ո՛ր ճաշակեայն
ըզէղն՛ դանուութե՛ վանն ազգի՛ մարդ
կան

կան. և պարզեցաւ ըզմարմին և զա
րիւն իւր զանապահա՝ և զհոգիներն:

Ար խոնարհեցաւ յերկնից ի հայրա

կան ծոցոյ. միածին որդի անսոսնայ
և աներ մարմին ի սրբոց կուսէն. վա՛
մերոյ փրկողութեան ողորմեա:

Ի՛նչ մեզ նշան շնորհեցաւ ընդ մե
ղանորացս. և կոխեցեր ըզգլուխ վիշա
պին և շնչան խայթոցը մահաբերին.
և փրկեցեր ըզտիեզերս ողո:

Իւնեռեցեր ըզմեղոս մեր ի վերայ խա
չին. և համբերեալ մահու իջեր ի գերեզ
ման. կենդանուի շնորհեցեր նստելոցս
ի խաւարի. և զօրութե՛ք յարեալ ողորմ:

Քանչեւ ըզյարութիւն ն՛ծ որդւոյն

ա՛յսօր տեսեալ անաքելոցն և բազ
մութիւնք հրեշտակացն. երգէին երգ
նորան լուռելի ձայնիւ. Չայն ահեղ գա
բիւնեան փողոյն. ա՛յսօր գո՛ղէր ակե
տարանէր ակետիքէն անխարհի. երգ:

Այս մեծ և ահաւոր. ա՛յսօր ծագեաց
սո՛ւրբ եկեղեցւոյ յարուցեալն ի մեռե
լոց բրիստոս. երգեսցուք. երգնո:

Ի՛նչ զանեւիդ ն՛ծ իջեր յերկնից ի յե
ղահանքս. և անճառելի ծագմամբ տրնո
րինէ:

րի նեցար յարգանդի կուսին արեգակն
 արդարութե. օրհնեմք ըզբեզն ծ
 հարցըն մերոց: Բնմեկնելիք ի հօրե ե
 կիր կամաւ ի մահ խաչին. և ընդ չարա
 գործսն սատտեալ ի սպանդ վարեցար
 այլ ի ծոցոյ հօր ոչ բաժանեցար. օրհ
 Բնմահնութեանց տըօղ քն ի ջեր ի
 հող մահն. կատարելով զողբումն հոգ
 եթողին եգար ի գբի ներքնուն. այլ
 ակնարկելով քո ի դրժոխս հանել ըզ
 կասեալսն քաջութեամբ և որք նն
 ջէին ի տապանս. օրհ: Բզ ար օրհնե
 ցէք և բարձր արարէք ըզնաւ յաւի
 տեան: Ար անտապանս Թաղմամբն ե
 լոյծ զանէծս երկրի. ի ջանելով ի սառ
 րինս անդատութի շնորհեաց նրտեւոցն
 ի խաւարի. օրհ: Ար կենսաբեր յարու
 Թքն իւրով անտեաց զանամեանս ի
 կեանս անմահ. և սուրբ մարմնով և ան
 րեամբն հրաւիրեաց ըզմեզ յեկնից ար
 քայութին. օրհնեցէք և:

Եկիր ի տեսութիւն անտեսանելի
 անձ և մարմնն զգեցար ի սրբոց կու
 սէն. կեցուցիւ և յոյս մեք կեցո ըզմեզ
 Խաչի համբերեցելով անդի մարդկան
 և մե

և մե՛րո՛վ ընդ չարեա՛լ փը՛րկեցե՛ր ի մա
հուանե՛. կեցուցի՛: Եւ զա՛ր ի գե՛րեզմա
նի կեանք անխարհի և յարո՛ւցեալ յե՛ր
բո՛րդ աւուր զմա՛րդիկ ի կեանքս փոխե
ցե՛ր. կեցուցի՛:

Եւ ըզե՛սցուք քեզ ընդ հրե՛շտա՛ն կո տ
յաղթական՝ օրհնե՛րգութի՛նս:

Արմահուամբքո՛ մեռո՛ւցե՛ր ըզմահ. և
յարո՛ւթի՛ պարգևեցե՛ր հողանիւթ բը
նութե՛ն. երգես: Արցո՛ւցա՛ր մեզ ճա
նապարհ նորոգման և մաքրեցե՛ր զան
տե՛ղութի՛ յանցանացրն՝ զոր սրատրեանց
թը՛շնամին. երգե՛ցցուք:

Կանխեցի՛ն կանայքն իւղաբէրքն ի գե
րեզմանն և տեսին զյարո՛ւթիւնըն
տեանն: Բայաւ դո՛ւռըն յարութե՛ գե
րեզմանին կընքելոյ ըյս ծագեաց տիե
զերաց: Յարեաւ տըն ի մեռելոյց հըզօր
զօրութե՛ք հաստատեալոյ զհիմունս եկե
ղեցւոյ սըրբոյ:

Թա՛գաւորեալ լծ ի վերա՛ հե՛թանո՛ տ
սաց. և լուսաղանդեալ սրայծանոցոյց
սբ՝ զեկեղեցի. ժողովուրդք ըզքս բա
րեքանեցեք: Օ գեցաւ. տը՛րգորութի՛
ընդ մէջ իւր ա՛ծաւ. քանզի ընջոյց զիւր
Ժ. 5 թոյ

Թոյ մահո՛ւ խաչի՛ն ի՛ւրով. Ժողո՛:

Յարեա՛ւ ա՛ծ և տի՛եզե՛րք ամե՛նայն նո՛րա
փեռո՛ւր զա՛րդարեցա՛ն և մահկո՛ւնըք հա՛
ղորդեցա՛ն մա՛րմնոյ և արեա՛ն կե՛նա՛րա՛
րին. Ժողովու՛րդք ըզ՛:

բճ
հ

՝ ր ի յերկնից իջե՛ր անըսկի՛ղքն
ա՛րծ բա՛ն և՛ ըյս. զքե՛զ ամե՛նե՛
քեան օրհնեցո՛ւք ա՛րծ հա՛րցը՛ն
մերոց: Ո՛ր ի խաչի՛ն բեկե՛ռեցա՛ր և՛ հե՛
ղե՛ր զա՛րի՛ւնդ ի փըրկուԹի՛ տի՛եզե՛րաց.
զքե՛զ ամե՛նե՛: Ո՛ր ի գերեզմանի՛ եղա՛ր
և՛ յարեա՛ր իմե՛ռելոց քո՛ յաւո՛ւր երրո՛ր
դի. զքե՛զ ամե՛նե՛: Բղա՛ր օրհնեցե՛ք
ե՛ւ բա՛րձր անարե՛ք ըզնա՛ յա՛ւի
տեա՛ն: Ո՛ր ի խաչին բեկե՛ռեցա՛ւ և՛ ի գո՛ր
ծոց ձեռաց իւրոց ապտակեցա՛ւ. և՛ կե՛րա՛
կու՛ր ընկալա՛ւ ըզլե՛ղի. ամե՛նայն անա՛
րածըք գո՛վելով բա՛րձր անարե՛ք:

Սա՛նս սրո՛մմա՛մ յա՛րեզանի՛ն խաւա՛
րեա՛լ և՛ ցերե՛ր վարա՛դոյր տա՛ճարին վե՛
րուստ ի վա՛յր. վե՛մըք պա՛տա՛ռեալ եր
կի՛ր շա՛րժեա՛լ. ամե՛նայն: Թա՛ղեցա՛ւ ի
մէջ երկրի՛ և՛ ի յերրո՛րդ աւո՛ւր յարեա՛ւ
ա՛ծապե՛ս. և՛ ի յերկնի՛ն ըստ հա՛մբարձա՛ւ
ա՛րծ. ամե՛:

Իջե՛ր

Իջէր յերկնից որդի իմ անշատեցէր զա
 րարածս . անկանիմ անաջի քո ողոր
 մեա՛ ինձ իմըլած : Իխանքին բւեռեցան
 իմը՛ծ և ըզմարդն ի կանպանաց մահո՛ւ ան
 ճակեցէր . և զիս միանտես առնէր ո՛ր
 մեղո՛քս եմ մեռեալ : Եւ անգովմըն հօք
 յանմատոյց լուսոյն որ իջէր ի գերեզ
 ման . կենդանացո՛ւցէր զարարածըս քո .
 և զիս միանտես առնէր քանզի քեզ միայ
 նոյ մեղայ :

Ի գերեզման քո կանխեցին կանայքն
 զիւղս և զխո՛ւնկըս բերին . ի պատիւ
 Թաղման քո զի զմեղո՛ք ըզհո՛ղանցեալս
 վեր ածեր ի կեանս : Փոխանակ իւղոյն
 զհա՛ւատս անբիծս՝ և զաղանջանըս մե՛ր
 ընդ անաւատեան կանայցն ընկալ . ո՛րք
 զողջոյն կենաց լուա՛ն եւայի ունկամբն :
 Եւ տո՛ւն ամեաթիս անաբելոյն յարեալ
 յարո՛ւցիչն մե՛ր ամեռեաց ըզդրժո՛խս .
 և զթը՛նամին կանպեաց ի յանընձ կա
 պանս :

՝ ըկըրպագեմք քեզ քո՛ւ ո՛ր ի
 ձեռքն սըրբոց առաքելոցն ծա-
 նուցար մեզ . տէ՛մ ր նա՛ծ հա՛ր
 ցն մերոց : Լաշանկէրտեալք ի սըրբոց
 առաքելոցն . ո՛ւսաք փառաւորե՛լ ըզ-
 քեզ ի տաճարի սըրբո՛ւթե՛քո՛ . զս՛ր հի-
 մնեցունցե՛ր ի վերայ վի՛մի հա՛ւատոյ . տէ՛ր :
 Լիայք ժողովուրդք ո՛րք ի հե՛թանո-
 սաց . ցը՛նծ ո՛ւթե՛ք տո՛նեցուք զնա՛ւակա-
 տիս տք եկեղեցւոյ . բարեբանե՛լով ըզ-
 տէ՛ր : Բ՛լ քո՛ւ օրհնեցե՛ք և առաւել
 բարձր արարե՛ք ըզնա՛ յա՛ւտեան :

Բ՛նդ անմարմնական բազմութիւնն ըզ-
 քս թագաւորն ո՛ր եկաւորի՛ն յսօրի
 տք եկեղեցի . նամազի՛նք գովեցե՛ք և ա-
 ռաւել : Լիայք հա՛ւատացեալք սո՛ւրբ
 երրորդութեան յեկեղեցիս օրհնեցե՛ք
 զնա՛ծ . արարե՛ք տո՛նն ո՛ւրախութե՛ մին
 չե յանկիւնորս սեղանոյ . և առաւել
 բարձր :

Ե՛սօր հրեշտակաց բազմութիւ՛քն տո՛-
 նակից լինի՛ն ընդ մե՛զ . քանզի երկ-
 նաւոր թագաւորն եկաւորի՛ն սո՛ւրբ ե-
 կեղե՛

կէղեցի: Խընդամ և զուարճացիր հարս
նայեալ ընդ նոյն կէղեցի. քանզի ըզքեզ
տըն տերանց՝ ընտըրեաց և հաճեցաւ
բընակիլ ի քեզ: Ի յուսմաւորեալ լուսա
ւորեալ հանձնադիկէ կէղեցի. քանզի ի
քեզ շող տօնեղէն ի հօրէ լուսոյ ծագեաց
և լուսաւորեալ ց ըզմանկունըս քո:

Ո՞րքար ժամաւորեցայք ի կոչումն փա
ռաւորութեան քրիստոսի՝ նոյն մերոյ. ե
կայք ժողովող ըրդք, երգեցէք տօն երգ
նոր. երգեցէ՛մք զանուն նորա՝ ձայ
նիւ ցընծութեամբ յօրհանութի ինոր:

Օ՞րացեալքս ի քեզ քն ժողովող ըրդք
հաւատաւորաց. ճըմարիտ խոստովա
նութեալ մք օրհանմք զխորհուրդ տօ
նիս կէնտաքէր տնօրէնութե քո. փա
ռաւորելո՞ւ զզահաւոր և ըզսքանչելի
անուն քո՝ տօն քո ըմբ ի վերայ ամե
նոյն երկրի: Աւրախէր կէղեցի սուրբ
հարսն երկնաւոր խորհուրդոյն. ի փառա
ամենասուրբ երրորդութեն. ո՞ր հա
մագոյ ի խանութեամբն իւրով զան
դարեաց ծագմամք լուսոյ պըսակէմ
քեզ ի սրտի՝ և ամենա՝ յն սըր
բովք ի վերովք:

բճ
հ

Եւ անպակաս բանդ անտըւած ո՛ր իջէ՛ր
ի մէջ¹⁰⁰ ջ հնո՛ցին. փըրկեցէ՛ր զե՛րկս
մանկունըն ցո՛ղո՞վն օրհնո՞ւթէ. օրհ
նեալէս տէ՛ր անտըւած: Ա՛ր ի բա՛բի
լո՛նի ըզբոց հրոյն շիջո՛ւցէր և՛ զման
կունսն անպըե՛ր¹⁰⁰ ցո՛ւցէր. և՛ նոքա՛ ե
րեքեանըն գո՛վէի՞ն անե՛լով: օրհ:
Ա՛ր յարգանդի՛ կուսի՛ն բնակեցա՛ր և
ծընա՛ր որպէ՛ր¹⁰⁰ ս մա՛նո՛ւկ. ո՛ր ըզ
մա՛հ կոխեցէր և՛ զյարութիւն քո՛ ցո՞ւ
ցէր. օր: Ի՛զ տէ՛ր օրհնեցէ՛ք և՛ բա՛ն¹⁰⁰ ք
ձրա՛րարէ՛ք յաւիտեան:

Օ՛ւնըսկիզբն զամե՛նատե՛րք զե՛րրոր
դո՛ւթիւնն. ո՛ր նոյն ինքն իւր անե՛զ
բընութեամբն գոյացոյց յոչնչէ՛ զամե՛
նայն արա՛ւածս: Ըզընա՛ հոգեւոր ե՛ր
գո՛վ օրհնեցէ՛ք և՛ բա՛ն¹⁰⁰ րձր:

Օ՛ համագոյակաս էո՛ւթէ՛ բանն ի հօ՛
րէ ո՛ր ըյս մե՛ծ ծագեանց անճառելի՛ ծագ
մամբ. ո՛ր հատատեանց զե՛րկի՛նս և՛ զի՛
մանալի՛ զօրըս հրէշտա՛ն կանց. Ըզընա՛ հ:
Օ՛ւնմա՛հ զե՛րկնաւոր զԹագաւորո՛ւ
թիւնն. ո՛ր արարչագործ ոտե՛ղծմամբ
վայելչացոյց զե՛րկի՛նս և՛ զե՛րկի՛ր. ի
գնաւս անե՛նատե՛րք ե՛րրորդութեանն.
երեք

Երեքսըրբեան հրեշտակային օրհնող
Թեամբ. ըզընա հոգեւոր երդով:

Առաջինս պըտուղն անաջին ծառոյն
ըզնախանութիւն մահացոյց. իսկ որդին
միածին եկն և փըրկեաց ըզմեղ:

Օ շնորհաւորս ի յանձն աներ ըզխալ
չի՝ յարուցիչըդ մեռելոց. ջընջեա
ղձեռագիր իմոյ յանցանաց: Ահադանու
թիւն ի գերեզմանի եդար վանն ի հո
ղոյ ստեղծեալ մարդոյն. զմեղօք մե
ռեալ զանձն իմ կենդանացո:

Այլին ի գերեզմանն սուսն օտեան
սուրբ կանայքն. յօծանել խընկել զան
նապական մարմինն:

Ղուլմըն հրեշտակին քաջալերէր ըզ
նոսա անելով. ցընծացէք յարեաւ ո՛ր
պէս յառաջն առաց:

Ալեւալ ի հրեշտակն զաւեալիս յա
րութեանըն. պատմէին աշակերտացն ե
թի յարեաւ քրիստոս:

Ո՛ր Թագաւորդ ես յաւիտենից տը և
անարիչ ամենայն լինելուէ. օրհնեալ
ես տէր նըծ հա՛րցընը մեղոց:

Արսառաւորեալդ ես ի սերօքէից և
փառաւորեալ յանմարմնական քաղը
միմ

—
32
—

—
33
—

—
34
—

մի՞ լթեանց. այսօր ի դահճայնն մեր
կանցեալ և ի զի՞նսուորայք բաժանեցար
վասնն մերոյ փրկիւթե. օրհնեալ են :
Եւ այսօր ըզկենարարն մեր սբ՝ ըզխան
օրհնեսցունք . քանզի իվերայ նորա բաշ
խեցաւ մեզ պարգև անմահութե. տ՝ր
4 անձ հա՛մր : Եւ տ՝ր օրհնե՛ք ցե՛ք և
բարձրարարե՛ք ըզնա՛ յաւիտեան :
Եւ այսօր նրշան սուրբ խաչին ի յե՛ր
կրթե՛րեմէալ . օրհնե՛ք : Եւ այսօր ընդ
դէմ թըշնամունցն զէ՛ն անպարտե
լի ցուցա՛ւ մեզ . օրհնե՛ք :

Ա՛ր կանանոր խաչելութե՛ք քո՛ տ՝ր բար
ձեր ըզմեղս՝ . ըզբեզ բարեբանեմք անե
նեցուն յարութիւն : Ա՛ր երեքօրեայ
թաղմամբ քո՛ տ՝ր մեռուցեր ըզմահ . ը :
Ա՛ր լուսափայլ յարութե՛ք քո՛ կենազոր
ծեցեր զաշխարհս . ըզբեզ բա՛ :

3 Զայն անետաւոր հրեշտակին՝ զըւար
ճայոյց զանաւօտեան կանոյսն . զքսի
պատմելով ըզյարութի. Եւ յուսահա
տիք սըրտմնութե՛ք՝ այլ ցընծայե՛ք բեր
կրթելով . իղնհանգեանք նծայնոյն և
փափաքօղորք յարութե. Եւ լթացարուք
ի դա՛րկեա՛ անետարանեցե՛ք աշակեր
տանցն :

տանցն . Եթէ յարեալ քրիստոս և խա
փանեաց ըզմահ :

Եւ յոր քեռեռեալ քո ի խաւին . և զինաւ
ո՞րին խոցեալ զանարատ ըզկոզդ .
տ՞ր տ՞ե՞ծ հա՞րցընը մե՞րոց :

5

Իսկ բըղխումըն սո՛ւրբ անբան քո՞ւմ լը՛
ւաց ըզտիեղերես յանի՛ծ իցն աղա՞մաց
տ՞ր ամոտ : Ո՞ր գեւանտու բարեա՞ւմ և
տըւօղ սղորմութեան . Ե՛ղա՞ր ի գերեզ
մա՞նի . տ՞ր : Ի՛նչ տ՞ր Ե՞մե՛ն այն գո՞ւրծ ք
օրհնեցէք : Ո՞ր յանէից գոյա՛յցոյց ան
բարոզըն իւր կերպմամբ . զգանտանցեալք
օրհնաբանիչք եղաք . ամե՛նայն :

գ

Ո՞ր զգանտանիք մահո՛ւ եի՛նծ իւրով
անշը՛նչոնեալ մարմնովն ըզհոգացեալ
մարդոյն . ամե՛ն : Ո՞ր զառաջնաճաշակըն
քաղցրա՛յցոյց ճանակմամբ զառնընո՞ւ
թեան . զի հաղորդիցո՛ւք մարմնոյ և ան
բանըն տեանն . Ե՞մե՛ն այն :

Այր անբոկիզըն որ վերօրհնեալ դես
ի դասուց քերօբէից . ըզքեզ աղա՛ւմք
ո՞ղորմեաց քոյոց հաւանտանցըն :

ն

Իսկ ի հօրէ՛ն ո՞ր յառաջ քան զյանի
տեանս որդի . փառակից հօ՞ւմ . ողոր
Ո՞ր նըստիս ի քրօբէս և տեսչութիւնս
մե՛ն

մէս զանրաճս քո. ճըշմարիտ սո՛ւրբ
հոգի՛ն. ողորմեաց քոյ:

III Մ. յսօր զուարճացան տիեզե՛րք անե՛
նայն ճըշմարիտ յարութե՛մ ն՛ժ որ
դւոյն. քանզի զդժոխս աւերեաց և
գերեաց զարգե՛լեալսն ի՛նմա:

Մ. յսօր լուսափայլեալ մեծապայծա՛ռ
ծագմամբ հրեշտակապետն ի վե՛րայ վի
մին կանանցն աւետի՛ր ասելով. զի խը՛ն
դրե՛ք ըզկէ՛նդանին ը՛նդ մեռեալս:

Մ. յսօր բերկրեցան կանայքն իւղաբե՛րք
աւետեօք յարութեա՛ն ն՛ժ որդւոյն.
դարձան յառաքեալսն ասելով յա՛րեաւ
աստուծ:

IV Ո՛ր գըթացար ի սո՛ւրբ մանկո՛ւնսն և՛
իջեալ փրկեցե՛ր ի բո՛րբոքեալ բո
ցոյն. ըզքե՛զ միշտ օրհնեմք աստուծ
հա՛րցըն մերոյ: Ո՛ր ողորմեցա՛ր ազգի՛
մարդկան և իջեալ մարմնացա՛ր ի սուրբ
կուսէն ըզքե՛զ միշտ օրհնեմք:

Ո՛ր երեքօրեայ թաղմամբ քո՛ տ՛ր շար
ժեցան հիմուք երկրի. ըզգերեզմանս
բայե՛ր ըզմեռեալսն յարուցե՛ր. ըզ

քե՛զ միշտ օրհնեմք: Ա՛ցէք Ո՛ր պայծա
ռացոյցն ըզփայտ խա՛չին. տարածանե՛

լով զիւր զանաւրատ բազմակն. և ետ
զէն յաղթովթեան արաւածոց իւրոց.
ամենայն գո՞րծք օրհնեցէք:

Եւ ջանելով ի ստորին կողմ երկրի և դո
ղալով տասանեցան դժոխք. քանզի որ
ի նմայ արգելեալքն անաղանկէին առ տր.
ամենայն: Եւ զարգելեալն ի բռնո՞ւ Սաղ
թեան մահու անառնեցոյց երեքօրեայ 1010
յարովթէն իւրով ամե՛ն 2

Ո՛ր խաչեցար և թաղեցար վասն մե՛
րոյ փրկութեան և յարեալ ի մեռե
լոց. խնայեալ ի ժողովուրդս քո միայն
մարդասէր: Ո՛ր ըզդժոխս աւերեցեր
և ըզգերեալսն փժրկեցեր. և մեզ
կեանքս շնորհեցեր խնայեալ ի ժողով:
Ո՛ր ի յերկիրս համբարձար և ընդ անջ
մէ հօր նըստալ. ի միւսանգամ քո գալու
տեանն խնայեալ ի ժողով:

Սքանչելի կանայքն աներկիւղ եկին
ի տեսանել ըզգերեզմանն. զի կա
տարեալ սէրն մերժեաց զերկիւղն: 304
Եկին ի խնկել ըզտէրոնեան մար 4. 18
մինն՝ և ահսին յարուցեալ ի գերեզմա
նէն. և վերըստին լոյսն ծագեաց յաշ
խարհս:

Քա՛

Քանի որ զեանց հրեշտակընդ յանուն թիւնըն
 տն. և բանան գերեզմանըք նընջեցե
 լոյ. և յարուի տնըն յանթեանց մահաւ:

Տ Այլ զարգարեալ նորանցուցեր զարարան
 ծոց գոյացու թիւնս. համադոյ հօր և հո
 գւոյն ըզբեզ միշտ օրհնեմք տըծ հարցըն
 մերոց: Այլ կամաւոր խոնարհու թիւք ըզ
 քո յանձն աւելի ըզչարչարանս ի խան
 ճին՝ բեւեռեցար. ըզբեզ միշտ օրհ:

Այլ զմահացու մեր բընու թիւս մերոս
 ստեղծեր կենդանու թիւ հրաշափան ըզ
 յարու թեանմբդ. ըզբեզ:

Կ Այլ տըր օրհնեցեք գովեցեք և բարձր
 արարեք ըզնա յաւիտեան:

Այլ էջն ի գերեզման և աւերեանց ըզդը
 ժոխս. մեծ և հըզօր զօրութիւ և յա
 բեաւ ի մեռելոց. օրհ: Այլ սաւնը ի ճն
 աշխարհ ի որ ազատեանց ի մեղանց ըզտի
 զերս տմ. նորահրաշ յարու թիւն իւ
 րով. օրհնեցեք:

Ե Կեր ի չարչարանըս չարչարանացըն
 լուծիչ. բեւեռեցար ի խաչին՝ լուծեր
 ըզկանգանըս մեղանց մերոց. քն յոյս յա
 բու թիւ մերոյ ողորմեա: Այլ էր ի գե
 րեզման աւերեցեր ըզդը ժոխս. և յա
 րու

Եւ յարձեցեալ յերրորդ աւուր զաշխարհս լըցուցեր խրնդութիւնքս յոյս։
 Սըտեր առաջակէրտսն քաջալերել ըզնոսա . եւ խոստանցար լինիլ ընդ մեզ զամաւուրս կէնաց մերոց . քն։

Կանխելով սք կանանցն ընդ առաւօտն ի գէրեզմանն . եւ զահաւոր յարձեց ըզձայնս ի հրեշտակէն լըւեալ . Եթէ յարեալ անտրւած։ Թողեալ ըզտրտ մոլթիւ երջանիկ եւ սք կանանցն . եւ խրնդութիւն ընթանային պատմել աշակերտանցն . Եթէ յար։ Օղբանչելի եւ զհրաշագործ ըզյարձեցիւն քնի . առաքել ըցն ըստնդանպէս տեսեալ ընդ հանուր քարոզէին . Եթէ յարեալ քն։

Թագաւորին յաւիտենից մատուցուք զօրհնեղութիւն որ ի կուսէն մարմնացաւ . հաստատեաց զաշխարհս ի հաւանութանսանեւի . փառք նըմա այժմ եւ յաւիտեան։ Որ կամաւ համբեր մահուն իռիւնքաւ քանն . եւ եհեղ զարիւնս իւր սք ի փլրկութիւն տիեզերաց . փառ։
 Ընկապէս յարձեցեալ ի նորափոր ի վիմէն . լուսազարդեաց զեկեղեցի իւր սք . ի փառս եւ ի գովեստ անուան իւրոյ . փ։

բկ

հ

Ն՝ յԵրկնային զինուորով թեանց
ըդ միշտ Երկրպաղին քրիստոս
թագաւոր ընդ հօր և սուրբ հո
գւոյն. օրհնեալ էս տէր աստու
ած հաւցըն մերոց: Ա՛ր խոնարհեցա՛ր
յանձառ փառաց Եկեալ իշխանութի
մահ խաչին՝ դըղճորդեցան դժոխք.
յահէ՛ղ փառաց քոյ. օրհնեալ էս:

Եւ հրաշմփան քո յարութեամբ ըդ կե
նագործեցեր զին զմեզօք ըդ մեռեալս.
Եւ համբարձար փառօք ի յԵրկինս. օր:
Ի՛շտը՛ Ի՛շտ քրիստոս թագաւոր ըն քաղց
րաճայն Երգով օրհնեցէք և բարձրարա
րէք ըզնա՛ յաւիտեան:

դ

Ա՛ր պատուական խաչելով թեամբ հրա
շագործեաց ըդ փրկութիւն յաւիտենից
նընջեցընցն. քաղցրաճայն Երգով:

Օ յարուցեալն իշխանութեամբ զփա
ռակից հօր և սուրբ հոգւոյն. ընդ վեց
թեանն սրօթեաղովնդ դասս. գովեցէք
և բարձրարա:

ն

Թի՛ւնս իմ Աղօրմեա՛ն ինձ աստը՛ւած
իմ ողմ՛ւրմեաց: Ա՛ր ի յԵրկնից իջեր
բանդ աստը՛ւած և վասըն մե՛ր մարմնա
ցար ի սըրբոյ կուսէն. ողմւեա՛ն:

Ա՛ր

Ար ի խանչին տարածեցէր զանարան բա
զուկըս քո . և վանն մե^ր հեղե^ր զաբին
քոսք . ողորմեա ինձ անտըւած :

Ար ի գեբեզմանի եղան անապական և
յարմեցեա լնորոգեցէր զաշխարհս . ո :

Ար ի յերկինքս համբարձար ամենակա
րօղ և ընդ անջմե^ր հօր նրստար յաթող
փառաց . ողորմեա ինձ :

Քո յարմ^ր լծեանըդ փառք վայելէ^ր տ
երկայնամիտ տ^ր : () ըհնեակէ քո յա
րուծիւնդ անտըւած ո^ր ըզմահ մահո՛ւ
ծանուցեր քոյին կամանոր մահուամբդ .

քո : Գոչումն անհեղ հրեշտակին ի վիմին
ո^ր քարոզէր առ սք^ր կանայսն յարեալ
տ^րն ի մեռելոց . քո յարմ^ր լծեանըդ :

Լնըսկի զքն տ^ր ծ և ամենադօր ո^ր առա
քեցէր ըզմաւծին ո^րդիդ քո ի փըրկո՛ւ
ծի մեզ . օրհնեմք ըզքեզ տ^ր ծ հարցն
մերոց : Ս^ր ընար ի հօրէ անձառ մի ո՛ւծի
ի կուսական ո^րուլայնէ երևեալ մարմնո՛ւ
ի փըրկուծի մեզ . օրհն : Ար նըստին ի
քրօթէս և յան մարմնոց վեր օրհնիս քրիս
տոս սըրբասաց ճայնիւ . համբերելով
չարչարանաց ի խանչին բաձրացա՛ր խոր
տակեցէր ըզզօր ո՛ւծիւն մահո՛ւ . օրհն :

Դ Ի՛շտ՝ր Ի՞մենայն անդի՛հնք զքա՛ գո՛վե
ցէ՛ք. զյա՛րուցեա՛լն ի գե՛րեզմանէն՝ ա՛
նանկան մարմնով։ Օ, քա՛րող հրեշտա
կին՝ լը՛ւեա՛լ կանանցն ընթացեա՛լ պատ
մէ՛ի՛ն աշակերտացն ասելով յա՛րեալ
ա՛րծ։ Ե՛ւ մեք ընդ նո՞սին՝ ե՛րգակցեա՛լ
հանցո՛ւք զօրհնո՛ւթի՛ն. փրկո՛ղին ըզ
մե՛զ ասելով յա՛րեալ ա՛րծ. ամենայն։

Ե Ի՛ջեր Թր՛ և՛ մարմնացա՛ր ի կուսէն՝. և՛
զհողեղէ՛ն բռնութիւնս անա՛տեցեր ի՛
մեղաց։ Ե՛ւեր Թր՛ բեւեռեցա՛ր ի խաչին.
ըզմեռանի՛լ յանձն անէ՛ր կենդա՛նս
տո՛ւ մեռելոց։ Ե՛դա՛ր Թր՛ ի՛ նորանի՛որ
ի զիմի. և՛ մատանեալ կրնքեցա՛ր դանձ
ը՛դ կենաց անխարհի։ Յա՛րեա՛ր Թր՛ անե՛
րեցեր ըզդրժո՛խս. ի յերկի՛նքս համ
բարձա՛ր և՛ ընդաջմէ՛ հօր նրստա՛ր։

Մ Բրի՛ստոս յա՛րեալ ի՛ մեռելոց։
Ի՛նդ աշա՛րցսն առաւօտո՛ւն կանխեա՛լ
կանանցն ի գե՛րեզմանն ասելով. քս յ։
Ե՛ւ առ նո՞սա՛ս ասէ՛ր հրեշտակոն. զի՛
խընդրէ՛ք ըզկենդանին ընդ մեռեալս.
քս՛ յար։ Փի՛ւթացա՛րո՛ւք ով սո՛ւրբ կա
նայք և՛ պա՛տմեցէ՛ք աշակերտացն ասելով.
բրի՛ստոս յա՛րեալ ի՛մե։

Այ՛ր զԺառանցի՛ բզկերպարանքս յանձն
 առե՛ր վասըն մե՛ր. և խոնարհեալ քո կա
 մաւ ի մե՛ր բընութիս. օրհնեալ էս Թ՛
 անձ հարցըն մերոց: Ա՛յ խաչեցա՛ր հա
 ճո՛ւթեամբ հօր միածին ո՛րդի. և Թաղ
 մամբն երեք օրեայ ըզբընութի մահու
 լուծե՛ր. օրհնե: Ա՛յ փառաւոր յարու
 Թե՛ ըդ քո կանգնեցե՛ր ըզմահացեալն.
 Ի յերկինքս համբարձա՛ր ընդ աջմէ՛ հօր
 նրստա՛ր. օրհնեալ: Ա՛յ Թ՛ օրհնե՛մ
 ցե՛ք և բարձրարարէ՛ք ըզնա յաւիտեան,
 հրաշալի յարութեամբ փրկչին նորո՛
 գեցան անարածք. միաբանութե՛ օրհն:
 յ՛ողալով սարսեցի՛ն գը՛ծոխք տեսանե՛

4

լով ըզթագաւորն անմահ. միայն:

Թ՛ ի՛նչս իմ Ա՛յ իջե՛ր յերկնից բա՛նդ
 անտը՛ւած առե՛ր մարմն ի՛նչս ըստ մե՛
 րոյ բընութեան. վասն յանցանաց նա՞
 խառտե՛ զԹ՛ ի՛նչս ո՛ղորմեա՛ մե՞զ ան
 տը՛ւած: Ա՛յ խաչին բե՛ռեցա՛ր կամաւո
 րապէս փրկի՛ն և զխոցումըն յանձն
 առե՛ր ի զինուորէ՛ ի՛նչս. վասն յա:
 Ա՛յ գե՛րեզմանի՛ եղա՛ր անսպականաբար
 փրկի՛ն և զԹաղումըն յանձն առե՛ր զե՛
 րեք օրեա՛ն ի՛նչս. յարուցեալ ըյս ծագե

n

բան՝ ըծր արարէք: Օխանէանն ի մէջ
երկրի և զեդեանն ի նոր գերեզմանի.
ամենայն ազիւնք: Օյարոնցեանն իշ
խանութեամբ և զաւերօղն դժոխոց.
ամենայն ազիւնք բան:

Ո՛ր համագոյգ ես հօր և սուրբ հոգւոյն n
անբաժանելի էակ միութի խոնարհեցար
ի բարձանց և անուր մարմին ի կուսէն.
յաղաքս անկէլոյն յանլոճիչ կենաց
բանս արկուին խաբամամբ: Ո՛ր դատանոր
դեռ ծածկելոց գիտօղայսօր ի հողոյ դա
տապարտեալ բարձար ի խաչ և լեղեալ
կերակրեցար. յաղաքս անկէլոյն ի
ճաշակմանէ մահաբեր սլնողոյն:

Ո՛ր կենդանութիւնդ ես ամենէցունայս
օր ըզմահ խաչի ի յանձնաւոր եղար ի
սիրտ երկրի և յերրորդաւոր յարեար.
չսորհեամե՞զ վերածիլ ընդ քեզ
յանադատուի ի կեանսն:

Ամսխեցին կանայքն ընդ առաւօտն ի m
դերեզմանն հանդերձ խնկօք:

Բերելով զիւրս անո՛ւշունս ի յօժո՛ւմն
կենարար մարմնոյ փրկչին մերոյ:

Եւ հրեշտակն զօրութեամբ գոչելով
աղաղակէր յարեալ քրիստոս:

Տ Կանանկը թիւ էկի ի չարչարանս և
ի ծառայէ՛ստտա կեցար. օրհնեմք ըզ
քեզ անձ հարցըն մերոց: Տարածեցեր
ըզ ձեռքս քո ի վերայ խաչին և ընդ անօ
րէնքս համարեցար. օրհնեմք:

Պ ր զմեռանիլ յանձն առեր վասն արտ
րածոց. և ի զինանորէն գեղարդեամբ ըն
խոցեցար. օրհ: Բզեմք Բզնա հոգեւոր
երգով բա՛րձր անարեք:

Պ ր Ճոխաբար յօժարութիւն եկեալ ի
նորոգումն եղծեալ մարդոյն. և խաչի
յանձն առնու ըզ մահ. ըզնա:

Պ ր Էջն ի ստորին կողմ երկրի և գողա
լով սասանեցան դժոխք. այսօր յարու
ցեալ վերածեաց ըզնրն ջեյեալսն. ըզնա
հոգեւոր:

Ո ր յաթսու փառացն ըստիս բանդ անձ
խնարհեցար ի հայրական ծոցոյ առեր
մարմին ի կուսէն. վերականգնելով ի
աեղի ըստ ըրանկեալ լուսոյն զհոգացեալ
բնութիւնս: Պր կանգնեցեր ըզ խաչ քո
խէջ երկրի. և սովալ ըզ սրօքէս փակ
դուռն դրախտին՝ բա՛ցեր նախատեղ
ծին. կենսագործելով ի ճաշակմանէ՛ մա՛
հաբեր պըտղոյն: Եւ զօրութեամբ խաչ

զի՛ք. ք. քրի՛ստոս Տիմոթէոսէ՛ր զկաթուղի
կէ՛ եկեղեցի բը՛նա կարա՛ն սք երրոր
դութեանդ. լուսաւորելով՝ ըզհեթա՛մ
նոսս ի սմա կը՛րկնակի ծնընդեամբ:

Մ՛զ յարո՛ւթի՛ք ի ամենեքեա՛ն օրհնես տ
յո՛ւք. զի՛ նա միայն անձ փառաւո
րեալ յաւիտեան: Մ՛զ ճառադայթ յո
րութե՛ տեսանելով՝ հրեշտակին՝. նա՛
զօրանայր ի պատմել ըզկէ՛նսաբէ՛ր յո
րութիւնն: Չայն աւետեաց լըօկին՝ ա
ռաւօտեան սուրբ կանայքն. ի հրեշտա՛ն
կէն՝ դառնային ուրախութեամբ՝ յառա
քեալսն:

() Թիեզերական խը՛նդութե՛ցն աւե տ
տիքս երանելի կանանցն ուսեալք ի
հրեշտակէ՛ն. աներկիւղ խը՛նդութե՛ք և
բերկրաւից ուրախութե՛ք ընթանայե՛ն
օրատմել աշակէ՛րտացն ամսեփա՛սով:

() Ո՛ր մահուն երկիւղիւ՝ ընդ մեռեալն
համարեալ կարծեալք նա ինքն իշխա
նութե՛ յարո՛ւցեալ. զմահունելոյժ զիշ
խանութիւն և կենդանութիւն պար
գեւեալ ամզգի մափա՛ս ըզկան:

Մ՛յլ ի բայ եդեալ ըզհրէական երկիւ
ղի՛ն ըզկարծիսն. նախաժամանեցին ի
պատիւ

սլափախէ՝ անոր իկ. ո՛ր մահուամբ ըն ելն) ծ
 ըզմահէ՝ և զանմահութի պարգևեալ ց. ամզ:

22

() Երհնութի ի բարձունս. տնօրինե
 ցելոյն ի կուսէն՝ Թաղաւորին մերոյ.
 անէլուխա՝ անէլուխա: () Երհնութի ի
 բարձունս. անսասանելի և հաստատուն
 յուսոյն մերոյ. անէ: () Երհնութի ի
 բարձունս. անբաժանելի և միանձնակա՛ն
 Եւ Երրորդութեն. անէ:

գ ճ

հ

անաւորեմք ըղբեղ տ՛ր աստուած
 հալոյն մերոց: Ա՛ր ըզցող անապա
 կան ա՛րեան ըզցողեցեր տիեզերաց
 ի վերայ խաչին. օրհնեմք մի՞շտ և փա
 ռաւորեմք: Ա՛ր Թաղամարն երեքօրեայ
 յարունցեալ ըզլոյս ծագեցեր տիեզերաց.
 օրհնեմք: Ի՛շտ ր՛օրհնեմք ցեք և բարձր
 արարեք ըզնա՛յ յաւիտեան:

Ա՛ր ի բարձունս ելեգերեաց ըղբերո՛ւ
 Թիւն. և ետ պարգևս ո՛րդւոց մարդ
 կան. օրհնե: Ի՛շտ ի մեռեալ ազատ
 առանց օղնակահի. քահանայք օրհն:

Ի՛նչից հօր համաւորութե՛ւ եկիր ի չար
 չարանս. զչարչարա՛նս յանձն ա
 ճեր խաչի՛ համբերելով ի ջեր ի գերեզ
 մանս

Ի՛ւղա

Ի՛ւղաբէրիցն եկեալ ի գե՛րեզման՝ փը՛րկ
 չիդ՝. բզե՛ծ լղա անոյշըս բե՛րին՝. ի
 խընկե՛լ զանապանհան մարմի՛նդ.
 Ի՛ւլե՛տիս լըեալ ի հրե՛շտակէն որ ան՛կը.
 տե՛ծ ը յա՛րեալ ի մե՛սեւոյ ձե՛զ կեան՛ըս
 սարգե՛եաց:

Ի՛ւղաբէր և՛ժը՛ կանայքն ո՛ղբալո՛ւ փու տ
 Թա՛պէս եկին ի գե՛րեզման քո՛ տը՛ ի
 խընկե՛լ զանապանհան մարմի՛նդ:
 Բա՛ռբառ աւետաւո՛ր հրե՛շտակին՝ ո՛ր դո
 չե՛ր առ երջանիկ կանայսըն. զի խընդ
 րե՛ք բզկենդանի՛ն ընդ մեռեալս. քանզի
 յա՛րեալ տը՛ր և աւետեաց ըզդրժո՛խս:
 Պատմեալ երանե՛լի կանանցըն՝ զյա՛րու
 Թի՛նն տն աշակերտացն ուրախացեալք
 ընթանային սկետորո՛ս և յօ՛հաննէս ի կե՛ն
 ստտո՛ւ գե՛րեզմանն:

Փա՛ռաւորեալ ո՛րդի՛ տը՛. ո՛ր եկի՛ր կա՛ հ
 մաւ ի չա՛րչա՛րա՛նս. տը՛ր տը՛ր ճհա՛րցըն
 մե՛րոց: Տա՛րածեցեր զամենա՛ղօր բա
 զո՛ւկըս քո՛ ի վե՛րա՛յ խա՛մմա՛ն չի՛ն.
 Ե՛րկի՛ր ըս հիացեալ սանսանեցաւ և դո՛
 ղալո՛ւ վե՛րերիւր. ի յահե՛ փառաց քո՛ց
 տը՛ր տը՛ր: Ի՛ւլ տեսեալ արեգանհանըն զս
 րարի՛ւդ ի վե՛րա՛յ խա՛մմա՛ն չի՛ն.
ճհան

Հհանդունութեան չարչարանաց արարչիդ՝
խաւանքեցոյց ըզլոյսն ի մէջօրեի. ի յա :

4 Րզտր՝ օրհնեցէք բարձր արարէք յաւի
տեան : Ա՛լ զինաւորն գեղարդեամբն
յարձակեալ. խոցեալ^ա զկող կենա
րարին՝ բարձր : Աստի աղբէւր կենդան
նարար բրդխեալ. լեւալ^ա զտիեզերս
ի մեղաց. բարձր :

5 Զամենայնի բաղնամողմ տնձնայեա
յիս գլթութիւն^ա և խնայեալ զի դո՛ւ մի
այն Էս մարդասէր : Ա՛լ խաչիւրդ քո
կենարարաւ սրահեան. և յարո՛ւթիւրդ
քո փրկեալ և անբեցո՛ւ. զի դո՛ւ :

Ա՛լ ի միւսանդամ ի գալլատեան քո տր՝
վերջստին զիս նորոգեալ և անբեցո՛ւ զի :

6 Եւ յսօր յարութիւն^ա քի տօնեցէք հաւա
տացեալք. ի մի տնձ հայր ամենա
կալ : Եւ յսօր և կանայքն իւզաբերք անե
տիս տալով առաքելոցն. օ՞րհնէն զանձ
զհայր : Եւ յսօր և հրեշտակք ի յերկինս
հոգեւոր հընգամբերգով օ՞րհնէն :

7 Ար յաւիտենիցէս տնձ և տր ամենայն
կենդանութիւն. խոնարհեցա՛ր ի չար
չարանն համբերելով խաչիւ և մահուն
զբեզ օրհնեմք տնձ հարցն մերոց :

Ար ամենայն բարութեյ ես տր և իբր
բէական աթոռն ըստիս. եղար ի նորա
փոր լիմի անասանկան մարմնով զբեզ:

Ար էակեցե ես հօր և սուրբ հոգւոյն.
իջեր ի դժոխս փրկեցե՛ր զգերեանս
աւերելով ըզմահ. զբեզ օրհ:

Բզտր Երգով օրհնող թե՛ բարձրար
բէք յաւիտեան: Ար ելլծ ըզզօրով
Թի՛սս դժոխոյ՝ խորհրդով տնօրէնող
Թե՛ իւրոյ. քրիստո՛ս Թագաւոր փա
ռաց փառաւորեալ ի զօրաց զլւարԹնոյ.
Եկայք Ժողովուրդք երգով:

Ար բանի՛ւ գոյացոյց՝ զարարածս էակից
բանն ի հօրէ քս. և մահո՛ւ խաչի՛ զամե
նայսն փառն մեր համբերեալ յաղթեաց
մահու ի շխանութեամբ. Եկայք Ժո:

Քրիստոս անտուած ո՛ր տարածեցեր
ըզձեռս քո՛ ի խաչին. և լուծեր ըզ
կնիք դատարանութե՛ մերոյ. ո՞ղբ
մեաց: Ի՛ խաչին բեկեցար և հեղմամբ
արեանըդ քո՛ փրկեցեր ըզտիկեղերս ի
մեղաց. ո՞ղբ: Եւ զեցար իմեջ երկրի՛ և
ցերրորդ աւուր յարեալ ըզդժոխս
աւերեցեր բանիւ. ո՞ղբ՝ բմեաց:

Ի՛ խաչանիշ փայտէն դըզըրդեցան դը
Ժ. Ե Ժողովք

Ժոխք. զօրո՛ւթք սո՛ւքք հոգւոյն նո՛րո՛
գեցաւ երկիր՝. ո՛վէ սա՛ որ խափանեա՛յց
ըզմահ: Հրե՛շտակն անե՛տէր կուսին՝
մարի՛ամու՛. սա՛ է ի սկըզբանէ բանն որ
յանա՛ջքան զյաւիտեա՛նս որդին. սա՛ է
Թագաւորն ո՛ր խափանեա՛յց:

Յա՛րեա՛ծ յանձը երրորդի. վե՛մբք
աւատառեցան՝ երկիր շարժեցաւ սատանե՛
ցան դրժո՛խք. սա՛ է կենդանին յաւի
տենից քրիստո՛ս:

Յայսիբաղէիս համար ափսն բերէ Լոր՝ման
խաչին ասո՛նէ: Տայիսի եօթն:

3 Կանաւո՛րո՛ւթք եկիր՝ ի չարչարա՛նս
տը՛. և ի վե՛րայ՝ նախա՞ստեղծին ըզմե՛
ռանիլ յանձըն անձեր. տո՛ւր տը՛ծ
հանրցն մերոց: Լ՛նսպարտանկանդ մահու
որպէս մահապարտ. դատանսպարտեալ ի
խաչ ելե՛ր վանս ազգի մահ՞րդեան. տո՛ւր,
Լ՛ն մահո՛ւթեց տըլօղ քո՛ տը՛ծ. ի գե՛
րեղման ի ջեր յարո՛ւցիլըդ մեռե՛լոց.
տո՛ւր տը՛ծ: Բզտը՛ օրհնեցէք Բարձրա՛
րարէ՛ք զբազմեա՛նն ի վերայ խաչին:

4 Եր կանգնեացն ըզքանուանկիւն սեղա՞նս
խաչին. յաղանդս քանակողմ աշխարհի
սանսա՛րագեալ. յսրմէ սեղանայ՝ բոչ
բեա՛յց

րեանց անո՞ւշահատ հոգի՞նք քան թէ քան
բարե՞ք: Ա՛ր փոխանակ մեղսանէ՛ր մահա՛ն
ցո՞ւ պըտողոյն. պարգևեանց մե՛զ կե՛րան
կո՛ւր արդարութե՛. ի կեանսըն յաւի
տենից նորոգելով ըզմե՞զ. քան թէ:

Ի՛նչա ճըշմարիտ ո՛ր ի՛հօրէ առաքեցա՛ր
առե՛ր մարմինս պարագրի՛լ ի կուսէնս.
ոչ մեկնելով յանքըննին յէ՛նթէ բանդ
նա՛րծ ողո՞րմեա՛: Ա՛ր անհասդես յա
րարած ոչ ե՛. քան զնա՛մ միտըս գե՛րադանց.
զո՛ր էկի՛նք ոչ բաւէ՛ին տանի՛լ յարդան
դի կուսին կրեցար՝ բանդ նա՛րծ ողո՛:

Օ՛չարջաբանըս յանձն առե՛ր անխտանկի՛ր
հողեղինացս եղե՛ր վասն մե՛րոյ փըր
կութեան ի գերեզմանի եդա՛ր. անկո՛
րո՛ւստ պահելով զարարածըս բանդ
անտըւած ողո՛:

Փա՛ռաւորեալ է՛ք՝ յարութիւնդ:

Ա՛ր յարեա՞րդ ի մեռելոց յանձն
երրորդի քրիստո՞ս ո՛րդի աստուծոյ.
փա՛ռաւորեալ: Ա՛ր յահե՞ղ բար
բառոյ յարութե՛ք տէր էրեկի՛ր շար
ժեցաւ. վէ՛մըք պատառեցան՝ քրիս
տո՞ս ո՛ր:

Ի՛նչա անհեղ յարութե՛ք քո տէր՝ զարհու
րեցան

րեցան զինուճորացն դամ^{հւ}սքն. յարիւն
 անփայլ հրեշտակին իջմա^հսն և դողա
 լով շարժեցան երկիր: Առաւօտեա^հն
 քը կանանցն դիտելով ըզվիմանփոր դե
 րեզմանն. բերելով զիւզս անո^հւշս ի
 յօժովմն կենարար մարմնո^հյն անսպա
 րագիր էականութեանն: Աւտեսեալ
 ըզբերօբէն վերանըստեալ ի վիմին տայր
 փոզելով սրբութեան^հն անէ դարձիր
 ողջն տուն փողո^հյն. քանզի յարեալ
 որ յառաջն ասաց:

Տ Երարիչդ արարածոց քս՝ անմիմ^հյս
 օր ի խաչին բեւեալ. ե^հւ զինաւ
 որն գեղարդեամբն յարձա^հկեալ ըզ
 կո^հղքո խոցեաց. տրտնօրծ հարցն մե
 րոց: Ահագանիդ յաւիտենից քս անմի
 մ^հյսօր ի գերեզմանիէդար. ե^հւ
 պահապանքն պահէին ըզգուշութե^հ
 ըզգե^հրեզման քո տրտնօրծ հարց:

Յարեար ի մեռելոց քս՝ անմիմ^հյսօր ըզ
 դժոխս աւերեալ. ե^հւ կենդանու
 թիւն պարգևեցեր արարածոց քոյո^հվ
 յարութեդ. տրտնօրծ: Այլ տր՝ Այնա
 օրհնելով բարձրարարէ^հք յաւիտեան:
 Օր կարապետն յօհաննէս մարգարէ
 իցն

իցն ի դրժոխտ. անէտարանէ՝ ք ըզգան
 լնստ անդանկանն անդարն^ուէ. ըզնան
 Որում սպանէին արգելեալքն ի մեղսան
 սէր բանտին. անդատեցոցի չ յուսոյ
 գալնստեան անորդւոյն ի յե^որկնից. ըզ
 Որոյ եկեալ կատարեաց զմարգարէիցն.
 ըզտեսութի. աներեւ^մ վ զդրոնն
 դրժոխտոց և ըզզօրութի մա^ոհոն. ըզ:

Իջեր յերկնից ի հօրէ և մարմնացար ի
 կո^նւէն. համբերօ^ւ զ փրկիչ վանքն
 մեր ըզմահ ճաշակեցեր: Ի՛կեր ի չար
 չարանն չարչարանացն ընծիչ. խա
 չեցա^ւ թաղեցար՝ եդար ի գերեզ
 մանի քրիստոս անծ մեր: Ի՛ւ յերրորդ
 աւուր յանբար ամենակարօ^ւ զտր. պար
 գեւե^ւ վ անխարհի զխանդաղութիւն և
 զմեծ զողորմութիւն:

Որաշալի յարութիւն ըզպահանսոն
 զարհուրեցոյց. և հրեշտակն ի յերկնից
 իջեալ ի ձայն ահեղ յարութեան անոր
 դոյն. կանա^ւնցն անետէր յանբաւ ան
 տըւած: Ի՛ ձայն հրեշտակին զըւարճա
 ցան աըրօմազգեաց կանայքն. և դարձ
 ճան խընդութիւն ետուն անտիւն անա
 քելոցն. եթէ յանբաւ նախանստմե
 լին

լին։ Ահայք լուսաղգեացք յօրհնող
 Թի նոր օրհնեսցուք ըզտը։ քանզի մար
 մինն ո՞ր ի մէջն էան։ Ի հրեշտակաց եր
 կրրապագութիւն առնող։ Ի սրօքէի՛ց և
 ի քրօքէից։

Տօք ըզփա՛ռս ի բարձունս Թաղա՛ռ
 ըին յա՛լի տենից։ ո՞ր փըրկեա՛ն ց զաղգս
 ո՞րդւոյ մարդկան՝ ի ծանայութենէ՛
 Թը՛նամուն։ օրհնութիւն անաքողի՛ն
 ի բարձունս։ Աա՛ ինքն իշխանութե՛
 բաղմեցաւ ի վերայ խաչին՝ կապեա՛ն ց
 զիշխանըն մեղսասէր։ զմահու գերեալ
 սըն յաղամայ կենադործեաց ի կեանս
 անմահ։ օրհնութի։ Աախայաւիտեան
 ո՞րդին փառակից հօր և սողրբ հոգւոյն
 դընի՛ն Թիսոր՝ գերեզմանի։ նոր նորո
 գել զին ըզհնացեա՛ն լըս մեղօք։ օրհն
 շօլաթեա՛ն սերօքէն նըստելով ի վե
 րայ վիմին։ հարկանէ՛ն ր փող յարու
 Թեանըն տեառն։ սրահնուցեալ սրահապա
 նացն յահէն՝ եղեն ո՞րպէս մեռեալ։ օր
 շաղորդս արա՛ և ըզմե՛զ տը՛ ընդ
 սըրբոց քոց անաքելոյն։ ո՞րք արժանի
 եղեն տեսանէ՛լ ըզբեզ ի յարութեա՛ն
 քո՝ անրժանաւորեա՛ն տէմմ՛ր տեսանէ՛լ
 ըզբեզ

ըղբեղ ի միւսանգամ քո գալը ստեանն.
օրհնութիւն անաքողի՛ն ի՛ն

Օ Թագաւորն քս՝ օրհնութե՛ք երգող Ճ
բարեբանեցէ՛ք ամենայն երկիր:

Լ՛րարողին երկնի՞ւ և երկրի. մատուցու՛ք
երգող գոհաբանութիւն ամենայն եր
կիր: Ե՛րրորդութե՛ և մի՛ մատուածու
թեանն. մատուցու՛ք պատիւ երկըրպա գկ
դութիւն յաւիտեանս ամէն: Տ

Օնճառելի՛ բնութիւն և բան
հօր անաքեցա՛ր ի հայրական
ծոցոյ և՛առել՝ մարմին ի սըր
բոյ կուսէն. սուրբ անձ հարցըն մերոց:
Ե՛կեալդ ի փրկութի՛ մեզ Թագաւոր
անմահ յանձնառել՝ ըզմահ խաչի. և
իջեր ի գերեզման անասական. սուրբ:
Ե՛ւ յարուցեալ ի մեռելոց երեքօրեայ
ըյս ծագեցա՛ր տիեզերաց. իշխանութե՛ք
լուծէր զերկունս մահո՛ւ. սուրբ անձ:
Ի՛զտո՛ր օրհնեցէ՛ք բարձրաբարե՛ք զթա՛
գաւորն ամենեցուն իշխան հայր միշտ Գ
և յաւիտեան: Օ յարուցեալն ի մեռե
լոց քրիստոս անձ. Ժողովուրդք անաւ
ե՛ւ բարձրաբարե՛ք ըզնա՛ յաւիտեան:

Օ ան

Օսանապահան լըյսն ի հօրէ ծագեալ սբ
զհոգին. քահանայք ընդ սեքո՞քէսըն
գովեցէք. և առաւել բարձր:

II Ո՛ր յանբանդ ի մեռելոց քո՞ւնըւած
և մեզ կեանքս չնորհեցեր աղս՞ բմեա:

Ո՛ր զանկեանն ի նախնո՞ւմն ի մեղքս. պա
տուական անբամբըդ քո կանգնեցեր. և
Ե՛ւ յարո՞ւթքըդ քո զանխարհոս կեցո՞ւ
ցեր. և ըզդրո՞ւնըս դժոխսոց փըշրեցեր և:

III Յանբան տէ՛րն ի գերեզմանէն:

Բո՞նդ յառնե՛ւ փըրկէին մերո՞ւ
երկիր շարժեցա՞ւ. վէ՛մըք պատա՞
ռեցան: Ճառագայթեալ լըյսն ի վե՛
րայ վիմի՞ն զարհուրեցո՞յց ըզպահա՞
պա՞նսն առ դրան ըն գերեզմանին:

IV Օստուածոցին ըզգերեզմանաւն բո՞
լորեա՞ւ Լղասըք հրեշտակաց. տե՛
տանէ՛ին ըզտ՞րըն յա՞րոնցեալ ի
գերեզմանէն: Վճա՛սէր կանայքն եկին
ի գերեզման՝ փըրկէին ա՛նո՞ւշ իւ
ղօք և խընկո՞ք. յօ՞ծանե՛ւ Լ զմար
մինըն տէրո՞ւնակա՛ն: Վստապայծառ
հրեշտակն. նըստէր ի վերայ վիմի՞ն
աւետարանէ՛ր կանոնոցն. յանբան
փըրկէին տիեզե՛րաց:

Վախժախտեան որդի փառակից
 Տօր և սուրբ հոգւոյն. որ միշտ յան
 ճառ փառուդ բարեբանիս ի վերին զօ
 րացդ. ըզբեզ օրհնէ մք անձ հարցն
 մերոց: Վզեալ մարդ ճշմարիտ եկիր
 կամաւ ի չարչարանս: Եւ բարձր ըզփայտ
 խաչի անպարտականդ մահո՛ւ. ըզբեզ:
 Վգերեզման իջեր խափանիչ մահո՛ւ. ե
 րեք օրեայ յարուցեալ լոյս ծագեցար
 ստուերանըստաց. ըզբեզ:

Րզտր օրհնեցէմք բարձրարորէ մք
 զնա յաւիտեան: Օթագանորն քն որ
 վանըն մեր յանցանաց ըզմահ ճաշա
 կեաց. բարձր: Օհակից բանըն Տօր. որ
 որ երեք օրեայ Թաղմամբ զդէժնիս աւե
 րեանց. բարձր արա:

Վնըսկիղբն բանդ անճառելի ծը
 նո՛ւնդ. որ անաքմամբ Տօր իջեր ի յերկ
 նից վո՛ մերոյ փրկո՛ւ թէ. զբե՛մ մա՛զ
 աղա՛ւմք ողորմեա քն արարածոցս:
 Ո՛ր անեղ անձն թէ և անփոփոխելի
 բընու թէ. ի կուսէն ծընար նախան
 տեղծիւն կերպամբ. Եւ եկիր կամաւ ի
 չարչա՛ մ՛մբանս. զբեզ: Վխաչին բեկե
 ռեցար կամա՛ւ Տօր և սուրբ հոգւոյն. Եւ
 իջեր

իջեր ի գերեզման անմահ բռնութիւն . և
 Եւրեան ի մեռելոց քրի մատոս, զքեզ
 Եւրեան յարութիւդ օրհնեմք մարդա
 սէր . աղանդակելով իմ փառք քեզ
 Օր օրհնեն սերօքէքն և գովեն քերօ
 քօքէքն . աղանդա : Եւրեանդ քերանով
 անհանգիստ բարբառով . աղա :

Եւրեան և մեր զօրհնութիւն Տրեշ
 տակացներդէ մեք Եւրեանք փառք
 յարութեան քո տէր : Ար խանչեցար
 վասն մեր թաղեցա՞ր Եւրեանք
 աղատեցեր ի մեղաց : Ար անտըւած
 սո՞ւրբ Եւրեան Տրեշ սո՞ւրբ անմահ
 թաղաւոր :

Եւրեան մեզ պատարագ անարատ
 գանն ան . ի վերայ խաչին Էակից
 Տօր և սո՞ւրբ հոգւոյն անլաճ հարցն
 մերոց : Եւրեան մեզ սրօքէափակ
 դուռն դրախտին հրաւիրելոցս ի կո
 չումն անբայական սեղանոյն . տօրունեան
 մարմնոյ և արեան ան հարցն :

Եւրեան յարութեք քո քրիստոս
 տիեզերք ամենայն նորա փետով քաղա
 րեալ . մեռանեն ի յառաջատ ընդ փե
 սայիդ քրիստոսի ան հարցն մերոց :

Ի՛շտ՝ րօրհնեցէք Մաւել բարձրարա
 րէք ըզնա յաւիտեան: Օհամայնի՛ն ըզ
 դեցեալ մաւրինն՝ Բառանկիւն սեղան
 խաչին՝ բարձրացեալ սեփօք սարսեալ
 դողային առաւել: Արըզցող անապական
 անբունն Խոզանհոս անբերէն արբոյց տիե՞
 դերաց ժողովմաւորք հեթանոսաց առ:
 Արտըրտմահաղո՛րդ քո չարչարանօք խա

չին՝ անգատեցեր ըզմարդն Խըրտմաղ
 դեաց փայտէն՝ և Խմեղսաճաշակ պըտղոյն
 քրիստոսն ա՛րծ և մեզ ողորմեաց:

Ար մահուամբ քո կենդանի և մեռելո՛ւ
 Թե՛րդ յերկրի. նորոգեցեր դարձեալ
 զանխարհս և զհոգացեալ ընուծիւնս.
 քրիստոս: Ար երեքօրեայ յարուծե՛ք քո
 և համբարձմամբ յերկինն. վերա
 ծեր ըզմարդն առ կենաց փայտն և յան
 մահական ճաշակն. քրիստոս:

Տե՛սիլ փայլանաճեալ զըւարթնոյն Խվի
 միւն հընչեցեալ առ խընկաղգեաց կա՛
 նա՛ յան. փարատեցոյց զերկիր-զայլից
 տըրտմութիւն: Պահասարանքն պակու
 ցեալ անհաբէկ լինէին. և կանանցն առե
 տաւանեալ մահ մահո՛ւ յաղթեաց
 և ծանուցաւ մահ:

Ք. անորոշ անուրբելով ան Երջանի կ առա
քեանսն. փոխթանցարուք ի գանձելեան
և տեսանիցէք զկէնսագործողն ըզ. քս:

Յանձառ փառաց խոնարհեցար և ըզ
գեցար ըզհողեղէն բժնութիւն. վերան
ռեր զանկեանն ի գլորմանէ յանմահա
կանն ի կեանս. ըզքեզ օրհնէ մքանս
պահանք բանդ ախարհաւ:

Ենպարտանկան ըդ մահաւ դատանար
տեալ ի վերայ խանին. որ փոխանկ
դառնութե պրտողն անբողբոյն մեզ ի
տիգանիսողիսողէդ. ըզքեզ օրհնէ:

Ենպարտանկան ըդ մահաւ դատանար
տեալ ի վերայ խանին. որ փոխանկ
դառնութե պրտողն անբողբոյն մեզ ի
տիգանիսողիսողէդ. ըզքեզ օրհնէ:

Նստով անութեան քս. քս. քս. քս. քս.
ընցեր սուրբ զեկեղեցի. պահեա
լըսան անշարժ յաւիտեան: Տօնէ սցսօր
յերոսաղէմ. հաւատացելոց բանմու
թեամբ. զնաւականտին սուրբ եկեղե
ցւոյ. պահեա ըզսան անշարժ:

Բացան դրոշմը հաւատոյ նոր սիօնի.
ընդունիլ զանմահ փեսայդ յառաջատ.
բաշխ զմարմին քս և զարիւն. պահ:

Մ'ը եկի՛ր կամա՛ւ հօ՛ր ի խա՛ն ելա՛ ԴՃ
 նե՛ւ վանսն ա՛ղդի մա՛րդեկա՛ն. Թա՛
 գաւո՛ր փառա՛յք բրի՛ստոնսն ա՛մենե՛
 քեա՛ն օրհնե՛ Խո՛ւրդ: Ո՛ր մահո՛ւ խա
 չի՛, համբերեցե՛ր վաստն մե՛ր. ա՛նմեկնե
 լի՛դ ի հօրե՛. Թա՛գաւ: Ո՛ր երեքօրեայ
 Թաղմամբ պահեցա՛ր կենդանի՛ յա՛րո՛ւ
 Թի՛նն մե՛ր ե՛ կեա՛նք. Թա՛գաւո՛ր փա:
 Բ՛ղտե՛ր օրհնե՛ Խո՛ւրդ ե՛ բարձր ա՛րա
 ըն՛ք ըզնա՛ յա՛ւիտեա՛ն: Ո՛ր իվերայ
 խաչի՛ն էհե՛ղ զա՛րիւն իւր թ՛ս. ե՛ փըր
 կեա՛ց զա՛րա՛րա՛ծս ի մե՛ղաց. օրհնե՛:
 Ո՛ր ըզմահ կոխեա՛ց զգըժոխս աւերեա՛ց.
 յա՛րո՛ւցեա՛լ ի մե՛ռե՛լն ց ազա՛տեա՛ց ըզ
 մե՛ղ. օրհնե՛ Խո՛ւրդ ե՛ բարձր:
 Թի՛ննս իմ Ո՛ղտե՛ր մեա փըրկի՛:
 Ո՛ր կամա՛ւ հօ՛ր ըզաւրա՛նսն յա՛նճս
 առե՛ր բա՛նդ ա՛րծ. ո՛ղտ: Ո՛ր հա՛ւասա՛ր
 Եթ՛ հոգւոյն ըզդերեա՛լսն փըրկեցե՛ր
 քո յա՛րո՛ւ Թի՛նն ո՛ղտ մեա փըր:
Փառաքանակից հօ՛ր ո՛րդի ո՛ր վաստն
 մե՛ր խաչեցա՛ր. զգըժոխս աւերեա՛լ
 յա՛րեա՛ր յա՛ւուրե՛րրորդի փա՛ռք յա
 ըն՛Թե՛ քո տ՛ր: Հրե՛շտակապե՛տին ի
 ջո՛ւմն. ո՛ր ըզպահասպա՛նսն երկիւղի՛ւ.
 զա՛ր

զարհուրեցոյց առդրանքն գերեզմանին .
 փառ : Եւ ըսքանչեւի սուրբ կանանցն
 անետարանէ՛ր ասելով . յանձնաւ քս՝ յա
 րուցիչն մեռելոց . փա՛ռք :

Տ Ո՛ր բարեբանեալդես ի դասուց քերօ՛
 բեից անմահ Թադամոր . օ՛րհնեալէս
 ե՛ գովեալ յաւիտեան :

Ո՛ր խոնարհեցա՛ր յերկնից եւ առե՛ր մար
 մին զնախաստեղծին անդամն . օ՛րհ
 նեա՛լէս ե՛ :

Գ Օ՛րհնեալէս ե՛ : Ո՛ր նշանաւ ի վերայ չո
 րեքկերպեան կենդանեաց քս անձ .
 օ՛րհն : Գործըք տն ըզտր օրհնեցէ՛ք
 բանձրանարէք յաւիտեան :

Ղիշերք ըզտր օրհն : Բ՛ զնշանաւն ի
 յաթու փառաց . ըզբանմրեբանեալն
 ի հրեշտակաց . ըզնա անդադար :

Եւրպէլ ըզտր օրհնեսցէ՛ք . Ո՛ր յա
 հէ փառաց անձուԹեանն . դողամմն
 զընամթունք երկնից . ըզնա անդադար
 օրհնեսցէ՛ք :

Ե իսա՛ւ չեւեր բա՛նդ անձուԹեանն մարմնա
 ցեալդ ի կուսէն կանմալ հօր եւ հոգւոյն .
 ի փըրկուԹի՛ն անգի՛ մարդկան :

Եւ գերեզմանի եղար անառական զի՛ղմե
 ռելուԹի՛ ըսմեր բարձեր . ըզգերեալսն
 փըր

փըրկեցե՞ր քի ձե՛ռաց մահո՛ւն: Եւ յէր
 ըորդ աւո՛ւր յա՛րեար ն՛ծա՛պէս քի յէր
 կի՛նըս համբարձար ընդա՛ջմէ հօ՛ր նը՛ս
 տա՛ր. փառաւորեալդ քի հրեշտակաց և
 էրկընդա՛կեալդ քի սե՛րօքէից:

Ան՛նանցըն կանխե՛լով քի Թա՛ղումըն —
 կե՛սդանւոյն տեսի՛ն՝ ըզվէ՛մն քի դրանցն —
 քի բա՛ց մե՛րժեալ: Թա՛փուր ըզգե՛րե՛զ
 մահն և՛ ունս՛յն տեսա՛նէի՛ն և՛ տը՛րտմո՛ւ
 Թեա՛մբ լայի՛ն յո՛ւսա՛հատեալք:
 Այ՛ր խաչեցե՛լոյն զի՛ լա՛ս յո՛ւսա՛հա
 տեալ քանզի՛ քրիստո՛ս փառօք մե՛ծաւ
 յա՛րեալ:

Ո՛ր քի քառակերպեա՛ն նը՛ստիս յաթո՛ռ. —
 անլ՛ուելի՛ ձայնիւ օրհնի՛ս քի պայծառ
 դա՛սունց հոգեւոր երգո՛ւ. նը՛ծ հա՛րցըն
 մերոց: Ո՛ր քի վեցթեա՛ն սրօքէս ըդ
 հանգչի՛ս և խնամե՛ս զա՛րարածըս. նը՛շա՛
 նաւ խաչի՛ւդ ըզմեզ ապրեցուցե՛ր. ա՛ս
 տըլած հա՛րց: Ո՛ր նըստի՛ս քի յաթո՛ռ
 փառաց առա՛ւել բա՛րձրեալ գոլեալ.
 նը՛շանաւ խաչի՛ քոյ ըզմեզ ապրեցուցե՛ր
 անտըլած հա՛րցըն մերոց:

Բ՛զտէ՛ր Եւ ձա՛նս՛ն գործըք —
 տեսա՛մ ուն ըզտէ՛ր օրհնե՛ցէք: Եւ յո՛ւս

Լ՝ յսօր փրկականն սք խանդուն զուար
 Զանցան անարածք. անձ: Լ՝ յսօր
 մըտեալ ի գէրեզման անբեաց ըզդը
 Ժողոս. անմե: Լ՝ յսօր ի յերկինքս
 համբարձաւ լ՝ անջմէ հօր նըստաւ. անձ:

Ո՛ր ինչն իմ զորմեան մեզ անտըւած:

Ո՛ր ի յերկնից ի հօրէ իջեր անըսկիզբն
 որդի. նոյն ինքն ըզդը Ժողոս աւերե
 ցեր ողորմեա: Ո՛ր ըզճառագայթս ան
 ութեգ երեւցնուցեր փրկիչ. ըզսա
 հապա՞նսն զանհուրեցնուցեր. ողոր:
 Ո՛ր ձեռօքն Թօմայի շօշափեցան փր
 կիչ. անանշակե՞րտսն մրտեր դրօժն
 փռկելովք. ողորմեա:

Մ Լ՝ հադին ճանխելդ բոքս ի վերայ խա
 չին դողացուցեր զանարածս անմ. զերկ
 նային և զերկրաւոր բնութիւն:

Լ՝ հադին երևումն հրեշտակին՝ զան
 հուրեցոյց ըզկանայսն ասելով. զի խնդ
 րեք ըզկէնդանին ընդ մեռեալս:

Եւ յահէ զօրութե՞ ան որդւոյն զան
 հուրեցան կարապետք դըժոխսն ասե
 լով. համբարձեք իշխանք ըզդրունքս
 ձեր ի վեր:

Յ Յորժամ ի խանչին բեւեռեցաք քրիստոս
 Ժե 15 անլած

անբաժնի և զոնգամ չորոգեցեր ի նախան
 ստեղծ բնութեն. օրհնեալ տր՝ անբ
 հարցուն մերոց: Ար ի սպասանորէն ան
 տակեցար և ի զնաւորէն գեղարդեանք
 ըն խոցեցար. օրհ: Թաղեցար ի մշ
 էրկրի և յերրորդ աւուր յարեալ ամե
 նակարող փրկիչ. օրհ: Վործըք տեանն
 ըզտր օրհնեցէք և բարձր արանքէք ըզ
 նա յաւիտեան: Վիշէք ըզտէր օրհ դ
 նեցէք Ար էիր յեութեան ի բարձունս
 և ի հօրէ առաքեցար ի յերկիր. վասն
 մեր մեղանորացս յիշեալ զմեզ տէր:
 Կարայէլ ըզտր օրհնեցէ: Ար բանիւ
 քով բարձեալ ունին զամենայն արա
 բածս. և ի խաչին վասն մեր բեւե
 ցար. յիշեալ զմեզ տէր:

Մենեղակից բանըդ հօր և եղբւոց սրտ
 ճառ որ ծննար ի կոնսէն. ըզքեզ ծա
 նեաք անտըւած անգնէմք ողորմեալ ազ
 դի մարդկան: Սերօքէիցն անհաւոր և
 դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց. ո՞ր
 ի խաչին բեւեցար. ըզքեզ ծա:
 Կենդանութեան աղբեր. և սարգեւա
 տու առատ ողորմութեան ո՞ր յարեալդ
 ի մեռելոց. ըզքեզ ծանեալք:

Ե Եւ ի վերդ ես քան ըզմիտս և զխոր
 հոլորդս համագոյական եղև լոցս արարօղ
 ի հօրէ առաքեցար վասն մեր և մարմ
 նացար ի սբ՝ ի կուսէն։ Եւ քննելն ի
 յեղեթեան անծանօրինեցար յարգան
 դի կուսին։ անպրեցուցանել զնախաստեղ
 ծին ծնունդն. և վերջստի՞ն նորոգել
 ի փառս։ Այլ շատացար մարդեղանի
 անծ. այլ և խաչի համբերեալ ըզթա
 ղումն յանձն առեր զերեքօրեայ. և յա
 ղոցեալ չնորոգեցեր զսխալհոյս։

Զ Եւ ի անծին որդի անտուճոյ. զանեա
 րանումն սրբոց մարգարէիցն անտա
 նօր լուսափայլեալ պայծառացողցեր.
 օրհնեալ ար անտըւամ՝ զհա՛րցն
 մերոց։ Եւ ամառնորոգեք եկեր ի չար
 չարանս. և ըզմահաբեր փայտըն բա՛ր
 ձեր ի վերայ կենսաբեր ո՛ւսոյդ. և ըզ
 նոյն կենաց փայտ մեզ շնորհեցեր. օրհն
 արանդի կողիւնըն վերաւորեալ ընախա
 հայրն. ի քո յանարամ ի կողդ ընկալար
 ըզխոցումն գեղա՛րդեանն. և անա
 պական արեամբդ քով լուսաւորեցեր
 սուրբ զեկեղեցի. օրհնեալ տէր։

Դ Եւ տէր օրհնեցեք բարձր արարե՛ք ըզ
 ընա՛ն

ընաձ յաւիտեան: Սիւնիս որդիսն
 ի խաչին բեւեռեալ. ամբամբ մարմննով
 դընի ի գերեզմանի. ամենայն գործք
 օրհնելով բարձր: | Ընեալ երանելի
 կանանցն, զաւետիս սուրբ յարութեան
 սրտովին աշակերտացն եթէ յարեալ
 տէր. ամենայն: Րնթացեալք ի միասին.
 պէտրոս և յովհաննէս. տեսանելիսն
 ըզգերեզմանն. յաստուածային մար
 մընայն ունայն. ամենայն:

Եկեր ի փրկուածի թագաւոր անմահ. տ
 և ըզմահ ճաշակեցեր՝ փրկիչ աշխարհի.
 ողորմեա: Եւ աչի համբերեցեր անբ
 վասըն մարդկան. և զթաղովմըն յանձն
 առեր զերեքօրեայ. ողորմեա: Եւ ի մեռե
 լոց յարեար իշխանութեամբ որպէս
 ար. զի ս զմեղօք ըզմեռեալքս նորո
 գեա և կեցող:

() յարուածին անորդւոյն հեշտակա տ
 սկտն սյսօր աւետէր կանանցն ասե
 լով. յարուցեալ տէրն ի գերեզմանէն:
 Րնթացեալ կանանցըն խընդովթէ սրտ
 ոյն աշակերտացն ասելով. յարուցե:
 Սան որոյ և մեք ընդհերշտակին գնէ
 ցուք զյարուածին քի. որ փրկեացն ըզ
 մեղ ի ձեռաց մահսն:

Սարմնոյն լերհամբարձաւ Տէր Յօսէր
կին. առաքելոյն ուխտեալ զանձաւ սբ
հոգին:

ամբարձաւ թորն մեր յերկինս՝ աս
 սելով աշակերտա՞ցն. նըստա՞
 րուք ի քաղաքիդ յերուսաղէ՞՝
 մինչեւ զգե՞նուցուք զգորութիւն իբար
 ձանց: Սիւրբանեալ սո՞ւրբ առաքեալք
 րն միախորհէք և միակրօ՞ծն. միաբան նըս
 տէին ի սո՞ւրբ վերնատա՞՝
 նէին գալըստեան սո՞ւրբ հոգւոցն:
 Յանկարծակի էհան ի նմանութե՞լ լու
 սոյ փայլմա՞ծն. և եկեալ բնակեցաւ ի
 սո՞ւրբ առաքեա՞լն. մինչդեռ նըս
 տէին ի սո՞ւրբ վերնատունն:

Եւ ամբարձաւ թորն մեր քրիստոս զորհ
 նութիւն ընդ ամառս երկնի ծոց. և առա՞
 քելոցն երկըրպագեալ դարձան յերուսաղէ՞՝
 սաղէ՞՝
 միաբանութեամբ վերա
 աքէին զաղօթս: Սրտեալ ի յերկինս
 բիւրանոր զօրօք բաղմութիւն հրեշտա
 կա՞ծց. որք անդադակէին և ասէին՝
 զորհնեալ եկեալ ի յանունն տեառն:
 Նըստեալ ընդ աջի՞ն ծընողին. կատա
 րելով ըզխոստացեալ պարգե՞ծսն. մը
 խիթա՞րիչ սբ հոգին գոյ առ ձե՞ն
 անդ

անդրե՛րացո՛ւցան ե՛լ զմե՛ծ զո՞ղորմու[թ]իւն,

դի

() Երհնեայի՛ն տը՛սակ քաղցրու[թ]ե քո՛յ

հ

տը՛ր ո՛ր պահեցե՛ր ըզմեզ յերկրի. այս

Սաղ

64 12

որ համբարձար փառօք յերկի՛նս առ

հայր հրեշտակաց դասո՛ւք. օրհնեալ տը՛ր

տը՛ծ հա՛րցըն մերոց: Հիացան վերի՛նքն

Լսալ

63. 1

լեմարդկային քո կերպ հարցաբանեալք

զեսայեան. ո՛վ է սա՛ դիմեալ յերկրի՛ն

քիւնազ գետեալ. օր: Երգե՛ին հրեշ

տակքն ըզդաւ[թ]եան առա՛ծն առ բարա

Սաղ

23. 7

պանոս դրանց երկնից՝. ասե՛ն համբար

ձե՛ք իշխանք ըզդրո՛ւնըս ձե՛ր ի վեր ե

միտցէ արքայ. օրհ: Ել տը՛ր օրհնեցե՛ք

դ

ե՛ւ բարձր արարե՛ք ըզնա՛ յա՛ւիտեան:

Եւ

3. 8

Որ ե՛ն ի կառս իւր եւ ընկճեաց զիշխանըն՝

մահո՛ւ. օրհնեցե՛ք: Որ ե՛դ յամսս ըզ

Սաղ

103.

գնացս իւր եւ վերասընցաւ առ հայր ի

յերկի՛նս. օրհ: Որ նըստի՛ ընդ աջմէ՛

հօր հաւանար սե՛ հոգւոյն. օրհ:

Ո

ր ո՞ղորմու[թ]ե քով հիմեցեր զաշ

խարհս. եւ իջեալ փը՛րկեցեր ի յանի

ծիցն ադամայ. այսօր համբարձար փա

ռօք յերկի՛նսս տե՛ւ ձր ո՞ղո՛մ րմեալ

մեզ տը՛ծ: Որ ելեր ի բարձրադիտակ

քառա[թ]եին. առնելով զհեծելու[թ]ի

փը՛րկու

իւրիւթէն. սյո՛ր: Ար երէքօրեայ
Թաղմամբ քով դատանաւորտեցեր ըզ
դաւանանոյ լիշանսն. սյօր:

Ի շխանո՛ւթիք երկնից զա՛րհուրեցան տե՛
սանելով զէ՛լըս քո՛քս. ընկեր ա՛ռ ընկե՛ր
սարսեալ անէ՛ին ո՛վէ սա Թագաւոր փա՛
ռաց: Սա է՛ մարմնացեալ բանն անտրւած
որ ի խաչին ըզ մեղս ըսպան. և վերաս
լացեալ փառօք գայ յե՛րկինըս տէ՛ր
հըզօր զօրո՛ւթիք՝ իւրով:

Սա է՛ որ ի գերեզմանէն յարեալ և՛ աւե՛
րեաց ըզդրժո՛խս. և վէ՛ր համբարձեալ
փառօք գայ ա՛ռ հայր ի՛ր կա՛րօղ ի սպա
տե՛րանգմի:

Ար համբարձաւն սյո՛ր անձային իշխա՛
նո՛ւթիք ի հայրական իմէ՛կառս. սարա՛ն
րելով ի հրեշտակական դասո՛ւցն
որք նըլադէի՛ն անելով. համբար
ձէի՛մ ք իշխանք ըզդրժո՛ւնըս ձէ՛ր ի
վէ՛ր և՛ մըտցէ՛ Թագաւոր փա՛ռաց:
Ի՛նչացան վերնական իշխանո՛ւթիքն և
սոսկալի՛ ձա՛ն յնիւ. անդադակէ՛ իմէ՛ն առ
միմեա՛նս. ո՛վէ սա Թագաւոր փառաց.
Եկեալ մարմնով և սքանչելի՛ զօրո՛ւ
Թեամբ. համբարձէի՛մ ք իշ:

Լազանակէի՛ն վէ՛րնական պետո՞ւթի՛քն
 հրաշալի՛ ձա՛ն՝յնիւ. երգէին՝ երգ նո՛ր
 ասե՛լո՛ւ վ սայինքն է՛ թա՛գաւո՛ր փառանց.
 փըրկի՛ն անխարհի՛ն և՛ ազատի՛ն ազի՛մարդ
 կան՝. համբա՛ր:

78
 հբ

Ո՛րք տընկակի՛ցք եղաք նըմանութե՛
 մա՛հո՛ւ քո ո՛րդի՛ն աստուծոյ. անժա
 նաւորեա՛ն ըզմե՛հ մո՛մ զ կերպանանա՛ն.
 կից լի՛նիւ քեզ փա՛ռանց թա՛գաւո՛ր
 քե՛մ մո՛մ զ երգեսցեն եկեղեցիք սըրբոցն
 ըզե՛րգըս հոգեւո՛րս: Օհի՛ն մարդըն
 խաչակից քեզ անարեւը և՛ ըզխայթոց մե՛
 ղա՛ցըն շի՛ջ ուցե՛ր անատեցե՛ր ըզ
 մե՛հ մո՛մ զ կենանար փայտին յորմա՛
 մածար և՛ շի՛թք արեան՝ քոյարբուցի՛ն
 ըզտի եղե՛րս. քե՛հ զ: Վասն գըթո՛ւ
 թե՛լդ քո անձայի՛ն մարդեղութեանըդ
 հաւասարեցեր ըզմե՛զ մարմնո՛յ քոյ և՛ ա
 րեան՝. պատարագաւըդ հօրի՛ հո՛ւտ ան
 ուշից ըզմարմի՛նդ անի՛ մէջ. և՛ համ
 բարձա՛ր լուսափայլ ամպովք յայտնեցա՛ր
 իշխանութեանց և՛ պետութեց ո՛րք հիւ
 ցեալ հարցանէին եթէ՛ այսովէ ո՛ր դի
 3. 10 մեա՛ւ գայ յեդովմանց. և՛ յեկեղեցւո՛յ
 քո՛ ուսան ըզբազմապատի՛կ զիմա՛ն
 ասե՛լ ըս. քո. քեզ:

(Ը) անդուժմբն միամենի որդւոյ քո յէրկ
նից անընկիզբն անեղ. մարմնացաւ ի
սըրբոյ կուսէն տընօրինաբար օրհնեալ
տը՝ անըժ հարցըն մերոց: Ար վեսըն յան
ցանայն անդամոյն ախանտեղծին ի վերայ
խաչին. զինանւորըն դեղաըդեամբըն բա
նայր ըզկողահոս աղբէւըն. օրհն:

Ար ըզմահ կոխեաց քրիստոս անըժ և
մեղ կեանքս պարգեւեաց. հրաշալի յա
րուժքն իւրով. օրհնեալ տը:

Բզտէր Բ. Զմեանայն գործըք
տեամն ընդ տը օրհնեցէք:

Բ. յսօր խոցեալն իտիգողէն համեղ
մարմնովըն քաղցրացոյց ըզճաշակայն
ըզգաւընութիւն. անմեանայն:

Բ. յսօր ամալ լուսոյ սիւն գործեալ ի
հրալից վիմին. պահապանքն սրնկուցեալ
ի հրակիզմանէ լուսոյն. անմե:

Բ. յսօր հրաձեւ փայլակնայնայտ լոյսն
անդեաց. ըզգանտիցն ի հրաշազարդ
յարուժեմն. անմե:

Բզքեզ անդաձեմք սղորմեաց մարդասէր
Արեւիցս էակ փառանկից ընդ հօր և
բորճանկից հոգւոյն. խոնարհեալ ի մերոս
վեր աներ մարմին. ըզքեզ անդաձեմք սղ:

Ո՛ր զվնդուեանն աւուր դանուութի՛ լէ
զւոյն քաղցրանցութե՛ր ըզճաշակն. դաւա
նեալ ըզքեզ տր՝ անազակին. և մեք
անշէմք սղորմեաց:

— **տ** Փառաւորեալ անճառելի՛ յարութի՛ ըն
քի: Ո՛ր կամաւ հօր և հոգւոյն ի վերայ
քառաթևին պատարագեալ դաւն տյ. փառաւորեալ: Ք՛իս անմահ թագաւորն
հետաձօտեալ ի դրժոխս. կանպեաց զիշ
խանըն մեղաստէ՛ր զմահու գերեալսն
յադամայ կենսագործեաց ի կեանս ան
մահ. փառաւորեալ:

— **հ** Փառաւորելով զանոն քոսո՛ւրք տը՛ծ
հաւրցըն մերոյ: Ո՛ր յանձնըզենա
կան ի հօրէ՛ առաքեցա՛ր և առե՛ր զմարմին
ի սը՛րբոյ կուսէ՛ն. տը՛ծ: Ո՛ր չարչարեցա՛ր
մարմնով վասը՛ն մե՛ր և բարձե՛ր ըզմեղըս
մեր ի խաչափայտն. տը՛ծ: Ք՛ զտր՝ օրհ
նեցէք բարձր արարէ՛ք ըզնա՛ յաւիտեանս
Ո՛ր ի խաչի՛ն բեեռելով քս ըզմահ կո՛
խեաց. և ըզնախանստեղծն ի ծառայութի՛
մահու անգամեցոյց. բարձր:

Ո՛ր ի գերե՛զման ի եդաւ որպէ՛ս մարդ. և
ի հրեշտակաց մըշտը՛նջենաւ որանկից հօր
քաղցեցաւ. բարձր արա:

Արտոսկանի՛ Տիանցմամբ ըզսրա հանդանսն
զանհուրեցոյց. և՛ ըզտըրտմութի՛ իւղա
բերիցն փարատեցոյց. բարձր:

1° Եւթամանա՛ կղն՛ ըծանսկի՛ զն և՛ ան
ճառե՛ ի անտե՛ս սրո՛քից. ո՞ր միշտ
2° հօր օրհնաբամ՛ անիս ի յանըմամ՛
հից. զգաստացեալք օրհնաբանի՛ք և՛
զանք. ո՞րդի անտու՛ծոյ ո՞ղմմ՛ ըմեա՛ն
Արանաբեցան ի հօրէ՛ և մանրմանցան ան
ճառապէս ի սք՛ ի կուսէն. համեցար
ըզըմահ խամ՛ չին ի յանձն ան ու
նու՛. փոխանակ դատապարտութե՛ ընա՛ն
խանտեղծին. ո՞րդի: Արբե՛ւեռեցան
ի խաչին յաղանդս մե՛րոյ յանցանաց փըր
կի՛ չբո՛լը ի չանհուր գո՛չմամբ ճա՛մ ան
նիւ զանրանձըս դո՛ղացոմ՛ ւցե՛ր. և՛ ըզ
լուսանորսն խանարեցո՛ւցե՛ր. ո՞րդի:
Ար ընդ մեռեալն համարելով զԹա
ղու՛մն ընկալն բովանդակելի՛ մանր
մնով. յարուցեալ յերըրորդ ամ՛ ան
ուր հրեշտակացն աւետարանո՛ւթեամբ.
քանդեցան անակե՛րտեալ կանամոնցն.
ո՞րդի անտու՛:

() անճառե՛ յարութիւնն հրան՛չա
յեալ

ցեալ հրեշտակն գոչէր առ կանայսն ա-
սելով. յարուցեալ է՛ ակե՛րն ի գերեզ-
մանէն: Ար հակիցդ ես ընդ հօր զա՛յ
հաւո՛ր յարո՛ւթի՛ք ի գերեզմանէն.
որքանեալ կանայքն խոնդո՛ւթեա՛մք
քանո՞ղէին: Յարեա՛ւ Թորն՝ ի մեռելոց
և ըզզօրո՛ւթի՛ն դժոխոց խորտակեաց.
և զարգե՛լեալն ի նմա՛ կորդեաց ըսքան
ե՛լի՛ յարո՛ւթեամբն իւրով:

Ճ

Թա՛նգաւո՛ր քրիստոս էա՛կից հօր և՛ հո՛-
գւոյն. որ վաճըն մե՛ր մարմնացա՛ր
ի սուրբ կո՛ւսէն. Թա՛նգաւո՛ր փառաց
քրիստոս քե՛զ փառք: Ար կամաւո՛ր մա-
հաւմբդ ըզմա՛հ մեռո՛ւցեր. և ա՛նտ
սրահան յարութեամբքդ քո՛ սորոգեցեր
զաշխա՛րհս. Թա՛նգաւո՛ր: Ար կենդանա՛
րա՛րարեամբքդ քո լուսաւո՛րեցեր սուրբ
զե՛կեղեցի. երգե՛մք քե՛զ ընդ հըրե՛շ
սանկս ա՛սելով. Թա՛ն

Կանոն Երեւոյ Ծառ Կապարդիէն :

Եժանճրաշ այս խորհուրդ ան 74
անդուծք առ մեզ հասեալ
զոր հոգւոյ լուսատուն ի պաշտ
պանէ իւրմէ լուեալ. եթէ տօն մեծ է
այսօր իմոյ դասուն որ ի յերկինս :
Քանզի ի յերաճ վերին երկնաւորին
որ ի յերկրէ. ըստ դասոց երկնայնոցն
տօնէին ուրախութեւ. ի հրեշտակացն
սկըսեալ մինչ ի յաթոսն կատարեալ
Իսկ ի շրջորդէն դասէ պաշտպան ե
ղեալ լուսաւորին. ի դասուն իւր փոռ
թացեալ ուրախութեւ տօնակցութեան.
զոր հարցմամբ ի նմանէ տեղեկանայր
մարմնով հրեշտակն : Եւ քանզի մեծ
այս խորհուրդ ի փրկութիւն բանաւո
րաց. հրեշտակաց եւ մարդկան առ հա
սարակ կատարեալ. երկոցունց սեւիյն
իմաստին յարմարութիւն :

Եւ զի շրջեալ նախանձն երիցադոյն
զաւակին. ի գիւտ մոլորեալ եւ կորու
սեալ անառակին. հրամայէ հայրն վե 1532
րին ուրախանալ իմաստին :

Անսն որոյ եւ մեք հանդիսացեալք ընդ
նոսին :

նոսին՝ . Երգեսցո՞ւք օրհնութիւն հասա՛
րակաց փրկողին՝ . որ Եբա՛րձ ըզխոռ
վութիւն և հաստատեաց զխաղաղութիւն՝
Այսօր ցընծայ եկեղեցի՛ն Երկնաւորաց
և Երկրայնոց . քանզի՛ մեկնեալք ի մի
մեանց ըստ նախահօրն յանցանաց . մի
աւորի՛ վերընտին անարչական՝ խոնար
հութեամբն : Այսօր զէակն համայ
նից՝ ի մանալեաց և ըզգալեաց . որ և ըզ
մարդն ի պատկեր իւր ստեղծ զանկեան
ի պատրանաց . օրհնեցէք որդիք մարդ
կան՝ կանգնեալք Երկրորդ արարչու
թիւն : Ո՛ր զհանդերձեալն խորհուրդ
հոգւովն յայտնեաց տեսանողանցն . և ե
կեալ կատարեաց հօր և հոգւոյ անաբ
մամբ . օրհնեցէք : Ո՛ր ի լուսմբն բո՛
լորից՝ տնօրինական մեծ խորհրդոյն .
առեցելովն ան իմէնջ փառօք առ հայր
վեր համբարձաւ օրհնեցէք :

Ո՞ր տեսեալ ամօնածնին՝ ի հիացման
ըզվերինսն . բառբառելով ան միմեանս
եթէ այսով եկեալ յերկրէ՛ . կարմրա
ցեալ հանգերձիւ ի տիգախոց բըղնեալ
կողէն : Ո՛ւտի լուեալ ի նմանէ զար
ժանահայտ պապասխանին՝ . եթէ զգէ
րեալ

ընտանիք մարդկան ի գերողէն՝ արեամբ Լ. 410
գնեցի. յորմէ օրհնութիւն մամ ի փրկէ 63. 3

լոյս արեամբ նորա:

Լ. յսօր արարիչդ արարած ծոց որ նո
րահրաշ անարհուծեամբ զարդանրե
ցե՞ր զէկեղեցի. ըզքեզ բարեբանեմք
ամտըւած հարցըն մերոց: Լ. յսօր կեն
դանիդ յաւիտեանից. որ ըզմեղծ մե
ռեալ բնութիւնս բարձրացուցեր փա
ռօք յերկինս. ըզքեզ բարեբա:

Լ. յսօր որ զտարագրեալս ըստ յանցա
նացն. գերագոյն քան զառաջիկն ընդ
քեզ յաթող հօր հանգուցեր. ըզքեզ
բարեբանեմք: Բզար օրհնեցէք Ե. Լ. 4
բարձրարարէք ըզնա յաւիտեան:

Սոփոլիւրդք հեթանոսաց որք ընդ
հրեշտակոս բարձրացայք. որով զանձա
փառսն ընկալայք օրհնեցէք:

Բ. հանայք և պանծոնեայք որք ընդ
բրօքէսն դասեցայք. ընդնոսին համա
ձայնեալք որ դասեցոյցն օրհնեցէք Ե. Լ.
բարձրարարէք:

Լ. ստուածածին մայր լուսոյ արեգա
կանն անդարուծեան արեւելք. որ ի
խաւար անշարհի ծագեցեր ըզլոյսն
գերա

գերադանց օրհնութիւն ըզքեզ բարե
բանեալ մեծացունցանեմք:

Եւ թէ թեւ լուսաւոր անընդունակ
խոնարութիւն. որ ըզցօղէն կենաց ի ցա
մաքեալ բնութիւն ցողէր. օրհնու:

Սերօքէ հողեղէն՝ և մարմնաւոր քերօ
քէ որ զանաւան ի նոցունց յորովայնի
բուժ կրեցէր. օրհնու:

Որ բանիւ բանիւ հօր գոյացուցէր զի
մանալիսդ. ի սաշտօն փառաց քոց և
էակից փառակցացդ. ողորմեաց մաղթա
նօք սոցա երկրորդ բանաւորացս:

Որ անձառ պարգեւօք քեւ զանաջի նորն
ընծւս. և ի ձեռքն նոցա որ ի խոնորհ
բան ըզնոսաւ. ողորմեաւ: Սրով և մեք
վերջացեալքս յամենառատ քո շնորհէ,
ճոխանամքք նոքօք գերի վերոյ բան զար
ժանն. ողորք: Ս անս որոյ և մեք հանդի
սացեալք ընդ նոսին. տօնեմք ցընծութիւն
զհասարակաց զփրկութիւն. վայելեալք
յաննախանձ անծային քո պարգեւսն:

Քահանայապետ անշինք հանգիստ
անախտ բընութիւն. բազմաչեայ քերօ
քէք և վեց թեւեան սերօքէք. բարեխօս
էրուք առ մի զհանդիսակից ձեր տօնն
դայս:

ՏԻ՛ճԼԹԻ՛Ն Ը՛ք վերին՝ ք և՛ զօրութի՛ն ք հըղօ
րին՝. իշխանութի՛ն ք վե՛հագոյնք և՛ քահա
նայապետք երկրորդք. բարեխօս:

Հրեշտանկապետք երկնաւորք և՛ հրեշտա
կաց զինուորութի՛ն ք պետութի՛ն ք բարձ
րացեալք ի քահանայապետութի երրորդք.
բար: Արք ի սիւղբան փըրկութե՛ն ի քաջ
հովուին յայտնութեան՝. անբան հօ
տիցըն հովուաց երգանկյեւով երգելին՝.
Ընդնոսին համաձայնեալ երգեմք և՛ մեք
զփառս ի բարձունս:

—
դ
—
հ
—

Մ՛ք զանհնազօր զօրութիւնըդ քո
ցուցե՛ր ի բաբիւն՝. փըրկելով
զերին մանկունսն ի հոնցին.
Ըզքեզօրհնե՛մք անտըւա՛ծ հարցըն մե
րոց: Ա՛ր ըզբազմազեղ ներողութի՛ն ըդ
քոցուցեր զօրաց երկնաւորաց. տարածե
լով զբազմեղս քո ի խանին՝. ըզքեզ
օրհնե՛մք: Ա՛ր ըզբազմազու՛թ ողոր
մութիւնդ քո ցուցեր առաջգըս մարդ
կան՝. Թաղելով ի սիրտ երկրի՛ զի՛ զմա
հո՛ւ բարձցես զերկիւղ. ըզքեզ:

Ի՛շտօր օրհնեցե՛ք բարձր արարե՛ք ըզ
նա՛ յաւիտեան: Ի՛ւանն՝ անհղական խո
նաք

—
դ
—

նարհեալ ի հողեղէն գոյացութիս. համբերեալ չափաբանաց զմահ խաչի ի յանձնեան. բարձ: Եւ իջեալ ի գերեզման անապական և սուրբ մարմնով. յարոնցեալ յերրորդ առօր ըյս ծաղեաց տիեզերաց. բարձր: Եւ հրեշտակապետն իջեալ ի գերեզմանն և կենսատուին. և ևետէր ան սուրբ կանայսն տէր յարեալ ի մեռելոց. բարձր:

— **Յ**արեալ երևեցա՛ր անաքելոցն. և մեզ փրկի՛չ ողորմեա՛: Քեզ քրիստոսի թագաւորիդ անմահի. երկիրպագանեմք և զյարութիւնդ քո փառանքեմք: Փառք փրկողիդ և միածնիդ անմահի. փրկեա՛ զԺողովուրդս քո զոր ըստանցար պատուական արեամբըդ քով սրբով:

— **Յ**որժամ եկին՝ ի գերեզմանն՝ Եւղաբեր կանայքն. և բերին ըզխոնկան ի խընկէլ զանապանհան մարմինն: Յայնժամ հրեշտակն անետարանէր յա՛րեալ քո պատմեցեք անակերտացն զյարոնութիւնն տեառն: Եւ նոցա զարկալեալ զահագին տեսեանն. պատմէին անակերտացն զահագին տեսիլն: Եւ

Լ. յսօր ցընծալն երկինք և՛ երկիր ը յա
րուԹ ք. քո տր անժ և հանրըն մե ռոց:

Լ. յսօր նորոգեցան տիեզերք ամենայն
յարուԹ ք. քո տր. անժ: Լ. յսօր հրեշ
տակապետն անե տաճարանէր. զյարուԹի
քո տր. անժ և: Բ զտր՝ օրհնեցէք

բարձրարարէք ըզնա յաւիտեան:

Ար չարչարանօք խաչին փըրկեանց զտիե
զերս. և՛ հեղմամբ արեամբն իւրով զԹո՛
ղուԹի մեզ շնորհեաց. բարձր:

Ար երեքօրեայ Թանգմամբ զդժոխտ աւե
րեաց. և՛ յարուԹ քն՝ իւրով զյարուԹի
մեզ պարգևեաց. բարձր:

Ա՛ր ըզկերպարանոս մահացու բընու
Թե՛ ազգի մարդկան՝. յանձն առեր
անժ և՛ բանդ հակից հօր. և՛ եկիր՝ կա՛
մաւ ի խաչ: Ա՛ր ի վերայ նախաստեղծին
ըզմեռանի՛ և՛ յանձն առեր համբերե
լով չարչարանաց ի խաչին բարձրացա՛ր
բանդդ գոյակից հօր. և՛ իջեր ի գերեզ
ման: Լ՛ը յերրօ՛ ըդ առնէր յարեան զմա
հու լուծէր զիշխանուԹիւն. արձակե
լով զըմբռնեալսն ի նմանէ՛ բանդդ փա
ռակից հօր. և՛ նըստար ընդ անջմէ՛
հօր:

Ի ջ հրեշտակն յերկնից անտառ^մ ր
 երջանիկ և սուրբ կանանցն քարոզէր
 անէլով. Է՛ ձեմմ՛ զ վերջստին լոյսն ծա-
 գեալ ի յաշխարհ: Այսօր տեսիլ ասե-
 ղակերպ հրեշտակապետի^ն մերձեալ ի
 դուռդ զինուորացն. սոյսօր սրբաբե-
 կեալ պահապանացն զարհուրեալ մեռա-
 նէին. Է՛ ձեմմ՛ զ վեր: Այսօր ցնծայ
 երուսողէմն վերին՝ այսօր ցնծայ սիօն
 մայր եկեղեցի. քանզի փրկիչն մեր յա-
 րեալ և աւերեաց ըզդժոխս. և մեմմ՛ զ
 վերջստին լոյսն ծագեալ ի հօրէ:

Տ փառաւորեալէ անո՛նն քս սուրբ.
 տէ^ր ան^հ ր ան^հ հարցն մերոց:
 Ար ի բարձունքս բռնակեալ դեռ. և հայ
 իսյարարածս քս քաղցրութե՛ք. փառ:
 Ար ի յերկրի՛ երեւեցար և ընդ մարդ
 կան շնորհեցար. Թագաւոր յաւիտե-
 նից. փառ: Ազնորս՝ մենայն անարածք
 օրհնեցե՛ք. և բարձրարանէ՛ք զե-
 կեալն ի փրկութիւն մարդկան:
 Ար հակիցն Է՛ հօր և սուրբ հոգւոյն. ի
 յերկրի՛ երեւցամու. անենայն ան:
 Ար հրեշտակացն անտեսանելի^ն Է. ի
 վերայ խաչին տե՛սամու. անենայն:

Ար

Ար արօքէիցն անհասանելիսն. ի դէ-
րեղմանի եղանակ. ամէն: Ար քրօքէիցն
անխմանալիսն ի յերրորդ անուր յա-
րեանակ. ամէնայն:

Թիւնս ի մ զո մ զմեաց ինձ ան
տըւած: Ար ի հօրէ առաքէցար անրս
կիզքն որդի. և ի սըրբոյ կուսէն ծընար.
ո՞ղմ ըմբան: Ար ի խաչն բեւեռեցար
անտըւած բանդ. և ի հօրէ ոչ մեկնեցար
ո՞ղմ: Ար ի դերեղմանի եղար Թագաւոր
անմահ. և ի յերրորդ անուր յարեար.
ո՞ղմ: Ար ի յերկինս համբարձար ամե-
նակարօղ. և ընդ աջմէ հօր նըստար. ո՞ն:
Հրեշտակացն դասքն. յերկնից ի յեր-
կիր վայրաբերեալ ի սպաս օրդւոյն ան
տուծոյ: Հրեշտակին ճայնիւ. ցընծայր
կոյսընսբ. և ընթացեալ առաջանկէր տսըն
պատմէր: Կենդանին յարեալ. զեր
կո՛ւնըս մահո՛ւ ելոյժ և կեանքս պարգե-
ւաց աշխարհի:

Ար յառաջբան զարե անո՛ւն քո ի յեր-
կրի երևեցար. և ընդ մարդկան շըրջե-
ցար անճա՞հ հարցըն մերոց:

Կամաւորապէս անշընչացար և ի ծոց
հօր անանդեցեր զքո՛ սբ. զհո՞գիդ. ան
տըւած:

n

m

s

Uաղ

7117

տըլա՞ն ծ՞հ հա՞րց: Ե՞ւ ըզհրաշալի՞ անո՞ւն
 Ուր ըդ քո՞ մանրգանրէն՝ վե՛րադոչեանց. հոգի
 4.20 երեսացը մե՛րսց. տը՛ր՝ քրիստոս. անտ:

Դ Րզտէ՛ր Սիւմբանո՛ւթ քօրհնէ՛ցեմք
 եւ անա՛նէ՛ք Լ բա՛րձր անրարէ՛ք
 ըզնա՛յալիտեան: Օ յա՛րուցեալն ի՞ մե
 ռելոց քրիստոս եւ զկե՛նդանին՝ յալի՛
 տե՛նից՝ միաբան: Ո՞ր ըզդրո՛ւնըս դը՛
 Ժոխոց փըշրեանց եւ զանրգեւեալն ինմա՛
 կորդեալց ի՛ կեանս. միաբանո՛ւթ քօր:
 Ո՞ր վիմով ընկընքեւ յաբեալ եւ դրօքըն
 փանկեւովք եմուտ անաշակե՛րտսն. միա
 բանո՛ւթ քօրհնէ՛ցեմք:

Ե Ի՛ջէ՛ր յերկնից միածին՝ անմեկնելիդ
 ի հօրէ. հովանացեալ սուրբ հոգւո՞յն
 բանըդ մանրմանցա՛ր ի՛ կուսէն:
 Եւ կի՛ր ի չարչարանս չարչարանացըն լու
 ծիւ. ձեռք ո՛ր զերկինս անրարի՞նտա՛
 րածեցէ՛ր ի խաչին:
 Համբերեցէ՛ր վասն մեզոյ՝ փըրկութէ՛.
 Ըզմեռանի՛լ յանձն առե՛ր կե՛նդանա՛
 տո՛ւ մեռելոց:

Ս Հրեշտակ քո՞ տը՛ր՝ ո՛ր զյարութի՛ւն բա՛
 րորդեաց: Օ պահահապանսըն զարհուրե
 ցոյց զկանայսըն լուսանորեանց անելով:
 Օ, ի

Օ՛ր խնդրէ՞ք ըզկենդանի՛ն ընդ մե
ռեալս. չե՛ աստ սյլ յաբեալ:

Ընձկիզբն բանդ որ յանձառ անթող
նըստիմ^{հա} զքեզ տեսա՞ք ի խաչին. վասն
անբաժնոց քոց փրկո՞ւթեան. ն՛ընա՞ծ
հարցը՛ն մերոց: Օ՛քեզ ո՞ր անբն
նի՛նդ ես յէ՞ռթեամ^{հա} ըսպասաւորի՛ն
ապտակեալ. և զինաւորն գեղար
դեամբըն խոցեալ. զանարատ ըզկողքո՞ւ
ի խաչին. աստըլ: Ո՞ր թաղաւորդ ես
անմամ^{հա} համեռանիլ յանձն առեր. և
ըզթաղովմն ե՞րեք օրեայ. վասն անբա
ժնոց քոց փրկո՞ւթեան. աստընա՞ծ:

Ըզտը՛ ո՞ր հնեցէ՞ք Ընաւեմ^{հա} Լբարձր
անբաժնէք ըզնա՛ յաւիտեան:

Օ՛թաղաւորն մեսիայ և ըզխաճեալն ի
մէջ ի յանձրինաց. և ըզլեղի դա՞ռ
նութե՛ ճաշակեալ վասը՛ն մեր. անաւ:
Ընարատ գանն նոյսպատմբագեալ. և
ըզխոնովմն գեղարդեանն առեալ ի
կողն. և ըզփրկականն անբաժնէ՛ հեղ ի
վերայ ամենայն տիեզերաց. անաւեմ^{հա} Լ
բարձր անբաժնէք:

Ս ասըն մերոյ փրկո՞ւթեան խոնարհե
ցար՛ ի յերկնից և ի^{հա} կուսէն
մար

մարմնացար աստըւախճ բաժնդ. ո՞ր
 զո՞ւրմեան մեզ: Աճմարտասկես
 մարմնացար և ընդ մարդկան շըրջեցար
 կատարեցեր զամենայն. և օ՞հհհհհհ
 նեցեր յառաջին անիծիցն. աստըւախ:
 Քրիստոս որդի աստուծոյ ի մեղեք
 յարուցեալ. և ի՞հհհ յերկինս համբար
 ճար. ասըւախճ բաժնդ. ո՞ր:

— **Փ** առք յարուցեալ քո՞յ տէր:
 Եւ աճիլ ի յանձն առեր գըծեալ և
 ըզմահ ճաշակեցեր. զամենեւեան յա
 րուցեր զհաւատացեալն ի բեզ սրբազա
 զակէին ասե՛լով. փառք: Սէմբ պա
 տառեցան ի խաչելով թէ՛ քոյ տէր. և
 գերեզմանք բացան. դժոխք զարհու
 րեցան և մեռեալք յարուցեալ ազա
 զակէին ասե՛լով. փառք:

— **Յ** արուցեալ տէրն ի գերեզմանէն ա
 հեղակերպ փայլմամբ. պատառեցա՞մ
 մի՞ն վէմբ և երկիր սասանեցա՞մ
 ի յահեղ բարբառոյ մեծ կարասետին:
 Եւ ճրեշտակն ի յերկնից ի գերեզմանըն
 տն. հընչեցուցա՞մ նէ՛ր ըզճայն ա
 հեղ գոման փոզո՞յն ի վերայ գե
 րեզմանին: Եւ կեկեալ սո՛ւրբ կանանցն

ի խնդակէ՛լ զմարմինն^ն տն^ն. և լը՛ւեալ ի
հրէշտամ^մ կէն^ն. Եթէ՛ յանեալ ի
մե՛ռեւ^լ ց^ն. կենդանի^ն յաւիտենից^ն:

Ո՞ր յահեղակե՛րպ աթոռ նըստին^ն և
ընդ հօր էն յեռթեան^ն. խոնարհեցար
յերկնից վասըն մերոյ՝ փըրկու՛թե. ըզ
քեզ բարեբանեմք տը՛ծ հարցըն մե
րոյ: Ուստի սե՛րօքէքն ի խոնարհ ու
նելով ըզդէմն յարփիահրա՛շ փառաց
քոց քրիստոնս. իսկ յո՛ւղայի՛ լը՛ւբու
թե՛ մերձեալ ի համբոյր նըշանակ և
առիթ մա՛տնու՛թեան^ն. ըզքեզ բա՛:

Ո՞ր ի բարձրութիւն երկնից՝ էի՛ր իսկա
կից հօր և սուրբ հոգւոյն. և ի՞ր դա
սուց երրայեցւոյ դըպրաց և փարիսե
ցւոյ բարձար ի խաչ վասըն մեր. ըզ:
Ի՛զտը՛ր օրհնեցէք բարձրա՛րարէք ըզ
նա՛ յաւիտեան: Համբարձաւ տը՛ծ օրհ
նութե՛ և զօրք երկնից երգէ՛ ի՛նչ.
ո՞ղէ սա թա՛ղաւոր փառաց. բարձր:

Սա՛մ է՛ն նա՛ն որ ի հովանաւոր և՛
ի լուսեղէն ամսոյն. ձայն եղև դա՛ն է՛ որ
դի՛ իմ սիրելի. բարձր:

Ո՞ր վասըն մեր յերկնից խոնարհ
հեցար. նորոգել ըզտիեղե՛րս. օգնեալ
և ի՛նչ

և ի նձ փըրկիլն ո՞ղորմո՞ւթեա՞մք և՛
կեցո՞ւ: Ո՞ր ըստ հողեղէն բընութեա՞ն
մա՞րդկան՝ զգեցա՞ր զմա՞րմին՝. զվիճա՞
որեա՞ն լըս մեղօք. զանձն իմ մըխի՞
թա՞րեա՞ն ո՞ղոր: Ո՞ր ըզդատակնիք մա՞
հո՞ւ լուծե՞ր զնախանութեան՝. զգա՞տո՞
պարտեա՞ն լըս մեղօք զհոգիս իմ նո՞
րոգեա՞ն ո՞ղորմո՞ւ:

տ Գա՛ռըք քի անե՛նաղօ՞ր յա՛րո՞ւթեա՛նն:
Քի՛ անե՛նաղօ՞ր յա՛րո՞ւթեա՛նն երկըր
պա՛գե՛ն քե՛րօքէքն. և՛ վե՛ց թե՛ա՛ն սե՛
րօքէքըն հոգեւորական հընչմամբ եր
գե՛ն ասե՛լով. փա՛ռըք: Եւ յո՞ր անուշա
հո՞տ բուրմամբ ընթա՛նայի՞ն սուրբ
կանայքն. տեսանե՛լով ըզհրեշտակն արե
գակնակե՛րպ փայլմամբ ի վերայ վիմին
գոգե՛ր ասե՛լով. փա՛ռըք քրիստոսի ան:
Եւ յո՞ր արձակեցաք ի կապանաց նախա
հօ՞րն և՛ վերընտի՛ն նո՞րողմամբ յա՛ւիտե
նական կենացն եղա՞ք ժառանգո՞րդք. փ:

տ Եւ զա՞բերի՞ց կա՞նանցն երկեալ. ի՛
սո՞ւրբ գե՛րե՛ զմանն. եւ՛ հո՞ւ զա՞հա
նօր ըզհրեշտակապետին ըզձայնըն լը
եալ. ո՞րք զխա՛չե՛լեա՞ն խընդը
րէ՞ք յան՛րեա՛ւ քրի՛մստոս անը
մա՞հ

ման՝ Թագաւորն : Լ. Բիւհասրան՝
 Լ. Եւսմէ՛ծ ծանգեալ ի՛ սո՛ւրբ գե՛րե՛զ Ս.
 մանն՝. Եւսմէ՛ծ զաճուրեալ պաճապա
 նանցն Երկիւղալիցը մե՛ւանէին՝. այլ
 քանո՛ղ հրեշտակապետին ո՛ր գոչե՛ր առ
 կանանցն. ո՛րքը զխանէլեալ :
 Ի՛նչ Թացեալ պետրո՛ւս Ե՛ւսմէ՛ծ յօ՛հան
 նէս. ի՛ սո՛ւրբ գե՛րե՛զ մանն՝. Եւսմէ՛ծ
 հանդիպեալ վարչամանկին և՛ սո՛ւրբ
 կըտաւոցն. այլ քանո՛ղ հրեշտակապե
 տին ո՛ր գոչե՛ր առ նոսա՛ն. ո՛րքը :

Ո՛ր անբաւելի յաղթօղ զօրութեամբ
 Թագաւորեա երկնի՛ և երկրի՛ քս՛եալծ.
 օ՛րհնաբանեմք լճքեզ :

Ո՛ր փառակցութեամբ ընդ հօր վերօրհ
 նի՛ս յանմահից՝. և խոնարհեալ մարմին
 ըզգեցար փառաց Թագաւոր. օ՛րհնա :

Ո՛ր կարողապէս ըզմահ կոխեցեր. և
 յարուցեալ լուսաւորեցեր սո՛ւրբ զեկե
 ղեցի՛ անմահ Կութիւն. օ՛րհն
 նաբանեմք ըզքեզ :

Ճ

Գալուստ Հոգւոյն սրբոյ յօր Պէնտակոս
տին ՚ի դասս առաքելոյն ըստ խոստման
բանին:

դձ

Կանոն Պէրպարտեի () Բհուրիւն :

ՄԵՐԵԼ ՈՅ ԼՊ ԼԻ

նւոյ՝ Խճանելով մեծաձայն
Հընգմանը. Ի բարձա՛ ծնց.

Ի նմանութիւն լուսոյ փայլման հրանդի
նեանց զանկիգելի զանակե՛ « Բ » րտան. մինչ
դեռ նըստելին Ի սո՛ւրբ վերնատանն :

Լննիւթական՝ անգաւնի. անբընեւելի որ
քըննէ՛ ըզխորս աստուծո՛ւ ծյ. զոր ան
ռեալ Ի հօրէ՛ պատմէ զահաւոր և ըզմիւս
անգամ գալո՛ « Բ » ւտան. զոր քարոնցել
ցին համագոյականն : () Բհնութիւն
Ի բարձունս ելողին Ի հօրէ՛ հոգւոյն սրբ
բո՛ ծյ. որով առաքեալքն արբեցան ան
մահական բաժակա՛ « Բ » լն. և հրաւիրել
ցին զերկինքս Ի յերկինս :

ԿԼԵ

Լատ Լեւդանարար ամտըւան^{աւ} մարդանէր
 7. 23 հոգի. ըզժողովեալսն միաբանական
 սիրով լուսաւորեցեմք հրեղինօք լեզու
 ւօք. վասն որոյ և մեք այսօր տօնեմք
 ըզգալուստ քո սուրբ:

Օրւարձացան քո դալըստեան մեզն սք
 աւաքեալքն. կնէլով իմիասին ըզցրու
 եալսն իմիմեանց բաղմաձայն լեզուօք.
 վասն որոյ և մեք այսօր տօնեմք:

Հոգեւորական^{աւ}ն սուրբ մըկըրտութիւն.
 զարդարեցեր նորօք ըզտիեզերս. ի
 զգեստըս լուսափայլս և նորափե
 տուրս. վասն որոյ և մեք:

Եկ Երրորդութիւնն անբաժանելի և
 զօրութի երկնային. լոյս ծագեալ յաշ
 խաբհ նման^{աւ} ԲԲԲԻՆ հանցութե զօրհ
 նութիւնս եմքդ: Ար Էջն յերկ
 նից. այսօր և հանգեալ յառաքեալսն
 ճշմանիտ սուրբ հոգին. նման^{աւ}:

Ար ի խորհուրդս փրկանկանս. այսօր
 ընդ իջանել յառաքեալսն ծանուցաւ
 մարգարէին. նման^{աւ} Բ.

ՅԻԼ
 2. 28

Օ հոգւոյն զգալուստն տօնեմք որ
 մըխիթաբեաց զառաքեալսն հանդէս
 Լով ինոսմ հրեղին լեզուօք. օրհնեալ
 յաւ

Ո՛ր դամենայն լընուս՝ զօրու թ. ք^ա քնլ. և
 և դասս առաքելոցն իջել թընակիլ լսե հո
 գի ո՞ղջ լուսն: Ո՛ր անբաժանելի ես յան

2. 3 ծնւթեւի՝ հրեղէն լեզուն բաժանեալ
հանգեալ յառաքեալս ընսք հոգի սղմ:

Ա՛ր ի քրօքէական՝ կանուորդ հանդէս,
այսօր իջէ՛ր յերկնայ՝ ի դատ անաբեւոյ
ըն՝սք՝ հոգի. օրհնեալէս թանգաւոր ան

Ս^{աղ} մահ: Ո՛ր գընանս ի վերայն Թեոց հոգմնց,
 17 11 սյօօր ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հան
 դեա՛ր յառաքեալս ըն սո՛ւրբ հոգի. օրհ
 նեալէս: Ո՛ր ինամե՛ս տեսչուԹք զքո
 զանա՛րանծս. սյօօր եկի՛ր ի հաստանտել
 ղեկեղեցի քոսք հոգի. օրհնեալէս Թա
 գաւո՛ր անմահ:

Եւ զիւրեան ընտրեալոց մեծաւ անիցն .
 սպանեալ մընայիւն աւետեանցն հօր
 հաւատով ի վերնատանն : ՍԻ՛ հողին
 երեւալս ըրեցն . լըցո՛յց խնդուածք
 սուրբ զանաքեալսն հաւ : Ա՛րք արբի՛ն
 ըզհո՛ւրն կենդանի . ե՛լ ընթացեա՛լք
 արբո՛ւցին՝ տիեզերաց . ս՛րք արբի՛նն
 կենդանացան :

բՃ
ՃԶ
Ո՛ր է հանրաշան՝ **է՛** յոմմմղբե՛^{մմ}րէն յա՛
 ռա՛ջ բըղխեալ ա՛ն հանտաբա՛ր է՛ յոմմմ՛^{մմ}ր
դւոյ

ի վերայ ջրոց. նոյն և ի ջրն աւանդանին
 ի շնորհել մեզ քովմ հակցին՝. գըգուէս
 սիրով աղանանկէրպ զմարդիկ ծնանին
 անձակէրպ. ամբո : Բաբուն վերնոյն
 իմանալեաց և ըստորին այսրը զգալեաց.
 ո՛ր մարդաբէս տաս ի՞նչովուաց և առա
 քեալս ի՞ճրկնորսաց. անետանոր ըզ մաք
 սանորս քարոզ բանի քովմ զհալածօղս.
 ամբո և մեզ :

Սարսափելի հողմոյ նըման անհղադո՛չ
 սաստիկ հընչմամբ. երևեցար ի վերնա
 տանն՝ հոգիդ դասուն երկոտասան. ո՛րք
 առ ի քէն մըկըրտեցան. ո՛րպէս զոսկի
 հրով մաքրեցան՝. մաքրեա իմէնջ ըզ
 մէգ մեղաց և ըզգեցո՛ ըզլոյս փառաց :

Իկիր յերկիր անաբար դատել զան
 իմարհս ի շխանաբար : ընդ անդանութե՛
 և՛ ընդ մեղաց և՛ ընդ չարին՝ դատաստա
 նաց. բանկեր ըզգանձդ անհիւթանկան
 պարգևս ետունոր որդւոց մարդկան՝ մա՛ :

Սէրն ի սիրոյ զսէրդ անաքեաց յինքըն
 զանդամս իւր քե յօրեաց. վեկեղեցի իւր
 զո՛ր շինեաց եօթըն սեամբ քո՛ հաստա
 տեաց. տընտէս ինմա եդ զանաքեալսն

Բա 9. 1 եօթնեակ շնորհօք քո զարդարեաց. մա՛ :

Ա՛ր անխմանալի՛դ ես յեռութե՛ և՛ անսպա
տում հոգիդ ճըշմարիտ . անըսղի՛ղջնա՛
բարբըղխումն ի՛ հօրե՛ . և՛ համադոյակի՛ց
որդւոյն միա՛ծնի՛ . օրհնեմք ըզքե՛զ
ա՛րծ հարցըն՝ մերոց : Ա՛ր կատարեալ
անճնաւորութե՛ք յեքից կատարելոյ մի՛ և
նոյն բնութի՛ . սրով ընդ հօր և ընդ որ
դւոյ միշտ երկընթացիս յարարածոց հո՛
գի անտու՛ծոյ . օրհնեմք : Ա՛ր համադա՛
տի՛ և հօր և՛ որդւոյ . բարսղեցի՛ն ըզքե՛զ ա՛ծ
աբանքն եկեղեցւոյ . յոր մըկըրտիմք և՛
դաւանիմք համագոյ՝ երրորդութիւն
անբաժանելի՛ . օրհնեմք :

Ի՛շտէր օրհնեցե՛ք բա՛թ^մ ըծր անա
րե՛ք զբաշխօղը՛ն շնորհաց :

Եկայք նոր անարածք ի բրիստոս նո՛
րօնեալք անաղանաւն ի՛ հոգւոյն սըրբոյ .
բա՛թ^մ ըծր : Ա՛ր քահանայութի՛ վե՛
րապատուեալ ի՛քե՛ օծմամբ սուրբ հո՛
գւոյն . բա՛թ^մ ըծր :

Ա՛ր առաքեցա՛ր ի՛ հօրե՛ հոգիդ անեղ
և՛ համադոյ . անաշանօք տնօրինա՛
բարբըղ ի հակցին՝ . լինի՛լ մըխի՛թա
րիչ սո՛ւրբ առաքելոյն . անաշեմք ըզ
քե՛զ անղմեա՛ :

Ա՛ր իջէ՛ր տի՛րաբար յե՛րկնից տա՛օտի՛ն
 հողմո՛յ նըմա՛ն ա՛ծ յայտնապէս. և ի հրէ՛
 դէ՛ն լեղուս բաժանեալ՝ հա՛նգեար ի
 դասսառաքեւոցն. աղա՛նչ: Արարբուցե՛ր
 երկնաւոր գի՛նեաւն իմաստութե՛. զհո՛
 գիս սրբոց քոյ առաքեւոցն. որք արբու
 ցին տրտմեցեւոցն որդւոց ագամայ ըզ
 բաժանին ուրախարար յայդւոյն եղեմաց.
 աղա՛նչ մք:

Ա՛ր յերկնային զօրս անմարմնոցն նախ
 հեղե՛ր առատապէս հոգիդ ճշմարիտ.
 զա՛ծային և զգեւադոյն քո իմաստու
 թիդ. լինի՛լ փառաբանիչ սո՛ւրբ երրոր
 դութե՛դ. ընդ նոսին՝ փառաւորեմք
 զե՛րբեակ մի՛ս ւ թիդ: Ա՛ր զկերպարանն
 ածային ստեղծեալ երրորդութե՛դ խոր

հրդա՛կ ցութե՛. զարդարեցե՛ր փրչմամբ
 շնորհաց քոյ կենդանարար. և ը ծնեալսն
 առ ի նմանէ խօսեցա՛ր օրինօք և մարդա
 րէ՛իւք. ընդ նոսին: Ա՛ր յերկրորդի՛
 լինեւութե՛ս յետ յարութե՛ քում հա՛կ
 ցին. մըտեալ ի վերնատունն դրօքն
 փակեւո՛վք շնորհեւո՛վ ըստ առաջին փրչ
 մանն ըզքե՛զ մետասանիցն. առաքեւոցն
 ասաց առէք հոգի՛՜սք. ընդ:

յսօր երկնայինքն սւրանիսմ բե
ցան ընդ երկրաւորացս նորո
գումն . քանզի նորոգօղն էից
հոգին էջ ի սբ վերնատունն . սրով նո
րոգեցան դանք առաքելոցն:

Եւ յսօր հողանիւթեայ բնութիս ցրնծայ
ընդ հօր հաշուութե . քանզի որ եբարձ
դհոգին ի մարդկանէ զմարմին եղելոց .
դարձեալ վերըստին ըղնոյն սբարգևէ:

Եւ յսօր մանկունք եկեղեցւոյ տօնէն ցրն
ծութե զգալուստ սբ հոգւոյն . որով
զարդարեցան ի զգեստն լուսաւորելու ե
գերասպայծառս . երգեն ընդ սրօքէսն
զերեք սրբեհներն:

Ու զմիաբանեալսն աշտարակին բաժան
մամբ լեզուացրն քակեաց . այսօր ըզ
բաժանեալ լեզուս անդապ միաբանեաց
դարձեալ ի սուրբ վերնատունն . ամէն
նայն հոգիք ծրհնեցէք զհոգին աստու
ծոյ: Ու էջ հոգին տեառն եւ անաջ
նորդեաց երկոտասան ցեղիցն ի սրայելի
ի յանապատին . այսօր երկոտասան ա
ռաքելոցն անաջնորդէ ի յաւետարանն .
ամէն

Օհն
6. 3

Օհն
11. 9

Եւսայ
63 14

ԼԵԿ 31. 3 անենայն: Ո՛ր էլից հոգին տն ըզբեսէ
 լիկէ Լաւրտարապետ խորանին՝. այսօր շի
 նէ զմարդիկ խորանսք՝ երրորդութեն,
 անենայն հոգիք:

ԴՃ
 Տ
 Ո՛ր բոլորից ես պատճառէից անտանտ
 ճառից և ո՛րոց պատճառաւ. հայր ան
 ծին և անըսկիզբն. որդւոյ պատճառ
 անժամանակ ծնընդեամբ և հոգւոյ
 բըղխման անքըննաբար. օրհնեալ տր
 ալ ծ հա՛րցըն ըմբոց: Ո՛ր կանաւ հօր
 և սուրբ հոգւոյն անեղակից բանդ աս
 ալւած. ի հայրական ծոցոյ իջեր ան
 տեօք գաբըրիէլի որդի հոգին բերկրեալ
 կուսին՝. յորմէ ծընար մարմնով անձա
 ռաբար ի հոգւոյն սըրբոյ. օրհնեալ:
 Ո՛ր մարդարէիւքըն գուշակեցեր հոգիք
 յառաջագոյն զգալուստ քո՛ւմ էակցին՝.
 և ի յորդանան վըկայեցեր աղաւնս
 կերպ իջմամբ ի վերայ մարմնացեալ բա
 նին. օրհնեալ: Ըզտէր օրհնեցէք
 բարձր արարէք ըզնա՛ յաւիտեան:
 Ը՛յսօր համագոյակիցըն հօր և որդւոյ
 հոգին. հրափայլ ծաղմամբ իջեալ ի
 վերնատունըն մելը՛ր տեանց ըզդանս առա
 քելոցն ի հոգն անկիզբէլ. ըզ:

Եւ յսօ՛ր արարչանկիցն հօր և՛ զորդոյ հո
դին . բըղխեալ անհիւթական ջուր կեն
դանի յերուսաղէմ . իմաստութե և մաք
րութե մեղաց . ըզնոր :

Ո՛ր ի վերայ բըղխեալ գաւաղանին յես n
սեսոյ հանգեար եօթնարփեան շնոր Եսայ
հօք . հոգի անտուժոյ և՛ խորհըրդոյ . 11. 2
հոգի հեզութե և զօրութե . հոգի ի
մաստութե և գիտութե . հոգի երկիւ
ղի անձ պաշտութեան . անդէմք շնոր
հեա և մեզ ողորմութեամբ ի քոյ պար
գեւացդ : Ո՛ր զգուշանկեանք երեսայեաւ
էլից օժեանն ի քէն մարմնով . ասի՛ հոգի
տն ի վերայ իմ . զոր ի տնօրէնութե ըն Եսայ
խոնարհութեամբ ընթերցեալ զոր վանս 61. 1
իւր զբան մարգարէին . անդէմք :

Ո՛ր զառանքովն առ ի հօրէ և՛ ի հոգւոյդ
բանին յաշխարհ . մարգարէիւ ըն
ծանողցեր զոր ի դիմաց մարգարեւոյն
բարբառիւր առ մարդկութիւնս տէր Եսայ
տէր առաքեաց զիս և՛ հոգի նորա անդ 48 16
էմք շնորհեա և :

Եւ զ երկնայնոց հոգեղնաց դա տ
սուցն . հոգւոցն ստեղծողին երգեմք .
փառ Բն աւարեալէ գալուստ հոգւոցն
սըրբոյ :

սրբոյ: Ր՞նդ անաբէլոյց խումբիցն այս
 օր զուարճանցեալք վերագոյնէմք հոգւոյ
 փա՛հս աւու: Եւստանօր վերնատուն
 սիօնի՛ որդիք նորոյ. երգեցէք ճանխիւ
 վերնոցն. փա՛հ: Եւստան ցընծութեան
 աննեանցն հոգիք տացո՛ւք. զմեզ նորոգի՛
 զին ըզփառս. փա՛հս:

գձ

Կանօն Չորրորդի աւուրն () Իննուհին:

Վրեզա՛ն արդարութեան քս
 ծագեալ յաշխարհ հալածեաց
 ըզխաւարն անգի՞տութե՛. և յէտ մա
 հու և յարութե համբարձաւ անհայր
 յորմէ՛ ծագեաց. որ երկըրպադի՛ երկ
 նաւորաց և յերկրաւորաց ընդ հօր և
 սուրբ հոգւոյն. վասնորոյ և մեմ՛ք եր
 կիրպագանեմք հօր հոգւոյ՛ և ճըշ
 մարտութեամբ: Եւր փոխանակ ծոցս
 ծին բանին որ ե՞լ յերկինս. անաբէ
 ցաւ աւետիքն հօր ի բարձանց՝ հոգի՛ն
 ճըշմարտութեան. մըխիթարել զսրս
 յադամայ տըրտ մեցելոց և հրաղինէ՛լ
 զընտրեալ զդասս առաքելոյն. վասն:
 Եւսօր տըրտմակա՛ն և գիշերոյնին լու
 ծան երկունք ծնընդեան նախամօրն.
 քան

քանզի՛ զԾնեալս ըն մարմնով ի մահ և՛
 յանպահանգութիւն վերըստին ծնանի՛ հո
 գին յորդին լուսոյ հօրն երկնաւորի. վ՛
Որ համազոյգ ես հօր և որդւոյ անձա՛
 ռաբար բնդխումն ի միշտ էէն. ա՛յսօր
 բնդխեցեր ջուր կենդանի՛ յերուսաղէմ. Oւր
14.8
 հոգի՛ նոյ՛ որս՛ ըմեա՛:

Որ արարչակից ես հօր և որդւոյ. որո՞վ
 կենդանածնեալք ի ջն՛ւրց անարածք.
 ա՛յսօր որդիս նոյ ծնանիս ի ջն՛ւրց. հո
 գի՛ն աստ: **Ո**ր փառակից ես հօր և որ
 դւոյ. և քնեկս ըզխո՛րս անտո՛ւծոյ. 1 Վր
2. 10
 ա՛յսօր խորագէտս իմաստից զյիմարս
 աշխարհի արա՛րեր. հոգի՛:

Որ անքննի՛նդ ես յե՛նթեան համա հ
դի
 դոյ երրորդութի՛ն. երեքսըրբեան մի տէ
 րութի միով բնութք ն՛ծութի՛ն. ըզքեզ
 բարեբանեմք անտընձ հարցըն մերոյ:
Որ ես պատճառ որդւոյ ծննդեամբ
 հայր յանաջքան զյաւիտեանս. յորմէ
 հոգի՛դ ճառագայթեալ անորի՛շ բաժան
 մամբ. ըզքեզ բա՛ր: **Ո**ր էակի՛ցդ ես
 հօր որդի լոյս ի լոսոյ ծագումն անձա՛ռ.
 անեղանկից սո՛ւրբ, հոգի՛ հօր և որդւոյ
 հաւասար. ըզքեզ բա՛րբա՛ն:

—
4

Ի՛շտ րօրհնեցէ՛ք բարձր արարէ՛ք զբո՛ղ
խեան ի՛հօրէ։ Ի՛յսօր ամենայն հո
գի՛ք բանան՝ ընց . սո՛ւրբ զհօգի՛ն ճըշ
մարտութե՛ . ո՛ր բոցատի՛ս լեզուօք ան
հեղադո՛չ սանտի՛կ հողմո՛յ հընճամբ ի
ջեա՛լ ի յե՛րկնի՛ց . զօրհնեցէ՛ք ի
ձայն գոհնութեան բարձր արարէ՛ք ըզ
նա՛ յաւիտեան : Ի՛յսօր քահանայք ե
կեղե՛ցւոյ . սո՛ւրբ զհոգի՛ն կենդանարար
ո՛ր բաշխէ՛ առանտասէս զբազմաստի՛կ
պարգե՛ս յեկեղեցի՛ս անդա՛րձնո՛ց .
գո՛վեցէ՛ք հոգեւոր երգո՛վ բարձր արա
րարէ՛ք զբո՛ղ խեան։

—
n

Ի՛ղբիւր կենաց բաշխող Հնորհաց հո՛
գի՛ք իջեա՛լ ի բարձանց . զանապա՛
կան պարգե՛ւք բաժանեցէ՛ր յա՛
ռաքեալսն։ Ա՛ր ի վերայ ջուրցն գոլով
ստեղծանէ՛ր զարարածս . իջեա՛լ ի ջուրս
աւանդանի՛ն ծնանի՛ս ո՛րդիս նա՛յ։

Ա՛ր զանդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր
քո՛ վեկեղեցի . պէսպէս Հնորհաց քոց
պարգեւօ՛ք փայլին մանկո՛ւնք սորա։

—
տ

Հոգի՛ք հրեղինացն . սյսօր տօնէ՛ն ընդ
մեզ ըզգալո՛ւստ հոգւո՛յն անտո՛ւծոյ։

Տեսանօղն յառաջ նըշանակէ՛ր զառաւա
բսօղն

բոլոր ժողովուրդի խմայտից ի մեզ հեղեակ ի
 հոգւոյն: Ամբն հաւատոյ զմայլեալ
 անմահական բաժակաւն այսօր բաշ
 խէր ծանրաւեաց: Վետոցս այս գնա
 ցիւք. ցընծայ քաղաքն նյ սիօն մայր
 եկեղեցի: Ամսն սրոյ և մեք երբեակ և
 մի աստուածութեանն երգեմք ըզփառս
 ի բարձունս:

Ահօն հեգեթորդի աստուրն () րհ:

անըսիրդ բաւար բրդխոմն ի
 հօրէ զհոգին ճըշմարիտ. սր
 հընչմամբ ձայնի էջ ի վերնա
 տունն այսօր նըման սանտիկ հողմոյ. զոր
 փառաւորեմք հողեւոր երգով:

() համագոյանկիցն հօր և որդւոյ զբաշ
 խօղըն շնորհաց. որ ի հրեղէն լեզուս
 բաժանեալ զբանն ընտրութեան լեզու
 ան շնորհաց սուրբ անաքելոցն. զոր:

() անդիւրն խմաստութե ըզկանտարեալն
 անձնաւորութեամբ որ խօսեցաւ. յօ
 րէնս և իմարգարէս և յաւետարանն.
 զոր փառաւորեմք:

Եւ յսօր ցընծան դասք առանքեւոցն դա
լիստեամբ հոգւոյնայ . զորս մելիթա
րեայ փոխանակ բանին մարմնացելոյ ե
ղեալ ընդ նոսա . փառ ըս տացուք նրմա
սըրբասաց ճայնիւ :

Սաղ
64 10

Եւ յսօր բըղխեայ
ջուր կենդանի յերուսաղէմ յորմէ լըցան
գետք անձայինք . և ընթացեալք արբու
ցին տիեզերաց զբառանլըտակ աղբիւրն
եղեմայ . փառքս տա :

Սաղ
64 12

Եւ յսօր ցօղով ի
մանալեաւ յամսոց հոգւոյն զուարթա
ցան բոյսք եկեղեցւոյ : պարարտացան
դաշտք արդարութիւն և գեղեցկացան ան
նապասք մաքո՛ւր կուսութիւն . փառ :

Բկ
Տ

Եւ նեղանելիդ ան և եղելոցս էակ որ
առաքեցեր յաշխարհ զանեղակից քո զհո
գիդ . ի փառքս միածնի որդւոյ քոյ .
օրհնեալ ես ան ան հարցն մերոց :

Եւ անգամ ի հօրէ անձառ ծըննդեամբ
որ ետողր մելիթարիչ առանքելոց քոյ
սրբոց . զհոգիդ քո տիրակից գոլով .
օրհնեալ : Հոգիդ աստուծոյ անեղեռ
թիւն . կատարեալ անձնաւորութեամբ
և կատարող բոլորից ընդ հօր և ընդ որ
դւոյ միաւորեալ բնութիւն . օրհնեալ :

Դ

Եւ զան և մեանցն հոգիք զհոգին սբ
գոյն

գործեցէք. զհակի՛ց ընդ հօր և որդւոյ
երէքսըրբեան ձոյնիւ: Ի՛շ հօւրն եր
կնային՝ զանկեա՛լ բանի՛ն յերկի՛ր բա
նան՝ ր. ո՛ր մըկըրտեաց այսօր զանձ
քեանն ի՛տը վերնատանն. ամենայն:

() Եւրդն ի հօրէ զանձ տաբուղն անդիւրն
իմաստից. ո՛ր խօսեցան ըզհին՝ և զնոր
օրէնս անտուծոյ. ամենայն:

Ի՛ջէր Թոր՝ ի զորմուծք քով յաշխարհ. — Դ —
և ըզմեռեալ բընուծիւնս ի կեանս
վերանփոխեցէր: Ի՛ջէր Թոր՝ ան հայր
փառօք ի յերկինս. և մըխիթարիչ ա
ռաքելոցն անաքեցէր Թոր զհոգիդ:
Բանցէր Թոր՝ այսօր ըզգանձդ երկնային՝.
և բաշխեցէր առատանպէս պարգէս աղ
քանտ բընուծեանս:

Ի՛յսօր անդիւր գիտուծէ՛ բըղխեալ ի — Ե —
Թոր՝ վերնատանն. յորմէ՛ լըցան տիե՛
ղերք զնացի՛ք գետոցն անողմամբ:

Ի՛յսօր իջեալ ի յերկիր. հօր անէտիքն
ի բարձանց. տակ անէտիս անամոյ դան
նա՛լ յեդեմ՝ վերըստին: Ի՛յսօր խըն
դայ նոր սիօն՝ ո՛րդւովք իւրովք զոր
ծընաւ. օճմամբ հոգւոյն նորոգեալ յոր
գի՛ս լուսոյ և տաւընջեան:

Ի՛յսօր

Լ՝յսօր ի ձայն գոհութե՛, զհոգիւն ընդ
հօր և որդւոյ. հոգիք ամենայն օրհնե՛
ցեք զերեւելոց քարքանդանէրդեւոյ:

Լ՝յսօր ցընծամք երկրաւորքս ընդ գա՛
լըստեան երկնայնոյն. և պարեւելով ընդ
դձ հրեշտակս երգեմք ըզփառս ի բարձունս:

Սանժն Սէյերրորդի Լ՝տօրն () Են:

Նմահաւոր բաժանի հե՛
ղեան՝ Լ յերկնից սուրբ հո՛
գի. զոր անբեւի ի վերնա
տանն զան՝ սուրբ առաքելոցն. օրհ
նեալէս սո՛ւրբ հոգիդ ճըշմարիտ:

Լ՝առաքելս ծաւալեալ ի մե՛հ զ հո՛ւրըն
կենդանի. քանզի անբեւել ատաքելոցն
և արբուցին տիեզե՛րաց. օրհնեալէս
սո՛ւրբ: Լ՝յսօր մեծապէս ցընծան ե՛
կեղեցիք հե՛թանոսաց. ըզմայլեալք
ուրախութեամբ ի բէ՛ն կենդանաւոր
բաժանի. օրհնեալէս.

Լ՝նըսկիղբն ասարեւա՛ծ սբ՝ հոգի. զմար
գարեւութեանց նախադո՛ւշակումն ան
տա՛փայլեալ լուսազարդեցեր. անանա
պէ՛ս հեղեալ յառաքելա՛ն:

Լ՝նժամանակ որդի միա՛ծին. ըզխոյս
տացեալ

տանցեալ սրբազան անկետեացն ի վերնա
տունն անարտեալ լըցեր. անա:

Բ' մենակալ հայր երկնաւոր. զանբա
ժանեւի լուսոյդ ըզճագունմն հողեղի
նացըն շնորհեցեր. անատա:

Բ' նառեւի բըղխումն ի հօրէ հոգիդ աւ
ճըշմարիտ. այսօր ի վերնատունն խոր հ
հրդոյ խոնարհեալ հանգեար յառա
քեալսն. անժ հարցըն մերոց:

Բ' նբընեւ ի խորոցդ անբըննօղ ընդ հօր Երեմ
միաւոր. այսօր ի հրեղէն թեւոցն խոնար 2. 10
հեալ հանգեար յառաքեալսն. անժ:

Բ' ննսպառ աղբիւր լուսոյ սբ հոգի այս
օր ի հրեղէն լեզուն բաժանեալ հան
գեար յառաքեալսն. անժ: Բ' շնորձ դ

նեցեք բարձր արարեք զհոգին ճըշմա
րիտ: Որ անճառ խոնարհութեւ հանգեալ
յառաքեալսն. պանծալի արփիափայլ
պրտակ եղեալ ի նոսա. բարձր:

Որ զանճառեւի խորհուրդ երրորդն
թեանն յայտնեաց նոցա. իմաստուն թե
աղբիւր կենդանի բըղխեալ ի նոսա. բա:

Որ ի հայրանիսն իսկութենէն յառաջ ո
բըղխեալ աղբիւր լուսոյ. Լ' ճառագայթ
արձակ լուսով ըն զաւարճացուցեալ
լըցեր

լըցեր զանաքեալսն . անդամնօք սոցա ո՛ր
 ղո՛րմեաւ : Ա՛ր զէնԼԹիւն քո հրեղինացն
 հիացմամբ ցուցեր . նոյն ինքն իմանա՛
 լի՛ անծային լուսով ըն զուարճացուցեալ
 լըցեր զանաքեալսն : Ա՛ր զաշխարհամանձ
 խաւարն ըսկըզբանն ի՛լոյս փոխեցեր .
 այսօր հրաշնլի անծային լուսով ըն զուար
 ճացուցեալ լըցեր զանաքեալսն :

ՅԷ Ա՛ր հրաբորբօք ծակալմամբ յանաջխա
 2. 30 զացեալ հոգիդ ճըշմարիտ . և հրածո՛
 րան անծային լուսով ըն զուար :

տ Ա՛ր ի հրանցայտ սաւառնաԹԼիցըդ վե
 րանըստիս . այսօր ի դասըս հոգեղինաց
 անսպասմելի սիրով հեղեալ ի յերկնից .
 օրհնեալէս սո՛ւրբ հոգի՛ն ա՛ծ :

Ա՛ր ի հրեղէն լեզուացն եւահիւտեանկ
 սըրբաբանիս . այսօր ի շըրԹիւնըս հո
 գեղինացըն հրածորան հեղեալ ի յեր
 կնից . օրհնեալէս : Ա՛ր հրակերպինցն
 արփիափայլ բոցով միշտ երևիս . այսօր
 հոգեղինացըն հրաճաշակ բաժանկ հե
 ղեալ ի յերկնից . օրհն :

Կանոն Եօնիկոսի ատարն () րդ նուախան :

74

Նաւաշարժ աղբերէն՝ անհատա
հոսրդ վրտանկ . կէնդանարաւր
սուրբ հոգի օրհնեալէս լոյս ճըշ
մարիտ : Եւ յօր ի սուրբ վերնատունն
եկեալ անտուած ճըշմարիտ . հրաշագար
դեանց զանաքեալն ի լոյս փառաց քոյ
հոգի : Նըրձուողական խընդուութի
անշակերտացն լըցեալ . փառաւորելով
երգէին օրհնեալէս լոյս դեբազանց :

Եւ համբառնալ բանին՝ յերկինս և ի նոս
տիւ ընդ աջմէ հօր զուարճացեալ առա
քելոցն երկընդադէին . օրհնելով ըզ
հայր զանաքող բանին :

Նամահաւանքեալ գունդը սըրբոցն ի
վերնատունն խորհրդոյ . համբարձ
մամբ անց սարսէին հոգւոյն . օրհն :
Յանկարծահաս հընչմամբ հեղեալ կեն
դանարաւր աղբիւր լուսոյ . անմահական
կենաց լուսով զարդարեալ . որք օրհ
նէին ըզհայր զանաքող հոգւոյն :

Եւ նեղանելի հոգիդ սուրբ որ ես ընդ
հօր փառակից . և եակից՝ գովով ծոյցմ
ծին բանին . անհասանելի գ անտուած
ԺԵ 18 հայր

Հարցըն մերոց: Ո՞ր ի քառանկերպեանս
աթոռըդ բաղմեալ հանգչիս: և սըրբա
բանեալ օրհնելո՞ւ ի հրեղէն լեզուացն.
անհասա: Այսօր մարդասիրապէս նա
աբար իջեալ ի սո՛ւրբ վերնատունն. և
ըզ հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգչե
լով ի նոսա. անհասանելի՞ դ. ամ:

— Դ
— Ի զան՝ օրհնեցէք բարձրաբարէ՞ք զհո
գին ճըշմարիտ նա՛մ: Օ մխիթարիչ
սո՛ւրբ՝ հոգին՝ որ փոխան միաճնին ի
ջեալ ի հօրէ. որ հրաշագարդեալ ըզ
սո՛ւրբ զառաքեալն. բարձրաբարէ՞ք:
Օ երկնային ծորանսն հեղեալ ի սո՛ւրբ
վերնատունն որ նա՛մ զան՝ հրազինեալ
ըզ սո՛ւրբ զառաքեալն. բարձր:

— Ե
— Ի գի՛դ ճըշմարիտ. որ զան՝ ըզ
հրամանսն քո զառանձն դաւթեան լը
ցեր. արբուցանելով աշակերտացն զսո՛ւ

Սա՛րարտութիւն քո ի սո՛ւրբ վերնատանն
35.9 զո՞րմեա: Ո՞ր առաքեցար ի հօրէ կեն
դանաւոր վըտակ և լոյս ճըշմարիտ.
արբուցանելով նո՞քօք որդւոց սիօնի՞ն
զնղխըս փափկութեան. ո՞րմ:

Ո՞ր կատարեցեր ըզ փափագ ցանկութե՛ւ
սըրտից նոցա. որք ըստանեալ մընային
մե՛

մեծի՝ դաւըստեան քոյ ի սո՛ւրբ վերնա
տանն. ողո՛ւ:

Ա՛ր ի թե՛ւս թե՛թեւ աննիւթ սա՛ւառ
նեալ և հրայա՞յտըդ սե՛րօքէից. վե՛րա
նըստեալ տե՛սչո՛ւթեամբ խնամեա զա՛
րարածս. հոգի՛ն՝ դ սո՛ւրբ օրհնեալ
ես յարարածոց քոց: Ա՛ր սքանչեւ
պայծառ հրաշալի՛ ձայնիւ ընդ հօր եւնդ
որդւոյ միշտ փառաբանիս. և քանզի
բո՛ւթեամբ հայիս յարարածս. հոգի՛ն:
Ի՛յսօր անձայն տեսչո՛ւթեամբ ի վե՛ր
նատո՛ւնն հնչեալ հոգմանձայն հնչ
մամբ. և զառաքեալսն արբուցեալ
բաշխեցա՛ր յարարածս հոգի՛ն:

Հոգին սո՛ւրբ էր միշտ և է՛ և եղիցի. դձ
ո՛չ սկըսեալ և ո՛չ դադարեա՛ծ. այլ միշտ մի
ընդ հօր և ընդ որդւոյ կա՛րգեալ և թե՛ հը
ւեա՛ն. և միշտ օրհնեալ է ի յա՛ւի
տեան: Ի՛ւր միշտ ընդունօղ սըրբօղ
և լըցուցիչ անձայնոցի՛ ծչ. և միշտ:

Ա՛րշտաշարժ ի՛նքնաշարժ. ի՛նքնիշխան
ի՛նքաղօր անհնաղօ՛ ծր վա՛սըն զի շընչե՛ Ի. Բառ
ուր կամի ո՛րքան անորժէ յո՛րժամ և ո՛ր 7. 24
քա՛ն. և միշտ օրհնեալ: Ի՛նքըն
յինքեան. նոյն միշտ ընդ յըն՛ դա՛մե
յաւ:

ցաւ աներեւոյթ անժաճանա՝ ծկ. անոց
 սյլէլ՝ անփոփոխելի՝ ՎՊ. և միշտ օրհն
 Լուանց որքանութեան անանց որպի
 տութեա՝ ծն. անանց տեսութե՝ անշո
 շափելի՝ ՎՊ. և միշտ: ՏՊ՝ անաքիչ ո՛րո
 շիչ՝ տանձար առնէ ինքն ինքեա՝ ծն. ան
 1 աաջնորդէ՝ զօրանցողցանէ՝ որպէս և կամի
 ԿՊ՝ բաժանէ ըզշն՝ ՎՊ՝ րհն. և միշտ:
 12 11 Կեանք և կենդանարար լոյս և դոյս
 ցողիչ լուսո՝ ծյ. ինքն բարի անդիւր
 բարութեան հոգի ուղիղ անաջնորդա
 կա՝ ՎՊ. և: Հոգի զօրութեան և եր
 կիւղի. ո՛րով հայր ճանաչի և որդի փա
 ռաւորի՝ ծ. որոց մի կանգ մի պատիւ մի
 երկրորդագնութիւն կատարելութիւն
 սրբութեա՝ ՎՊ. և:

Բանին կարապետ եղեալ գոյ յանապոս
տէ. և ազդողական ձայնիւ յերկրի քարո
ղէ: Սուրբն Յօհաննէս որ և մարգարէ.
նա՞ծ որդւոյն գուշակ եղեալմեզ յայտնէ:

ակ

Վրեգանկանն արդարութե
ծաղմանն արուսեանկդ ա
ռաւօտեալ. նախընթաց
ճանապարհի իրդւոյն անտուճոյ տնօրե
նութեան սուրբ յօհաննէս. առ քրիս
տոս բարեխօսեալ վասն անձանց մե^րոց
Բարձրելոյն անձառ խորոց տէսանօղ
իմաստիւք հոգւոյն. Ի յորովայնէ մաք
րեալ տաճար անտուճոյ և բնակարան
սուրբ երրորդութեանն. առ քրիս:

Գաբրիէլ հրեշտակապետն առաքեալ
առ զսքաքրիաս. աւետարանել ըզհրա
շալի ծընունդ. քո սուրբ յամուլ ծե
րոյն եղիսաբեթէ. առ քրիստոս:

Գասապետն երկնից զօրացն երեւալ
Պ^աբանայապետին. յորժամ մըտանէր

1.20 Խորբութիւն սըրբոց ըն խընկարկելոյ
ըստ օրինացն ի տաճարին. առ քրիս:
Եւ տեսեալ զանհիւթականն ի ձեւ
մարմնոյ յաջմէ սեղանոյն. պակուցեալ
յերկիւղ մահո՛ւ սասանելով և հաստա
տիւր բանիւ հրեշտակին. առ քրիս
տոս բարեխօսեալ վասն անձանց մե^րոց:

Օգէ

Ողբերանդոյն քան ըզբնութիւն լըւ
 եալ զեղանա կ ծընընդեանն ըն. քոյ. սոս
 կացեալ հիանայր զաքարիաւ և համրա
 ցեալ սամոփիւր պապն ձեալ լեզուաւ. առ: 1. 20
 Լճակից բանն ի հօրէ իջեալ յերկնից ըզ
 կընի ձայնիդ. ուստի գաբրիէլ վեր ա
 ռաքէր զկոյսըն մարիամ առ սամուէթ
 յղացեալ ըզբեզ յորովայնի. առ. քրիս
 տոս: Բնդ ժամանեւ ձայնի ողջունին
 մարիամու առ եղիսաբեթ. խոյտացեր
 ձայնդ ընդ առաջ բանին անտուծոյ յո 1. 44
 ըովայնէ ամէն Երկրորդադեւով. առ:
 Թաղաւորն բոլորից պարածածկեալ
 յարգանդի կուսին. զոր ծանայդ հաւա
 տարիմ տեսեալ հոգւովն սրբբով և բե
 րանով մօր քոյ օրհնաբանէիւր. առ
 քրիստոս: Թաղաւոր հին օրինացն
 անդարութե. ընդ մարգարէիցն. և նա
 խաշաւիդ հետեւողաց անձոնկ ճանա
 պարհին նմր օրինացս ընդ առաքելոյն.
 առ: Ի յանապատի հրեշտակական վա
 ընէք բնակեցար ըստ եղիացի. կերակրե
 լով մարախ և մեղըս վայրենի հին և նոր Սար
 պատուիրանաց օրինա կաւ. առ: 1. 6
 Լուսապայծառ հորհօք հոգւոյն զարդա
 րեալ

քեալ ըստ ներքին մարդոյն . իսկ արտա-
քուստ անմաքրանկան ստեղծըն ծած-
կեալ ըստ տրխրագոյն զգեստունախա-
հօրն . ան : Խորհրդով մաքրագունիւ
արդարապէն արիւնցեալ . ի յօրինակ մե-
ռելով թեան գօտի մաշկեղէն ընդ մեջ
ածեալ քո երեւցար . ան :

Ն՝ ընընդեան հողւոյն սրբոյ զորս յա-
դամայ յորդիս անտուծոյ . ի քէն սկիզբն
և օրինակ եղեալ ի յորդանան մրկը-
տու թեամբն յանաշխարհութի . ան :

Կարապետ թագաւորին երկնաւորի ա-
ռաքեցար . պատրաստել ըզճանապարհս
նորա յոգին մարդկան ըստ ետայեայ քա-
րոզելոյն . ան : Հո՛ւր կիզանօղ զմեղըս
մարդկան գովչակեցիւր զսուղին գա-

Ս՝ Խ՝ լուստըն տն . իսկ դատողական հեծա-
3. 12 նոցաւ մաքրել ըզկալ աշխարհի ըզ
միւսանգամ գալըստեան խորհուրդ . ան :

Խ՝ քրիստոս : Չոյն բարբառոյ յանապա-
40. 3 տէ զքեզ անուանեաց եսոյիս . և հրեշ
Ս՝ Խ՝ տակ տն առաջի առաքելով ծանոյցհե-
3. 1 գւովըն մաղաքիս . ան քրիստոս :

Ղ Լտանկան քահանայութիւնն յահարօ-
նէ ի քեզ կատարումն . և ճըշմարիտ քա-
հանայ

Հանայնութիւնն որ ի քրիստոսէ ի քէն ըս
կի զբնն հաստատութեան . ան :

Ղրագ օրինացն մօսիսի լուսատու տանն Սաղ
խարայի լի . և իմանալի արեգականն 131
յառաջընթաց ան ի յերկիր ծագմամբն 17
ի կուսէն . ան : Սեկըրտել ըզբողորից 304 5. 35

աստուածն ան քեզ եկեալ հրաժարէ իր .
տեսանելով զգերայայծառ լոյսն ծու
թեանն ընդ հողեղէն բնութեանն զա
րունակեալ . ան քրիստոս բա :

Յորժամ էջ ի յորդանան հուրն նա ծ
ի քէն մեկըրտիլ . վերնական իշխանութիւնքն զահի հարեալ զարմանայի
նորահրաշ տեսլամբն . ան :

Եր հեղիաս նախգալոստեանս քարոզ Սաղ
ըստ հընոյն որ ի յերկրորդին . արժանի 4. 5
եղեր լնել հայրական ձայնին ըզմիած
նէն դայէ որդի իմ սիրելի . ան :

Ենորհատուն արարածոց որ ի հօրէ հմ
գին ճըմարիտ . աղանակերպ տես
լեամբ քեզ երևեցաւ զնծու թիւն իւր Սաղ
հակցին յայտնեալ աշխարհի . ան : 3. 16

Ար ըզխրացս անձառելի տնօրէնութեւն 304
քի ոչ լուծանէ իր . զհամառոյ երրորդ 1. 27
դու թե՛ն անձնաւորութիւն տեսանել

ի յորդանան անժանի եղեր . ան :

Չար իշխանն խաւարի յաշխարհական
մեղաց ծովէս . հալածեցաւ ջրովն յոր

Սաղ դանանու մըկըրտեալն իքէն ըզգլուխ
73 14 վիշապին ինմա խորտա կեաց . ան :

Պարագլուխ մարդարեւցն օրինադրէր
զգառն օրինա կին . իսկ դու ըզճըմա,
ըրտ օծեալն ըզբրիստոս անուանեցեր
գառն այ և բարձօղ մեղաց . ան :

Յօ4 ջրէր մաքրութեան իքէն մըկըրտեւցն
1. 29 յարբումն իմաստից . անպատամբանցն յեր

Սաղ կիղ հատմամբ տապաւրին և խոնարհացն
3. 10 ի խրատ իմաստութե . ան :

Քան լուսոյ արդարութե՝ եղեր անձուկ ճանապարհ
հաւն . անաջնորդեցէր որդւոյ մարդ
կան ելանէլ յերկինս անմարմնական վա
րուց քոյ օրինա կաւ . ան :

Սիրոյ անմահ և երկնաւոր սո՛ւրբ փե
սային եկեղեցւոյ . փեսաւէր և հրաւի
րակ առաքեցար հարսին որդւոյ թա

Յօ4 գաւորին . ան բրիստոս :

3. 29 Սարգսպետին տիեզերաց անանդեցեր
զքո՛ աշակերտեալն . և ըզլոյս գիշե
րային ճրագի քո բանի համապայծառ
անբաւական անեղարանի առ բրիստոս

Տիրանիան որ օրինացն եղեր քարոզ առ
 օրինադանցսն . որով մատնեալ բանտից 1^ր
3. 20
 և կանգանաց մոլեղնութեամբն հերով
 դիպ . առ : Բամեալ խնջոյս արբե
 ցութեան յաւուր ծննդեան մահաբե
 րին . զքեզ որ խոյտալով ծննդ տան
 րակդ անանպատի . կարմաւելով խնդ
 րեաց ի մահ դուստր հերով ինդայ . առ
 քրիստոս : Յընծութե աւետաբեր է
 դեր հոգւոցն որք ի դըժոխս . կարա
 պետ կրկին իջման տն ի ստանբին կողմն
 երկրի որով լուծան երկունք մահու
 առ : Ի իւթանկան մարմնով յերկրի յա
 շակերտաց քոց պարածաճկեալ . և ան
 նիւթանկան հոգւով ընդ քրիստոսի յար
 քայնութին երկնից վերափոխեցար . առ
 Փութացիր մեզ յօգնութիւն առ ի վե
 րուստ սուրբ յօհաննէս . առանքեալ և
 մարգարէ և կարապետ և մկրտախն
 որդւոյն անտուծոյ . առ :
 Բահանայապետինքի որ ի խաչին պա
 տարագեալ . բահանայդ ինքնանըւէր
 մատո զպաղատանս երգաբանի և առ
 նողացս շնորհել զբաւուրթիւն . առ
 քրիստոս :

գձ
Տ

Ա՛ր աւետանոր քում գալ ըստեանդ ա՛
ռաքեցեր զհրէշտակապետն գաբրի՛
էլ. աւետարանել զաքաբիայ զաւետեօք
ծընունդ յառաջընթաց կարապետին
քոյ յօհաննու. աղանջանօք սորա կեցո՛
ղմեզ տէր անսուած հա՛րցըն ըմբօրոյ:
Ա՛ր յարգանդին լըցեալ հոգւո՛վ երկր
պագեաց քեզ յորովայն սըրբոյ կուսին.
զոր եօայիաս վերագոյեաց ձայն բար
բառոյ յանապատէ՝ որ պատրաստեաց զե
կեղեցի հարսնէ՝ մաքսւր տո՛ւր փեսային
աղանջանօք սո: Ա՛ր բոցեղէ՛ն հոյլք քրօ՛
բէիցն ոչ իշխէին՝ հայիլ ի փառս անտու
ածու թէդ. սա հոգանիւ թեմայ գործ
բնութի մըկըրտեաց ըզքեզ մարմնով
ի ջուրսըն յորդանանու. աղանջանօք:

Դ

Բզտէր օրհնեցէք բարձրաբարէք ըզ
նա՛ յաւիտեան: Ա՛ր աւետաբեր գալ ըս
տեան բանին. առաքեցաւ ձայնն յանա
պատէ. ըզտր՝ օ: Ա՛ր սըրբութեցս ուրբ
կուսածին որդին. ի յամլորդւոյն հայ
ցէր մաքրել յորդանանաւ. ըզտր՝ օր:

Ս. 3. 15

Ա՛ր զծածկեալ խորհուրդ սուրբ երրոր
դութեանն. կարապետին յայտնեալ հո
գին աղաւանկերս իջմամբ. ըզտր՝:

Ե. Բ

Երկնաւոր փեայ անճոտուէր լոյս ի մանաւի. որ ի յէրկնից իջէր. ի սէր հարսին քոյ էկէդէ՝ ցւոյ. զոր խօսեցաւ քեզ բարեկամս և փեսաւէրնն քո՝ յօհաննէս. սորին մաղթանօք ողորմիմք մեա: Բառակերպիցն անհաս և անտես ի սերօքէ ից. սրբոնութեանց սբ և սէր բոլորից. խոնարհեցաւ ի յորդանան. հայցելով ի ծառանէն. մաքրոնութիւն ջրոյ ի լուանալ ըզմէ զսանդամօյ. սորին մաղ: Ար յամլորդոյն վը կոյեցար գառն անտուծոյ բարձօղ մէջնց. զոր գերագոյն անդարոց. ծանոնցեր մեծ ի ծնունդս կանանց. և յառաջ օրինաց. որ և ի գըթոխս ըզփրը 1111 կական գալունստըն քո բարոյեաց. սորին մաղթանօք ողորմ:

Եւ յսօր ցրնծան հրեշտակք ի յերկինս. յիշատակաւ հողանիւթ հրեշտակի ծն. որք համադասեալք ձայնին բարբառո՞ւմ. երգեն զօրհնութիւնս հօր ի բարձունս: Եւ յսօր ցրնծան հոգիք անդարոց. նահապետաց և մարգարէի՝ ծց. ձայնակից լինիլ մեծին ի ծնունդս կանանց. երգեն զօրհնութիւնս որդոյն

դւոյն միաճնի . Այսօր ցընծան դանք
անաքելոցն . տօնախմբելով զ յիշու
տակ մեծի՝ մեկըրտչի ծն . ո՛ր առաքե
լոցն է սկիզբն և մարգարէից լըրո՞ւմն .
ընդ նոսին և՛ մեք բողոսեցելոյն ի հօրե՞
կողմք ըզփառս ի բարձունս :

դ-կ
մկ

Ամրագարէից գերագոյն և՛ մեծ ի ծնուն
դս կանանց . ո՛ր ըզտնօրէնութիւն
անտուած որդւոյն ի յամրանդի ծա
նեար հողուն . անաչեա՛ղա՛նք վասըն
մանկանց եկեղեցւոյ : Յորովայնէ յո՞
բովանէ երկրպագօղ քրիստոսի ո՛ր ըզ
հո՛ւրն անձ մերով բնութք մեկըրտե
ցե՛ր ի յորդանան՝ անաչեա՛ղա՛նք :

Կատարումն օրինաց և՛ նախասկիզբն
չնորհաց . ո՛ր հողւայն ի դրժոխս քանո՞
ղեցեր ըզփրկութիւն գալըստեամբըն
քրիստոսի . անաչեա՛ն :

ձ2

Այսօր ցընծայ եկեղեցի ի հոգեւոր հար
սանիս . զոր սրտընտեաց ձայն բարբա
ռոյ՝ հարսըն մաքուր փեսային :

Այսօր փեսաւէ՛րն և բարեկամն ընդ եր
կնաւոր փեսային . միանորեաց զեկեղե
ցի՞ փոխադրելով ի յե՛րկինս :

Այսօր շնորհեցա՛ւ մեզ դեղ կենաց նը՛շ
խաբք

խաբք սորինն սակերաց. ի՛նչեւ ընդ սրբ լու
սաւորչիւնն հայաստանեսոյց անխաբհի:

Կանոն Յօդանոս Տեղորդիւն:

մարգարէ բարձրելոյն և զԹան
գաւորին զինաւոր. որ և ի
ծրնսնդլոս կանանց մեծ կոչե
ցաւ. յօրհնողԹիւնըս հոգեւորըս պա
տուէսցո՛ւք: Օմիւսնիւն կարապետ և
ըզբանիւն ըզձայն. որ յորովայնէ՛ զքո՛
յանաջ գուշակեաց. յօրհն:

ԳԶ

Օյանապատի բընակիչ և շընորհացըն
բարողօղ. որ և իդրժոխս ըզփընկո՛ւ
Թիւն բարողեաց. յօրհն:

Ո՛ր յորովայնէ՛ ընտրեցա՛ր յաստո՛ծ մ՛
ծոյ. բարո՛ղօղ ճըշմարիտ որդւոյնն.
տէ՛ր յօհաննէս. անդամդար բարեխօ
սեա՛ վանն անձանց մե՛րոց:

ԳԷ

Ո՛ր յանապատէ՛ կոչեցա՛ր իտեանձ մ՛
մըկընտէ՛լ ըզբողբից բարձօղըն մեղաց
տը՛ր յօհաննէս: Ո՛ր զմարդարէ՛իցն ընկա
լա՛ր ըզպանձմ՛տիւ. և ըզճնորհըս ճըշմա
րիտ սր անաբելոյն. տը՛ր յօհաննէս:

Ո՛ր մոլեգնուԹեամբըն հերօդիայ ընկա
լա՛ր

Լոր ըզլանձմ^ծ մ^հխաճան . և ի դանսս հրեշտակաց վերահարգեցար . Խոր^հ յօհն :
 Ո՛ր մարգարէիցն իջեւոյ ի դէժմ^ծ մ^հԺոխս .
 անէ տարանեցեր ըզգալո՞ւստ որդւոյն այ .
 Խոր^հ յօհնանէս :

Գ Ժ Ը
Տ
 () Եւանջաւոյ այսօր եկեղեցի քո քօ .
 Ի տօնախմբե^հ Լ զօր յիշատակե
 կարանպետին քու մ^հ յօհննու . սո՛վաւ ըզ
 քեզ միշտ օրհնե^հ մք անձ հարցըն մերոց .
 Ո՛ր մեծ իծնունդըս կանանց ի քէն՝ վը
 կայեցաւ . Ի յորովայնե^հ յանաջ գու
 շակեաց զանճառ քո զմարդէղութիւն .
 սո՛վաւ : () Եւ վեցթեալն սրօբէքն ոչ
 իշխէին հայիլ ի փառւոյ քո քօ . սաւար
 Ժանապե^հ ս ձեռնադրեաց ըզքեզ ի
 յորձանսն յորդանանու . սո՛վաւ ըզ
Գ
 Ի՛զ Խոր^հ օրհնե^հ ցէք և բարձր արարէք
 ըզնա յաւիտեան : () Կարանպետին
 յօհննու կատարելով ըզ յիշմ տակս .
 անդադար ձայնիւ զանձ հայր օրհնե^հ ցէք .
 Օրանեալ մըկըրտէին մեծարելով ը՛զ
 տօնս . հոգւոն անհաճ ձայնիւ զքո թա
 գաւորն . օրհնե^հ ցէք :

Յանապետի բառ բանոյ ձայն . և ուե
 տանոր արքայն լԹեանն . ընդ նրմի^հ
 զձիշմ

դճըմանրիտ սուրբ հոգի՛ն օրհնե՛ցէք։

Ո՛ր մի ճըմանրտութե սուրբ յօհան
նէ՛ս մըկըրտիչ որ ծանդեցաւ ի յերկ
րի. անձօթիւք սորա տէր լ՞ուր մեզ և՛ ո՛ր

ղորմեաց։ **Ս**որք մրէ և առաքեալ մտ
տուած որդւոյդ. և ձայն բարբառոյ անդ
մրարօզ տիեզերաց. անձօթիւք։

Սրպէս դարձեսանկըն ծագեալ ի յերկ
րի. եղև կարասկետ անբականդարդա
րութեան. անձօթիւք։

Բաւքեալըն յայ կարա՛սկետ. մե՛ծն ի
մարդարէս մըկըրտիչըն յօհաննէս.
պատրաստէր ճանապարհս թանգաւորին
յաւիտենից։ **Ս**ըկայեաց և՛ ասէ չեմ

ես քո՛ն այլ առաքեալ չեմ առաջի՛նորա. **Յ**օհ
և՛ հարսին եկեղեցւոյ փեսայ քսէ անբայն
երկնից։ **Տ**եսանէր ըզ յիսուս զի գայր
անա. անդադակեաց և ասէ անձա գառն
աստուծոյ որ եկն ի բառնալ ըզմեղս ան
խարհի։

բժ

ՄՎԵՐՋԱՆԻԿ ԹՐՊԵՂԻԳՈՐ ՍԸՐ
բՈՒԹԵԱՆԵՆ ԿԱՇՏՈՆԵԱՅ . Ե՛ Կ
ՈՒՋՆՈՐԴ ԲԱՆԱՆՈՐ ՀՕՄԻ:

ԲՂՔԵՂ ՈՒՆԻՄԸՔ ԲԱՐԵԽՕՍ ԱՈ յԻՍՈՒՍ
ՄԻԱԾԼԻՆՍ . Ե՛ ԿԱՊԱՇՈՂ ՎԱՍՐՆ ք՞՞ ՈՒԽ
ՍԱՆՈՐԱՅ : ԿԱՆԽԵԱՍ ԽՐՆԳՐԵԱ ԸՂԹԱՆ
ԶՈՒԹԻՒՆ յԱՆԵԱՆԱՅ . ԲՔԷՆ ԱՇԱԿԵՐՈՒՆ
ԼՈԿԱ :

ՄՎԵՐԱՆԵԼԻ ԹՐՊԵՂԻԳՈՐ ԲՂՔԵՂ
ՈՒՆԻՄԸՔ ԲԱՐԵԽՕՍ ԱՈ ք՞՞ ՎԱՍՐՆ ԱՆ
ՃԱՆԵ ՄԵՐՈՅ : ՈՐ Ի ՄՈՂՈՒԹԵՆ ԲՐՈՆԱՆՈ՞
ՐԻՆ Ո՛Յ ՂԱՆԳԻՍԵՆԵՐ . ԲՂՔԵՂ :
ՈՐ ԸՆԴ ԱՆՄԱՐՄԻՆՈՅԸՆ ԴԱՍԱ ՎԵՐԱԿԱՐ
ԴԵՂԱՐ . ԲՂՔԵՂ :

ԲՐՄԱՍ ԶՐԶՄԱՐԻՍԻԱԾԱՅԻՆ ՕՐԻԾՄԱՆԱՆԵՆ .
Ե՛ ՀԱՆՍՏԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆԱՍՏՈՅ՝ ԱՂԳԻ
ՄԱՐԴԿԱՆ . ԹՐՍՈՒՐԲՂԻԳՈՐ . Ի ՄԱՂԹՈ
ՂԱԿԱՆ՝ ԱՂՈԹԱՍ ք՞՞ ՀԱՅԵԱ ՎԱՍՐՆ ՄԵՐ Ի՛
ՔՐԻՍՏՈՍԷ : ԲՆԱՐԵԱՆ Ե՛ՄՅՔԱՏԱՆԱՅ
ԿԵՍ ԶՐԶՄԱԾՄԱՐԻՍ . Ե՛ ՀԱՎԻԼ ՀՈՂԵՆՐ
ԲԱՆԱՆՈՐ ՀՕՄԻ ԹՐՊԵՂԻԳՈՐ Ի ՄԱՂ :
ՊԸՍԱԿ ՎԱՅԵԼԶՈՒԹԵ ԵԿԵՂԵՍԼՈՅ ՔՐԻՍ
ՏՈՅՄԱՐԻ . Ե՛ ԱՆՈՒՋՆՈՐԴ ԿԵՆԱՅԸՆ Ե՛ԼԻ
ԹԵՆԵՅ ԹՐՊԵՂԻԳՈՐ . Ի : ՈՐ

դԿ

Ո՛ր քսանուէր կողմամբ ծագեցար որ
պէս զարեծմ գաղն . և լուսաւորեցեր
ըզհայաստան աշխարհս անգիտութե
տը սուրբ գրիգոր . անդամդար բարե
խօսեալ վասն անձանց մե ընց :

Ո՛ր քոյիւն առաքինասէր ճրգնոծմէքդ .
վերափոխեցար ի լուսեղէն յերկնային
խորանան . տը՞ սուրբ գրիգոր :

Ք. և պայծառացն եկեղեցիք քրիստոծ
սսի . փառաւորելով ըզմիսնանկան
սք զերրորդութիւնն . տը՞ սուրբ :

Ո՛ր առաքեցեր ըզսիրելի և զհաւատաւ
րիմ քո պաշտօնեայն ըզտք գրիգոր . և ի
ձեռննորա լուսաւորեցեր ըզհայաստան
աշխարհս . ըզբեզ միշտ օրհնեմք ան
հաւրցն մերոց : Ո՛ր ետուր համբերու
թիւն անտանելի չարչարանաց սըրբոյն
գրիգորի . և նորին ժուժկալութեն լու
սաւորեցեր ըզհայաստան աշխարհս . ըզ
բեզ միշտ օրհն : Ո՛ր նորին սք անթութիւք
բարձեր զխաւար կռապաշտութե ի հայ
աստան աշխարհէ . և արարե՛ր երկրբայա
պագուս ամենա սք երրորդութեդ . ըզ
բեզ : Ո՛ր զտը՞ օրհնե՛ցեք . և բարձր
արարե՛ք ըզնա յաւիտեան :

բճ
հ

Եւրդեկայք հաւատացեալք և կոչեցեալք
յորդէգրութիւն սըրբոյն գրիգորի. օրհ
նեցէք և բարձր արարէք զամբօն ամե
նեցուն : Յընծութեւ տօնեսցուք ըզ
յիշատակ հայրապետին մերոյ . և ընդ
նրմին գովեցէք և բարձր արարէք զԹա
գաւորն մեր քե : Քահանայք և սաշ
տօնեայք հոգեւորական հընչմամբ գո
վեցէք ընդ սըրբոյ հայրապետին . և
բարձր արարէք սուրբ զհոգին ճշմար
տութեան :

Թիւնս իմ . Բարեխօսութեւ քահա
նայապետին քոյ և վըկային . կեցողմեզ
բազում ողորմ : Եղաչանօք սըրբոյն գրի
գորի լուր մեզ ո՞ր միայնդ ես բազում ո
ղորմ : Երբին անդթիւք ո՞րով ուսաք ճա
նապարհ կենաց . քաւեաւոր ըզ յանցան
քս մեր : Եւաջնորդ հաւատոյ և լուսաւո
րիչ անձանց մերոց տէր՝ որ գրիգոր .
եկայք հաւատացեալք . ի ձեռն նորա
հանցուք անտուծոյ գոհութիւն :
Սեծ խոստովանողն քրիստոսի և ըզ
չարճարանս յանձն առող վասըն մեր
տէր սուրբ գրիգոր . եկայք լուսաւո
րեալք ի ձեռն : Քահանայապետ ան
լ և պատ

և սամամօղ անօղին օրինաց տէրսք գրի
գոր. Եկոյք աշակերտեալք ընդ նրմա
Երգեսցուք փառք ի բարձունս աս
տուծոյ:

Հրաշափառ անքձ և միշտ բարեխնա դձ
մօղ. զի յառաջ գիտութիւն ըզփրկու մի
թի հայաստանեայց ըսկըզբնաւորեալ. ի
պարթեւական մեղապարտ ազգէն ըն
տաւորիչ մեզ շնորհեցեր. վասն որոյ բա
րեխօսութիւն սորա փրկիչ կէցոր ըզմեզ.
այժմ և ի քոյ յահաւոր գալըստեանն:
Հրաշալի զանմացմամբ երանելին սուրբ
գրիգոր. զանտանելի ըզչարչարանս ի
յանձն Կառ. և երկւք հընգօք ամօք ի
մէջ Թունաւորացն բնակիւր անդընդ
ային տանջանօքն ի վիրապին. վն որոյ:
Հրաշագործ քո բանիւղ և մեծ ողորմու
թիւք. Ելեալ բժշկէր ըզհարուածէլն
ի դիւաբաղի սաստիցն. երկըրպագուն
առնելով զամենեւեան սուրբ երրորդու
Թեանդ. վասն:

Հովիւքաջ բանաւոր հօտիւն քո գրի դի
գոր. հաստատեցեր զհիմունս եկեղեցւոյ ճ
ի հայաստան երկրի ի վերայ հիմանս ք
առաքելոցն: Հովիւ բարի և առաջնորդ
կենացն

կենացըն յանխտենից Թէր սք գրիգոր .
 հաստատեալ զանձինն յմեր հաւատով
 ճըշմարտութեալ մը ի վերայ հիման սք
 եկեղեցւոյ : Ա՛րդ աղանձեմք ըզքեզ հայր
 վարդապետ և Թէր . բարեխօսեալքի՛ն ան
 մերո՛յ կեցուցանել զանձինն յմեր :

ԴՃ
ՏԷ

Ա՛ր կնէցար յորդեգրութի՛ն . հօ՛ւրն
 երկնակորի՛ն ի Երանելի՛ն Թէր սք գրի
 գոր . և եղեր վը կա՛ն ճըշմարիտ քրիս
 տոսի՛ն անձ մերոյ՛ վա՛ս սըն ժողովը՛ր
 դեա՛նք . հայցեա՛լ ի տեառնէ՛ն ըզքա՛ն
 ութի՛ն : Ա՛ր համբերութեամբ ըդ քա՛ն
 ստանցա՛նք ըզք ժողովուրդ սեփական
 և ընտրեալս . և նորափետո՛ւնք զարդա՛նք
 բեցեր ծընընդեամբ սուրբ աւանդանին
 վա՛ս սըն ժող : Ա՛ր մոլորեցոյ՛ն ի խա՛ն
 արի . բացե՛նք զդուռն լուսոյ՛ն ճըշ
 մարիտ անձգիտութի՛ն . և արժանա
 լո՛ւնք արարե՛ր ըզմեզ ժառանգ
 գորդ լինի՛ն կենացըն յաւ
 քտե՛նից . վա՛ս սըն
 ժողովը՛ր դեա՛ն :

Կանոն Որդաւոր եւ Լսողանց սրբոյն Գրեգորի

Լ Կաթողիկոսի :

Որ ըզ ըյս անծային քոյ գիտութե
Տիւսիսական անգանց ծաղեցեր .

աի
հ

Լ ի խաւարէ կուսպաշտութեան
վերածեր ըզմեզ իճեռն սուրբ լուսաւ
որչին . օրհնեմք ըզքեզ անճ հարցն
մերոց : Որ վերըստին զարդարեցեր զե
կեղեցին հայաստանեայց արփիափայլ
ճառագայթիւք լուսաղարդեալ շառաւի
ղօք սրբոյն գրիգորի . օրհնեմք :
Որ ըզբան քո հրամանի քարոզեցին հա
ւատացեալ . յանդիմանելով ըզբընդ
թիւն թագաւորաց Լ ի վերայ անծային
քո օրինաց նահատակեցան . օրհն :

Որ ըզմեր օրհնեցէք Լ բարձր արարէք
ըզ ը նաձ յաւիտեան : Որ գերանոյն
հնոց օրինաց քահանայութեան զնորոս
զարդարեաց . եկեղեցիք հեթանոսաց
ըզնորոգող բնութեանս քրիստոս . օրհ
նեցէք : Ս քահանայապետն ճըշմա
րիտ ըստկարգին մեւքիսեղեկի . ի յի
շատակի քահանայապետացս անտուած
այնոյ քահանայք հոգեւոր երգով . օրհ
նեցէք Լ բարձր արար :

դ

Որ

—

Ա՛ր հրաւիրեցէ՛ր զորդի՛ն մարդկան յո՛ր
դէգըն՝ թի՛ հօր քոյ՝ ո՛րդի անտուն՝ ծոյ. և՛
կոչեցէ՛ր արքայն՝ թեա՛ն քոյ ժառանգու
թի՛ ի՛ճեաւն սո՛ւրբ հայրապետացն. անո
թի՛ւք սո՛ցա՛ն ո՛ղորմեա՛ն: Ա՛ր լուսաւո
րեցէ՛ր զեկեղեցիս հայաստանեայց լո՛ւ
սով քո՛ղ քրիստոս. և՛ զարդարե՛լն որացն
ցէ՛ր պայծառ ծագմամբ շառաւիղօք սը՛ր
բոյն գրիգորի. անոթի՛ւք սո՛ցա՛ն:
Ա՛րք զընթացս իւրեանց կատարեցին՝
ըստ հաճոյից կամաց քոյ քրիստոս. նա՛
հատակեալք քրդնո՛ւ թեամբ ընդ դէմ
թընամուտն. և՛ փոխեցան երկնից յար
քայն՝ թիւնդ. անոթի՛ւք:

—

Ա՛յսօր ընդ երկնային զըլարթունսն
ժողովուրդք հայաստանեայց. տօնելով
ըզ յիշատակ սո՛ւրբ հայրապետաց շառա
ւիղաց սը՛րբոյն գրիգորի. ծրհնեցէ՛ք
ըզ հայրն երկնա՛ւոր: Ա՛յսօր որդիք
թորգոմայ ծընեալք անազանա՛ն յո՛ր
դիս սիօնի. ի՛ յիշատակի՛ հաւրցըն սը՛ր
բոյ ո՛րդւոյ մեծի՛ լուսաւորչին. գո՛վե
ցէ՛ք զորդին միա՛մծին:

Ա՛յսօր երկնաւոր քահանայու՛թեն հա՛
ղորդ քահանայք սո՛ւրբ եկեղեցւոյ. ընդ
ժը 18 քա՛

քահանայապետս անտուածային օրինօք
սրատուեալս բարեբանեցէք զհոգին ձեր
մարիտ . երգելով ըզփառս ի բար
ձունս :

Բստուածային հաւատոյ հարցուն սըր դ. 4
բոց դաւածսն ուն . ծագեցաւ քե ընդ մ. 4
հանուր ըյս հայաստանեայց սո՛ւրբ ուն
տակէս . անդադար բարեխօսեալ վասն
ձանց մե՛րոց : Բանաւոր հօտի քի՛ ընա
րեալ հովի՛ծսւ քաջ . ի հօրէն լուսոյ
բլղխեալ շողալիզ բարի տէ՛ր վրթա
նէս . անդա՛ : Գովեալդ ի վրկայս հօր
ըն մե՛ծի համածսնման . քաջու՛թք
զանօրինաց խորտակեալ զպատկէն .
տէ՛ր սո՛ւրբ յուսիկ . անդադար բա՛ :
Վասակցեալ անմարմնոյն մաքո՛ւր կու
սո՛ծսւ լթք . ճըշմարիտ քահանայապետ
վրկայ քի՛ սո՛ւրբ գրիգորիս . անդա՛ :
Երկնայնոցն ի յերկրի հաղորդ ճրգ
նո՛ծսւ լթեամբ . յանդիմանելով ըզթա
գաւորն կատարեցա՛ր վասն անուանըն
տեաւն սո՛ւրբ դանիէլ . անդադար
բարեխօսեալ վասն անձաց
մե՛րոց :

ԲԿ

Ն' ԸՂ ԼՐԵՍ ԿՆՃԱՆ ԶՆՈՐՀԱՅ ԿՆՃ
 ԿՆՃ ԲՈՅ ԳԻՄՈՒԹԵՂ. ԾԱՊԵՅԵՐ
 ԵԱԶԽԱՐՀ ՏՈՅԱՍՏԱՆԵԱ ԵՅ. ԳԸ
 ԹԱԾ ՏՈՅՐ ԵՐԿՆԱԼՈՐ ԴՐԹԱՐ ԽՄ ԹԵՂՈՒ
 ԳԵԱՂԵԱ: ՈՐ ԸՆՏՐԵՅԵՐ ԵՐՈՎԱՅԻՆԵ ԸՂ
 ԹԱՅՐԵԱՆ ՏՈՒՆՈՒ ՍՈՒՐԸ ԸՆ ՆԵՐՍԵՍ.
 ԺԱՆԱՆԳԵՐ ԸՂՎԻՃԱԿ ՏՈՅՐԵՆԻ Ի. ՏՈՒՆ
 ԵՐ ԿՐԴԱՐՈՒԹԵԱՄԸ ԼՄ ԽՐԱԼԱՄԸ:
 ՈՐ ՕՐԻՆՈՔ ԶԸՆԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆ ՂԱՐ
 ԴԱՐԵԱՅ ԳԵԿԵՂԵՅԻ. ԿԱՐԴԱԼՈՐԵԱՂ ԲԱ
 ՐԵԱՎԱՅՈՒԹԵՐ Ի. ՍՈՐԻՆ ԿՐԴԱՆՈՔ ԽՆԱՅ
 ԵԱ ԽՄ ԹԵՂ ՔՐԻՍՏՈՍ:

ՈՐ ԵՐԶԱՆԻԿ ԸՆՏՐԵԱՂ ՍՐՐԵՈՅ ՏՈՅ
 ԲԱԿԵՏԱՅԸՆ ԺՈՂՈՎՈՅ. ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՓԱ
 ՈՔ ՍՐԱՌՈՒԵՅԱԼ ՍՈՒՐԸՆ ՆԵՐՍԵՍ Ի.
 ԴԱԼԱՆԵԱՂ ԿՆՃ ԳՏՈՒՆ ԶԸՆԴԱՐԻՍ ԸՆԴ
 ՏՈՒՐ Լ ԽՐԴԱՅ: ՈՐ ԸՂ ԾԱՊԵՅԵՐ
 ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԿԱՐԴԱՅԻՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅ.
 ԵԱԶԽԱՐՀ ՍՐՐԵՈՅ ՆԵՐՍԵՍ Ի. ՍՈՐԻՆ
 ԿՐԴԱՆՈՔ ԽՆԱՅԵԱ ԽՄ ԹԵՂ ՔՐԻՍՏՈՍ:
 ՈՐ ԻՎԵՐՈՅ ԿԱՐՈՒԽՐԱՆԱՅ ԹԱՊԱԼՈ
 ՐԻՆ ԵՐԿՆԱԼՈՐԻ. ԸՂ ԲԱԺԱԿ ԹԱՅՈՒ
 ԸՆԿԱԼԱԼ Ի ԹԱՊԱԼՈՐԻՆ Լ ԿՈՒՆԵՅԱԼ
 Ի ԵՐ

Ի՛յ յե՛րկի՛նս Ի՛ լուսեղէ՛ն յառաճատն: 78
 Եւ յսօ՛ր տօնէ՛ եկեղեցի՛ ըզյիշատակ սը՛ր 79
 բոյն ներսեսի. հայաստանեայց լու՛
 սաւորչի ա՛րի և՛ քաջ հովուապետի ընտ
 րեալ Ի՛ գլուխ հօտին քրիստոսի. աղաչա՛
 նօք սորա կեցո՛ զմե՛զ տէ՛ր Խ՛նժ հա՛րցըն
 ը մե՛րոց: Ա՛ր յարմատոյն աբրահամու
 վերաբուսեալ ծաղիկ հաւատոյ. սուրբ
 ըն ներսէս սիւն հայաստանեայց շառաւ
 քիզ անմահ տընկոյն պըտո՛ւղ լուսոյ սուրբ
 լուսաւորչին. աղաչա՛: Ա՛ր օրհնիս Ի՛ հրե
 ղինաց ա՛նլուելի՛ ճայնի՛ւ հընձմամբ.
 շնորհեցե՛ր մե՛զ դե՛ղ կենաց զանմարմ
 նական վարուք մաքրեալ ըզհողանիւթ
 Կը՛շխար սրբբոյն ներսեսի. աղաչանօք:
 Ի՛ զտէ՛ր օրհնեցէ՛ք բա՛րձր ա՛րարէ՛ք ըզնա՛
 յաւիտեան: Ա՛ր յայտնեայն այսօ՛ր ըզ
 զանձն Խ՛նժային՝ հայաստանեայց սուրբ
 եկեղեցւոյ. ըզհայրն երկնաւոր օրհնե՛:
 Ա՛ր ծագեացն այսօ՛ր ըյս խաւարելոց
 Ի՛ յմրդւոց հօր՛ն լուսոյ. զո՛րդին՝ միա՛
 ծին գովեցէ՛ք բա՛ր: Ի՛ կայք մանկո՛ւնք
 սուրբ եկեղեցւոյ. զարդարեալք Ի՛ շնոր
 հայ հողւոյն. զհո՛գին՝ ճը՛շմարիտ բարե
 բանեցէ՛ք. բա՛րձր:

Ար ասանցեր ողորմութիւն շինել զու
խարհս ի սկիզբանէ. ողորմելով սրդւոց
անրամայ ետունը յանգէն արշակունեաց
հովիւ ընտրեալ զսուրբն ներսէս. ան
թիւք սորա ողորմեա մեզ անտըւած.
Ար ի ստունգանէլ թագաւորայն ան
ային քո օրինաց. ըզպատուհաս բար
կութեան մերոյ յառաջագոյն ժամանա
հօք յայտնեալ ցուցեր սրբոյն ներսէ
սի. անո: Ար պատուական արեամբը
քո անգատեցեր զաշխարհս յանի ծիցն.
փըրկեալ ըզմեզ ի նեղաց մերոց և ազա
տեալ յանօրինաց. բարեխօսութիւն սըր
բոյն ներսէսի. անո:

Այսօր զուարճացեալ տօնէն երկնայ
ինքն ընդ մարդկան. պարակից ե
ղեալ փըրկութեան մերոյ. քանզի յայտ
նեցաւ մեզ հոգեւոր գանձըն լուսոյ ան
րեւելեան արեգականն ճառագայթ թե
ըն ներսէս. բարեխօսութեամբ սորա
տէսմոր պարգևեալ զխաղաղութիւն
հայաստանեանց անխարհի:
Այսօր վերըստին նորոգեցաւ քահա
նայականն գաւազանն. գեղեցկապէս
ծաղկեալ պայծառութիւն. քանզի շնոր
հեցաւ

հէցաւ հովիւն քաջ բանաւոր հօտի.
 յարմատոյ լուսաւորչին՝ բողբոջ բու-
 սեալ՝ սքըննեքսէս. բարեխօսութեամբ
 սորա տէմմէր հաստատեալ զիշխանու-
 թիւն հայրապետականին աթոռոյ:

Եւ յօր մեծապէս փառօք ցընծայ թա-
 գաւորականին գաւաղանն՝ ընդ հաշտու-
 թե՛ սիրոյ՝ սքը հայրապետին. քանզի
 էհաս ի յօգնութի օրինադրօղն թա-
 գաւորաց, մարտակից զինուորական դա-
 տուն սքըննեքսէս. բարեխօսութեամբ
 սորա տէմմէր բարձրացո՛ զիշխանու-
 թիւն թագաւորականին աթոռոյ:

Ար ընարեցաւ յարստութոյ հովիւն
 բանաւոր հօտի ովերանելի տէր
 սուրբ նեքսէս. անժանստութիւն օծման
 սուրբ հոգւոյն անղանալեքս իջմամբ սր
 պէս յօրդանան. վա՛սըն ժողովըր
 դեան քոյ խընդրեալ ի քրիստոսէ ըղ-
 թողութիւն: Ար յարմատոյ բըղխեալ
 բարեաց ծաղիկ սուրբ հաւատոյ ով-
 երանելի տէր սուրբ նեքսէս. լու-
 սաւորեցե՛ր ի մաստոյթեամբ զեկեղե-
 ցին հայաստանեայց ըստ սրբոյ հօր լու-
 սաւորչին. վա՛սըն ժողովըր դեան:

78
 117

ԱՅ

Ար յանդիմանելով ըզթագաւորն հան
գովյն մեծին յօհաննու իւերանելի
տէր սուրբ ներսէս. և ի վերա՛յ պա
տուիրանաց ըզբաժակ մահո՛ւ արեւալ
ընդ անմահիցն դասս վերականգե՛ցար
վա՛սըն:

գ
ձ Բ' յօ՛ր ցընծայ եկեղեցի ընդ անմար
մնոցն դասակցեալ տօ՛նելո՛ւ վ զյի
շատակըս քո տէր սուրբ ներսէս. որ ի
հոգւոյն սրբոյն աղաւնակերպ իջմամբ
վըկայեցար. բարեխօսեա՛ն առ քո՛ վասն
անձանց մերոց: Քահանայապետ ըն
տրեալ արժանանալէս շնորհօք հոգւոյն
բախտեցե՛ր զփրկական մարմին և զա
րիւնըն տն՛: յորում հրեղէն սիւն ի
յերկնից իջեալ. բարեխօսեա՛ն:

Բ' որդ աղանձմբ ըզբեզ լուսաւորիչ հո
գւոյ մերոց նըմանեա՛ւ մօսէսի՛ նա
խամարդարէին մեծի. լուսափայլեալ
դիմօք անձահրաշ տեսլեամբ. բար:

Շտրախն արեւոյն Ի սահաւայ հայոց
հայրապետի:

մ
դ Ա' յաբմատոյ հարցըն սրբոյ մեզ
դաւազան բըզխեցեր. ըզխա՛հակ սք հայ
րապետ

րասպետն հովել ըզհօա քո՛ քրիստոն:

Ա՛ր ըզխաւան անգիտութե՛ն հայաստանեայց լուծէր. զիմաստութեան ծա

գեալ ըզլոյս սովալ ո՛րդւոց թո՛րգոմոյ:

Ա՛ր զհանդերձեալ խորհուրդ քո՛ արտեսլանք սըրբոյն ծանուցէր. յիշատակի սորա ընկալ ըզտօնողացս անլանս:

ԴԿ

հաճիմք հովիւրեալք սիրոյն
քի՛ երկնաւոր հաճատաւ կը
կուսանք իմաստունք. ի պար
ծանըն ձեր բարձրացեալ տօնէ՛. մայր
սիօն դնտե՛րօքն իւրովք:

Բարբառք երկնաւորք լըցին զերկիր.
քանզի հոտ անուշից բուրեցայք ի քս.
ողջակէ՞ղք բանաւորք և՛ զս՛հ փրկու
թեան և՛ որո՞ջք անարատք ընծայեալք
անտուծոյ. Վեղեցկիւթիւնք մարմ
նաւոր պայծառութեան ձերոյ յիմարե
ցոյց ըզթագաւորն և՛ պակեան հեթանոսք.
Ի դէ՞ղ ըսքանչէ՛լի անատուր կուսանան.
տարփացեալ զըւարթունքն ընդ մարդ
կան տօնեցին: Վարձեալ վերըստին
անընդադորձ զօրութե՛ք. և՛ դարձեալ ե
դեմ անատունկ զարդարի. քանզի ծառ
ըն կենաց տընկեցաւ ի դրախտին. բերե
լով մեզ սրտուղ զերանելի՛ն հռիփսիմէ:
Ե՛րկունք մահաբերք անիծիցըն լու
ծան. և՛ տգամ վերըստին անակերպ ճո
խանայ. փոխանակ և՛ այի դնտե՛րք հո
րա՛. մարտիրոսք և՛ կուսանք ընծայեալք
անտու

անտուճոյ։ Ոճրք հրէշտակաց ընդ
 մարդկան տօնեցին։ և կանայք ի յեր
 կիննս գրեցան զինաւորք։ կուսութիւն
 ընդ մահու պատերազմեալք յաղթեցին։
 խաչակից լինելով կուսածին անարշին։
 Եւ զարմացումն և ի վեր քան ընդանս։
 խորհրդոյ և բանից հրէշտակաց և
 մարդկան։ քանզի էնն անձ ամենազօր
 զօրութիւն։ խոնարհեալ տեսանէր ըզ
 հանդէս կուսանացն։ Իսկեբրք միա
 միտք մարմնական կենցաղոյս. նահատակք
 հաւատարք և հոգւով միացեալք։ միա
 քան ընթացեալք ի տեղի ճակատու. զի
 նեցան հաւատով և կացին յանդիման։
 Իսկ լաղան կորովիք հաստաձիգ աղե
 դանց. և տըկար կանայքն փնւեցան
 զինու. Թագաւորն պերճացեալ զօրու
 Թեամբ և փառօք. ի մանուկ ի կուսէն
 սրբութեալ ամանէր։ Ի սղովեալ բազմու
 Թեան անգագ և աղանց ոչ զօրէին առ
 մի նահատակ. քանզի հասեալ ի Թի
 կունս աներեւոյթ օգնութիւն. խորտա
 կեաց յայտնապէս ըզգաղանի պատե
 ընդմէ։ Ի վերայ միոյ սրտառական մար
 գարտի. խաղացին ցընծալով անենայն
 Եւ 5 հե

հեթանոսք. անլմուտք յարեւելս ըն
թացեալք հասին. քարոզել յայտնապէս
ըզ չքնաղ տեսութիւն:

Առան թագաւորք և լըցան խրնդու
թիւ. ո՞րսմ յանձն առին ըզգաղտ
նի մեծութիւն. պարգեւել իրերաց խոս
տանային բանիւք. և ծածո՛ւկ հընա
բիւք գողանալ ի միմեանց:

Խորհուրդ հոգեւոր յըղութե՛ցըն յայտ
նիւր. և երկունք փրկութե՛ աշխար
հի՛ ճեպէին. քանզի կամք վերին հրա՛
մանին քաղցրացեալք. ի ջուցին ի վե
րուտ ըզպարգեւ փրկութե՛:

Իննն կուսանք ազգոս բազմմն. և՛
մարդք մանկունք ըզհրապրակոս ծերոց.
ի գի՛րկոս սրբութեան աղօթից և պա
հոց. աճեցին հաւատով զարգացեալք
ի՛ բրիստոս: Կանայք պատուականք
քաղաքաւ և ազգաւ. վաճառականք ա՛
ռառք այցոյտ մարգարտին. եղին զան
ձինքս գրականքս բազմաց. և եղին
փրկանք անծանօթ աշխարհին:

Հռիփսիմէ մեծ խորհուրդ և անո՛ւն ցան
կալի. ընտրեալ ի յերկրի՛ և դասեալ
ընդ հրեշտակս. եղէ՛ր օրինակ սրբոս
թեան

Թեան կո՛ւսանաց. վա՛րդապե՛տութիւն
 արանց արդարո՛ց: Ձեզ նժմանի՛լ կարօ
 տին ամենայն հոգիք. միացեալք սը՛ր
 բութք՝ և սիրոյն քի. զի մահուամբ ձե՛
 րով մեզ ճանապարհ հորդեցիք. ելանել
 ամենայն մարդոյ առ նա՛մ:

Ո՛ր եկալարըք ճարտարք հոգեւոր հըմ
 տութեամբ. թեթեալե՛ն ըն մարմնով
 և մըտօք սը՛րացեալք. ընդ երկայն աս
 պարէզս ծովածո՛ւփ կենցաղոյս անվընամ
 նաւեցիք և հասիք առ քո՛ւ:

Ղը՛շմարիտ որթոյն քի՛ շառաւիղք. և
 սղկոյզըք ճըմէալք երկնաւոր մըշակին.
 կոխեցայք ճըզնութք՝ ի հընձանըս ձե՛ր
 զի ուրախ լի՛նիջիք անմահական բաժն
 կա՛ն: Սե՛րժեցին ըզկարին մարմնա
 կան կենցաղոյս. զի ծանեան եթէ՛ ե
 րաղ է և սո՛ւտ պաճուճանք. ո՛չ հեշտա
 ցան ի գը՛րդանըս փափկութեան. ի մա
 ցան եթէ՛ սնոտի է անցաւոր մե՛ծութիւնս:
 Յանդաստանըս հոգեւորս ա՛
 ղութից և պահոյց վաստակեալք յուսով
 զամենայն ժամանակս. ժո՛ւժկալեալք
 փո՛րձութեանց և պէսպէ՛ս լըլկանաց.
 և եղեալք ժա՛ռանգորդք անթառամ
 սը՛

պընակին: Եւ անանձէի՛ յօրինեցին զան
 ուղանալու կուսութե՛ն. նո՛ր նորոգեալ
 արեամբ և հրօյլ. մասնեցին զանձինն
 սո՛ւսերաց և ջահից. և անշէ՛ջ լապտերօք
 ըն հետեւեալք մըտին յանազանսն:

Եւ նուաճք երկնաւորք ի յերկրի հաս
 տատեալք. և արձանք լուսեղէնք ի
 յերկինն կանգնեալք ինքեանք ելին և
 այլոց ցոյցին. ըզ ճանապարհըս ցանկա
 լի զվէրինն երուսաղէմի:

Այլ ըզգաստութեան իմաստուն կուսա
 նացն ո՛րոց ո՛չ յաղթեաց հեղգութիւն և
 քուն. այլ արթունք և պատրաստք
 մընալով երկնաւոր հարձանեացն. զի
 մըտցեն ի յանազանս անմահ փեսային:
 Եւ անիոք ինոսա անուն չարութեան և
 ոչնախատինն յիմար կոչելոյ. քանզի
 միով պընտութեամբ հոգեով արութե՛ն.
 միաբան քաջացան ան հասարակ ցըն
 ծացեն: Պարակցեալք քաջազէն բըռ
 նութեամբ ի յերկրէ՛ն ի յերկինն տա
 րազէմ գընացին փախըստեսոյք. ին
 քեանք ելին և մեզ ուսուցին. բաղնամ
 նէղութեմ մըտանել յոյն հանգիստ:
 Սէրմեռանդն աղօթիւք և սիրով առ
 նա՛ծ

ԹՃ հայցեցին ըզհնարես փրկութեմ
 բանաստեղծ ըզխաւար դիւապաշտ մո
 լորութեանց յաշխարհէ . պայծառա
 ցեանք լուսոյն ո՛րի հօրէ ծագեցաւ :
 Ահա՛ յոլովս անաքինութեան յայտ
 նեցին ո՛րդեոց մարդեան վերանալ յաշ
 խարհէ . անըստուերիւր հոգեւորական
 վարուք . ելանէ՛լ ի բանակս երկնաւորս
 անմարմին հրեշտակաց :

Սքանչեմ քարինք սուրբք հիմեցեալք Եւս
 ի յերկրի . զօր կանխաւ տեսեալ գո՛ւշա 54 12
 կեանց մարգարէն . ինոյն ինիւթոյ շե
 նեցաւ կաթոլիկէ եկեղեցի . բարձրա
 ցեալ փառօք ի պարծանքս խաչին :

Ստն ձեր երանեալ նահատակք . զօրք
 հրեշտակաց անմարմին զըւարթնոցն .
 ի յերկնից ի յերկիր հեղան . և մար
 դիկք խառնեցան ի գո՛ւնդըս զինուորաց
 քրիստոսի աստուծոյ : Տօնեցո՛ւք ըստու
 գութեամբ ի հոնձանքս նոցնեց . զի ար
 բեանք լիցուք անմահական բաժականս
 քանզի բաշխեն ըզբժժչութիւն հո
 գւոց և մարմնոց . և զպարգէս երկնա
 ւորս սիրողաց իւրեանց :

Բարոնւոյն հրամանաւ աներեւոյդ անդ
 մամբ

մամբ. յարեմաինց յարեւել եկեալ հա
սին. զի լուսով հրեշտակահան վարդապ
ետութե. փառատեցին ըզխաւար դիւ
աստաշտ մոլորութեանցն:

Յընծութիւն տօնեսցուք ըզոխատակըս
նոցունց. զի Լեւոցին հազորդիցուք փր
կութեան. խընդրելով յարարէն ըզ
պարգեւ երկնաւորս և զդասին ընդ
նոսին ի յարկսն լուսեղէն:

Ի խճեանլըք մաշէցան յուսանցեալք ի մե
ծութիւն. և կանայք վէհազինք գերա
զանցեալք յաղթեցին՝ բոլրվառք ոսկե
ղէնք հրով հողւոյն վառեցան. ջահազ
դեստեալք ի քն և դասեալք ընդ հրեշ
տակս: Փառաց ի փառոս բարձրացեալ
պարծին. ի պատիւ և ի փառս երեսուն և
եօթեանքն. քանզի այս է թիւ երա
նեալ կուսանայն որք անթառամալնս
կեցան յանվախճան յաւիտեան:

Վեզ որ յընծութիւնդ եսքն անձ. և
ուրախութիւն ամենայն արդարոց. քան
ցրանցին վասն մերանդաւանլըք սրբոցն.
Հնորհելով զթողութիւն մեր բաղով
յանցանայն:

ՏԵ Լ՝նըսկի զբն բանն անձ որ վասն մեր
համբեր

Համբեր մահձն. բաննալով ըզդատա
կնիք անիծիցն առ իմէնջ գերասպան
մաքրութեամբ ըզմարդիկ վերագրեաց.
խաչակից իւր և վրկայք կամաւոր մա
հուամբն իւրեանց: Վիմամբ ըտգորով
սըրբոյն ի կոնպարիշտ պաշտամունսն.
էրջանիկ ճակատամարտք յայտնեցան ան
պարտելիք. զի զ'անձ բոլորից տիրաբար
սիրեցին. էակցին հօր հետեւեալ ստա
ցան ըզթագրն պարծանաց:

Ենթագրեալք զմահձն խորթստուան ընդ
դէմ մեղացն վառեցան. թոպեցան
յերկոնս գանից գերիվերոյ քան ըզ
բնութիւնս. ժողովակալք ի փորձ բան
տից գելարանաց և կապանաց. ի մըրձ
մունքս գաղանաց սրոյ և հրոյ մենա
մարտեալք: Ելկանօք և քերանօք
ղարեան վըտակսն հոսեցին. իտրհըր
դոյ ոչ խոտորումն և ոչ փոխադրու
թիւն բարոնց. ծաղիկըք նիւթեղէնք
յաննիւթ ծաղիկըն յօդեցան. կատա
րեալք քաջութեամբ զշնրին մուր
հակսն կապաւեցին:

Հրով հողոյն զինու վառեալք ըզհալա
ծիւսն վանեցին. ձօնեցան զէնամբ

սրոյ ի բանաւոր ողջակիզումն. զամբար
ամբ լուսոյ կենաց զխաւար մեղաց փա
րատեցին. ճսխաբար հետեւեցան լու
սաշաւիղ ընդ պողոտայն: Սեբեցին
կործանեցին ըզմահահոտ ըզմեքենայսն.
յանդեցին կարեաց մարմնոյ և հեշտալի
գըրգանաց. նաւարկեալք հըմտաբար
ընդ զրահեղէղ կռասպաշտութիւնսն.
չնորհազարդ փայլմամբ փայլեալք ի
յէրկնային նաւահանգիստն:

Որոշեալք ի կրից կարեաց և ի բրնստո
արձանացեալք. չարաչար չարչարանօք
զչնրին մուրհակսն կապտեցին. պա
տրաստեալք չարադիւթիցն զհրեղէն գե
տոցն ըզկիզժննս. ջրոյն կենաց գետա
հետեալք բըղխեցին մեզ յարբուցումն.
Սահգործեալք ի լուսաճեմ յաստուած

ակերտ ի խորանս. սրբափայլ զգե
տոլք պրճնեալք ըստ զանորս խօսի.
վերառեալ վըկայօրէն ըզմարդարիտն
հաւատոյ. տենչացեալք անձառ լուսոյն
վերասլացան ի կեանս անմահ:

Քաբուենացուն հրաշալեաց գըտցուք և
մեք աշակերտեալք. յօղեսցին մեր ար
տասուք ընդ յօղանքնս նահատակայն.
Էիւսեա

Լի՛ւսեցի՛ն Թե՛լը. ք հոգւոյ՛ ընդ հիւսից
սլըսակե՛լցն. փայլեցին՝ գործը՛ք բա
րեաց ընդ լուսաթուի՛չ մարտիրոսն:

Քրիստոսի՛ն սլըսանդին՝ զաղծթանուէ՛ր
ըզմաղթանս. զերանեալ նա՛հատակացն
մատուցո՛ւք ի յընծայո՛ւմն. զի՛ հաճու
թեամբ խոնարհեալ ընկալցի՛ վասն
մե՛ր. ԹողուԹի՛ն չնո՛րհեցէ՛ մե՛ր բա
զու՛մ յանցանացն:

Մի՛ յսօր զանյաղթե՛լի սրբբոյն հռիփսի Տ
մեայ ըզ յիշատակըս տօնէ՛ սո՛ւրբ եկե
ղեցի. բարեբանելով ընդ անմարմնա
կան զինուորորո՛ւթիւնսն. ըզտ՛ Ծր՛ք ան
տըւած հա՛րցըն մերոյ:

Մի՛ յսօր հրաւիրեցա՛ւ յերկնից արքայո՛ւ
Թիւնըն սո՛ւրբըն հռիփսիմէ. և՛ արիւմ
բար ընդ դիմամարտեալ յաղթեաց բո՛ւ
նաւորին. խոստովանելով ըզքրիստոս
Թագաւո՛րն ըզ: Մի՛ յսօր սպայծառացեալ
ի կամարըս լուսեղէնըս սո՛ւրբըն հռիփսի
մէ. և՛ հիւսիսականաց տօնողաց ուսոյց
փառաւորել սո՛ւրբ զերրորդուԹիւնն.
Ըզ: Մի՛ զտէր Մի՛ զքրիստոս Թագաւո՛րն Գ
օրհնեցէ՛ք ըզնա՛ նոր երգով օրհնա՛ւ
Թեամբ: Ո՛ր սպայծառազգեաց վայել
չուԹէ՛

չուԹք՝ պրսանկեաց ըզսբ՝ ըն հռիփսիմէ և
զգայիանէ. օրհնեցէք ըզնա՝ նորեղգով
օրհնութ՝: Որոյ վարդապոյն հեղմամբ
սուրբ արեանցն. նորոգեաց զաշակերտե
ալսն ի ձեռն սրբոյն գրիգորի. օրհ:

—
n

Բնաճճ բայեր ըզդոճու զհաւատոյ
սրբոյն հռիփսիմեայ. խոստովանիլ
զնծուԹի ըզքն մարտիրոսուԹք խմշ
հայաստանեայց: Յանդիօղ զօրոճԹք արոյ
ծառանցեալ ի կամարոս լուսեղէնս՝ ընդ
անմարմնոյ բազմուԹի մն. խոստովանե
լով ըզքն Թագաւորն: Եւ զովեալքս
հայցեմք. բարեխօսուԹք սրբոյ հռիփ
սիմեանցն. ընկալ և ըզմեզ փրկիչ յոր
դէդրուԹիւն ի դըպրոճԹէ՝ կենաց:

—
տ

Պարկե՛ծ՝ շտ կանայքն սբբն հռիփսի
մեանք. Էղե՛ն սիրօղըք քրիստոսի
և՛ ընկալան զանասրական ըզպրտահն:
Եւ՛ղե՛ծ՝ ն տաճար սրբուԹեան որ
դւոյն անտուծոյ. շինեա՛լք ի վե
րայ հիմա՛ն առաքելոյ և մարգարեից:
Եւ՛ աւե՛ծ՝ քան ըզլուսաւորս իմշ
աստեղաց. փայլի՛ն ի դասըս հրեշ
տակա՛ց դըստե՛րք վերինն երոսա
ղէմի:

Եւ շատանք քրիստոսի սրբոց վրկայինցն. մկ
 եկայք հաւատացեալք ընդ ճիգնութիւնս
 սոցա՝ հռչակեցուք. և օրհնութիւն
 զանաւորամբ փառաւորեցուք:

Օրհնորձացի՛ր հռիփսիմէ՛ քոյին սուրբ
 ընկերօք. զի ի տեղւոյ՜ հեղման անբան
 ձերոյ՝ դասք հրեշտակաց տօնե՛ն ընդ
 մեզ եկայք: Ի՛ տաճարի՛ հռիփսիմեանց
 մեծ վրկայս՝ հեանց. եկեղէցիք սրբոց
 պայծառազգեաց վայելչութեամբ տօ
 նե՛ն այսօր. եկայք հաւատացեալք:

Շարահան Սահակոյն Սահակոյն:

Բ. և պարծի այսօր սուրբ եկեղէցի. մկ
 ով վրկայութիւն սուրբ սանդուխտ. դկ
 ո՛ր ըզհայրականն քոթողէ՛ր զպաշտօն.
 վասն քրիստոսի՝ մահ հե՛ղե՛ր զան
 ընդ քո սուրբ: Ընկերտեցար ան
 քելոյն Թադէոսի. և ի համաժող ճշմա
 րիտս հաստատեցար. ոչ խառնակելով
 ընդ հեթանոսական պաշտօնան. անժա
 նի՛ եղե՛ծ մահ ք վերանալ ան հայր:
 Ա՛ր ըզտիկնութեանն քոթողէ՛ր ըզ
 փառս. և անտուածային փառօքն
 զարդարեցար. այսօր դասակցեալ
 ընդ

Ընդ զընարթունս երկնից. վասն մեջ
ան տէճ^ա մ^առ^ա ր բանբեխօսեալ

ակ

Կանօն Տապանակին Տետուն: () ըհ:

Ըքեզ քաղաք այլ և տաճար անա-
պահան. անձաղարդ և լուսաղդեաց
անվախճան փառօրէն պըսակեաց
սուրբ հոգին. և յաւէժ ուրախանան
միշտ հաւատանցեալք: Ի՛քեզ ծագեալ
ի համագոյիցն այլ արդարութեան արե-
գակն. ո՞ր լուսանորեալ փարատեաց ի
քէն ըզխաւարն անգիտութեան և հաս-
տատեաց ըզհիմունքս քո. ի վերայ հե-
ման առաքելոց և մարգարէից:

Ի՛քեզ կանգնեալ սեղան սրբութեան
և բըղխեալ աղբիւր անապահան. ո՞ր
յորդառատ վըտակօք արբուցանէ յաւ-
էտ ըզտիեղերս գեղեցկապէս բըղխեալ
ըզբողբո՞ջս անուշից. և յաւէժ ու-
րախանան միշտ հաւ:

Ի վերայ վիմի հաւատոյ հիման անաքե-
լոց և մարգարէից. շինեցեր ըզբո՞ սուրբ
ղեկեղեցի. և ի սմմ միաձայնեալ եղեն
մարդիկք ընդ հըրեշտակս. փառաւ
ո՞րե

որեւի՞ զսուրբ զերրորդ^ա թիւնդ :
 Տեղի՛ աստուծոյի և ժողովարան բանաւ
 որ հօտի, բնականաբան հրէշտականցն աւա
 հանգիստ արդարոց և մեղաւորաց քա
 ւարան . զարդարեալ առաքել^ա լովք և
 մարգարէ^ա իւրք : Բանն նա՛մ և ծած
 կեալ խորհուրդն յաւիտեանից . ի՛
 քեալ ի յերկնից մարմնացեալ ի կուսէն
 խանչեալ յերկրի և թաղեալ ի նոր ի
 գերեզմանի . և յարնցեալ յերրորդ
 աւսեր . զի զմարգարէիցն ըզտանուրն
 կատարե^ա սցէ :

Ը յսօր ցընծան դասըք հրէշտականց ի հ
 նստակատիս քի՛ սք՝ եկեղեցւոյ . բա՛ դ
 րեբանելով ըզտեմք նա՛մ հարցն մե
 րոց : Ը յսօր տօնեն դասըք սո՛ւրբ առա
 քելոցն ըզտօն՝ վերինն երուսաղէմի . յի
 մանալի տաճարին մատուցանեն զերգըս
 հոգեւոր երգով . տեմք նա՛մ :

Ը յսօր երգսառեալ գոչեն դասըք հաւա
 տացելոց . միաբանութե՛ք արժանի արա
 ըզմեզ ի տաճարի՛ քու՛մ սըրբութեան
 փառաւորել զամենասո՛ւրբ զերրորդ^ա
 թիւնդ . ըզ : Բ՛ զտե՛ր օրհնեցէք և ո՛ դ
 ռաւել բարձրաբարէք ըզնա յաւիտեան :

Ո՛ր լուսանմանաց ղկաթմուղիկէ մայրո՛ք
 Եկեղեցի նախն լուսնո՛յն. ամե՛նայն ա
 զինքք գովեցէ՛ք և առաւել բարձրա՛րա
 րէ՛ք: Ո՛ր բարձրացոյց զմանկունքս սո՛ւրբ
 Եկեղեցւոյ ի դասս վե՛րին զօրացն. քա՛հա
 նայք օրհնեցէ՛ք և առաւել բ:

[illegible]

— 11 —
 Եւ յօր աստուածութիւնն զուարճա
 նայ նոր հաստատելով զերկիր. սպրբ
 սուրբ փառաբանեն զըւարթնոյ. եւ
 մեք ձայնիւ օրհնութեամբ զանդանեա
 ցուք սուրբ ըղ տօնս :

Եւ յօր և մեք ցընծամք տօնիլ և ընդհանուր հընգմամբ. մեծապէս փայլմամբ երևեցաւ յաշխարհի. առ աստուած գոհութիւնք ընթա՛նան պատմե՛ն անդադամբ զբան կե՛նդանի :

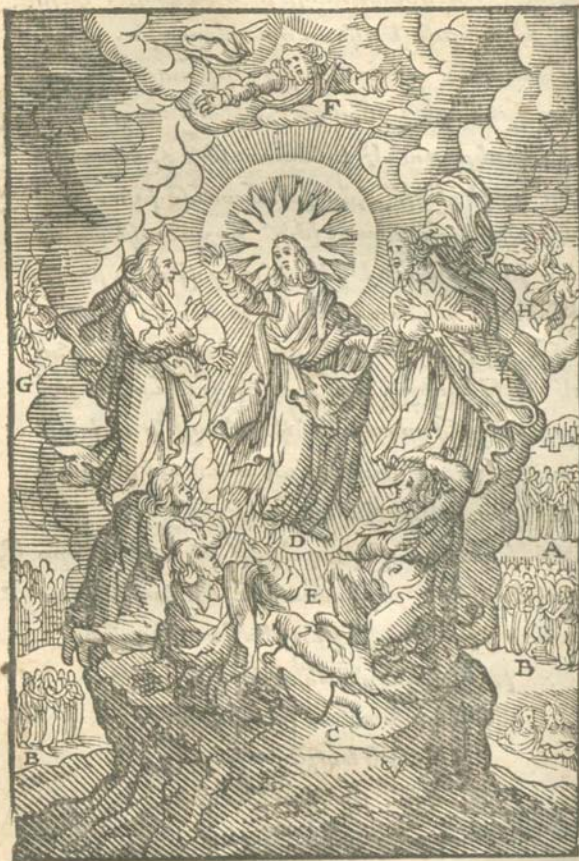
Խընդան և զուարճացիր Եկեղեցի. Կոյս
սք՝ և հարսն երկնաւոր փեսային. անհա
տեսանեմք զօծեանն ըզբրի՛նտոս. Գո
լով առ քեզ լոյսըն հեթանոսաց:

Ա՛ր ի սկըզբանէ՛ իմաստութե՛ք հաստատե
ցեր զԵկեղեցի՛ հօր իմաստութիւն. զո՛ր
նախանըկա՛ր տեսութե՛ք նըշանակեաց մօ
սէս խորանաւն երկնահանգոյն ի սինոյ
լէրինն. լուսաւորելով փառօքն անտո՛ւ
ծոյ: Ա՛ր ըզխորհո՛ւրդ անապական տնօ
րէնութեանըդ քոյ ի սըրբոյ կուսէն. տը
պաւորելով տապանակն նծային ուխտի
կտանկարանաց բանիդ անտո՛ւծոյ. փառաց
անեղիդ տեղի հանգըստեան:

Ա՛ր ի կեանս վերահաճի՛ բնութեանր Եւ
դարձմամբն յորդանանո՛ւ օրինակեցեր. 3. 16
և ըզբընտելութիւն մահու և դրժո՛ւ

խոյ կործանմամբն երիքովի Եւ
տապանակաւ խաչին՝ հրա՛
շաղործեալնոր իսրայ
էլի. օրհնութիւն
քեզ տէ՛ր Երգես
ցէն մահ
կուսք:

Պայծառացեալ դիմօք ՏՐՆ մե ը յայտնի.
աշակերտաց իւրոյ փառօք սոսկալի:

Ո՛ր ի լեբինն անլաիւրսեան ջուրներ
զնծային՝ քո՛ զօրութիւնդ . զքեզ
փառաւորեմք ի մանան լի՛ լոյս :

Ո՛ր ըզճառագայթ փառաց քոց ջուրներ
անբաղնակե՛րպ փայլմամբ զանրանծըս
լուսաւորեցեր զքեզ փառաւորեմք ի ման
անլի՛ լոյս : Ո՛ր ահագին՝ տեսեամբ զան
հուրեցուցեր զքո՛ զաշակերտան . ի թըմ
բոլութիւն հրաշիցն ի սէ՛ր նծային փառաց
քոց . զքեզ :

Ե՛րեւի երբեմն աշակերտացն հրաշա
լի տեսեամբ . պայծառացեալ ի թա
քօր լե՛րին : Ե՛ւ զերբեանկ միութեան
զանտանե՛լ ըզլոյսն . տեսանելով կե՛ն
դանեղոյն մահացան : Հանդիպեալ նա՛
խահարցն տեսնութեամբ . հայցէին ի
տեառնէ՛ անեն բարեոք է՛ մեզ անտ լի
նիլ : Բ՛րասցունք ե՛րիս տաղաւարոյ Սար
տեանն և մօսէսի և եղիայի . և փա 9: 4
ռաւորեսցուք հանապազ զերբեանկ միո՛ւ
թիւնն :

() անճառելի խորհուրդ սո՛ւրբ երբս
դուրեանդ . այսօր ի լեբինն երեւե՛
ի 20 ցուցեր

աճ

աէ

հ

ցուցեր աշակերտաց քոյ տր՝. աստուած
հանգչն մերոյ: Սոսկանլի հիանամբ զայ
լակերպունթիւն քո տր. անյսօք տեսեալ
առաքելոցն յօրինելիս քեզ տանաւար.
անլծ: Հոգնացեալ ի վերայ լուսեղէն
ամպոյն և՛ ձայն ի յերկնից հայրական որ
ասէ դա՛ւ օրդի իմ սիրելի. անլծ

Գ Ր՝ զտեր օրհնեցէք և բարձրաբարէ՛ք
ըզնա՛ յաւիտեան: Գոգեցէք զարփիա
կան ըզ լոյսն երևեալ ի թաբօր լե
րինն. և բարձր: Բարեբանեցէք զաս
տուածութեան երևումն աշակերտացն
յայտնեալ. և բարձր:

Օ անձառելի ըզ լոյս աստուածունէն.
տընօրինաբար կրեցեր ի քով յորո՛
վայնի մարիամ մայր և՛ կոյս. օրհնու
թեամբ ըզ. քեզ մեծացունցանմբ:

Ի՛ մասնաւոր լուսոյն զարհուրեցան զանք
առաքելոցն. այլ ի քեզ բովանդակ
կրեցեր ըզ հոգւր աստուածութեան ըն
մարիամ. մայր ե՛ւ կոյս. օրհնու:

Ի՛ առաքելոցն հովանացեալ ամպ լուսե
ղէն. գերանգոյն քեզ հոգւոյն սրբոյ
և՛ զօրոնթիւն բարձրելոյն հովանաւ
րեալ սո՛ւրբ աստուածածին օրհն:

Ի՛ թա

Ի Թաթօր իլէրինն՝ ձեացնուցէր ըզքս՝ դձ
 բնութիդ անտանէլի՝ գոյացնուծեամբ. "
 ընդ որս և մեք ցընծնուծեամբ երգեմք
 քեզ հոգորմեաց մեզ մարդասէր:

Աշակերտըք հիացեալ բարբառէին
 ըզխորհուրդս ի տազանալիլ սրբտից իւ
 բեանց. ընդ որս: **Ս**քանչեւի մեծ խոր
 հո՛ւրդ զերրորդնուծեանըդ. քոյ սըրբոց
 առաքելոցն ծանուցէր բարերար. ըն:
Սոսկալի հիացմամբ զայլակերպութիւն
 քո՛ Ծր. առաքելոցն տեսեալ յօրինէին
 քեզ տաղաւար. ընդ որս: **Հ**ովանացեալ Պ^{աւ}
 ամիզ լուսեղէն և ըզհայրականն լու 9.35
 եալ ըզձայն. Էթէ գաէ որդի իմ սի
 բեւի. ընդ որս և:

Բրիստոն աստուած մեր շնորհեալ —
 մեզ ընդ պէտրոսի և ընդ որդւոցն զե —
 քեզեաց. անժանանորի՛ծ ընամանային
 տեսեանդ: **Հ**ամբարձցես ըզմեզ տէր
 առաւելքան ըզգալի զԹաթօրականն ըզ
 լեանուն. յերկնաբե՛ծ րձ և յիմանալի
 խորանսդ: **Ս**ան որոյ և մեք ըզքանի
 տեւիս մեր. յարմարեացուք քեզ հոգև
 որական տաղաւար որպէս միայնոյ մար
 դասիրի. և փլրեչի:

11. Եւ յսօր ըզխորհակեալ քոյ կըրկնակի
 գալլեստեանն. աշակերտաց քոյ յայտ
 նեցե՛ր բրիստոնս ի Թաթօր լեւինն.
 12. Եւ յսօր ըզփրկահան քովասն աշխարհի
 ըզմահ վըկայեալ. քեզ երեւեցան մօ
 սէս եւեղիա: Արբեա տը՞ր զմեղոցեալ
 քոյ ծառայիցս ըզգայարանս. եւ շո
 հեա տեսանել ըզքեզ եւ լըսել ըզ
 հայրական ըզձայնն. եւ Թէ դա՛հ ո՛ր
 դի՛ իմ սիրե՛լի:

ԳԿ 1. Երկնը քցընծանցե՛ն անաջի՞քն տը՛.
 114 ո՛ր երեւեցա՛ր ի փա՛ռս անտո՛ւծոյ՝ հօր.
 115 միւսանգամ գո՛ւշանկելով զգալո՛ւստն.
 ՍԽ 1. Վասն որոյ անտու՛ծային լուսո՛յն. զա՛ր
 97. 9 դարեալ ըզքե՛զ հրա՛շի՛ ձայնի՛ւ.
 Ընդ երկնայի՛նսն երկրածի՛նքս ըզ
 քեզ բարեբանե՛մք ըզԹաթօ՛ր լե՛ւինն.
 Օ՛ր տեսեալ սոսկալի՛ զանձպական լըւ
 օտ՞յն ծաւալումն. յայլակերպիլ՛ ըն քո
 բրիստոնս որդի՛ անտո՛ւծոյ. անաքելոց եւ
 մարգարեիցն պա՛կուցեալ ըզարհու՛րե
 ցան. վասն: Արզանձառելի՛ խորհու՛րդ
 սո՛ւրբ երրորդ ու՛թեանդ. սիմօնի՛ վի՛
 մի՛ ծանո՛ւցեր. երբեա՛կի տա՛ղաւա
 ընցըն յօրինմամբ. եւ սիրելի՛ ի հօրե՛
 վըկայ

վըկայեալ ճըշմարիտ ք միածին որդի՝

վասն որոյ անտուանծային լու:

Ուրախացի՛ր պըսակ կուսիձա՛յ տի 74

մրա՛մա՞յր սյո՛ծ որդի՛ն քո զհա՛յ 82

բեձա՛յնիմն փա՛յլեաց զփառս նըմա՛

յա մմւկ՛. յանձըն ա՛րա՛ն զանի՛ն

ձինըս մեր. Նըմա՛ մօսէս և՛ հեձա՛յն

ղիմի՛նս սպասե՛ն յանձըն նորա. ցը՛նծան Սադ

թափօձա՛յն եմէ հե՛նումն. նըմա՛ 88 13

Նսայիան ըզբեզ թե՛թեձա՛յն ամմա՛յ Նսայ

եհտե՛ս. և՛ զհոյր յա մմմա՛յն ըզ 19. 1

քո զորդի՛ն ի՛նքն դամ՛ւա՛նեա՛ց.

նըմա՛ յա մմւկ՛:

Նսո՛ր ի՛լերի՛նն թաքօ՛ր ցուցեր ընտ 56

բեւոյ. քոց ի՛փառաց քոց որդի՛ն անտո՛ւ

ծոյ. օրհնե՛մք զբեզ ի՛փառն զօր՛.

որ ես ահի՛ր կենդանեոց և՛ մեռեւոց:

Նսո՛ր յոյտնեցար անաբեւոցն. ի՛նքն Սադ

սիլըն մօսէսի՛ և՛ եղիայի. վասն ելլոցն 17. 3

քոց յերոստաղէմ. օրհնե՛մք:

Նսո՛ր և՛ բարբա՛ն ի՛վերոնտ յանտո՛ւ

ծոյ հօ՛րէ. վասն քոյ հընչեաց յառա

բեալսն. ասէ դա՛ն իմ որդի՛ դըմա՛ն

լըւա՛նընք. օրհնեմք:

բհ

անաղայթ փառաց հօր սրդիդ
միածին՝. որ ըզլ լցսդ անվայ
բախակ մարմնով սրբադ բեալ:
այսօր ի Թաթօր փառօք փայլեցեր:

Որ անտես սրօքէնցն անհաս ի վեր քան
ըզբան. ծառայի կերպիւ պարածաճ
կեալ ըզլ լցսդ անբատուեր. այսօր:

Ա'ր հրեղինացն անմեղձէնալի հոգւոյ
ուրեքի. ի հօղէղէս խոնարհեալ լցսդ
արփիական. այսօր:

Ա'ր գերանդոյն փառօք պայծառացոյց զա
դամն առաջին՝. որ ճաշակեամբ սրտ
դոյն մերկացալ ըզլ փառս անսխառումս.
այսօր վերջնալի փառօք զարդարեաց:

Որ ի նախնունմն երևեալ մօտէսի ամպովք
խսինաց. այսօր լուսնափայլ ամպովք ի Թա
թօր յայտնեալ վրկայեաց. դա է իմ սր

Եւեյ
19 16 դի՛ դամա լուարոք: Որ ի յերկինս վե՛
4 րացոյց հրեղէն կանօք զհեղինս. այսօր

Թաթ
2. 11 վայրաբերեալ ի Թաթօր հանդերձ մօտէ
սիւ. խօսէին զեղիցն որ յերկազէմ:

Դ՛
Տ այսօր ըզլ խորհո՛րդ անճառելի անճու
թեանըդ քոյ քրիստոն. ըզլ ծածկեալն
իսկ

Ի սկըզբանէ՛ յայտնեցե՛ր աշակեէ՛ր
տացն ի Թաբօր լէրինն . օ՛րհնեալ տ՛ր
տ՛ըւած հա՛րցըն ըմե՛րոց : Ա՛յսօր զառա՛
քո՛ւմըն մարդարե՛կցն ի քէն ծան՛սեցե՛ր
առաքե՛լոցն . ըզմօ՛սէս և զհէ՛ղինաս տ՛ծ 9
աբա՛ր կոյմա՛մբ ի Թաբօր լէրինն . օ՛րհ
նեալ : Ա՛յսօր անտե՛սըն յեռԹե՛ հայր
ի բարձանց երե՛կելու . ըզծը՛նեալդ ի
սըրբոյ՛ կո՛ւսէն դա՛ւանեաց մրդի՛ իւր սի՛
րե՛լի . օ՛րհնեալ : Ա՛ղտէր օ՛րհնեցե՛ք
բա՛րձր արարե՛ք ըզնա՛ յա՛ւիտեան :

Ա՛ր փայլեացն այսօր ի կուսած ին մար
մնոյն . զգե՛րանայ՛ծառ լոյս աստուած
ո՛ւթէն . ըզտ՛ր : Ա՛ր յայտնեացն այսօր
ի Թաբօր լէրինն . զմի՛ո՛ւթիւն սուրբ եր
րօ՛րդ ութեանն . ըզտէր օ՛րհնեցե՛ք
Ա՛ր զմիւսանգամ խորհո՛ւրդ գա՛լըն
տեանն իւրոյ . տըպա՛ւո՛րեաց ծագման՛բ
արփիսկան լուսոյն . ըզտ՛ր օ՛րհն :

Ա՛ր զճառա՛դայԹա՛ տ՛ծայ ին ցուցե՛ր այս
օ՛ր մարդարե՛կցն . որո՛յ ցանկայի՛ն տե՛
սանել զանտե՛սըդ սե՛րօ՛քէկց . ըյսդ
անճառե՛լի ողմմ՛ ըմեա՛ :

Ա՛ր զդաւան՛ո՛ւմըն պե՛տրոսի ըզքե՛ղ ո՛ր
դի՛ հօ՛ր անտո՛ւծոյ . հայր ի՛ յա՛մայոյն .
վըկայ

9. 30

գ

ո

Ա՛յս

16 16

վըկայեալ այսօր ո՞րդի՞նք զաւանսիւր
 լոյսդ անձ: Ընթեալ տէ՞ր և մեզմե
 զաւուրացս ի միւսանգամ քոյ՜ զաւուս
 տեանն. տեսանե՞լ ը՛ղբեղ հայրական
 փառօք ի նորոգե՞լ ըզտի՞նք զերս. լոյսդ:

տ

Յընծայ այսօր փառօք միաճնին. լեառն
 Թաբօր հանդերձ հերմոնի՛ծւ. բարձրա՜յ
 ցեալ գերազոյն սինա՞փ. և էջք անտու
 ծոյ՜ դուռն երկնից ի նմա: Յընծան այս
 օր լէրինք աստուծոյ. անարողին ելեալք
 լառա՛ծջ. սարսնկցին յաւիտեանկան
 լերա՞փնցն. գասք առաքելոյ՜ և մար
 զարե՛կց: Յընծայ այսօր լեառն վէրին
 սիօն՝. հարսնաբան անմահ աբբայի՛ծն.
 տեսանելով զերկնաւոր փեսա՞փն. զան
 դարեալ լուսով հայրական փառօք:

ստ

մկ

բկ

Օրհնեցէ՛ք մանկունք լէ՛րկնայնոցն
 ըզհայրն երկնաւոր ո՞ր մարմնայեալ բա
 նին. վըկայեաց յերկնից այսօր ի Թաբօր
 լէրինն: Գո՞վեցէ՛ք ընդ սերօբէսն զո՞ր
 դին միաճին ո՞ր փայլեաց մարմնով.
 զլոյս անձնաւորն այսօր ի Թաբօր:
 Բարեբանեցէ՛ք ընդ քերօբէսն զհոգին
 ճըմարիտ ո՞ր լուսափայլ ամպօք. հանկ
 ցին հովանայեալ այսօր ի՛ն:

Կանոն Լորդոփի անուանին () ԲԴ:

յսօր սրէն ի յերկինս բան՝ դձ
 և ծնունդ հօր միածին՝ ըզ
 ծածկեալն ի յէկոյ խորհուրդ
 յայտնեաց աշակերտացն . ծա
 ւայի՛ ըզկերպարան ըն ծածկելով անծու
 թքն : Լ՝յսօր հընչեաց յառաքեալսն
 հայրական բարբառ յերկնից . անէ դա
 ւորդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ . որ
 ըզբնութիւնն անծային կերպիւ ծած
 կեաց ծառայական : Լ՝յսօր վիմին հաւա
 տոյ յայտնեալ զխորհուրդ երրորդու
 թէն՝ . երրակի յօրինմամբ տաղաւա
 քացն խորհրդոյ . սրում ըզմեզ մայ
 րեսցես լինիլ տաճար երրորդութեդ :
 Ո՛ր յանարուեստ ի յաթու բազմեալ
 ընդ հօր և ընդ հոգւոյն . անըսկիզբն ան
 բանդ ի հօրէ առաքեցար . ծառայի՛ զգե
 ցար ըզկերպարան ծածկելով զանծու
 թիւնդ : Լ՝յսօր ցուցեր ի թաբօր զան
 տանելի լուսոյդ փայլումն . ծաղեցար աշ
 խարհի անդարութեան անդեղանին . յայտ
 նելով աշակերտացն ըզպարագրեալ ան
 տուածութիւնդ : Յորմէ՛ անհիւ զան
 հուրեալ ընտրեալ դասուց առաքելոյն .
 Ի 5 երրա

Երբ ահիկ խորհրդով յօրինէին քեզ
տաղաւար. որով ըզմեզ սըրբեացեալ
նիլ տաճար քեզ հոգեւոր:

ԴԷ
Տ

Մ'յսօր զխորհուրդն անճառ զծանձ
կեան յստեանց և յազգաց. յոյտ
նեցեր փառօք ի Թաթօր լերինն. ան
տըւաճ հարցըն մերոց: Մ'յսօր բըզ
խեան մարմնով յարմատոյն յեստեայ
գաւազան. ծաղկեցաւ լուսով ի Թաթօր
լերինն. անտըւաճ հարցըն:

Դ

Մ'յսօր անմահսն Թեան հոտ անոյշ բա
րեաց ի Թաթօր. Թմբեալ ընդ ար
մացոյց զգանս անաքելոցն. անտըւաճ
հարցըն: Մ'գործ օրհնեցէք և բարձր ան
րարէք ըզնա յստեանն: Օ լոյս փա
ռացըն հօր ծագեալ սյսօր ի լերինն
Թաթօր. Ժողովուրդք բարձր:

Օ ամենասուրբ հոգին. որ ի նմանութի
լուսափայլամարտ յատնեցաւ ի Թաթօր.
Ժողովուրդք: Օ յստեանիցըն հայր.
որ երևեցան սյսօր յերկնից վըկայեալ
միածնին. քահանայք բարձր:

Ա

Մ'յստեանիցըն յէկն ան յեղապէս ծը
նեալ. և սրօքեանկանըն ծածկելի
Թեօք. սյսօր ըզպարագրեալն մարմնով

ցոյցեր զանազան քոյ զփառս ան
կերտաց քոյ տր' . քո՛ւ անմենասրբան
ծագմամբդ . ողորմեաց մե՛զ աստուած :
Ար զըստուերանկան օրէնս մօսիսական
տառիցն . ի սինեական ըն խօսէիր լերին .
այսօր ըզմօսէս և զհեղինաս ածեալ ի մե՛
ռելոց և կէնդանեաց ի տեսիլ փառամց .
քոյ . քո՛ւ : Ար զօրինակ մեծի դալըս
տեան քոյ տր' . ի Թաբօրականն ծանու
ցեր լերին . քանզի տեսին դասք առաքե
լոցն ըզնախահարսն եկեալ փառօք խօսէ
ին զելիցն յերուսաղէմ զխորհուրդ . քո՛ւ :
Այսօր ընդ հրեշտակս ի բարձունս ցըն
ծասցուք տօ՛ւնիւս . ի ծագիլ իմանա
լի լուսոյ աստուածո՛ւ Թեանդ . օրհ
նե՛մք զքեզ էակիցըդ հօր . օր էկիք
ի փրկել ըզտիեղերս : Այսօր յայտնե
ցեր ի Թաբօր ընտրելոց դա՛սոնցն . ա
ռաքելոց և մարգարեից զանօային քո
զփառս անձառե՛ ծիս . օրհնե՛ :
Այսօր հայր յամսոյն վըկայեալ էական
բա՛նիդ . միացեալ ընդ կուսածի
մարմնոյդ ասէ դա՛ է իմ որդի՛ ընդ ուր
հա՛ճեցայ . օրհնե՛մք զքեզ է :
Այսօր ըզծագունմն անդարոյն անբեզանկ :

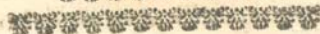
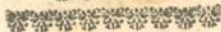
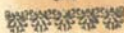
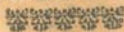
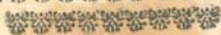
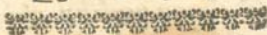
—
տր' —

նակերպ փա՛յլմամբ . ծա՛նուցե՛ր ծա՛ղ
մամբ փառա՛յքոյ յա՛րքայս՝ լԹեանդ .
օրհնե՛մք զքեզ էա՛ :

մկ
ստ

Երի՛նք ամենայն . այսօր ցընծան լԹ
Ելանե՛լքո՛ տէր ի Թա՛թօր . յո՛մմ
լու՛մ պա՛րէն ընդ երկնայնոյն դա՛րք
առա՛քելոյ և մարգարէ՛ ից . ընդ սրս և
ըմե՛մմմմք օրհնեմք յառա՛ջ քան զա՛
րե՛ ըզ լո՛յսդ :

Ա՛ր յա՛ռա՛ջ տե՛ս ամենելով . մարգա՛
րէին զանտանօր ծա՛ղիւմէն լուսոյ քո՛յ
տը՛ . գո՛ մա՛լէր Թա՛թօր և հեր
մոն ի յա՛նուէն քո՛ ցընծա՛ցեն . ընդ .
Ա՛ր ցո՛ւցե՛ր ի Թա՛թօր . զքեզ կենդա
նեալ և մեռե՛լոյ տը՛ և արարիչ . զմօ՛մ
մմմմմմմմ ե՛լ զհեղինս ի տեսիլ փա
ռաց քոյ կո՛չելով ընդ ընտրեալ քոյ
առա՛քելոյն . ընդ սրս և :

Կանոն Շ աղանձին : () Բնութիւն :

Մերայեւրոք եկեղեցի. քանզի քն
 արքայն երկնից այսօր պլնսա
 կեանց ըզքեզ խաչին իւրով. և զ
 զարդանեանց զամօ՛ւրըս քով սքանչելի
 փառ

Օտ փառօքն իւրովք: Եւնդա յոյժ դուստրը
 Զ Զսիօնի. քանզի երկիրս երկինք եղէն սյո
 օր լըրջատին քո նորոգմամբ. և Թա
 դաւորն երկանով ք հաճեցաւ բընակիլ
 իքեզ: Ինդ դասս երկնակոր զօրացն.
 վերառեալ տօնեմք քեզ սյոօր զանդա
 դար փառատրութիս. սւրախլէր՝ հարսն
 անարատ անքնին քո խորհրդով:

Եւ սրան սըրբութե կանգնեցաւ սբ ե
 կեղեցի. և քս Թագաւորն ի սմա պա
 տարագեալ. եկայք հաւատացեալք եր
 գեսցուք քի երգնոր: Վասք հրէշտա
 կացն վսյր իջեալ յերկնից երգէն անե
 լով. հրաշալի ձայնիւն եղանակելով.
 երգէն զերգս օրհնութե երբեակ սըր
 բասայ ձայնիւ: Սւրախլէր բերկրեաց
 հարսնացեալ սբ եկեղեցի. պայծառաց
 զմանկունս քո յօրհնաբանութիւն. ծա
 փողին ըզշող լուսոյ իքեզ մայր եկե
 ղեցի:

Պ'ւրախլէր այսօր սբ եկեղեցի. և տօ
 նեալ զտօն քո դուստրը սիօնի. քանզի
 իքեզ հաճեցաւ բընակիլ տր' ան հարց
 ըն մերոց: Սւրախլէր զբշխոյ դուստրը
 սիօնի. և ցընծա վերինդ երուսաղէմ.
 քան

Եւ յսօր ծագեաց քեզ դը շխոյ դուտըբ
սիօնի . անդաւրով թեան անդաւրն քո
և սիւռեցան ըզքե շնորհք սուրբ հո
գւոժյն մեծապէս պարգեօք :

Եւ յսօր ցընծայ սուրբ սիօն մայր եկեղե
ցի . փայլեցո՛ զմանկունքս քո որպէս
զարեգակն . զի անձամբ խընդո՛ւ,
թեամբ լըցոյց ըզքեզ քրիստոս թա
գաւորն :

Մկ
ԴԿ
Եւ շ միածինն ի հօրէ և՛ լոյս փառանց
ընդ նրմա՛ . ձայնք հընչեցիւն սան
դարանեաք անդընդոց : Տեւեալ ըզ
լոյս մեծ հայրապետին գրիգորի . սրտ
մէ՛ր ցընծու թեամբ հաւատանցեալ ան
քային : Եւ կայք շինեսցուք սուրբ ըզ
խորանն լուսոյ . քանզի ի սմա՛ ծա
գեաց մեզ լոյս ի հայաստան
անշահրհի :

Կանոն Ս. Երազման Ընթացին :

յսօր ժողովեալ սըրբոցն
 ի միանին. Էրանելի անա-
 քեալքն և սբ կոնսանքն,
 ջահազդեատուք սրայծա՛
 ապեալք լուցա՛նէին ըզ Լապտերոս իւ-
 րեանց

դձ

րեանց. և միաձայնեալք ասէին օ^ր րհ
 նեալես ամէնօրհնեալդ ի կանայս:
 Այսօր դնելով ըզսո՛ւրբ կոյսն անդրան
 ըն գերեզմանին. սպասէին և ակնունե
 ին տեա՛ն իսկ ի նքնին գո՛ւյ. դեր ի
 վերոյ տեսեալ զարարին եկեալ բա
 ջում. հրեշտակօք. և նոցա միաձայն:
 Այսօր տեսեալ ըզսո՛ւրբ կոյսն թռու
 ցեալ լճոգս. և ամպէղէն կառօքն ի վեր
 համբարձեալ յերկինս. մըտանելով
 յերկնային խորանսն ընդ իմաստուն
 կուսանսն. և նոցա: Այսօր ընդ բազմա
 չեայ քրօքէսն և ընդ վեց թեւեան սրօ
 բէսն. մըտանելով յե՛օ թնաստեղեան
 խորանսն. տեսանելով զանազան ա
 թռուսն զոր պատրաստեալէ քեզ տէր
 ո՛ւնւոյդ. երգեմք և մեք ասելով օ^ր րհ:
 Այսօր զազատիչն յանցանաց նախա
 մօրն ըզկուսով թեալն մայրն. փոխա
 դրեաց բանն անտըւած յերկնայինսն
 դասելով յա՛ծակերտ խորանսն և յան
 պատու ի կեանս. վասն որոյ հը՛րձու
 օղական ձայնիւ քեզ երգէ եկեղեցի
 սո՛ւրբ. ըզընո՛ր զօրհնաբանով թիւն:
 Այսօր տիրամայրս ըրբօ՛ւհի կոյսն. ան

անդեալ ըզսրբաւսնեալ հոգին ի ձեռն
հրէշտա կա կան դասուցն. որպէս գեր
արփի՝ փա՛յլեալ անհրկնցն նըմանեալ
հրէշինաց դասուցն. վասն որո՞յ:

Ա՛յսօր վերամբարձեալ ըզմաքրական
մարմինն անամօր կուսի. անմարմին
զըւարթնոցն ամփոփեալ ի տեղի՝ գերա
կայիցն. յերևելի ըզգայութեանցս ան
ճառիցն աննել հաղորդս. վասն որո՞յ
հըրճուողան: Ա՛յսօր յուսապատար
խօնողութեամբ և յանէ՛ ժամբար հընչ
մամբ. նըւագեմք քեզ հողեղէ՛նքս
ընդ հրաբուն սեռիցն. տօնախըմբե՛
լով զյիշատակ կուսի՝ անդախնոյ և մօ՛հ
քոյ. վասն որոյ:

Ա՛ր ըզնախամօրն զյանցանս երկանցն
եբարձ. և զորդիդ քո միածնի՛ն մա՛ր
մնով ծընաւ. այսօր անիմէ՛նջ ի վե
րին զօրսն փոխեցեր զնախատեղծին
ծընունդն. զոր միշտ ունիմք բա
րեխօս ան քեզ տէր աստուած հա՛րց
ըն ը մերոց: Ա՛րէակիցդ ես հօր և սք
հողւոյն. մարմնալ ի յանձն անե՛ր ի
սըրբոյ կուսէն. այսօր փոխադրեալ
դասեցեր յերկնային խորանսն ըզքոյին
ծը

Σ

ծընծղըն. զոր միշտ ունիմք բարեխ:
Ո՛ր ամենայնի ես լըցուցիչ բարենամ
սուրբ հոգի. այսօր պարգևօք հանգու
ցեր յանպատում ի կեանս ըզկուսոն
թեանց ըզմայրըն. զոր միշտ ունիմ:

4

Բղեր՝ ծրհնեցէք Բարձրաբարեք ըզ
ծընծղ անտանելի բանին ըզմիշտ կոյսն:
Ո՛ր ի կուսական դասակցութեանց և ի
սրբոց ճիգնաւորաց փառաբանիս սրբ
բուհի. ուստի և մեք հաւատացեալքս
վերապատուեմք. ըզփոխումըն քո՝ ի
յե՛րկինս որ անաւել բարձրացել գե
նս յաւիտեան: Օ բարեբանեալդ ան
դադար միշտ ի վերին զօրաց. և ըզվե
րափոխեալդ ի դասս անաբելոց և
մարգարէից. ընդ ո՛րս և մեք հաւա
տացեալքս վերապատուեմք. ըզքոյին
նաճամօր ըզհանգըստեան տօնս. որ ան
աւել բարձրացեալդ:

5

Խո՛րանայարկ կամարանըման յօրինե
ցա՛րսուրբ կոյս անտուածածին. զանհա
սանելի զբանն անտըւած բնաւորանէս
անսերմնաբար կրեցեր ի քում յո՛րո՛
վայնի. անդադար երգով ըզքեզ ը
միշտ մեծացուցանեմք:

Դավան

ԴՈՒՆԵ ԵՐԿԵՆԻՅ ԸՂԾԱՊՈՒՄԻ ԱՆՃԱՌԵԼԻ ԱՆ
 ՆԱԿԱԿԱՆՆ ՈՐ Ի ՏՕՐԵՎԱՆԱԲԵՅԱՆ . Ի ՂԻՐ
 ԿԸՍ քո բարձեալ կրեցէր զիեցուցանե՛
 լով մարմնացելոյդ Ի քէն ըղկոնսակա՛ն
 քո՝ սք ըղկաթն . անդա՛ն : Տէ՛ղափոխեալ
 ըղքեղ ի վերնախոն ի կանուս քերօքէ՛ս
 կանս անտուածամայր . սպասանորեալդ
 ի սերօքէ՛նց . և երկընդադեալդ յան
 մարմնակա՛ն զօրաց . անդանդա՛ր :

Ա՛ր ոնսիս իշխանութի՛ մահա՛ւ և կենաց . II
 քրիստոս Թա՛գաւոր փառաց ողբ՛ումեա՛
 մեզ աստուա՛ծ : Տօ՛նելով ըղ յիշատակ
 կոնսի՛նձ որդւոյ մօր . հըրձուին հրեշ
 տակք ի յերկինս և յընծան դասք առան
 քէլոց և մարդա՛րէից ընդ կոնսակա՛ն
 տօնս ողորմեա՛ն . Քե՛զ մայնոյ մօր և
 կոնսի մաղթե՛մք հայցելով ի քէն . բա՛
 րեխօսեա՛ն անդանդա՛ր առ որդիդ քո և
 աստուա՛ծ մե՛ր փրկել ըղ մեզ ի փոր
 ձութե՛նէ և յամենա՛մ յն վըտանկից մե
 լոց :

Ա՛նըսկըզբն իձ անհասանելի՛ բնութի՛ III
 և հանգոնցեալ ի հրեղէ՛ն կանուս . վանս
 սրոյ գովելով ասեմք . օրհնեալէս հայր
 անըսկըզբն աստուա՛ծ :

Անդադարտաւորել և ծիրանադաշտաց հրա-
շափառադոյն կոչս . զոր անեալ որդւոյ
վերափոխեալ զանեաց յանսրատո՛ւմ ի
կեանս . վասն որոյ գովելով ասեմք օրհ-
նեալես որդի միածին անճ : Անհասանե-
լի հոգւոյն զօրո՛ւթին՝ ո՛րով փափեալ հա-
մատարած լոյսն ըզկուսական անձամբն .
վերափոխելով յանսրատմելի և յանհա-
սանելի և յանանց լոյսն . վասն որոյ բա-
րեբանելով ասեմք . օրհնեալես հոգիդ
ճըմարիտ անճ :

Ճ

Անթառամ : Համեղա : Քաղաքա :

ԴԷ

Անոն Երեւոյի Առաքին () Ե :

Յսօ՛ր զանձառելի՛ ծնունդեան
քոյ տէր ըզսպանաւոր խո՛ր
հըրդոյ . ի հոգանիւթ գոյա
ցութեց փոխադրեցեր ի յերկինս :

Այսօ՛ր զանտանելի բանիդ բարձօղն ըզ
բերօբէն հողեղէն . բարձրացուցեր ի
ստորայնոցն գերակայեցն կայանս :

Այսօ՛ր զանապական կոյսն որ ըզբեղ մա-
քուր կաթամբ կերակրեաց . ի զգայա
կան փոխեալ բնութեալնց յիմանա
լեացն խորանս :

Լոյսն

Լայն անբըննին ծածկեալ ի ծոց հօր.
 որ ծագեցաւ ի քէն մայր և կոյս. այս
 օր իջեալ անմարմնական դասովք հրե
 զինացուն. փոխադրեաց ըզքեզ լուսն
 փայլամպօք ի լոյսն անըստուեր:

Բանն անմարմին որ ի քէն մարմնացաւ.
 և ի գիրկըս քո բարձեալ կրեցաւ մա
 թիամ. այսօրեկեալ Լբազմութիւն զօրօք
 հրեշտակացուն. վերացոյց ըզքեզ հրա
 կերպ կառօք ի լոյսն: Ետեսիլ հրաշից
 փառաց միածնին. զուարճացան դասք
 անաթելոցն. և ընդ վերին զըւար
 թունսն համաձայնեալք. նոր օրհնող
 թիւն քեզ եղանակէին՝ օրհնեալդ ի
 կանայս:

Ար զմիածնի որդւոյ քոյ զընակարան. Σ
 զնախամօրն երկանց բարձօղն. այսօր
 դարձողեր ի փառս առաջին. ըզքեզ
 բարեբանեմք տըժ հարցն մերոց:

Ար զի ծոցոյ հօր լուսոյդ ըզծագօղն. որ
 մարմնով ծնաւ ըզքեզ. այսօր փոխեցեր
 ի կեանս անպատճառ. ըզքեզ:

Ար զփառակցի հօր հոգւոյդ ըզտաճան.
 զանի քէն. հովանացեալն այսօր հան
 զուցեր ի լոյսն անմատոյց. ըզքեզ:

տական քո ծնունդեամբ ուրով բնութեւնս
բախտեցան օրէնք. հրաքուն սեռիցն
փոխադրեալ ի լուսաճեմ խորանսն. ան

Ար անմարմին բնութեամբ անտու՛
ծութե՛քոյ տը՛. միացա՛նք մարմնով յա՛ն
գանգի կուսին անյեղապէս գողով այս
օր փոխեցեր զուրախութիւն երկնի՛ն և
երկրի՛ն յանալը՛րտում ի կեանսդ. ան
ղա՛ւնսօք մօ՛ր քոյ ո՛ղորմեա մեզ ո՛րդի՛
անտու՛ծոյ: Ար անսպանկան մարմնով
ծընար ի սո՛ւրբ կուսէն և ի խանձարուր
ըս պատեցար անկողդ ըզլոյս և ի՛մը
սուր հանգեա՛նք. այսօր ըզկուտութեանց
ըզմայրըն հանգուցե՛ր ի լուսեղէն խո
րանս. անղա՛ւնսօք մօ՛ր քոյ ո՛ղոր:

Ար ի բրօքէական աթո՛ռ նըստին ընդ
հօր և սո՛ւրբ հոգւոյն. հաճեցա՛նք բառ
նիլ մարմնով ի գիրկըս կուսին և կաթ
նատուն եղեր. այսօր բրօքէիւք վերհա՛մ
բարձեր յաթո՛ռ փառաց ըզհոգեղէն
բրօքէն. անղա՛ւնսօք:

Այսօր զըւանդացան հրեշտակք ի յե՛ր
կինս. ընդունելով յերկրէ՛ն զմայր բա
նին ան յիմանալի խորանս անմահից:
Այսօր ցընծացան դասք առնալե՛ն ընցն.

տեսանելով զտէրըն տերանց խոնարհ
հեալ յաւանդովն ամենասուրբ հոգւոյ
ըմօր և կուսին: Այսօր և մանկունք
էկեղէցւոյ. ուրախով թեամբ տօնէն յեր
դձ կրի ըզփոխումն կուսին յերուսաղէմ
քաղաքըն վերին:

Կանօն Երրորդի Աւարին (Յինոսեփան)

յսօր հրաշափառ կոչմամբ
հոգւոյն ժողովեալ սրբոց
անաքեւոցն և իմաստուն
սուրբ կուսանացն. սպայծառացեալք
իմաստութիւն յերկնային փոխումն
անտուածամօրն. և համաձայնեալք
անմարմնոցն. օհ հոգւոյն զամէնօրհ
նեալ սրբութիւն: Այսօր տեսեալ հրա
կերպ դասուք վայր իջեալ յերկնից զոր
դին միաժին անփափա՛յլ հրաշալի
փառօք. գերապայծառ մաքրեալ հո
գւոյն յաւանդովն ամենասուրբ ծընո
ղին իւրոյ. և համաձայնեալք:

Այսօր ըզբնականրան հոգւոյն սրբոյ
վերնական հրաբուն սեռիցն փոխա
դրեալ յերկինս, մշտանելով ի վերին
երուս

Երո՛ւսաղէմ. Ի յառաջանստն անսպանկան
յանմըտանէլին եղանկանացս ընդ երրոր
դութեանն. և համա :

Մ. Եսօր ըզնախամօ՛րն երկանց բարձօղ
ըն կո՛ւսական ծնընդեամբ զանհարսնա
ցեալ մայրն. միանձի՛նն Իջեալ փառօք
փոխադրեաց յիմանալի և յանսպանու
գերագոյն բնութիւնն. վասն որո՞յ
սրօ՛բէական ճայնիւ քեզ երգեմք սըր
բութեանի՛նց սո՛ւրբ. ըզըմի՛ շտ փա
ռաբանութիւնս : Մ. Եսօր ըզհողեղէն
բնութիւնս տեսեալ հրեղինացըն սոսկա
յեալ դասք. մա՛րմին հրանիւթ կա
ռօք յանմարմնոյ վերաբերեալ Ի յերկ
նային և յանմատոյց լուսեղէն խորանս.
վասն որո՞յ սրօ՛բէական ճայնիւ :

Մ. Եսօր տօնակից հողեղինաց գօլըմ
հարսնացեալ եկեղէցի՛ սո՛ւրբ. տօ՛նէ
ո՛ւրախութեամբ ըզ յիշատակ անսպա
կան անարատ կո՛ւսի անտուածամօ՛րն.
վասն որո՞յ սրօ՛բէ :

Ո՛ր ըզդատակնիք երկանց անիծիցնա
խամօ՛րն ելնձ. միանձնի՛ որդւոյ քոյ
ծնընդեամբ կոյսըն մարիամ. այսօր
յառաջի՛ն յանսպանու փառսըն դար
ձու

ձնեցէր սովաւ ըզնախաւսեղծըն զոր
միշտ ունիմըք բարեխօս. առ քեզ տր
աւ ծ հաւըցըն ըմերոց: Ար ի հօրեան
մարմնաբար ծընեալ որդի նախքան
զյաւիտեանս. և մարմնով ծընաւ ի
սըրբոյ կուսէն. այսօր խոնարհեալ յեր
կնայիսսըն փոխեցեր զանօրէնութիք
զբնակարանըն. զոր միշտ: Օր մաքրե
ցեր ի բնակութիքում էակցին հոգիդ
ճըշմարիտ. և լըցեր անճառելի եօթն
արփեան շնորհօք. այսօր գերագոյն հրե
ղինացըն դասեցեր ըզհողեղէն բնութի
ըն. զոր միշտ ունիմըք:

Բզոր՝ օրհնեցէք Բարձրաբարէք ըզ
Ժազօղ իմանալի լուսոյն ըզմիշտ կոյսն:
Ար յանմարմնոյ զինուորութեց և ի դա
սուց հոգեղինաց վեր համբարձար այսօր
անստուածամայր. ուստի և դասք հո
ղեղինացըս փառաբանեմք. ըզԺազօղ
իմանալի: Ար ի վեցթեանս սրօբէից և
ի բազմաշէայ քրօբէից փառաբանիս եր
գով անստուածածին. ընդգորս և մեք
համաձայնեալք բարեբանեմք. ըզ
Ժազօղ իմանալի:

Մ Ետուածածին գերագոյն երկնից ցով
ցար

յար խորան և առաջանաւ. քանզի ծա-
ղեալ լոյսն ի հօրէ բնութեանց էից ան
տանելին պարագրեցաւ ի քով յորդ
վանի. հոգեւոր երգով ըզբեզ լի շտ
մեծացուցանեմք. Դո՛ւն փակեալ ԼԻԷ
զբեզ եղեկիէլ յառանջագոյն ծանոյց կոյս 44.2
անարատ. ընդ որ եմուտ անտէմն յէ
ից բանն անմարմին որ ի հօրէ և ել մար
մնով անխախտելի մնալով կուսութեդ.
հոգեւոր եր. Ս երափոխեալ ըզբեզ ի
յերկնային խորանն այսօր որդի նք
միաճին. ուստի և դասք առաքելոյն և
իմաստուն սուրբ կուսանացն միաձայնե
լով գովելին ըզբեզ մայր անհախա
յեալ. հոգեւոր.

Ար խոնարհեցար յերկնից անմեկնելիդ Ծ
ի հօրէ որդի աստուծո՛ւ ծյ. և աներ մար
մին ի սըրբոյ կուսե՛մք. հայցմամբ
ծագողին լուսոյդ և մեզ ողորմեաց.
Ար մահուամբ քով կեցուցե՛ր ըզմեզ.
և յարուցեալ համբարձար առ հայր ի
յերկի՛ծնո. այսօր երկնաւոր զօրօք իջե՛ր
ի փոխմուն մօր քոյ և կուսի՛մք. հայց.
Ար յիմանալի խորանսըդ բարձրացոյց
ըզբեզ մայր աստուծո՛ւ ծյ. անձառելի
փառ

փառօք միածին որդի՝ ^միմ. ան. նա միշտ
բարեխօսեալ վասն անձանց մերոց:

տ

Ուրախէր մայր անձառ լուսոյ սբ նծ
ածին. քանզի առ ի քէն ծաղեաց մեզ
լոյս ի լուսոյ. և զխաւարն ամառի տուօր

փարատեամց անըստուէր լուսոյն իւրով:

Ուրախէր կոյս անարատ մայր անհարս
նայեալ. քանզի որ ի քէն ծնաւ որդին

միածին վայր իջեալ յերկնից այսօր վե
րածեաց ըզքե՛ծ զսքանչալի փառօք:

Ուրախէր հարսն երկնային կոյս անա
պական. քանզի երկնայնոցն ըզքե՛զ այս

օր ընկալեալք տօնէին՝ ուրախութե.

ընդորս և մե՛ծք երգեսցնէք քեզ օրհ
նութիւն մայր տն:

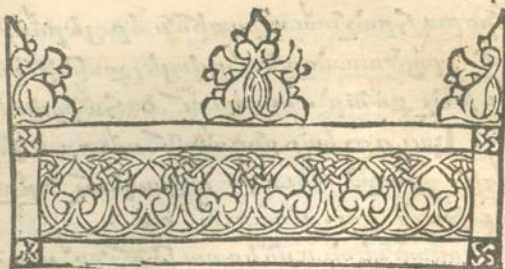

Խաչ կենարարին յառաջ գուշակեալ. և
 'ի մանկութենէ զնոյն' ի յուս բարձեալ:
 Սեզ հաւատացելոցս յաղթանակ տուեալ.
 և մարտկոց ընդ դէմ թշնամեաց ցուցեալ:

Տուն և տաճար յերկրի Մ. Ե կազմեալ.
տեղի անտանելոյն և յարկ անուանեալ:

Կանօն Եւրոպայեաց սրբոց Խաչէ:

ՎԵՐԵՅՎԻՍԻՒՄԻՆՆԻՒՄ

տոյ շինեցեր ըզքո՛ տուրք զեկե՛
ղեցի. ըզսա պահեա՛ն խանդաղու
թեան: Ո՛ր շնորհեցե՛ր ողորմութի՛ն ի
քնակարանքս հրեշտակաց և՛ մարդկան
քանարան. տուր սրմա զանշարժ քո՛
զխանդաղութիւն: Ի՞տաճարի՛ փառաց
սըրբո՛ւթեան քոյ քեզ երգեն մանկունք.
տուր սոցա զառաւ քո՛ զողորմութիւն:
Եւ կայք ժողովուրդք ի տաճարի փառաց
քրիստոսի. տուք ամենեքեան օրհնու
թիւն ի բարձունս: Վ. անդի թագաւ
ո՛րն քրիստոս պըսակեաց ըզսա սքանչե՛
լի փառօքն իւրովք. տուք ամենե՛:
Ի՞սմա և զօրք հրեշտակաց դասաւո՛
րեալ տօնեն տեան. տուք ամենե՛:

Ի նորա հրաշնա՛նկատիսն ո՛ր յերո՛ւսա՛
 ղէմ. պայծառա՛զգեա՛յց վայելչութե՛ք ցո՛ւ
 ցաւ խաչ. քո՛ւտը՛. աստուա՛ն ծ հա՛րցըն մե-
 րոց: Կայ դըշխոյ՛ ընդա՛ջմէ՛ սո՛ւրբ եկե-
 ղեցի. յոսկէ՛ հո՛ւռն պըսակեալ նը՛շա
 նաւ խաչի. քոյ. աստուա՛ն ծ:

Եւ նորածնեալք մըկրտութե՛ք ոք՛ աւա՛
 զանին. այսօր տո՛նեմք ուրախութե՛ք նը՛
 շանաւ խաչի. քոյ. աստուա՛ն ծ:

Ի՛շտը՛ օրհնեցե՛ծք բա՛րձր անրաբերդ
 նա՛ յաւի՛տեան: Վա՛նցի քի՛ է հարս
 նայեալ սո՛ւրբ եկեղեցի. երկնաւո՛ր
 փեռային պըսակեալ ըզսա խաչին. և՛
 յաջ և յահեակ թուցեալ ըզհեթա՛
 նոսս ժառանգելո՛մ վ. բա՛րձր:

Եկայք ժողովո՛ւրդքք քթեան. երկըր
 պապե՛սցո՛ւք նծային սք՛ նըշանիս. բե՛ե
 ուեալք ընդ նըմին ի սմա՛ն և՛ ընդ նըմին թա-
 զաւորեա՛մ վք. բա՛րձր:

Ի՛խորանի քո՛ւմ սրբութե՛ք զո՛ր ընտրե-
 ցե՛ր գալըստեամբըդ քո քո՛. ի սմա՛ն միա
 ձայնեալ անգա՛յեմք ըզքե՛զ. լուր ձայնի՛
 աղաչանայ մերոց ընկալ և՛ կեցո՛ ըզմե՛զ:
 Ի՛ճային լուսով քո՛վ. պայծա՛ռ քան զա-
 րեգանկըն լուսաւորեցե՛ր զքո՛ սուրբ զեկե-
 ղեցի

ղէցի ի սմա՛: Ե՛սօ՛ր և հրեշտանկք ո՛ւրա
խանան ընդ պայծառութեան քոյ Եր
եկեղէցւոյ. ի սմա միա:

Ի տաճարի սրբութե փառաց քոյ քրիս
տոս. զո՛ր ի յերկնից լուսաւորեցեր նձ
ային ծագմամբ. ի սմա ըզքեզ անդա
դար բանբանեցունք: Ա՛ր ըզխոր
հոլորդս փրկականս նձգիտութեան
չնորհեցեր մեզ ի ձեռն քահանայապե
տին քոյ և վեկայի. նորին աղանձօք
խընսցեա՛ ի մեզ: Օ հաւատացեալ ժո՛
ղովուրդս սուրբ երրորդութե՛դ. և
զնպաւինեալսս ի խորան փառաց քոյ
պահեա՛ անխռով ի խաղաղութեան:

Սեղան քո տէ՛ր զօրութե՛ց հաւատով
կանգնեցաւ ի խորանի՛քում. եկայք
Ժողովուրդք ե՛րկըրպանդեցունք:

Վէ՛մ պատուական ի խորանի՛քում հի
մեցաւ Ե՛սօ՛ր. եկայք: Ի՛ սմա մա
տուցաւ ճշմարիտ պատարագ
և զենումն անապական. ե՛
կայք Ժողովուրդք:

աճ

Որ զանարանս բազուկն քո ի խան
չին տարածեցեր քո նըճ. և նը
շան յանթուլէն ետունը մեզ. սո
վաւ ըզկեաննս մեր պահեա:

Որ զաշխարհակեցոյց բազկատարածու
թինն խաչի քոյ քրիստոս նըճ. գաւա
զան զօրութեան ետունը մեզ. սովաւ:
Որ ըզմեռեանն ի ճաշակմանէ փայտին
յանցանայ. կենայ փայտիւն կենա
դործեցեր. սովաւ:

Սուրբ խանն օգնական հաւատանքէն
կանգնեցաւ ի յերկրի յանթուլ թըշ
նամուն. եկայ ք ժողովուրդ. երկընդ
գէսցուք: Արարին աստըւած բարձ
րացաւ ի խաչին և զմեռեալնս մեղօք փայ
տին ճաշակմամբն. ի սմա նորոգեալ
կենդանացոյց: Ամուսնգամ գալըս
տեան անտուած ո՛րդւոյն. սուրբ խան
երեւի և լուսաւորէ. զինմէ յոյս հաւա
տանքէն:

Սո՛ր պատուական խաչիւ քով անդե
ցուցեր ըզժողովուրդս քո. ո՛րէ գաւա
զան զօրութեան և փայտ կենայ. նըճ
հանրն:

հանգրձան մեքոց։ Քանզի անմահացաք կե-
նացըն փոյտիւ ի ճաշակմանէ մահաբեր
պըտողն։ ո՞ր կանգնեցաւ քոռակէ ըսն ի
միջակին գիտելով ընդ հարաւ. նըծ։

Եւ համբարձար կամաւ ի խաչ քո՛ քրիս-
տոս տա՛րածեցե՛ր ըզբա՛զուկըս քո՛. Ժո՞-
ղովէ՛լ ըզհեռացեալ ազգ մարդկա՛ն առ-
բեզ տ՛ր. նըծ հանգրձան։ Եւ յոր՛ օրհ
նեցէք Եւ առե՛լ բարձրա՛րարէք ըզնա՛-
յաւիտեան։ Եւ յսո՛ր որդին՝ միա՛ծին՝ զա՛-
նա՛րատ բա՛ղնէս իւր. տա՛րածեաց ի վե-
րայ՝ սո՛ւրբ խաչին. առա՛ւել։

Քանզի յանձեաց մահո՛ւ հըզո՛ր զո՛րո՛ւ
թեամբ. և կո՛ւնաց ըզտի՛եղերս ի փո՛ր
կութիւն և ի կեանսըն յա՛ւիտեանից. ա-
ռա՛ւել։

Սայր և կոյս։ Սաքո՛ւր։ Քե՛ հա՛ճե։ մ
Փայտ կենաց որ փոխանակ մահացո՛ւ ո
պըտողն ըզքրիստոս պըտղաբե՛րեցե՛ր. զճ
պա՛րըսպեալ պահեա՛ զո՛ւխտս հա՛ւատա Եւ 18
ցելոց։ Քե՛ բացա՛ւ մեզ ճանապարհ
Ժառոյն կենաց. ի սրօբէափակ պահպա՛-
նսկութենէն. պա՛րըսպեալ

Քե՛ ազա՛տեցաւ նախահայրն ի ճաշակ
մանէ պըտողն. և քե՛զ երկը՛րպաղեն
ամե՛

ամենայն համատալանք. պարբեր:

III **Լ** 'նուանեալ փայտ գիտութե՛ւ ըզմեզ.

ի կենացն հանեալ անթաքսեցոյց. **Ի**

2. 17 ընդ յանցեալ մայրն եւայ եւ պարտեաց
ըզնախահայրն: **Լ** սկ փայտ խաչի քոյ կէն
սատո՛ւ դաւանդան զօրութե՛ւ կենաց մարդ
կան եւ յոյս հաստատութե՛ւ. անաջնորդ
եղև մեզ ի կեանսն յաւիտենից:

Լ տո՛ւր մեզ նշան յաղթօղ սո՛ւրբ զիս
քո. զի՛ սոյլաւ մըտցուք ընդ նե՛ղ դժու
անձկացեալ ճանապարհին. որո՛ւմ ցան
կային երկրածինք որդիք մարդկան:

IV **Յ** աղթօղ եւ զնորօրհնութիւն միշտ ի
Ճ բարձունս երգեսցուք. թագա՛ւն
թին. բրիստոսի՛ հաւատացեալ ժողո
վո՛ւրդք: **Ո**ր եկն ի լուսաւորել զն
տրեալ սուրբ զեկեղեցի. եւ պը՛սա
կեաց սո՛ւրբ խաչին. նշմա՛ր ըզփառս
երգեսցուք: **Լ** յսօ՛ր եւ մեք տօնեացուք
զնաւանդատիս սո՛ւրբ խաչին. եւ փը՛ր
հոգին մատո՛ւցուք փառք. եւ պատիւ
յաւիտեան:

V **Լ** ւաչի քոյ բրիստոս երկիրպագանեմք
եւ ըզթաղո՛ւմն քո մեծացուցանեմք
եւ սուրբ զյարութիւնդ. քո փառաւորեմք.
եկայք

Եկոյք հաւանացեալք Էրկրորսադէօցո՛ւք
քի՛ն անտուծոյ մերոյ. վասն զի եհին ի
ձեռն խաչին՝ իւրոյ շնորհեաց պարգևա-
նշխարհի:

Փառք սո՛ւրբ խաչին անլ՛լուհայ. սո՛ւրբ ան-
սիօնի անլ՛լուհայ. սո՛ւրբ յարութե՛լն
անլ՛լ լոմ՛ւհա՛յ: Նըշանեցա՛ւ. ից մե:
Ի պըտղոյ ցօր: Փառք սո՛ւրբ խաչին:
Փառք Լեւրկըր. բոյ հոգւոյն. ա՛յժ. ԴՃ
նից ամէն: Փառք սո՛ւրբ խաչի
անլ՛լ լոմ՛ւ. Լի՛ա՛յ:

Կանոն Երրորդի ատուին () ըն:

Օրութիւն սո՛ւրբ խաչի՛ քոյ
քս՛ որ կանգնեցեր ի փրկի՛ւ
թիւն անշխարհի. սա՛նք պա-
հեսցէ՛ ըզմեզ յամենայն փորձութենէ:
Վանդի ի սմա բարձրացա՛ր աստուած
և ի սմա հեղեր ըզպատուական սո՛ւրբ
զանրիւնըդ. սա՛նք Ե՛ւ ըզքո՛ միւսանգամ
ըզգալուստըդ. նըշանաւ խաչի քոյ ցու-
ցեր անշխարհի. սա՛նք պա:

Իտո՛ւնդանէն ադամայ ի կենադործ-
ի դրախտին. խա՛մամբ պատրանօք փայ-
տին

մէր. ըզնըշան քո տէր աստուած հա՛:
 Բ՛ղտր՝ օրհնեցէք բարձրարարէք ըզնա՛
 յաւիտեան: Բ՛յսօր նըշան սուրբ խա՛
 չին ի յերկնից երևեալ է կայք նոր ժողով
 վճռողք. միաբանութիւն ըզտր՝ օրհն:
 Բ՛յսօր ի սուրբ գողգոթայ ցլանցեալ է
 րեւելր տեսիլ ահաւոր ժողովոյն. քա՛
 հանայք երգով ըզտր՝ օրհնե՛:

Ի յերկնից երևեալ նըշանն յաղթու
 թե՛ ան՝ յսօ՛ր. հեթանոսաց ծագեամց
 լոյսն ողորմութեան: Ե՛ւ բանութիւն
 ժողովոյն. տեսանէին ան՝ յսօ՛ր սուրբ
 ըզխաչըն լուսոյ՝ ճառագայթիւք զար
 դարեալ: Բ՛նդ երևումըն սրբոյ խա՛
 չի՛ քոյք ի ստոս ան՝ յսօ՛ր. երուսաղէմ մե
 ծապեծն պանծանցաւ յոյժ:

Ե՛ւ ըզծագումըն լուսոյ ան՝ ծային նըշա
 նի՛ քոյ. ճառագայթիւք տեսանիւր
 բանութեան ժողովոյն: Բ՛մենայաղթ
 զօրութիւն խաչի՛ քոյ քո՛ սր ցուցաւ ի
 յօգնութիւն ընդդէմ թըշամւոյն. պա՛
 տե՛րազմեամ՛ զօրութեամբ քով:

Գա՛ւաղան զօրութեան ըզխաչ քո՛ է՛
 տուր մեզ քրիստոս. և սովաւ յաղթես
 ցուք անօրէն թըշամւոյն:

Սա է՛ զէն յաղթութեան սրեւլարեամբ
որդւոյն անտուծոյ. և սո՛վաւ:

Սա է՛ անթոռ Ծոր՝ ունեան և ի սմա է՛ բաղ
մեալ քրիստոս որդին անտուծոյ. և
սո՛վաւ յաղթես: Սա է՛ սեղան սըրբո՛ւ
թէ՛ և ի սմա է՛ սրատարագեալ քրիստոս
զանուն անտուծոյ. և սո՛վաւ:

Սա է՛ կանապետ յանոբ գաղթստեան
փրկչին. և պղծանկ պարծանաց հաւա
տացելոց. և սո՛վաւ:

բկ

Սանժե Չորրորդի անուոյ: () Եւնուելիան:

անճն կենարար որ է՛ զև ըմբ՛ղ
փըրկութիւն. սո՛վաւ ամենե՛
քեան ըզքեզ բա՛րբ բանեմք:

Որ ի հօրէլունոյ լոյս ճառագայթեալ
ի յերկրի. և զանազան զօրութեան
հաւատացելոց. սո՛վաւ ամենե՛քեան:

Որ լուսափայլ ծաղմամբ հրաշափան
պես ըմբ՛ղ գոցաւ. ի յօգնութիւն
ընդ զէ՛մ թը՛նամւոյն. սո՛վաւ ամե՛
նեքեան:

բկ

գճ

Որ յաթոռ փա: Որ կանգնե: Եւ զօր:
Որ բութի՛ւն սըրբոց շնորհեցե՛ք եկե՛
ղեցոյ

դէցւոյ սուրբ ըզխանք քո տր. քանզի հէ
ղուսիւք ձեզմամբ անարատ ձեռին քոյ
ի սմա. համահաւաքեալ առ քեզ զհամ
բէն սեռոս բանականն կենդանեաց.
անդաւմբ ըզքե՞զ տէր. պահպանեալ
ըզմեզ ընդ հովանեալ խաչի քոյ սուրբ:
Տեսի՛ւ անձառելի՛ խորհրդոյն զոր
յառաջագոյն ցուցաւ լուսածին սուրբ
նշանն. քանզի սերօքէն բոցեղէն հրա՛ ()
նիւթ պարոնանկէր. իմէ՛ջ պանծալի՛ 3. 24
և վայելուչ դրա՛ խաին. անդաւմբ ըզ
քե՞զ տր. պահպանեալ ըզմեզ ընդ:

Երկնաշա՛փ ցուցաւ սանդուխ իմանա՛ ()
լի՛ ճանապարհ առնելով որդւոյ մարդ 28 12
կան՝ ընդ դուռն կենաց մըտին. քան
զի խորհրդեամբ ցուցաւ ըսքանելոյն
յաւօբայ. երկնաւոր զօրացն էջք և
էջք անարան անդաւմբ:

Փայտ կենա՛ց ըզսա հոգւովն վերա՛ ()
գոչեաց գերահրա՛յ ի՞մաստունն. քան 3. 18
զի անարինն արարածոց բարձրացաւ ի
սմա. և կողահոս շիթք անապանկան ա
րեանն ըզկողանքին ջընջեաց ըզմեզ.
անդաւմբ: Եւաջնո՛րդ ցուցաւ սիւ Եւեջ
նատեւիլ փայլմամբ ժողովը բեանն 14 19
խրայ

Ի՞նչ օր յէլի. գանձանասաստ հերձմամբ
 քղլեռնացեալ ըզ կո՛ւտանկո՛ւմըն ջո՛ւրցն
 Ի կարծրութի՛ փոխարկեալ յի՞ մի. անդ
 Եւրդործեալ ի հրաշքս խնայանիշ համ
 բարձմամբ ձեռնացըն մօտեսի ընդ դէմ
 ամամ ղէկայ. Ի մարտի սարտէ՛ր ըզբէլի
 ար. Եւ ձո՛ւլադրոշմըն ձուլիւք ե՛նթա
 դրեալ կո՛ւրդէր. անդա՛ւմբ: Եւ ըշանալ
 խաչի՛ քոյ տըր սարսեալ հալածեցան ան
 խարհակո՞ւլ խաւարն. քանզի զմեղո՛ւ
 ցեալ ըզմարդըն յանցանօք փայտի՛ն կե
 նաց. խաչակից աննելով պըսակեցէր ա
 մե՛նայաղթ սբ՛ նըշանաւդ. անդ
 Արի յիւրջնո՛ւ մն աւո՛ւր համառօտի լո՛ւ
 ծանէ՛ Ժողովեալ զիւր ըզկարծեցեալ
 ճաճանչն. Եւ հեղա՛հրաշ ճառագայթիւք
 ցոլանայ յէրկնից գերասրաշ նըշանն.
 Եւ հեծեալ կոծի՛ն անենայն ջոկք ան
 հաւատիցն. անդա՛ւմբ: Արբուհոյ՛ տծ
 ածսի՛ն բարեխօսութիւն ընկալ տըր ըզ
 մանղթանըս մե՛ր. յորժամ յարեւելից լու
 սածագի՛ն անձառ հրաշիւք. կարապետ
 օռնելով զյաղթանամի՛կ սո՛ւրբ նըշանն.
 անդա՛ւմբ:

Հարցն զՇողակաթիկն աստ իսր ասրօնն:

Կանօն.

Մանսն Հինգերորդի աստուծոն () ԲԳ:

Նրախլեր սբ: Խ ընդայ: ԲՆդ: գձ

Խոնաւ սրբ: Դանք: Ուրախ:

Գրած է 'ե' Շողակաւիին գիրք և աստ: հ

ԴՆՅՈՐ պայծառ և սին լուսոյ. լը
ցեալ աստուածային շնորհիւ սո՛ւրբ ե
կեղեցի ի սմա ըզքեզ օրհնեմք աստուած
հարցն մերոց: Հարսնամրան անմայ ան
դարոց. և ի սմա շող ամժեղէն ի հօրե լու
սոյ ծագեալ. ի սմա: Տըժողող զմիւրմիւ
թեան. տէր տո՛ւր սրմա զանշաթքո
ղխանղաղութիւնդ. ի սմա:

Բզա՛ր օրհնեցէք և առաւել բարձր ան
րարէք ըզնա՛ յաւիտեան: ԲՆդ անմար
մնակա՛ն բազմութիւնն ըզք իստոս թա
գաւորն. որ եկաւորի այսօր ի սո՛ւրբ ե
կեղեցի. ամենայն ազնւոք գովեցէք և
առաւել բարձր: Եկոյք հաւատա
ցեալ ըք սո՛ւրբ երրորդութեան. յեկեղե
ցիս օրհնեցէք զձե՛ր. անրարէք տօնս ու
րախութե մինչ և յանկիւնըս սեղանոյ.
և առաւել:

Օ որս ըստ պատկերի՛ք ընդ ըստե՛ղ
ծէր. նորոգելով քե՛զ տաճարա՛յց ու
յէր.

դ

ո

անճառելի[∞] ծագմամբ. անճառէս անան
տանէն ռնեաց անգղի մարդկան և պար
դեւեաց շնորհս անանպական ըզգէստս պայ
ծամս ռնս զարդս. և բոլորեալ պըսակն
յանմամոյց լուսոյն. ըզնա:

Լ յօր ուրախացեալ ցնծան երկնն ին[՝]ց մէ
բանմով թիքն. ի նանակատիս սբ^մ է
կէ[∞] ղեցւոյ. քանզի շնորհեցաւ մեզ քահա
նայապետ յաւիտենից. ի լուսաւորել
դիւթով ղիկէս սբ[՝] ղեկեղեցի. փա^մ ռ.բ
գալըստեան քոյ տր: **Լ** յօր սին լու
սոյ հովանի եղև ը մե[՝]զ ի բարձանց.
քանզի թագաւորն երկնաւորն եկան
րի ի սո՛ւրբէ կէ[∞] ղեցի. և զօ^մ ըբ հրէշ
տակաց ծաւալեալ տօնե[՝]ն ընդ մարդ
կան. փա^մ ռ.բ: **Լ** յօր քահանայա
պետ ճշմարիտ անճային օրինօ[՝]քն պա
տուեալ. կանգնէ ըզքառանկիւն սեղա[∞]ն
խաչին. անթանապէս պատարսդեալ
բաշխէ զմարմնն և զարիւնն տն. մաք
րապէս մերձեցարուք փըրկեալ ըբ նո[՝]ր
թագով սւրդք. և հայցեցէք ի բրիստոսէ
ղի շնորհեսցէ ըզսա մե[՝]զ ընդ երկայն
անուրս:

Կանօն

բկ

Նապատումըն կառք անքըն
նեւի խորհըրդոյն ընդունա
րան ուլ սո՞ւրբ քանաթեւ.

Ի՞նչ սանառնաթեւից յանաթեւեղոյ սրօ
բեից անտեսաբար ամհիւ պատուեա
լ. քեզ երկըրպանգեմըք յօգնութի
մեզ ժամանեա յե՞լս եւ ի մուտս:

Եւ յանգեւիկ նըշան անպարտեւի զօ
րութեան ընդունարան ուլ սո՞ւրբ քան
աթեւ. Ի՞նչ յանգեւիկն անպար
տամբիցն երեւցար սրբի քեզն ահիւ սար
սեալ դողան եւ անդընդամոյ՞լ կորն
չի ի՞նչն. քեզ երկըրպանգեմըք:

Յանառնագոյն տեսեալ ըզքեզ մարգա
րէն զաքարի ան. աշտանակ սսկի՞ եօթնա

Օտ ջանհեան լուսով պայծանձցեալ յերկ
4. 2 րի ուլ սո՞ւրբ քանաթեւ. եւ՞ ի
վերայ քո տանաթեալ աննիւթ գոյին
գոյացեալ ի մե՞ր բընուածիւնս. եւ աղ
բերահոս կողիւ՝ մաքրեաց զանդտեղու
թիւն ամզգի մարդկա՞ն. քեզ
Ի՞նչ երեւումըն քո ի թաղմանէ՞ ուլ
սո՞ւրբ քանաթեւ. Ի՞նչ յանգեւիկն
21 ինք

բումմէ կորեան դո՛ւնդըք զօրաց բանսար
կուին և ընդ յառնէ՛լ պատանւոյն զո՛ւար
ճացան հա՛ւատացեա՛ւ ի՛ւր. քեզ եր:

Ի՛յերկի երկինք և իյերկի լո մեզ ան
բարբառ բարեխօս ո՛վ սո՛ւրբ քա
ռաթեւ. ի՛ւր յահաւոր և ի հրանցսյտ
փայլմանն կանապետ գոլով և նախա
գուշակ գալըստեան ո՛րդւոյն անտու
ծո՛ւ ի՛ւր. քեզ երկըրպագեմք յօգ:

{} Իրժամ յարեւելից փայլիս անճառ լու
սով լուսաւորես զհա՛ւատացեալսն. և
դատապարտես զազգըն հրեից անհա՛ւա
տից ո՛վ սո՛ւրբ քառաթեւ. ե՛ւր
զիս լուսանորեա ըզխտւորեալ լո մեղօք.
և դատակարգեա ի դասս մատենագրի
յանճառ երկնից անբայցուծեա՛ւ ի՛ւր.
զի՛ անդադար օրհնաբանիս և քո են
փա՛ռք յաւիտեանս ամէն:

Ո՛ր համագոյդ: Ո՛ր դատ: Ո՛ր կենդա: բկ

Հարցն և Տապանալին տաս իւր սարօքն

Ի՛յսօր ցընծան դասք հրեշտակաց ընդ դճ
հաստատիւ քո իյերկրի. ո՛ւր լու ճչ
սեղէն խորան երկնանման եկեղեցի
սո՛ւրբ. ո՛ւր թախ լեմու՛ր զլե՛մ սրատուա
կան հո՛ղանի մե՛ր և յոյս:

Օղանքաճյիր հարսն անարատ ըսքօղար
կեալ վայելչապէս. զանդանբեա՞հ հան
դէրձ փառօք և ել ընդ առաջ և րկնաւոր
փեսային. ուրախէմս՞ր ամուլ բազ
մածին՝ անհա՞ փեսայն գոյ առ քեզ:

Լստանօր նորոգեցաւ մեզ անաղան մը
կըրտութեան. յանդանս մօ՞հր հո
գւոյն յըղացեալ. ծնանելով վերըստին՝
զհանտանցեալս ի՞քս. ուրախէմս՞ր
անմայր յառաջնունն անհա՞ որդին գոյ առ

բձ

Կանօն Լ, օնէ երորդի Լ, առին () Է:

նապանկան սո՛ւրբ ըզխայն օրհ
նէսցունք. ո՛ր եղև առաջնորդ
աւազանին և յօրինեաց մեզ
ճանապա՞հս Է. ո՛ր ձևան
ցոյց մեզ սո՛վաւ մըտանել ընդ դո՛ւռն
անեղաչե՞ն գրախտին տեառն.

Բանալի անբայութեան տը՛ւաւ հօղան
ծին մարդոյն. ուստի յառաջին ճաշակ
մանէն անտաքս անկեալ ի յաւէ՛թ կէն
դանութեա՞հս. ո՛ր ձևացոյց մեզ
սո՛վաւ: Գանաղանաձև երևեալ եգիպ
տանկան աղգին. ցուցանելով ըզզօրու

Թիւն սը՛րբոյ խաչին. յա՛խշտակելով
Է

ըզգանաղանսըն դիւթանկան. որ:
 Դրոշմ ըզգանութե օրինակեալ ի վերայ Եւե
 սեմոց դրանց նոցա. աներկիւղ պահէ 12.7
 Լով ըզթողնվուրդն յանդրանկածանխ սա
 տանկմանէ ԲԻՄ. որ ձեւնցոյց մե:

Երեւեալ անդիւսանըման անըն պատու Եւե
 Լահան ի ձեւ խանլին. հերձանելով ըզ
 ծովըն կարմիր անաջնորդելով ժողով
 վըրդեանըն սեանմբ ամպոյ ըլլոյսն ան
 մեկնելի ԲԻՄ. որ ձեւ:

Որ նըշանաւ ամենայնդթ խանլին քոյ
 բրիստոս. բաժնէր զդատանաւորուն
 թիւն անզգի մարդկան:

Որ շնորհեցեր մեզ յանդիւսանկ ընդ
 դիւմամարտութեան. վաճառել զզո
 րութիւնը ան թըշնամուն:

Սովաւ ըզկեանըն մեր խաղաղացո մի
 անյն բարեգութ. և փրկեալ յամե
 նայն փոքր ձուլութեանէ:

Եւսօր զենաւր գառն անտուծոյ. վասն
 յանցանաց նախանտեղծին ի վերայ խա
 չին պատանրադեալ հեղէր զանիւնի ի
 փըրկութիւն. օրհնեալ տէր անտու
 ամծ համըցըն ըմբոց:

Լ՝յսօր ընդ գիտութե փայտի՛ն մահու
 սրով նախահայրըն մահացաւ . ըզփր
 կանանըդ քո՛ նըշան փոխանակեալ կե
 նաց փայտ մեզ շնորհեցեր . օրհ :

Լ՝յսօր ըզճանապարհ ծառոյն կենաց .
 զսր և քրօբէից պարսնանակեալ պահէի՛ն
 ըզգուշութեամբ . սովաւ ըզբոցեղէն
 սուրըն բարձեալ բացեր որդւոց ադա՛

դ

մայ . օրհ : Բզտ ք օրհնեցէք բարձրա՛
 րարէք ըզընամ յաւիտեան :

Ո՛ր բեւեռելո՛ւ վ ի խաչին քրիստոս . ե՛
 լոյծ ըզկապեալսն և զթշնամին անլոյծ
 կապեաց կենարար խաչիւն իւրով . բար :

Ո՛ր փոխանակ պըտղո՛ւ յն մահաբեր ծա՛
 ռոյն . կենաց պըտուղն սր ի վերայ քա
 ռութեին կերակրեաց զանգս որդւոց
 մարդկան . բարձր արարէք :

Ո՛ր ըզգիր պարտեալ՛ց կողա՛ծնին լըւ
 աջ . հրահոս վըտակօքն ի տիգախոց կո
 ղէն բըղխեալ զսր արբոյց տիեզերաց .
 բարձր արարէք :

գ
կ
ն

Ո՛վ քառաթև լուսածին գերապանծ
 նիշ կառուցող կենացն ամենի՛ց . միշտ
 բազկատարած առ քեզ էն : Քառակու
 սի անդանց հովանի և պահապան ի՛յեւ և
 ի մահուս

ի մոռոտս. փըրկո՛ւթիւն ի յայտո՞ց և՛
 պարիսպ ամրութեան: Վրո՞շմ ըզգաց
 ութեան և՛ կնի՞ք ի դէմն ամենից. դո՛ւ
 և՛ յա՛ծայի՛նսն կատարիս խորհո՞ւրդ
 յորմէ անգականայի՛ն փայլին ճառա
 գայթ:ք:

Ո՛վ պահանջան ո՞ր ծագեցար յեդեմնյ. տ
 նըշան յանթո՛ւթեան ընդդէմ աներև
 ոյթ թը՛նամուոյն. Վո՛ւ փակե՛լոյ դրախ
 տի՛ն բացող և՛ անաջնորդ աւանդակին. ո՞ր
 զբոցեղէ՛ն սուրը՛ն կապտեա՞յ անեղին
 հրամանաւ: Վ. և՛ ցը՛նծան ըստորայ
 ինքս ամենայն ի մի՛ւտանգամ քոյ գա՛լըս
 տեանն. և՛ յա՛ւէ՛թ ըզուարճանա՞ն դանք
 անմարմնոյն անկիցս:

Ամեն Ուրեղրդի Ետին ()ւհ:

Ո՛ր ծագեցեր մեզ ընտ մեծ ըզ
 նըշան յանթո՛ւթեան խաչի՞
 քոյ թագաւոր յա՛ւթ տենից. և՛
 Ետիւր պարիսպ ամրութեան հա՛ւատա
 ցե՛լոյ քոց անտարակ հըզօր յերեամն յ
 թը՛նամուոյն. անլաճեմք ըզքե՛զ տէր
 ոյսհպանեա՛մ ըզմեզ ընդ հովանեաւ խա
 լի

չի քոյ սո՛ւրբ: Սա սլոսակ զանդա
 րեալ ի շնորհաց իմանալի լո՛ւսոյն. և
 եղեալ ի գլուխ մեղո՞ւցեւոյն. վայելուչ
 երանքօք ներկեալ անբեամբ և ջրով. ի
 տիգախոց կողեղ զո՛ր ի զինաւորէ՛ն
 ընկալար. անդա: Ո՛ր զանդո՛ւնդըս մե
 ղաց ծո՛վուն սովաւ բաժա՞նեցեր,
 և զբըռնաւորն ծածկեցեր խորօքն
 յաւիտե՛նական՝ն հրով. հասեր ըզգո
 ղովո՛ւրդըս քո ի բնակաւթիս երկնից ան
 (Ժ) կեալ զօրանցն. անդա: Չողաբարձ նը
 21.9 սլասակ օրինակեալ քառաթե՛ սո՛ւրբ
 խաչին. ձեւացուցանէր մօսէս խրայե
 լեան բանակին զօ՛ճը՛ն սլըղընձի. ան
 րեցուցանել զվիրաւորեալսն ի խածա
 նօղ սո՛ղնոց թո՛ւնից. անդա՛մբ:
 (Ղ) կենդանադիր անարատ ծընողի՞
 քոյ անկանեմբ առաջի՛ անոխակալ տե
 րութեա՞նըդ քոյ. յորժամ գաս փառօք
 հօր դատել ըզթընամին խա՛չի՛ քոյ.
 ներեալ յանցանաց մերոց բարեխօսու
 թեամբ մօր քոյ և կուսի. անդա:
 Գ Երկու մե՛ծի ճառա
 քա՛յթի. նըշանի՛ տն անտուճոյ
 մերոյ փա՛ռքս՝ յեալ. ի նաւակատին
 ո՛ր

որ յերոնսաղէմ. ժողովուրդք բարեբան
 ներկի ըզբրիստոսն տօմնում: Եւ ներկէք
 սկսեալ իմիջէ: Վաճառի նըշումս յէք
 կենսատու սուրբ խաճիւն. արեւ
 գահնապետ փայլումամբն ընթացիւ
 նման: Եւ ներկ ընկնողն. ի յարեւելոյ յայ
 տընեալ. ժողով: Ի յերկրն իմիջ
 ցոյլնամցեալ. ահա ի նորանքան
 հրաշք ցուցաւ առ սուրբ գողգոթ
 Թայ. նըշանն տէրոնսական. ժո
 ղովուրդք բարեբանն:

Վերստոս աստընաւ. որ առանկէ բան
 զարեւակն ըզնընաւ քո յաղթող հրա
 ձեւ ցուցեք գերիվերոյ օրբոյն գողգոթ
 Թայ. վասն որոյ ըզբեզ բարեբանեմք
 ան ըն հարցն մերոց: Վաճառի պայ
 ծառ եւ սուրբ փրկիսկոն խաճ քո
 տր. զարդարեալ ի լուսոյ յերկրնից ցո
 լացեալ երեւիւր յերոնսաղէմ. վասն:
 Եւ բոցաճաճանչ փայլումամբ արեգակ
 նայից ըն յաղթէր ճառագայթից. եւ ի
 յահաճէն բնական եւ եկեղեցի հետե
 եալք ի քաւարանն ի միջնութանս. վասն
 որոյ ըզբեզ: Ի զտր. օրհնեցէք. եւ
 բարձր արարէք ըզնալ յաւիտեան:

ԴԿ
 Տ

Գ

Ա՞ր զհաճաւոր խորհրդ^ս միւսանդամ դա
լըստեանն իւրոյ քս[՝]. տըպաւորեաց այս
օր փայլմամբ սուրբ խաչին՝ որով երկիրս
սրանծացաւ. եւ[՛] բարձր աւրաւ:

Ա՞ր ահաւոր ձեռով ցոլցաւ ցընծացաւե՛
րո՛ւսաղէմ. եւ զա՛րհուրեալ դողալին
դասք սանդախտեալիցն. եւ[՛] բարձր
աւրաւք ըզնա՛յ յաւիտեան:

Եւ յսօրնըշան յաղթող երեւալ ի յերկ
րի սայծառացոյց ըզտիեզերս. զե՛ն
յաղթութե ետո՛ւր ըզխաչ քո ար. ապրե
ցուցանել ըզմեզ ի պատրանայ թը՛նա
մայն: Քայտ կենաց կանգնեալ իմէջ
տիեզերաց յոյժ եւ ապաւէն ազգի մարդ
կան. սա[՛] պահեցէ ըզմեզ յամենայն
վրտանկից մե՛րոց. ապրե: Յաղթող զօ
րութե խաչի՛ քոյ պահեա՛ ըզմեզ քս[՛] ան
որ տարածեցէր ըզձեռն քո ինմա. եւ
լուծե՛ր զկնիք դատապարտութե յան
ցանաց մե՛րոց. ապրեցուցանել:

Եւ աչի քոյ քս երկըրպազէն արարածք
ամենայն որ ի փըրկութիւն մեզ կան
դնեցաւ. սա[՛] եղիցի մեզ պահապան
յաղթող. ապրեցուցանել ըզմեզ ի սա
րանաց բանսաւրկուին:

Եւսման բարձրացար բարձօղդ անիծից .
 որ փառաւորեալդ եւ ընդ հօր . Ժողով
 վե՛լ ըզհեռացեալսն կենսաբեր փայ
 տիւն . ապրե՛ . Սովաւ լուսաւորեցան
 արարածք ամենայն . սմա՛ սպանէին ար
 դեւեալքն ի մեղսանէր բանտին որ տղա
 տեաց ըզմեղ ի պատրանաց բա՛ :

Պա՛րոնանկեալ պահէին յանեղանէն
 դրախտի՞ն ըզճանապարհս ծառայն
 կե՛նաց . քրօ՛ բէական՛ն հոյլքն բո՛
 ցեղէն սրօբէի՛ք . այսօ՛ր արտափայլել
 ցունցար յերկրի անծաղարդ փայտ կե՛նաց
 և՛ փրկուածեան . զքեզ օրհնեն՝ ման
 կո՛ւնք սք՝ եկեղեցւոյ :

Սաբեկայ ծառայն վերաբերեալ խոյն
 յողջակէի՞ն զսփոխանակ ի՞նչ հակայ . այլ
 ի վերա՛ն քոյ զենաւ դառն անարատ
 ի՛ հաշտութիւն հօր և ի բանալ ըզ
 մեղքս մեր : զքեզ օրհն . Պարծանք
 պօղոսեան . դաւանեալ ըզքեզ անծային
 բանին՝ տեղի՛ և՛ զենարան . քանզի՞
 քե՛ն ապրեցա՛ք ի խաճանող և յան
 մարմին գանգալէն . և՛ ի վերայ քոյ հե
 ղեալ չիթք անապական արեանն ըզկո՛
 ղանծնի՛ն ջընջեաց ըզմեղս . զքեզ :

ՃԶ

Սուրբ զեմանքո շնորհեցե՛ր զէն եկեղեցւոյ քով սրբոյ. ո՛րով դատանաւոր տեալ պարտեցաւ թընամին:

Սովաւ պահպանեալ ըզժողովուրդս քո քո. ո՛րով երկընքապագեմք քեզ ընդ հօր և հոգւոյն: Ի՛քեզ ապաւինիմք քո. ո՛ր գալոցդ ես խաչիւ. ո՛րպէս զի փրկեցես ըզմեզ յայնմ աւո՛շր անհեղատեհին:

աղ

Կանոն Սարգսյ սբոյ Խաչին () ԵԿ:

ըշանաւ ամենայնաթ խաչիւնդ քով քո. պահպանեալ ըզմեզ մարդասէր յաներեւոյթ թըշնամւոյն. զի դո՛ւ միայն ես թագաւոր փառաց օրհնեալ յաւիտեան:

Ո՛ր ի վերայ սորա տարածեցե՛ր զանաբանութեամբ քո. և հեղեղաբխեցի փրկութիւն տիեզերաց. զի դո՛ւ միայն ես: Ի՛ միւսանգամ քոյ գալըստեան ըն յերեւել սուրբնըշանիս արժանի արա ըզժառանգ քո վերջտին նորոգման. զի դո՛ւ միայն:

Խաչ քո եղիցի մեզ անբա՛ւժն բոցանիշ փայլմամբն իւրով. խորտակեաց ըզթընա

թընա

Թընամի^ան և ելոյծ ըզդատակնիք. ա-
նուանեալ փայտըն կէնաց ի փըրկուԹի-
տիէզերաց: Ա երառեալ ցընծան երկինք
և երկիրս ուրախանայ. ընդ յոյտնիլ սըր
բոյխաչին սեռականաձև քառաԹեին. ո՞ր
դաշխարհս լուսնորեայ՝ անդամինա
կէրպ ճառագայԹիւք: Ենծանցաւ երու-
սանէմ. բերկրեցան հաւատացեալք:
նորահրաշ զարդանեցան քանզի տեսին
զյանդԹողնըշանն անարաճք անեհայն
ի լուսոյն պայծառացան:

Ա'ր ըզլոյս անճառելի անծուԹեանըդ դձ
քոյ քրիստոս. ի վերայ խաչին ծա- հ
ղեցերայսօր ի Լեառն վարագսյ. օրհ
նեալ տէր անտըւամ'ծ հա՛րցըն մե-
րոյ: Ա'ր զահաւոր և զմիւստնդամ,
քոյ գալըստեան երևումն. ծանոցեր
այսօր նըշանաւ խաչի՝ քոյ ճանադայ
Թէլով յերկրի. օրհնեալ:

Ա'ր Ետմընըշան երկիւղածաց և զէն
ընդ գէմ Թընամնոյն. պահսմանեա-
սովաւ ըզհաւատացեալս անուանըդ
քում սըրբոյ. օրհնեալ:

Ի'զտէր՝ օրհնեցէք. բարձր անարեք դ
ըզնա յաւիտեան:

Ար զարդարեանցն այսօր ըզնր՝ շան խաչին,
 երկնային լուսով պայծառ քան զարե
 գահն ըզ: Ար յայտնեանցն այսօր ըզփր
 կանկան նըշանն: Տրեշտակայն իջմամբ
 ի լեանուն վարագայ: ըզնր՝ օրհ:
 Եկայք փրկեալք կենարար խաչուն:
 քրիստոսի փրկչին մերոյ: Բամա երկրք
 պագելով: ըզնր:

Մայր լուսոյ մարիամ սուրբ կոյս: Իր
 ըզլոյսն առ ի հօրէ ծնար մարմնով: Եւ
 եղբր արեւելք արեգականն արդարո՛ւթի:
 հոգեւոր երգով ըզբեգ սրբո՛ւ հի՞ մե
 ծացո՛ւցանեմք: Քերթեհից գերադոյն
 էին՝ աթո՛ռ: Եւ ծառ կենաց անմահա
 կան պլտղոյն: տապանակ կտակի՛ բանին
 և ոսկո՛ր ոսկի երկնային մանանային:
 հոգեւոր երգով: Քե՛րթեհա՛ սրօթեա
 փակ դուռն դրախտին: Եւ քե՛ւ տըւաւ
 մեզ փայտն անմահո՛ւթեան: զոր ի՛նմա՛
 զենեալն անմահ այսօր յերկնից լուսանո՛
 րեաց: հոգեւոր:

Քեզ քի՛ կաթո՛ղլիկ եկեղեցւոյ շնոր
 հողի: զյաղթանկան ըզսրատուական զա՛ծ
 ընկալ սուրբ նըշանս: մատուցանեմք
 զօրհնե՛րգութիւն միշտ ի բարձունս:

Սա կամաւ քո քսւն թե՛օք ամենադօ՛ր
 տուրք հողւոյն. և դանսո՛ւք հրեշտակաց
 թռնուցեալ եկանորի. ի լեանուն վարս
 գայ բընակիլ ինմա : Ահայք ժողո
 վուրդք երկրորպագե՛սցուք անձային սք
 նըշանիս. համբարձէ՛ք միաբան ըզձե՛ռքս
 ձե՛ր ի՛ սըրբութիւն. և ըզբնակեանն ի
 տմա մի՛շտ փառաւորեոցո՛ւք :

Շրանձփառ տեսութի՛ ի կաթնուղիկէ —
 եկեղեցւոջ տեսանի. գործարան մա
 հու մահուամբ առի՛թ գո՛լ կենաց. և՛
 մահացո՛ւցիչ նախաստեղծին՝ մահուամբ
 գո՛լ շնորհօղ յարութե՛ : Պարգև՝ գե՛
 րագոյն սարգևի այսօ՛ր հաւատացե՛լոց.
 և՛ մահացո՛ւն ի կենաց առնո՛ւ իւր զօրքս
 վերելեալս և՛ թռնուցեալ վերագայ ի բը՛
 նակիլ ի տեղւոջն սըրբութեան :

Ահայք ժողովուրդք ընդ հոգեղինաց
 ընսպանաւորեսցո՛ւք. երկրորպագե՛ս
 ցուք անձային սո՛ւրբ նըշանիս.
 փառաւորեսցուք ըզհրա՛
 շագործ սարգևաց
 տըւօղն :

Կանոն Գ. Իսաի ՍԻՆ Խաչին () Բնիտո :

Րաշակէրտ և զօրեղ փայտ խաչին քոյ
քն . գանաղան զօրութեանն ի յէր
կրի երևեալ . Եկայք ժողովուրդք
Երկըրպագեսցուք : Օրհնէիցն
ծածկեալ զանթաք չելի ըզգանձն . փա
փաղմամբ Թագուհւոյն փայտ կենաց
յայտնեցաւ . Եկայք : Սա է զէն յաղ
թուութեան հաւատացելոց . Եկայք ժողո :

Ընձառելի երևուին երևեալ դռնի
ին . նըստելով յատենի յերուսաղէմ .
խնդրէր ըզպատուական փայտ խաչին .
յոր ըզմեփայն բեկեղեցին :

Եծասանս հրամանաւն ժողովեալ
հրէսք . ցաւցանելով նմա ըզպատուա
կան փայտ խաչին . յոր ելեալ բարձրա
ցաւ անարիւն անարածոց : Ընդ յայտ
նիլ սըրբոյ խաչին ի տեղւոյն սըրբու
թեան . բոլրմամբ անուշահոտ խնկոց
և լըցան տիեզերք մեծապէս պար
գեօք :

Որ ըզնախնւոյն անթա մահոյն փայտ կե
նաց շնորհեցեր . և ետուն յաղթութիւն
մա

մահացու բռնութեամբ համա բանիդ հօր
երկընթացեացուք : Ար զանձան լու
սոյդ բարձօղըն ծածկելով հըրէիցն . ի
յերկրէ ծագեցեր զերկնային ճառա
գայութ . ի սմա : Ար ահաւոր հրաշիւք
ցուցեր ըզնըշան խաչի քոյ . յայտնե
լով աշխարհի յարութիւ պատանւոյն .
ի սմա :

Ար փափագելի տենչմամբ եկեալ ի քա բձ
ղանքն երուսաղէմ ածասեր դըշխոյն . հ
խընդրէր ըզփայտ խաչին . որ բարձեալ
մարմնով յինքեան զա՛րծ հարցըն մե
րոց : Յորմէ զարհուրեալ դողային դասք
բաղմութե հըրէիցն ի յահէ Թադու
հոյն . ազդմամբ սուրբ հոգւոյն ցուցաւ
պատուական փայտ խաչին . որ :

Աւստի բուրելով խընկոց անուշահոտով
Թի ի տեղւոջըն սըրբութե . ցընծա
ցաւ երուսաղէմ ընդ յայնիւ սըրբոյ խա
չին ի տեղւոջըն դողգութայ . որ :

Ի զա՛ր օրհընէ գ
րարէք ըզընա յաւիտեան : Ի յո՛րնը
շան սուրբ խաչին ի յեմ դ
երկրի երեւ
եալ օրհ : Ի յո՛րնը ընդ դէմ Թըշնամւոյն
զէն անպարտե ե
լի ցուցաւ մեզ օրհ :
Երա

Երանելի անձամբ սուրբ դժ շխոյն.
 Եկեա՛ւ ի քաղաքն Երո՛ւսաղէմ. խընդ
 րէր ըզփըրկահան ծագումն մեծի
 փա՛յլմանն. և քարոզէ՛ր նոցա զմո՛րե
 նին վա՛ռեալ ո՛ր ոչ այրիւր. մեծանցու
 ցանելո՛ւ վ ըզժընեալն ի կո՛ւսէն:
 Եւ խոշտանկեալ ըզդանու հրէ՛ցին.
 խոստովանի՛ւր յո՛ւղայ. Եկեա՛ւ ի տե՛
 ղին գողգոթայ հաւա՛ծոմ. և քարո
 ղէ՛ր նոցա զդո՛ւռն ընդ ո՛ր Եմո՛ւտ
 բանն անտըւած. մեծանցուցանելո՛ւ,
 Եւ համբարձեալ ըզձայնն յուղա՛յ յի՛
 խընդրելով ի տե՛ ըզտենչալին ամենե՛
 ցուն սուրբ ը՛զխաջն. և հաւատո՛ւ վ
 դո՛ւք Եկայք Երկըրպագեսցուք անձային
 սուրբ նըշանին. մեծա՛ւ:

Եւ յսօր խընդրի պատուական փայտ խա՛
 ջին աւանդեալն ի գողգոթայ. ի ձե՛ռն
 ատուածանէ՛ր դըշխոյին. Եկայք հաւ
 ատացեալք Երկըրպագեսցուք անտուած
 այի՛ն սուրբ նըշանին: Եւ յսօր ընծայէ՛
 գողգոթայ ըզժածկեալն ի յերկրի. վե՛
 րաբերեալ անուշահոտ խընկովք. ի
 ձե՛ռն երանելոյն յուղայի. Եկայք:
 Եւ յսօր ի ձե՛ռն փըրկական սուրբ խա՛
 ջին

չին կենանդործի՝ պատանին մեռեալ. և
ողբայ սատանայ ըզկործանումն իւր.
իսկ մեք քի հաւատացեալք. երկրր:

Ապաւինեցաք ի խանքո՞ւարանիչ յաւիտեանից. ո՞ր ետուր մեզ պահապան յաղթող ընդ դէմ թըշնամուն. աղանչեմք սովաւ փըրկիչ պահպանեալ զանձինքս մեր: Բարձրեալ թագաւոր ո՞ր վասըն մեր ելեր ի խանք. և բարձե՛ր սովաւ զյանցանս նախաստեղծին ագամայ. աղան:

Գլ՛ւխ սուրբ հաւատոյ և փայտ կենաց մարդկան յայտնեալ. զո՞ր տեսեալ այտուն պըղծոյ կործանեցաւ անկանդներն. աղանչեմք: Գ՛ ողացաւ թըշնամին ընդ յայտնի՛լ սըրբոյ խաչին. և ի յահէ՛ փառաց սորա կործանեցաւ յանդուհուս երկրի. աղանչեմք: Ա՛րկինք ցընծային

և երկիրս ուրախանայր. քանզի

փըրկիչ ցուցաւ սք՛ խաչն

և լ՛ուսատու տիեզե

րաց. աղան:

ակ

Վր զնձայի՜ն զօրութի՜ւն ըդ քո՜ ծա-
նուցեր հոգիդ ճշմարիտ՝. բաշ-
խելով իշխանաբար՝ ըզպարգեւըս
քո. տեսանողաց մարգարէիցն ի սկըզբա-
նէ. բարեխօսով թի՛սոցա խընայեա՜ ի՛
մեզ: Ո՛ր մաքրեցեր բնակարան նձով
թերդ. քոյ սուրբ ըզմարգարէսն. և աղ-
բերաբար հեղեր յանձինըս նոցա. զա-
նապական և զերկնայի՜ն շնորհաց քոյ
բըղխումն. բարեխօսով թի՛ս:

Ո՛ր յայտնեցեր ըզծածկեալ խորհուրդ-
քոյոց սիրողաց. և անճառելեաց ապա-
գայից պատմօղս արարեր տնօրէնութե-
քովմ էակցի բանիդ անտուժոյ. բարե:

Ո՛ր առաքեցեր նախընթաց քովմ գա-
լըստեանդ սուրբ ըզմարգարէսն. աւե-
տարանել տիեզերաց զի ջուճըն քո ի
հայրանիան ծոցոյ ի փռ րկութի՜ հեթա-
նոսաց. բարեխօսութի՛ս սոցա քրիստոս
խընայեա՜ ի՛ մեզ: Ո՛ր խոնարհեցար
յանպատում փառաց ո՛րդի անտուժոյ.
և եկի՛ր ի կատարումն մարգարէիցն նա
խաճոյն քարոզութեանցն անճառ խոր
հըր

հրդուլ. բարեխօսութիւն. Ա՛ր լուծե՛ր
կէնարար մահուամբ քո տ՛ր զերկունքս
մահու. իջանելով ի դրժոխքս վերածեր
ընդ քեզ զհոգիս արդարոց մարդա
բէկցն ի լոյսն անըստուեր. բարե:

Ա՛ր ընդ հողեղէն բնութիւն մերոյ խանդ
նեցեր ըզբանական հոգիս. ունիլ
զօրութիւն ընդո՛ւնելոյ զա՛ծայի՛ն և
զհոգևո՛ր ըզշնորհս իջեալ ի վերո՛ւստ.
օրհնեալ տր՛ ա՛ծ հա՛րցն ը մե՛րոց:

Ա՛ր շնորհեցե՛ր մաքուր հոգւոց խորոյն լի
զհոգի մարդաբէկութիւն. որով ծանո՛ւ
ցեր յառաջագոյն բաղմաստանի օրինա
կօր զանճառելի խորհո՛ւրդ քոյ մար
դեղնութիւնդ. օրհնեալ տր՛:

Ա՛ր զանեղ գոյիդ լի՛նելութիւն իբրեւ
զեղեալ տեառնէ ին. յառաջնորդական
միտն նոցա տըսաւո՛րեալ հոգիդ ըզ
կերպարան իրին գերագոյն հրաշիւք
վերբան ըզբան. օրհնեալ:

Ի՛զտր՛ օրհնեցէք. բարձրաբարէք ըզ
նա՛ յաւիտեան: Ի՛նդ անետաւորսն
յառաջագոյն փըրկնութեան մերոյ ծափս
հա՛րէք եկեղեցիք հեթանոսաց. անղաղա՛
կելով ըզտր՛ օրհնեցէք:

Ի՛նդ

դճ
հ

դ

Ի՛նչ տեսանողաց մարգարէից հինն ին
րայիւի քահանայք նորոյ ռեխաի՞ն ըսպա
սանորք . ըզմոր՝ :

Ո՛ր աւետանոր քում գալըստեանդ առա՛
քեցեր յաշխարհ ըզսուրք մարգարէսն .
և եկեալ խոնարհուլթեամբ նոր օրինօք
զթերին ըցեր ի գիրս օրինաց և մար
գարէից . բարեխօսուլթեամբ սոցա՛ քրիս
տո՛ս ողորմեա՛մեզ : Ո՛ր կոչեցեր մար
գարէիւք յառաջագոյն ըզհեթանոսս
քեզ նոր ժողովուրդ . և ըզդո՛ւստըր
սիօնի զեկեղեցի՛ հեթանոսաց . հարսն
սիբե՛լի անմահ փեսային . բարեխօսուլ՝ :
Ո՛ր ըզփառըս տաճարին զոր շինեցեր
շինօղդէից ի վերայ վիմի . բարձրադոյն
բան զսուրբինն . և գերազարդ վայելչու
թեամբ տեսանօղքն ծանօ՛ւցին իմաս
տիւք հոգւոյն . բարե :

Ե՛ւ յսօր ժողովուրդք որք ի հեթանոսաց .
հրաւիրեալք յառաջագոյն մարգա
րէի ծւք . գալ առ նձն աբրահամու յեր
կըրպագուլթի՛ւն . օրհնեցէք ըզմոր
յերկինս ընդ երկնաւորացն :

Ե՛ւ յսօր որդիք դըստեր վերին սիօնի . շի
նեալք ի վերայ հիման առաքելոց և մար
գարէ :

գարէի՝ ծց. որք և ըմպէ՞ք զառատա՛
բո՛ւղիս վըտակ հոգւոյն ի յաղբերացն իս
րայելի. յեկեղէցիս սըրբո՞ւմ^ա ց. օրհնե
ցէ՞ք ըզմ^ա ը յօրհնութի^ն ի նոր:

Եւ յսօր վերին զօրացըն համաձայնեալք.
դառքնահասկետաց և մարգարէի՝ ծց. եր
գե՛ն նայ զերգըս հոգեո՞ւմ^ա րս. ի յիշա
տանկի սոցա երգեմք և մեք ըզփառս ի
բարձո՛ւնս:

Եւ յսօր ցընծայ զուարճացեալ եկեղէցի դկ
հեթանոսաց. տօնելով զյիշատակ մկ
մեծի՛նա հասկետին և հօրըն հաւատոց աբ
րահամո՛ւ. օրհնեցէ՞ք մանկունք սիօնի՛
զհայրըն լուսոյ անլը՛ւեի:

Եւ յսօր նոր իսրայէլ կոչեցեալ մարգա
րէիւքն առ անծ. տօնեալ ցընծութեամբ
ըզտօն հովուացն իսրայիլն առաջնոյ.
գոմելով ըզգլուխ անկեան երկո՛ւց որ
մոց յարմարութե՛ւ: Եւ յսօր ի գլուխըս
լերանց տո՛ւն նայ հաստատեալ. որ և յաւ
թաո՛ւ ոգիս յամսոյց հոգւոյն անձաբուղիս
անատահոս անձրեօք. բարեբանեալ
զաղբիւրըն կենաց զարբոյցանողըն
ծարակեաց:

աճ

5

Ո՛ր յերեսցին՝ զի՛նուո՛րո՛ւթեանցդ
անդադա՛նք ձայնիւ . երեք սը՛ր
բեան օրհնե՛րգութեամբ փառա
բանիս . հարցըն մերոց ն՛ըծ օրհնեալ
Էս յաւիտեան : Ո՛ր շնորհեցեր մարգա
րէիցն . աւետարանել ըղկենսաբեր տնօ
րէնութիւնըդ . քո՛ ի՛նք կուսէն . հարցըն
մերոց : Ո՛ր սղարգե՛ծք ո՛ր հոգւոյդ վե՛
րափոխեցեր ըղսիրելիսն . քո՛ յերկնաց
ին՝ խորանսն . հարցըն մերոց :

Ի՛շտ օրհնեցէք . և բարձրանա՛րէք ըզ
նա՛ յաւիտեան : Եկեղեցիք հե՛թանո
սաց կոչեցեալք ի՛քրիստոս յաղբերացն
7 խորացելի՛ . օրհնեցէք ըղտր և բարձր :
Քա՛հանայք և՛ սաշտօնեայք . ընդ վերին
զըւարթունսն հոգեւո՛ր հնչմամբ եր
գով զովեցէք ըղտր . և՛ բարձր :

8 Ո՛ր ըզծած կեալ խորհո՛ւրդ կենաց տնօ
րէնութեանըդ . քոյ՛ քս . ընդ հանո՛ւր
ազգի մարդկան յայտնեցեր մարգարէ՛
իք . ըզծագո՛ւմըն լուսոյ արե՛գականդ
անդադնութեան : Ո՛րք ուսո՛ւցին իսրայե
լի՛ երկը՛րպագել քո՛ւմ տէրութե՛դ . և
յայտ

յայտնի՝ քարոզեցին ըզփըրկութի հեթանոսաց . եթէ գայ մեսիայ թագաւոր իսրայիլի : Արք տաճարի նըմանութե ցուցին զարգանալ տը կո՛ւտին . ուստի տըւեալ եղև մեզ հայ կենաց անմահութե . զոր օրհնէն անդադար երկնային՝ զի նուորութիւնքն :

Լրգս առեալ մարգարէիցն հրաշալի՝ տ
 ճայնիւ՝ անդադար օրհնաբանէն ըզմարմնացեալն իսուրբ կո՛ւտէն . որ երեւցաւ մեզ ի փըրկութիւն : Օնեղութի՝ եզարչարանըս յանձնառին կամաւորապէս . ժո՛ղկալեալ համբերեցին վասն անուանըն տն . որ երեւցաւ :

Լներկիւղ քարոզեցին յաշխարհի ըզճըշմարիտ մարդեղութի մարմնացելոյն իսուրբ կո՛ւտէն . որ :

Ղառաջայթ անձառ լուսոյ անբընեւի՝ ճ
 տըրութի . յառաջագոյն հրաշնցուցեր զտեսողութի մարգարէիցն . իջանելով իստորինս տնային՝ տնօրէնութեամբ :

Արք ըլտաճար հաւատոյ հիմնեցուցին շնորհօք տը հոգւոյն . յոր եմուտ բանն տնօթնարփեան ճառագայթիւք . իջա :
Լրեւեցաւ յաշխարհի ճըշմարիտ մարդեղութիւն

Եղովթէ զոր քարոզեցին մեզ հրանի
բողքն համադոյ հօր և հոգւոյն . լիւ
սաւորելով ըզտինգերս նախին՝ անօ
րէնսովթեամբ :

ԳՃ Ո՛ր զյառնջագոյն ընտրեալն անաքե՛
մի ցեր յաշխարհ սք զմարգարէսն . անետա
րանել ըզքո՛ գալուստդ անթանգ մանե
լի անօրէնսովթեամբ սոքօք շընորհեա՛
հաստատութիւն եկեղեցւոյ քովմ սըր
բոյ : Ո՛րոց Էտովր իշխանսովթիւն բա
ցատրել զիջումն քո յաշխարհ . աստա
նօր կատարեցեր զմարգարէիցն ըզտե
սովթիւն . սոք : Ո՛ր ըզմահ գերի ան
ռեալ մահումբ ըզմահ կոխեցեր արձա
կելով զերամուս մարգարէիցն , յանրատո
ւեր քո հանգիստդ . սոքօք :

Կանոն Ո՛րոց Թարգմանչայն :

Նք զարդարեցին անօրինաբար
զիմաստս անեղին . հաստատելով
յերկրի ըզգիր կենդանի հովո
ւել ըզհօտ նոր խորայիլի . Էրգով քաղց
րութե՛ հընչմամբ զնա՛ օրհնե՛ սցուք :

ԿԷ Ո՛րք զերկրաւոր մեծնութիւն փառաց
խաւար կոչեցին . անպաւինելով ի յօյսան

մահ փեփայլին անձառ բանին արժանի
եղեն. Երգով: Որք զօրութեամբ հօր ի
մաստութե էին անեղին. հաստատե
ցին զանթոռ սըրբոյն գրիգորի Թարգմա
նութեամբ նըշանագրութեան. Երգով:
Որք նորափետուր բանիւ զարդարեալք
սայծառաղգեցան. Եկեղեցիք հայաս
տանեայց ի ձեռնն սըրբոյն սահակայ.
Երգով քանդ:

Որք Թադաւորաց ազգաց և աղանց գե
րագոյն ցուցին. արփիափայլ զերգու
հոգեւոր ընտրեալ դասուց վերին սիօ
նի. անմատոյց լուսոյն երկրպագե
ցուք: Որ խորհրդեամբ ճշմանիտ
լուսոյ փառաց անեղին. նըկարագրե
ցաւ մեզ գիրկէնդանի արգանտ մաքուր
մեծին մեքօսայ. անմա: Որք զծած
կեալ խորհուրդ մեծ գիտութեան տնօ
րինաբար յայտնեալ ծանոցին՝ հան
գոյն սըրբոյ մեծին մօսէսի անմա:

Որ յօրինալ ճշմանիտ սիրոյ սո՛ւրբ ա
ռաքելոցն՝ աղբերաբար ի ձեզ Լաւրա
հոգի շնորհաց բըղխումն անըսպառ. ան
մա: Որ երկոքումք սո՛ւրբ լուսաւ
որջօք տանըն Թորգոմայ. հաստատեցե՛ր

դեկեղեցիս հայաժողովոյ. զլսյա իմաստից ի մեզ ծագելով. մանկանօք Թոմաս քրիստոս խնայեալ ի մեզ:

Մ քանչեւ գործ անտրւած. որ ցոյցեր ըղբանչելիս քո աղգի մարդկան. օրհնեմք ըզքեզ Թր՝ Թր՝ հարցուն մերոց. Որ ի ձեռն երանելի վարդապետին անրերն ողորմութիւն աղգի մարդկան. օրհն: Որ սոյմալ լուսաւորեցեր ըզտի եզերս. սոյնն բարեխօսութե պահեալ ըզմեզ. օրհն: Բզ Թր՝. Մե՛նայն գործք ան և ամենայն արարածք օրհնեցեք. սո՛ւրբք և խոնարհք սրբաբնէ գոյեցեք. և անուանել և բարձրարանք ըզնա յալ ի տեան: Հրեշտակ երեւցան ի յերկրի. և վարս ունեիր ան հաճոյական. յիշեալ ըզմեզ անդադան երանելի սբ վարդապետ. որ ընդ հրեշտակս օրհնեմք զանձ յալ ի տեան: Ստացող եղեր պատուիրանաց սո՛ւրբ հոգւոյն. և ապրեցան ի հաղորց հրապուրողին. կատարեցեր զառաքինութիւն. և փոխեցան ի հանգիստն յալ ի տեանից:

Եւ զեկայք անհնէքեան միաբան. անցուք օրինակ ճշգնութեան զերանելին.

զի՛նմանն յցո՛ւք Վարույ չո՛րան. և փոխի
ցո՛ւք ի կեանս ըն յա՛ւիտեանն ից:

Ար ըզչնորհս աստուածային՝ անի վե
րուստ ի ջեալ յերկնից. սարգեւեցե՛ր
հիւսիսանանայս. ի ձեռնն սո՛ւրբ վա՛ր
դասե՛տին. անշնորհ սորա՛ն ողորմեա՛
մեզ անտըւած: Ար զանմարմին սարու
նակող բանի՛ զգրաւորական զիմաստ
հոգւոյն չնորհեցե՛ր ողորդ թո՛րգո՛
մայ. յայտնեալ տեսեա՛մք ի ձեռնն սո՛ւրբ
վա՛րդասե՛տին. անշնա: Ար զգիտո՛ւ
թիւն քո զերկնային՝ և զհոգեո՛ր զիմաս
տութիւն. անատանայս ծա՛ւալեցե՛ր յե՛
կեղեցին հայատա՛նեայց՝ ի ձեռնն սը՛ր
բո՛ց թա՛րգմանն չոց. անշնա:

Ենչառեի չնորհօք լըցեալք ի յիշա
տակի՛ սուրբ վա՛րդասե՛տին. խընդ
րեմք ի քէն տէ՛ր. կեցո՛ զանձինն մե՛ր:
Եւ ըզքնո՛ւթիւն սրբոյ վա՛րդասե՛
տին՝ բնկալցո՛ւք ի օրտըս մե՛ր հաւա՛
տով. բարեխոսօ՛ւթեա՛մք սորա՛ն տէ՛ր:
Դասաւո՛րեալ ընդ անմարմնական բազ
մութիւնսն. և ի սրբոյ՛ հոգւոյն է սը
սակեալ. ի ձեռնն սորին՝ բարեխօսօ՛ւ
թեան. տէ՛ր կեց:

Նճմա

ՊԶ **Ս** լմանեալ մօսէսի տէր վաճօրդաւ
 պետ բերելով զ զգգիւր օրինաց իհայ
 անտան աշխարհս. որոմմով լուսաւ
 ւորեցան ա ծղգ ուրդւոց թորդումայ:
 Բանդի նա արժանաւորեցաւ կալ ի սի
 նէական փառաբանութեանն. և ընկաւ
 լեալ պատգամըս կենդանիս տայր իս
 րայիլեանն բանակին. որոմմով լու
 սաւորեցան ա ծղգ ուրդւոց յակոբայ:
 Եւրդաղալեմք ըզքոյին հեղութ ինդաւր
 վաճօրդապետ. բարեխօսեալ առ հայր
 իյերկիրս վասըն քոյ տօնողացս. քան
 զի քեմմով լուսաւորեցան ման
 կոժենք սուրբ եկեղեցւոյ:

Ասեմն արեոյն Յաիօբայ Սլծէնայ Կայրապետի:

Յ աղթող և սուրբ հայրապետ նը
 ման մեծին՝ մօսէսի. բարձօղ
 խաչին պարծանաց ընդ դիմա
 մաւրս հանդիսիւ. ըզքե՞ զ ունիմք
 բարեխօս առ հայր յերկինս վասըն մեր:
 Եւաքմամբ սուրբ հոգւոյն յանապատէ
 կոչեցար. առեր պատիւ մեծութեանն
 ման մեծին յօհաննու. երգալցելով
 ընդ

ընդ վերնոցն. ըզքե՛ւ. Կաթողեղեր զօ
րո՛ւթք զարմանագործ նըշանիւք. նը
ման մեծին պետրոսի. հովիւ չնորհեալ
յս՛յ ընտրեալ հօտին քի՛ւ. ըզ՛ւ.

Ուրախացան զօրք երկնից ընդ քոյ մե
ծի ճըզնութե. ո՛ր ի մարմնի կանոնչար
նըման վերին զըւարթնոցն. ըզքե՛ւ ^մզ
մենմք բա՛րե՛ւ. Բըղիմամք քո սք ա՛ր
տասուաց կենագործելիք ըզմեռեալս.
նըման փըրկչին յի՛ կենագործողին զայ
զարո՛ւ. ըզ՛ւ. Բ՛յլ մեք ձայնիւ ցընծո՛ւ
թք տօնեմք զքո սք՝ զյիշատակս. սրա
տուեալ վըկայ քի՛ սո՛ւրբ հայրապետըդ
յակօք. ըզքե՛ւ. Յանձնառեր զքա՛րչա
րանս վասըն նոյեան տապանին. ի հրե՛շ
տակէն ընկալար զփայտ փըրկութեան
աշխարհի. ըզքե՛ւ ^մզ ո՛ւ.

Սուրբ ես տէր և ի սո՛ւրբըս հանգու դձ
ցեալ. բարեբանեա ^մլ ի վերին զօրանց հ
և ի սըրբոց քոց. տէ՛ր անձ հարցըն մե
րոց. Օպրժանահաս մահտա՛րաժամ ի
ցանմանէ քո՛ւմ հրամանի. բա՛րձ ի
մե ^մբարեխօսութեամբ և անթիւք
սըրբոյն յակօբայ. տէ՛ր անձ հարց.
Ի՛քէն հայցեմք զօգնութի ամենասք
եր

Երրորդութիւն. օգնեալ մեզ ի նեղութեան մեջ ընդ մեզ ընդ մեզ ընդ մեզ:

Դ ի զայն օրհնեցէք. () քրիստոս թագաւորն յիշատակի սորա բարձր անբերք յաւիտեան: Ար ընտրեաց զերանելի ըզհայրապետն. ի լուսանորեմէն զմանկուսութեանց. զժամ թագաւոր: Ար բազկատարած հայցմամբ խնայորէ լով ի տէր զողորմութիւն. և անդիմաբար բռնակութեմբ բողոքեալ ի հայաստան աշխարհի զժամ թագաւորն: Ար ի հրանիւթիցն սպասանորելով զանհաւերեցոյց ըզթագաւորն. հովիւն քաջ բանանոր հօտի և բռնակ ախտացելոյց անձանց. զժամ թագաւորն:

Ե ի զայն օրհնեցէք. առաջի տեղաւորն նըշխարաց. ճշգնա՛նորի՛ն քրիստոսի և պատուական վըկային. որ է՛ պարծանք աշխարհի և բարեխօս վանս մեր: Ի զայն օրհնեցէք. սորա անքեղ ո՛ւնիմբ բարեխօս. և անընդմեք սովաւ հրաշագործեալ յերկրի ըզբռնակութիւն հիւանդաց. որ է՛ պար: Եւ ընծանութեմ տօնեցոյց ըզյիշատակս սորա. հաւանապետ ժողովուրդք ի փառս

փառս ամենազօր տրութեանն. որ է՝ ս:

Ի մոլոր հաւատոյ և պարծանք սուրբ տ

Եկեղեցւոյ. և հովիւ քաջ ընթացէր
կնաւոր հօտապետին. յառաքելական
աթոռ նըստար՝ երանելի սուրբ հայրա
պետ: Սարգսրիտ լուստիայլ. և լու
սաւորիչ տիեզերաց. սիւն լուսոյ սրբու
թե կանգնեալ իմէջ հայաստանեայց. յա
ռաքելական: Հորանիւթ բարունակ և
բարեխօս առ տր վասն մեր. բարեբա
նօղ բանին կենաց և սրարծանք եկեղե
ցւոյ. յառաքելական:

Հայրապետ սբ. և անբիծ. և ընտրեալ մկ
յորովայնէ. սքանչելագործ վեհայ՝ և
սրարծանք ազգի մարդկան. առ քո բա
րեխօսեալ վասն մեր. քո տօնողացս:

Հովիւ հոգեւոր բանաւոր հօտի. լու
սաւորիչ տիեզերաց սիւն լուսոյ կան
գնեալ իմէջ եկեղեցւոյ. առ:

Հաստատուիւն հաւատոյ պըսակ ի
գլուխ եկեղեցւոյ. պայծառ քանդ տիե
զերաց և սրարծանք ազգի մարդկան. առ
Ի տաճարի քում սրբութեան երկը
սլագեմք քոյ նըշխարաց. փառաւորեմք
զօր յիշատակի կատարման քոյ հանգըս
տեան. առ:

ԳԿ
ՃԶ

Ո՛ր յանապոստէ՛ կոչեցար յանաբեւական
անթո՛ռ բանի՛ւ սք յակօ՛ք . բարձրացո՛ւ
ցե՛ր զեղջի՛ւր սիօնի ճը՛շմարտո՛ւթեան՝ մք
մասամբ նոյեան՝ տանպանի՛ն : Ո՛ր արդա
րո՛ւթք՝ և լուսո՛վ քո՛ փայլման նոր անբե
գական պայծառ քան զանրի՛ն վառե՛լ զօ
րո՛ւթեան՝ մք՝ յառնե՛լ ի հրան՝ պատանւոյն :
Ո՛ր միացար սրբութե՛ք ի լոյսն մաքուր
որպէ՛ս զանմարմին . զանմացո՛ւցե՛ր ըզ
զօրնս վե՛րի՛նս հիացո՛ւցե՛ր զարարածս :
Ո՛րդ աղանձե՛մք ըզքեզ հայրըդ գըթանծ :
և հովիւ բարի . մանթանօք հայցեանառ
տէ՛ր վասն եկեղեցւո՛յ . միշտ անշարժ
պահե՛լ յանխտեան :

Կանոն Սանկանցի Բեկեհի :

Յսօր անմեղ սուրբ ման
կունքն ի տղայական հասա
կի . նախավախճան չարչա
րանօք վրկայք եղէն քո՛ մարդեղո՛ւ
թեանդ . տէ՛ր անտուած հա՛րցըն ըմե
րոց : Դեռանքոյսք ի մօրէ . նորաբող
բոջք ի հասակի . նահատակեալք ի
պատե՛րազմի . և ընկալան ըզչարչանս .
վասըն

ԳԶ
Հ

վասն քո համբերելով տէ՛ր անտըւա՛ծ։
 Եւ զբարեխօս առ քեզ ունիմք զե՛րա
 նելի սուրբ նահատակսն. որք վասն՝ քո
 չարամբեցան՝ իբե՛թլէլէմ նահատակելք՝
 վասն քո համ։ Եւ զի՛նք՝ օրհնեցէք յո՛ւ
 ղովսւրդք նոյ՛ յիշատակի՛ սոցա բարձրա՛
 րարէք ըզնա՛ յաւիտեան։

 Գ

Սատաղանո՛ւնի նահատակք, ի՛ տղայա
 կան երանոց. սրախնդխո՛ղ եղեալք ի
 գի՛րկիս մարցն կատարեցան. ժո՛ղո։

Բանաւոր գառինք ի՛ տանէն եփրա՛
 թայ. որք մատուցան սուրբ պատարագ
 ի հե՛րովդէ՛ որպէ՛ս զաբէլ ի կայե՛նէ. ժո՛ւ։

Եւ յսօ՛ր տըղսք սաղնդեսոյք կոտորելք
 ի հե՛րովդի՛ սոյ. եղէն ճըշմարիտ վըկայք
 ծընընդեան քոյ ինք. բարեխօսուեթեամբ

 ԳԶ

սոցա փըրկի՛ չո՛ղ ըմեա։ Եւ յսօր կատա՛
 րիւր բան մարգարէին որ անէր. ճայն
 գո՛ւթեաց ի հռամայ լանճմն ողբումն և

 Ե

աշխարհումն. բարե։ Եւ անդկեցաւ բեթլէ
 հիմ հեղմամբ արեան սուրբ տըղայոցն.
 բերկրեցաւ և հռաքել անո՛ւշահոտ պա

 Երե
 3115

տարագօք. բարեխօսու։
 Եւ յսօր ընդ դասս հոգեղինայ երկնաւ
 ո՛ր զօրանցն. վերառեալ տօնեմք զյիշա

 ԵԵ

տակըս սրբեոց մանկանցն . որք կատորե
յան ի բեթլէհէմ . և դանտեցան ի դանտ
վերին զըւարթնոցն : Արտամբտեալ հե
րովդէս ցանմամբ մեծաւ և սպանա
լեօք . քանզի ձայն լուեալ զարարչէն ի
բեթլէհէմ հրեանտանի . զարհուրեալ
դողացաւ ի նորածին թագաւորէն :

Եւ բարկոլթէ զսյրացեալ անաբէր
ի բեթլէհէմ . և զանօրէն ըզհրամանն
պատուիրէր զօրաց իւրոց . կատորեցէք
ասէ՛ անդղորմ ըզնորահաս մանկունսն :

Եւ փոլթացեալք զինուորացն յարձա
կեցան ի բեթլէհէմ . և շուրջ պատեալ
անողորմ կոտորեցին՝ յերկեմէնից և ի
խոնաբհ . խաննելով ըզկաթն ստեանցն
ընդ արեան մանկանցն : Ասյտային սք
մանկունքն որպէս զդառինս իմէջ հօտից,
զի՛ զվարդագոյն արիւնս իւրեանց փոխա
դրեցին փրկչին արեան . վերձեմեալք
ընդ զըւարթունսն սլնակեցան ի քրիս
տոսէ : Իսկ որդին միածին՝ անժամա
նակն ա՛րծ . ըզվրձին չարաչար մահոլ

Գոր
12 23

ածեալ ի վերայ հերովդէի . և զանձին
ըս սուրբ մանկանցն եւթանդրեայ ի գոգն
աբրահամ :

Լ՝րանելի^մ սո՛ւրբ մանկո՛ւնքն՝ որպէ՛ս դի
 քաջնահատակք ետո՛ւն զանձինս իւրեանց ստ
 ի մա^մ ԲՅ. փոխանա՞յ որդւոյն ն^մ յ. մի
 Լ՝ զիսկո^մ ւնք սո՛ւրբ մանկանցն՝ որ
 պէ՛ս ըզ ծաղիկ նը՛ռնենեաց հարեալ ի
 կարկտէ^մ և անկեա՞լ ի սո՛ւրբ բե^մ Թ
 լէ հեմ: Լ՝ հողի^մ ք սո՛ւրբ մանկանցն՝
 որպէ՛ս զերանա անձանեաց Թռուցեալք
 Բ յերկի^մ և դասեա՞լք ընդ բի
 զըւարթո՛ւնս երկնից:

~~~~~
 Կանոն սրբոց Հրեշտակապետաց՝ Սեբաստիան և
 Գաբրիէլէ՛ և ամենայն երջնայնոց զօրաց:

Մ՝ յանելից ստեղծէր ըզսրաշտո՛
 նեայս քո ի հո՛ւր կիզելոյ. հո՛ւրդ
 անեղական. ընդ նոսին՝ օրհնեմք
 ըղբեզ և՛ մեք հոգեղէնքս:
 Ո՛ր բանիւ գոյացուցեր զիննեանկ դասըն
 հրեղինաց. բանդ ի սկըզբանէ. ընդ նո
 սին՝ գովեմք ըղբեզ և՛ մեք հոգե:
 Ո՛ր արարելո՛ւ յոգիս իմանալի ըզհրեշ
 տակըս քո. հոգի՛ նոյ. ընդ նոսին բարե՛
 բանեմք ըղբեզ և՛ մեք հոգե:

Լ^ոնդադար յերկինս օրհնաբանողք
 հօրն երկնաւորի. զօրք լուսեղինաց .
 բարեխօս լերուք ընդ մեղաւորաց :
 Քաղցրաձայն երգով գոհաբանողք որ
 դւնմիածնի . գանձք հրեշտակաց . բա
 րեխօս : Լ^ոնըռելի հընչամբ բարե
 բանողք հոգւոյն ճըշմարտի . հոյլք հո
 գեղինաց բարեխօս լերուք :
 Ե^րեք սըրբեան ձայնիւ փառաբանողք
 սուրբ

ամէրք երրորդութեանն. դունդք սեփո
բէից. բարեխօս:

Անրակի զբռն հայր ամառիսն լոյս ան դի
ճանեւի. որի լուսոյ լոյս սեփոգոր հ
ծեալ զիմանալեաց գոյանիսն. ըզբեզ օրհ
սեփո մք ամբօ՝ հարցուն մերոց:

Անակիցեդ հօր քլուսոյ լոյս ծագումն
որդի. որ արարեւր ի պանշոն փառաց
քոց զհրեղինացն զօրս. ըզբեզ:

Ահօրէ բըղխումն փառակից որդւոյ հո
գիդ անեղ. որ ըստեղծեւր ի յոգիս կա
տարեալ զհոգեղինացն դասս. ըզբեզ
օրհսեփո մք: Այլ տրօրհսեցեմք բարձր դ
արարեւր: Բայ մք զնա յաւիտեան:

Արկնայիսն զլուարթունք հրեշտակք և
հրեշտակապետք. վերին պէտուծիմենք
բարձր արարեւր: Բայ մք ըզհայրն երկնա
ւոր: Անմարմնոց բանգութեք ի շնորհ
թիւնք զօրութեք. անմահ տրուծիմենք
բարձր արարեւր: Բայ մք զբրիստոս թա
գաւորն: Այլ եղթեալն սեփոբեք քա
ռանկերպեան բերօբեք. աթոռք անե
ղիմն բարձր արարեւր: Բայ մք զհոգին
ճըշմարիտ:

Արի հրեղին զօրաց երկնից փառաբա ո
նիս

նիս անտըւած. որով զերկնային անա-
պահան նծային ըզնորհս հեղեր յոր
դիս անամայ. անպաւնօք սոցա ողորմեա-
մեզ անտըւած: Երևելով հողեղինացս
անհիւթականքն ի ձև մարմնոյ. որք և
ծանուցին մարգարէ իցն ըզխորհուրդ
քոյ գալըստեանդ՝ բազմապատիկ տէս
լոյ լեամբք օրինակելոյ. անպաւնօք:

Ենչառելի տնօրէնութեւք քոյ անե-
տաբերք անաքեցան գաբրիէլ և միքայ-
էլ. անմարմնական դասուքն իւրեանց
յերկրի սարսաւորելոյ, անպաւնօք:

III. Ենմահ արքայի՜ն անարուեստ ա-
թոռք. բազմաշեալ՝ յերօթեք սրբա-
սաց ձայնիւ սրօթեք. անաջին յերկի՜նքս
քա հանայնապէ՛տք. բարեխօսելոնք
ան տէ՛ր վասն եկեղեցւոյ:

Բարձրելոյն փառան՝ բարձօղ տէրու
թիւնք. անյաղթելի՛ զօրութիւնք՝ վե-
հաղոյն իշխանութիւնք. երկրորդի՛ն
դասո՛ւնք քա հանայնապէ՛տք. բա:

Պերանդոյն էի՛ն պետութիւնք վերին.
հրէշտակապէ՛տք երկնաւորք՝ հրէշտա-
կաց զինաւորութիւնք երրորդի՛ յեր-
կինքս քա հանայնապէ՛տք ձեզ համաձայ-
նեալք

նեակք երդեմք ըզփանու ի բարձրունս:

Երկնաւոր հօտ ընտրեալ. զմի հո մի
վրէն քաջ Թողեալ յերկինս. և եկեալ
ի խընդի ը մեզ մոլորե ընցս. որով լը 15.4
յեալ զԹիւ հարիւրոցդ. անոր ուրա
խութիւն ի յերկինս երկնաւորացդ.
անդէմք ըզձեզ՝ բարեխօսութեամբ ան
տէր վանքն քաւութեան մեղաց մե
րոց: Տեսանօմք անտեսին. խորհրդ
դաճութե խորոցն անտուճոյ. որք ի
ջեակք ընդ միածնին ստատաւորե լ տնօ
րէնութեանն. ի ծնընդեանն աւետա
նորք հովուացն. և կանանցն իւղաբե
րից կենաց քարոզք ըզկենդանւոյն.
անդէմք ըզձեզ՝ բարեխօսութե:

Պահապանք անխորհի. բանաւորք Սաղ
տեառն. շուրջ զերկիւղաճովք. բարե 33.7
կամք ազգի մարդկան՝ միջնորդք մահու
և յարութեան. միքայել և գաբրիէ լ
մեծք. որք կայք միշտ անաջի ամենա
սուրբ երրորդութեանն. անա:

Եսօր ուրախացեալ սուրբ եկեղեցի
քրիստոսի. տօնէ խընդութեամբ զտօն
վերինն երկնայեմք. սըրբասաց ճայնիւ
փա

ԴԷ
ՃԶ

փառանորդելով ըզքրիստոն: Այսօր հա
մաձայնեալք որդիք սիօնի՝ երկրայնոյ.
աօնիւ զուորձանան որդւոց անդրան
կաց վերի՞ն սիօնի. սըրբասաց ձայն:

Այսօր դասք անմարմնոցն երգսանեալ
պարե՞ն ընդ մարդկան զերգըս հոգեւ
որս անմահ փեսայի՞ն յառաջատ. սըր
բասաց ձայնիւ փա:

դձ

Կանօն Սբոյ հայրապետաց:

Այսօր սըրբոց հայրապետաց
ըն ժողովեալք իմիասին.
էդի՞ն հաստատութեամբ
ըզհիմունքս հաւատոյ. ի վերայ հիման
առաքելոց և մարգարեից:

Այսօր ըզբանն ի սկըզբանէ քարոզեցին
սո՛ւրբ հայրապետքն. յառաջ քան զյաւ
իտեանս ի հօրէ ծընո՛ւնդ անձառ. ան
բարիչ գո՛ղով յաւիտեանց ընդ հօր էա
կից հօգւոյն: Այսօր զհոգի՞ն ճշմար
տութե՛ դաւանեցին սբ հայրապետքն.
Ժա՛գո՛ւմն առ ի հօրէ յառաջ բրդիւեալ
անհատաբար. ընդ նրմի՞ն յաւիտ մըշ
տը՛նջենաւօր փառակից որդւոյ:

Ժողովեալ սբ հայրապետքն հրաւիր
մամբ:

մամբ հոգւոյն սրբոյ. վերջստին հաս
տատեցին զառաքելական քարոզութիւն.
ի վերայ վիմի հաւատոյ հիման սուրբ ե
կեղեցւոյ: Աբ զինու հոգւոյն սրբոյ
անիաբար պատերազմեալք. վանեցին
զընդդիմամարտ մոլութի հերձուածո
զացն. որպէս հովիւք քաջք հերքեցին
ըզգայլսն ի հօտէ դառանց:

Եւ զհաւատու ճշմարիտս սո՛ւրբ եր
րորդութեանն՝ ընդ հանսկը քարոզե
ցին յեկեղեցիս ուղղափոռաց. հաւա
տա՛լ ի հայր և յորդի և յամենասո՛ւրբ
հոգին:

Ո՞ր էիր յառաջքան զյաւիտեանս ան
լսկիզն որդի. ի յերկնից կամալ
հօր իջեր ի փրկութիւն աշխարհի. օրհ
նեալ ես նր՝ ա՛նձ հարցըն մերոց:

Ո՞ր զանձառելի ծածկեալ խորհուրդ
անպարագիր անձութեդ՝ հաճսին եկե
ղեցւոյ ցուցեր ի ձեռն սուրբ հայրապե
տացն. օրհ: Ո՞ր ի մանալի անային ծագ
մամբ ի շորհաց հոգւոյդ լըցեալք. լը
ցին ըզալեղերոս հաւատով երրորդու
թեանդ. օրհնե: Եւ նր՝ օրհնեցէք և
բարձր անարեք ըզնա՛յ յաւիտեան:

Եւ հայք

Σ

Σ

Եւ ի կայք լուսաւորեալք ժողովուն ըրդք հե-
թանոսաց . ի ձեռն լուսափայլ բլրի
ման յորդտում տվ ըստ կաց բանի երանե-
լի հայրապետացն . օրհնեցէք եւ բարձր
արարէք ըզհայրն երկնաւոր :

Արք զանհասանելի տնօրէնութիւնսն զ
գործեալ բանին յաշխարհ . ծանոցին
տիեզերաց անհասգողով արարածոց . օրհ-
նեցէք եւ բարձր արարէք զբրիստոս թա-
ղաւորն : Արք հրաշակի զօրութիւն հո-
գւոյն սբբոյ ըզխանարն անգիտութե-
յաշխարհէ փարատեցին . եւ ուղի զհաւա-
տոյ հիմամբ հաստատեցին զեկեղեցի .
քահանայք եւ սրահոծեսայք օրհնեցէք .
եւ բարձր արարէք սուրբ զհոգին ձը
շմարտութեան :

Մատուածային ճառագայթ . ո՞ր ի հօրէ
մեզ ծագեցա՞ր . եւ լուսով ըդ քո լը-
ցեր ըզտիեզերս ի ձեռն սբ հայրապե-
տացն . անօթիւք սոցա բրիստոս ողոր-
մեաց մեզ : Արք անբաժանելի ըզմիտ
թիւն երրորդութեդ . ընդ հանուր քա-
րոցեցին ուղղափառ դաւանութեամբ .
անօթիւք սոցա : Եւ զանճառելի տնօ-
րէնութեան ըդ քոյ խորհուրդ . ուսու-
ցին

ցին ազգի մարդկան գերագոյն քան
լիզբնութիւնս. անձութիւնք:

Անդիսանցեալք ընդ երկնայնոցն
այսօր տօնեմք ըզյիշատակ սո՛ւրբ
հայրապետացն. որք զա՛ծսցինն առատա՛
պէս առնկալեալք շնորհաց բաշխո՛ւմն.
ընդ հանձնը ծաւալեցին յեկեղեցի՛ն
անդա՛րոց. օրհնեցե՛ք ըզտէ՛ր ընդ ա՛ն
մարմնոց ընդասան: Արք բանի՛ւ զան
ճառելի՛ անօրէնութիւն բանին հօր քա՛
րո՞ղեցին. և լուսով իմանալեալ զար
դարեցին ըզտի՛ւ եղբօս. ի շնորհոս պան
ծալիս երկնաճի՛ր պարգեւացն. օրհնե՛ք:

Արք զանճնաւո՛ր զէնութիւն բողոքեցե՛
լոյն ի հօրէ՛ հոգւոյն սըրբոյ դա՛ւանե՛
ցին. և նո՛ւնագոյ բնութե՛ք հօր և որդւոյ՛
հա՛ւատարեալ: անորի՛շ բաժանմամբ
համադո՛յ միութե՛ք օրհնե՛ք:

Ե՛յսօր անպատո՛ւմ գերադարձեալ փա
ռօք պայծա՛ռացաւ սո՛ւրբ եկե՞ղեցի
բարձրաճայն հընչմամբ աւետարան
չացը՛ն սի՛օնի. յառաճաստ հրաւիրե
լով զմանկո՛ւնս երկնաւո՛ր փե՛սային.
օրհնեցե՛ք:

Ե՛յսօր երկնայնոցն ընդ մե՛զ տօնախմբ
բելով

բելով զյիշատակ սք՝ հայրապետա՞ծցն.
 ո՞րք լուսաւորեցին զհաւատոյ մանկո՞ւ
 ւնս. և ընդ հրեշտակացն դասս վերա
 կանգեցան: Եւ յսօր առաքելոց և մար
 գարէնցն դասք. տօնակից գլով դըս
 տեր վերին սիօնի՞ծ. ի յիշատակի սք՝
 վարդապետա՞ւնցն. ո՞րք ի մաստնից նո
 ցին խորոց յայտնեցին զխորհուրդ:
 Եւ յսօր քահանայք և պաշտօնեայք սք՝
 եկեղեցւոյ՝ վերապատուեն զյիշատակ սք՝
 վարդապետա՞ծցն. ո՞րովք զարդարեցան
 երկային շնորհօ՞ւնքն. երգեն ընդ նո
 սին զփառնս յաւիտեան:

Ո՛վ հրաշալի նախահարք միշտ յաղ
 թողք ի մարտի. ո՞րք գո՞ւմարեցայք
 ի նիկիայ գո՞ւմար. դա՞սք երջանիկ
 դիտողացըդ եզաբանից. ո՞րք մաքրե
 ցիք զօրոմն անականի՞ցն. սահմանե
 ցիք տառնս կանօնականս համանգա
 մայն ազանց: Տ եսի՞ ես յոյնմ ատե
 նի՞ բան ծագեալ ի հօրէ. դա՞ւանի ծը
 նունդ. և ոչ արա՞րած. մի՞շտ հա
 մագոյանկից ընդ հօր և հօգւոյն. և
 լուսազարդ բանիւք հերբեալ զհեր
 ճուա՞ծս. նը՛ լովեցին զարի՞ս և զան
 դանդն

զանդն իւր պիղծ : Ըրմատ անիծից կըր
 կին ընծիւղեալ մա կեդոն հայհոյիչ . գայլ
 ապականիչ յարձա՞նկեալ . խո՞ւշ
 խողէր զընտի՞րսն ի՞հօտէ գառանց . և
 գա՞հալէ՞ժ ցընդմամբ իսարդանանեալ
 ի վի՞հն . նըզո՞վեցին զմակեդո՞ն
 զհայհոյիչ լեզուն : Եւս ի յեզանալ
 հանդիսի՞ն հե՞րքեցին զչար հերձու
 ածոն . և դա՞ւանեցին սո՞ւրբ զհո՞գին .
 եւ՞ լո՞ղ ի հօրէ՞ն հակից որդւոյ . և
 կե՞նդանարա՞ր ազանց բնո՞ւրեցո՞ւնց .
 նըզո՞վեցին զմա՞ : Բանըն թանձրանայ
 ի մարմնի՞ մարմնանայ առմարմինն . միա՞
 ցեալ բնո՞ւթեամբ ի յե՞րկո՞ւց . ա՞յլ
 տակերեալ ի վե՞րա՞յ քա՞ռա՞թ և խա՞լին .
 և վե՞րառեալ ի թա՞ղմանէ անա՞
 պակա՞ն . նըզո՞վեցին ըզ
 նե՞ստո՞ր և՞ զազանդն
 իւր պիղծ :

Շարական Ի Գնասիրտի Նայրապետի :

ԴՃ

Ա՛ր հրաւիրեցեր զյառաջագոյն ընտրեալն ի սկըզբանէ՝ աշխարհի . ի՛հարսանիսն անսպաւան կոչելով յուրախութի՛ն ընդ բազմելոցն յառաճստիւն զանտուած աղգեացն . աղանջանօք սո՛րա կեցո՛ւ ըզմե՛զ քիառաց Թագաւոր :

Ա՛ր յաթո՛ղըս քերօքէ՛ականրս վերանրս տեալ հանգչե՛իր որդի՛ աստուծոյ . հաճեցա՛ր խոնարհուի՛ք բառնալ ի գի՛րկըս յորդւոց աղամայ . աղանջանօք :

Ա՛ր ըզբաժանին անմահուԹեան սիրոյ քոյ արբեալ երանելի՛ն ի գնատիրոս . որպէս ցորեան անտուածայի՛ն գազանաց մանրեալ ժանեօք հացսուրբ գլուաւ աստուծոյ աղանջանօք :

Շարական Յօաննու Սպէէերանիի :

ԳԿ

Ա՛յ յանըսկիչքն ի հօրէ՛ ընկալա՛ր ըզհոգի՛ գիտուԹեան . ո՞վ երանելի չոր՝ սուրբ յօհան . ե՛լ լուսաւորեցե՛ր անտուածայի՛ն բանիւ գեկեղեցի՛ սուրբ . մաղԹեա՛ փըրկողին զթողուԹիւն մեղաց մերոց : Ա՛յ անասական բանին քարոզ կոչեցա՛ր բերան ոսկի . յորմէ՛ աղբիւր կենաց հոսեալ . ամբուցանելով քա

ապլուտակ բըղխամամբ զընդ հանունը տի
 եղերս . մանդ : Ո՞ր յանձառելին մեր
 ձեան ի լոյս հոգւ երրորդութեան . ոյլե՛
 րանելի տէ՛ր վարդապետ . այսօր տօնե՛
 եկեղեցի՛ ըզհանգըստեան քոյ սո՛ւրբ
 զսիշատակս . մանղթեա՛ն :

Շարահան Բարսղէ Հայրապետի :

Լուսնայնջամու՛ռ ի՛ մաստիւք . լոյս ստ
 եղելոց անխարհի համա՛ծագող զո՛ւրկ . եղե
 լոյ՛հէ՛ւս աւո՛րեանց զեկեղեցի շծային բա՛ն
 նիւ երանելի՛ն բա՛սիլի՛ս . մանղթանօք
 սո՛րախի՛մ համա՛ խընդրե՛սցո՛ւք զթո՛
 զնւթիւն մեղաց : Քրիստոսանդօմս՛ր զի՛
 նու՛րանց . համախըմքօղ ի հոգե՛ւ որ պա՛
 տե՛րազմին՛ . սի՛հէ՛ւս հաւանորջ հաստա՛
 տութե՛ւ առանջնորդ մարդկան ի կեանս՛
 երանելի՛ն բա՛սիլի՛ս . մանղթանօք սո՛
 Ո՛ր ըստ անամարմնամս՛ցն ի՛ մարմնի . քա՛
 ղաք անլարեան լա՛ռաքինութե՛ք ի մանկո՛ւ
 թե՛նէ . ա՛հի՛հէ՛ւս յսօր վե՛րամիոխեան ի յերկ
 նային խորանան՛ երանելի՛ն բա՛սիլի՛ս .
 մանղթանօք :

Շարահան Գրեգորի ԼՃաբանի :

Ո՛ր լուսով շծային բանին զարդարե՛ք բձ
յե՛ր

ցեր զեկեղեցի։ Եւ զխաւանքն անդիտու
թիւ հալածեցեր յոգւոց մարդկան . ով
աւր սուրբ գրիգոր՝ բարեխօս լեր վասն
մեր ան միաժին բանն հօր։

Ար զհամադոյ բնոյթին միասնական
երրորդոյթին . յայտնեցեր եկեղեցւոյ
խոստովանիլ միութիւն . ով։

Ար զփրկական տնօրէնոյթի մարդացե
լն վասն մեր . հետուցեր մի յերկուց
նոր խառնունմն ըսքանչելի . ով աւր։

Եւ արախան Եկեղաշուհ Նալբանդար։

Ճ Եւ արախան Եկեղաշուհ Նալբանդար։
Ով իացան անամարմինքն . տէսանելով .
զերանելի ն նիկոլայոս . ով ի մար
մնի վարս ըստացեալ անհամեմատ մար
մնաւորաց . աղօթիւք սորան միմեզ
հայցեցէք զթողնութիւն մեղաց։
Աւրախացի մոյր սիօն . եւ զարդա
բեա զքո զանազանստդ անձանապէս .
զիման անամարմին բէլի արսոյ յաղ
թեաց մարմնով երանելի ն նիկոլայոս .
աղօթիւ։ Մաղթանօք մեղուցեալքս
հայցեմք ի քէն ամենասուրբ եր
րորդութիւն զիման ներեցես մեղաց
մերոց աղաչանք նիկոլայոսի . աղօթիւք
սորան։

Սըրբուհի մարի ամ. սանփո՛ր ոսկի և
 տանգանա՛կ կտանկարա՛նաց. ո՛ր զի՛
 վերո՛ւստ զհայրն՝ կենաց սարգելեցե՛ր
 քան զցեալ բնութեանս. առնա՛ միշտ բա
 րեխօսեա՛մ. վասն զանութեան մե
 զա՛յ մե՛րց:

Ե արանն և իրի Սարգսպետի:

Ո՛ր համանմա՛ն մեծին եղևցի և յօ՛
 հաննո՛ւ մը՞ կըրտչին. յանապատի բնա՛
 կեցար հրեշտակահա՛ն վարուք ճը՛ղենալ.
 Ի փշաբեր ոստոց ծաղիկ վարդից. զանու
 շահոտութիւնն քի բուրեալ կենաց ի՛
 կեանքս փըրկելոց. ո՛վ երանելի սքեփ
 րեմմա՛մ. առ քն բարեխօսեա՛ վասն
 քո՛յ տօ՛նողացս: Ո՛ր յերկնայի՛ն վը
 տակաց հողոյն արբէ՛ր ըզհոսանքս
 շնորհաց. ո՛րպէս ի վերնատանն դասք
 առաքելոցն ի հրեղէն լեղուացն. զո՛ր
 առաքանպէս մատըռուակեալ ծաւալե
 ցե՛ր ընդ տիեզե՛րս յարբո՛ւմն ոգւոց ծա
 րաւեաց. ո՛վ երա: Ո՛ր նօ՛ծատո՛ւնս իմա
 նալի ծառոյն կենաց ողկոյզն ի քէն սըտ
 ղմբէ՛րեցաւ. ո՛րով կերակրեցե՛ր. և՛ կե
 րակրես միշտ ըզմանկունս ե՛կեղեցւոյ.

դ. 8

անբայու թեանն երկնից դըսիր. և վար
դապետ հին և նոր կտակարանաց. ով
սուրբ եփր: Եկայք լուսաւորեալք
մանկունք առաքաւտի. աշակերտեալք
սովաւ բանին ճշմարտութեան. ցըն
ծութեամբ կատարեսցուք ըզյիշատակ
վարդապետին և կեղեցւոյ. որ զըն
թացս իւր կատարեալ այսօր վերադիմե
ցաւ յաճակէրտ խորանսն՝ ի յանդրան
կաց հոգւոցըն դանս. վասն մեր առ
տեմամբ միշտ բարեխօսել տալ ըզ
քաւութիւն յանցանաց:

Գոհութեամբ փառատրեսցուք ըզքեզ
քրիստոս փառաց թագաւոր. որ ընտ
րեցեր նժային քո օրինաց քարոզ ըզ
սուրբն եփրեմ. որ զհաւատացեալ ար
ծաթ բանին ի քէն՝ արկ ի սեղանաւորս
յոգին սրդոց մարդկան մանթանօք սո
րամամբ անթանաւորեալ ըզմեզ փայ
ռաւորել անրբ զերրորդութիւնդ
յաւիտեանս ամէն:

Շարահան Սրբոյ Եւստորիոսի Կաթնայ:

ԲԷ Ո՛ր ըզհուր սիրոյ քոյ քրիստոս բոր
բոքեցեր յոգին սրդաւոց. որով վա
ռեալ

Բեա՛ւ ի մաստուծեանմբ Երանելի՛ն
 Ե՛ւստուանիոս. ընծայեաց զանձն ողջա
 կէզ քե՞զ կամաւոր. բարեխօսութե՛ք
 սորա շնորհեա՛ մեզ տօնողացս ը՛ղբաւ
 ութիւն: Ո՛ր զարքայութեան քոյ քրիս
 տոս տաքանծեցեր ըզյոյս յաշխարհի. ո՛ր
 ընամ տենչացեա՛ւ փափագեաց հողւո՛վ
 Երանելի՛ն օքսէ՛նտիոս. ըզբաժանիս ա
 րեան արբեա՛ւ ուրանսութեամբ ընդ
 քեզ մըկըրտելով. բարեխօսու:

Ո՛ր ըզլոյս փառաց քոյ քա՛ ծանալեցեր
 ընդ տիե՛ղերս. ո՛րով զլապտե՛ր հաւ
 անոյ լուցեալ՝ Երանելի՛ն Եւզի՛նոս.
 հետեւեաց լուսաշաւիզ քեզ ի յերկինս
 անբեամբ մահու. բարե: Ո՛ր զնըշան
 խաչի քոյ քա՛ Ետուր մեզ զէ՛ն յալծու
 թեան. ո՛րով զի՛նեա՛ւ ընդդէմ մահու
 Երանելի՛ն սո՛ւրբն ո՛վրեստէս. բոցակէզ
 պատարագաւ քեզ խաճակցեցաւ. բա:
 Ո՛ր ըզբան կե՛նաց քոյ քա՛ սերմանեցեր
 յերկիր բանաւոր. զոր ընկալեա՛ւ սլա
 ղաբերեաց յիսբեան՝ Երանելի՛ն մա՛ր
 դարիոս. ի մարմնի անմարմնաբար չար
 չարելով սլաակեցաւ. բարե:

Շարախան Եւթոյ Բէտրուոյն :

դէ Լ՝յսօ՝"՝ ր ընդ անմարմնոցն դասակ
ցեալ պահէ՛ եկեղեցի. տօնելով ըզյի
շատակ բիւրաւոր վճկայիցն. որք ըն
թացան ի վերինն երուսագէմ. փա
ռաւելո՞ժ վ զթագաւորը՞ք քրիստոն :

Լ՝յսօ՝"՝ ր բանաւոր ողջակիզաց գա
ւանց բիւրաւորաց ի վերայ կայծականց.
բորբոքեալ բոցոյն զերից մանկանցն եր
գէի՞ն զօրհնութիւն. փառաւորե.

Լ՝յսօ՝"՝ ր կամաւոր քեզ պատարագ
դախնձիւն ընծայեցին. ի վերայ ո՞րբու
թեան սեղանոյ. և ընկալան ըզպըսակա
անապականս. փառաւ : Լ՝յսօ՝"՝ ր ըն
ծայէ՛ եկեղեցի՛ զմախնկո՛ւնս առանգա
տի՛ երկնաւոր փեսային. որք ընդ հրէշ
տակս երգակցեալք ցընծութեամբ փա
ռաւ : Լ՝յսօ՝"՝ ր ժողովեալ հաւանա
ցեալըս սո՛ւրբ երրորդութեանդ ի տա
ճա՛րի ճըգնութե վճկայիցրս խընդրե
լով զժողովի՞նս յանցանաց. փառա
ւորելո՞ժ վ զթագաւ :

Շարախան Սրեփանոսի Ունեցուոյն :

դճ Յ ընծայ այսօ՛՛՛ ր սո՛ւրբ եկեղեցի. յի՛

շատուկա՛ւ՝ և սրբոյց վճկայիցն. ո՛րք արի
 անքան մարտեան ընդդէ՛մ բըճնուեալ
 չարին. կատարեալք անեմ՛մք վասն
 նուանն տէ՛ն: Արքայն ստեփաննոսի՛ն
 մեծ նահատակին. այսօր նըմանեալ՝ և
 նախաՎճկային. զանուանակրո՛ւթիւնն
 յինքեան բերեալ՝ և զհանդէս մար
 տին. սընակեցա՛ն և նըմանեալ նըմին:
 Եւ իցտասանց և չորի՛նց ընտրեալց ի տը
 նահատակեալ՝ և քի փորձ տանջանաց՝ և
 ընկալան ի քրիստոսէ՛ն զյաղթանակ
 մարտին. պարգևեալ նոցա՛ն զանվախ
 ճան ըղկեանս: Այդթանօք հայց
 մա՛նմք սո՛ւրբ ստեփաննոսեանց. ընկալ
 տէ՛ր զանգաւնն մեզ. պարգևե՛լով
 ըղթողութիւ՛ն մերոյ յանցանաց.
 բարեբա՛ր փրկի՛նչ պարգևաց տըւօղ:

Ամրտիրոս և վրկոյ քրիստոսի սուրբ

ԴԷ

ստեփաննոս. ո՛ր ըզարշարանն յանձն
 առեր. և երկնայի՛ն դասուցն եղեր
 դասակից. անգեա՛ն զանտուած չնորհէ
 մեզ ըղկեանս անվախճան:
 Ի՛ստ անուան քոյ եղեր սընակ եկեղե
 ցոյ. և հետե՛օղ լուսազարդ ճանապարհ
 հին

հին. և յորդորի՝ չ գլխաւոր ընտրելոյն
 ընդ քեզ սըրբոց. անաչեան զանապու:
 Յ՝ ընծոլթիւն եկեղեցւոյ ընտրեցաւ ի
 հոգւոյն. և լուսաւորեցեր զորդիս թոր
 գոմայ սյոսօր բերկրի՝ ն հաւանտացեալք.
 և տօնէն ըզճրդենոլթեան քոյ զհանդէս.
 անաչեան զանապուած. շնոր

Հարաւան Սեռանի ( ) Եկեղեցւոյ:

դճ

Ո՛ր յառանջագոյն յօրէնս՝ յօրինակ մի՛
 ածնի քոյ հայր երկնաւոր ծր. ետողր
 զօրոլթիւն ի յիւզ սըբբուլթեան յօ՛
 ծոլմն օծելո՞ւմ. հեղ և յիւզ յայն
 գերկնային քո զշնորհս: Ո՛ր խոնարհե՛
 ցաւ ի մեղ. իւղ թափեալանուն օծեալդ
 աստուծո՛ւ. խառնելով զանծուլթիդ
 օծեալ ըզմարդկային առե՛ր բընու
 թի՞ւմ. հեղ և յիւզ:

Ո՛ր ի վերնատունն սուրբ իջանելով
 յառաքեալն օծոլմն օծելո՛ւմ. և օծ
 մամբս այսոլ վերաստեղծե՛ր նոքօք զհո
 ղեղէնս որդիս աստուծո՞ւմ. հեղ:

Ո՛ր զանդամեալ սովաւ. ի հանդերձր
 լուսափայլ և գեղապայծա՛ւ ծռս. զհանրս
 նացեալ եկեղեցի քո սո՞ւմ. ման
 կունըք

559

Կո՛ւնըք սորա՛ն ընդ հրէշտա՛կս օ՛րհնէն
սուրբ զերրորդու՛թիւնդ։

Ս՛եղեդի Ս՛եռահի. ՚ի վերայ նորածնելոցն ։
Այր անե՛նանկա՛ւ. որ անաքե՛ցե՛ր զմի՛
անձին ո՛րդիդ. ի փը՛րկու՛թիւն մա՛րդ
կամ՝^{առ}ն. հե՛ղե՛ր և՛ զհոգւո՛յդ սրա՛ր
դէս. հե՛ղ զորդէ՛դ բու՛թեան քոյ ըզ
շնորհս յի՛ւղըս յայս. քեզ՝ նը՛ւիրեա՛մք
Ո՛րդի՛ն անտու՛ծո՛յ. իւղ Թա՛փեա՛լ ան
նո՛ւն. օ՛ծեա՛լ քան զընկե՛րս ուրախու
թեան իւղո՛մք՝ Վ. զօ՛ր հեղե՛ր ի դա՛սս
անաքե՛լոցն. հե՛ղ զորդէ՛դ բու՛։
Հոգի՛դ ճը՛շմարիտ. օ՛ծո՛ւմն օ՛ծե՛լոց.
որ և՛ ծընանիս օ՛ծմամբս այսո՛ւ ըզմե՛մ
ի՛^{առ}զ անտու՛ծո՛յ շնորհի՛ւ. հե՛ղ զո՛ր
Ե՛րրեա՛կ մի՛ո՛ւթիւն. մի՛ անտու՛ծո՛ւ
թիւն. քեզ վերա՛գոչեմք՝ ընդ սե՛րօ
բա՛նըն սո՛մք՝^{առ}ւրբ սո՛ւրբ սո՛ւրբ. սը՛ր
բեա՛ զը՛ծայս խո՛րհըրդո՛յ. ի՛ վե՛րանե
լոցըն սո՛վա՛ւ երգե՛լ յանէ՛ծ. քեզ փա՛^{առ}ւս։

Շարահան Կանդերի Յորժամ Ղփեհու։

Խո՛րհուրդ խորին. անհաս անընկիղըն. ԴՃ
որ

որ զանդարեցեր զվէր ին պէտուծի՝ ծղ.
 ի յառագանստ անմատոյց լուսո՝ ին. գէ
 րասրնն՝ փառօք զգանսրս հրեղինաց:

Ինչառահրաշ զօրո լծք՝ ստեղծեր զա
 դամ պատկէր տիրակա՝ ծն. և նազելի
 փառօք զգետաաւորեցե՝ ին. ի դրախտն
 անդէնի տեղի բերկրանաց:

Չարչարանօք քոյ սուրբ միածնիդ նորո
 գեցան արարանք ամենա՝ ծյն. և վերջս
 տին մարդն անմահացա՝ ին. զանդա
 րեալ ի զգետ անկողնպտելի:

Ինչընեածին բնօրակ հրահոսան. որ
 հեղա՝ յառաքեալսն ի սբ վերնատա՝ ծնն.
 հեղ և ի մեզ հոգիդ սբ ասաղա՝ ին. ծ
 ընդ պատմունչանին զքո զիմանտուծի:
 Տան քիւմ վայելէ սրբութի. որ ըզ
 գեցան ըզվայելութի ծնն. սրբութի
 փառայ ընդ մեջ քո ածեա՝ ին. սկստ
 եա ըզմէջս մեր ճշմարտութեամբ:

Որ զարարչագործ բազուկա քո տարա
 ծեցեր ընդ դեմ անտեղա՝ ծյ. հաստա
 տեան զբազուկս մերկարողութեա՝ ին. մբ
 համբարձմամբ ձեռաց առ քեզ միջնոր
 գիլ: Ի իւսմամբ թաղ ի գլուխ՝ պա
 տեսցես ըզմիտս և ըզգոյարա՝ ծն. խաչա
 նիշ

նիշ ուրարամբ ըստ ահարօնի՝ ԿԻՄ. ծանդ
կեան յոսկեթեւի զարդ խորանի:
Բամից բոլորից՝ տիրապէս նա՛ պետա
կա՛ ծն. նախորտապատ սիրով զմեզ
զգեստանորեցե՝ ԿԻՄ Բ. քովմ տք խորհր
դոյդ լինիլ սպանաւոր:

Եւրպիան Խընկաթիւնեան Պատար:

Յայս յարկն ուիրանաց ուխտի նըն դէ
տաճարի. Ժողովեալքս անտանօր ի խոր
հուրդ սրնշտման պաղատանաց յառաջա
կայ սք՝ պատարագիս. խընկօք անուշիւք
խորմք անեալ պարեմք ի վերնայարկ
սրահն խորանիս. ուղղութք ընկալ զա
ղօթս մեր ո՛րպէս բուրումն անուշահոտ
խընկոց տաշխից և կինամոնաց. և ըզ
մատուցօղորս պահեա սք՛ բութք. միշտ
և հաննապաղ քեզ սպանաւորել. բարե
խօսութք մօր քոյ և կուսի. ընկալ զա
ղաչանս քոց պանշտօնից:

Ար գերադոյն քանդերկիւնըս պայծառա
յո՛ւցեր սք՛ զեկեղեցի՛ արեամբ քով քս՝
և ըստ երկնայնոցն կարգեցեր ի սմն
զդանս առաքելոյ և մարգարէից սք՛ վար
դապետաց. այսօր Ժողովեալ զանք քա

հանայից սանկաւագաց դժպրաց և կղե
րիկոսաց. խոնկ մատուցանեմք առաջի
քոյ տէր յօրինակ ըստ հընդմըն զաբա
րիաց. ընկալ առ իմէնջ ըզխընկանուէր
մաղթանս. որպէս զպատարագն աբիլի
զնյի և զաբրահամու. բարեխօսութիւն
վերին քոյ զօրաց. միշտ անշարժ պա
հեա զանթոհ հայկազնեայ: Խընդալոյժ
դուստրը լուսոյ մայր սբ կանթոհղիկէ
մանկամբք քով սիօն. զարդարեալ
պըճնեաց հարսըն պանծալի երկնանջ
մաշ լուսանքեմ խորան. զի օծեալն ան
էնն ի յէէն անծախապէս ի քեզ միշտ
պատարագի. հօր ի հաշտութի մեզ ի
քանութիւն բաշխէ զմարմին և զարիւն
իւր սո՛ւրբ. մասն իւր կատարմանս սբ տնօ
րէնութեն շնորհել զթողութիւն կան
գնողի տաճարին:

Շարագան եօնանց Խորատաճարոյն:

բժ Յանուրս վերջին ժամանակի շինեոյց
իւր տուն զեկեղեցի. հօրն գըթած եր
կնակորի իմաստութի բան և ո՛րդի. ետ
ըզմարմին իւր ի զենլի զգինի անեմնն ի
խանութի սըմին հրաշից ներդո՛րծողի
առաջ

Թուրք օրհնութի յամենայնի։ Ո՛ր և զժա
 ռայս իւր անաբեայ՝ ի խանեն լիսըն հրաւի
 բեայ։ զքաղցեալս ի հաց մարմնոյ կո՛
 չեայ՝ զգինի անեանն եւ ծարաւեայ՝
 յայս կոչմանէս ապըստամբեայ։ ազգ
 հիւսիսոյ հայաստանեայց։ ախիւն որ ըզ
 հրաշս զայս ներդո՛րծեայ մեզ նորագոյն
 յոյս հաստատեայ։ Հանատարիմ և ի՛
 մաստուն՝ գրիգորիոս անուն անթո՛ւն։
 նըման խաչի մահուամբ որդւոյն՝ չարչա
 րանօք իւր սո՛ւրբ մարմնոյն։ զազգւո
 հայոց կոչեայ ինոյն՝ զգանս և զհարու
 ածսեա խըստագոյն։ միայն բանին հօր
 իմաստնոյ՝ տուր օրհնութիւն զօրը՛ք հրա
 բո՛ւն։ ( )Ճեալ մերոյ հայրապետին՝
 գրիգորիոս լուսաւորչին։ զեհնդիկ պա
 արիարգին՝ ի կէտարիայ հայք անա
 ջին։ մեզ մարգարիտ բերին անգին՝
 զնըշխար օրոյ կարապետին։ ախիւմ
 հրաշից ներգործողին՝ ամբ օրհնու
 թիւն անգ հողածին։
 Եւ ման աւուրըն փրկեալն՝ ի գալ փրկե
 չին ի յորդանան։ նոյն անհետեակն արե
 գակն՝ ծագեալ յաշխարհս հայաստան։
 դրո՛ւնք դժոխոց խորանկեցան՝ որք
 յինն

յինն տկնեանն տեղիս անկան՝. հոյ՛լք ըն
 դիւաց հանձնեցան՝ հրեշտակք ընդ մեզ
 դասակցեցան։ Ի՛նչեւն անեալ լուսաւ
 որչին՝ զնը՛շխար սրբբոյ կանաւտին։
 շուրջ սրբընտպեալ զկողմն աշխարհին՝
 շնորհօք աջոյ զբանն օծողին՝. անտ թը՛շ
 նամիք մի զօրասցին՝ մի հերձուածոց ա-
 ղանդք բուսցին՝. յե՛րկնից գայք ձայն
 անային թէ հայցուածք քն կատարես
 ցին։ Սուրբ երջանիկ երկնահասնդէս
 ճրգնօղ անտօն և կրօնիդէս ի՛ հողանիւ թ-
 ծընեալ զանմէս՝ գերանցանցեալք ի բնու
 թենէս. զձեզ սարգեւեանց ոք զնոնդէս
 մեզ երկնային հրեշտակք յե՛րկրէս. ի՛ն
 ղըշտալից մարմնոյ ախտէս փանտեցէք
 ի խօցմանէս։ Ի՛միջերկրէ տանէն՝ յու
 նաց հօյ՛սց՝ տուեալ պարդեք փառաց.
 վարժիչ կանգաց կրօնաւորաց՝ հարք մի
 անձանց ճրգնաւորաց. ծաղիկք բուսոյ
 բանաւորաց՝ բըժըշկական դէղք հիւ
 անդաց. ի՛ դիւանեան յայտոց շնորաց՝ զմեզ
 փը՛րկեցէք ի փորձանաց։ Ե՛րն լուսոյ հօր
 միածնի՛ ճըշմարտութե՛ն քարոզի. սար
 թեւալեանն գրիգորի՛ սարգեւեցայք
 գանձ կենդանի. նոյն և՛ նըշխարն հոգե
 լի անթա

լի անթանգ ինեայոք վըկայի. ո՛րով մար-
 մնոյս վէրք ողջացին. յանցանք հոգւոց
 մե՛ր բաւեացին: Եւ թէն անտեղեան երկ
 նից կամարք՝ անութէն կամարաւք.
 ճըգնողք մարմնով խոտաճարակք մա-
 քուրք հոգւով լուսոյ տաճարք. եկեղե-
 ցւոյ բարձրաշտարակք՝ տանն հայոց ա-
 մուր պատուարք. զձե՛զ ազնեմք ճը-
 գողք սք հարք՝ լինիլ անձանց մե՛ր բա-
 րերարք: Բանեալ զօրացն պարսկական՝
 մարտիւ ընդ զօրն հայաստան՝ դուք
 մաղթեցէք աղերս հայցմամբ՝ աղաչելով
 զանձն բան. վասն յօհաննու ձայնի գոչ
 ման՝ կարանպետին սրբոյ հայցման. սա-
 հէլ զե՛րկիրս այս անսասան՝ զտեղի ան-
 բեանըդ ձե՛ր հեղման: Կանչեմք առ ձեզ
 սք նահատակք՝ հողանիւթեայ մարմնով
 հրեշտակք. մարտիրոսք սո՛ւրբ և վըկայք.
 որք՝ սրոյ մահուամբ կատարեցայք. յոր
 դոր ասոյն ձեր յիշատակ. անեան սրբոյ
 հեղման վըտակ. ա՛ռ Թը՛ լիցի սո՛ւրբ պա-
 տարանգ պահէլ ըզմեզ միշտ անվըտանկ:

Շարահան Սբէոյ Սոսիստանց :

բժ

Ստուգուեալ թիւերէն կանգնաւ . հարցանելով ըզմարդարէն . ովքէրք ի լեւոռն ան . կա՛մ ով կացցէ ի տեղով ջըն սըր բուլթէ : Ի՛հա տեսաք ըզսոսկանէտ . լեւոռն դիտանկ և բնակարան . վեկայ իցն ո՛րոց առեալ զո՛ղմուհի յանտու ծոյ՛ փըրկէն իւրեանց : Սբ բարձին ըզխաչս իւրեանց . խաչեցելոյն խաչակցեցան . դիմելով յօժարուլթէ՛ ա՛ն սատակիչն ո՛րպէս զգառինս ի մէջ դայլոց : Եւոյն և զիւնքն իսկ տեսանեմք . պրոբատիկէ՛ աւազանին . յորոս դնին բազմութիւնք ախտաժեւանց . ա՛կն ո՛ւն ներով վերըստին ջո՛ւրցն յո՛ւղման : Իստանօր նորոգեցաւ մեզ աւազանն սեւելովմայ . ի բանալ զանջըս սըրտից . ա՛ն ի մերթէլ զանխտս հոգւոց և մարմնոց :

Շարահան Սահանայ Գողթնացոյն :

բժ

Օմրմանալի՛ և ի նձ քան ըզերգս երաժըշտականամայ ձայնս . ողբումն մամից քոց հընչը՛մունք . ովքերանելի տէմմըլ վահան՝ ընտրեամմլ յամի տո՛ւ

567

տո՞՞հա՞յ. Լճոյ. Լճաւե՛ւ Լ յորդորէ՛ն այս
 ըզհո՛ գւոյս ը մա՛հ սնենս. յօրինե՛ւ Լ
 քեզ երգս ոչ ը զըզնականս. այլ հոգե՛
 ոյս և ուրախարարս. յորդորականս և
 ներբո՛հ զեանս. ո՞վ երանելի տէ՛մս ը ը
 վահան. ծառամս՝ քրիմս տո՛հա՞յ սիւ:
 (Վարհո՛ւրեցուցանե՛ւ քո ճըգնուԹի դ
 ըզմա՛րմընոյս բընո՛հ ԼԹիւն. Ի՞նչ
 դոճճմամ. Ի՞նչ անանե՛լ գըտա՛ր. ո՞վ ե
 րանելի տէ՛մս ը ը վահան՝ սիւրսմ՛դ
 քրիմս տո՛հա՞յ սիւ:

Լճաւա՛քնո՞ցն ըզգաստքն. ստեղծի՛չ
 բանք սնոտեանցն ի պատը՛ր ո՞ւր ԼԹի. Ի՞նչ
 քոճճմամ. Ի՞նչ սիւրայնոյ տ՛ծաբեալ և
 ոգե՛հա՞յ. ո՞վ երանելի տէ՛մս ը ը վա
 հան. ընտրեամս՝ Եսմ՛զա՛հա՞յ տաց:
 Ո՛րպէ՛ս ըզբա՛ջ նահատակ պատրան
 տեալ ի պատե՛հ ընդմ. Կանա՛թեցե՛ւ ը
 զընԹայըս քո աբիա՛բա՛ր յազգայըն
 հարա՛ւայնոյ. դասա՛նորեալ ընդան
 մարմընա՛հ Կանան. ո՞վ երանելի տէ՛մս ը
 վահան. գողԹնեանցն իս՛շխե՛հա՞յ ցող:

Երանելի Լճաւե՛ւ դոճնեցոյն:

Լճեալ տ՛ծայի՛ն շնորհիւ երանելի՛ս ԲԷ
 ճըգ

ՃՐԳԿԱԼՈՐ ԽԵՐՐԴ ԴԱԼԻԹ, Լ՝ անս՝ լն
քաջնԼԹեանն քո ել յե՛րկինս. յո՛ւրա
խուԹի՛ւն հրեշտակաց. և ընդ անշխարհս
ամենայն յընձնԼԹի մարդկանն:

Ստանցար քեզ անունն քաջուԹե յասպա՛
րիսի՝ ճՐԳԿԱԼՈՐԻ՝ ով ԽԵՐՐԴ ԴԱԼԻԹ.
յանԼԹեցե՛ր Թը շնամեղին խաչի՛ւնն քրիս
տոսի. և ըցնեցե՛ր ուրախուԹե՛ք ըզ տիե՛
ղերս ամենայն. և աղօԹի՛ւք ան անձե՛
ղե՛ր մեզ զօրավիճ: Ա՛տուր ըզ մար
մինդ ընդ հոգւոյ քո՛ւմ փրկեանս. և
խաչի՛ւ և արեամբ գնեցե՛ր զարքայո՛ւ
Թիւն. առե՛ր իշխանուԹիւնն քան իս
տուԹե՛ անղաճա՛ զանձ. զի փրկեցե՛
քզ մեզ ի հանձնայի՛ն կործանմանէն:

Շարահան Սիրահան և Յողիպայ:

Ը Եւ Յանմատոց բարեաց քաղցր շնուանիդ
վերաբո՛ւսեալ ծաղի՛ւկ հա՛ւատոյ.
դեզ վայե՛լ չուԹեանն. զարդ եկեղեցւոյ՝
պըտղա՛բե՛րեալ ըզ քեզ ով սքա՛նկ
կոս. տընկողին ըզ քեզ քրի՛ստոսի բա
բե՛խօսեա՛ն վասն անձանց մե՛րոց:

Ա՛տա՛ն անօր մօ՛ր բարեպաշտի ո՛րդի. և
երկնա՛ւոր հանդի՛սադրի՛ն անհատա՛կ.
քաջ ըսպանա՛ղէն. զի ջնուորեա՛լ հո
գւո՛վ

դւո՞ղ տրդայ դորն՝ մարմնով. մարտընդ
անօրէնսն եդեալ պըսակեցար ո՞վ սո՞ւրբ
կիրանոս. տընկողին ըզքե՞ղ:

Յօղ քաղցրո՛ւթե ծաւալեցա՛ւ յանդառ
տանը՝ ս ձե՛ր. յորժամ պատուանկան
արիւնը քդ ձե՛ր հեղան յերկրի՛. երկնայ
իջքն ուրախացան ըզձեղ յի՛նքեանս
ընդ ունելով. մայր որդւով բերկրեալ
ով սք՞ յո՛ւղիտա՛. ստեղծողին ըզձե՞ղ
բրի՛ ստոսի բարեխօսեցէ՞ք վասն ա՛ն
ձանց մե:

II անդա՛գոյն վա՛ռեալ ծաղիկ ին՛որա
տունի բուրանտանի. լուսաղարդեալ
երևեցար ո՞վ երանեա՞ւ սո՛ւրբ կիրա՛
նոս. վասըն մեր բարեխօսեա՛ք ի՞ն
փըրկչի՛ն մերոյ: Ըղանի՛ քաղցրաբար
բառ հեղաբանեալ ըզտր՛ յի՛ սուս. վը
տակահոս անեամբ նե՛րկեալ. ոսկեբող
բո՞ջ դեռաբո՛ւսիկ. վասն:

Բաբո՛ւնուոյ վա՛րդապետին համե՛ղողկոյզ
արեամբ ձը՛մէալ. պըսակեցար իբրի՛ս
տոսէ ընդ երջանի՞ մարտիրոսացն. վե՛
մեր: Դո՛ւ պարծանք սո՛ւրբ հա՛ւատոյ.
լուսոյ պըսակ ե՛կեղե՞ցուոյ. մայր որդւով
բերկրեալ այսօր ո՞վ երանեա՞ւ սք՛ յո՛ւ
ղիտա՛.

դիտայ. վասն մեր բարեխօսեցէք քեզ
փրկչին մերոյ:

Եւրախան Սինասայ Եւրոգլէեայ Է
Գրաբոսի:

բկ Ս՝ զյիշատակ վրկային՝ սըբբոյն մեծին
մինասայ. Եւրոգլէեայ գրաբոսի յու
սո՛վ եկայք տօնեսցուք: Ս՝ վ սո՛ւրբ վը
կայ քիքա՛ղցրաբարբա՛ւրդմինան. անրա՛
գահաս օգնական յուսո՛վ ըզքե՛զ խընդ
բողացս: Ս՝ տա՛ճարի հանգըստեան.
սըբբոյն մեծին մինասայ. եկայք հաւա՛
տացեալք յո՛ւսո՛վ երկընդայնդեսցուք:

Եւրախան Սինոյ Ոսկեանց:

գձ Ս՝ ըբ ամբօանաւորեցայք կո՛չիլ յա՛շա
կերտո՛ւթիւն առաքելոյն Թա՛ղէ՞օսի.
Ե՛ւ Խ՛ծային հրո՛վ մաքրո՛ւթե՛ ոսկի՛ փոր
ձեա՛լ գըտայք ի բնականրանըս հրե՛շ
տակայ. ո՛վ երանելի սք՛ ոսկեամս՛նք.
բարեխօսեցէք առ Խ՛ր մաքրե՛լ ըզմե՛զ
ի մե՛ղաց մերոց: Ս՝ ըբ ամհրա՛թե՛ շտ
դաւանո՛ւթք քարողեցիք ըզքս ի գրո՛ւ
նըս Թա՛գո՛ւհայն. մըկընտե՛լ ըզքս
ըզքսնան հաստակոն՝ ի յակո՛ւնս եփրա
տայ.

տայ. Ի ծանդկանդա՛րդ վայելե՛լ թիւնո.
 ո՛վ ե՛րանելի: Ո՛րք անսպարտելի մնացի՛ք
 ի հրասու՛րանաց որդւոյ թագա՛ւորին.
 չարչա՛րեալ ը՛ք վասն քրիստո՛սի. անա
 դապե՛ս խողխողեցայ. քարտա՛րագ ընդ
 ունելի ո՛վ ե՛րանելի սո՛ւրբ:

Շարահան Սրբոյ Առաքելոց:

Ա՛ղանէ՛մք ըզքեզ նո՛ր՝ բարեխօսութե՛ք ահ
 սըրբոց անողովմանց. ո՛րք նա՛հատակե
 ցան ի ճակատամարտ պատե՛րագմի. յանդ
 թողք գլուտն ընդ դէմ թըշմա՛ւոյն. բա
 րեխօսո՛ւթե՛ք սոցա քրիստո՛ս խընայեա՛
 ի մեզ: Ո՛րք անի՛ն ըզսպառազի՛նութե՛
 ըզրահըս հաւատոյ սըրտից իւրեանց.
 և ընկալան ի գլուխ զսանաւարտ փըր
 կո՛ւթե՛ք ըզնըշան խաչին. սո՛ւտե՛ք ընդ
 մէջածեալ ըզճըշմարի՛տ սո՛ւրբ հո
 գին. բարեխօսո՛ւթեամք:

Ո՛րք մաքրեցի՛ն զանձի՛նս իւրեանց տա՛
 ճար անուանըդ քո՛ւմ սըրբոյ. և՛
 բո՛ւրեցի՛ն հո՛տ անո՛ւշո՛ւթե՛ք զա՛
 ղօ թա իւրեանց. ի տեղե՛ր հեղ
 ման սք՛արեանն իւրեանց՝
 բարեխօսո՛ւթե՛ք:

Շարու

Դի Երիտցեան^Ն Լք ան^Ն Հանկառանիսն .
 քաջո՛ւթեանմբ առնո՛ւլ ըզվրե՛ծ խաբե՛
 ութեան . հանձաօրե՛մ^Ն Լք ի հանող
 ցո՛ւմը՛ն դաւանանցն . զանբա՛րրշտանցն ան
 դարադան ջանփըմա՛մբ . զօրա՛կանք
 յաղթօղք . պըսանկեա՛մ^Ն Լք ի քրիստո՛
 սէ : Փոխանակեան^Ն Լք զո՛ւնայնո՛ւ
 թիւնս . լնդ ճըշմարիտ յո՛ւսոյ անմա՛
 հո՛ւթեանն . փափա՛գանա՛մ^Ն ց ձերոյ
 առի՛ք ըզկատա՛րո՛ւմն . մաքրիլ արեամբ
 յաղտոյ մեղանց տըղմոյ՛ . զօրա՛կանք :
 Հայցեցե՛մ^Ն ք զխա՛ղաղութիւն . ճըշ
 մարիտ վըկայք սըրբոյ երօրդո՛ւ
 թեանն . նեղելո՛մ^Ն ց յանօրինաց բըռ
 նո՛ւթեանէ . զի ցընծասցո՛ւք յաղթանա
 կա՛ւ մարտի՛ ձերոյ՛ . նահա՛տանք ար
 գոյք . պըսանկե :

Դի Նորահրան պըսակա՛ւո՛ր և զօրագլուխ
 տաքինեանց . վառեցար զինու՛ հոգւոյն .
 արիաբար ընդ դէմ մահո՛ւ . վարդան
 քաջ նահատակ . որ վանեցե՛ր ըզթըշա
 մին . վարդագոյն անբեամբըդ քո՛վ պը
 սանկեցեր զեկեղեցի : Երկնաւո՛ր թա
 գանսրին՝ զինու՛ յաղթեալ պատերազմին .
 խոհա՛

խոհական Բմայտութի խոհեմացեալ
 անձառապէս. խորեւն խորհրդական՝ և
 ծանուցեալ անուն բարի. խաչելոյն վը
 կոյ եղեալ՝ հեղմամբ արեան պըսակեցաւ:
 Բէնական լուսով լըցեալ՝ արիացեալն
 քաջն արտակ. Թաթաւեալ Բկարմրու
 Թիւն բոսորայի՛ն բըղխալ աղբիւրն.
 զփըրկականն ըմպեալ զբաժակ՝ և մը
 կըրտեալ արեամբն իւրով. դասակցեալ
 ընդ անմարմնոյն՝ երրորդութեանն եր
 գել ըզփառս: Սըբբափայլ զգեստութե
 պըճնեալ ի յերկնաւոր հանգիսադրին.
 երրորդութեամբն զօրացեալ վանեալ
 զամուրքս բանսարկուի. հըմայեակ հօր
 ընծայեալ՝ որդւոյ գովով չարչարակից.
 հոգւովն յաղթեալ պատերազմին՝ և չա
 բասէր Թագաւորին: Նական բարւոյն
 դիտմամբ ընդդէմ մեղայրն վառեցաւ.
 տարազնայ ելիւք յերկինս. պարակ
 ցեալ ընդ անմարմնոյն. տաճատ զարմա
 նայի տաճար եղեալ երրորդութեանն.
 տէրունեան սուրբ խորհրդոյն տուն և
 տեղի արժանացեալ: Ստացեալ ըզհաւ
 ատոյ վահան յուսոյն զրահիւք ծած
 կեալ. զփըրկականն սաղաւարտ ի գլուխ
 եղեալ

Եղեալ զնրշան խաչին՝ Վահան Վեհ Ե
 րևեալ նոր մանկուն [Թ] Ե նահատակեալ
 խաչելոյն վրկայ եղեալ պրսակեցաւ ա
 րեամբն իւրով : Ե՞հոտանոյ ողջակի
 զեալ մատուցանէր զինքն նուէր . բա
 նաւոր պատմրագաւ ընծայելով հօր ի
 յերկինս . անէն ջանկալի արդարուն
 [Թ] Ե ճոխացեալ . իմաստութեամբ
 պայծառացեալ յեօթնարփեան շնոր
 հաց հոգւոյն : Ե՞րկոքն Լմբ հարա
 զանօք ընտրելագոյն նահատակօք . յա
 ռաջեալ յամե՛նեցունց՝ գլուխ և աւարա
 մարտիրոսաց . նախաշաւիղ գոլով բա
 րեաց՝ յառաջագէմն գարեգին . ըն
 կալեալ ըզբրաբիոնն՝ յաղթանակ նա
 հատակացն : Բամկական խումբ հաղա
 րաց՝ և երեսնից [Թ] Ե ընդ վեցից . որք
 ընդ նոսին նահատակեալք արիաբար
 պատերազմաւ . և հեղին զարիւնս իւ
 րեանց՝ ի նորոգումն եկեղեցւոյ . ընդ
 նոսին պըսակելով ի յերկնաւոր հան
 դիսագրէն : Ե՞հոհութեամբ փառատ
 րով [Թ] Ե երրորդութեանը դնւագէմք .
 բազմութեամբ պրսակելոյս ըզմեօք մա
 ծեալ առաքինեացս . եկեղեցիք հայաս
 տանե

տանեայց՝ պայծառանալէս զարդարեցան .
ո՛ւնեւոյլ միշտ բանբխօս՝ ըզճճգնուծիւն
մարտի սոյա :

Աստուծոյ Արեւոյ ( ) Կոնդէանց ( ) Եւ
Կոնդէան :

ԴՃ

՝ Եր յառաջնագոյն սահմանեցեր ըզ
փրկուծիւն հայաստանեայց .
Հնորհէլով մեզ հրաւիրակ՝ զե
րանելին ըզսուրբ գրիգոր . օրհնեմք
ըզքեզ ընդ զօրս անմարմնա կանանցն՝
հայր ամենակալ : Ա՛ր հորին դաւանող
Թեամբն խաչակից քեզ ընտրեցեր ըզ
դատու քահանայիցն . Հնորհաբաշխ օ՛
ծուծի՛ կարգեալ հովիւս և՛ վարդա
պետս . դռնէմք ըզքեզ ընդ զօրս անմար
մնա կանանցն՝ որդի՛դ միա՛ծին :

Ա՛ր մաքրուծեամբ՝ աւանդանին և՛ փրկա
կան հաղորդուծեամբ . ըզ զինուո՛
րեալսն անուանըդ քոյ՝ պայծառանցեալ
արեամբն իւրեանց՝ յաղթօղ մարտիւ
պըսակեցեր . բարեբանեմք ըզքեզ
ընդ զօրս անմարմնա կանանցն՝ հոգի՛դ
ճըշմարիտ :

( ) Երհնեմք ըզքե՛հ զՀնորհատու բա
րեանց

բեանց ո՞ր ընտրեցե՞նք ըստ իմանիւն ըզհրա-
ւի բեանսն ի սկզբ բանէ՛ք փառայ. բոց հա-
ղորդս. խընայեա՛ւ ի մե՛ն՝ զմաղխանօք սո-
ցա: Սահակայ և յովսէփայ՝ յ սուրբ
հայրապետացն. զԷփրեմէ՛ն՝ սուրբ վաթ-
գապետըն հրամանաւ լուսաւորել զարեւ-
ակայն քաջ ըստ փառանքնն. խընայ-
եա՛ւ ի մե՛ն՝ զմա: Ո՞ր ըզմերկացեալ՝ լըն
յանձառ լուսոյն. ըզսեւացեալ՝ լսն ի
գոյն այծեանց. սրտէն լով ի սուրբ հօ-
տէն ընտրեալ ըզբո՛յսըն հաւաքեցեր.
խընայեա՛ւ ի մե՛ն՝ զմաղ:

ԴԿ
Տ

Ո՞ր անդամդ փառաբանիս յանմա-
մնոյն. քահանայք սբ լուսածնունդ
զաւանօք. ըզքեզ բարեբանե՛մք Խժ-
հարցըն մերոց: Ո՞ր իշառաւիղ է՛ք ոց
սրբոց քանդ զսոցն. պըսակեալ ցոյցե՛ր
զհայնատան աշխարհս ըզքեզ:

Ո՞րք արբի՛ն ըզհոլորն կենդանի՛ ընդ
հրաւի բեանսն ի վերնատանն յորդաբոլղն
բանիւ շնորհաց լուսատու եղեն մանկանց
արեամբ մրկըրտելով ընդ քեզ Խժ-
հարցըն:

Դ

Ի՛զ Խժ Մե՛նայն աղգք և՛
աղինք. ամե՛նայն գործք Խժ. զթագաւ-
ոյն ամե՛նեցուն. օրհնեցէ՛ք զհայրն
երկնաւ

երկնաւոր. և բարձր անարեք ըզնա յա
ւիտեան: Ո՞ր հալածեաց զիաւան մե
ղաց ի տանէ թորգումական. զհանդի
սանդիրն ամենեցուն գովեցիք զնձ որ
դիւն. և բարձր: Ո՞ր պըսակեացն ըզ
հայաստան նորանքանչ լուսաւորչօք
բարեբանեցիք ըզսուրբ հոգին ո՞րդիւք
լուսոյ նոր իսրայէլ. և բարձր:

Երեգակն արդարութեան ի հայաս
տան ծագեալ. պսոյծառացոցեր սք՝ զե
կեղեցի հեղմամբ արեան սրբոցն.
լուսանօք սոցա խնայեա ի մեզ պար
եւատու բարեաց. եւ ողորմեա քո ան
բարածոց: Պանծանլի սք զանաւօք հո
վիւքն զըւարթունք՝ հրով հոգւոյն շի
ջոցին ըզբոցն ըզկրակապաշտ պարսիցն
մանլթան: Պարթեւական տեսանողին
յառաջագոյն ազգեցութիւն. զհաւատոյ
որդիս սրբոցն գրիգորի պըսակա
զարդ տեսեալ. մանլթա:

Երկնային հրաւիրանօք կոչեցեալք ի
միզբանէ. փրկական բանին պատ
մօղք և պարծանք հայաստանեսոյ. դա
սակցեալք ընդ զօրս անմարմնականացն
Քրիշտոսն անդունդայի նըմանեալ

փարաւօնի՝ զգանդանանցեալ ըզթանգաւ
որըն գործակցօք չարին սուղեալ. զյանդ
թականն երգէն զօրհնութիւն տն:
Հաւատոյ զինոէք վառեալ մանկոնեան
զօրավարին. յաշխարհօրէն պատէրադ
մին անոյեալն եկեղեցոյ. անձառիցն
էղև ժառանգորդ բարեաց:

Եւ խտակցաբար արտասուէսցողք զու
րանցողսն հաւատոյ. ընդ սըրբոց հայ
րապետացն երգելով զփառս ի բար
ձունս. փրկողին՝ ըզմեզ մանթանօք
սոյա:

Մկ Եւ ձառելի բանդ նշ. որ վասն
մերելեր ի խաչ. բարձրացար իմէջ երկ
րի բարձեր զյանցանս նախաստեղծին.
գերահրաշ զօրութեամբ յաղթեցեր մո
հու յարուցեալ երեքօրեայ ըյս ծագե
ցար տիեզերաց: Եւ անկարգեալ հողե
ղինացո ընդ հրեղինաց աննիւթ գոյնց.
երջանիկ արիութեք կատարեցան յան
րինաց. զի՛ ընկալցին իբէն քս զանա
պական փառաց պըսանն. երևեալք ըն
տաղգեացք յաւուր մեծի քում գալըս
տեանն: Եւ զհանուր քարոզեցին
զբանդ կենաց ընդ տիեզերս. թօթա
փեալք

փեալք ըզքոն մահու զուարթնոց
 երկնից հետեւեցան՝ . ժողկակեալք ա-
 րիաբար՝ զժանիս մահոյ խորտակեցին՝ .
 իմաստունք երեւելով ընդ փեսային մօին
 յառաջատն։ Սուսաւորին՝ ամենե-
 ցուն զւոնդի է նք վարդապետն . խո-
 հական մեծ՝ խորհրդով խրատեալ
 լըցոյց զաշակերտեալն . ծակակեալ
 զլոյս գիտութեան յողիս աննց կա-
 տարելոյ . կամաւոր յօժարութե՝ կա-
 տարեցան սիրով փրկչին։
 Հոգի սիրոյ կենանքին բորբոքեցաւ
 յողիս սրբոցն՝ . ճայն տրեալք խրա-
 խոսեցին՝ դիմեալք իմահ յօժարու-
 թեամբ . զեկակարք հոգեւորք զալիս
 մեղաց խորտակեցին՝ . ճանապարհ մեղ-
 հորդեցին՝ ի յերկնային նաւահանգիստն։
 Սքընդրտեալք արեամբն իւրեանց՝ ան-
 բին զբաժանի մահու փրկչին . յա-
 ռաջեալ յամենեցունց յօսէփ ընտրեալ
 աշակերտացն՝ . նորահաշտ սիրով լըցեալ
 և նահատակ բարի ցուցաւ . շինեցաւ
 տաճար փառաց սրբութեան անմահ
 բանին։ Սուսուցին ամենեցուն՝ երկրոր-
 ղագեւ քում տէրութեանդ՝ . չորչա-
 րեալք

րեալք անրիաբար՝ ընդ գէմ մահո՛ւ չարիչ
 խանին՝ . սրամորստեալք ի պանտե՛րազմ
 զսրատրանս չանրի՛ն խափանեցին՝ . Զուր
 կենաց մեզ անբուցին ըզ՝ հո՛ւր մեղացուն
 շիջուցին՝ : Ո՛ւստի լուսոյ մեզ՝ ծանո՛ւցեալ
 զանգիտութե՛ խաւարն ելոյծ՝ . սահակ
 սուրբ՝ հօտապետ սրօբէական բարեացն
 հաղորդ . վերբերի՛ն վարուց՝ բարեաց
 վանիչ չարի՛ն պաշտօնեից . տա՛րփացեալ
 անճա՛ռ լուսոյն՝ վերանլացաւ ի կեանս ան
 մահ : Բա՛բունեացուն ճը՛շմարտից՝ եկայք
 և մե՛ք հետեիցուք՝ . ցը՛նծութե՛ կանա
 րեսցուք՝ ըզ՛խշատակ հայրապետացն՝ .
 Էփեսիցո՛ւք յարմարութե՛ ի միութիւն
 մարմնոյ փրկչին՝ . փայլեցուք գործո՛վք
 բարեաց՝ ի յե՛րկնային առանգաստին :
 Քրիստոսի՛ թագանո՛րին՝ սրօբէական
 ձայնիւ հընչմամբ՝ . երգեսցուք զերգս՝
 օրհնութեան փրկեալք անբամբն իւ
 րով սրբով . զի՛ գը՛թութեամբ խո՛
 նարհեալ ընկալցի զաղաչանս՝ . Թողու
 թի՛ւն շնորհեսցէ՛ մե՛ր բազում յանցա
 նացն :

ԴՃ Պայծառացանս պսօ՛մ՝ սուրբ եկեղե
 ցիք՝ . Լուսաւորչո՛ւք կենդանեօք . որք
 ի գոր

Ի գործոց իւրեանց ծանալեցին՝ և ըզ
 լոյսն անըստուէր հայեւի անձնից ըզ
 տէր սիրողաց։ Քահանայք պատու
 եանէլք Օծմամբ սուրբ հոգւոյն. նախե
 կարգեանէլք յառաջնորդութի՝ փափա
 քողաց վերնոյ յարկին և անպատո՞նձ
 պատրաստեալ բարեացն. այսօր փութա
 ցան՝ և ելանել ի նոյն։ Օրւարթնոց երկ
 նի՞ց եղև ցընծութիւն տեսանելով՝ վ
 զարեամբ զարգարեալսն կոչելով յու
 բախութի նծոյին և լուսաւո՞ն՝ սուրբ
 առաքանստին. պատրաստեալ նոցանէ
 զյաղթանակ մարտին։ Ամպարըշտաց
 և անսրբոնից մատուցան ձեռօք. նո՛ւի
 քակա՞ն պատարագ ընծայից Թագաւ
 ո՞րին երկնակորի. օր հրաւիրեաց ա
 բեամբն իւրով լինիլ կըցո՞ն՝ ի խաչին
 սեղանոյ. կամակար մըտո՞նք զինքեան
 սիրողաց։ Հաշտարար ընծան՝ Տօբազ
 դի մարդկան՝ քրիստո՞նս անտըւած. զե
 կեղծցի՝ քո հաստատեալ խնդրուա
 ծովք նահատականից ի քէն ընտրե
 լոց. բարեբար փըրկին՝ միայն մար
 դասէր։ Ար խոստացար լինիլ ընդ
 մե՞զ մինչ ի կատարած. անանջըր
 պէ՞ր

պէ՛ր տղ ի քէն վա՛րժողաց և այցելու մե
ղաւորաց որսացելոց ի բանսարկուէն և
խաւան՛քայ ին նորահամս . քաղցրու
թեամբ քո տէ՛ր խընայեա՛ ի մեզ :

Նեղմամբ անեան սրբոն՛ց քոց հօտա՛
պետաց . զեկեղեցւո՛յ քոյ ցըրուեալ
մանկունքս ժողովեա՛ յուրախութիւն
ըզվարանեալքս տըրտմութե՛ք և անտա
սուան՛ց յորդահոս բըղխամբ . փըր
կութեան մերոն՛ց պարզեաց բաշխող
Սաղթանօք սոցան՛ք քթասցին ի մեզ . ա
նոխական՛ և ամենառատ՝ որ ընտրե
ցե՛ր ի մարդկանէ չարչարանաց քոց զո՛ւ
գաղիքս և գերազան՛նց բարեաց ժառան
գորդս . օրհնութիւն քեզ տէ՛ր երգես
ցեն մանկունք :

Տբ Երգե՛մք ձեզ երգս ըզհրեշտակա՛ն
կան ըմս՛ զձայնս . յանէ՛ծս և վայել՛
լուծա՛ մըտերիմս և ներբոն՛ զեանս .
ո՛ժվ սո՛ճո՛ւրբ զեմմի՛ւնդեանք :
Լուսե՛ւ պարծիմըք ձեօք . սո՛ւրբ
հօտապէտըք քրիստոն՛սի . յօրինեալք
և յարդան՛ք եանք . տաճարըք սո՛ւրբ
մաքրեալք օթեվանըք տէրութեան երկ
նաւոր թաղաւո՛րին . ո՛ժվ սո՛ :

Եւ զառաջնոց առաւել միաշաբաթին օ

Եւ է խորհրդարար արարչութեանն օ

Եւ Յարութեանն ։

Սորատեղծեալ բանն յանէից .
 Ի սկըզբանէ զերկինս երկնից .
 Եւ զերկնային զօրս անմար
 մնաց իմանալեացն զըւարթնոց . Եւ ըզ
 քալի տարեաց քառից հականակաց միա
 բանից . զորով յաւեան փառաբանի եր
 ղորդուլթիւնն անճառեմ լի :

Եւ զբեք սրբեան մի իմրութի միով բնու
 թք անճուրթիւն . լոյսն որ անեղ արարչա
 կանս՝ ասաց լինիլ լոյս եղական . զոր Ե
 ծագեաց յօրն առաջին՝ միանաբաթ կիւ
 բանիին . զորով յաւեան :

Ի աբուհորէն բացատրեսցո՞ւք՝ զծած
 կեալ խորհուրդն ծանիցուք . զի լոյսն
 անաւս իմանալի մաքուր՝ հոգւոց աե
 ոանելի . ի սոյն ծագեաց միաշաբաթ
 մեզ յանրութե սք ճառագայթ . Եկայք
 փրկեալք ընդ զըւարթնոյն՝ տուք զոր
 նութի յանրուցեմ լի յն : Սկըզ սիրով
 խոնարհեցա՞ր ի փրկուլթի մեր մարմնա
 ցար՝ . նովին մարմնովն խաչեցա՞ր ի դե
 մեզ

ընդման մահով եղար՝. այսօր յարեալ
 անժաքալ ի հրեշտակաց քարոզեցար՝ ե
 կայք։ Ա՞րեւցար խնկաբերիցն յող Սա
 ջոյն՝ կենաց ուրախակց՝. և ի լերի նն 16. և
 դանլիւնայ՝ առաքելոց մեռանաւից՝. ան
 ժանացո զմեզ ընդ նոսին՝ զքեզ տեսա
 նել յօրն լերջին՝. եկայք։

Ահօնի որդիք զարթիք՝ հարսին լուսոյ
 տուք անէտիք. եթէ փեսայն քո յարու
 ցեալ՝ յաղթեաց՝ մահու իշխանութիւն՝.
 դայ պըսակէ՝ ըզքեզ փառօք ել ընդ՝
 անաջ պըճնեալ զարդուք երգեա երգ
 նոր յարուցելոյն ննջեցելոց կենալից
 պը տղոյն։

—
 ԲԶ

Եւ Էան Երեմոսի Առաջ արարչաւեանն .
 և Էան երկնայեայտ զօրացն։

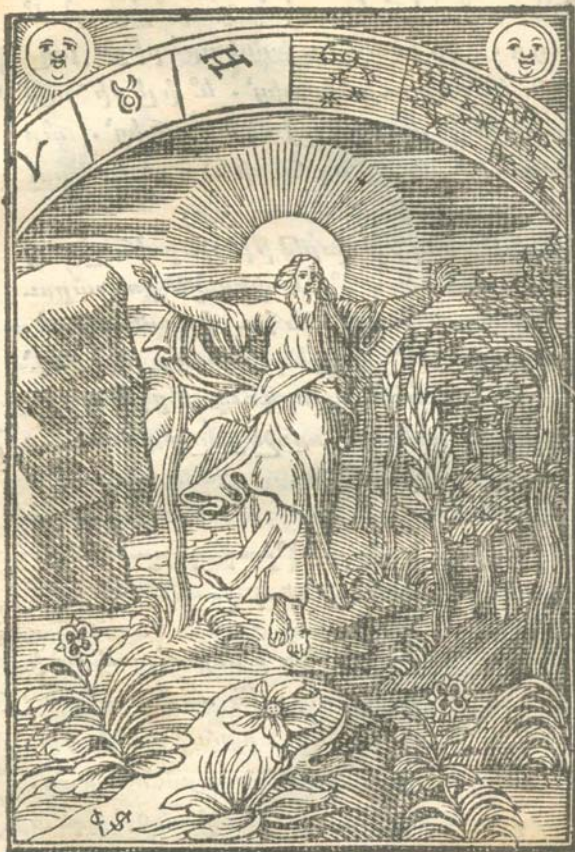
Օրարչական բանին հրամանն ի
 յերկրորդումն աւուր սկըզ
 բան. ըզջուրցըն ի ջրոցն բա
 ժանեաց. հաստանտութիւն պարունակեաց.
 ո՞րով զաշխարհս հողեղինաց՝ անջընդպետ
 եաց ի հրեղինաց. ընդ նոսին որդիք լու
 սոյ՝ տուք օրհնութիւն բրբեակ լուսոյն։

ԻՆ 5

Բազ

Բանն արարչին զերկինս ի վեր հաստատե.
 և լուսաւորաց պարուց օրէնքս կարգէ:

Իսաղմաշեայ հոյլք քրօքէից երեք՝ սըր
բեանըդ սրօքէից. աթոռք անեղ անու
թեանըն համագոյ երրորդութեն. բա
րեխօս լերոնք առ ան՝ վասըն մանկանց
եկեղեցւոյ. ընդ նոսին: Վերագոյն իշ
խանութիւնք՝ և անփոփոխ միշտ ան
թիւք. անյաղթելի սուրբ զօրութիւք՝
ի յանրաւին փառանորութի. անշեցէք
զանոն ողորմած՝ անտես չառնել զգործն
ձեռացն. ընդ: Վասք անմարմնոցդ
պէտութեց՝ հրեշտակապետք բարձ
րութեց. հոգիք հրեղէնք և սպասաւ
որքք՝ հրեշտակաց զինուորութիւք. մաղ
թեցէք զանոն տէրանց վասըն՝ մարդ
կան երկրաւորաց. ընդ:

Վորեաւորաց դասուց վերնոց՝ օրհնա
բանից քոց զըւարթնոց. քանցրաս
ցի առ քեզ գըթած. որ վասըն մեր
ձայն մաղթանաց. զորս և տացեմ մեզ
պահապան. յայսըմ հետէ մինչ ի վախ
ճան. ընդ նոսին որ:

Օրութեց և անորութեց. իշխանութեց
և պէտութեց. և ամենայն անուանելոց.
որք ի յերկինս պաղատանօք. ընկալ քն
ուրանսութեք զմեզ յօր մահու և յան
թիւք.

ԹԷ՛. Ը՛նդ նոսին՝ օրհնէ՛լ հողւով՝ ըզ
 քեզ՝ ը՛նդ հօր փա՛ռախ՝ տրե՛ալ զ՛
 ԵրԳ լամն Երրորդի աւուր Լ. րարչութեան .
 Եւ լամն Երրորդի դարուն . Եւ է
 Յօհաննէս Պրոփէն :

ԳԶ Լ. օական բանն ո՛ր ընդ հօ՛ր՝ արանջակից
 և համազօր՝ . յԵրրորդաւուր՝ զճո՛ւրս
 ըն զատոյց . ըզ բոյսս և՛ զտունկըս բը՛ղ
 խեցոյց՝ . իսկ ի յԵրրորդ դարո՛ւն դար
 յօհն ձեա՛լ՝ զճուրսըն՝ հեղեղ ցամաքեցոյց .
 7. 10 զնոյ տապանաւն իւր ապրեցոյց . ըզ
 կենդանեաց սեռս անճեցոյց . տո՛ւք օրհ
 նութի՛ անճա՛ռ լուսոյն . հօր և՛ ո՛րդւոյ
 և սո՛ւրբ հա՛լ գւո՛յն . Ը՛նդ ծառոց երկ
 րի՛ զգալեաց՝ . տընկեաց՝ և՛ զտունկս ի
 մանալեաց՝ . զհեղեղ մեղնցըն ցածու
 րեա՛լ՝ զգասս անդա՛րոց բազմացուցեալ՝ .
 յո՛րոց և մեծն՝ ի ծնո՛ւնդս կանանց՝ միջ
 նո՛րդ շնորհաց և օրինաց . տո՛ւ
 Թա՛գաւորին՝ երկից զինուո՛ր՝ արքայ
 ո՛ւթեանն աւետաւոր՝ . խը՛նդրեա դը
 նէ՛լ ելս ի սըրտի՛ . առ ի հո՛վտէս տըրտ
 մականէ . յո՛ւխտեալ տեղին՝ տերո՛ւնա
 կան՝ ի խո՛ստացեալն օրդւոց մարդկան՝ .
 տո՛ւ . Դա՛ռանդին՝ հօր սպանաւո՛ր և
 յա՛ր

յարգանտէ երկըրպագող՝ կամրապետ և
մըկըրտիչ . այնմ որ՝ մեղաց մերոց քա
ւիչ . լէր բարեխօս առնոյն գըթած .
ջընջել՝ ըզգիր մեր յանցանաց՝ . տոբ
Լ՞հօրէ՛ լոյս ծագեցար՝ մեռեալ՝ բնո՛ւ
թեանս կենդանարար՝ . առաքեցեր՝ յա
ռաջընթացս զյօհաննէս քարոզ կենաց .
սորին հոյցմամբ՝ ամե՛նակալ ըզպաղամ
տանըս մե՛ր ընկալ՝ . տոբ օրհնութի՛ն :
Լ՞սաշաւիղ՝ յերկինս ելի՛ն՝ հողանիւ
թեայ սբ հրեշտակին՝ . ամրժանացն ըզ
մեզնորիննեղ և՛ անձուկ ճանապարհին . (Մար
դի՛ հետեօղ գովմի՛ նօրին՝ հօր քոյ վե՛ 7. 13
րին օթեվանին . և՛ երգեսցո՛ւք ընդ եր
ջանկանցն որդւոց՝ լուսոյ քեզ երկրգոս
փա՛ռա՛յ :

Լ՞րդ լաան Շորորդի առաջ առաքելեան .
և լաան շորորդի դարան . Լ՞ - լաան
առաքելոց անձնիկն :

Լ՞աւարն անգոյ և սկըզբնածին՝ հա 72
լածեցաւ յօրն առաջին . լոյսն անսոյ (Դ)
ծառ՝ յօր չորրորդին՝ յարեգանկաննիւթ 1. 3.
հաւաքեալ . լուսինն իտիպ լուսոյստեղ
ծեալ՝ և անտեղաց սարս յօրինեալ . ո՞
րով օրհնի՛ ստեղծօղն էլից՝ ի բանաւոր
սլաշառ

պաշտօնէի^ն ի^ն ց^ն։ Ամօժեալ խորհուրդ
 րն ծանուցաւ չորրորդ դարուն խանհա
 կաւ. ի չորրորդ օր դարձեալ հրեշտակն
 ետ զաւետիւնն կո՛ւսական. թէ^ն լոյսն որ
 ոչ բովանդակի^ն ի քէն՝ մարմնով պարո՛ւ
 նակի. յոր օրհնեցայք ազգ երկրածի՛նք.
 տուք օրհնո՛ւ թիւն պըտղոյ կո՛ւսի^ն։
 Ա՛յն սիննախնւոյ մօրն և՛ այլ. յորմէ ա
 դամըն հին պարտի. բարձան անէ՛ծք
 րն տըրտմակա՛ն քո տք ծնընդեամբ կոյս
 մարիամ. անդէն զքո միածինն՝ թո
 դու՛ ըզմեղս որդւոյ նոցին. յոր օրհն
 անքնն ընծայեալ յերկրէ՛ յերկինս.
 յոր համբառնամք առ քեզ զհոգիս. յօք
 լըսելոյ քո զաւետի՛ն. խընդրեա՛ լինիլ
 մեզ լըսելիս. ձայն աւետեաց քոյ միած
 նին. եթէ եկայք օրհնեալք հօր իմ.՝
 յոր։ Չայնիւ առ քեզ տրպանաւորմք. և
 անանքի քո անկանիմք՝ անդանօք անծած
 նին. շիջի իմէնջ ըզբոյ հնոցին. տո՛ւր
 արտասուօք զմեղս ջընջել՝ և վերըս
 տին զմեզ նորոգել. յոր։ Ա՛յն կապար
 ճարտարապետանցեր՝ ընդ ծով կենցաղս
 անհետ. վերաբերեա՛ լ պետրոսի զմեզ
 ի յալեաց մեղաց ծովէս. պա՛ղատանօք գե
 րագու

ընդունի՞ անասական քում ծընողին .
 յորօրհնեցայք ազգ երկրածինք . տո՛ւք
 օրհնութիւն պճտղով՞ յ կո՛ւսի՞ն :

Եւք լան հինգ երորդի տարւոյ Լուսինեանն .

Եւ լան հինգ դարուն Եւ ի տարե տար

հետան գրեպոսի :

Ղաւաղայթեալ բանն ի հօրէ՞ յօր Է
 հինգ երորդն հրամայէ . բըղխել յան
 իջող սեռս կայտառաց . և թեւաւորս 1. 20
 օգնականաց . իսկ ի դարուն հինգ մըկըր Եւեց
 տին յամսն և ի ծովն իսրայէլ հին . տա՛ 14 22
 ցուք հրաշից ներգործողին պատիւ և
 փառս անեղ բա՛նի՞ն : Սաբրապէս օ
 թինակի առաքելոցն քրիստոսի . ո՞րք ի
 ծովէն տիբէրական ի յերկնայինսն կո՛
 չեցան . անցին ընդ ծով աշխարհական . և
 ի հոգին մըկըրտեցան . տա՛ցուք հրա :
 Յո՛ւրախութիւն անզրաւական . ի հա՛ր
 սանին անասական . զձե՞զ առաքեաց
 հայրըն փառաց . հրաւիրատուք տըրտմա՛
 կանաց . սե՞՞ հարսանեացն այն հայցեցէք .
 ընդ ձեզ լինիլ մեզ պարակից . տա՛ցուք :
 Եւրոգօղք տիեղէրաց ի նախահօրն յան
 ցանաց . նորափետուր զարդարեցիք . զե
 կեղե

կէղեցիս հեթանոսաց՝ պաղատեցէք
առնոյն գըթած՝ զմեզ նորոգել ի հնոյ
մեզայն. տանգուք հրա: Շիւոր էից ըս
համայնից՝ արանածոյ ի յանգոյից. նոյն
շինեցեր՝ ղեկէղեցի՝ վեմդ ի վերայ վիմին
բանի. ընդ եդեալ հիմունն ի նոր սիօն
ըզմեզ յօգեա շինամմբ ի նոյն. տանգ
Սուրախացաւ զնացիւք գետոց քաղաք
ի քէն շինեալ յն. յորմէ վըտակք շնոր
հաց հոսին. զոգիս՝ մարդկան ոռոգա
նեն. անբաւ և մեզ ի ջրոյն կենաց՝ հայց
մամբ՝ հոգւոյն մատըռուակաց. զի բա
նաւոր երկիրըս քո. պըտղաբերցի ի
փախաւ ուրաքո:

Եւ Ժանն Սէյերորդի առաւոր Լաւրդու-նէն.
Լա-ժանն Սէյ դարուն. Լա-Էսալէ
լաւիանն քրիստոսի:

Հանդուրժեալ բնութեամբ բարեոյն
ունիլ միայն զանձառ բարին. այլստեղ
ծեալ զմարդ յիւր պատկերին ի վեցե
րորդ առաւօտին. և ի յերրորդ ժամ
զկողածին ի յօգնութիւն ետ հողած
նին. զորս ի դրախտին եդ վայելէ
բայց ի պըտղոյն մահոյ ահրդեհ
Պապանձեալ առդատողն յետ յանցա
նաց

նայ աղամբն հին . զկինն պատճառ է
 գեալ խաբաման և կինն զօճն դաւա
 ճան . ո՞րով երկիրս այս անիծաւ փուշ ( )^և
 և տաճասի ի սմա բուսաւ . վըճիւ մա 3. 18

հաւ մարդոյն տըւաւ . դառնալ ի հող
 ուստի ստեղծաւ . Վընջել փութայր
 հայրն փառաց ըզգեր պարտեաց մեր
 յանցանաց . ո՞րով զգեցաւ որդին գը
 թած ի վեց դարուն զմարմին մեղաց .
 հօր հաճութեամբ ի մահ խաչին եկն
 կամաւ ի յուրբաթին . զանա զենաւ ի
 հին զատկին փոխան զանանցն օրինալ
 կին : Սահիւ լուսոյ պատուիրանին
 արդարութեան ճանապարհին . բարձ
 րանալով քո ի խաչին բարձրանցեթ
 զմեզ ի յերկինս . քո անպատեւ խոնար
 հութեամբը և կամաւոր խաչելուք .
 հաշտեաց ընդ մեզ տեր դրութեամբ .
 և թող ըզմեզս որորմով թեամբ :

Սոսկալիդ սերօքէից . և անհաւորը քրօ
 քէից . խոնարհեցար ի չարչարանս չար
 չարէի բնութիւ մարդկան . ի խաչին
 զմեզնս սպանէր . և զդատակնիք մահով
 լուծեր . հաշտեաց : Սահագոյն բնու
 թեց էից և անբիւղէ բոլորից . յոր
 Ժամ

Ժամ ծագեն զխաչիդ նըշան՝ ի գալընս
տեան քոյ միւսանգամ. զէ՞րկըրպագիւս
այժմ հաւատով լուսաւորեա նորին լու
սով. զի՞ համաձայն խաչազգեցիցն՝ ըզ
քեզ՝ օրհնեմք յաւի^ր տե^անի^րց։

Եւ Ժամ Լօն երրորդի աստուր Լ. բարեւոյնն.
Լ. Ժամ Լօն արարուն Լ. Ի Խոր
հորդոյ հանգստեան։

Օ. Ի՞նչ Տի՛ն՝ յետ ստեղծման արարածոց հան
2. 2 գեաւ՝ յեօթնօրն ի գործոց. այն որ հան
գիստ աշխատեւց. և կամքն գործե
կէլեւոց. ուստի և մեզ յոյս հաստատուն
ետ հանգըստեամբն շաբաթուն. Թէ՞
աստ գործեւ զգործս անտուծոյ՝ անդէն
հանգչիլ ընդ անտու^րւծոյ։

Բաբունաբար վարդապետիմք. յօրինա
կէ նոն խրատիմք. ո՞ր ի յերկրորդ ա
րարչութեանն. յետ կատարման տնօրէ
նութեանն. յեօթներորդ օր հանգըս
տեան. իջեալ մարմնով ի գէրեզման՝
զկապեալ հոգիսն վերածեաց. զանանց
հանգիստն պատրա^րստեաց։

Յօղն որ ի քոյդ կողէ ցօղեալ բրժըշ
կեսցէ ըզհանգուցեալն. իջցէ ի հնդ
մահու

մահճո՛ւ հոյի՛ն և բո՛ւսո՛ւսցէ յօրժն Վեր
 ջին՝ . կե՛նդանարա՛ր ճայնի՛ւրդ քո՛ կոչեա՛ն
 զնո՛սա ի կեան՛սքս քո՛ . և՞ դասեցո ընդ ա՛ր
 դարո՞ցն . երդե՛լ քե՛զ փառս ընդ զժ՛ւ
 ախ՛րթնո՞ցն : Ի՛նձեալ զբնութի՛ն կե
 նանց ունօ՞ղ դարձո՞յց յանցանքն ի մահու
 հող՝ . ի՞սկ անմահիդ՝ մեռե՛լութի՛ն շնոր
 հեալ՝ դարձեալ զանմահութի՛ն . զորն են
 ընդ քեզ՝ թաղեալ մահուամբ՝ աւանդա՛
 նին մըկըրտութե՛ք . յա՛րո ընդ քեզ՝ քոյի՛ն
 փառօ՞ք արեգանկանն ըման լուսնո՞ղ :
 Փայլին արդարքն յարքայութեանն՝ և
 ճըգնա՛ւորքն ի հանգըստեան՝ . մա՛րտի
 րոսքն պը՛սակի՛ն . և կո՛ւսանաց լապ
 տերք վառին՝ . դա՛սեցո նո՛ր՝ ընդ նոսի՛ն
 որք զքեզ՝ ն՛ծ խոստովանին . ա՛րդարու
 թեանմբ՝ մի դատեսցի՛ն . այլ գը՛թով թե
 քո քա՛ւեսցի՛ն : Քո՛ անպատճա՛խ խո
 նարհութե՛քդ . որ թանգեցար մեռելու
 թե՛ք . և՞ յարուցե՛ր յորդանոց մարդկան .
 որք հա՛ւատով ի քեզ անկան . յա՛րո և
 զմեզ արդարութեանմբ . և զնը՛նջեցեալսն
 ողորմութե՛ք . զի կենդանեանցս բերանով
 տացին՝ քեզ փառք ընդ հօ՛ր
 հո՞գաւո՞ղ :

Յ արեւելի՞նք մի՞նչ ի մուտս . ի՞նչ
սիսոյ՞ և՞ ի՞նչ հարաւոյ . ամենայն .
ազգ և՞ ազի՞նք յօրհնութիւն
նոր օրհնեցէ՞ք զարարի՞ն արարածոց .
որ՝ ծագեաց ըզլոյս արեգակն անսօր
յաշխարհս : Եւ կեղեցի՞նք արդարոց
փառաբանիչք ամենանսկերբ երրորդու
թեանն . յանաճօտըս լուսոյ զանաճօտ
խաղաղութեան քս գովեցէ՞ք ընդ հօր
և՞ հոգւոյն . որ՝ ծագեաց ըզլոյս գիտմէ
թեանն Խերո՞յ ի՞մե՞զ :

Եւրդ զինի Լ. Դադաիւթէ . Ստղծութիւն :

Դ ըգնաւո՞նք անստուծոյ . և՞ ժառանգ
գորդք՝ երկնի՞ց անբայութեան . ո՞րք
փոխանակեալք զանցաւորս առիք՝ զա
նանցըն բարութիւնսն . բարեխօսեցէ՞ք
անտօր՝ վասըն մանկանց եկեղեցւոյ .
Եւ համա՞նկք սրանծալիք՝ և՞ սիրե
ցեալք՝ ի՞յե՞րկնաւոր հօրէն . ո՞րք մը
կրտսեցայք ի՞նչ արեամբ՝ ձերմի՞մա՞հ
խաշին . բա՛ն . Անրաիբո՞նք ցանկալիք և՞
օթե

օթելանք հոգւոյն ճշմարտութեան.
 ո՛րմէք յաղթեցիք հոգւով՝ կարեաց
 և յանկուածեանց. բարեխօսե՛.
 Գովելիմք անխարհի և բազմալիք՝ լե՛ր
 նոցնն պետութեց՝. ո՛րմէք երանու
 թեան մասին հասիք քան զամենայն ո՛ր
 դիս մարդկան. բարեխօսեցե՛ք.
 Կամաւո՛ր պատարագք՝ մանկունք տի
 օք և կատարեալք իմաստութե՛. ո՛րմէք
 փոխանակ կաթին արբիք՝ զգինի՛ն
 զմայլեցողիչ. բարե՛:

Երգ Օգոստոսի 15-ի ասորոսին:

Ե՛ս անարիւ լուսոյ առանջի՛ն լոյս.
 Ընակեա՛լդ ի՛նչ անմատոյց՝ հայր
 երկնաւոր՝ ի դասուց լուսե՛ զինանցն օրհ
 նեալ. ի ծագե՛լ լուսոյ առաւօտուն՝ ծա
 դեա՛ ի հոգին մեր ըզլոյս քո՛ իմանալի՛.
 Ե՛ս ի՛նչ լուսոյ՝ ծագումն արեգակն ար
 դար՝. անձա՛ն ծընունդ հօր որդի.
 յառաջ քան զարե անուն քո՛ գովեալ
 ընդ հօր. ի ծագե՛լ լուս. Ե՛ս ի՛նչ հօրե
 բղիտումն աղբիւր բարութե՛. հոգի՛ն
 սուրբ անձ. մանկունք եկեղեցւոյ ընդ
 հրեշտակս ըզքե՛զ բարեբանեն. ի ծա՛.
 Ե՛ս

Եւ Երբեալ Լժիւ անբաժանելի սքե՛լ Ե՛ր
րո՞րդութի՛ն. զքեզ ընդ Երկնայնոցն երկ
րածինք ըս մի՞շտ փառաւորեմք՝. ի ծաւ:

Եւ Գ շէն ՏԻ Կոնստանդ Լադնոսին:

304 Դ՛անամ: մմ ^{ՀՀՀՀՀՀՀՀ} պարհ. և ճըշմամբ
14.6 տո՞հ ԲՈՒՄՄԻ ԼԹԻ՛ն. և կեան: ^{ՄՄՄՄ} նք քրիստո՞ս.
անա՞հաւ ջնորդեա՛հ հոգւոց՝ մեքոց. յեր
կրէ ելանել յե՛րկի՞նս:

304 Դ՛ոմ: մմ ^{ՀՀՀՀՀՀՀՀ} ԼՈՆ կեանա՞հ ԲՈՒՄՄԻ ԼՈՆ մը
10.9 տի: ^{ՄՄՄ} ց յիսո՞ւս. մո՞հ ԼՈՒՄԻ Եւ ըզմե՛զ
ան հայր քո՛ և հո՞գի. երգել միշտ
ըզ փա՞ռս:

Եւ Գ Երբոր Ժաճաւ աւորին. շէն Ողոր
մեային:

Օրհնեմք ըզքեզ հայր անըն
կիզըն Էից Էանկ ի յանդոյից.
բարձեր ձեռօք նիւթ ի հողոյ՝
և ստեղծել մարդ ի պատկեր քո. գլուխն
ստից խոնարհեցաւ. զի զպատուի՛րան քո
մոռացաւ. դարձեալ ասեմք ստանա՛ւա
կին՝ Թէ հայր մեղայ քեզ ի յերկինս:
Եւ օրհնաւորացն անքըննելի եղեր մարդ
կան տեսանելի զգեցար պատկեր հոգե՛
ղինի

զինն պատկերըդ հօր անփոխելի . Եւ լէր
 յերրորդ ժամ ի խաչին՝ վասն անգամայն ^{15 25} Սար
 նախաստեղծին . ընդ անաղակի քում
 խաչակցին արժանացո ըզմեզ դրախ
 տին : Եւ ամբողջ թագաւորաց՝ առանտ
 բուղխ հոգի շնորհաց . ժողովեւոցն ի վեր
 նատանն՝ առաքելոցն երկոտասան . ի հրոյ Գոր
 լեզոն երեւեցաւ յոգիս նոցա վերանու ^{2 3}
 տար . լուր յանուն քո ժողովեւոցս՝ էջ
 Եւ առ մեզ յերրորդ ժամուս :

Եւ Բ Ա Երրորդի Ժաման :

Եւ ամարեցաւ լոյսն արեւուն՝ ի վեցե ¹ Սար
 րորդ ժամ ուրբաթուն . ծանոյց թէ 27 45
 լոյսն անարձական՝ նըսեմացոյց զլոյսն եղա
 կան . կախեալ ըզքեզ մերկ ի խաչին՝
 քողով՝ ստուերաւն ծածկէին . հերբեա
 ի մէնջ ըզ՝ ծանրութիւն շըրջող դիւին Սար
 միջօրէի : Զամօնութեան մահաւ այ 90.7
 սուն չարի՝ որ յայտ ժամուս պատերազ
 մի . զօղեալ յողւոց՝ մեր հերբեսցին քոյ
 նըշանաւ սրբոյ խաչին . ճըշմարտու
 թեան քոյ ճանաչայթ՝ զառ յերկնից
 անկեալ փայլակն . մերժեալ ի մէնջ հա
 լածեա

չաճեացէ՛ և՛ զմե՛զ լուսով քով վաճեացէ՛:
 Յայս միջօրեայ տուընջեան՝ ժամուս՝ վայ
 Սաղ Բլլանկան աչաց մարմնոյս՝. նե՛տիւք գաղտ
 20. 6 նեաց մի՛ խոնկիցուք՝ ի խաւարէն որ ի ծա
 ծուկ՝. շո՛ւրջանակի՞ բանանկեցին՝ զմեօք
 բանակըք հրեշտակաց՝. ո՛րք պարակից՝,
 մեզ՝ լի՛նելով՝ ըզքե՛զ ընդ հօր փառամ
 րելիւմ:

ԼԵՂ ԻՆՆ ԵՐՈՐԴԻ Ժաման:

Զա՛րչարակցեալ քեզ տիւ՝ լուսոյ՝ երիւք
 ժամու խաւարելոյ՝. պայծառացեալ
 յինն ե՛րրորդին՝ ի տիպ լը՛րման մահու
 ստուերին՝. ջահը՛դ լուսոյ մեծապայ
 ծառ՝ աւանդեցեր զհոգիդ առ հայր.
 ռահիւ կըցորդ քեզ ի՛ յերկինս՝ ըզ՝ մեզ
 ուղղեա հոգւո՛վ քոյին:

Սանդարամետըք սա՛րսեցան զկապեալ
 հոգիսն արձակեցին՝. վէ՛մք ի վիմէդ պա՛
 տանեցան՝ ի տանպանաց մեռեալք յարեւն.
 տա՛րեքք երկրի տատանէ՛ին. և աշխարհի
 սիւնք դողային. ըսմեալքս առ քեզ պա
 ղա՛տիցուք՝ զի ը՛նդ արդարսն զանխոնք:
 Յո՛ւցեր յայնժամ ըրբանչե՛լիս՝ և տո՛ժմ
 մեզ ողորմեսցիս՝. և ի՛ծեալ բնութիւնս
 25 ին քե՛

քէ՛ ո՛ղջացաւ՝ շնորհեա՛ն և՛ մեզ լինիլ ան
ցաւ. փոխան մահսը քոյ կենարար կեցո՛
քզմեզ տը բարերար՝. քեզ պաղատիմք
ստաւաղակին՝ յիշեա՛ն ըզմեզ յօ՛րն ա՛
հագին :

Սահապետին աբրահամու՝ հայցմամբ բձ
ընկալ տը զաղաչանս : Ա՛լ ծառային
քում սահակայ՝ խընդըրուածով քի մեզ բձ
գըթա՛ն : Բե՛նատեսին իտայիլի : Սերով
սըրբոյն ի մեզ խնայեա՛ն : Ա՛րեքսը՛րբեան
երիւք՝ սոցին : Սը՛րբեա՛ն զհոգի զմիտս
և զմարմին :

Արդ երեւոյեան ծանու խաղաղահայտին :

այեանց սերով հայրըդ՝ գըթա՛ն
ի քո ստեղծեալ գործըս ձեռանց.
և՛ ըզբանակըս հրեշտակաց՝
տուր պահապան մեզ տըկարացս. փը՛ր
կեա՛ն զանձինս ի փորձանաց՝ ի խաւարի՛
շըրջող դիւանց. զի՛ն ի տուընջեան և գի՛
շերի տանցուք քեզ փա՛ռս անլըուելի :

Ա՛խն անեղ անըսկըզբան՝ ծընունդ ան
ձա՛ռ որդի և բան. ո՛ր արարե՛ր ըզտիւ
գործոյ՝ և՛ ըզգիշեր ի՛ հանգիստ քնոյ՝
26 ի՛նչ

Սաղ
90. 7

Սաղ
193.
23
տուր

տողը ինքնջեւ աչաց՝ մանրմնոյ անթուան լի
 նիւմեզ ըստ հոգւոյ՝ զի՞ն ի տուենջ :
 Բայքուն հոգւոյ բանանորաց՝ անգիւր լու
 սոյ բաշխող շնորհաց՝ ի փակիւ դրանց
 բնութեց՝ մանրմնոյ՝ լոյս տուր աչաց սըր
 աից մերոյ՝ ի գիշերաց առ քեզ՝ կանխել
 ընդ հրեղինացն օրհնաբանել՝ զի՞ն ի տ :
 Սողբըզ սըրբոյ երրորդովն ըզմեզ
 մաքրեալ քեզ բնակութի. շնորհեա ընդ
 մանկանցն առանգանտի հանգչիւ ընդ
 քեզ՝ ի յանկողնի. տողը ըզհայցուած բա
 րեկամին՝ ըզփոխերից՝ նըկանակին՝ զի՞ն
 11.5 ի : Երեւելի լոյս ըստեղծեր՝ զտիւ և
 զգիշեր բաժանեցեր. ծագեա մեզ՝ տր
 ի գիշերի ըզճառագայթս՝ ի մանալի.
 տողը յամենայն ժամանակի զսահայանող
 12.49 աջ քո հովանի. զի : Սիրոյ քոյ հողը ար
 կեալ՝ յերկիր՝ բոբոքեացի ի հոգիս մեր.
 զխորհուրդ սըրտից մեր մաքրեացէ՝ զլոյս
 գիտութե քո՝ փայլեացէ. ի քնոյ մահու
 զմեզ զանթովսցէ՝ զմիտըս բոցով՝ քո վա
 ռեացէ. զի՞ն ի տուենջեան և գիշեր :
 Ի քեզ նայիմք լոյսդ անմատոյց՝ ի զգայա
 կան ծածկել լուսոյ՝ որ վասըն՝ մե՛ր եղա՛ր
 ի գբի և նընջեցեր ի աապանի. ան մե՛զ
 նընջեա

նընջեալ արթուն՝ բնոյթի՝ հերքեալ զայն
 ընդ ներգործութիւն. զի՞նք ի տուընջէ:
 Եւ ի դժուար անըստութիւն պաղատանօք
 կամք առաջի. որ փակեալ դրամքք է 304
 ընդդէմս՝ երեւցար մեծասանին. ընդ 2019
 Թժմայի առքեղ՝ դո՛ւնէմք Թժմա զքեզ
 դաւանեմք. Եւ առ մեզ յերեւոյթս՝
 և տո՛ւր զողջոյն՝ քո ի հոգիս:
 Բամեալքս ըզքեզ Թժմա մեզ յո
 դնոյթիւն նայել հայցեմք. պահա
 պանդ իսրայիլի՝ անձանց մերոց՝ լէր հո
 վանի. օթեա՛ առ մեզ խաղաղաբար՝ զի
 նընջեսցո՛ւք անխռովաբար՝ և՛ ընդ ա
 ռաւօտըս կանխեսցուք. օրհնել ըզ
 քեզ ընդ հօր հոգւով: Գո՛ւման փողոյն 11
 դաբրիկէ՛ն որ ի վերջնձմեռն գիշերին. 25. 6
 լըսել անձ զմեզ անժամնի և անջակողմն
 օդեաց դասի. անշէջ վառեալ զլոյս
 լնայտե՛րաց ըստ իմաստուն հինգ կու
 սանաց. զի՞նք ընդ փեսայիդ ի յառա՛
 դատ՝ հաճո՛ւնք հոգւով մըտցուք ի
 փառս: Հա՛լածեա իմէնջ տէր նըշա
 նաւ խաչի քո: Բանեխօսեա՛ վասն մեր
 նաճածին:

78 **Ի**՝ քէն հայցեմք հայր գըթութեանց
 և անտուած մըխիթանութեց՝. ի տըխ
 րական գիշերային մե՛րձեալ ժամուս.
 մըխիթանեալ ըզմեզ ի տըրտմութեանց
 մեղաց. և շնորհեա՛մ զուրախութի՛նն գոր
 ծովք անդա՛րութե. անդա՛նսմմա՛ք
 սո՛ւրբ անձա՛ծնին և անհնա՛մ յն անդա՛րոց.
 Ի՛ստ քաղցրագո՛յն անձային քոյ հրամա
 նի կո՛չման որդի անտու՛ծոյ. եկեալ էմք
 առաջի քոյ երեկոյիս անխա՛տեալք և
 ծանրա՛քեռնեալք. թեթեա՛ցո՛ ի ծան
 րութեանց մեղաց զանձինս. և զօրացո՛
 ւառնա՛լ կամա՛ւ ըզքա՛ղցըր լուծ քոյ պա
 1130 տուիրանաց. անդա՛ա: Պա՛ղատի՛մք առ
 քեզ հոգւով ի հանգըստեան հասեալ
 ժամուս մանրգանէր հոգի՛ անտու՛ծոյ.
 յորժամ նորոգես զերեւս երկրի. և վե՛ր
 ըստին ստանա՛ս զոգի՛ս մանրգա՛նն. նորա
 փետուր զարդանեալ ըզնոնջեցեալսն
 մեր ըզծնեալսն ի՛քէն սո՛ւրբ աւաղա՛
 նաւն. անդա՛նսմմա՛ք սո՛ւրբ:

Օ կենդանագիր անարատ ծընողի՛մ քոյ.
 Հանձնորդս արա՛ և ըզմե՛ծդ տըր ընդ սրբ.
 Ի՛նչստի՛լ քո յատենի՛ դատաւո՛ր ահ:

Կանոն Համօրինաց Սարափրոսաց:

Օ՛ ԲԵՕ՛ Ե՛ՐԳԵ՛Ր ՆԻՄԻ
 ղիզ դատանոր՝ ի մէջ սըրբոց քոց
 բարեբանիս. հարցըն մերոց տըծ
 օրհնեալ՝ ես յանիտեան. Ր՛զ քեզ ո՛ր ի
 հնոցն իջէ՛ր ապակէն. խոնարհեալ՝ ի
 գոնդըս մարտիրոսաց գո՛վիս. հարց:
 Ր՛զ քեզ որ ահաւոր Թադաւոր յանիտե
 նից. սյսօր ընդ դասս վըկայից քոց բա
 րեբանեմք. հարցըն մերոց տըծ:
 Ր՛զ տը օրհնեցէք. բարձրաբարէք զնա
 յանիտեան: Ր՛ն բաւելին՝ երկնից և
 հրեղինաց ի հողեղինաց հաճեցաւ ըստ
 րէ՛լ իւր զինանորս բարձ: Ո՛ւստի և մեք
 հաւատանցեալքըս քրիստոսի՝ անսո՛ւժոյ.
 ընդ նոսին խընդրելով ըզթո՛ղւթի
 մեղաց՝ մերոց. բարձր:

Սոդո

Արի հայրն աստուծոյն աստուծոյն և աստուծոյն Գ. աստուծոյն
 արհեստ և զիւրեմեան և անդիւրիւն աստուծոյն - և ար
 ճառեմիս ի յետոյ խորհանոց : Յայրն աստուծոյն : 7. 4. 9.

Ժողովեալքս ի յիշատակ սըրբոց քոց
 քրիստոս. աղաչեմք ըղբեզ սոցա բա-
 րեխօսութե՛ք՝ ողորմեա՛: Երկրպագեմք
 առաջի՛ բեմի՛ քո քրիստոս. ընկա՛լքո՛
 գրեթո՛ւթք՝ զաղաչանքս մեր. սոցա՛:
 Օորս հոգւո՛վ և մարմնով՝ ո՛րպէս զան
 մարմին. անարա՛ւ Ի՛տ ի դա՛նլուստ քո պա-
 հեցես մարդասէր փըրկիչ. սոցա՛:

Ժողովեալքս ի յիշատակ սըրբոց մար-
 տիրո՞սացն. միաբա՛նութե՛ք՝ երգելով.
 օրհնութիւն ի բարձունս երկնաւոր՝
 Թագա՛ւորին. Յանգի հեղմամբ՝ անբեան
 ողջա՛ պարտեցա՛ւ Թըշնամին. և մեծա-
 րեա՛լ պարծի՛ սիօն երգելով՝ օրհն.
 Դասակցելոյն՝ ընդ զօրնս վերին՝ զը-
 անթնոյն. յիշատակա՛ւ բերկրեալ ի սըր-
 բութի՛ւն սոցա՛ երգեսցուք. օրհն:

Որք ըզհանգէն նահատակութեան առ-
 բըռնաւորսն ցո՛ւցին. և յաղթեցին հա-
 ռատով երբեակ լուսոյն եղէն մեզ ա-
 ուիթ. աղաչանօք սոցա՛ կեցո ըզմեզ:
 Որք ըզխաւար կռապաշտութեանցն
 վանեալ հերքեցին. և կանգնեցին մեզ
 նըշան յաղթող ընդդէմ Թըշնամոյն.
 աղաչանօք սոցա՛ կեցո ըզմեզ:

Եւ հրաշափան ճըգնով թի սրտե՛րազ
մեալք ի յե՛րկրի. վերհամբարձեալք
երկնայնոց դասուցն եղէն երգակիցք՝ ա՛ն

Ա՛րք զանձի՛նս իւրեանց քեզ հայր ըն
ծայեցին և՛ ո՛րդւոյ քումքի եղէն խա
չակիցք. աղանձանօք սոցա կեցո՞ւ ըզմեզ:
Ա՛րք ըզմարմի՛նս իւրեանց քեզ տա՛ճար
մաքրեցին. և՛ հոգւոյդ սրբոց եղէն օ
թեւան. աղանձանօք: Ա՛րք ըզկեանս իւ
րեանց քեզ փոխանակեցին. և երկնից
արքայութեդ եղէն ժառանգորդք ա՛
ղանձանօք սո:

Պատուական վճկայից զինուորութե՛ց
ըն դասքն. համաձայնեալք ընդ երկնոց
ի՛ն զօրսն երգէն ասելով. սո՛ւրբ ես տ՛ր
զօրութե՛ց քընակեալդ ի լոյս:
Կարծրագոյն տանջանօք լուծի՛ն ըզկար
մարմնոց. և՛ բացարձակ փայլմամբ հո
գւոյն երգէն ասելով. սուրբ:
Համաձայնեալք ընդ նոսին արժանաւոր
սի՛րով. ի տաճարի ճըգնաւորացն եր
գեմք ասելով. սո՛ւրբ:

Ուաքինասեր՝ վարուք հաճոյացան սք
վճկայքն. և՛ ընտրեցան կամաւոր մահու
ամբն իւրեանց. և՛ հրաւիրեցան ի կո
չումն:

չունի արքայութեանն երկնից։ Ա՛րք մատ
նեցին զանձինս իւրեանց ի փո՛րձ սրոյ՝ և՛
հրոյ՝ և՛ հեղմամբ արեանն իւրեանց ե՛
ղեն վըկայք քի։ և՛ հրաւ։ Ա՛ղօթիւք՝ սո՛
ցա և բարեխօսութե՛ք պարգևեա՛ մեզ քո
մասն և բաժին՝ ընդ հրաւիրեալսն ի կո
չունի արքայութեան երկնից։

( ) Ինաւորն քի ի հօրն առեալ սրնր
դէս։ յա՛ծատունկ ի դրախտէն ծաղե
ցաւ մեզ շնորհիւ։ ո՛ր է զէն յուսոյ վա՛
հան հաւատոյ։ Ի՛սկ երանելի վըկայե՛
ք ի ստոսի զօրանայր ի սուրբ հոգւոյն։
զի՛ զերանութե՛ցն առ նոյր ըզչնո՛րհս ո
ղորմութեան։ ո՛ր է զէն։ Ի՛զդ արան
ջիք ըզյիշատակ՝ սըրբոյն սարգսի զօրա՛
վարին։ ո՛ր է գո՛ւռն երկնից՝ և ճանա
սարհ արքայութե՛ն։ և մեզ։

Ի՛զ ճըգնութի՛ ծն սրբոց քոց քս՝ սո՛
նե՛լով աշսօր ընդ զօրս անմարմնոցն։
քե՛զ երդե՛մք անլճելի զօրհնա՛
բանութիւն։ Ա՛րկացեա՛ ծ՛լք ըզ
մարդկային տրկա՛րութեան ըզգե՛ստ։
հաւատոյ վառեա՛լ ըզգե՛ստութե՛ն։
յաղթեա՛մք հակառակմարտիցն
ի պատե՛րազմի։ Ա՛րկըրտեա՛ ծ՛լք ընդ
Ի.Օ. 5 քիւ

քրիստոսի հեղմամբ՝ անբեանն ի մահ. և թա-
ռութեանն գողով հրաշա՛հ կերտք. շի՛
նեա՛մ^{Վ՛Յ՛Ղ՛Մ} Լք ի վայելչութիւն սք՛ ան-
քայլութեանն :

Ա՛նրժեսցին սո՛ւրբըն փառօք և ցընծա՛մ
ցէ՛ն յաւիտենական ի վաստակս իւ-
րեանց յաւո՛ւր գալընտեան փրկչին՝
յո՛րժամ գայ փառօք հօր փառաւոր լի՛
նիւ իմէջ սրբոց իւրոց: Անրէ՛ ան զեր-
կիւղածս իւր. և սրահէ՛ ըզնո՛ս. և բնա-
կի՛ ի հեզս և ի խոնարհս ի գալընտեան իւ-
րոյ. յո՛րժամ գայ. Փոխանակ ճըգնու-
թեան համբերողաց՝ մատուցանէ՛ իւրա-
քանչիւր զանթանա՛մ սրտակն. փայլի՛ն
որսկէս զարեգակն. յո՛րժամ:

Յընծացեալ բե՛րկրի սիօն վե՛րինն Է՛
րուսաղէմ. ժողովարան միաբանութե՛
բնդունիլ յանրկսըն յաւիտենից. յո՛:

Ա՛ւրախելո՛ր՝ հանապաճ սո՛ւրբ եկեղե-
ցի. և ցընծա՛ ի փառս և ի պատիւ փե-
սոյանցեալ բանին. յո՛րժամ:

Բ՛նդ վերին՝ զօրսըն դասակցեալ և ըզ-
գեցեալ ըզլոյս. և զանմահութե՛ լը-
եալ ըզ՛ձայն կենարարին. անեւով Է՛
կայք վերօրհնեալք ի՛ հօրէ. ժանա՛ն
գեցէք

դեցէք զմնսպատում ըզկեանսն:

Սուրբ ես տէր զօրութեանց. ո՛ր բնա ՏԲ
կեալդ ես ի յերկինս. և բարեբանիս ի
սըրբոց քոց: Երկնային զօրութիւնք
սերօքէք և քերօքէք. անդադար օրհ
նէն սուրբ զանունըդ քո:

Եւ անհաշիւք ընդ նոսիւն սաշտօնեայք և
Ժողովուրդք՝ երկրսպագեսցուք տէրո՛ւ
Թեանըդ քոյ:

Լիցադ որ յառաջքան զյաւիտեանս ՏԲ
ի հօրէ առաքեցար. և լուսով իմա
նալեան լըցեր զարարածս. օրհնեալ
ես Թագաւոր յաւիտենից:

Ո՛ր ըզլոյսն ի սկզբանէ հաստատեցէր
վերջստին. և զխաւարն անգիտութե
յարութիւնդ քո հալածեցեր. օրհ:

Սուտի և մեք լուսաւորեալքս ընդ՝ լու
սեղէն զըւարթսնոցս. երգեսցուք ցըն
ծութիւն ի յարութե երեկոյիս. օրհ
նեալես Թագաւոր յաւի:

ուրբ անձ արարիչ յաւիտենից.
որ նըստիս ի քերօքէս խնայեալ յա
րարած ըսքո անձ հարցըն մերոց:

Սուրբ անձ Թագաւորըդ մեր քրիստոս Տ
որ

որ իջէր ի հօրէ . և մանրամասն ի սըրբոց
կուսէն . անձ : Սուրբ անձ . որ աղ
բիւրդէս անըսպաւ . լըցուցեր ըզ՝ մաթ
դարէսն և զանօքեալսն՝ անետարանել
ըզքեզ՝ անձ : Հայր անըսկիզբն . որ
խնամես՝ զքո՝ զարարածըս . գործըք քո՝
ըզքեզ օրհնեն՝ և անանկ բարձրացու
ցանեն՝ զահաւոր անոնք քո սուրբ :

Որդիդ միածին էակից՝ հօր և հոգւոյ
գործըք : Հոգիդ ճշմարիտ փառակից
հօր և որդւոյ . գործըք քո ըզ :

Եւնդրեմք ի քէն բարերար . որորմեա
ն ճանց մերոց : Ստուն սրբոց քոց
մանրախրոսաց՝ . անձ զանգանձնըս
մեր : Որ գըթա՝ ծղէս յամենայնի .
անձ կեցողանձինըս մեր : Սուրբ ես ան
զօրութեանց բընակեալդ ի լոյս անմա
տոց . ճշգնութեամբ սըրբոց քոց լուր
անձ և սղորմեա :

Յամենայն ժամ՝ օրհնեմք ըզքեզ՝ որ
մանրասէրդ ես՝ կեցող մեզ : Յօրհնու
թի՛ ինոր օրհնեացողք ըզ անձ . զինաէ
փառանորեալ՝ յամ սըրբոց իւրոց :

( ) օրհնեալ էսցն . որ անթանի անարըզ
մեզ հասանիլ ի մանն ժամանդութե
սըրբոցն ի լոյս :

Որ

 Տ

Ո՛ր բարձրեալդ ես և ի նբ՛նս հանգու
ցեալ՝ ըզբե՛ղ բարեբանեմք՝ անճ հարց
ըն մերոց: Ո՛ր ըզսիրելիս քո ղեբիս
մանկունսն՝ անապահանքս պահեցեր ի
հրոյն. ըզբե՛ղ: Ո՛ր ցուցեր ըզգորութի՛
անձութե՛ղ քոյ չար և անօրէն թագաւ
որին. ըզբե՛ղ: Ի՛շտր օրհնեցէք. և

 Գ

բա՛րձր անարեք ըզնա՛ յաւիտեան:
Ո՛րք մասնեցին զանձինս իւրեանց տան
ջանաց. և դանտակից՝ եղե՛հաւն վերին
զըւարթնոցն. ընդ նոսին ըշտր օրհնե
ցէք և բա՛րձր: Ի՛նդ կամաւոր չարչա
րանքս սրբոց վըկայիցն. քահանայք և
Ժողովո՛հաւ Լրդք բարեբանեցէք զան
մահ թագաւորն ըզքիստոս. և բա՛ր:
Ի՛շտ յիշատակ սրբոց մարտիրոսացն.
անսօր տօնէ՛ եկեղեցի հըռչակելով ըզ
ճըդնութի սոցա հայր երկնաւոր. աղօ
թիւք՝ սոցա ողորմեա: Հրաշագա՛րդ
և պայծառ առանքինութե՛ք քարոզեցին
ըզբե՛ղ տիեզերաց. քանդի իջեր ի հօրէ.
և մարմնացա՛ր ի սրբոց կուսէն սրդի՛դ
միաճին. աղօթիւք: Ի՛նուշահո՛տ
բուրմամբ ըդ քո լըցին ըզտիեզերն
կենսաբե՛ր աւետեօք. և ընդ վերին
դա՛

 Ը

դասակարգութիւնսն համաձայնեալք
բարեբանեն ըզքեզ հողի՝ դ՛ը շնամբիտ.
անթիւք:

— **(** օրութիւնք երկնայինք. և անմար
մնոց՝ զինուորութիւք օրհնեն ըզ
քեզ ասելով՝ սուրբ անճ: Եկեղեցիք,
արդարոց. և ժողովք մարտիրոսաց գո
վեն ըզքեզ ասելով: Եւք մարդկան
կենդանեաց. սաղմոսիւք և օրհնութե
անդանկեն անելով:

— **Ղ**ճգնաւորք քի հեղմամբ անեան ձե
րոյ զկուսալնշտութիւն բարձիք յաշխար
հէ. և ի ճանապարհս արդարութե՝ դար
ձուցիք՝ ըզմոլորեալս: Ղճնամարտութե
քարոզք և լուսաւորիչք տիեզերաց
էք պարծանք՝ եկեղեցւոյ. և յոյս հաւա
տացելոց: Համբերութե՝ ձերով ընկա
լայք իքե՝ ըզսրբանկս անապականս. և
դասաւորեցայք ի յերկինս ընդ անմար
մնոցն դասս:

— **Յ**անթօղնահատակքն քի ուրք քաջու
թե՝ մարտեան ընդ թճնամուոյն. և
զբռնութիւն լուծին ըզտանջանաց.
զի՞ զանտանելի ըզվերսն ի յանձնառինս
Եւս փառաց փառէր՝ ըզնորք. և հրեշ
տակք

տանկք ի յէրկինս ուրախանան . զի կարա
պետք եղեն՝ տիեզերաց՝ . և լըւացողք
մեղսւորաց : Դասք անմարմնոցն աղաղա
կեն՝ և ասեն . փութացարուք ըզհեա
կոյմանն թի . և խընկաղգեացք վայե
լեցեք՝ յաւիտենից ի յարքայիս թիւնն :

Պարծանք հաւատոյ սուրբ ճգնաւո
րաց . սրբ ըզմարմինս իւրեանց ի վե
րայքոս պատարագեցին՝ . և հեղմամբ ա
րեանն իւրեանց նորոգեցին՝ զանխարհս :
Դասաւորեալք ընդ անմարմնոց քաղ
մութիւնսն . փայլին որսէս զարեգանն
խմչ աստեղաց՝ . զի զհոգիս մարդկան՝
լուսաւորեցին աւազանին լուսովն :

Արդ եկայք ժողովուրդք աստուծոյ .
և հաստացեալք քրիստոսի . ի
ձեռն սըրբոց մարտիրոսացն առաքես
ցուք գոհսութեամբ փառք ի բարձունս
աստուծոյ :

Ի տաճարի հանդըստեան սըրբոց վը
կայիցն . զանաչանն մեր մի անտես
աններ որ կարդամք անքել տր՝ . սո
ցա բարեխօսուէ կեցո ըզմեղ : Արք վո
անուանողք քո հեղին՝ ըզսրատուական
սուրբ զարիւնս իւրեանց . անխաբար
մար

—
տ
——
ճ
—

մարտեան ընդ դէմ թընամեոյն և զօրա-
ցան ի պատերազմի. սոցա՛ Պարծեսցին՝
սո՛ւրբը. ք. քոտր ի հանգիստս իւրեանց.
որք տանջանայ անօրինացն համբերե-
ցին. և անսպական պըսակացն արժանի
եղեն. սոցա՛:

Մ Ղճգնաւորը. ք. քի. մոլոր բեւոյ անայ
նորդք: Լ՛ղբիւր կենացէք յաշտար
հի. հեղմամբ սո՛ւրբ արեան՝ ձերոյ.
Լ՛որը. ք. կատարեն ըզ յիշատակու ձեր.
բձ արբցեին յաղբերէն կենաց:

'նոխակալ՝ և բարեգործ
մի՛ ծ'ցրե՛ր զո՛ւխտը. քո. մի՛
մերժեր ըզմեզ յողորմո՛ւ
թէ՛նէ. քու մի՛ տր' տ' ըծ հարցն մերոց.
'Ետաստեղծին՝ այցող փրկիչ՝ փրկ
կեա՛ծ՝ զմեզ յարժանահասն նեղաց մե-
րոյ՝ վասն ընտրելոց քոց սրբոց. տր'
տ' ըծ: Լ՛ուսե՛լ փառաւորեալ ի տա՛-
ճարի՛ծ՝ սրբոց քոց վրկայից. մի՛ ան-
տեսաւունե՛ր զասպաւինեալսս ի. քեզ՝. տր'.
Լ՛զտե՛ր օրհնեցէք. և բարձր արարէք
ըզ՝ նա յաւիտեան: Լ՛նդ անպրեցե՛-
լոցն ի հնոցին երգակցելով գոգեսցուք.
օրհնե

օրհնէ՞ցէք ամենայն գործէ՛ք ան ըզ
 ան. և՛ բարձր: Վկայարանըս սրբոց
 քոց ընթացողք աներով. սրժանանո՛ր
 րեա՛ և՛ ըզ մեզ հասանիլ չես՝ մասին ժա
 ուանդութեան սրբոցն ի լոյս. և՛ առաւ
 ե՛ւ ը բարձրացի անուն քո ամենայն
 յաւիտեան:

էղմամբ արեան՝ սրբոց վճկայինցն
 հանձնեաց ընդ մեզ չես. և՛ փրկեա՛
 յամենայն փորձողութի: Ո՛րք նահատակե
 ցան վասն քո՛ ի մահ. վիրաւորեալ ըք
 յաղթեցին թշնամւոյն. սոյին աղա:
 Ո՛րք միացան ի սէր ահաւոր քոյ՝ տէրու
 թեանըդ. և՛ մատուցին զանձինս ի՛ւ
 րեանց պատարագ քեզ և՛ զենումն. սո՛
 ցին աղանջաօք հան:

( ) րհնէն ըզ քեզ ան ըզ ամենայն
 հրեշտակաց. անդարոց անձինք և
 հոգիք ամենայն սրբոց: Վո՛վէն ըզ
 քեզ բրիստոս մարտիրոսացն ժողովք.
 դասք մարդարեւից և՛ գունդք ամենայն
 սրբոց: Բարեբանէն ըզ քեզ թե՛ հո՛
 գի. որ միայնդ ես հրղօ՛ր. և՛ պահես զօ՛
 րացեալ զյո՛ւսացեալս ի քեզ:

Բնդ սքօլս քո բարեբանեմք ըզ քեզ
 չես:

քրիստոսն ճշմարտեմ հարցն մերոց: Արք խն
 չակից քեզ գողով՝ յօժարութեմ յանձն
 առին ըզդրժնդակ տանջանս. ընդ նո
 սին օրհնեմք ըզքեզ՝ քրիստոսն ան:
 Արք մեռան ընդ քեզ և կենդանացան.
 և թագաւորեալք վայելեսցին ի քո
 փառս. ընդ նոսին կենագործեալ ըզ
 մեզ քրիս: Աղտէր օրհնեցէք. գովե
 ցէք և բարձրաբարէք ըզնա յաւիտեան:
 Վար սըրբոյն է բնակարան և ի՞նչեւ
 հանգուցեալ. օրհն: Վարնըստի ընդ աջ
 մէջ հօր և բարեբանի ի դասուց մարտի
 ըոսաց. ամենեքեան միաբան. օրհն:

Աղտէր կենաց ճշմարտեմ և բըղխովմնողոր
 մութեմ. խընդրեմք ի քէն ըզթողութե
 մեզաց. որ միայնդ ես մաքրասէր:
 Փափագանօք մերձենամք առ Երես քո
 հաշտեաց ընդ մեզ սոցին բարեխօսու
 թեամք. որ մի: Ար անպակէնդ ես կե
 նաց. և փըրկութեան մերոյ. խաղաղա
 ցո ըզկեանըս մեր երկնային քո խաղա
 ղութեամբդ. որ միայնդ:

Տօն ճշմարտորացն այսօր. եկայք հա
 ւատացեալք օրհնեցէք ճշմարտեմ յիշատակի
 սոլբ վըկայիցն: Արք ըզմահս իւրեանց
 կանգ:

կանդնեցին՝ յերկրի՝ աշտարակ հըզօր.
 յոր ապաւինեալքս ամենեքեան. եկ:
 Զեղումն անեան սոցա մաքրեաց ըզտի
 եղերոս յանօրէն կռապաշտութեանց. և
 խառնեաց ըզմարդիկ ընդ երկնային զ
 բութիւնսն. եկայք հաւատացեալք օրհ
 նեցէք զանսրւած ըզբնակեալն ի մեջ
 սրբոց:

Որօրհնիս՝ յանմարմնական զինուորու
 թեանց. վերագոչեմք անքեզ ար. անդօ
 թիւք սրբոց մարտիրոսաց՝ խնայեալ ի
 ժողովուրդոս քո միայն մարդասէր:
 Օրոս ընտրեցեր յամենայն ազգացերկ
 ըի լուսաւորել զոգիս մարդկան. անդօ:
 Որ դաս հայրական իշխանութեամբ պը
 սակել ըզսուրբոս քո. անդթիւք սրբոց
 մարտիրոսաց փըրկեալ ըզմեզ ի հրոյն յա
 ւիտենից. միայն մարդ:

Ուրախանան հրեշտակք ի յերկինս
 ընդ չարչարանս ճըզնաւորացն և հրանա
 քան անարա՞հք ընդ յաղթութիւն
 ըս սրբոց: Սեճապէս պատերազ
 մեալք զանաքինութեան ըզհանդէս.
 պըսակեցան իքէ՞նք ընդ վերին զըւ
 արթունսն: Յընծայ կաթուղիկէ.
 զու

տ

Ճ

զուարճանան հաւատացեալք՝. անդամ
կեն անելո՞ւ քի փախ-ք քեզ անձ:

(քեզ տր օրհնէն դասըք սրբեոց մար
տիրոսաց. քաղցր ձայնիւ հընչմամբ
քեզ երգեն՝. փառք քեզ՝ փառք քեզ
անձ: Որք քաջութեամբ համբերեցին
բռնաւորացն ըստանալեաց. և ընդ
անմարմնոցն դասակցեալք քեզ երգեն,
փառք քեզ: Այսօր ցընծայ վերինն
երուտիմ: Ընդունելով ըզսոսն յարկսն
լուսեղէն. ուրախանան և հրէշտակք
անելով. փառք:

Փանաւորեալդ փառք երրորդու
թիւն սուրբ՝ փառաց արժանի անա ըզ
ծընեալս՝ անաղանաւն. երկնային քոյ
ժանանգութեանդ: Արեամբ նահատա
կացն բերկրեալ. սոցին բարեխօսու
թեամբ՝ փառաց: Ասրբութեան քով
բարեբանեմ ըզքեզ. աղանձնօք սուրբ
անձածնին՝ փառաց:

րհնեմք ըզքեզ տէր. անձ
կիզբն հայր՝ անձ հա՛րցըն
մերոց: Վսկեմք ըզքեզ տէր.
միածին որդի անտըւած հա՛րցըն:
Բարե-

Բարեբանեմք՝ ըզբեզ տէր. Ճշմարիտ
սուրբ հոգի անսղանձ՝ հաճոյց։

Բիշտր ծորհնեցէք բաժնի ընտանեաց յաւ
իտեան։ Օհր փանաբանէն զօրք երկ
նաւորաց զընտանեացն. բաժնի ընտր։

Որում երկընտանեան դասք հոգեդինաց՝
սըրբոց վըկայեցն. բաժնի։

Եկեալեմք ի տեղի վըկայեցն. և անա
յեմք ըզբեզ անձ՝ ողորմեա։ Օղանչանա
մեր մի անտես առներ. բարեխօսութե
սըրբոց քոց և ողորմեա։ Փըրկեա զմեզ
յարենէ. և ի նեղաց մերոց. բար։

Շնորհեա մեզ քրիստոս Թագաւոր. կա
տանրէլ ի հաճոյս քո զյիշատակ սըր
բոցն. և օրհնէլ զանուն քո սուրբ։

Ո՛րք հեղման քոյ սքառեան. և չարչա
րանաց քոց եղէն հազարդք սուրբ վը
կայքն. և լուսաւորիչք անխարհի։

Սըբօք միշտ անալեմք. և փանաւորեմք
անդադար եղով օրհնութեան սուրբ
գերբորդութիւն համադոյ։

Ո՛րք ի մարտի անօրինացն յաղթեցին
արիաբար Թընամալոյն. անալչանօք սոցա
կեցո՞ ըզմեզ փըրկիչ անձ հարցն մերոց։
Ո՛րք վասընք ըզկեանս իւրեանց փոխա
նակե

ռանձրեմք ասելով. Երեք սրբեան
 տ'րուծի՝ կեցո ըզմեղ. բարե:

II' ր պըսակիւնդ եմ ամենայն մանրտի
 ըոսաց և յաղթօղ պահեցեր ըզ յո՛ւ
 սանցեալսն իբեղ քս փառաց թագաւոր.
 բարեխօսութեամբ սրբոց՝ մանրտի ըո
 սաց պարգևեալ զխաղանդութիդ երկըր
 պաղուացս՝ ամենասուրբ երրորդունէդ.
 II' րք մատենցիս զանձինս իւրեանց
 տանջանա՞ց և մահու. և հեղմամբ
 արեանն՝ իւրեանց եղեն վըկայք քոյ կա՛
 մաւոր մահուանն՝ բարե: II' րք ըզխաւ
 ար կռաւպաշտութեցն վանեցի՞ն յաշ
 խաբհէ. և ենթադրեալ կործանե՛
 ցին ըզբեկիար պատերազմեալք ի՛հան
 դիսի. բարեխօսութե՛ք:

III' րանփառ ճըգնութե՛ք պատերազ
 մեալք ընդդէմ թընամւոյն. և ա
 թիաբար վառեալք զինուսք՝ հոգւոյն.
 յաղթեցիք՝ անօրինացն. ո՞վ սուրբ
 վըկայք՝ ըզձեղ ո՛ւնիմք բարեխօս ան
 տ'ր վասն անձանց մերոց: V' նտանե՛լի
 չարչարանացն եղէք վըկայք ճըշմարտու
 թե՛. և խաչակիցք եղէք ո՛րդւոյն ան
 տուծոյ. ըզբաժակ մահու արբիք ո՛ւ
 իղ 26 րախու

բանիս թիւն. ո՞վ: Յանգընան համ
բերու թեամբ կատարեցիք զընթացըս
ձեր. և փոխեցայք յերկրայնոցս ի յեր
կիւս. ընկալայք ի՞նչ ըզպըսակս անա
պահանս. ո՞վ: Ըրդ եկայք հաւանտա
ցեալք՝ կատարեսցուք զյիշատակ սըրբոց
վըկայից. զի ի ձե՛ռն սոցա բացցի մեզ
դուռն՝ ողորմու թեան. ո՛ւնելով միշտ
բարեխօս առ տէ՛ր վասն:

Ի փառս պարծեացին մանկո՞ւնք սի մի
րեցեալք ի տէ. որք անթանի եղեն առ
նո՛ւ զհայրական ըզպըսակս:

Ո՞րք ըզտանջանս և ըզմահ վասն անու
ա՛ն տեանոն յանձն առին. և անթանի
եղեն առնո՛ւ զհայր: Ե՛ւ զօրութիւն սք՝
հոգւոյն եղե՛ն յանգընութիւն ի սպանե՛րաղմի.
և անթանի եղեն առնո՛ւ ի հօրէ՛ ըզ:

Ո՞րք ըզտանջանս անծրինաց վասն
քո յանձն առին այսօր սուրբ վը
կայքն. ըզճըգնութիւնն սո
ցա բարեխօս քեզ ունիմք. կեցո՛ղմեզ
տէր անտըւած հարցըն մերոց:

Ո՞րք և ըզմահս դժժնդակս բերելով զճ
արիամբար հանդիսացեալք ի մարտի. ըզ: հ

Ի տաճարի ճրգնաւորաց հանդըստեանս
բաղցրաճայն հընչմամբ երգելով. ըզճը:

Դ ի շտէր՝ օրհնեցէք բարձր. արարէք. բաղ
ցրաճայն հընչմամբ զաւանձ յաւիտեանս:

( ) յաղթանակ մարտ վըկայիցըն պատու
ելով այսօր ընդ զօրս անմարմնոցն. անա
ւե^ն Լ բարեբնեւով քաղ: Վահանայք
և պաշտօնեայք տօնելով այսօր ըզմեծ
սոցա ըզճըգնութիւնս. անաւ:

Ո՛րք ի մարմնի զանմարմնականացըն
բերելով արութիւն հաւատոյ՝ պատե
րազմեցան ընդ դէմ թըշնամւոյն քո՞
ճըշմարիտ վըկայքն. բարեխօսութե՞սց
քրիստոնս ողորմեա մեզ: Ո՛րք ըզսպաւ
նալիս բըռնաւորաց մահաւամբ սրոյլ
հրոյ համբերութե՞ս յանձն առին. յաղ
թեցին առաքինաբար քո՞ ճըշմարիտ:
Ո՛րք ի զօրաց երկրաւորաց՝ զինանո՞ւ
րեալ քեզ երկնաւոր թագաւորիտ. դա
սակարգեցան ի հրեշտակս ի յերկինքս
քո՞ ճըշմարիտ վը:

Ս ( ) արիական մահ սըրբոց քոց քրիստոնս
ընդ երկնային զօրսն այսօր երգակ
ցեալ տօնեմք. ո՛րք հանդիսացան ընդ
դէմ բըռնութեան թըշնամւոյն:

Լ'նմանքն ի մանրմիջուցան՝ գեղ ի վե
րոյ սրոյ և հրոյ՝ տանջալնաց. զպատու
անկան մահս իւրեանց ընծայեցին քեզ
քրիստոս բանաւոր զենմունք:

Եւ համակեալք ճրգնութեամբ 'ի
փորձ զանազան տանջանաց'. համբերո՞ւ
թեամբ վանեալ ըզթընամուկն պատե
րազմ. փոխեցան ի զօրս վերին՝ զըւ
արթնոցն:

Ար՝ զանչափ քո զբարերարութիւնդ Տ
չնորհեցէ՛ր քո անբաժնոց՝ բարեգործ
աստուած. զքեզ բարեբանեմք անծ
հաբըն մերոց: Ար՝ ի ձեռն երանելի հայ
րանպետացն բարձե՛ր ըզխանար կու
պանտութեան անդգի մարդկան. զքեզ
բարե՛: Լ'յսօր և մանկունք սուրբ
եկեղեցւոյ ընդ սեբօբէսն և ընդ քե
րօբէսն երգաբանե՛ն բերկրանկան ձայ
նիւ. զք: Եւ զտր'օրհնեմ Գ

ցեք և՛ բարձր անբարեք ընա՞յալիտեան:
Արք անցողիկն զմարմինս իւրեանց ընդ
հուր՝ և ընդ սուր. և դասակից եղեն վե
րին զօրացն. ըզտր'օրհնեմ:

Եւ հանայք և պանծօնեայք համաբնա՛
կան ձայնիւն ըզտր'օրհն:

Ծ Եւ զմանք որոնք խնայեալ
 մնալիս կրիւք. տանեալք ի յանձինս
 իւրեանց՝ քաջ եւ յաղթող երանեալք
 հայրապետքն. սոցա բարեխօսութիւն
 ողորմեա մեզ՝ անտըւած:

Ը ընդհանրեալք եւ պայծառ առաքիւն
 թեամբ՝ հեղեղեցին զիշխանն անօրէն
 իւրեան գործակցօք ճշգնօղ՝ հայրա
 պետքն. սոցա բարեխօսութիւն:

Հրեշտակք երկնից փափագին հանդի
 սի կանտարման սոցա. որք ի մահոն իւ
 րեանց կենդանացան. ելին ի կամարն
 երկնից. խառնեցան ի գունդս զըւարթ
 նոցն. սոցա:

Եւ իրանելիսք՝ հայրապետք չարչարեալք
 վասն ինչ համբերեցինք. յաղթելով
 բռնաւորին դասակիցք եղէք վերնոցն:
 Ճշգնեալ նահատակեցայք յերկրի.
 յաղթողք ի պատերազմի. կոխելով ըզ
 սատանայ՝ դասակից: Ի ստանդարեալք եր
 կնային լուսոյն. պայծառացեալք ի հո
 գւոյն սրբոյ. բարեխօսեցէք՝ ան տր
 վասն անձանց մերոց:

Եւ իրանելիսք՝ հայրապետք. որք կամաւ
 չարչարեցայք յանձնառիք զհամբերու
 թիւն

Թիւն. յարժանանձոր յաղօթքս ձե՛ր յի՛շխուիք զանձի՛նս մե՛ր: Փոխանակ ա-
րեանն տն՝ ձե՛ր անիւնքդ հեղան յերկ-
րի. և հոտանոյշ բուրեաց յաշխարհ.
յարժանա՛: Փոխանակ անցանորիս՝ ձե՛զ
անանցն է սրտորաստեալ սընակ փա-
ռացիք իստոսէ՛. յար՛:

Ի՛նդ վերին զըւարթունսն բանե՛քա տ
նե՛մք ըզքե՛զ տրսք՝ սք՝ սք՝ ես տր՛ զ՛-
րութեանց կեցո՛ ըզմե՛զ: Յիշատակաւ
սրբոց մարտիրոսաց գոհանե՛մք ըզ-
քե՛զ տր՛. սք՛: Երեք սրբեան ձայնիւն
անդադակե՛մք ժռքե՛զ տր՛. սք՛ սք՛:

( ) ան յաղթե՛լի ճրգնանորացն ըզյի՛ տ
շատակս՝ եկայք հաւատադեալք անե՛-
նեքեան պատուեսցուք: Քանզի մար-
մին ունելով զտանջանսն արհամարհե-
ցին. նըմանողք լինելով չարչարանաց
փրկչին՝. եկայք: Քանզի տեսարան-
եղեն հրեշտակաց՝ և մարդկան. զյաղ-
թուլթե՛ սըսակն իքե՛ ընկալսն. և բա-
րեխօսեն առ տր՛ վասն անձանց մերոց:

Ի՛զսընակի՛ չըն սրբոց և զհանգո՛ւ տ
ցեալն իքե՛րօ՛ մէս. անդա՛մք
ձայնիւ երգելով. օրհնեցէք ըզտր՛
յօրհ.

յօրհանութիւն ի նոր: Այսօր տօնէ՛ եկե-
ղեցի՛ ըզյիշատակ սըրբոց մարտիրո՞-
սացն՝. ընդ որս և մե՛ծ մ՛ք ճայնի՛ւ եր-
գեի՛ լոյ՛ օրհնեսցուք ըզմր: Արանթա՛մ
եայ ռամ փառօք պըսակէ՛ ըզսո՛ւրբս իւր.
և ի դա՛ծ մ՛սս լուսեղէ՛նսս վերա՛յցոյց.
օրհնեցէք:

— 17 —
Այսօր յիշատակ սըրբոց մարտիրոսաց.
մանկո՛ւնըք սք եկեղեցւոյ՝ լը՛ զօրս երկ-
նից տո՛ւք օրհնութիւն ի բարձունսս տք՝
երրո՛րդո՛ւթեան: Այսօր ճըգնութիւն
սըրբոց մարտիրոսաց՝ զուարճանան բա-
նակք անմա՛րմնոցն. եկեղեցիք ընտրե-
լոց. տո՛ւք: Այսօր շնորհեցան մեզ քա-
րո՛ղք և՛ վըկայք. ի խաւանէ՛ կուսպանչ
տութե և՛ յանածո՛ւթե՛ ածեալ ի լոյս
զամե՛նսյն արարա՛ծս. տո՛ւք:

— 22 —
Պայծա՛ռացիր եկեղեցի ա՛յ՛ ընդ ճըգնո՛ւ-
թի՛նս սըրբոց վըկայիցն. որքնահատա-
կեցան ի յե՛րկրի՛ն. և ի յե՛րկինսս պըսա-
կեցան: Աւրա՛նան և՛ հրե՛շտակք ի՛
յե՛րկինսս ընդ ճըգնո՛ւթի՛նս սըրբոց
վըկայից: Համաճայնեալ ընդ նոցի՛ն այս
•ը և մե՛ք տօնեմք ըզյիշատա՛կ սըրբոց:

ինուորութիւնը. ք հրէշտան 44
կայ օրհնեն ըզքեզ. իմանա
լի ճայնիւն ըզքեզ փառաւ
որեն. անտըւած հարցըն մերոց:

Ի խանութիւնք և պէտութիւնք՝ սէրօ
բէք և քերօբէք փառաւորեն սք զան
նունըդ. քո. անծ: Բզգ մարդկան հո
ղեղինաց դասուց մարտիրոսաց՝ երկըր
պագէն ձորութեանըդ. քո. անծ հար:
Ի զաւոր օրհնեցէ՛մք բարձրարարէք
ըզնա յաւիտեան: Օհր փառաբանեն
ի բարձունս իմանալի զօրութիւնքըն.
Ժողովուրդք օրհն: Որում երկըրպա
գէն գովէլով՝ դասըք սրբբոց մարտի
րոսացըն. բանանայք օրհնե՛

Նայեաց ի մեզ՝ և յղորմեաց մեզ քրիս
տոս. ո՛ր ունիս բազում գըթութիւն:
Ո՛ր հայրդ էս որբոց. և դատաւորանքեանց
քո. ո՛ր: Ո՛ր պըսակիչդ էս սրբբոց լուր
և մեզ անթիւք սոցա՝ քրիստոս. ո՛ր ու
նիս բազում գը՛:

Եսօր հրէշտանայ դասքն ի յերկինս
ուրախանան ի վերա՝ ճըգնու
թեան սրբբոցն: Եսօր ճըգնաղգեաց
սրբբոց դասքն ի յերկրի՝ պըսակեցան
երկ

Երկնային անձեղէն փառօքն: Մյսօրան
մարմնոց զինուորով թիւնքն մեծապէս
տօնեն. քանզի երկրաւոր զինավորաց
բազմութիւնն ընծայեցան ի խորա-
մ. ԲԱՆԲՐՆ սըրբութե երկնից:

— **Ս**ուրբ անձ հայր անըսկիղքն. որ փա-
ռաւորեալդ ես ի մէջ սըրբոց քոց. օրհ-
նեմք ըզքեզ ընդ զուարթունս երկնից:
Սուրբ անձ որդիդ միածին. որ պահե-
ցեր՝ յաղթօղ ըզճշգնութիւն՝ սըրբոց
քոց. գովեմք ըզքեզ: Սուրբ անձ հո-
գիդ ճշմարիտ. որ նորոգեցեր՝ ըզտի-
եզերօս ճշմարիտ երկրապագութեամբ
սք՝ երրորդութեդ. բարեբանեմք ըզ-
քեզ անընդէ ձայնիւ:

— **Ն**ըգնաւորական աշխատութեց համ-
բերեցին սք մարտիրոսքն. և՛ ըզպատե-
րաղմըն չարին վանեցին ժոժկալութք.
բարեխօսութեամբ սոցա՝ քրիստոս խը-
նայեա ի մեզ: Սք հեղին զարիւնս իւ-
րեանց փոխանակ անեան քոյ տը և ըզ-
բըռնութիւն հրապուրողին վանեցին
ժոժկալութեամբ. բարեխօսու:

Եւ ըզպըսակս անասականս ընկալան
իքէն քրիստոս. և՛ դասաւորեցան ի
դասու

գանս վերրին զըւարթնոյն. բարեխ:

Նահատակք յաղթողք քաջք ի մար
երանելի սուրբ մարտիրոսք. որք
վանեալ ըլթընամին խորտակեցիք:
Հրեշտակացն դասքն տօնակիցք են
մեզ. և ջոկք անթառոյցն զուարճանքալ
բերկրին. ընդ վարդապոյն ձեր՝ հե
ղուծն արեան. որք վանեալ ըլ:

Ընթանամ պըսակըն ձեզ աւանդեալ
մենայ. քան զանկանս պատուանկանս
դերանդոյն հրաշիւք. որք:

Եսօր մարտիրոսաց դասքն՝ ցընծա
ցեալ բերկրին ընդ անաջտեալն քրիս
տոսի՝ որդւոյն նայ: Չայն ի յերկնից
վըկայեալ ասէ. եկայք օրհնեալք հօր
իմոյ՝ ժառանգորդք երկնից խորա
նացն: Եւ ցեք ըզտեղի անկեւոյն՝ ան
պըստամբողական թընամուսն. որ ի
յերկնից վայրանկեալ:

Ղգնաւորք ճըշմարիտք և վեկայք
քրիստոսի. որք զչարչարանս և ըզ
մահ յանձնառիք վասնընտեառն.
ըզ ձեզ իւրեք բարեխօս առ քրիստոս
վստանձանց մերոց: Վանդի հեղմամբ
անբեան ձերով պայծառացան սուրբ

Եկեղէցիք՝. Լ՝ զըստուէրամանձ խաւար
կուսպանշտոնութեցըն բախր ճիւղ . ըզձեզ :
Լորինային զօրքն իջեալ ի պատիւ պա
տարանգի մահուան ձեռոյ . Լ՝ ըզպըսանկս
անանգրականս անբերելով ի հօրէ լո՛ւ
սոյ . ըզձեզ :

ՄԼ

Բնդ զըւանթուռնս երկնից օրհնէ
յէ՛ք զքրիստոս թագաւորն :

Բնդ դասս երանելի սըրբոցըն գովէ
յէ՛ք յօրհնութիւն ինոր զքո՛ւ :

Սըրբոյ հոգւոմայն Օքրիստո՞ս թա
գաւորըն բարեբանեցէ՛ք . զի ողոր
մեսցի բարեխօսութե սըրբոցն :

Սուսացեալքն յանուն քո սուրբ
պատե՛րազմեա՛լք յանթեցին
թըշնամւոյն . սոցին աղանձնօք
խընայեա ի մեզ աստըւած հա՛մըցըն
մերոց : Ա՛րք կամանն իւրեանց անցին՝
ընդ հո՛ւր և ընդ սուր . Լ՝ դասա
կի՛ցք եղէն վերին զըւանթուռն . սո
ցին : Ա՛րդ խընդրեմք ի քէն թագաւ
որ փառաց . անանգնօ՞ք սըրբոց վըկայ
իցըն խընայեա ի մեզ աստըւած :

Լայէք՝ ի վերնահան զօրութե՛նէ քում
մէ պատե

ԴՃ
Տ

մէ պատերազմեալք յանթեցին թըշնամ
մւոյն . և դանսակցեալք վերին զօրացն
օրհնէն ըզքեզ գովէն և փառ :

Եւ քաջն թեամբ արիամբար ճըգնեալ .
արհամարհելով զսարտանջանս և ըզ
մահ . և ձայնակցեալ երից մանկանցն .
օրհնէն : Ուստի և մեք հաւատա
յեալքս իբեզ կատարեցովք զյիշատակ
սըրբոց վրկայիցն . և ընդ նոսին համա
ձայնեալք օրհնեմք ըզքեզ գովեմք և
փառաւորեմք :

Որք ըզբաժակ մահուն ընդ քեզ արբին
և մրկըրտն թեամբ արեան ընդ քեզ
մրկըրտեցան . սոքօք անշէմք ո
ղորմեա : Որք և ըզխաչս իւրեանց բար
ձին ըզկնիքո . և անմեկնելի սիրով
ընդ քեզ խաչակցեցան սոքօք :

Որք իսկապէս շիջնեցին ըզստորան
կեալ փայլակն . և հրեշտականցեալք ի
դանս նորուն վերակարգեցան . սոքօք :

Եւ յսօր յիշատակ սըրբոցն . և փայլին
նըշխարէք սոցա ի մէջ եկեղեցւոյ . անշ
էսցուք ըզտր՝ սոքօք խընայեալ ի մեզ :

Հեղմամբ արեան՝ սոցա մեծարի մայր
սոցա իմանալիս իօն . անշէսցուք :

Տաճար են սք՝ հոգւոյն . կենդանիոս
կերբ սոցա՝ հիւանդաց բրժիշկք . անա՛

Յ Սուրբ են Թորոթեց . որ յանմար
մնական զօրացնդ գովին սըրբանաց
ձայնիւ . ըզբեզ օրհնեմք Թորոթեցն
մերոց : Որ ետուն զօրոթիւն մարդան
սէր քոց ճրգնաւորացն՝ յաղթել չարին
ընդ դիմամարտութե՛ . ըզբեզ :

Գ Ինկալյսօր ըզբարեխօսութիւն քաջ
նահատակաց քոց վըկայեցն . ողորմե
լով տօնողացս ըզյիշատակ սոցա . ըզ
բեզ : Ի՛շ Թոր՝ օրհնեցէք . և բարձր ա
րարէք՝ ըզնա՛ յաւիտեան : Ի՛նդ երկ
նային զօրսն միաձայնելով . ըզպրտա
կիւնն սըրբոց բարեբանելով օրհնե :

Օ բերկրեանն այսօր ի յիշատակի՛ քաջ
և յաղթողսք՝ երանելեացն օրհնեցէք . և :

Ո ըզբեզ սիրողաց՝ ողորմե՛ Թոր
լոյ ըզյիշատակս արժանի արա . և
աղօթիւք սոցա՝ ողորմեա՛ մեզ :

Ո՛րք փորձեցան՝ ի փորձ սրոյ և հրոյ . և
իքո՛ պատուիրանաց երբեք ոչ խոտորե
ցան . աղօթիւք : Ի՛ղէն տաճար սըրբու
թե՛ անմահ բանիդ . և ըզգանձըս հո
գւոյն աստանօր պատրանսեցին . աղօ :

Ի՛յսօր

Եւ յսօր ճիգնութե՛ք՝ սըրբոցն ըզուարճա-
 նայ եկեղեցի ուրախութե՛ք մեծաւ .
 հանդէ՛րձ որդւոլք իւրովք տօնե՛լով
 զյիշատակ սոցա՛։ Ա՛րքա են դեղ՝ կե՛նաց՝
 պարգևեալք մեզ ի քրիստոսէ՛ ի բըժըշ-
 կութիւն պատուական սք արեամբն իւ-
 բեանց։ Ի՛շխանութի՛ ունին ի հոգւոյն
 սըրբոյ՝. անաջնորդել մեզ յերուստ
 զէմըն վե՛րին . ի քաղաք կե՛նդանեաց ի
 մեծըն սիօն ։

Ա՛րք հաղորդեցան չարչարանաց քոյ —
 քրիստոն սուրբ հայրապետքն . և՛ վե-
 րաբերեալ պայծառացան ընդ անմարմին
 բաղնիքի մն . սոցին աղանձանօք խընայ-
 եալ ի մեզ նըժ հա՛մըցըն մերոց։

Ա՛րք ի սկզբանէ՛ պատուեալ եղեն ի սէր
 բոլորից հօրն . և՛ ըզտիեզերս հրաւիրե-
 ցին յորդէգրութեան շնորհս . սոցին։

Ա՛րք զընթացս իւրեանց կատարեցին
 հաճոյիւք քո՛ քրիստոն . և ըզպըսակա-
 անապական ի՛քէն ընկալան . սոցին։

Ի՛շտր՝ օրհնեցէք . բարձր արարէք ըզ —
 նա յաւիտեան։ Օ՛հակնցըն հօր և հո-
 գւոյն . մը բնակեալէ ի՛ւրոյս անմատոյց
 և բարեբանի սըրբատաց ձայնիւ . բար։

Օ՛րկրորայդեալն ի սրբբոց՝ հայրապետաց . սրբ հեղմամբ արեանն իւրեանց նըմանօղք եղէն փըրկոյղին զինքեանս .
բարձր արարէք ըզ :

II Ո՛ղորմեաց մեզ տր աստուած մեր ի յիշատակի՝ սբ հայրապետացն :

Ո՛րք յանձն քոսո՛ւրբ դարձնեցին զաշխարհս կռոյցն ի պաշտելու թենէ . աղօթիւք սոցա՝ ողորմեաց : Ա՛լ արժանի եղէն ընդ ունի՛լ իքէն զանթառամ փառաց պըսակն . աղօթիւք :

III Ո՛րք զառ ի քրիստոս զչարչարանքս յանձն առեալ՝ համբերեցիք . ով ձեռասէր հայրապետք . և արժանի եղէք զէրկնայինն առնուլ պըսակ : Ո՛րք փորձեցայք շիջանուտ հրով . ժառանգեցիք պատրաստեալ ձեզ զարքայնութիւն . համարձակո՛ւթի՛ ունիք բարեխօսել՝ առ տ՛ր վասն անձանց մերոց : Ո՛րք զամբարըշտո՛ւթեցն լանեցիք զկռասպաշտութիւն ով ձեռասէր հայրապետք . հաստատո՛ւթի՛ ի քրիստոսէ հայցեցէք անգաղա՛ք սքեկեղեցւոյ :

III Օ՛րն ծո՛ւթիւն է այսօր հրեշտակաց և մարդկան . զի զխրոխտացեալ ըզթըշնա՛մին

մին վաճենալ խորտակեցին՝ սբ՝ վրկայքն .
 և եղևն յաղթօղք ի պատերազմի :

Ս՝ արմնով և արեամբ մարտեան ընդ
 դէմ զինու . վիրաւորեալք ի մարմնի
 վիրաւորեցին ի մահ ըզբեւիար . և ստա
 ցանն սարժանք յաւիտենական :

Լ՝ րանաւետեալք ի հողեղէն զըւարթ
 նոցն . և բարեբանեալք ի դասուց մաք
 մնաւորաց՝ սբ՝ վրկայքն . անեղինն ա
 ջովնն պըսակեալք եղէն :

Ղ՝ զնութիւնք սըրբոց քոց քրիստոս
 տոս հաստատեցին ըզհիմունքս սո՛ւրբ
 եկեղեցւոյ . կանգնելով ի սմա ըզնըշան
 յաղթութեան : Լ՝ և հեղմամբ սուրբ
 արեանն իւրեանց՝ աղատեցին ըզտիե
 զերս ի դիցապաշտ մոլորութեանց . և ե
 ղէն յաղթօղք ի պատերազմի :

Ր՝ նդորս՝ և մեք աղանձք քրիստոս
 ընկալ և ըզմեղ յերկնային խորանս
 ի լուսեղէն առաջատին . բարեխօսու
 թեամբ և աղօթիւք սուրբ ճըզնաւո
 րացն :

Յիշատակէ այսօր քանչնահատակաց քի
 սըրբոց վրկայիցն . եկայք ժողովուրդ
 ք ջընծութեամբ մօնեսցուք :

Քան

Ճ

տ

Քանզի տեօղք՝ ի տանջանս և յանդ
 Թօղք ի մարտի և պըսակեալք ի հօրէ.
 Եկայք ժողովուրդք: Աստաւորեալք
 ի յերկրի. պայծառացեալք ի յերկինս.
 և դասակցեալք ը հրէշտակս. եկ:

Մկ Քքեզ կարդային յօգնութիւնս սք
 մարտիրոսքն և անէին. որ ի բար
 ձոննս բնակեալդ ես խընայեալ ի մեզ:
 Դո՛ւ ես դո՛ւ ուրն լուսոյ դո՛ւ պըսակ պար
 ծանաց թքեզ յուսացե՛լոց. որ ի բար:
 ( ) Րհնեալ գո՛վեալ և ի սո՛ւրբքս հան
 գուցեալ. և դո՛ւ ես ընդունող հոգւոց
 մերոց. որ ի բար ձո՛նս բնակեալդ ես
 միշտ և յաւիտեան:

Մկ Ո՛վ սք գէորդ պարծանք ազգի մարդ
 կան. հրաշալի ճըգնութք ի յերկ
 րի նահապտակեալ. և յերկինս պըսա
 կեալ ընդ անմարմնոցն դասս:

Քանզի դո՛ւ վառեցար՝ զի՛ն ո՛ւ սուրբ հո
 գւոյն՝ և յաղթեցեր արիաբար անմար
 մին բե՛լիարոյց: Սի՛ դա՛դարե՛ր բարե՛խօ
 սե՛լ վասը՛ն մեր. ան հայր և որդի
 և սուրբ հոգի. զի՛ յաղթեսցո՛ւք
 հաւատով անմարմին բե՛լիարոյց:

՝ ու քեզ նրժ համրցըն մերոց՝ խոն
նորհեալ անձամբ ըր ք պաղա՝
տի՞մք. մի անտես անուն ր տր՝.

դէ
հ

որ՝ փառաւորեալդ ես՝ յաւի
տեան: Յիշեալ զոչխտն աբրահամու ըզ
նահակայ և զյակոբայ. և զնեղելոց ան
ձանց պաղա՝ տա՞նս. մի անտես ան:

Ընորհեալ տր՝ խնդրողացս ի քէն ըզ
թողնութիւն մեղաց. ի տաճարի քում
սըրբո՝ ւթեան. բարեխօսութեամբ՝
սըրբոց քոց. որ՝ փառաւ: Ի՛շտ ր ( )՝ րհ
նեցէք ըզտր՝ երկինք և երկնային զօ
րութի՛ք. սերօքէք և քերօքէք զան
տըւածն աստուծոց. բարձր արարէք՝
ըզնա յաւիտեան: Ի՛շտ ր ( )՝ րհնեցէք
ըզտր՝ երկիր և որի սմա են կենդանիք.
համբառնալով ի վեր ըզձայնս. և եր
զօք հոգևորօք բարձր: Ի՛շտ ր ( )՝ րհ
նեցէք ըզտր՝. դասք հրեշտակաց՝ և
մարդկան. զարանիչն արարածոց միաբա
նութեամբ երգով բարձր:

դ

( ) ողորմութե՛ք զդուռն բաց մեզ
տր՝. և արժանի անա զմեզ՝ լուսեղէն յար
կաց քոց ընդ սո՛ւրբըս քո: Ի պատրան
տեալ քոթեվանն սըրբոց քոց. ընկալ
և ըզ

ո

և ըզմեզ փըրկի՛ն յորդէ՛գրուած իւն ի
դըպրո՛ւթեան կե՛նաց: Ինըստի՛լ քո յա
տենի՛ դատաւոր ահեղ՝ խնայեա՛ յարա՛
բա՛ծքս քո. բարեխօսուածեամբ և աղօ՛
թիւք սբ՝ ճըգնաւորացն:

II Ս յիշատակըս վըկայից քոց քս՝ պա՛ր
գեւեա՛ մեզ՝ օրհնե՛լ ըզքեզ՝ անժա՛նա
պէս: Կամա՛ւ մատուցի՛ն զանձի՛նս իւ
րեանց քեզ պատարօւք անեամբն իւ
րեանց. և անուռնէին պըսակի՛լ ի՛քէն
տը: Սոցա՛՝ աղօթիւք փըրկի՛ն խնայեա
ի սբ՝ եկեղեցի՛ քո. զոր ըստացա՛ր ալա
տուական արեամբը՛դ քո սըրբոյ:

III Ս ըզհրաճափա՛ռ քո զօրո՛ւթիւք ծա՛
նուցե՛ր ազգի մարդկան՝. ցուցանե՛
լով յաղթօղ սուրբ՝ զվըկայսն ի պատե
րազմի. վասն ամուսն քոյ տը՝ աստըւած
հա՛րցըն մերոց: Սոք ի մարմնի՛ անմա՛ր
մնացան գեր ի վերոյ՝ քան ըզբնուածիս.
արհամարհե՛լով անանդեցին ըզչա՛ր տան
ջանս և՛ ըզմահ՝. և՛ եղէն վըկայք քո՛
կամաւոր՝ մահուանն՝. տը՝:

Հանդիսացեալ սոյսօր և մեք՝ տօ՛նեմք ըզ
յիշատակ սբ վըկայիցն. խաղաղացո՛ ըզ
կեանքս մե՛ր աղօթիւք սոցա՛. և՛ փըրկեա՛
զմե՛զ

զվե՛ղ ինե՞ղ չանց մե րոց . Թի՛ր : Բ՛ զ Թի՛ր՝ օրհ
նեցե՛ք Ե՛ւ Բա՛րձր անրաբե՛ք ըզնա՛յ յաւի
տեան : Ո՞ր փառանցն իւրոց տեսող՝ Թե՛
զվըկայսն անժանիանրար . Եւ երգակից ան
մարմնական՝ զօրացն . օրհնե՛ : Ո՞ր սոբօք
լուսանո՛րեաց զանգոս ուրդւոց մանրեկան ի
գիտութիւն ճըշմարտութե . Եւ հրաւի
րեաց յերկնից արքայութիւն . օրհնե՛
ցե՛ք Ե՛ւ Բա՛րձր անրաբե՛ք :

Բ՛ զ յիշատակըս վըկայից քոց տօնեմք
այսօր քրիստոս Թագաւոր անշահանօք
սոցա՛ն ողորմեա՛ն : Ո՛րք յաղթեցին անօ
րէն բռնաւորաց հեղմամբ՝ անբանն իւ
րեանց՝ . Եւ դասակից եղեն՝ վերի՛ն զըւ
արթնոցն : Եւ ընկալան ըզսընակա ա
նասլա կանըս յանըստութիւն լուսոյն . Եւ
միշտ ուրախանան ընդ հրեշտակս ի՛յ յեր
կինս :

Բ՛ յսօ՛ր յիշատակ սրբեո՞ց քոց՝ . ո՛րք
տանջանաց անօրինացըն համբերեցին .
Եւ դասակից քեզեն վերի՛ն զըւարթնոցն :
Բ՛ յսօ՛ր Եւ հրեշտակք ուրախա՞նան՝ Ը՛
կամաւոր չարարանըս ճրգնաւորացն .
ո՛րք յաղթեցին անօրէն՝ բռնաւորացն :
Ո՛ւրք Եւ Թագաւոր յաւիտեանից՝ .
որ

որ նըստիս ի վերայ չորեք հերպեան կեն
դանեաց. և ի սըրբոց քոց փառաբանիս:

Ճ

Եւ յսօր եկեղեցի քրիստոսի պայծառա
նայ յիշատակաւ սըրբոց վըկայիցն. որք
բարեխօսեն առ տէր վասն մեր:

Եւ յսօր ի հեղճմն արեան սոցա դա՛սք
հրեշտակաց խոնարհեալ միաբանութե
տօնեն ընդ մարդկան: Եւ կայք և՛ մեք
քրիստոսի հաւատացեալք. կատարես
ցոյք ըզյիշատակ սըրբոց վըկայիցն որք
բարեխօսեն առ տէր:

տ

Փառքք քեզ հա՛յր երկնաւոր. որ նրս
տիս ի քրօթս. և բարեբանիս ի դասոց
սերօթից: Եւ քեզ գովեմք թագաւ
որ փառաց քրիստոս. համաձայնեալ
ընդ սուրբըս քո յեկեղեցիս անդարոց:
Սըրբեազանձիս մեր և՛ տաճարացո՛
սուրբ երրորդօրեանդ՝ կենդանաբար
սուրբ հոգի:

տ

Պարծեսցին սուրբքն փառօք. և՛ ցըն
ծասցեն ի հանգիստս իւրեանց. քան
զի ընդ հոգ և՛ ըստե՛ր անցուցին զմար
միսս իւրեանց: Սուրբ զարիւնս իւ
րեանց հեղճն. չարչարանացն համբե
րեցին. և՛ ըզսպանուիւն բըռնաւորացն
անաբ

անարգեցին յաշխարհի: Եւ ի կայս
հաւատացեալք՝ կատարեցո՞ւք ըզյիշան
տակ սոցա. քանզի սօքան են մեզ բարե
խօսն յարքայութեանն անտուծոյ:

Եւ տեանն ի վերայ սըրբոց ի Երոց՝ և
փառք իւր հանդուցեալ է յոսկերս
սոցա. և հոգիք սոցամի՞ զասանորեալք
ընդ հրեշտակս ի յերկինս: Բանակք
հրեշտակաց տեանն շուրջ են զնոքօք. և
երգակից են միմեանց յօրհնութիւնս նոյ.
և հայցեն միաբանմի՞ն զխանդավութի
անենայն աշխարհի: Բանդում համար
ձակութի է ան տէր բարեխօսութե՞ս սո
ցա. և թողութի է մեղանմի՞ց. որք ք
կատարեն ըզյիշատակըս սոցա:

Եւ ստուած բարձրեալ՝ և ի սուրբըս հան
գուցեալ՝ և ի սըրբոց վերօրհնեալ. ման
թեւով հայցեմք ի քէն՝ տըւօղ բարեաց.
բարեխօսութե՞ս սըրբոց մարտիրոսացն
հաշտեաց՝ ընդ մեզ քս: Որք կործանեցին՝
զանօրինացն ըզպատկերս՝ և
յիշատակ քաջութեան թողին յաշխար
հի. բարեխ: Պատարա՞գ անուշահոտ
մատուցին քեզ ըզմարմի՞ն և զարիւն.
համբերե՞լով չարչարանաց վանն անու
անըդ

անըդ քում սըրքոյ՝ բարեխօսութիւն։

տ

Երրորդութեանն սիրօղ անձինք
յաղթօղ վըկայիցն՝ արժանանալոք ըն
դոճենլոյ՝ ի յառանգանսըն լուսոյ։

Օ ի զամաջին մեղացն ըզբոյց արեամբն
իւրեանց շիջուցին՝ և ըզտիեզերս հրաւ
րեցիրն յօրհնաբանութիւն։

Հիշմամբ արեանն իւրեանց մեղ ճանա
պարհ հորդեցին՝ և առ՝ քրիստոս մեղ
դուռն կենալց բացին ի յերկինս

մի

Արք եկեալեմք ի պատուել զյիշատակ
սուրբ վըկայիցն. անցո՛ւք ըսկիզբն ըզ
գօնութեան. անդամկելով առ՝քս՝ տէր
փառք քեզ փամմսմոռք քեզ տր՝ ան
տըւած։ Ե՛հաւոր ես հրեշտակաց. ան
տէս ի սերօքեից. եկիր երեւցար մար
մնով. ուսուցեր մեզ ասել տէր փամ։

Յանմարմնոց ես վերօրհնեալ. ի մարդ
կանէ՝ երկըրպագեալ. քեզ փառք վայ
ելէ պատիւ. յամենայն ժամ ասել տէր
փառք քեզ փամմսմոռք։

աճ
հ

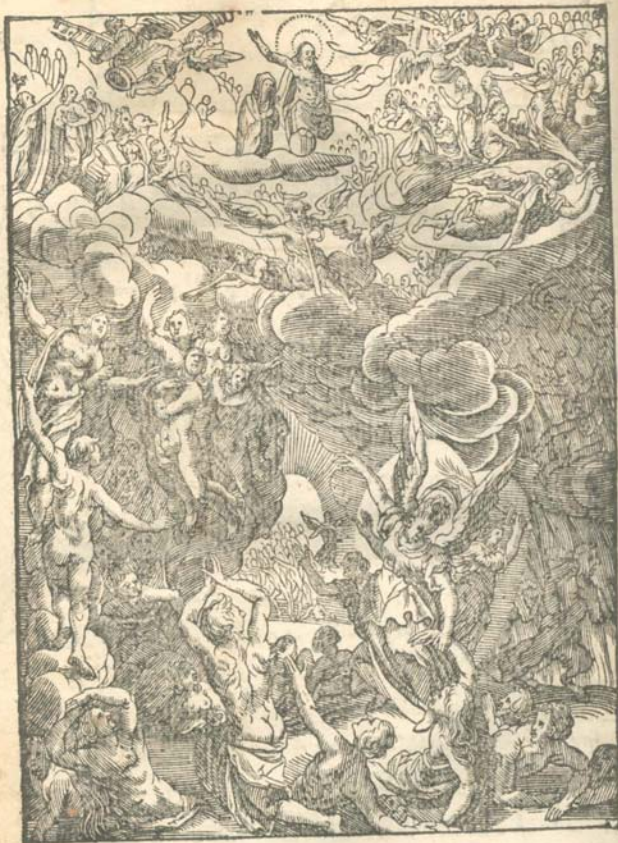
Կանոն Համօրինաց Կենջեցելոյ 'Է Վրէստոս:

Ի ՀՆԵԱՆԻՍ ԴՈՒ
 քրիստոս. որ յանբարդ ի մեռե
 լոց ողորմած և կոխեցեր՝ ըզ
 մահ. տէ՛ր անձամբ հանրոյն մերոց:
 Որ մահկանացուացս կեանքդ ես. զհո
 գիս Կենջեցելոց մեր ընկալ. տէ՛ր:
 Օհրս փոխեցեր՝ յանխարհոն կենդանեաց
 հանգըստեան արժանաւորեալ. տէ՛ր:
 Ի զտր՝ օրհնեցէք և բարձրարարե՛ք
 ըզնա՛յաւի տեան: Եւ՛ցէք Որ գալոցնէ
 զօրութե՛ք բազմաւ. ազդմամբ ձայնի՛ կե
 նագործէ՛ ըզնեցեալսն. ըզտր՝ օրհն:
 Եւ՛սցէ՛ Մղաճեմք ըզքեզ բարեբար. հան
 գո՛ զհոգիս ծառայից քոց ընդ սուրբըս
 քո. օրհնեցուք և բարձրաբացո՛ւք զա
 նուն քո յաւի տեան:

Որ

Եւ լուսայ զ ճայն յերկնից . որ ասէր զիս գրեա . երանի
 Ռուբէլոյն . որք 'ի Տէր ննջէցին՝ աշծմիչ վաղվադանի .
 զայս ասէ հոգին . զի հոմն գեան յաշխարհութե իւ
 բեանց : Տեաւեան 14. 13   27 իԷ

Ո՛ր ստեղծմամբ՝ ըստ պատկերի քոյ՛ տր
պատուեցե՛ր ըզմեզ. ընկալ և՛ այժմ ըզ
նընջեցեալսն ի քեզ ո՛ղորդ հաւատով.
ըստ մեծ ի՛. քո՛ւմ ո՛ղորմութեան :

Ո՛ր շնորհօք սք հոգւոյդ լուսաւնքեցեր.
յիշատակի՛ իւրեանց զհոգիս նոցա ընկալ
մարդասէր. ըստ : Ո՛րք հաղորդեցան՝
մարմնոյ և՛ արեան քոյ՛ տր. հանգո
զհոգիս նոցա ընդ սուրբոս քո՛քս անձ.
քանզի գի՛նք սք՝ արեան քոյ՛ և՛ :

Քեզ վայելե՛ անձ օրհնութի. որ յա
րութիւնդ ես ձայնիւ յաւիտենից նըն
ջեցե՛լոց. թագաւոր և՛ իշխան վերօրհ
նեմք ըզքեզ : Ի՛մուսանդամ գալըս
տեանդ քոյ քրիստոս փառաց թագաւ
որ. ի ձայն փողոյ նորոգի՛ն հոգիք նըն
ջեցե՛լոցն. և յանեն ի մեռելաց անա՛
պական մարմնով : Վասն որոյ՝ և՛ մեք
ըզքեզ աղաչեմք հայր երկնաւոր. դա՛
սաւորեա՛ ըզնընջեցեալսն մե՛ր ի վերի՛ն
ըդ քո երօւսանդէմ. ի ժողովս անդրան
կաց գրե՛լոց՝ ի՛ յե՛րկինս :

Չայնարկեալ կենարարին անձային
բարբառովս. ասե՛ եկայք օրհնեալք
հօր իմոյ. ժառանգեցե՛ք պատրաստեալ
28 ի՛նչ ձեզ

ձեզ ըզ կեանսն ի հանդէ՛ր ձեա՛լ երկրի՛ն :
 Բնդ անաջ ելանէ՛լ քեզ հաւատով՝ ի
 յօդոս վե՛րինս . անձազեաց լուսով պայ
 ծանացեալ ի դասս անմարմնոցն՝ . ի լը
 սե՛լ ըզ ձայն երանանէ՛տ կոչմանն :
 Բնդ անջմէ՛ քումմէ՛ կանո՛ ընդ իմաստո՛ւն
 սուրբ՝ կո՛ւսանսն . ի լուսեղէ՛ն անագաս
 տին պայծառանցեալ ի դասս անմարմնոցն,
 ի ժողովս անդրանկանց գրեւոյ ի յե՛ր
 կի՛նս :

— ( ) Հոգի՛ս ծառայի՛ց քոյ քրի՛ստոս՝ ըն
 կալ ի դասս անդրանկանց գրեւոյ՝ ի յե՛ր
 կի՛նս : Բնկալ վասըն սոցա՛ ըզ բանաւոր
 պատարագս ի մէ՛նջ . և՛ չնորհեա՛ նոցա
 ըզ թողուի՛ զտանել յաւուրն յեմնո՛ւմ :
 Հաշտեաց ի ձեռն սուրբ մարմնոյ՝ և ան
 բեան քոյ՛ տր . և՛ պարգեւեա՛ նոցա դա՛
 սիլ յաջանկողմանն ըն՛ւմ :

— Ո՛ր անձառ տնօրէնո՛ւթի՛ք ի փրկու
 թիւն անդի՛ մարդկան՝ խոնարհեցա՛ր
 բանդ անտըւած . սցսօք հանդո՛մ^{հառ} և
 ըզմեր ըզնընջեցեալն ընդ սուրբըն
 քո՛ր միայնդէս մարդասէր : Ո՛ր անչար
 չարե՛լիդ մարմնով եկիր կամաւ ի չարչա
 րանս՝ և՛ ի խաչին բեւեռեցար՝ հեղե՛ր
 զա

դարիւնդ. ի փրկուեալք. ան: Ա՛ր Թաղ
մամբ երեքօրեայ ըզբռնութի մահու
լուծեր. և կոխեցեր զիշխանն մահու և
վերածեր ըզննջեցեալն. անօրհա:
Ա՛ր հրաւիրեցեր յանմահութի զանգո
մարդկան. անմահութեց բաշխող քրիս
տոս. անդաշանօք անտուածանին. ան:

աղ
հ

 Ի հաբանեմք ըզբեզ յաղթանան
երգող Թագաւոր փառաց՝ ո՛ր
կամաւոր խոնարհութե՛ք ըդ քո
իջե՛ր ի փրկել ըզպատրեալն ի ճաշակ
մանէ. օրհնեմք ըզբեզ անտըւած հաբց
ըն մերոց: Ա՛ր լուծեր ըզմահ. և վե
րածեր ըզննջեցեալն ի դժոխոց. ան
շնչութեամբ ըն քո ի վերայ խաչին. և
իջանելով քո ի գերեզման Թագաւոր
անմահ. օրհնեմք: Ա՛ր նըստար ընդ
աջմէ հօր. և հրաւիրեցեր առ քեզ ըզ
դաւանող ըն քո. անթանաւորեալ և ըզ
մեր ըզննջեցեալն դասակից լինիլ
սըրբո՛ց քոց. օրհ: Բ՛ղտր օրհնեցե՛ք
բա՛՛՛ր ձեր անարե՛ք ըզնա՛ յաւիտեան: —
Ա՛ր փառօք հօր հանդերձեալէ դալ ի
դատել զերկիր. և բիւրանոր բանակը ք
վե

—
դ

մէրիւն զըւարթնոցն կարնալետք լինին
գալըստեաննորա. բար: Ա'ր ահագին
դողմամբ զանհուրեցուցանէ՛ զարարածս
ի գալըստեանն իւրոյ. և՛ քաջահընչօղ
ճայնիւ փողոյն համահաւաքէ՛ ըզննջե՛
ցեալսն ո՛ր յադամայ՝. բար:

Ա՛ղաչեսցո՛ւք ըզկենարարն մեր՝. որ
դատաւորէ՛ կենդանեաց և՛ մեռելոց. զի՛
արժանի արասցէ՛ ըզննջեցեալսն մեր
մըտանէ՛լ ի յառագաստ ընդ իմաստուն
կուսանալն. բար՛ ծրծր:

II Ա՛րարիչն ըծ և՛ ըստեղծ իչ՝ անգի մարդ
կա՛ն. մի՛ անտէս առնէ՛ր ըզննջե՛
ցեալսն մեր՝. այլ հանդո՛ զհոգիս նոցա՛ն
ընդ սո՛ւրբնս քո: Ա՛րդիդ միածին յա՛
բուծի՛ տիեզերա՛ն. մի՛ անտէս առնէ՛ր
ըզ: Հոգիդ ճը՛լմարիտ մըխիթարիչ սը՛
գաւորա՛ն. մի՛ անտէս առնէ՛ր ըզ:

III Ա՛ռքք քո՛ արարին. և՛ ըստեղծին՝ զիս
ի հողո՛ւն. ի՛ յօրհնել ըզքեղն ըծ
յա՛ւիտեան: Ա՛սկ պատրանօք՝ բանսար
կուին՝ խափանեցայ՝ յանձառ լուսո՛ւն. և
գարձայանդրէ՛ն ի հող յո՛րմէ՛ ստեղ
ծայ: Ա՛լ ի թարիչ սո՛ւրբ հոգի լու՛
սաւորեա՛ն զմե՛ր նը՛նջեցեա՛ն և՛ հան

գո՛ղողի՛ս նոցա՛ ընդ սո՛ւրբնս՝ քո՛ :

այր անո՛խակալ և՛ բա՛րեգո՛ւթ . մաղ

տ

թե՛լով՝ հայցե՛մք ի քե՛ն վասն՝ մե՛ր

նընջեցելոցն անժա՛նաւորե՛լ հա՛նգըս

տեան օթե՛վանի՛ սըրբոցն : Ընձառ ծը

նո՛ւնդ հօ՛ր որդի՛ , որ մահկանանցուացա

կեանքդ ես՝ . զհոգի՛ս նընջեցելոց մե՛ր ըն

կալ . և՛ արժա՛նաւորեա՛ն . հա՛նգըստեան :

Եւ նորոգօղսք՝ հոգի՛ յո՛րժամ նո՛րոգեա

զանպահանեալսն՝ յայնժամ շնորհեա՛ն և

մե՛ր նընջեցելոցն անժա՛նաւորիլ :

Յո՛րժամ յե՛րկնից գո՛չե՛ի փողն աղղե՛

ցո՛ւթե՛ . յառնե՛լով տի՛եզերաց՝ ի՛

տ

դատաստան անհա՛ւոր . յայնմ անո՛ւր ա

հեղին՝ յիշեա տե՛ի թի՛ր և՛ ըզմե՛ր՝ ըզնը՛ն

ջեցեալսն . և՛ հանգո՛ ընդ սք՛ըս քո՛ :

Յո՛րժամ ճառազայթք անժո՛ւթե՛րդ փայ

լին ի՛ յարե՛ ելից . և՛ դուրսո՛ւթիլք հրա՛

շիցըն բանին յայնմ աւո՛ւր անհեղին՝

յիշեա : Օտրհո՛ւրեալ՝ դողան արա՛

րածք ի ձայնէ՛ սրօքեանգո՛չ փողոցն . յո՛ր

ժամ հարկանէ՛ հրե՛շտանկանալեա՛ն և՛ կոչե՛

ի՛ դատաստան զաղգս որդւոց մարդ

կան՝ . յայնմ անո՛ւր ահեղին՝ :

'ը Թանգանորդ Եւ Թանգանորդաց,
 Եւ Բանխոդ Կենդանութեան զգի
 մարկան. այսօր մարդասիրուն
 Թեամբդ քո ըզնընջեցեալսն մեր ըն
 կա՛ն. Եւ հանգո՛ւ ընդ տէ՛րս քո ան
 տը՛ւած հա՛րցըն ըմբո՛ց: Ո՛ր յահաւոր
 Եւ յամպախաղաց գալըստեան քոյ տը
 զարթուցանես ըզնընջեցեալսն ի բար
 բա՛ւ փողոյն. յայնժամ Երանանէ՛տ Կոչ
 մամբ ըզնընջեցեալսն մեր ընկա՛ն
 Եւ հանգո՛ւ: Եւ յահագի՛ն ձայնէ՛ գոչ
 մանն զա՛ր հո՛ւրի՛ն դերեզմանք ու
 նայնացեալք. յայնժամ անային լուսով
 պայծա՛ռացո՛ւ ըզնընջեցեալսն ըմբո՛ց
 Եւ հանգո՛ւ: Եւ զտէ՛ր օրհնէ՛ցէք Եւ իբրե՛ւ
 բարձր անարե՛ք ըզնա՛ն յա՛նիտեան:
 Օսոտքեալն ի հօրէ. զմըխի Թարիչ հո
 գւոց հանգուցելոցն օրհնէ՛ցէք:
 Եւ ի բիւրանո՛ր բանակըս հրեշտակաց
 միանո՛րէ զհա՛ւատացեալս անուան իւ
 րոյ. դասաւորելով յաջակողման դա՛ս
 տուն. Եւ՛:

Ո՛ր կոչեցեր առ քեզ տէ՛ր ըզտիեզե՛րս
 անմե

ամենայն . ընկալ ըզմեր՝ ըզննջեցե
ալսն՝ ի գոգ հստապետին՝ ամբհասմու՝ .
ո՞ղորմած տը՝ փըրկիչ և բարերար :

Ա՛ր ԹսղուԹեց ես տըւող տ՛ըծ . Թող
ըզ՝ մեղըս մեր նընջեցելոցն կարծի յա
նայնի և հրղօր . ո՞ղորմած : Ա՛ր լուսատու
ես տիեզերաց՝ քն տ՛ըծ . լուսաւորեա՛ և՛
ըզմեր՝ ըզննջեցեալսն լուսով երա
նաւէ՛տ զըւարԹնոցն . ո՞ղոր :

Երեւոյնիս ճայնիւ ծրհնեսցուք զա՛ տ
մենասք՝ զերրորդ ուԹիւնն . փառաւո՛
րեւոյլ ըզհայր՝ . ո՛ր վերակո՛չեաց զամե
նե՛սեան ի մահուանէ՛ յանմահուԹիւնն :
Երգեցէք տն երգնոր եկեղեցիք սրբե
ցելոց . քի՛ երկընայագելով . ո՛ր վերակո՛
չեաց : Սըրբասաց ճայնիւ ծրհնեսցուք .
հոգևորական հընչմամբ՝ գովեսցուք .
սուրբ զհոգի՛ն փառաւորելով . ո՛ր վերա
հանգոյց զամենե՛սեան :

Ի՛նչպիսիք փողոյ գալստեան՝ քոյ տը՛ ա՛ տ
մենայն հոգիք զարթեցնէ՛ կալ ի դատաս
տանի քնւմ քրիստոս անտըւած մեր :
Յորժամ հընչ բարբառն անահին . և
հարկանի փող յարովԹե մերոյ՝ . և մեք
գոչելով ասեմք փառք զալլստեան
քոյ տը՛ :

Յոր

Յորժամ առնեն զհատուցումն ինձ և
 սք ըք քո պարծեցիս ի քեզ. և մեզ
 շնորհեցես փրկիչ կալի յանձնքումս:

Թ անգաւոր անմահ. արարիչ յաւիտե
 անից մարդասիրութիւնք քո խնայեալ յան
 ձինքս մեր. ստեղծիչ կենդանեաց և հան
 դուցիչ նընջեցելոց: Եւ խանգիս բռնեմ
 ցար զմահու լուծէր զիշխանութի. յաւ
 իտեանից ըզնընջեալսն վերածեր յան
 մահ ի կեանս. ստեղ: Եւ յորժանաւորաց
 քոց անթիւք յիշեալ ըզմեր ըզնընջե
 ալսն. յորժամ գնացես անձառ փա
 րօք՝ հատուցանել մարդկան ըզգործս.
 և մեր նընջեցելոցն շնորհեալ դասիլ
 ընդ սուրբս քո:

Վրարիչ և մարդասէր տր' որ
 վասն մեր ըզմահ ճաշա
 կեցեր. տէր անձ հարցուն
 մերոց: Եւ խոստացար հաւա
 բկ տացելոց նընջեցելոց յանձնք ըզկեանս
 տր' անձ: Եւ դ խնդրեմք ի քէն մար
 դասէր տր. զհոգիս նընջեցելոց դասեա
 ընդ սուրբն քո. տր: Եւ տր' օրհնեցէք
 բարձր արարեալ ըզնընջեալն ի յաթող
 փառաց. անդադար հոգեւոր երգով:

Ո՛ր գաւորն է ընդ ամաս երկնից ի նորո Սաղ
գեւ՝ զէրեսս երկրի. բաւ ճր: Ի՛ գո՛ւնէ՛ 2664
ածային փողոցն. զաւթուցանէ զնրն ջե
ցեալսն հանդերձ կենդանեօք. բա:

Ո՛ր սրդիդ ես և բանդ աստ լուծ. հաւա
սաւրակից լէ հօր յէսէթէ. անքեզ կաւր
դամք մարդասէր. հանգո՛ղ հոգի՛սն ըն
ջեցելոյ մեր՝ ընդ սքըս քո: Ո՛ր իջեր յեր
կնից վճըն մեր զառանջինն առեր զյան
ցանսն աղամայ. մերով բնօլթէ բար
ձեր ի վերայ խնչին անարատ ձեռօք.
հանգո՛ղ: Ո՛ր լուծէր զիշխանութիւն
մահաւ կամաւորական մահաւամբ քո
քրիստոս. բանաւորաց զաղաչանս առա
ջի՛ քո հեղեալ մաղթեմք. հանգո՛ղ:

Քեզ վայելէ աստուած օրհնութի. որ
յանմասոյց՝ անթող անմահից փառաբա
նիս ի բարձունս. զնրն ջեցեալսն յանուն
քո ընկալ յերկնային քո սուրբ առա
ջաստ. որ միա՞հնդ էո մարդասէր:

Ո՛ր ունիս իշխանութիւն մահո՛ւ և կե
նաց. յիշեա՛ղ զհոգիս նրն ջեցելոյ մե
րոց. և հանգո՛ղ ընդ սուրբքս քո ի խո
րան քում սիրողաց. որ միա՞հնդ:

Ո՛ր յամենայնի ես օրհնեալ լաւ. ալ

Ժամնի՝ արա՛ ըզճանաչս քո՛ վե՛րըս
տի՛ն նորոգման՝ ի լըսե՛լ ըզճանչն անճային
փո՛ղոյն . ընդ անա՛ջ ելանե՛լ քոյ փա՛
ռացդ՝ . ո՛ր մի :

Ա՛նգաւոր խաղաղութե՛ . ո՛ր քա՛ղցրո՛ւ
Թե՛ խնամե՛ս զքո զարարածս . յի՛շեան
ա՛ն ըզհոգիս նընջեցե՛լոցն ընդ սքե՛լս
քո՛ . և՛ դասաւորեա՛ ի՛ յաւո՛ւրն անցելու
Թե՛ : Ա՛ր կո՛չեցե՛ր ի դրանց մահու ըզսի
ըն՛լին քո զզա՛ղարոս . և՛ ծանո՛ւցե՛ր զանճ
ուԹի՛ւնդ ընդ հանո՛ւր տիեզե՛րաց՝ . լը՛ւ
սաւորեա տե՛՛ր ըզհոգիս : Ա՛տաճա՛րի
քու՛մ սըրքո՛ւ Թե՛ մատուցանե՛մք քեզ պա
ղատա՛նս արտասուալից՝ . պայճանապո
ա՛ն ըզհոգիս նընջեցե՛լոցն :

Ա՛գիւշերաց կանխեա՛լ սաղմո՛սիւք և՛ ար
տասուօր՝ հայցե՛մք ի քե՛ն . քրի՛ստո՞ն յի՛
շեա՛ն զնընջեցեա՛լսն ի սքե՛անունըդ քո՛ .
և՛ հանգո՛ զհոգիս նոցա՛ն ընդ սքե՛լս քո՛ :
Ա՛ր յանմարմնոց վերօ՛րհնիս . ան քեզ
կարդա՛մք և՛ պաղատի՛մք քրի՛ստո՞ն . յի՛
շեա : Ա՛ր մարմնացա՛ր վանըն մե՛ր . աղա
ջանօ՛ք անճաճնին . քրի՛ստո՞ն :

Ա՛ր հայրդ ես բարե՛խնամ . գը՛Թա՛ ի մե՛ր
նընջեցեա՛լսն . և՛ պա՛րգե՛ա մեզ՝ փա՛ռըս
այսլ

տան՝ անուանելով քիւմսը բոյ: Ո՛ր հրաւ
իրօղդ ես կոչեցերնց. ընդ աջմէ՛ դասե
լոցն կանգեա՛ն և ըզմե՛ր նընջեցեալն. և
սլարդ: Ո՛ր նորոգողդ ես անդի մարդ
կան անա՛ն անթանի և ըզմե՛ր ըզնընջե
ցեալն ընդ բազմե՛լոցն անբա՛համու.
փառու տալ:

Գ. անո՛ց է միածինըն փողով և փանօք ա
հօ՛ր. և ըզհօղեղէն բնութի՛նս հրե
ղէն՝ նորոգէ: Մեծաւոր ես ճանա
պարհք անդանով. և ի բիւրանոր բա
նակու հրեշտակաց անպովք ընթանան:
Ի վերինն երուսաղէմ թըռչին անպօք
ընդ անաջ տեանըն յօ՛հոս. և անպէտ
յամե՛նայն ժամ ընդ տո՛ն լինին:

Պատրա՛ստ անաբեր առաջի իմ ըզ
սեղա՛ն. անկըն յանդիման՝ նեղ
չացի մոց:

Սաղմոս Տեր հովուեացի զէս:

( ) ծե՛մս՛ր իւղով ըզգլուխ իմ. բա՛
ժակ բո՞րբայէս զանապակ անբե՛ցց զնո՞ս:

Սաղմոս ( ) ծեր իւղով զգլուխ:

Ո՛ղջո՛յն քեզ սուրբ եկեղեցի: Ո՛ղ
ջո՛յն քեզ սեղան սըրբութեան: Ո՛ղ
ջոյն

ըն^այն ձեզ դասք քահանայութե^ն։ Եւ
ճանապարհորդեցի առ անարի^ան իմ^ն։

Ստորոգյալ արարեալ էր Եւ ոչ ասեալ է։

Ողջո^այն ձեզ մանկունք եկեղեցւոյ^ն։
ողջո^այն ձեզ հաւատացեալ եղբարք
իմ ի բրիստոս^ն։ ողջո^այն ձեզ համօրե^ն
Ժողովորդականք^ն։ Եւ ճանապարհոր
դեցի առ բրիստոս^ն յոյսն ամենեցուն^ն։

Ստորոգյալ։ Հիմանք նորա ի լատին սէ նորա։

Մհա^ա հրաժարիմ իբէն^ն սք^ն եկեղե
ցի անհա^ա մեկնիմ ի ձէնջ սիրելի^ն
եղբարք։ Ի կոչումն լերանորոգողին
բրիստոսի^ն անտո՛ւծոյ մերոյ։

Ստորոգյալ։ ՏԻ Գործերը դէս։

Մղ^ա Թա արարեք վասն իմ հարք իմ^ն։
եղբարք։ Լ՛որդիք։ Լ՛օրհնեսցէ
դձեզ քս^ն փրկիչ մեր^ն։ պահեսցէ հաւ
տատուն ի հաւատս իւր^ն մինչեւ ի սահման
ներալ կէտ կոչմանս այսօրիկ^ն։ Լ՛իսա
ղաղութի^ն տն եղիցի ընդ ձեզ^ն
յաւելեալնս ամէն^ն։

Սաղմոս : Օ, անգործս իմ արեւին առջ քառ :

( ) 'գնու թի' է՝ մեզ յանուանել տեառնս
այն . ո՞ր արար զերկիւնս և՞ զերկիր :

Սաղմոս : Եւե ոչ ար եր առ մեզ :

Ե'րանի ազգի . որո՞ւմ տր' ան ճ յակօ՝
բայ զգնակա՞ն է՞ նմա :

Սաղմոս : ( ) րհնէա անչն իմ զար . օրհնեցից :

Ե'նդ պատրաստեաց տր' զօրհնու թի' .
և՞ ըզկեանսն յաւիտեանից :

Սաղմոս . Օ, ի բարի իմ զի վայելուչ :

( ) 'րհնեսցէ զձեզ տր' ի սիօնէ . այն ո՞ր
բնակեալն է՞ յերօժաղէմ :

Սաղմոս . Եւ օրհնեցէ անձն իմ ծառայք :

Ս'երձեցան անձն իմ ի հո՞ղ յորժ
մէ՞ տեղծանմի . քանզի պատուիրա
նաւն մեղայ' . և՞ ճաշակեցի՞ ըղդառնո՞ւ
թի' մահու . տր' յոյս իմ օգնեալ ինձ :

Սաղմոս : Ս'երջեցաւ անչն իմ 'ի հող . արեք :

( ) Ճանապարհս քո եմ ոչ պահեցի .
քանզի ոչ ժամանեցի ապաշխարել .
սոյլ հեղգացա՞մ . այլ առ քեզ միայն
պաղա՞մ :

պաղատիմ հայր երկնաւոր. Թը յոյս իմ.
օգնեալ ինձ:

Սաղմոս ( ) Ճոնասարկըս Տեղացի է Բայ:

( ) Եկն ըսգէտ արա զիս Թը ի ճանա
պարհի. քով. քանզի խընդրեցի գալ,
անքեզ. դառնալ անդրէն ի հոգ յորդ
մէ ստեղծալս. այլ անքեզ միայն
պաղատիմ. հայր երկնաւոր. Թը յոյս
իմ. օգնեալ ինձ:

Սաղմոս ( ) Եկն զգեալ արա. Էս ի Կա Տեղ:

Նաւատ ունելով հոգի խաղաղութե.
Երթաւ արանիչ ըն հայցելով. ան
իմ հանգո. Ս'ը ետուն հոգի յո. ըզսա
պահեա. զի քոյ խաչի ե յարուն Թեանը
հաւատալ թագաւոր երկնաւոր. հանգո
զհոգի սորա. յիշելով սորա զհաւատս.
Ի քաղաք Թըն զօրուն Թեանց. ե ի քաղաք
Թագաւորին մեծի. ուր ժողովք սըրբոյն
են ի խաղաղութե. գնասցես յունով. ե
հանգիցես ընդ հրէշտանկաց գասս տե
սանել ըզլոյսըն յանիտենից:

Ս'ը ճեցու անձն իմ ի հոգ յորմէ ստեղ
ծեւ զիս. ե հոգւոյս մեկնեալ յինէն.
Թը զասպաւինեալս յիշեալ ի քով գալըս
տեանն. Ստեղծուած եմ անարատ ձեռաց
քոյ

քոցմի անտես առնե՛ր. այլ խնայեա՛լ յիս
յահաղին աւուրն. տր՛: Յորժամ գան
փառօք հօր գանտե՛լ ըզտիեղե՛րս նմ. և
հարկանի փող հընչման յարուԹե՛. տր՛:
Իգ անըստեան տեառըն դրուեք երկնից.
բանի՛ն և ճառագայթիւք անձառ
լուսով սուրբ խաչն երևի՛:

Յերեսաց տեառըն լե՛րի՛նք հա՛լի՛ն.
և ի յահէ փառաց նորա շարժի՛ն զօրու
Թի՛ք: Լե՛տեօք տեառըն մեռեալք
յառնե՛ն. և սուրբք ամենայն անձառ
փառօք՝ զարդարին:

Գայ զօրուԹեանց Թագաւորն՝ ի նորո՞
գե՛լ զարարածս. թ ձայն անհեղ բարբա՛
ռոյ զարԹո՛ւյանէ զնը՛նջեցեալն. Լո՛ղան
երկի՛նք և երկիր՝ յահէ փառաց քի. հմւր
բորբոքեալ՝ ընԹանայ. բոցակիղ և զմե՛
ղաւորսն: Լո՛րափեառը զարդարին՝
գանձք սրբոց կուսանայն. ո՛ւրախու
Թք մըտանեն ի յառագաստ՝ փեփայլն
Իքեզ եմք՝ անաւինեալ ամէն օրհնեալ
սրբութի. լե՛ր բարեխօս անդադաք
վասի՛ն մերոյ՝ փրկուԹե՛:

Սարսափելի որո՞տմամբ՝ և ահագին զօ՛
րուԹք՝. գալոց և փրկի՛ն յախարհս
յարու

յարժուցանել ըզմեռեալսն: Ի՛հեղ և
մեծ բարբառով հրեշտակապետն գոհ
անիք ասէ մի նընջէք. ահա՛ եհան ձեր
փըրկիչն: Իստմամբ սըրտիւք յարժ
ցեալ և ընթանամք առաջի. և տեսանեմք
ըզփըրկիչն՝ եկեալ փառօք ի յօշխարհս:
Գանդտնի գործոցն ծածոկք. յայտ
նին ի մեծ հրապարակն՝ և գողալով ըն
թանան ի յանվանխճան ի տանջանս:
Ի՛ յօթեվանս հօրն՝ իւրոյ կոհ՝ ըզդանս
արդարօցն. և յանպատճառ ի բարիս՝ զոր
խոստացեալ է նոցա: Սիրոյ անմահ փե
սային եղէր դճ ամյոյ մանրիամ. բարե
խօսեա վս՝ մեր՝ ի յայնմ աւոր անհեղին:

՝ըհնեմք ըզքեզ հայր անբա
կիզեն. ստեղծիչ ամենայն ե
ղելոց. զխոստովանօղս սուրբ ան
նուանըդ քո ըզնընջեցեալսն հանգո
յարքայնութե՛ք ում. աստուա՛ծ հարց
ըն մերոց: Գովեմք ըզքեզ անձառ
ծնունդ հօր անբակըզբնակից որդի. որ
մահու խաչի համբերեցեր՝ վասն մեր.
ըզնընջեցեալսն իքեզ ուղիղ հաւատով
պայծառացո ընդ սքըս քո. աստու:

Բա

Բարեխնամ սք՝ հողի փառակինց հօր և
 ո՞րդւոյ. հայցեմք ի քէն՝ ըզննջեցեալսն
 ճշմարիտ հաւատով սուրբ երրորդու
 թէդ՝ ի միւսանդամ նորոգմանն դա
 սեա՛ ի դասս ընտրելոց քոց. աս. Բ՛ղտր՝
 Ս՛իմբանական ձայնիւ. Ժողովուրդք ա
 ռաւելլ բարձր արարէք ըզնա յաւի
 տեան. Ս՛ր գալոցն է փառօք հօր միա
 ծին ո՞րդին՝ ձայնիւ անծային փողոյն. առ
 նէմով յարուածի՛ որդւոց մարդկան.
 միաբա՛. Ս՛ր առնէ համուցումն ըստ իւ
 բաքանչիւր գործոց՝ դատաւորն կենդա
 նեաց՝ և մեռելոց. և փառաւորէ ըզսիրե
 լիս իւր. պայծառացեալ ի կամարնս լո՛ւ
 սեղէնս. քահանայ մով յք առաւելլ
 Հայր բարեգուծ. ո՞ր գըծանցար ի
 յազգս ո՞րդւոց մարդկան՝ առաքեցե՛ր
 ըզմիածինդ ի՛ փրկուածի. յիշեա՛ զհօ
 գին ննջեցելոց մերոց. և հանգս ընդ
 սուրբս քո. Սրդիդ միածին. որ՝ յա
 բարդ ի մեռելոց. ի միւսանդամ գալլս
 տեանն քոյ յարուածի մեզ խոստացար.
 յիշեա՛. Հոգիդ ճշմարիտ մըխի
 թաքիչ սրգաւորաց. անդաւանօք սուրբ
 անձաճնին և ամենայն քոյ սրբբոյ. յի՛
 ի՛ ձայն

Դ
 Դ

Դ
 Դ

Եւ ի հըն
 չումըն հրաշալի փողոյն. ուր հողանցեալ
 մարմինըք մարդկան նորո՞գին. յայնմ
 աւո՞ւր ահեղին՝ յիշեա՞ տէմմ^{աւ}ը եւ ըզ
 մե՛ր ըզնընջեցեալն. Եւ հանգո՞ ընդ
 սո՛ւրբըս քո՛. Յորժամ նըշան տէրու
 նեան ճառագայթիւք փայլի. Եւ Թանգա
 ւորըդ Թագաւորաց փառօք՝ տէսանի.
 յայնմ աւո՞ւր: Յորժամ ատեան դատան
 տանի՛ դընի. Եւ դըպրո՞ւթիւնըք հրա
 շիցըն բանին. յայնմ:

Եւ
 Ո՛ր երկայնամիտդ եւ տէք. քաղցր եւ
 անոխակալ. հանգո՞ զհողիս քոց ծառայ
 ից. զի մի՛ դարձցի տնանկ ամանցեալ
 յաւո՞ւր ահեղ՝ ատենին: Օ յիշատակ
 հրաժարեւոյն ի՛ հաճոյս քեզ ընկալցիս.
 եւ զուխորս մե՛ր ընկալ՝ ո՞րպէս զաբիլին՝
 զնոյն^{աւ} եւ զաբրահամո՛ւն. զի մի՛:
 Ի՛ խորան քում սիրողաց հանգուցես
 ըզ՛ծառայսս քո՛. եւ զհողիս նոցա՛ դա
 սեսցես ընդ սո՛ւրբըս քո՛. զի՛:

Եւ
 Ո՛ր խոնարհեցար՝ յերկնից բա՛նդ անը՛ծ
 եւ առե՛ր մարմին ի սըրբոյ կուսէն. յիշեա
 ըզնընջեցեալն ըմե՛ր յորժամ գայցես
 անճա՛ռ փառօք. զի՛ դո՛ւ ես տէմմ^{աւ}ը
 անմե

ամենայն երկրի։ Ար Դենիս իշխանն
 Թիմա հոգև և կենաց. և խանգուղ քո
 լուծեր զերկունքս մահու. յիշեալ ըզ
 ՚նըստիլ քո յատենի դատաւոր ան
 հեղ. անգամսօք սբ անձանին յիշեալ ըզ
 նընջեցեալսն ըմեր. յորժամ գայցես
 անձառ փառօք. քանզի քո են փամմ
 ուք յաւիտեանս ամէն։

Արարչագործ անտըւած. զարանձրս
 քո մի անտես աններ. անլ գըլթա ի
 նընջեցեալսն մեր. և հանգո ընդ
 սուրբն քո ի խորան քում սին ընդաց։
 Արարչակի՛ց հօր որդի. ի միւսանգամ
 քոյ գալըստեանն անդատապարտ պա
 հեա ըզնընջեցեալսն մեր. և։
 Ահադանարա՛նք սուրբ հոգի. յորժամ
 նորոգես զերեւոյս երկրի. նորափետուր
 զարդարեա ըզնընջե։

Արարչագործ անտըւած. որ յուրն ըզ
 գոյացուցեր զերկինս և զերկիւր. օրհ
 նեմք ը քեզ. որ հանգուցիչդ ես նըն
 ջեցեալսն հայր ամենակալ։ Բանդ ան
 և համագոյ փառաց հօր պատկեր. գո
 վեմք ը քեզ. որ յարութիւնդ ես
 նընջեցեալս. որդի՛դ միաճին։

Լ՛ղբիւնք անըստառ յորմէ՛ք քաշխի՛ տիկն
զերական շընորհ. բարեբանե՛մք ը՛հ
քեզ. ո՛ր նորոգողդ ես նընջեցելոց հո
գիւ՛դ ճըշմարիտ:

— Ե

Յաճախոր քոյ դա՛լըստեանըն յորժամ
գա՛ս Եր ի՛ յերկնից անային քո՛ զօրու
թիւ. և՛ նըշան սո՛ւրբ խաչին պայծա՛ռա
նայ իմէ՛ջ երկրի: Լ՛որոգ ին տարե՛րք երկ
րի ի ձայնէ՛ հընչման փողո՛յն. ո՛ր գոչե
զկենդանու թի. ասէ արիք. եկըն Եր
կէ՛նդանեաց և՛ մե՛ռելոց: Շնորհեա մե՛զ
տէր ողորմութիւն ի ծագե՛լ սրբոյ խա
չին. ո՛րով եղև մեզ փրկութիւն. զի
նովա՛ւ ելցո՛ւք ընդ առաջ անորդւոյդ ո՛ր
ի յերկնից:

— Զ

Բ

Գ

Ե

Քրիստոս անճ. յիշեա՛ր՝ զնընջե
ցեալոն ի սբ անո՛ւնըդ քո: Բ՛զ գինս ա
րեան քոյ Եր՝ յիշեա՛ր՝ և՛ հանգո՛ ընդ
սո՛ւրբըս քո: Լ՛ի մի՛ւսանգամ քոյ գա
լըստեանն՝ զնընջեցեալըն մեր յիշեա՛ր:
Լ՛րեգա՛կն արդարո՛ւ թե՛քս. և անպա՛ւ
էն յուսանցելոցս. ո՛ր և՛ ըզմեղձք մե
ռեալ մարմինըն կենդանացո՛ւցեր փրկ
կիւ. ընկալ ըզմե՛ր նընջեցեալոն. և՛ հան
գո ընդ՝ սբ ըս քո: Լ՛ու քեզ կարդա՛մք
անձամբ

անձամբ ըրք բեկելովք. և արտասուանից
հաւաքանք. որ ի գերեզմանն զաղա
րո՛ւ արտասուեցեր փրկիչ: Ի՛քէն հայ
ցե՛մք բըղխումն ողորմութե և սլոր
գե՛լիչ կենդանո՛ւթե՛. որ աւաղակի՛ն
ըզդրախտն ժառանգեցուցեր փրկ:

անդ ամբ որ իծոց հօր. վասն
մե՛րոյ փրկութե ի յերկնից խո
նարհեցար. զի՛ ըզմե՛զն ուրոգե՛ս
ցես ի կեանս. ամ հարցը՛ն մերոց:

Ո՛ր հանդերձեալես գալ փառօք հօր.
զարթուցանել ըզննջեցեալսն ի սք՛մ
նո՛ւնըդ քո. նորոգեալ ըզմե՛ր նը՛նջե
ցեալսն. ամբ: Ի՛նմահո՛ւթե՛ց տը՛ւօղ
քս և սլորգե՛լիչ կենդանո՛ւթե՛. ի միւսան
գամ գալ ըստեանն և յաշխարհական ան
տենին. թո՛ղութի՛ շնորհեա՛ մեր նը՛ն
ջեցելոցն՝ անտը՛ւած: Ի՛զ՝ ար՛ օրհնեցեք՝
բարձր արարէք ըզնա՛ յաւիտեան:

Ո՛ր նըստի՛ ընդ աջմէ՛ հօր ծընօղի իւրոյ.
և մարդասիրասէ՛ն խընամէ՛ զարարա Գ
ծըս՝ բարձր: Ո՛ր ըզ՛ հոգացեալ բնո՛ւ
թի՛ մարդկան՝ նորոգե՛ իւր ամութե՛ն.
և կենագործէ ի կեանս անմահ. բար:

Յանըս

ԳԼ
Տ

—
—

Յանըսկը զբնական ծոցոյ հօր խոնարհեալ բանըդ՝ մարմնացա՛ր ի կոնսէն զանոն փըրկո՛ւթե՛ մերոյ. անդէմք ըզքեզ՝ զնընջեցեալսն մեր ի քեզ ուղիղ հաւատով յիշեա՛. տէ՛ր ^{առաքել} յորժամ գաս թագաւորո՛ւթե՛րդ. քո՛ Նոխակալ քաղցրո՛ւթե՛ որդի՛ նյ՝ հանճեցար բանալ ըզմեղս աշխարհի. քո խանչելութե՛ն անդէմք։ Ամաւորական մահուամբ քո լուծե՛ր զերկոնքս մահու. և արժանի արարե՛ր՝ թողո՛ւն յանցանաց քաւիչ քո արեամբ. անդէմք։ Ա՛ր փոխանակ մեղաւորաց ըզմե՛ռանիլ յանճնաւեր. ի ջանելով ի գըծոխըս փըրկեցեր ի մեղս անէ՛ր բանտէ՛ն ըզգերեալսն. անդա՛ ի անբանեմք զանչափ քո զմարդանի բուժիդ. ո՛ր երեքօրեայ յարուցեալ զկենդանութիւնս տարգեցե՛ր աշխարհի. անդէմք։

—
—

Եւ ի լուսոյ զմեզ՝ լուսաւորեա՛. ո՛ր փառօք հօր՝ հանդերձեալէս գալ ի դատել զերկիր. անժանաւորեա՛ և ըզմեր ըզնընջեցեալսն՝ անճառ՝ խոստմանց քոյ ընդ սուրբըս. քո՛ հօր և հոգւոյ համա գոյակից՝ ի տիեզերական ասեղատենին. արժան։

արժան: Երկնի և երկրի արդար դա
տաւոր: յորժամ հատուցանես ըստ գոթ

ծոց իւրաքանչիւրոց՝ արժան:

Որ արարիչդ ես հրեղինաց և հողեղինաց՝
և մըշտընջենաւոր՝ փանաբանիս ի
բանաւոր պաշտօնեից. ի. քէն հայ
ցե^{հա} մը. ք թողո՛ւթի՝ չնորհեա՛նընջե
ցե՛լոց մե՛րոց: Որ է յերկրի երեւեցաք՝
և ընդ մարդկան բընակեցար. և զանմա
հու՛թի՛ պարգեւեցե՛ր մեզ մահացե՛լոցս: ի. քէն:
Յորժամ նըստիս յա՛թո՛ւ փա
ռաց դատողական իշխանո՛ւթք. և փա
ռաւորես ա՛ռ ի. քէն փառօք ըզգի՛նս ա՛
րեան. քոյ տէր. ի. քէն:

Որ անբաւ քո՛ մարգա՛սի ընթերց՝
զը՛թացար յազգըս մարդկան. ծընա՛ր
ի կո՛ւսէն. ըզծընեա՛լ սո՛ւրբ աւա՛
զանաւն ըզնընջեցեալսն ըմեր՝ ընդ
սո՛ւրբ ըս քո՛ հանգո՛ թագաւոր
յաւիտենից: Որ ի վերայ խաչին զե
նա՛ր որպէս գառն՝ և զմարմին և զա
րիւնըդ քո՛ բաշխեցեր ի փըրկու՛թի՛ն
անխաբհի. զհաղմորդեա՛լ մարմնոյ. քոյ
և արեան. ըզնընջեցեալսն ըմեր:
Որ ըստ նըմանո՛ւթեան մահո՛ւ քոյ տըն
կա

կանի՛ց անարեւր. և՛ երկնից արքայու
թեանըդ ժառանգորդ լինի՛ւ խոստա
ցար. զհաւանտանցեալ^{առ} լս գալըստեան
քոյ տէր. ըզնընջէ՛:

տ **Փ** առւըք քեզ անժ փառաւորեալ յաւի
տեան. որ կենանորդ ես մամբնո՞ց. և
գոյացողիչ հոգւոյ մեր՝ նընջեցելոցն:
|| Բարձրացար ի խաչին վասն անգամայ
նորոգմանն. և իջանելով քո ի գլխո՞ խո
աւարառեր՝ ըզգերեալն: Բ՛զ գինս
անրեան քոյ յիշեա կենագործող՝ անխաբ
հի. և հանգըստեան արժանաւորեա
յերո՛ւսաղէմըն վերին.

տ Բ՛նդ զընաթառնս երկնից օրհնեցէք
ըզնըստեալն ի յաթող փառաց. զի հան
գուցե՛ ըզնընջեցեալ ծառայս իւր՝ յաւ
իտենից՝. ի միւսանգամ փառաց իւրոյ
գալըստեան: Բ՛նդ սերօքիցըն սըր
բասաց ճոյնիւ գովեցէք զորդին միա
ծին. զի հան: Բ՛նդ քերօքիցըն փա
ռաբանութեանց բարեբանեցէք զհո
գին ճըշմարիտ. զի հան:

տ Եանըն վիմածին՝ աղբիւր յորդա
ռան բարունակ ծաղկեալ այգի վայե
լու՛ն սրօքի հողեղէն. բաբունւոյ բանին
28 ին տունկ

տունկ տնօրէնութեան. տաղանւար հո
գւոյն. ան ծընեալն ի քէն միշտ բարե
խօսեալ անդամար հայցմամբ. շնորհել
զթողութիւն մեր նընջեցելոյն.
Փափկութե դրախտին բացօղ բանալի.
Քի բարձօղ նըմանօղ երկնից. սանփոր ոս
կեղէն լի մանանայիւ դաւանդան ծաղ
կեալ յարմատոյն յեսեայ. տաճար լու
սոյ մայր. ան: Յօղ քաղցրածաւալ
ցանկալի զուարթնոցն. նիւթեղէն սրօ
քէ գեղ մարգարտափայլ հիմն եկեղե
ցւոյ մաքուր անլանի ամպ հովանաւոր
սուրբ կոյս մարիամ. ան ծը:

դձ
հ

Մ' փառօք հօր հանդերձեալէն
գալ ի դատել զերկիր անգաւն
արդարութե. զի ըզհողեղէն ըզ
բընութիւն ըս մեր վերառեալ նորո
գէսցեն ի կեանս. ընդանջմէ քո տէր
անտըւած հաւրցըն ըմբոց: Որ նծայ
ին բարկութեամբ ըզդաւանս ըզհընա
ցեալն մեղօք լուսատու տիեզերաց.
լուսաւորեալ և ըզմեր ըզնընջեալսն
անճանալի նծային լուսովդ. ընդ:
Որ նըստին ի վերայ բազմալեայ քերօ
29 իմ բէ

բէից Թանգաւոր խաղաղութե. հանդո
 և ըզմէր ըզնընջեցեալսն ի վերինդ քո
 Երուսաղէմ. Ընդ աջմէ: Վշտը օրհն
 նեբ^{աւ}ցէք և բարձրարարէ՛մ ք ըզնա
 յաւիտեան: Ար յանձեղակերպ հայրե
 նի^{աւ} կանու. Ընդ հօր կենդանին յաւ
 իտենից, և իշխանութե՛ դատէ՛ զամե
 նայն արարածս. օրհն: Արեան հայ
 ցեմք իբէն սք՝ հոգիդ կենդանարար.
 աղաչանօք սուրբ անտուածածնին՝ ա
 րա՛ արժանի և ըզմէր ըզնընջեցեալսն
 մըտանել ի յերկնային քո սուրբ առա
 քատ. և ընդ վերին ղօրոն օրհնեմ
 մ՝ և սուրբ զեբբորդութիւնդ:

Յորժամ հարկանի փո՛ղ զգալըստեան
 քոյ տը. յայնժամ զարհուրեալ դողան
 արարածք ի յահէ քումէ. աղաչեմք ըզ
 քեզ փրկիչ. հանդո և ըզմէր ըզնըն
 ջեցեալսն Ընդ սուրբըս քո. որ միայնդ
 ես բաղրւմողորմ: Յահաբեկ լուսոյ
 ծագման քոյ տը. ցընծան դառք ա
 ռաբիսեացն ի վերայ լուսեղէն ամպոյն.
 աղաչեմք ըզ: Վնոխակալ բազմագուծ
 ողորմած տը. միանտես առնէր ըզմէ
 դուցեալքըս յահագին աւուրն. որ:
 Վան

Ք. անդի զքեզ՝ օրհնեն իշխանութի ք
 երկնից Թագաւոր փառաց. ամենակալ
 ամենակարօղ Թող ըզմեզ ըս մեր նընջե
 ցե՛լոցն. և հանգո՛ ի խորանի՛ քո՛ւմ՝ ի
 յաբբայական ի հանգըստեան:

Ո՛ր ի նախնութեան ըզմարգանքն մօտէս ըլ
 տաւորեցէ՛ր անայի՛ն փառօք՝ տեսեամբ
 անութե՛րդ քո՛յ. լուսանորեա՛ և ըզմե՛ր
 ըզնընջեցեալսն. և հանգո՛ ի արեխօսու
 Թեամբ սք անձաճնի՛ ծընդի և մօր քո՛յ
 յիշեա՛ զգինս անեան քոյ տէր. և դասա
 ւորեա՛ յերանաւէտ յանԹանամ և յան
 տըրտո՛ւմ ի կեանսդ. ի յաբբայ:

Փառք քեզ հայր. ո՛ր կենարարդ ես
 մարմնոց և գոյացո՛ւցիչ հոգւոց. ընկա՛ւ
 զօրհնաբանօղ հոգիս յանմահական քո
 հանգիստ: Սարգատիրի՛ հօր որդի.
 ո՛ր պատկերանկից եղեր հողեղինացս. և
 խաչեցար. ընկա՛ւ Մեհազօր՝ սո՛ւրբ
 հոգի. ո՛ր անդորրիչ ես նեղելոց՝ և մը
 խիԹարիչ հոգւոց. ընկա՛ւ:

Ի հանգիստ քո տը՛ր ո՛ւր ամենայն սք ըք
 քո հանգչին. հանգո՛ զհոգիս ծառայի՛ց
 քոց ք սո՛ւրբըս քո մարդամ
 տէր: Դու՛ն անձ, ո՛ր եղերս ի դըԹոխս.
 զէ՛ր

դէրկունքս մահո՛ւ լուծէր ըզկանաւորն
 արձակեցէ՛ր. և զհոգիս ծառ: Բնդ հո
 ըսք գւոցն՝ արդա՛րոց կանաւրէ՛լց և զհոգիս
 ըսք ծառայի՛ց քոց՝ հանգո մարդ:

— **Ս** ամանակ դարձի, իմոյ է՛հաս ի յէր
 կիր. արդ Թը ընկալ ըզծառայս քո. և
 հոգի՞ քո բարի առաջնորդեցէ՛ ինձ
 ի յէրկիր ուղիղ: Խոստովանօղ հոգիս.
 որ էլից զունայնութե՛ ընթացս աշխար
 հի. արդ Թը: Ի՛ վերջնումն աւուր մե՛
 ծի յորժամ անենս զայցելութի՛ քոյոց
 սիրողաց. յայնժամ խնայեա՛ ի ծառայս
 քո. և հոգի՞ քո բա:

— **Վ** ըթա Թը ի հոգիս մեր նընջեցէ՛ լոցն
 և յիշեա՛ ողորմութե՛. քանզի գի՛նը. ք
 սք անեան քոյ են. ի յորժմ ժամ հրա՛
 շալի՛ ձայնիւ փողոցն յառնեն մեռելքն.
 և կանանաւջի՛ անհաւոր՝ քոյ բե՛մին:
 Օ ընկըղմեալքս յահագի՛ն մեղաց ծո
 վո՛ւ. անպրեցո՛ ի գե՛հենոյն ըզդաւանօղ
 ըս սո՛ւրբ երրորդութեանդ. ի յո՛մմ:
 Օ լուսաւորեալքս ծընընդեամբ սո՛ւրբ
 աւաղանին. մի՛ բարկութեամբ խրա՛
 տեր. և մի՛ սրտմըտութեամբ ըզքո՛վ
 յանդիմաներ. ի յո՛մմ ր:

Բանքերուն Թաղաւոր յաւիտենից՝
 հախճար անըսկիզբն. ո՞ր զմիածինդ ա-
 ռաքեցեր ի փրկուածի՞ն անգի՞ մարդ-
 կան. անլաչեմք ըզքե՞զ. յիշեա՛մ զհոգիս՝
 նընջեցե՛լոց մե՛րոց. և հանգո՛ւիք ու՛մ
 յարքայո՛ւթեանդ. Բանդ անձ երեւ-
 եալ մարմնով յերկրիքս հանայալե՛մ տ-
 ճըշմարիտ. ո՞ր իվե՛րաց խաչին պատարա-
 գեալ բարձող մեղաց գանձն անարատ.
 աղա. Եւրանական շնո՞րհաց բաշխող
 սք՛ հոգի՛դ ճըշմարիտ. ո՞ր վերըստին
 ծնընդեամբ աւազանին կոչեցեր յորդե-
 դրուածի՞ն ըզտի՞ն գերբս. գը՛թու՛թք՝
 ըգքո՛ւնորոգեա՛մ զհոգիս՝ նընջե՛մ:

Այրանըսկիզբն արարիչ յաւիտենից.
 անքեզ հարդամք և պաղատիմք՝ հանգո՛ւի
 զնընջեցեալսն մեր ի սք՛ անոնորդ քո:
 Արդի՞դ միածին հակնց հօր և հոգւոյ.
 ի միւսանդամ քոյ գալըստեանն՝ հանգո՛ւի
 հոգի՞դ ճըշմարիտ փառակնց հօր և ո՞ր
 դւոյ. անլաչանօք անածնին՝ հանգ:

Ո՛ր հայրանկան իշխանութեամբ և փա-
 ռօք գալոց էս տէ՛ր. նըստելոց էս դա-
 տաւոր հանդէ՛ւ ըձքո՛ւ առաքելովք. և
 աննեւ ըզհատուցումն քոյ արա՛րան
 ծոցս

ծոցս: Ա՛ր լուսափայլ ճառագայթիւք
 նը շանաւ սըրբոյ խաչին յանաւոր բե՛
 մի՛ն բողմիս. և ընտրե՛մ զօրին յայ
 ծեանց. և անենս ըզհաւ: Ա՛րդ աղանչեմք
 ըղբեղ քրիստոսն ո՛րդի անտուճոյ. հան
 քո՛ զմեք նը նջեցեալնս ի վերի՛նդ
 երուսաղէմ. զի մի դարձցի տընանկան
 մաչեցեալ ի յաւո՛ւր անհեղ անտե
 նին:

Ե յողովեալքս ի տանձար փառաց սըրբո՛ւ
 թեան. խոնարհեալ անձամբքք պաղա՛
 տիմք. դատաւո՛ր կենդանեանց և մե՛
 ուկոյ քրիստոսն ո՛րդի անտուճոյ. յայնմ
 աւո՛ւր անհեղին լուսազարդեալ սրայծա՛
 ռացն զհոգին մեք նընջեցեալնս. ի վե
 րինս երուսաղէմ ի յա՛ջակողման դա՛
 տուն: Սե՛ծ և անհեղէ օր գալըստեան
 քոյ նը յորժամ շարժի՛ն զօրո՛ւթիւք
 երկնից. անդառնանկերս ճառագայ
 թիւք փայլնս ի յարեւելից. յայնմ:
 Ենթամ հարկանի փո՛ղ գալըստեան
 քոյ նը. ի յայնմ ժամ և երկիրքս դը
 զըրդեալ վերաբերե՛լ ըզնընջեցեալնս
 մըք յադամայ. յայնմ աւո՛ւր անհեղին
 լուսազարդեալ:

( ) անհագին համբաւ գանձութեան քոյ տը
 ըզմընտաւ անձեմք. զարհուրիմք իյեթ
 կիւղէ՝ ի սպառնալեաց գեհեհոյն. ան
 զանէմք ըզբեզ փըրկիչ հանգու ըզմեթ
 ըզնընջեցեալն ընդ սուրբըն քո. որ
 միա յդէս բաղունմողըմ: Յորժամգաթ
 քիէ՛լ հարկանէ ըզտիեզերալուր ըզբար
 բառ փողոյն. և նորոգին հոգիքնը
 կատէն զիւրաքանչիւր տեղինն. անա:
 Լուեանըն դնի և դըպրութիւնըք հրա
 շնցըն բանին. և դանտաւորն անհեղ
 յակնաթիկէն իւր յարարածս՝ հատուցս
 նէ՛ վարձս ըստ գործոյ իւրաքանչիւրոյն
 անզանէմք ըզբեզ:

Լ՝ հագին է՛ օրըն դանտատանին. և դո՛
 դունն անաջի՛ բեմին. սարսափին՝ հրեշ
 տա կք սանսանի՛ երկիր՝. ըզնընջեցելսըն
 մեթ մի՛ անտես առնեթ. յահագին՝ ան
 ուրըն դատատանին. բարեխօսութիւն
 սուրբ անտուածածնին:

Բանին դըռնք երկնից բարբառին
 հրեշտակք՝. բանին գերեզմանք բոր
 բոքի գեհեան. ըզնընջեցեալը: Վալա
 րին՝ երկիւնք որն մագաղաթ. գերադոյն
 գո՛ւէ՛ փող գաթըրի՛ ելեան. գերասլանծ
 ըլլ

լուսով զանդարին անդարքն . ըզնր:

Մերձեցայ ես ի դռնուն գերեզմանին՝ և էհաս ինձ ժամանակ մըտանելի ի յարգանալերկրի . յորմէ՞ ստեղծեալէմք ամենեքեան . բըժիշկ իմաստուն և ճարտարապետ . բըժըշկեան զհոգւոյ իմ զհիւանդութիւն . անարող և յոյս փըրկութե մերոյ: Եղիցի ձեռն քո պահապան անձին իմոյ . և աջ քո բարի անաջնորդեսցէ՞ ինձ ի յարգարութի . բըժիշ: Եղիսեսցես առիւծ զգութ մարդասիրութեդ . և յաղբերէդ կենաց լուսացես զմեղս անձին իմոյ . բըժիշկ: Եկցցէ՞ անձն իմ օրհնեսցէ ըզքեզ . զանենայն՝ անուրժս կենաց իմոյ . և առ քեզ ապա՝ Լինիմ հովիւ՝ և բանաւոր հօտի . դարձո՞ զմո՛լորեալս ի քո քրիստոս . բըժիշկ:

Ենըսկիզբն անտուած սկիզբն արարչութեան ի հոգւոյ ստեղծեր ըզ՝ մարդն առաջին . գործել և պահել յանպատում ի կեանս . իսկ ի ստո՛ւնդանել հրամանի՝ քոյ՞ տը . ըզվըճի՛ւ մահո՛ւ ի վերայ եդեալ . հոգի իր անդրէն և ի հող դարձցիս . և այժմ անալէմք զստեղծողդ . ամենից .

կէն ըզդէմն մա յա՛հէ փա՛ռայ քոյ՝ .
 քե՛ն թա՛ Օնոյն և մե՛ք երգեմք քեզ ըս՝
 բո՛ւնական ճայնի՛ն և զե՛րգըս հո՛գե
 որս՝ . առ քե՛րե՛լով քեզ պատարագ ո՞ն
 կի՛ կընդ ըն՛՛ւկ զը՛ մուս և՛ զհալու
 էս՝ . քե՛ն թա՛ զ:

Սե՛ծ և՛ահեզէ օրըն դատաստանին և՛
 դո՛ղումն առաջի՛ քե՛մն . ի լըսէ՛լ ըզ
 ճայն փողոյն և՛ ըզհընչո՛ւմն ա՛հա
 դի՛ն հըրոյն : Սո՛րս փմամք սասանի՛
 երկի՛ր՝ և՛ դողա՛ն արարածք՝ և՛ գա՛բըի՛
 է՛լ հընչեցո՛ւցանէ՛ ըզ՝ տիեզերա՛լուր ըզ
 բարբառ փողոյն . և՛ հոգի՛քն ըզգե
 նո՛ւն զանա՛ պահա՛ն մարմինս :

Խա՛չըն փայլի՛ յարևելից եօթըն պատի՛կ
 պայծառ քան զարեգակն . պայծառա՛
 նա՛ն ան՛ ըզարքն . և՛ մեղաւորքըն՝ ծած
 կին յանըստուեր լուսոյն . և՛ ճառա՛
 դայթ սուրբ խա՛չին առաջի՛ քոյ դայ՝
 մարդէ՛ զտեղի՛ քեզ իջե՛վանի . ի
 յայնմաւուր անհեղին ողորմեայ
 հրգւո՛ւն յ մե՛ր նընջե՛

զէլոյն :

ամօխտենից՝ անձ՝ և անրանից անմե
նայնի. որ մանկանացուացս
կեանքդ եմ և անմահունի. ըզ
քեզ բարեբանեմք անձ՝ հարցուն
մերոց: Ո՞ր սպասանորենալդ ես իսերո
քեից. զգեցանք զծանալի կե՛րպարանս՝
եւ խոստացանք համարտացելոց նընջեցե
լոց յանուն՝ քո ըզկեանս. ըզքեզ:

Ը՛րդ խնդրեմք ի քեն քո՝ արարչա
կից հօր և սո՛ւրբ հոգւոյն. ո՞ր դատաւ
որդ ես կե՛նդանեաց և մեռելոց. զհոգիս
նընջեցելոց դասեմ ընդ սուրբքս քո. ըզ
քեզ բարեբանեմք: Ը՛զանձ՝ օրհնեցէք
Ը՛նաւեմ Ը՛նաւեմ Ը՛նաւեմ Ը՛նաւեմ Ը՛նաւեմ
յամօխտեան: Ո՞ր դալոցն է ընդ ամուս
երկնից ի նորոգել զերեւս երկրի. եւ
զանթուցանէ ըզնընջեցեալսն հան
դերձ անմե՛նայն սըրբո՛վք. անաւեմ Ը՛նաւեմ Ը՛նաւեմ Ը՛նաւեմ Ը՛նաւեմ
Ո՞ր արան աղանձսցուք ըզթաղանձորն
մեր քրիստոս. զի անթանի՛ անասցէ ըզ
նընջեցեալսն մեր. մըտանել ի յամուս
գանստ ընդ իմաստուն կուսանան. ան
նաւեմ Ը՛նաւեմ Ը՛նաւեմ Ը՛նաւեմ Ը՛նաւեմ

դ

Ո՞ր թաղաւորդ ես յաւիտենից քո անձ՝
ընկալ ըզծանալս քո ի բարի. եւ

Ընդ

ձԿ

ձԿ

Հնորհեա՛ն ի յաջակողմա՛ն քո՛ւմ դասի՛ն։
 Ի՞նչ ունիս՝ իշխանո՛ւթիւն մահո՛ւ և կե՛
 նաց. հանգո՛ զհոգիս քո՞յ ծառայից՝.
 Ե՛ւ. Զօրժամ կարգի՛ աթոռ տրու
 թե՛ ըդ քոյ. և հաստանա՛ն ատեա՛ն դա՛
 տաստանիւն. յայնժամ խը՛նայեա՛ն ի ծա՛
 ռայս քո՛. Ե՛ւ.:

Ողորմութեանց տըւող քո՛ իմիւսան
 դամ քոյ գալըստեանն՝. Հնորհեա՛ն և մեր
 նընջեցեալսն կա՛ն ի յաջմէ քո՛ւմն. որ
 ողորմա՛ծդ ես՝ յամե՛նայնի։ Զօրժամ
 զանմահութի՛ն կենաց՝ Հնորհեա՛ն. և ի
 կեանքս հրաւիրես՝. ընդ կանա՛րարս ա
 նուանդ քոյ ըզ՛նընջեցեալսն մեր դա՛
 տանընա՛ն. որ ողորմա՛ծ։ Ի՛նչ տբըս քո
 դասեա՛ն. և ընդ արդարսն պըսակեա՛ն. ի
 տեղի՛ անկեւոյ՝ հրեշտակաց ըզնը՛նջե
 ցեալսն մեր կարգաւո՛րեա՛ն. որ ողոր՛:

Սյր ա՛նրսկիզբն բարեխնամ մարդա՛
 սէր. որ ստեղծի՛չդ ես հոգւոյ և մար
 մնոց՝. յիշեա՛ն զնընջեցեալսն մեր. և
 հանգո՛ ընդ սո՛ւրբն քո՛։ Որդիդ միա՛
 ծին. որդըթածդ ես՝ ան ամենե՛սեան.
 և խաչի՛ւն արեամբ գնեցե՛ր ըզ քո՛ ժողո
 վուրդս. յիշեա՛ն զդինս՝ անեա՛ն քոյ տր.
 և հան

և՛ հանգո՞ լէ սո՞ւրբըս քո: Հոգիդ ճըշմա
 րիտ. ո՞ր աղբիւրդ ես անըստառե՛լի. և՛
 լըցուցի՛ն ամենայն բարութեց. յիշեա՛ւ: ԹՔ
 Խընդրեմք ի քէն Թագաւոր փառաց՝
 փառանորեալդ ի զուարթնոց. ըզնընջե՛
 ցեալսըն մեր ընկալ մարդասէր տէր. և՛
 հանգո՞ ընդ սո՞ւրբըս քո: Յորժամ գաւ
 փառօք հօր դատել զերկիր արդարո՞ւ
 Թեան արեգակն. ըզնըն: Ենըստիլ քո
 յատենի՛ դատաւոր անէղ քս՝ փըրկի՛ն
 մեր և՛ յոյս. ըզնընջե՛:

Ո՞ր արարի՛չդ ես արա՞րածոց հանգու
 ցեալ ի հեղէն կանս. յիշեա՛ւ՝ զհոգիս
 նընջեցելոց մերոց. և՛ հանգո՞ լէ սո՞ւրբըս
 քո: Ո՞ր երկայնամիտդ ես անամե՛նե՛
 սեա՞ն. և ներօղ յանցանաց մերոց.
 յիշեա՛ւ՝ զհոգի: Ո՞ր միւսանգամ գալոց
 ես հայրենի՛ փառօք նորոգել զնախա՛
 ստեղծին ծընունդ. յիշեա՛ւ:

Թագաւոր փառաց քս անմահութեց
 բաշխող. ի փառանորեալ գալ ըստեանն
 քոյ. արժանաւորեա՛ւ ըզնընջեցեալսըն
 մեր. դասակից լինիլ սըրբո՞ւց քոյ. մաթ
 դասիրամա՞կէս՝ ո՞ր ես միշտ ի յա՛թոռ
 փառաց: Օգրս հաւասարեցեր լէ սըրս
 քո

քո հաղորդել մարմնոյ և անրեանքն Թո՛ւ
 անթո՛ր ընկալեալ հանգո զհոգիս նոցա.
 Կէ՛նազո՛րծելով ի կեանսդ յաւիտենից
 մարդասիրամ^ա պէս: Յօրժամ առնեն
 զհամուցումքն Թո՛ւ և Թեք. քո պարծեն
 ցին ի^ա քեզ. յայնժամ խնայեա ի դաւա
 քօղըս քո. դասաւորելով յաջակողման
 դաւաճեն. մարդասի:

Թ անգաւոր փառաց. քս յոյս անգգի մորդ
 կան. անհասանելի քո զօրութեք ի
 քե՛ր ի յերկնից կենագործելով զանա
 բատ՝ ձեռաց քոց ստեղծուածս. զանաւի
 նեալսն ի քեզ՝ զհոգիս նընջեցելոց մե՛ր
 ընկալ յանտըրտում ի կեանսդ. սրօրհ
 նիս՝ երգով ի հրեղէն զլաւութեցն:

Ի յերեւել հրաշիցն արփահաւա՛շ փայլ
 մամբ. ի քառակերպեան նըշանի քոյ
 Թո՛ւ. և զօրք երկնից՝ ի յերկիր ծաւալի
 զանաւիտեալսն: **Ի** հանրկանել փողոյ:
 հրեշտակապետին մեծի. ի բանալ գե
 րեղմանացն զաթիցեն մեռեալքն ա
 նապակսն մարմնով. զարդարին ընդ՝ ա
 ռաջ քո Թո՛ւ. զանաւիտեալս:

Որ ի հօրէ՛ առաքեցա՛ր մարդասէր կա
 քող փրկիչ. և ըզմեղուցեալ ըզմարդուն
 բլծը:

բըժըշկեցեր . ողորմեա՛նք՝ հրաժարե-
լոյս . զոր հրաւիրեալ առ քեզ կոչեցեր .
Ա՞ր իխաչին՝ բեւեռեցա՛նք մարդասէր կա-
թօղ փրկիչ՝ . և ըզցօղ անասականս ա-
րեանըդ ցօղեցեր տիեզերաց՝ ողոր :

Ա՞ր ըզդժոխս աւերեցեր . և ըզդե-
րեանսն փրկեցեր՝ . և զարգելեալսն
վերածեր ի յօյս կենացն յաւիտենից՝ . ո՛հ :

Ե՛ս անայի տէր ողորմեա՛ հոգւոյ իմոյ
բազմամեղի՝ . որ բնակեալդ ես ի յեր-
կինս և յանմարմնոյ փառաբանիս . յի՛ս
մարդասիրեա՛ն բազմադուծ փրկիչ և
փարամեցո՛ղ ցաւս անձին իմոյ :

Պ՛ականեցայ յազգանոհմէ՝ . լը՛քեալ
թողի՛ դկեանս աշխարհի . և մանրմի՛ն ու-
նայնութե՛դ դարձա՛ն ի հոգ ուստի ստեղ-
ծա՛ն . յի՛ս մարդասիրեա՛ն Ե՛ւուր՝ յայն-
միկ մաննեցայ՝ ի՛ճեւս ահե՛ղ հրապարա-
կին՝ . և առ քեզ ասա՛ն ինիմ ստեղծօղ
բնաւից տէր բոլորից . յի՛ս մարդ :

Հայեցայ ի բարձունս՝ առ քեզ կարօղ
յամենայնի . ընկա՛լ զի՛ս յարկս անդա-
րոց անբաժած ո՛ւկ աջովըդ քո՛ . յի՛ս :

Ե՛ս ի խաղաղութե՛ն դարձայ ի հոգ յոր-
մէ՛ ստեղծայ . նորոգօղ ճարտարանկա-
սա՛նք :

պարգևատո՞ւ իղորմութե՛. յիս մարդ։
 Լ՛յլ կենդանիքս օրհնեմք ըզքեզքիս
 տոս թագաւոր յաւիտենից. որ փառօք
 փառաւորիս ի յերկնայնոց և յերկրաց
 նոցա. յիս մարդ։

ստ **Փ**առաքանութի՛ առաքեմք քեզ հայր
 երկնաւոր. յիշեա՛ զնընջեցեալսն մեր՝
 և՞ հանգսնեալ սբ՛ ըս քո։ Ո՛ր հակից դ ես
 հօր և հողոյ՝ որդի՛ դ միածին. յիշե։
 Ո՛ր փառակից դ ես հօր և որդոյ՝ հո
 գի՛ դ ճըշմարիտ. յիշեա՛ :

ճ2 **Ո՛ր** անըսկի՛ զբն յեութե՛ եկիր յաշ
 խարհ. մարմնացար ի կուսէն յաղագս
 մերոյ սրտեաց. հանգս՞ն զնընջե
 ցեալսն մեր։ Ո՛ր ի հօրէ՛ լուսոյ՝ լոյս
 ծագեցար մեզ և՞ կեանք. միածին որ
 գի՛ հօր համագոյակից. հանգս՞ն։
 Ո՛ր ի վեր՛ դ ես քան ըզմիտս և՞ զխոր
 հուրգս. և՞ խաչի՛ համբերեալ փրկե
 ցեր ըզտի՛եզերս. հանգս՞ն։

ճ2 **Ո՛ր** յանէից ստեղծօղ գո՞ւ յից ան
 րարանից հօ՞ր բանդ անձ. թողո՞ւ
 թիւն շնորհեա՛ նընջեցելոց քոց ծառայ
 ից. յորժամ գա՞ւս դա՞ւ տե՛. զոր
 անարատ ձե՞ռօք ստեղծեք. Ո՛ր ի հօ
 րէ՛

րէ՛ առաքե՛լ^{առաքել} ցա՛ր՝ և մա՛րմնացա՛ր ի՞
սո՛ւրբ կո՛ւսէն՝. Թո՛ղո՛ւ Թի՛ւն շնոր։
Ար ի խա՛ջին անշընչա՛ր^{անշընչար} ցա՛ր. զմա՛
հո՛ւ լո՛ւծե՛ր զի՛շխանուԹի՛ն. Թո՛ղ։
Ար պըսա՛կիչդ ես քոց սը՛ւ^{սըւ} րբոց. և՛
անվա՛խճան բա՛րեաց բաշխօղ. Թո՛ւ։

Տեառան՝ Ներսիսի Աղապարիկոսի տապալեալ։
Ամեն ատե՛ի Քրիստոս ննջեցելոց։

ԴԿ
ԲԿ

անեղձ անժամանակ՝ հայր ան
ըսկիզբն և անքանակ. որդւոյ
պատճառ ծնընդեամբ անճառ՝
հոգւոյն բըղխամբ անքընաբար՝. անդա
ջեմբ ըլբեզ գըլԹած՝ երկայնամիտ և ու
ղորմած. որդրմեանքոյ ստեղծուածոյս ի
քեզ յո՛ւսով նընջեցելոյս։ Ի՛նչո՛ր որ ի
ծոց հօր միածին՝ և կե՛րպարան սկըզբնա
տըպին. որով երկինք գոյացան՝ աշխբհ
լըրիւ հաստատեցաւ. հայցեմբ ի քե՛ն
տը և փըրկիչ՝ ամէնողորմ և կեցուցիչ. ո՛ւ
Կե՛րպոցն շնորհայ՛ բաշխօղ երկնաւո՛
րաց և երկրայնոց. կեանք և կենաց տըւ
օղ հոգի հօր և որդւոյ արարչակից. խընդ
րեմբ ի քե՛ն աղբիւր՝ բարեաց արբո՛ւ
ցանօղըդ ծաբաւեաց. որդրմեանքոյ։

Ի՛նչ

Դժառանգեմք ընդ սրօթէից՝ զկենդանայ
 թարրդ համայնից՝. երեք սրբեան մի տը
 ութի հայր և որդի և քր հոգի. յոր հան
 գուցեմլըս մեկըրտեալ և հաւատով խոս
 տովանեալ. հղորմեա: Երրակի թիւ
 կանտարեալ յերիս՝ անձինքս բաժանեալ
 անութի միաւորեալ միով բնութիւն հաւա
 տարեալ. յորմէ կապեմլք և արձա
 կիմք և վերջստին անլոյծ կապիմք. հ
 ղորմեա: Եկակիցըդ հօր՝ զորդի փա
 ռանորեմք անլըռելի. որ իջեր յար
 գանտ կուսին՝ զադամային առեր մար
 մին՝ անշահանօք անձանին՝ անսպանկան
 քում ծընողին. հղորմեա: Երեքացար
 մարմնով յերկրի. որ ի հօրէ ամեկնելի.
 ընդ հողեղէնքս՝ բնակեցար՝ ի հրեղի
 նաց երկրորդադեալդ. պանդատանօք երկ
 ցայ նաւորայ՝ փառաբանիչ քոց հրեշտակաց.
 հղորմեա: Բստ օրինացն մօսէսի ըն
 ծայեցար ի տաճարին. զի ըզբնութիւնս
 մարդկային՝ ընծայեցես հօր ի յերկին.
 խընդըրուածովք սք ծերունւոյն՝ քե ի
 կապից արձակելոյն. հղորմեա:
 Թափառորդ հրեղինաց որ ընդ մարդ
 կան հողեղինաց. շըրջեցար տնօրինա
 քաղ

բար կրեցեր ընդ կիրոս մարդկաբար՝. ո՞ր
վասնն մե՞ր զայս անմե՛նայն ի յանձն աներ
խոնարհութիւ՛ն. ողորմեա :

Ե ողովեալքս ի հրաժարումն ծանոյի
քոյ յաշխարհէ. հայցեմք ի քէն անուա՛
սուելով և պաղատիմք զայս ասելով. Ճա՛
նապարհ ընդ քեզ՝ ելից՝ հանգսեցեալոյս
լեր ուղեկից՝. ի յօթեւանս հօր՝ քոյ լու
սոյ՝ ըզ՝ նընջեցեալս՝ մե՛ր հանգսե՛

Ի՞ փրկութեան մերոյ՝ սկըզբան՝ մըկըն
տեցար ի յորդանան. զո՞ր շնորհեցեր
նո՞ր անաղան՝ ի մաքրութի մեղաց մարդ
կան՝. հայցմամբ կըրկին կարասեալին՝
մեծին ի ծնունդոս մըկըրտչին՝. ի յօ :

Ե ուսաւոր ձայնիւ յերկնից՝ զքեզ դաւա՛
նեաց հայր եակից՝. անաւասկերպ հո՛
գի՛ն իջեալ՝ առ համագոյդ իւր հանգու
ցեալ՝. ըզ մըկըրտեալս նովին՝ հոգւով
յորդեգրութիւն հօր հաւատով. ի յօ
թեւանս : Խաւար մեղաց հալածե՛
ցաւ՝ լոյս գիտութեան քեւ ծագեցաւ. խանթուած
օձին բըժըճկեցաւ՝ հիւան
դութիւն մեր ողջացաւ. կենդանա
րարդ մեռելոց՝ և ընսատու խաւա
րելոց՝. ի յօթեւանս :

բձ
դձ

Եւ ահա զհոգիս անսուն առ ի հօրէ՛ որ ընտրե՛
 ցեր ի յաշխարհէ՛ լուսաւորիչ տիեղեւոց՝
 ըզդանսս ընտրեալ աշակերտացն . աղանձա
 նօք առաքալոյն փող յանուն թե մեր եղե
 լոց՝ . ի յօթեւանս . կեանք ի կենաց լոյս
 ի լուսոյ . որ ըստեղծեր զմեզ ի հողոյ՝ . նո՛
 րոգեցեր քանձեալ կըրկին ծննդեամբ՝
 սըրբոյ աւագանին՝ . զս՛ր կեցուցե՛ր շնոր
 հիւ՝ քոյին ի մահուանէն այն առաջին՝ . ի
 յօթեւանս : Հոգւով լըցե՛ր զմարդն ա՛
 ռաջին . զսր կո՛րովեալ խաբամամբ չա
 րին՝ . ըզնոյն հոգի բանիւ քոյին հեղեր
 յոգիս մեր վերընտին՝ . նովին հոգւո՛վ սքե
 ւ՝ բարի առաջնորդեա հոգւոյ սորին՝ . ի
 յօթեւանս : Չայնեցե՛ր առ զանգոսս՝ ո
 թովետուր մեռելոց յոյս՝ . կենդանութե
 չորեքօրեայն կենդանացան որք յադա
 մայ՝ . կենաց ձայնիւ վերջին՝ փո՛ղոյ՝ կո
 չեա՛ ըզտա յայսում հողոյ . ի յօթեւանս :
 Դ՛օղեալ սարսեանց սրահակ մահու՛ ի կե
 նարար՝ ձայնիդ լըսոյ՝ . անգապէս
 զոյդ ընդ բանին՝ ետ ըզմեռեալն ըստ
 հրամանին՝ . իշխանք օգոյս այս սարսեա
 ցին զհոգի սո՛րա մի արգելցեն՝ . ի յօթե :
 Դ՛ա՛նապարհ մոլորե՛լոց՝ և ձանգոյթ

խաւարեւոյ . հրաւիրեցեր զորդին լուսոյ
 ի յէրկնային հարսանիս քո . ընդ զուար
 ճալից անդ ժողովոյ՝ արժանանցո ըզսա
 դասուց՝ լի լապտերօք մայծ յառազասո՝
 ընդ՝ իմաստուն սուրբ կուսանացն :

Սէրով բնութիւն զոր ըզգեցար՝ ի փայտ
 խաչին՝ բեւեռեցար՝ . լուծ անելով զմեզ
 ի մեղաց՝ ի նախահօրն կապանաց՝ . լնծ
 և ըզսա ի յանցանաց՝ վասն քո սք չար
 չարանաց՝ . լի : Յէտ կամաւոր մահու
 խաչի եղար ի նոր գերեզմանի . երեքօ
 րեայ թաղմամբ յերկրի . նոր ըստեղծեր
 զմեզ կենդանի . զիջեալս ընդ քեզ ի հոգ
 մահու՝ վերանկոչեա ձայնիւ՝ փողոյ . լի :

Վըստեալ կանանցն իւղաբերից՝ և ող
 բային արտասուալից՝ . իբր ըզմեռեալ
 անյուսալից՝ ըզկենդանիդ յաւիտենից .
 վասն քո նոցի՛ն սք անրտասուաց՝ մաքրեա
 ըզսա ի յանցանաց՝ . լի լապ :

Ընթեալ հիմանցն զըթոխոց՝ ի տեսն
 նել ըզքեզ ներքնոյ . հաներ զհո
 գիսն՝ որք ի բանտին՝ կապեալ զիշխանն
 մահածին՝ . ընդ հանգուցեալ հոգիս՝
 սրբոց՝ հանգո զհոգիս նընջեցելոյ . լի
 լապ : Սուրախութեամբ զօրք երկնայինք՝
 յերկ

յերկնից յերկիր իջանէին՝ . յորժամ
յարեար ի մեռելոց՝ լոյս ծագեցար արա
րածոյ՝ . սուրբ յարուածք՝ քո կենսաբար՝
յարո ըզսանի կեանս անմահ . լի լապտէ :

Չըհանդուրժեալ պահապանայն՝ ի յեր
կիւղէ երկնաւորայն . որք զաւետիս տայ
ին կանանց՝ թէ մահ լուծաւ մահկանա
ցունց . սան որ մահու քոյ տընկակից՝ լի
ցի կենաց հաղորդակից՝ . լի :

Պարակցեալ անմարմնականքն՝ առ կեն
սատու սուրբ գերեզմանն՝ տան զաւետիս
անգգի մարդկան՝ վասն կենացն յաւիտա
կան . դասաւորեալ պարուց՝ նոցին ըզ
նընջեցեալս յօրն վերջին՝ . լի :

Սահաւորեալ նըշան խաչին՝ յարեւելից
փայլեալ ծագի . հաւատացեալքն ի քեզ
բերկրին՝ և ուրացողքն կոծեսցին . զեր
կըրպագո՛ւս սրբոյ՝ խաչին՝ պայծառացո
լուսով նորին՝ . լի լապ :

աճ **Ո**ւահ գործեալ երկնաւորաց դան առա
գճ ջի քո նախընթաց . զընտրեալս՝ քո ժո
ղովելով քեզ ընդ առանջ բերեն ամպով .
ընդ աղլանեայն օղանպարից՝ խառնեան զ
սոսնք երամից՝ . դասաւորեալ ըզսան վեր
նոցն երգեալ քեզ փառս ընդ զըւարթ :

Սա՛րսափին տարերք երկրի յօրժամ
 փա՛ռօք գաա հայրենի . անգաւան լոյս
 խաւարի լուսինն անտեղքքն նըւաղին .
 ըզսա յաւճւրն աներեկի լուսաւորեա
 լուսով քոյին . դասաւոր :

Ս երնական զօրացն սետ փողէ զբար
 բառ աւետաբեր՝ արիք մեռեալք որք
 յանգամայ՝ քանդի անհա եկն փեսայ . ընդ
 հարսնացեալ մաքուր՝ հոգւոյ՝ կարդեա
 ըզսա իթիւ սրբոյ . դասաւորեա :

Տիրական աթո՛ռ նըստիս՝ յարարածոց
 երկրպագիս . արդարութեամբ զան
 խանհ դատես . վարձս ըստ գործոց հա
 տուցանես . յայնժամ չնորհեա՛մ ողորմու
 թեամբ նընջեցելոյս մեր զթողութիւն .

դասաւորեա : Բամեալ մարդկան աղգ
 ժողովին՝ որք յանգամայ ծընեալք լի
 նին . և՛ հրեղինաց դառք երկնային
 համանգամայն վայրաբեւին . ի յայնմ
 ահեղ հրապարակին՝ յիշեա՛մ ըզսա յօրն
 ահագին . դասաւորեա :

Յո՛ւցանին գաղտնիք՝ մարդկան իւրա՛մ
 քանչիւրք որք գործեցան . բարեաց
 գործօղքն սլնակին՝ չարացն՝ ի՛ հուրն
 անշեջ մատնին . յայնժամ յիշեա՛մ զսորա
 բարին

բարին գործըք մեղացուն ջնջեսցին՝. դ-
 Երևին պըսակք զանազանեալ. և պատ-
 մուճանք լուսափայլեալ. զք՝ վը կայիցն
 ի գլուխ եդեալ և անդամոցն զարդա-
 րեալ. հանրդս արա՞ հայցմամբ նոցին
 ըզսա լուսոյ փառաց նոցին՝. դատաւո՜ւ
 Փառաց ի փառոս բարձրանան աջակող-
 մանքն վերանան՝. յորժամ լեն զերանա-
 կան ձայն օրհնութե ի քէն կոչման՝. նըն
 ջեցելոցս մեր լըսեցե զանձային բարբա-
 ըն քո՛. դա՛ւ. Վասնայք և ժողովուրդք
 հայցեմք՝ ի քէն ան բարեգութ՝. ընդ
 նընջեցեալոս՝ հաւատով ընկալ՝ ըզմեզ
 նովին յուսով. յերուսաղէմ քաղաք՝ վե-
 րին յորժամ անդարքն ժողովին՝. փառա-
 երգել միշտ՝ ընդ նոսին երրորդութեդ
 երբեակ անձին :

ԴՃ Երարի՛ չ և՛ մա՛րդասէ՛ր անոխա՛մ
 կալ և՛ բարեգութ. ո՞ր գովիսդ ի սրօ՛ւ քէ
 ին՞ց տէր դատաւո՞ր անդամութե՛ր ընդ
 սրբո՞ց առա՛քելո՞ւնց ան պըսակեա՛մ
 զմեր նը՛նջեցեալսն. ո՞ղորմա՛ն ծ ան
 ո՞ղորմեա՞ն հոգւոցն մեր նը՛նջե՛ցեւոց,
 Յորժամ գրեա՛լքն կա՛տար ին՞ն որ
 զայնմ աւուր մեզ պա՛տմեցին՝. մարգա-

րէից բանքըն յարդիւնն անաբելոց
 ըն վը՛ ճարին՝ ողոր։ Ի՛ վերի՛ նն երո՛ւ
 սաղէն՝ մի բնակարանըս հրե՛ շտակաց.
 ուր ենո՛ վ.ք և ե՛ զիա՛ն կան ծերա
 ցեալ.ք. աղա՛ւնակերպ ի՛ դրախտի՛ն
 եդե՛ մակա՛ն՝ պայծառացեալ արժա՛
 նապէս. ողոր։ Թա՛գաւո՛ր փառա՛ց
 քրիստո՛ն. ուր ժամանեալ գաա ի՛ յեր
 կնից. ի՛ վերա՛յ Թեո՛ց հողմո՛ն
 քի հայրենի՛ կերպա՛րանօք. և առնե՛ս
 հրափո՛ր ճուԹեա՛ն մք զքնընուԹի՛ ուր
 դո՛ց մարդկան։ ողոր։ Ի՛ դնել բեմի՛ն
 բաղմի՛ փեսա՛ն յն՝ և առաքա՛ստըն զա՛ր
 դարի՛. գա՛ք րիէլեա՛ն փողը՛ն գու՛ն
 սուրբք ամենայն անդ հա՛ւաքին. ա՛ր
 գարո՛ց դասքըն բերկրի՛ն. իսկ մեղ
 սասե՛րք ըն Թա՛խանձին. ողոր։
 Յո՛ր ժամ հընչիւն փողո՛յն լինի՛ն և զե
 տակա՛ն գի՛րըն յայտնի՛. ճա՛ռագայ Թ
 սրբո՛յ խաչի՛ն յարեւելից փառո՛ք ծա
 գի՛. հրե՛ շտակաց գունդք ծաւալի՛ն
 հրե՛ շտակապետք պարո՛ւնակեն. ողոր։
 Լո՛հեղ խորհո՛ւրդ քահա՛նայի՛ն
 բաղկատարած կայր ի՛ բեմին ա՛ռաջի՛
 սք սե՛ղանո՛յն. հո՛ւր շիջանի՛ խաւա՛ր

մերժի տըրտմեալ հոգի՝ քն ուրա՛խա
 նախ՛ն. զի՛ թողութիւն մեղա՛յց լինի՛.
 ողոր: Սոսէ՛ս աստուա՛ծախօ՛նն և՛
 ահարօն ըղէ՛ւտացին. մարգարէ՛քն
 խորա՛յիլի՛ն և՛ քահանայք հի՛ն օ՛րի
 նին. յառաջագո՛յն մեղ ծանոցի՛նն
 ըզգալունստ սուրբ մի՛ ածնին. ի՛ փր
 կութի՛ւն մեղ յա՛յտնեցի՛նն յանա
 պատին կե՛րա՛կրէին. ողորմա՛ծ:
 Տըրտմահաղո՛րդ չարչա՛րանօ՛ք ի
 յանձնառե՛ր ըզմա՛հ խաչին. և փայ
 տի՛ն բարձօ՛ղ եղե՛նք վասն ադամայ
 նախա՛ստեղծին. ողորմա՛ծ:
 Օմրհուրեցա՛ն զօրք ե՛րկնայի՛ննք
 յորժամ տեսին զտէրդ ի՛ խաչին. արե
 դակա՛ն լոյս քօ՛ղարկեալն. և լոյս
 լուսնին նը՛ւղեցա՛ւ. յահեղ փառա՛յ
 աստուա՛ծ որդւո՛յն խաւարեղե՛ւնդ
 տի՛եզերն. ողորմա՛ծ: Սուրախացա՛ն
 ազգը՛ք մարդկա՛նն յորժամ լը՛ւսն
 դեո՛յա՛րութիւնդ. նորափետո՛ւր
 զարդա՛րեցա՛ն ի՛յարութեան սուրբ
 միա՛ծնիդ. ողորմա՛ծ ար ո՛ղոր:
 Աղաչանօ՛ք սրբո՛յ խաչի՛նն և՛ ան
 բարբառ բարե՛խօսին. և՛ սրբո՛յ աս
 տու

տուա՝ ծածնի՝ և յօհաննու՝ կարա՝
պետին . և ուրբո՝ յստեփաննո
սի՝ և առաջին մարտի՝ րոսի . և ուր
բո՝ յլուսա՝ և որչի՝ հայաստանեայց
հայրա՝ պետին . և ուրբո՝ ցառա՝ քե
լո՝ ց . և համօրէն մարտի՝ րոսաց . ո
ղորմա՝ ծառ :

Եւ ամօսացի՝ ի վերանալ յինէն աւ
նուրցի մոյ . յո՝ վերթայցեմէս սյս
օր . յառաջին օթեվանին զոր ոչ գիտի
օգնեալ . և ինձ քս այսօր . յառաջին
ճանապարհին . և ի միւսանգամ գալոս
տեանըդ քոյ՝ օգնեալ մի ինձ .
Եւ ինչ հա՛ս յօր վախճանի իմոյ՝ լա
լո՝ ամն ողբումն և աշխարհումն . սի՝ րտ
իմ խռովեցալ յիս . և ոսկերք իմ ցամա
քեցան . օգնեալ . և : Եւ մահի՝ ճս
իմ զանթո՝ ցին զիս՝ պահանջօ՝ զք հո
գւոյ իմոյ . տանէի՝ զիս ճանա
պարհ հեռագոյն . զոր ոչ գիտի . օգն :
Եւ այլեցալ . և ոչ ոք էր ո՞ր օգնէր ինձ .
անպաւինեցալ . յա՛ծ փրկունիէ՝ իմոյ
ցընծաացի՝ հոգի իմ յաբբայո՝
թեան քոմ . օգնեալ . և ինձ :

Ղ. Ըրե

Գլորեցա՞ւ ես ի՞ գիր կենդանու թէ՛.
 և մեկնեցա՞ւ երթալ առ արարիչն եր
 կսի և երկրի. օգ: Յանժստուե՞լ
 և յանեղ լուսոյն՝ հեռացա՞ւ. խաբ
 մամբ խաւարային՝ ճաշակեցի՞ ըզմահ
 առիթ պըտուղն. հողանա՞ւ պատկեր
 բարերար ստեղծողիդ. օգնեա՛մ:
 Յանժատմա՞ւ հոգւոյս՝ ի՞ մարմնոյս.
 ի՞ քակտի՞ զեղեցիկ՝ շինուածոյս.
 զարհուրի՞մի սպառնալեաց թազաւո
 ըին. թէ՛ պահանջե՞լ յինէն զտաղանդ
 պատուիրանին. օգն: Առկածի՞ն
 մարդանցեալ նծ իմ յիսուս. յայնմաւ
 ո՞ւր ահեղ ատենին՝ զգի՞նս ա
 րեա՞ւ քոյ մի դատապարտեր. օգ:
 Ասկալի՞ է օր վախճանի. և ահե՞ր
 է օր քոյ դատաստանին. յայնմաւ ո՞ւր
 ահեղ ատենին զգի՞նս արեա՞ւ քոյ
 մի անտես առներ. զի պատկե՞ր եմբ
 րերար ստեղծողիդ. օգնեա՛մ:
 Օհա՛ւ ո՞ւր դատաստան դատաւո
 ըին տեսի և զօրհուրեցա՞ւ. զի ան
 պատրաստ եգիպտոսի՝ ի՞ հրօմանա՞ւ
 քոց թաղաւոր յաւիտենից. օգնեա՛մ:
 Ըսածի՞ն անարատ մայր տն՝ և կոյս

անըրբ՝ բանքն խօսեալ իմ յառ. ո՞րդի՞շ քոմի
 անձին. զի փըրկեսցէ իմ ըզմեզ ի սպառ
 նալեաց գէհէնոյն. և պարգևեսցէ իմ
 մեզ զերկնից զարքայո՛ւթիւնն. և հա՛ն
 գուսցէ իմ զհոգիս մեր նընջեցէլոյն.
 օգնեալ միմ ինձ:

Կարգ Օրհնութեց Յարութեամբ Տեառն մերոյ
 Յետաւսի Քրիստոսի:

ՐԳԵՍՅՈՒՒՐ ԵՐԳՆՈՐ

այ փըրկելն մերոյ. որ փըր
 կեայն ի թընամուշն ծառայու
 թենէ ըզմեզ. հըզօրն իւր կարողութե՛
 և ասլրեցոյց փառաւորեալն փառօք:
 Դու յանձնառէ՛ր նըժ ելանէլ ի խաչ
 վասն մեր. և ընդհըմին բեւեռել ըզ
 հնութիւն մեղաց՝ մերոց. վասն ո՞րոյ էր
 կըրպագեմք. և վերօրհնեմք ըզքո՛ զան
 Զան

Եւ օրն նէին զերգա նորս՝ ևս ասէին . արժանի էս աս
 նաւ զգիրար՝ և Բանալ զհնիւ դորա . զի զնար և
 ցնեցիւ արեամբ թով . ՏԵՈՒԷ . ԳԼԽ . 9:

Ճանախոնաճորհնդ։ (Օ)ճր ընտրեանց
 անձ յամենայն ազգաց երկրի ծննա
 նիլ ինմանէ։ անպրեցուցանել ըզմեզ
 կռոցն ի սպանտելութենէ։ ըրպէս զաս
 տուանծածին միշա փառանորէսցո՛ւք։

Սայեցայ^մ ես յամենազօր ի քոյ տընօ^{նայ}
 րէնութիւնդ։ և երկիւղիւ փառաւորե
 ցից՝ ըզքեզ քս։ Սխաշիւ լըն քո մե
 ռոցեր ըզմահ։ և յաղբերէ կողի քոյ
 տիեզերաց անբուցեր զանմահութիւն։
 լճա^մ ծին անանտ կոյս առ քեզ ան
 սպանիւնիմք։ բարեխօսեա ան քս վանս
 անձանց մերոց։

Ձրով անծութեւ՝ քո քսայրեցեր զի՛հ
 ըզդրունըս դրժոխոց և լուծեր՝ ըզմահ։
 և զանմահութիւն սարգեւեցեր՝ անգի
 մարդկան։ (Յ)այգւոյդ անմահութե ճան
 շակեցաք։ և տեսաք։ զի քաղցր և ուղիւ
 ես տր։ և վանս ամենեցուն փրկութե
 եկի՛ր յանխաճորհս։ Սըրբուհոյ՝ անծած
 նին բարեխօսութե՛ք սարգեւեա երկրպա
 զուացս ամենատե երրորդութեդ՝ զյա
 րութի՛ յուսոյ կենացըն յանխտենից։

(Ը) անեաք ըզքեզ քս Թադանոր յաւիճան
 տենից։ և տեսաք ըզքեզ իշխան մա
 հու

հո՛ւ և կենաց. զի դո՛ւ ես տր' և չիք այլո՛ք
բա՛ց ի՞նչ քէն Վ' ջո՛վ քո բարձրե՛լոյ առ
ցէս ըզվրե՛ծս ի Թըշնամույն. և նե՛տըք
քո անբայէն զանիւն նորա. զի:

Ո՛ր յանրեանդ ի մեռե՛լոյ. նորոգեցե՛ր
զանգըս մարդկան. սըրբո՛ւհւոյն աղա
ջանօք հաստատեա՛ն զհիմունս եկեղեցւոյ
սըրբո՛յ քոյ. զի դո՛ւ:

Հաս **Ն** անտատութի՛ իմ լեր տր. որ յանդ
Թօղ խաչիւ քո ըզդը՛ծո՛խս աւերեցե՛ր.
քանզի՛ յանրեար երեքօրեայ. զանկեալ ըն
կանդնեցե՛ր զագամ: ( ) գնեա՛ն փըրկի չդ
անտը՛ւած. պարծե՛լոցս ի խաչ քո յու
սողացս ի քե՛զ տր. և փըրկեա՛ն միայն բա
րե՛րար ի վրտանկէ զանձի՛նըս մե՛ր:

Ս' ինչն օրհնեալդ ի կանայս. մայր՝ և
մի՛ շո կոյս և իմանալի՛ լոյս. ծընօղ արան
չի՛ն մերոյ անդա՛դար բարե՛քանեցո՛ւք:

ԳԻԶ **Ի** գիշերաց կանխելով վերօրհնեմք ըզ
քեզ քրիստո՛ս անտը՛ւած. որ վասըն
մե՛ր խոնարհեցա՛ր. յանձնառե՛ր զամե
նայն և խաչի՛ համբե՛րեցե՛ր:

Ո՛ւսաւորեցա՛ք. ի հրամանաց քոց Թա
գաւո՛ր Թագաւորայն տը՛ծ. որ ըզմահո՛ւ
ռեծե՛ր՝ զի չխանութի. յանձն:

Վէրօրէական՝ թե՛ք պարանձած կէցար.
 Թըրբո՛ւհի՛ն թծած ին. կոյս և մայր և բնա՛
 կարան թծո՛ւթէ՛. վէրօրհնեալ յանե
 նայն անաբելական՝ քարոզիւթէց:

Յոյս և յարո՛ւթի՛ւն ազգի մարդկան ետա
 քս՝ անժ. զհիւանդո՛ւթի՛ւն հոգւոյ
 իմոյ կենդանացո՛. որպէ՛ս երբեմն զե՛
 զեկիայն: **(**Հարչարանս և ըզմահ
 յանձնանէ՛ր. կենդանատու՛ անենեցուն.
 զհիւանդո՛ւթի՛ հոգւոյ իմոյ անողջացո՛.
 որպէ՛ս երբեմն: **Ը**ռ քեզ անպաւի՛
 նիմք՝. խորան և տանձա՛ր անտո՛ւծոյ
 բանի՛ն. մարիամ մայր ե՛ւ կոյս. բա՛
 րեխօսեա ան քրիստոս վասն՝ անձանց.
 մերոց:

(Փառաւորեալն յանենայն արարա՛
 ծոյ. և ի ծագաց մինչ ի ծագս երկրի
 զերկըրպագեալն. զմարմնացեալ բանն ի
 կո՛ւսէն ձայնիւ երգո՛ւ օրհնեսցո՛ւք:
Ո՛ր դիմեալ գայ յեդօմայ բարձրացեալ
 փոյղով. յարո՛ւցեալ ի պատերազմ՝ ըն
 կըզմեաց զանե՛րեւոյթն ամաղէկ. զիջեալ
 բանն ի դժոխս ձայնիւ: **Ն**ազո՛ւմն ի
 հօրէ՛ փառակից սուրբ հոգւոյն. կենդա
 նո՛ւթի՛ւն ազգի մարդկան. որ յարեալն

այսօր ի մեռելոց. զհամբարձեալ բանն
ի յերկինս ձայնիւ:

Մենք Որ լուարան ծ գոյմանն յօնանու յո
րովայնէ կիտին. անպրեցո՞ և զիս յանե
րեոյթ թընամույն փըրկիչ գոլով. ո՞ր
նըստին ի բրօքեանկան անթող: Որ ընտրե
ցէր քեզ վերըստին քարոզող նինուէ
անցող. զյամփըշտակեան ի կիտէն երեք
օրեայ իջմամբ ի դըժոխս. և զիս ըզբազ
մամեղս անձակեան ի կապանաց մահո՞ւ ի
կեանսըդ՝ յանկտենից: Եկեալդ ի փըր
կութինն ըստեղծուածոց քոց. արատկե
րանկից եղեր հողեղէն մարդոյն ըզմեղըս
սարաներ. և զմահո՞ւ գերեանլն ազանտե
ցէր ի մեղաց:

Եւ իացան զօրք երկնից ընդ քո յանձն
անոնո՞ւ ըզծառայի ըզկերպ. և մար
գանէն զարհուրեալ աներ. լըւայ ըզ
լուր քո. և երկեսայ. նայեցայ ի գործըս
քո և զարհուրեցայ: Քանզի դո՞ւ. որ
յառաջքան զյաւիտեանս. որդի հօր և
հոգւոյն փառանկից. եկեալ ի մեջ երկոց
կենդանեանցն երեւեալ. բարձրացար ի
խաչին անեղով զհեծելութինն փըր
կութեան. քանզի լուծեալ եղեն՝ եր
կունըք

կոնք մահո՛ւ. Լ'ըւեցա՛ր ի փրկու
թիւն ըստեղծուածո՛ց քոց. ոչ մեկնե
լով ի հօրէ յանձն առե՛ր կամաւ զխաճն
և զթաղումն. և յարմարեալ ի մեռելոց՝
ի շխանութեամբ. քանզի լո՛ւ: Ի՞նչ ան
անհարմարեալ. սրբո՛ւհի ըզքե՛զ աղա
ջեմք անդադար ձայնիւ. որ զեակ բան
ըն հօր ի քեզ կրեցե՛ր. և ծնար անձա՛
ռապէս. առնա՛ միշտ բարեխօսեա՛ վասն
անձա՛նց մե՛րոց:

 Սրգեցէք տեառն երգչո՛ր. և զհ
նեցէք զանոն նորա յաղթական
օրհներգով թի՛. զի նա փառօքէ
փառաւորեալ: Սրտեա՛ մք հրոյ՝ և ամ
պոյ առաջնորդեաց ժողովըրդեանն՝ իս
րայիլի ի յանապատ. և ընկրդմեաց
զփառաւօն զօրօքն՝ իւրովք ի ծով կար
միր. երգեցէք տեառն երգչո՛ր. զի նա՛ ալ
Ի՛ջքեզ աղաջեմք հանապազ սքա՛ստո
ւածածին. բարեխօսեա՛ քրիստոսի ա
տուծոյ մերոյ փրկել ըզմեզ ի փորձո՛ւ
թենէ. և յամենայն վճռանկից մե՛րոց:

Եւ այցա՛րուք ժողովո՛ւրդք ի սքանչելիս
անտուծոյ մերոյ. ո՛ւնկընդի՛ր Լ'ըւեք նայ
հա՛ւ

հաւատացեալք քիւն ի միտ առէք՝ զանր
դարութիւն ճշմարտութեան. զի նա է
յոյս հաւատացեալոց: Եւ յոյսովն անեղ
անբաժանելի բանն անտրուած՝ կամաւո
րութեամբ յանձնէաւ ըզմահ խաչի. և թա
ղեցաւ ի նոր ի գերեզմանի. և յարո՛ւ
թեքն իւրով շնորհեաց մեզ կենդանութե
ան: Եւ րախ լերմայր անձաւ լուսոյ
մարիամ սուրբ աստուածածին. քան
զի ի քեզ կրեցեր ըզհմէր աստուածո՛ւ
թեանն լուսեղէն տաճար անտուծոյ
բանին. ան նա միշտ բարեխօսեալ վասն
անձանց մեքոց:

զի Եւրբորբորեցաւ ի զօրութենէ խաչի
քոյ քրիստոս. կիզելով ըզթըշնամիւն
ի վերայ երկրի. ո՛ր հակառակէր ըստեղ
ծուածոց ձեռին քոյ: Եւ ջանելով քո ի
դժոխս զերապանծ իշխանութե՛ք՝ յաղ
թեցեր մահո՛ւ հրգօ՛ր զօրութեամբ. կե
նադործելով զըմբլունեալն ան ի՛նմա
նէ: Եւ անուցար տիեզերաց անտրուած
և մարդ գողով. մարմնացար ի սուրբ կու
սէն ի փրկութիւն անդգի մարդկան. և
միշտ փառաւորեալ յանմարմնոց զինուո
րութեց:

Եւ սուրբ

Ի տո՛ւրք երրորդութենէն ծանեալք. ծանե
 որ յառաջքան ըզյաւիտեանն թանն
 անճ. Ի հայրական ծոցոյ խոնարհեալ,
 վասն զմեր. և ոչոք իցէ այլ անճ բանի
 նմանէ: Ո՛ր բարձրացեալ բազկաւ ի վե
 րայ խաչին. խորտակեաց զապընտամբ
 ըզթըշնամին. իջանելով ի ստորինս ան
 զատութի շնորհեաց նըստելոցն ի խաւա
 րի. և ոչ: Լ՛նամրատ տաճար անտուծոյ
 բանին, որ ըզնախամօրն և այլ զանէ ծ
 սըն բարձեր՝ անճառելի ծընընդեամբն
 իքէն. աննա միշտ բարեխօսեա վանն
 անճանց մե^ռ ըոց:

Սիրտ իմ հաստատեցաւ ի քեզ հաւա հաւա
 տով քրիստո՛ս անճ. և բարձրացաւ
 յոյս իմ ի փառն քո. որ յանճառելի
 ծոցոյ հօր խոնարհեցա՛ր վասն մեր. և
 երեւեցար մարդ ճշմարտամպէս:
 Ո՛ր զկենդանաբար մարմին և զանիւնդ
 քո բաշխեցէ՛ր քաղցելոց. և ի խաչին
 բացէ՛ր ըզկողահոս անբիւրդ՝ անբուցա
 նելով տիեզերաց զանմահութի. ի ճա
 շակմանէ մահաբեր պըտողոյն:
 Սայր քի և բնակարան բանին անտու
 ծոյ. անհասութե՛ խորհըրդոյն ըսպա՛
 սաւորե

սաւորեցեր միջնորդ եղեր անտուծոյ
 և մարդկան . անանամիշտ բարեխօսեալ
 վասն անձանց մե^րոց :

ԳՂԲ ԴՅԱ ճըշմարիտ քս^մ ան^ըծ . ան քեզ
 հոգի իմ անաւօտէ ի յերկրի երևե
 ցո ինձ զերեւոյս քո : Քոյով պատուա
 կան խաչիւ քս^մ ան^ըծ . և հրաշմանալ քո
 անաւօտութ . յարո՛ւթ^ի քեզ երևեցո :
 Հոգւոյն ըզքե հովանացեալ միայն սըր
 բուհի . ծընար ըզբանն ան^ըծ զանձա
 ուելոյ հօր ծնունդ . և յայտնեցաւ մի
 ութի^ն երրորդ ութե^ն :

ԵՅԱ Դաւեցի ըզբազո՛ւմ ողո՛ք մատուցած .
 և լըւաւ ձայնի խնդրուածաց իմաց .
 զինուանեցան աչք իմ ի տեսանելոյ . և
 յինէն փարատեցոյց զցաւս անձի^ն ի^մ
 մոյ : Օ Թաղաւորձ^ր ընն քս^մ բարեբա
 նեցեք . որ ի յանձն հաւ ըզմահ խաչի
 և խափանեաց ըզմահու Թաղաւորո՛ւ
 Թի^ն . և յին : Փ ութացիձ^ր ը յօգնու
 Թի^ն սո՛ւրբ ան^ըծ ածին . և աղաչեալ զան
 ի քէն ըզմարմնացեալ բանն անտուցած .
 զի յահաւոր և ի միւստնգամ գալոս
 տեանն իւրոյ . պարգևեցե^ն մեզ ըզ
 կեանսըն յաւիտե^ն սից :

Ի՞նչ երևեցա՞ն մարմնով. անարեցողցա՞ն
նե՛կ զանգոս մարդկան կռո՛ցն ի պանշտե՛լու
թե՛հ. նըմա միայնոյ՝ երգե՛սցո՛ւք:

Վրիստոս բե՛ռեռեցա՛ն ի խաչի՛ն. և
ե՛լո՛ւծ ըզդատապանրտուԹի՛ւն անդամայ
նախաստեղծին՝. նըմա միայնոյ:

Վրիստոս յարեալ՝ ի մե՛ռեւոյ. և յա՛
րոյց ընդ ի՛ւր զադամ. զանկեալն՝ ի պա
տրանաց՝. նըմա:

Եւստուած զքեզ փա՛ռա՛նորեմք. ո՛ր ի նեղ
յե՛րկնից խոնարհեցար՝. ծառանք առե՛ր
ըզկերպարան. և ըզտի՛նդէրս ազա՛տե
ցե՛ր ի մեղաց: Օ մարգարէ՛ն անարեցո՛ւ
ցե՛ր նո՛ր ի կիտէ՛ն ո՛րպէս մարդասէր՝. ո՛ր
նըշանակէր ըզքո՛ ի մեռե՛լոց զերեքօ
րեայ յա՛րուԹի՛ւնդ: Օ հայր փա՛ռա՛ն
րեսցո՛ւք՝ և որդւոյ երկընդպագեսցո՛ւք՝.
և սուրբ զհոգի՛ն հաւանտացեալ քսամենե
քեա՛ն օրհնեսցո՛ւք:

Ո՛ր անքըննինդ ես յեուԹե՛՛. ընդ հօր
անբա՛ժանելի բանդ անտը՛ւած. խո՛
նարհեցար ի լրո՛ւմն օրինաց և՛ մարգա
րէից. և իմէջ երկո՛ւց կենդանեայրն
բարձրացեալ եղե՛ր ի վերայ խաչին. զո՛ր
յառաջն երգեայ մարգարէ՛ն ամբա՛կո՛ւմ

Ա՛ր ի կանոնս քերթեհականն լերանոս
տեալ հանգչելի ի սկակից հօր և քթ հո
գւոյն . հաճեցար ելանել ի կանոնս հո
ղեղէնս . և հեծելով թիւրջ քո փրկե
ցեր՝ ըզտի եզերս . վերականգնելով զան
կումն աղամայ : Ա՛ր առաքեցեր զերի
վարոս քո՝ քթ ըզմարգարէսն . աւետա
րանել ըզկենսաբեր տնօրէնութիւնը
քո ի սրբբոյ կուսէն . և երևեցար մարդ
ճշմարտապէս :

բձ

Վհնեսցուք ըզտր . որ ծրհնեաց
ըն զիսրայէլ . և փրկեաց ըզթո
ղովուրդն ի ձեռաց՝ փարաւօնի .
ա՛մենազօր և սքանչելի փառօքն իւրով ք
հո խորտակէ զպատերազմուննս՝ տր՝ է
յոյս անուն նորա . որ փրկեաց զամենե
սեան ի ձեռաց՝ նեղչաց իւրեանց . ա՛մե
նազօր : Բարեխօսեա՛ վասն մեր անձա
ծին մարիամ . որ ծնար զտր անձ որ հո
վուրդն զիսրայէլ ա՛մենա :

Լստուած խօսեցաւ ի բարձանց . ընա
րուք բժնակիւք երկրի . որ եկն և փր
կեաց զամենայն արարածս . զի զանոն
տն կարդասցուք . և տուք օրհնութիւն
ի բար

նայ

ի բարձունս: Եւ որ իսրայել կոչեցաք ի քս.
եղա՞ք բաժին տն և ժամանգակից
քի. զի զանո՞ւ: Եւ վիմէն կենդանո՞ւթե
ճաշակեցաք զի. քաղցր է տօ՞ք. և յիւղ սըր
բութե՞ օծա՞ք հաւատով. զի:

Եւ քեզ եմք ապաւինեալ. ո՞ր մայրդ ես և
աղանխին քի. լե՛ր բարեխօս վասըն մեր.
զի զանո՞ւն տն կարդանցուք և զքեզ մե
ծարեալ սրտուհեացուք:

Սքանչելի հո՛ւր անձնութե՞ քոյ տր՝ տա զիհ
րածեցաւ առ հասարակ ընդ տիեզերս. և
հըրդեհեալ բոցակիզեաց ըզպատրանս
նախաստեղծին. զի զամենեւեին վերա
կոչեաց ի մահուանէ՞ յանմահութիւն:

Յայգւոյդ անմահո՞ւթե ճաշակեցին յք
առաքեալքն. և լըցին ըզտիեզերս
աւետեօք սուրբ յարութեանն. զի ընդ
նոսին վայելեցցուք յանվաճան՝ ո՛ւրա
խութիւնսն: Ո՞ր ըզհո՛ւրն անստուած
յորովոյնի՞ քում ընկալար. և ծընարան
ճառապէս զկենագործօղն ամենեցուն.
բարեխօս ըզքեզ ո՛ւնիմք. որ երանեալդ
էս ի կանայս:

Օմենաք ըզքեզ տր՝ էակից հօր և հո ծան
գւոյն. ո՞ր վասըն մեր խոնարհեցար ի
յեղի

յերկնից՝ ծանեա՞ք ոչ այլ անտըւած
բայ իբէն: Անեա՞ք ըզբեզ՝ քս՝. որ ի
խաչին բւեռեցար. և հեղմամբ արեան
ըդքոյ փըրկեցեր ըզտիեզերս՝. ծա՛:
Ա՛ր զթագաւորն ամենեցուն յորովոյնի՛
քում կրեցեր. սըրբո՛ւհի մայր և՛ կոյս.
և աղախին քի բարեխօսեա՞ն անտէր
վասըն մերոյ փըրկուԹէ՛:

Հաս **՝** անտա՛տեցւ սիրաիմ ի՛տը՝ և բարձրա
ցաւ յոյս ի՛մ ի՛ փառըս քո. որ՝ նըստիս
իբրո՛բեական անԹո՛ւ. հաստա՛ տո՛ւԹի՛
իմ լեր տը քոյո՛վ յարուԹք՝: Ա՛ր զանա
րատ բազո՛ւկըս քո տարածեցեր ի՛ վերայ
խաչին. ժողովել ըզհեռանցեալն ամե՛
նա կարօղ զօրուԹք՝. հաստա՛ տո՛ւԹի՛,
Յո՛յս մեր և ապա՛ւհն՝ մայր տն՝ և՛ կոյս
որ՝. որ՝ հո՛ւր անձո՛ւԹէն ոչ բոցակիղեաց
զքո՛ն սբ՝ զորովայն՝. բարեխօսեա՞ն ան
տը՛ վասըն մերոյ փըրկուԹէ՛:

ԳԵԼ **Ի** գիշերաց կանխեցից փառաւորել ըզ
բանդ անձ. ո՛ր վասըն իմ խոնարհեցար
ի յերկնից՝. արարե՞ր զխաղաղուԹի՛ ի
յերկն՝ս և՛ ի յերկրի՛: Տը՛ւող խաղաղու
Թէ՛ քս՝. որ զդատանկսիք մահո՛ւ լուծեր
ի վերայ սբ՝ խաչին. և հաշտեցո՛ւցեր ըզ
հայր

հայր ընդ անրանձոս. անրաբե՞ր: Փառան
բանակից հօր և սբ՝ հոգւոյն. որ լուսա
փայլ յանդուԹե՛լդ քո՝ կենադործեցե՛ր
զանգագոս մարդկան. տունը մեզ տե՛՛հի՛ր
զքո զխանդանդուԹի՛ւնդ:

( ) Եզէկիային քե՛հի՛ր մանղթեմ հա ետա
նանջամբ սըրտի իմոյ. որ վասն իմ խո
նարհեցար ի յերկնից՝. յոյս կենդանու
թե՛՛ և փըրկուԹե՛ իմոյ տ՛ր: Ար ի խա
ջին բարձե՛ր ըզդ դատակնիք մահու. տարա
ծելով ըզբանդուկըս քո. անձանկեա և զին
ի կանպանաց բանսարկուին՝. յոյս կենդա:
Ա՛ր յամենայն ազգաց երա՛հնեցար սըր
բո՛ւհի՛ և կոյս մտրիամ. անանջեա զառ ի
քէն ըզմարմնացեալն անձ. անպրեցուցա
նե՛՛ և ըզմե՛զ ի սպանունսնեաց գեհեհոյն:

( ) Եկեալն ի փըրկուԹի՛ւն մեզ ըզբանն
աստըւած. խորհրդո՛վ անօրէնու
թե՛՛ ը՛ նո՛հի՛ր երդով օրհնեցո՛ւք զա
նո՛ւնստրա. զի ի բարձո՛ւնս է փառանո
րեալ յանմարմնոց: Օ խանցեցե՛լոյն սլատ
մե՛սցո՛ւք զբանջուԹի՛. որ դոջմա՛մբ ճոյ
նի ըզպատե՛րանըն չարին վանեանց.
եհի՛՛ մահուամբ ըզմահացեալսն կե
նա՛գործեաց՝. զի ջե՛լոցն ի դըժո՛խս վե՛
րածեաց

բաժեանց զհոգիսն։ Աւրախանցան զօրք
երկնից ի վերոհաստ։ քանզի ցօ՞ղն անա
պական ի քէն հեղեալ ըմբի՞շտ կոյս։ և
մայր բանին տընտէսութեան լուսածին
ամսս։ ծագէլով ի մեզ զարդարութեան
արեգակն։

Նեղ

Անեղութեան իմում աղաղակեցի առ
տըւօ՞ղըն կենդանութե՛։ եթէ՛ լըւաւ
ձայնի աղթից իմոց։ և էհան ըզկեանս
իմ յապականութե՛։ Յորժամ ընկլայ
ես ի խորս անդ ընդօց։ ըմբժ՞ռնեցայ
ի ժա՛նիս վիշապին։ եթէ՛ փրկեաց զիս
փրկիչն անխարհի։ և էհան։

Սիսյն օրհնեալ սրբբնօհիդ ի կանայս։
բընա՞կարան և առադաստ անարչին՞։
բարեթէ՛ խօսեալ առ տր վասն անձանց մե
րոց։ զի՛ փրկեացէ՛ ըզմեզ ի սպառնա
լեաց գեհենոյն։

Մըլ

Ընայ ըզսբանչելի տնօրէնութե՛ քոյ
ըզ լուր։ քանզի անձա՞ռ բանդ ան
մարմնացար ի կուսէն՞։ Ը վեթէ՛ բաժեբ
ըզ բեկումն անամայ։ և զարմացայ ընդ
քո՞ ընդ անհաս մարդասիրութիւնդ։

Սարգարէին ձայնեալ ըզքո՛ քաջու
թիւնդ։ ասէ ելե՛ր դու ի կանոնս քո
փրկ

Բլբլկոլթեան՝ եթէ խաչիւն ջնխեալ
 ըզգլուխ վիշապին. սք յարութեամբ դ
 ըզմեզ կենազործեցեր: Աւրախանցի
 սրբոնհիւն միշտ կայս. քանզի որ իբէն
 մարմնացաւ. զդժոխս անէրեաց. սք
 եթէ անհամեմատի ի կանոյս. բարե
 խօսեալ առտիւր վասն անձանց մերոց:

արաւօն հանդերձ կանօքն ընկըղ
 մեցաւ ի հոսանս ջնւրց. և որ
 դիքն իսրայելի գնացին ընդ ցա
 մաքն ի մէջ ծովուն: Յորժամ հեր
 ձեաց մօսէս խաչանիչ գաւազանան.
 պատանուցան անդո ինք. և առաջնոր
 դէր նոցա անմեկնելի ըյսն:

Սա է բանն աստըւած. որ յառաջ քան
 զյաւիտեանս. անձանու զղըստեամբն
 իւրո ի վայտնեցաւ տիեզերաց ծը
 նեալ ի կոլսէն:

Իյերկնից խանարհեցար. և նայեցաք ի
 սքանչելիս օրինաց՝ քոյ տէր. կենդա
 նութեանց տըւող անզգի մարդկան:
 Իսկ փայտ խաչի քոյ կենսատու գաւա
 ջան զօրութե յայտնեցաւ տիեզերաց
 եկիր՝ կամաւ ի խաչ վասն արարածոց
 Բլբլ

փըրկուլթեան: Աւրախէք մաւրիամ
նորատունկ բոլրաստան. երկնաբերձ
աշտանա՛կ՝ ձոյլ ասկի և՛ ճեմարան բա-
նի՛ն աստուծոյ:

ԳԼԿ Արո՛վ աստուածութե՛ւրդ քոյ քս իջե՛լ
ի ստորին. վայրըս մահո՛ւ. և ըզնի՛գ ըս
դժոխոցն այրեցեր հըզօրեղանպէս. զքե՛զ
բարեբանեմք ընդ հրեղե՛ն օրհնա՛ն
բանսն: Ո՞ր տընկեցա՛ր յերկրի՛ ո՛րթ
ճըշմարիտ՝ և՛ ճըմէցա՛ր ի խաչին՝ հղկոյ՛ղդ
անըսպառ. յուրախութի՛ն մեհնայն տը՛րտ
մեցելոց. զքե՛զ: Ո՞ր ըզհո՛ւրն աստուած
յո՛րո՛վայնի՛ քո՛ւմ կրեցեր անբոցակէ՛զ
մո՛րե՛նի. դաճնա՛ծ աշակ պըտըղոյն քաղց
բացո՛ւցիչ. ըզքե՛զ ո՛ւնիմք բա՛րե՛խօս ան
տե՛ն ը վասն անձանց մեքոց:

Ծան Ղ. ո՛ւ ես աստը՛ւած՝ անձա՛ռ ծանուցա՛ր
մարգա՛րե՛կց՝. և՛ միայնոյ քե՛զ ճըշմար
տի՛ և՛ անմահի. միշտ երկըրպագե՛ն ան-
մեհնայն հա՛ւատայեալք: Ո՞ր զօրո՛ւ
թեամբ բազկի՛ քոյ խընդրեցեր ըզ
վրէժս յա՛տե՛լեաց՝ և՛ հա՛տատեցե՛ր զհա-
ւատայեալսս ի՛ քեզ՝ նըշանա՛ւ խաչիւղ
աղանդեցեր յա՛ւիտեանից ի՛ մահուանէն:

Լ'ըդ խընդրեմք ի՞քէն Թանգաւոր փա-
ռանց քրի ստոս. աղաչանօք սըրբուհւոյ
անանքատումօր քոյ և կուսի. անպրեցո
ըզմեզ՝ յանխտենից:

Հաստատով թի իմ լեր տը և՛ յոյս փըր Հաս
կուլթէ. որ զանաջին աղանմն ազանեցեր
ի մեղաց. նորոգեա և զիս զապահան
նեալըս մեղօք: Ա'ր յանտենի կացել ան
պարտդ կողին պատրանօք. և՛ անբոկցեր
մեզ ի կողահոս աղբերէդ. նորոգեա:

Ի՛նչ անծին անանքատ մայր տն. և՛ կոյս մա
րիամ. որ եղեր ընդոննօղ բանին տն.
բարեխօսեա ան տը վասըն մերոյ՝ փըր:

Ի՛զիշէրաց կանխեալ վերօրհնեմք զան գիշ
ճան տնօրէնով թէ քոյ խորհուրդ. որ
վասըն մեր խոնարհեցար ի յերկնից. խա
ղաղացո՞ ըզկեանըս մեր միայն մարդա
սէր: Ա'ր բարձրացար ի խաչին յաղանգս
դատապարտով թէն աղամայ. և՛ բարձեր
ըզ փշմբեր անիծանդրով թի հեղմամբ ան
րեան քոյ սըրբոյ. խաղաղացո:

Ա'ր ի վեր քան ըզբերօբէսն երևեցար
անծանին մարիամ. տանելով յորովայ
նի զան իմանալի զընդովին. բարե
խօսեա ան տը վասըն մերոյ՝ փըր կուլթէ:

Եսա **Լ**՝նմահ թագաւոր՝ ո՞ր կամիս ըզկեանս
 ամենայն մարդկան. ո՞րք կա՞րդան ան-
 քեզ՝ լո՛ւր աղաչանայ մերոց՝ և՛ նո՞րոգեա՛
 չո՞գւն՝ զգիտուեալ. **Ո**ր զանժամանակ
 կեայ ըզցաւսըն բարձե՛ր ի մարնոյն ե՛ղե-
 կիայ. մըշտընջենաւո՞ր ցուցանելով նը
 մա՛զ հոգեւորական անողջութի. լո՛ւր:
Լ՝նոխակալ և բա՛րեգութ. բարե՛ խո՛
 սութեամբ սըրբուհւոյ անարատ ըմօ՛ր
 քոյ և կուսի. լո՛ւր աղա:

Օրհ **( )** անճն ամենեցուն օրհնեն սըրբա-
 սաց բանակա՛ն կենդանիք. յաղթական
 երգով և մե՛ք օրհնեսցուք զանունն ո՞-
 րա: **Ո**ր ի վերայ խաչին դատաւար
 տեաց ըզբանսարկուին բռնութիւնն.
 յաղթական: **Լ**՝նարատ տաճա՛ր անվայ
 րափակ բանին աստուծոյ. մարիամ
 սո՛ւրբ կոյս. բա՛րեխօսեա ան տէ՛ր վասը՛ն
 մերոյ՝ փըրկութեան:

Ենդ **Լ**՝նապականութե անդիւր՝ և ի մահո՛ւ
 կեանք. ըզքե՛զ ծանեան հրանիւթիցըն
 սե՛ռքն և բանակա՛ն կենդանիք. ո՞ր
 զյօ՛նան՝ ի կիտէ՛ն կորզեալ արտաքսե-
 ցե՛ր. գո՛վասանական ձայնիւ եզանակեմըք
 քեզ՝ զե՛րզս օրհնութեան՝ նե՛ր մարդա-

ցեալ՝ բանի՞ գ անտուճոյ։ Յանսաղար
Թանբէր արմատ փայտին մակադրեալ
ըզքէզ անհըպելի հըպմամբ՝ և սեւեռե
ալ բեւեռք. և ի հրանցայտ կողի քոյ
ի ձեւըն զինու տիգի հոսանքս վըտանկաց
գործեցեր. գովասանական։
Ի մանալի բանաւոր տախտակ անտրա
մադրելի տառիցըն մօտսանկան օրի
նացն. որ զանձն ամենեցուն իսկանկէս
մարմնով ի գիւրկուս քո բարձե՛ր մարիամ.
նէրբողական ձայնիւ եղանակեմք ք քեզ
զերգս օրհնութեան ամէն օրհնեալդ
ի կանայս։

Ի նէղին եղեալ մարդ տեսեալ զարմա տըլ
նայր մարգարէն. և հեղճսեալ բեւե
ռք զմարմինն ի խաչին՝ նէրգործեալ ի
մէջ երկուց՝ կենդանեաց։ Պատմեցեն
երկինք ըզվայել չութիւն փառաց քի. և
ընկայեալ լուսաճեմ տարեբցն ըզգոյսն
արեան անեղին. և օրհնութիւն խաչելոյն
լըցան տիեզերք։ Չիաւորեալ ոչ միայն
ի վերայ բոլսաբեր արմատոյն. այլ քո
բնական կառօքն ըստոր ի ջեալ ի դռ
ժոխս. կենսագործեաց հըզօր եղանակն
զերամն արդարոյ։ Ի զանկէր նծային

բարբաճուովն տէր յիսուս ի խաչին. և
 ընդդէմ անտէ՛ղաց կընքէր հրանցեալ տ՛ծ
 անյին սք ձեռօքն. և բարկու թք զանթո՛ւ
 ցեալ ի վերայ խաւարասէր՝ իշխանին:
 Տիրո՛ւհի անանձատ մայր տո՛ն և՛ կոյս մա
 ըիամ. քրօքէական աթո՛ռ ըզբե՛ղ տե՛
 սաք ի յէրկրի. բարեխօսեա՛մ անտէր
 վասն մերոյ՝ փրկու թեա՛ն:

դ. ձ

՝ գնական ընդունելի եղև իմ
 տէ՛ր ինձ ի փրկո՛ւ թիւն.
 սա է՛ իմ տ՛ծ. և փա՛ռաւորեցին
 զսա՛: Ի՛ խաչին բեւեռեցա՛ւ և՛ զդժո՛
 խո՛հն էլնձ ըզբժնո՛ւ թիւն. ս.
 Ո՛ր մահուամբն էլնձ ըլմահ. և յարո՛ւ
 թեա՛մբն զնախանձօրն ջընջեանց ըզ
 մե՛ղս. սա է՛: Ի՛ ստուածածին դո՛ւես
 յոյս և՛ ապանէ՛հն խոստովանողացս
 ըզբե՛ղ. ո՛րդւոյ քոյ՝ և անտուծոյ բա՛
 ըխօսեա՛մ կեցուցանել ըզմե՛ղ:

՝ անէցարուք երկինք և խօսեցայց. և
 վերօ՛րհնեցին զբրիստոս փա՛ռաց թա՛
 գաւորն: Փա՛ռք բե՛ղ. ո՛ր յարեարդ
 իմեռէ՛լոց բրիստոս. սլարդ և՛ եցէ՛ր ըմե՛ղ
 ըզկեանս

նայ

723
զկեանսն յաւիտենից: Բանբէխօսեա
անդադար առ որդիդ քո և անտըւմ
ըմբիւր. ծննդ և աղախին տեան:

Եւ ստուածային հոգի կենդանի զօրութիւն
Թեամբ սուրբ հոգւոյն այրեալ
զգրուես դժոխաց. և զարգեւեալսն ի
նմա կորզեաց ի կեանս և պարգեւաց
մեզ կենդանութիւն: Յանմահական
ի յայգւոյն ճանկեցին սուրբ առա
քեալքն. և ըզհրաքաժակ դառնութե
այրմանն ընկալեալ սոգոմ ի յաւուրն
տոչորման: Եւ բանբէխօսութիւն փոռ
Թացիր մեզ սուրբ անձածին. առ ի փրկ
կեւ ըզժողովորդս ի մեղաւց և յապա
կանութենէ:

Եւ սուրբ երրորդութենէն ծանեալ ծան
ըզտէր մեր յսքս ըզբաժնն անձ. որ ի
ծոցոյ հօր յանաջքան զյաւիտեանս որ
դի. փառանորդեմք որ եկիր ի փրկեւ
զարարածս քո: Եւ ճանա տնօրէնութե
ի միշտ կուսէն զանիծիցն բարձեր ըզ
դատապարտութի. և կամանոր խաչելու
Թք քո ան կեանս շնորհեցեր անսխա
կալ փրկիչ. անաւել ըզբօրհանմք և
երկըրպագեմք. որ սուրախութիւնդ
էս

Եւ երկնի՛ն և երկրի՛ն քսան՝ ըծ: Ի՛յաւելի՛ն
նիմք ի քո բարեխօսութիւն անձա՛ծին մա՛ր
րիամ: մա՛ր յորտե՛ն և կոյս սուրբ. հա՛րսն
երկնից և դուռն կընքեալ. զո՞ր մար
դանէն ետես:

Հաս **՝** անտառեցաւ սիրտ իմ ի՞նչ տր՛. և
բարձրացաւ եղջիւր իմ յանտըւած իմ.
զի՛ փառաւոր յարձեթն իւրով անե
րեաց ըզդժժոխս: Ի՞նչ անձանկեցաւ
բերան իմ տէր ի վերայ թընամեաց ի
մոց՝. քանզի հա՛րե՛ր ըզպանտերաղմ քո
հըղօ՛ր զօրութե՛դ: Ի՛ր տարար ըզբանն
անձ՝ յարգանտի քոմ: և ծընար ըզնա՛ն
մարմնով անպրեցունցի՛ն անձա՛ծին. բարե
խօսեալ կեցուցանե՛լ ըզմեզ:

գիշ **՝** ոգի՛ն իմ յամենայն ժամ զքեզ փա
ռաւորէ՛ տր՛. վասն զի լոյս են հոսմանն
ըբքո՛ն ի վերայ երկրի: Զոգի՛ն քո՞ք և՛
բարի. զէն ինձ քս՛ եղիցի յամենայն
ժամ ընդ դէմ թընամուրհ հաճառակո
ղի: Զոգւոյն սրբոյ հովանացեալ
զքե՛ն անձա՛ծին. մարմնացեալ հօր հա՛
ճութե՛ն օրդին միանձին մեզ ի փրկուի:

Եսա **՝** անաշէցի զանլճութիւն ըզհեծութիւն
ան բարեգութն ան՝ ըծ. և լըւալ ինձ՝ ի
լեւ

Եւ ի նկատմանս իւրոց. և էհան ըզկեանս
իմ յանկանոնութենէ: Եւ Երեմ^{այ} ըզ
մահոն կարողութիւնն. որ խանցաւ
վանքն մեր. և յանեալ ի մեռելոց ո՞ր
պէս յամենայնի կարող. փըրկելով ըզ:
Եւ ստուած է^մ. որ ծընալ ի միշտ կու
սէն՝ ի փըրկութի ազգի մարդկան. լու
սաւորելով ըզտիեղերս ի գիտութիւն
ճշմարտութե. և բարեբանեմք ըզ
նորա բարեգթութիւն: Օ՜ անարա^մսն
օրհնեսցուք զմ^ծածինն. որ կոյս մընաց
յետ ծըննդեանն. և տա՛րալ յորովայնի
զանտանելին ամենեցուն. զհամաճնա
կիցն հօք և՛ ամենասք հոգւոյն:

Յօրհնութի նոր օրհնեսցուք ըզ^տր. օրհ
որ ի վերայ քերթեիցն հանգչի^մ.
և ի զօրաց երկնաւորաց փառաբանի^մ
սըբբասաց ձայնիւ: Ա՛ր կամաւոր խաչե
լութեան իւրով աւերեաց ըզզօրութիւն
մահո^մն. և երեքօրեայ յարութեան
իւրով պարգեւեաց մեզ կենդանութի:
Բարեխօսութե սք^մ ա՛մ^ծածնին. սրահե
ցեղեկեղեցի իւր սո^մւրբ. և ի միւսանե
գամ գալըստեանն իւրով նորոգեսցէ
ի փառս:

նէղ ( ) հրանշալի խորհուրդ տեսնենք թեան
 քոյ տը՝ ցոլցանելով մարգարէի՝ Բն .
 Բ փոքր կիտին լինիլ զերիս՝ տիւս և զե
 րիս գիշերս . պահելով ի խաղաղութե .
 Համագոյից հաստիչ գոլով խոնարհե
 ցա՛ր յերկնից՝ և խաչեցա՛ր կամուհ հօր՝
 վասն մե՛ր . Թանգելով ի սիրտ երկրի զե
 րիս տիւս : Եւ մեք՝ ձայնիւ վերնոց փա
 ռանորեացուք զ՝ քեզ քո . ո՛ր համագոյդ
 ես հօ՛ր և սք՝ հոգւո՛ւն . զի միանձնեա
 ցեա՛ զեկեղեցի՛ քո՛ սք՛ պահելով ի խա
 ղաղութեան :

զստորութեանս :
 Եւ լինի քո լըւսյ Էս . և զանհու
 րեալ դողանցայ յոյժ . նայեցայ ի
 զսրժուս քո . և փառանորեցից ըզքեզ
 քս իրպէս մարդասէր : Օ ի աղբիւր
 ըն կենաց քս անանպական մարմնացաւ ի
 քէն կոյս . ըզմեղըս մեր բոցակի՛ղեալ
 շիջոց . վասն որոյ ըզքեզ անդադար բա
 րեբանեացուք : Օ ի իքէն ցընծո՛ւթի՛
 ծընաւ տիեզերաց նախասլա՛ իտեան բնն՝
 փառանկից հօր և սբ՝ հոգւոյն . ըզ՝նա՛ն
 դադար՝ աղաչեա՛ վասն անձանց մե՛րոց :

Վրդեցէք նոն՝ Երզնսր ճայնիւ ցըն գլ
 ծուծեամբ. ո՛ր խոնարհեցաւ ի
 հայրական՝ ծոցոյ փըրկէլ զարա
 բածս. օրհնուծիւնք նըմա յաղթանկան
 երգով: Ա՛ր բաժանեանց ըզծով աշխար
 հի խաչին խորհրդով. և ազատեաց
 յանմարմին փարանօնէ՛ր ըզնորս իհի.
 օրհ: Ը՛ծա՛ծի՛ն սիւն լոսոյ ամազ հովա
 նաւոր. և բնակարան՝ բանին. որ՝ բա
 նիւ հովուէր զխորայէլ. բարեխօսեա
 նըմա վանսն անձանց մերոյ:

Վայեցարուք՝ ժողովուրդք իսքանչե՛
 լիս փըրկուծե մերոյ. որ մարդասի
 րապէս՝ բանն ի հօրէ ո՛րպէս ցօղ խոնար
 հեալ յերկիր. տուք օրհնուծիւն նոն
 աստուծոյ մերոյ: Ա՛ր զանարատ՝ բա
 զուկս իւր միածինըն տանձեանց իվե՛ նայ
 րոյ խաչին. և ըզբաժանեալ՝ ո՛րդիսն
 աղամայ ժողովեանց ընդ՝ Թեօքն իւրովք.
 տուք: Օ ա՛նապական՝ կոյսըն մանրիամ
 ա՛ծա՛ծի՛ն խոստովանի՛ տուրք եկեղեցի.
 ո՛ւստի տըլաւ հայն անմահուծե և՛ բա
 ժակ մեզ՝ ո՛ւրախարար. տուք օրհնու
 թի՛ նըմա հոգեւոր երգով:

ՊԵՏ Ո՛ր ըզ՛հո՛ւրն ծուծեա՛ն քոյ՛քս՝ բո՛րբո
բեցե՛ր՝ ընդ տիեզերս ամենա՛յն . բոցա՛
կիզեալ ըզբըճնութիւն՝ թը՛նամւոյն :
Ի՛ յայգւոյն անմահութեա՛ն եղեմայ՝
ճաշակեցին դասք առաքելո՛ցն . զբա՛
ժակ կենաց քոյ տէ՛ր և մեզ՝ անբուցի՛ն :
Օ տա՛ճար անապակա՛ն բանին Տօ՛ր բա՛
րեբանեն դասք հոգեղինա՛ցն . գո՛վեմք
և մե՛ք ձայնակցելով՝ երկնայնոցն :

ԾԱՆ Ո՛ր յանկըզբնական Տօ՛րէ՛ ծընեալ
նախքան զյաւիտեանս ո՛րդի . և ծա՛
նուցար մարգարէիւք իմ՝ ընդ Տօ՛ր
գո՛ւով . ըզբեզ՝ օրհնե՛մք զեկեալդի
փրկութի առաքանոց քոյ տէ՛ր :
Ո՛ր ի խաչին մարմնով պատարագեալ հե
ղե՛ր զարիւն քո սուրբ . և արբուցե՛ր ըզ
նեա քո յարեան խորդախողին մե՛րոյ .
ըզբեզ՝ : Ո՛ր ըզհո՛ւրն անտըւած ի
բեզ կրեցե՛ր՝ մորենի անկիզե՛լի . դառ
նա՛ճաշակ պըտղոյն քաղցրացմեցիւ ան
ճառլի քոյին ծնընդեամբդ . ի բէ՛ն հայ
ցե՛մք մաղթեա փրկել ըզմեզ ի հրոյն
յաւ ի տենից :

ՀԱՍ Զանապուհեաց սիրտըք մեր առքեզ
փառաց՝ Թագաւոր . որ ի՛նչ երկնից
խա

խոնարհեալ իջէր փրկել զարարածս։
 Պահեալ ըզմեզ նըշանաւ յաղթող խա
 ջի քոյ քո՝ յոր բա՝ ըծրայար կաման
 հօր. բարձէր զանէծսն անամայ։

Արզնախոնորն զյանցանա լուծէր ծնն
 դեամբ քո սուրբ կոյս. բարե՝ խօսեա
 անդամար վասն մերոյ՝ փրկուածէ։

Ի դստ որ՝ ընդ հօր նախքան զյաւի դիշ
 տեանս. եկիր լուսաւորել ըզխաւար
 մեղաց աշխարհի. ծաղէլ ի սմա ըզլոյս
 հրամանի. առ քեզ՝ հոգի իմ անուատէ։
 Կեանք ի կենաց՝ և յոյս յարութե. որ
 արարեր՝ խաչիւ քո զխաղաղութիւնս
 կինս և յերկրի. տուր մեզ տէր զքո
 զխաղաղութիւնդ՝ որպէս սըրբոց քոց
 անուաքելոց։ Օմայրըդ լուսոյ բանին
 արեւելքաստուծոյ. որ եղեր արեգակն
 ի մեզ ծագողին. բարե՝ խօս ունիմք՝ փրկ
 կել ըզմեզ ի փորձութենէ։

( ) Եղեկինային քեզ՝ մաղթեմ փրկիչ. եսա
 որ կենարար՝ բանիւ քո լուծէր զեր
 կունըս մահու. փարատեալ և զիմ զհիւ
 անդութիւնս. յոյս կենդանութեան
 մեր՝ կեցո ըզմեզ։ Ար անմահարար քո
 մեռելութեն՝ աներեւոյ ըզդրունըս դը

Ժոխոց մեռնացեր ըղմահ. կենադոր
 ծեան և զիս զմեղօք ըզմեռեալս. յոյս
 Սաքուր և անբիծ կոյս՝ յետ ծընըն
 դեան. որ մարմնով ծընար զանձանկօղն
 ի կանպից մահու. բաօրեխօս լեր վանն ան
 ձանձց մերոց՝ փըրկել ի սպառնանլեանց
 գեհենոյն :

օր

Օ փառաւորեալն՝ ի հրէշտակաց զանմե
 նասուրբ զերրորդութին. օրհնեցէ՛ ^{հա} ք
 ի սըրբութեան՝ նորա դասք՝ հոգեղն
 նաց յօրհնութիւն ի նոր :

Օ յաղթօղն ի մարտ պատերազմի դի
 մեալ կամաւ ի մահ խաչին. գովեցէ՛ ^{հա} ք
 որ հանաւար բաշխեաց՝ որդւոց մարդ
 կան՝ բարձրացեալ՝ փողով :

Աւրախովթիւն երկնի և երկրի, ամա
 թեթե ցօղեալ ի մեզ զարդարութի.
 Բարեբանե՛ ^{հա} մք ըզբըղխեալն ի քէն
 մարմնով յարմատոյն յե՛ստեայ գաւա
 ղան ծաղկեալ :

նեղ

Մեղ յօնանու՝ անձն իմ ծովեալ յա
 լիս մեղաց ծովու. աղանդակե՛ ^{հա} մ ի
 նեղութե՛ իմում առ փըրկօղդ և յոյս
 լուր ձայնի իմում : Ար փըրկեցեր ըզ
 մարդանէն յորովայնէ՛ կիտին. ապրե՛

ցո՞ւն և՛ զըմբըռնեալսն ի Ժանեայ՝ չար
 վիշապին կէ՛նարա՛ն խաչիւղ։
 Բանբեխօսեա՛ն ան միածինն յարու
 ցեալ ի մեռելոյ։ մայր անսո՛ղծո՞ւն փը՛ր
 կել զանձինն մե՛ր ի յուսեմէնից ի՛հնձ
 րոյն. անշահմբ ըզբե՛զ։

Ո՛ր յանքըննին ծոցոյ՝ հօր խոնարհեալ
 որդի. երևեցար՝ իմէջ երկոց կէնդան
 նեա՞ցն. զո՛ր նախագուշակ տեսեամբ
 Ժանայց՝ մանրգարէն։ Ո՛ր յանթողուս հրա
 կերպեանսն բանգմէնի՛ր ընդ հօր։ բարձ
 րացար կամաւ ի կառնս խաչի՞ն. և՛
 հեծելով թեամբըդ քով ազնաեցեր՝ ըզ
 գերեալսն։ Ո՛ր կուսանկան ծնընդեամբ
 ի փըրկուծինն յայտնեալ և՛ անաքեցեր
 զերիվարու քո՛ քարո՞ղս. անետարա՛ն
 նե՛լ ըզկէնսաբեր յարուծինդ։

տը

՝րհնեսցո՛ւք ըզ տէր և՛ զյառ
 թօղ զօրո՛ւծի նորա. փառօք
 երգեսցո՛ւք նրմա. զի փըրկի՛չ
 և՛ անբաւէն և՛ օգնական մե՛ր է։

Սա է՝ անտը՛ւնձ մե՛ր. որ յա՛թո՛ղ փոփ
 ռաց ընդ հօր՝ յե՛րկրի երե՛եալ տեսաք՝
 սըմա փառօք երգեսցո՛ւք զի փը՛րկի՛ն։
 Յանժանկան օրհնե՛րգմե՛թին. որ ապրե՛
 ցոյցուն զխարայէ՛լ ի ձեռաց՝ փա՛րաւօնի՝
 քի փըրկչին՝ մե՛րոյ ամենեքեան՝ երգես
 ցուք. զի փառաւո՛րեալ է։ Ո՛ր մահու
 խաչին իւրոյ կենդանացոյց ըզմահա
 ցեալսն. և՛ մարմնոյն՝ իւր բեւեռմամբ ըզ
 կապանըս մահո՛ւ ելոյժ. ամենեքեան։
 Ո՛ր տա՛րա՛ր յորովայնի զանտանելի՛ն ա
 մենեցուն. և՛ ծընար անձառապէս՝ զքե՛ս
 յոյս ազգի՛ մարդկան. առ նա՛ միշտ բա
 րեխօսեալ կեցուցանել ըզմեզ։
 ( ) Կա՛ռըս փառաւօնի՛ և՛ ըզ զօրո՛ւթիւն
 նորա՛ տէ՛ր ընկէց ի ծով կարմիր՝. այն
 որ՝ հը՛ղօ՛րն է կարո՛ղո՛ւթեամբ՝ նըմա՛ փա՛
 ռօք երգեսցո՛ւք. զի փառաւո՛րեալ է
 տէ՛ր։

Եւ այ՛ն անցան զինուորո՛ւթի՛ք երկնայինք
 յահաւո՛ր տնօրէնու՛թեան քոյ խոր
 հուրդ. և՛ փառաւո՛րեցին զանապատո՛ւմ
 ըսքանչելիս քոյ մարդա՛սիրու՛թե՛դ։
 Ի՛նչո՛վ սըրտմըտո՛ւթե՛ք քոյ քե՛ս. ի՛տա
 չի՛ն կիզէր ըզբանսարկուին բըռնու
 թին.

Թիս. և կենսորանք յարուԹեանք քո ղե
կեղեցի քո փրկեալ. փառքս քեզ վեր
անաքելոսոցե՞ր: Տեսին դառք իմա
նանի՛ զօրուԹեանց զաստուա՞ծ մար
մնով առ ի քէն՝ ծընեալ. իսկ եկեղեցի
որդւոյ քոյ աստուածածին ըզքեզ խոն
տովանի. որ միա՞յն կոսուԹեանց ե՞ս
մա՞յր:

Աստուածային բարկուԹե՛հ հըրոյ քոյ ղեհ
քս կի՛ղեր ըզդրԹօխս՝. և ըզստորինս
արձակեցեր զըմբռնեալսն առ ի նմա
նէ. ըզքեզ օրհնեմք Թաղաւոր յաւի
տենից: Ո՛ր փոխանակ դա՛նուԹե՛ տըն
կոյն եդեմայ ըզխա՛ք Ետո՛ւր մեզ քրիս
տոս. և անբուցեր ի կողահոս աղբերէդ՝
զանճսպառ և զանվախճան ուրախու
Թիւն: Ի՞նչ ածին անպաւէն մեր և՛ յոյս.
բարեխօսեա՛ առ որդիդ քո միածին. զի
փրկեացէ ըզմեզ ի հրոյն տանջանայ՝. և
պարգեւեացէ մեզ զերկնից արքայո՛ւն:

Տեսեալ ըզքեզ մահո՞ւ և լո՞ւծաւ. ծանօ
ւ ԴրԹօխոյ սարսեալ դո՞ւ զանյին.
որ ըզմահ մահո՛ւ ծանո՛ւցեր
մահ: Ո՛ր հոգւով զդքո՞ւ վսը՛րբով
ծանճւար քո արա՞ւ րա՞ծոցս. որ
էնդ

էնդ և եւթն հարիւր տոգ. և էդ անտըւա՞ծ:
 Հովանայեալ սք հոգւոյն իվերայ քո սք
 կոյս մարիւն. որ՝ ծընար մաւրմնոն ձմրոյ
 սվ ըզբանն անտըւա՞ծ:

Հաս Մըղըն հըզորայ նուաղեցան. և որք
 ինըւաստոն թեանն էին տկարքն զգե
 ցան զօրոն թի. վասն այնորիկ հաւատատե
 ցաւ սիրտ իմ և խորհուրդ իմ ի ննէ իմ
 մէ: Օ էն ընդունելոն թե՛ քո մեք ըն
 կալաք սո՛ւրբ ըզխաչ քո՛ նըշան անպար
 տելի՛ զօրոն թե՛ վասն այնորիկ հաւատա
 ցաք մեք ի յօրհնել ըզքո՛ սո՛ւրբ ըզշար
 շարանս: Օ դրո՛ւն զբժոխոց պըզըն
 ձիս խորտակեցեր քո. յորժամ յաբեալ
 ի մեռելոց հըզօր զօրոն թե՛. վասն այնո
 րիկ հաւատացաք մեք ի յօրհնել ըզքո՛
 սք ըզ՝ յարու թիդ:

Գեղ Ո՛ր բանիւ հրամանի՛ քոյ հաւատատե՛
 ցեր զերկինս և զերկեր. անարիւղ
 ամենայն եղանու թեց՝. վասն զի լոյս են
 հրամանք քո ի վերայ երկրի:
 Ո՛ր ի ձեռն փըրկական խաչի՛ քոյ. ըն
 սաւորեցեր սք՝ զեկեղեցի. և ետո՛ւր պա
 րիսպ անրու թե՛ հաւատացելոց. վասն:
 Ո՛ր եկեր ի կապարումն կանխասաց՝ մար
 ցաւ

գարէիցն . յանձն առե՛ր մանրմանալ ի
սըրբոյ՝ հո՛ւտէն մանրդ ճը՛շմարտապէս՝ .

վասըն զի լոյս :

Յոյս կենդանո՛ւթե՛ւ և փրկու՛թեա՛ն ի Եսա
մոյ՝ տէ՛ր տա՛լ իմ . յիշեա զիս որպէս եր
բե՛մըն զեղեկիսն . և դարձո զհոգի իմ ի
դրանց դժոխոց : Ար համաւոր մահու
ամբ քո՝ մեռո՛ւցեր ըզմա՛հ քրիստո՛ս
տա՛լ իմ . և լուսամիայլ յարո՛ւթի՛ք քո կե՛նա՛
գործեցեր զաշխարհս . կենացործեա և
զի՞նչ զմեղօք ըզմեռեալս : Ի՞նչ քեզ ա
պաւի՛նիմք քսե՛ն տա՛ծ ին . բարեխօսեա՛
անդա՛դար առ որդի՛դ քո և անտըւա՛ծ
մեր՝ . փրկե՛լ ըզ՝ մեզ ի փորձու՛թեանէ՛
և յամենա՛յն վրտանկից մերոց :

( ) անձաւըդ քս՝ փառաւորեմք ըզմար օրհ
դա՛նալդ . ի գը՛լիսոց լե՛րանց հրատա
րակե՛մք ըզքո՛քաջո՛ւթի՛դ . քանզի հա
րե՛ր ըզպատե՛րազմ եկեալդ ի փրկո՛ւ
թիւն մեզ : Օ յաղթօղըդ քո քրիստոս
գո՛վե՛մք ըզգօրո՛ւթիւն . քանզի վանե՛
ցեր զընդիմամարտ թըշնամին . և դար
ձո՛ւցեր ըզգե՛րո՛ւթիւն եկեալդ :

Ի՛նչ լեռեացէ երկիր զոգորմո՛ւթի՛ . և՛նորա՛
ցո՛ւսցէ՛ զօրհնու՛թի . քանզի տա՛ծ ծընըն
դեամբ

դեամբք ի միշտ կուսէն ի փրկուածի մեզ
յայտնեցան . աներեաց ըզդրժոխս :

ՄԵՂ ԱՐ լըւար նալ՝ մարգարէին ձայնի
գոչմանն . և ես նովին ձայնիւ գոչեմ .
և զիս միանտեսանուներ . սյլ պահեալ պա
տուական և սք խաչիւ քո : **ԱՐ** քոյին հրա
մանաւդ ըզմահու լըծեր զիշխանու
թի . և անիծիցն եղեր քակտումն . և :
ԱՐ ի ջեր ի յերկնից . և մարմնացալ ի
սուրբ կուսէն . անձառելի քոյին ծնուն
դեամբք . և զիս միանտես :

ՄԵՂ ՏՐ ըզլըւր քո լըւայ . վերօրհնեալդ
ի բազմաչեայս . և տեսաք ըզքեզ մար
մնով ի վերայ խաչին՝ ի մէջ երկունց կեն
դանեացուն . զոր երգեալց ամբակումն
նախիմայ սք՝ հոգւովն : Հեծելով թիւն
ըդ քո քօ փրկուածի եղև ազանց . յե
րանելուն քո ի կառուս զուարճացան անրա
րածք . և օրհնութեամբ նոր երգով
լըցան տիեզերք : **ԱՐ** և եցալ ի փրկու
թի՝ նախահօրն ադամայ . և առաքեցեր
զերիվարուս քո քարոզս աշխարհի . աւե
տաւոր յարով թեն . որք ընդ հանդիս
պատմին ըզմիւսանդամ քո գալուստդ :

անդ թանկանք քեզ օրհնութիւնք
 տէր. որ ըզխորոյ ծովուն հէր
 ձէր ըզջուրն. զի ի նման բռնաւ
 որին ջանեցեր ըզգլուխ. և զարգե
 լեալն ի ձեռն խաչի քոյ վերածէր ի
 կեանս: Կամաւոր մահուամբ ի քէն
 տէր արձակեցեր զհողի զօրութեան.
 Իմէջ մահու ըզմահ աներեալ վանե
 ցեր. և զարգե: Միայնոյ քեզ ի կանսոյս
 կոյս յետ ծընդեան՝ երգեմք զօրհնու
 թի՛ զի ըյս ի լուսոյ քե յայտնեցաւ աշ
 խարհի. և զնախամօրն եբարձ զան
 երծս՝ անձա՞ռ ծընընդեամբն ի քէն
 Եւայեցարողք ի բարբառ մարգարէին՝ նայ
 և ի պատգամըս կենդանիս. որ քարո
 զեաց մեզ ըզցողըն կենաց ի յերկնից:
 Օ իջումըն քո քրիստոս գուշակեաց մեզ
 մարգարէն. և զկամաւոր չարչարանըս
 խաչին գողէր ասելով. տարածեաց
 զթևս իւր ընկալաւ ըզնս. և բարձեալ
 բերէ ի փրկութիւն անխորհի:
 Քեզ միայնոյ մարմնացելոյդ ի սուրբ
 կուսէն. օրհնութիւն ի բարձունըս
 վերերգեմք ասելով փառք քեզ քրիս
 տոս

տոս. ո՞ր եկի՞ր կամաւ հօ՞ր կեցո՛ւցանե՞լ

ըզմեզ:

ՉԻՏ ( ) անփս հարեք ամենայն հեթանոսք.
 և օրհնեցէք զե՛րծ. զի՛ հո՛ւրն անճճ
 բանն մարմնացաւ ի կուսէն. աներեաց
 ըզդժժո՛խս և զզո՛րութի մահո՞ւ ելլծ:
 Բ՛նկալեալք ըզբաժանէն ուրախութեան
 յայդւոյն անմահութե՛ւ սըրբոց առաքե
 լոյն. ո՞րք ընդ հանուն ընթացան ընդ
 տիեզե՛րս. լուսաւորեցի՛ն հրաւիրելով
 յերկնից յարքայնութիւնն: (Զանձը
 վրիժո՛ւց հատուցման ամբարըշտաց՝ վե
 րածիցէ՛ս ըզմեզ ընդ հոգեղինաց դասն.
 ի տեղի՛ անկելոց հրեշտակաց. բարեխօ
 սովութեամբ սըրբուհւոյ անտուածած
 նին:

Ծան ( ) անեաք ըզբե՛զ քո՛ փառակից հօ՞ր
 և հոգւոյն. նախապատմօղ մարգա
 րէիցն ըզխոնարհիլըն քո յերկնից՝ ծա՛
 ներուք. և տեսէք. զի սքանչելի սարսը
 ւոր: (Զարեւելից մեզ փայլեաց արե
 զակն արդարութեան. իշխանութե՛ւ
 բազմեալ տեսաք ըզնա՛ ի կառու խաչին.
 Ծա՛ներուք. և տեսէք. զի:
 Ո՛րո՛ւմ երկինք և՛ երկիր՝ ո՛չ բաւէին
 տանիլ

տանիլ լուսոյն՝ քնակա՛րան քնութե՛
բանին ըստանաւորեցե՛ր՝ աղաչեա՛ վ՛
մե՛ր ըզմթածի՛ն քո՛ զո՛րդի՛դ։

Նաստանեցան սիրտըք մե՛ր առ քեզ Հաս
քրիստոս տա՛րժ. և ուրախացա՛ք մե՛ք ի փըր
կո՛ւթեա՛ն քո՛ւմ. ընկա՛մք զանղա՛
չանըս մե՛ր միայն մարդասէ՛ր։ Ո՛ր պա՛
տրաստեցե՛ր քո իմաստութե՛ք ըզգի՛
տութի՛ն յա՛րանրածս. և ծանոցե՛ր քո
յա՛րո՛ւթե՛ք ըզյա՛րո՛ւթի՛ն մե՛ր. ըն
կա՛մք։ Խընդա՛ մա՛րիամ. որ եղեր
մայր քի՛. և աղաչեա՛ զառ ի քէն ըզմար
մնացեալ բանն տա՛րժ. զի փըրկեսցէ՛ ըզ
մե՛մք ի փորձո՛ւթե՛նէ։

Իգիշերաց կանխեալ աղաղակեմք ըզք գիշ
մեզ տը՛. վասն զի բաց ի քէն զայլ ո՛ք ոչ
գիտեմք մարդամսէ՛ր։ Տուր մեզ տը՛
զքո՛ զխաղաղութի՛դ. և փըրկեա՛ ի ձե
ռաց անօրինաց՝ խըստաց անպըստամբո
ղաց՝. վասն զի։ Բարեխօսութե՛ք ծընո
ղի քոյ և միշտ կուսի՛. հայցեմք ի քէն քո՛
փըրկի՛ աշխարհի՛. վասն։

Իվերանալ յինէնաւորաց իմոց տա՛րժ
օգնեա՛ ինձ միայն մարդասէ՛ր։
Օչարչարանըս խաչի՛ և մահո՛ւ յանձն
առեք

անէր. տէ՛ր Թր Օգնէ: Բարեխօսո՞ւ
Թեամբ սք անտուածածնի և միշտ կո՞ւ
սի. տէ՛ր Թր Օգնեա:

ՅԵՐԶ Բ՛մէնաթք երրորդութեանդ երկրորդա՞ն
գէն զօրք երկնայինք. և ստեղծուածք
անանրատ ձեւացդ. փանաւորելո՞՞վ զտէ՛
րութիւնըդ քո հանապաղ: Բ՛մէնազօր
խաչի՛ քոյ տը՛ երկրորդագեցո՞ւք. ո՞րով
բարձե՛ր ըզդատակնիք մահո՞ւ քո անար
ածոց. փա՛: Բ՛մէնօրհնեալ անծամայր
մարիամ. քերձեանկան աթո՞ռ անարչին
մերոյ տընօրէնութե՛. զո՞ր երանե՞ծն
անենայն ազի՛նք հանապաղ:

ՅԵՂ Բ՛արգանէ՛ն ի փոքոյ կիտին՝ աղաղա՞ն
կէր և ամս՛սէր. տէ՛մսմս՛մր հայեա՞յ
յիս և մի տար զիս հըզօրե՛ս անյս:
Զայն բարձի՛ն խո՞րոց անդընդոց՝ ան
անտըլաւծ՝ ո՞ղմս՛րմած՝. եմսմս՛մե
ձայն աղաղակի իմոյ՛ հասցէ՛ն ի լսելիս քո
տէ՛ր: Բարեխօսո՞ւթի՛ք սք՝ անտուած
ածնի և միշտ կո՞ւսի աղամս՛ չեմ. տէ՛մ
մսմս՛մր փըրկեա՞ն զիս ի յորոգայթէ՛
աներեւոյթ Թընամեւոյն:

ՅԵՐԼ Ը՛ւայ զսքանչելի տնօրէնութեան քոյ
ըզլո՞ւր. քանզի՛ յերկնից խոնարհեալ
մար

մարմնացար ի սուրբ՝ կո՛ւսէն . և խանչեցար
 ընդ անաղանսն . և զանհուրեալ հիացոց
 ընդ քո՝ ընդ անհաս մարդասիրութի՛դ .
 Օ իշխանաբար զյարուծիւնըդ գո՛ւշա-
 կեաց մեզ մարգարէն՝ . ասէ ելե՛մք դո՛ւ
 ի կանուս քո . հեծելութիւնըդ քո քրիս-
 տոմա՛ս փըրկութի եղե՛մք յեկանե՛լըդ
 քո : Երեւեցար ի փըրկել զարարածս
 ի մահուանէ և դժո՛ւք հիացեալ օա-
 սանեցան ի յանկ՝ ամենազօմը փառաց
 քո՞ց :

դկ

Նրե՛լք գե՛րա՛րփին և օթա-
 րան լուսածին՝ . զանմայր
 ծընեալն անաղին ծընար
 անհայր յերկրորդին՝ . բարեխօսեա՛ մի
 անծնին անծածին մայր բանին : Բանին
 հօր մարմնա՛րան . և անաղանստ բնակու-
 թե՛ . որ կաթամբ կո՛ւսական կերակրե-
 ցե՛ր զէակըն բան՝ . բարեխօսեա՛ :

Գե՛րաղոյն սը՛րբութե՛ . և կո՛ւսական մա՛-
 քրութե՛ . բարձե՛ր զանհասըն բը՛նութե՛
 ի գի՛րկուս քո՛ սը՛նընդեամբ . բարեխօս :
 Վու՛ ծաղի՛կ անթա՛ւամ տո՛հմի սեռի՛ս
 մարդ

մարդկութե . և շառաւիղ օրհնութե՝
 նախնւոյ ծնողին մեր բնութե՝ բարե :
 Եւրկնաւոր անբային՝ եղբոր տաճար ըստ
 երգողին . յանկարծակի՝ փեսային՝ ի
 յանգամատ բազմեալ քոյին . բարե-
 խօսեալ : Օճրք եւրկնից անմարմնոց ի
 մանաւեացուն զըւարթնոց . իջեալ յերկ-
 նից ի յերկիր սպասաւորել մեծ անբայ
 ին . բարեխօսեալ : Եւրոս հակ բանըն-
 հօր պարագրեցաւ ի մարմնի . Ըյսըն-
 ծընդունդ ծոցածին հանդընդութիւն նա-
 խաստեղծին . բարեխօսեալ : Եւնորեալ
 յառաջ բան զհիմունս ի սկըզբանէ աշ-
 խարհի . տօմար անճան անբընին և ամու-
 թեթեւ լուսածին . բարեխօսեալ :
 Թափ հիւսեալ երկնային յեռեալ ահանց
 անմարմին . բերեալ պըսակ սբ կուսին՝
 յորժամ փոխիւր յաշխարհ վերին . բա-
 րեխօսեալ : Եւնորեալ սբ՝ գընդին եր-
 կոտասան դասուց խումբին . սլացեալ քոր
 պէս զանծուիք՝ յերուսաղէմ քաղաք հա-
 սին . բարեխօսեալ : Եւսի եկեալ բազմու-
 թիւն անանկերտաց նորոյ կտակին . ի փո-
 խումն անճաճնին՝ մարգարտափայլ սըր
 բոյ կուսին . բարեխօսեալ :

| յիս ի լուսոյ հօր ծոցածին՝ իջեր՝ յերկ
 նից յաշխարհ ստորին . դանք անմարմնոց
 ընդ քեզ իջին՝ ի պատիւ մօր քոյ և կուսի
 ներբողեալ զայս անէին . դու ես տանձար
 անէղ բանին՝ : Խորին՝ խորհուրդ ան
 քննի՞ն ծածկեալ յազգաց յաւիտե
 նին . յայտնեցաւ յամուս վերջին՝ ի փրժ
 կութիւն մարդկան՝ սեռին . զոր տեսա
 նօղք ընծանուցին՝ կուսին ծննօղ լինիլ
 բանին : Նա՞ծկեալ խորհուրդ յաւի
 տենին՝ լը՛ռեցելոյ՝ և՛ անձառին . ի հա
 սանիլ ժամանակին՝ պարզեցաւ մարդ
 կան անգին . էական բնութիւն բանին՝
 խառնեալ անշփոթ ի մէր բնութիւն :
 Կատարեալ տնօրէնութե՛ք՝ քո ի յերկրի
 ներ մարդութեամբ . զոր ի վերջին դա
 րո՛ւցս վախճան՝ կատարեցէր վասն մարդ
 կան . այսօր յերկնից իջեր հօր բան՝ ի
 յօր կուսի՛ մօր քոյ նընջման :
 Հի՛յլք վերին զօրացն իջեալ շուրջ ըզ
 կուսիւն պարառեալ . զէրգս օրհնու
 թեան եղանակեալ . քանզի ճայնիւ ա
 կումբ առեալ . զեռահիւսակն նուա
 դեալ զմի տերութի՛ւ երգաբանեալ :
 Զայնակից նոցին՝ եղեալ դանք երջանիկ
 պե

պետացն ընտրեալ. ի հոգւոյն վերա-
բերեալք. որք յընդհանուր աշխարհ
ըստեալք անմարմնոցն՝ համաձայնեալ
ըզկոյսն սբ երգաբանեալ: Վամբա-
րափայլ ջահիւք լուցեալ սբ կուսանացն
գումարառեալ զերգսօրհնութեան ընդ
գեալ ի պատիւ մօրն անկնօրհնեալ. բա-
րեբանեալ ես կոյս գովեալ. յորմէ ան-
բանըն ծընեալ: Պաշտօնայթ հօր ծո-
ցածին՝ յորժամ ելէր առ հայր յերկինս,
խոնտանայի՛ր բանիւ քոյին ի կատարման
անձնին. քեզ միայնոյ զօրօք քոյին գալ
ի փոխումն միշտ կուսին:

Սարգսրիտ լուսափայլ՝ հոգւոյն սրբոյ
տուն և տաճար. մարգարէից բանքն
խաճառ անօր լըցան ի քեզ գումար.
մօսէս դասուքն իւրովք իսպառ ի պատիւ
քո անդ զօրանայր: Յարմարեալ ձայն
ներբողի յուրախութեան օր քոյ տօնի.
հանդէրձնօրնք ներբողի անսքեւոյ դա-
սուց խմբի. անհեցեր զքո զսբ հոգի
ի ձեռն որդւոյ քոյ միանին:

Սորապանչ անդ հրչից՝ ներանկերտեալ
ի յերկրի. քանզի պայծառ քան զար-
փին փայլեալ սրբոյ կուսին զհոգի. զոր

զանհաւրեալ պետրոսի ցոր հարցանէր
 զխորհուրդն յայտնի: Եւ զհարցանալոց
 փառօք փայլեալ որպէս ըզմայր քո միշտ
 գովեալ: Ի մարդկանկ ով քատակեալ հո
 գւով պայծառ արիւոյ նմանեալ: Որպէս
 փայլակն բորբոքեալ յերկնաւորաց վե
 րաբերեալ: Ով պետրէ լուր ձայնի զոր
 հարցանէս պատասխանի: Ըյսն առաջին
 հայր կոչի և յետ նորա որ ի կարգի պայ
 ծառ զհոգիս մարդկան ստեղծի որպէս
 ըզմօրս իմ զոր ցուցի: Եւ որեք նիւթեոյ
 բնութիւն խառնեալ շաղկապ ըզշունչն ի
 մէջ եղեալ: զորս ի դրախտին զանդա
 րեալ փառօք եղի վայելել և այժմ ըզ
 նոյն ձեզ չնորհեալ անեամբ իմով պայ
 ժառ մաքրեալ: Պարանուել անմարմ
 նոցն չնորհազարդ զըւարթնոյն: սըլն
 ցեալ երկնայնոյն զկոյսըն բարձեալ յեր
 կրայնոցս: յոր վերակնեալ առաքելոցն
 զերգս օրհնութեան հընչեն երգոց:
 Սահազգեստեալ սք՝ կո՛ւսիցն՝ հանդերձ
 դասուոյ՝ մաքուր խրմբից: Երկոտասան
 սք՝ գընդից և աշակետրքնոցին բանից:
 ձայնակից եղեալ միմեանց եղանակեն
 զերգս օրհնութեան: Սահ լուսոյսըն

բոլթէ՝ հորդեալ զօրաց անմարմնոց. և՛
 գունդք հրեղէն զոլարթնոց՝ յանջըն
 թաց յաշխարհ վերնոց՝. հըրճուողական
 ձայնիւ երգոց գովեն ըզբեղ սբէր սրբ
 բոց: Սերօբեից գունդք հընացեալ յոր
 ժամ տեսին ըզտէրն իջեալ. քի փոխուին
 անձանսն անասանս և միշտ կուսին. զանր
 հոլրեալ զայս ասէին՝ օրհնեալ ես սբ,
 անձանսն: Սհագոյն սերօբեից և
 բարձրագոյն քերօբեից. վերհամբար
 ձանր իբարձունս յեղականաց անհրապելին.
 փառաւորեալ ընդ՝ միածնին՝ հըրճուողա
 կան ձայնիւ երգոց: Տրոլթիւնք և զօ
 լութիք իշխանութիք և պետութիւնք.
 հրեշտակապետք և՛ հրեշտակք եղանա
 կեն զերգս օրհնութեան. օրհնեալ ես
 կոյս տաճար մաքրեալ յորոժմ ստեղծօղն
 էից բազմեալ: Բանբնեանց խըմբից
 անակերտաց ըն դասուց. բարձեալ զմար
 մինըն մաքուր անձարեալ սուրբ բազ
 կօք. եդին ի դիր՝ հանգըստեան քաղց
 ձայնեալ սաղմոսիւք: Յընծալից բերկ
 րանօք՝ և՛ յորդահոս անրտասուօք. եղա
 նակէին՝ քաղցր երգօք երեքօրեայ խըմ
 բեալ պարուք. բարդուղիմ յետոյ ե
 կեալ

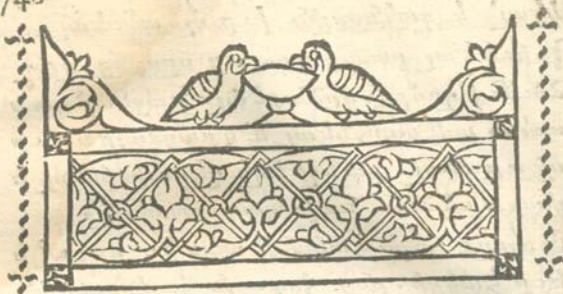
կեալ՝ և զտենչալին իւր ոչ տեսեալ:

Ինձեալ ըամից դասուց սըրբոց զըն
ձումն եղբօրն վըճարեալ. բացեալ՝ զտա
պանն ամենաբնեալ և՛ զբանձալին իւր
ոչ գըտեալ. քանզի եղև վերափոխեալ ի
փառս անճառ նախ պատրաստեալ:

Փանըք հօրն հականի պատիւ որդւոյն
իւր հակցի. ընդ հոգւոյն համադուգի՝
որ զարդարեաց զկոյսն ի յերկրի. ժա
ռանգել զանճառ բարին՝ զոր պատրաս
տեաց իւր միածինն: Քանզի անճառ
է՛ խորհուրդ փառաց կուին անմարմ
նոց. զոր ի դարձեցըս վերջնոց է՛ հեղմարդ
կան ըստորայնոց. զոր այժմ յուսով բերկ
րելոցս յայնժամ չնորհէ՛ յոսացելոցս:

Վերտող բոլոր եղելոց Իմանալեաց և
ստորնայնոց. Բաբուն բարի անմարմնոց՝
Լուեր պատիւ յերկրայնոց. Կո՛ւսական
տօնիւ՝ փոխմանս Որդեգրութէ՛ լիցուք
արժանի: Սան ո՛րոյ աղաչեալ Լճա
ծին մայր բանին Բամեալ զհոգի և զմար
մն. Վարձեալ ի սէր փեսային՝ Լրժա
նի լիցուք. Պըտղոյ՝ դրախտին՝ Երանա
նաւէտ՝ կենաց Տընկին:

Քաղաքացի օրհնուելէց. Գծնից Կերտանանայ. 5
 և ամ արեոյ. ըստ իարաքանէ իարոյ պատշաճից:

ԴԷ

Բզեցէք որդիք սիօնի երգչոր 5
 Լակից հօր և հոգւոյն. ան 38
 Հրաշափառ ծընունդ քո ի՞նք 52
 Որ ըզմարմնացեալն տիրա 39
 Եւսօր յայտնեցաւ մեզ բարձրեալ 52
 Ետուածածին խորան լուսոյ անվա 24
 Ետուածածին սիւն լուսոյ ամպ հո 727
 Օ՛հնապական կոյսն մարիամ անծա
 Օ՛տաճար անապական բանին հօր. 728
 Եւսօր ցընծան դասք առաքելոցն 404
 Եառն վիմածին աղբիւր յորդա 672
 Փառք հօր և որդւոյ:

Որ նախիմաց իմաստուածք տնօրինե 13
 Թագաւորն բոլորից պարածա 415
 Որ զանձային զօրութիւնդ քո ծանու 522
 Ի յանսահման ծովէն հոյր՝ գըթու 115
 Որք թագաւորաց ազգաց և տղանց 529
 Որ

Որք յերկնային զօրս անմարմնոյնն ին 396
 Հայր անոխակալ և բարեգուլ մաղ 653
 Ու գերաճրաշ ծաղիկ բուրեալ յեդե 67
 Ի վերայ վիմի հաւատոյ հիման առա 452

Խորհուրդն անձառ ծածկեալ յա 20 աղ
 Ընթսկիզբն նծ անձառելի սնբ 13
 Օ անձառելի ըզ լոյս նծուլթեանն 458
 Որ ըզ կեանքն անմահարար մահկա 146
 Ը զքեզ աղաչեմք հանապաղ սբ նծ 707
 Ուրախ լեր մայր անձառ լուսոյ մա 708
 Օ անուշար տիեզերաց նծ և մարդ
 Որ առաքեցար ի հօրէ հոգիդ անեղ 395
 Յորժամ յերկնից գոչէ փողն ազդե 653
 Որ ի սկզբանէ իմաստուլթք հաստա 454

Ուրախացիր սըրբուհի գաբրիէլի 27 բճ
 Խոնարհեցար ի բարձանց և մար 55
 Օ քեզ հայր յառաջքան զյաւիտե 53
 Ը զքեզ կոյս և մայր և բնակարան 45
 Բանն առաքեալ ի հօրէ որ վասն 53
 Ը զկուսուլթիւրդ քո նծածին անա 55
 Ը քեզ եմք սպաւինեալ որ մայրդ 713
 Որ զթագաւորն ամենեցուն յորով 714
 Յոյս մեր և սպաւէն մայր նն և կ
 Ը ստ աւետեաց մարգարէին որ 227
 Ը յոյն և նման հօր և որդւոյ հոգիդ 393
 Հրեշտակային ձայնիւն օրհնեեսցո 655

Խորհուրդ մեծ և սքանչելի որ յայ 32
 Ը յսօր բանն ի հօրէ անմեկնելի 35

Ի ծածին սբ կոյս . անապական տաճ	24
Ի զքեզ ձածին . աղբիւր անսպառ	44
Ի ստուածածին և սրբոհհի . որ ըզ	47
Ի խայնոյ քեզ ի կանայս կոյս յետ	737
Ի քեզ միայնոյ մարմնացելոյդ ի սբ կու	
Խընդա մարիամ . որ եղեր մայր քի .	739
Հոգիք հրեղինաց այսօր տօնեն ընդ	402
Որ ի հօրէ առաքեցար մարդասէր	686

ԴԿ

Ի յօրքանն ի հօրէ անմեկնելի և ան	35
Ի սբ ծընեալ այսօր ի բէթլէհէմ	41
Որ ի հրեղէն աթոռ ընդ հօր ես բնա	44
Որ անտես և անքննին . քառակերպ	48
Որ կերպարսն հօր . և արաչակից	40
Որ էրն ի զկըզբանէ առաստըւած .	48
Ի արեխօսուած ք ծնողի քոյ և միշտ	739
Ի մէսօր հնեալ ձածամայր մարիամ .	740
Ի արեխօսուած ք սբ ձածանի . և միշ	740
Ի ղբիւր կենաց . բաշխող շնորհաց	402
Որ արարիչդ ես արարածոց հանգ	685

ԴԿ

Ի ակից հօր և հոգւոյն . անսկիզբն	38
Ի հրաշափառ ծընունդ քո ի սբ կու	52
Որ առ կենաց տնկեալ յադին սբ կոյս .	9
Ի ստուածածին խորան լուսոյ անվայ	24
Օ ձածածինն և զմիշտ կոյսն անդադար	69
Ի մայր և կոյս աղախին քի . որ բարե	
Ի ղբիւր կենաց բըղխեալ յեդեմայ	158
Ի ստուածածին սիւն լուսոյ ամպ հով	727
Օ անապական կոյսն մարիամ ձած	

Օ քննիր զբնաբար բըղխումն ի հօ 403

Լ յսօր գաբրիէլ ցընծուծ էրգ 42

գձ

Լ յսօր որ յաթող փառաց ընդ 46

Լ նսկը զբնական տեսիլ փառաց քոց 50

Ճ առադայթ և կերպարան էուծէ 34

Դ ասք անմարմնականք երկնաւոր զօր 37

Օ անձառելի լուսոյ մայր և ըզբնա 30

Լ նտանելոյն տաղաւար բարձօղ 175

Որ վառեցար ի յարփելոյն և ոչ կիլ 176

Լ ծածին դուէս յոյս և ապաւէն 722

Լ րեգալն արդարուծէ քս ծագէ 400

Որ խոնարհեցար յերկնից բանդ նըծ 666

Լ յսօր որ յաթող փառաց ընդ հօր 46

գձ

Լ Որ յէուծէ դէս հօր և նք հողւո 50

Լ մէն իմաստ ամենից հայր բազմաղ 34

Օ ահաւոր բարբառս վերնոյն հող 37

Ուրախէր նծածին յոյս և փըրկուէ 33

Ս ուրբ զնծածինն օրհնուծ է մեծա 34

Բ արեխօսեա անդադար առ որդիդ 723

Ե բարեխօսուծի փուծացիր մեզ նք 723

Լ պաւինիմք իքո բարեխօսուծիդ 724

Որ համագոյդ էս հօր և որդւոյ անձ 401

Լ րարչադործ նըծ զարարածս քո մի 667

Լ նսկը զբնական տեսիլ փառաց քոց 50

գձ

Լ ըզնեալն իսըրբոյ կուսէն ըն 46

Լ ծածին երկնային դուռն և նծային 68

Լ յալուսոյ մայր և կենարար բանին 37

Լ նըս

Լ նըսկը զբնական բանին հօր բընակա 41

Որ տարար ըզբանն ան յարգանտի 724

Հագւոյն սըրբոյ հովանացեալ զքե

Օանարատն օրհնեսցուք զանձաժինն 725

ԲարեխօսուԹք սբ անձաժինն պահես

Լ յլմեք ձայնիւ վերնոցն փառատրես 726

Օ ի իքէն ցընծուԹի ծընաւ տիեղե

Հոգիդ ճըշմարիտ որ զանձայինն ըզ 410

Լ բարչագործ անձ. որ յոչընէ գոյա 667

բձ Լ նեղանելի բընուԹի. որ յեուԹեդ 53

Օ քեզ հայր յառաջ քան զյաւի 53

Ուրախացիր սըրբուհի գաբրիէլի աւ 27

Լ նկանիմք առաջի քո անձաժին. և ա 29

Սուրբ և անձաժին մարիամ ցանկալի 67

Բարեխօսեա վասըն մեր անձաժին 712

Ի քեզեմք ապաւինեալ. որ մայրդ ես 713

Որ ըզ հուրն անձ յորովայնի քում ըն

Սարսափելի հողմոյն ըման. ահեղա 394

Ի ձայն փողոյ գալըստեան քոյ անձ անձ 655

դձ Լ ոյս ի լուսոյ ի հօրէ առաքեցար. և 58

Օ ագուամըն հրաշալի. որ անյայտ 29

Լ աւառտ խաղաղուԹե և արուսեակ 15

Ուրախէր մարիամ սբ անձաժին. զի 22

Լ զքեզ օրհնուԹք մեծացուցոնեմք 70

Որ տարար յորովայնի զանտանելին 732

Տեսին դասք իմանալի զօրուԹեանց 733

Լ անձաժին ապաւին մեր և յոյս բար

Լ առքելոյ աղանւոյ իջանելով մե 389

Լ նըս

Բնրսկիզբն անծ սկիզբն արարչաւթե. 753 680

Սարմնացեալդ ի կուսէն նախայաւի 75 ամ

Բյսօր անըղկըզբնական ծընունդ 75 դ

Լոյս ի լուսոյ ի հօրէ առաքեցար և 58

Ունիս իշխանութի մահող և և և 477

Օգալուստ քոքս այսօր յերուսաղ 251

Ուսաւորեաց երուսաղէմ զարդա 471

Բնարատ կոյս անծած ին մաքիամ սըր 70

Կենդանարար անծ մարդասէր հոգի 390

Բազմերամբ վեհագոռնիցըն հոյլբըն 681

Որ գերազանցեալ գըտար առաւել 81 ամ

Կարապետ արքայութե երկնից 310

Որբի սկըզբնէ պատուեալ քեղէն 113

Լորդս առեալ մարգարէիցըն հրաշա 527

Բաքինասէր վարուք հաճոյացան. 608

Տոգոյ գալ ըստեան. հանգստեան. անծածնի. և
խաչի. խաչի 2

Որ զերկնաւոր թագաւորութե ըդ 86 ակ

Թագաւորըն բոլորից պարած. 7. 415

Ի մաքրագործ հոգւոյն անթըն. 7. 116

Թագաւորին երկնաւորի քըզօրա. 7. 128

Ի տաճարի հանգըստեան սըրբոց վը 615

Որ յերկնային զօրս անմարմնոցըն նա 396

Յորթամ յերկնից գոչէ փողն ազգե 653

Որ նախիմաց իմաստութի տնօրինե 13

Ի վերայ վիմի հաւատոյ հիման առա 452

Յաղթօղ գըտաւ յօրհնաբանսն և 91 դ

Լ՝ մոլըք հաւատոյ այսօր փայլին	103
Որ ի հրեղէն զօրաց երկնից փառաք	541
Որ աւետաւոր քում գալստեանդ	524
Ուսացեր ողորմութե շինել զաշ	436
Որ ի վերայ բըղխեալ գաւազանին	399
Քանզի զքեզ օրհնեն իշխանութիք	675
Թագաւոր փառաց ամ հոգիդ կենդա	16
Պաւազան զօրութե ըզխաչ քո ե	497

<u>ԴԿ</u> Նա հատակ բարի քրիստոսի եղեր	95
<u>ԴԿ</u> Նաքեալ և նախալ ըկայ քի սք	96
Որ էն յեութե որդին միշտ յէնն . ան	106
Լ՝ մաստութի երկնային իջեալ ի վե	119
Լ՝ բորորդութեն սիրօղ անձինք յաղ	646
Լ՝ զբիւր կենաց բաշխօղ շնորհաց	402
Լ՝ սասացի Թոր ողորմեաց հոգւոյ իմոյ	687
Որ անտեսն և անքննին քառակերպ	48
Խաչի քոյ քս երկըրպագեն արար	512

<u>ԴԶ</u> Օրնծաց այսօր եկեղեցի Կ յիշատ	101
Լ՝ նմահարբային անարուեստ ա	542
Օրհնեցէք ըզԹոր յօրհնութի ինոր	93
Լ՝ յսօր ցընծան հրեշտակք ի յերկ	421
Հրաշա փառ անըծ . և միշտ բարեխն	429
Կենդանարար անըծ . մարդասէր հո	390
Որ հայրական իշխանութե և փառ	677
Լ՝ յսօր ժողովեալ սըրբոյն իմիաս	473
Քս անըծ մեր շնորհեամեզ ընդ պե	459

<u>ԴԷ</u> Որ էն յեութե որդի միշտ յէնն .	106
Լ՝ նաքեալ և նախալ ըկայ քի սք	96

	755
Ար զօրինակ երկոտասան առաքելոց	119
Եւ յսօր ուրախացեալ սք եկեղեցի	543
Եւ յսօր ցընծայ եկեղեցի ի հոգևոր	422
Հոգիք հրեղինաց յսօր տօնեն ընդ	402
Հայեցայ ի բարձունս առ քեզ կարօղ	687
Ի իւսեալ ըամից դասուց սրբոց. Դ	747
Ար յանսկիզն յէկն անյեղապէս	466

Եւ ըանելի սք առաքեալք հրաւիր	111	<u>գՃ</u>
Եւ աքեալն յայ կարապետ մեծն	425	
Եւ յսօր տօնէ եկեղեցի ուրախուԹք	223	
Օղորդեալ սք հայրապետքն հրաւի	544	
Ար արժանաւորեցայք կոչիլ յաշակ	570	

Հոգաց Գալստեան : Կանգարեան : Խճաճինի : Խ

Խաչի : Կառայ :

Ի մաստուԹի երկնային իջեալ ի վե	119	<u>դԵ</u>
Ար էն յեռԹեան որդին միշտ յե	106	
Եւ աքեալ և նախալըկայ քի սք	96	
Սարգարէից դերագոյն և մեծ ի ծ	422	
Եւ յսօր զիմանալի լուսոյն ծագօլն	223	
Ի հարաշարժ յաղբերէն անհատա	409	
Թագաւոր փառաց քս անմահութեց	685	
Եւ յսօր զանճառելի ծնընդեան քոյ	478	
Եւ ջմիածինն ի հօրէ և լոյս փառաց	472	

Բանն որ ընդ հօր յեռԹե և համ	131	<u>ԴԵ</u>
Ար ողորմուԹք զգեցար զմար	229	

Խ

Նորահրաշտեպէամբ յարուէ քոյ 230

Զորս որ երկնից ապաշխարումնէ աստ : անձանի եւ
խաչի : Գոտոյ :

44 Եւ Եւսեփն զօրհնումնէն ի Տարաբերոսաց Կարգէն աստ
որպէս եւ յիւրում որեղևոջ Գրեալ է :

48 Ար զօրհնըս սըրբութեան պահոցնախ 144
Ի Թաքօր ի լերին ձևացուցեր ըզ 459
Քն անձ մեր . շնորհեա մեզ ընդ պե
Լ յսօր ըզխորհուրդ քո կըրկնակի 460
Դատաւոր արգար . որ հաստատե 201
Ար փառաբանիս ի հրեշտակաց ընդ 201
Քեզ վայելէ օրհնութի աստըւած . 210
Լստուածածնի : խաչի : Լ փառք հօր :

48 Եւ Եւսեփն զօրհնումնէն ի Տարաբերոսաց Կարգէն աստ որ
պէս եւ յիւրում որեղևոջ Գրեալ է :

44 ( ) րհնեմբ ըզքեզանսկիզբն հայր 157
Եւ շնորհեա մեզ տր ընդ աղքատաց 177
Ար ըզ լայսածային քոյբանի . ծագե 178
Օանսկիզբն անձ զհայրն ամենա 187
Լնսկիզբն անձ Լ Թաղաւոր երկնաւ 188
Լստուածատունի խընկաբեր ծառ 177
Ով քառաթեւ լուսածին գերապա 508

48 Եւ Եւսեփն զօրհնումնէն ի Տարաբերոսաց Կարգէն աստ որ
պէս յիւրում որեղևոջ Գրեալ է :

48 Ար արարեր զօրութեան զիմանալեպցն 175
Լ յսօր որ էն ի յերկինս բան Լ ծը 465
Ար

Ար յանարուեստ ի յաթոռ բազմեալ 465

Զորս ար երկնից ապաշխարութեան աստ: անձամբնի:
 և խաչի փառք: Կոր:

Եւ յսօր ընդ անմարմնոցն գաս սրա 191 գկ

Ով երջանիկ ճառագայթ. առա 98

Խոստովանող քի ճըշմարիտ վկայ: Դ 214

Եւ յսօր ցընծայ եկեղեցի ընդ անմար 438

Երեւ շարանան ճարտիրոսաց աստ: անձամբնի:
 և խաչի: փառք:

Ար զպատուիրան ճըշմարտութե 198 բկ

Ճառագայթ փառաց հօր որդիդ 462

Ար գերագոյն փառօք պայծառացոյց 462

Բնդ լուսափայլ զըւարթնոյն ըզյա 160

Երեւ ար երկնից ապաշխարութեան աստ 166

Եւ արտաանձամբնի: խաչի: և փառք:

Եւ յսօր զուարճացեալ ցընծայ եկե 211 գկ

Եւ արտաանձամբնի: և խաչի: փառք:

Ար ըզխորհուրդ քոյ գալստեանդ 226 բճ

Յանձային ձայնե գոչմանն սրտսե 242

Ընեղն ի հօրե ծնեալ որդի յանեից 253

Զորս ար երկնից ապաշխարութե աստ անձամբնի: և
 խաչի: փառք:

Եւ յսօր գոլով ի բեթանիայ քո ամ 241 աճ

Յանձային ձայնե գոչմանն սարսեց 242 բճ

Վկայք որդիք մարդկան այսօր. 253

Ար ըզխորհուրդ քոյ գալստեանն 226

Ար

Որ ի վերդէս քան զամ զմիտս և զ 160

Սարսափելի հողմոյ նման . ահեղա 394

Հանգստեան անձամբի : խալի : և փառք :

Ար վերօրհնիս յաթոռս քերօքէից 246

Եւ յսօր գոլով ի բեթանիայ քո ա 241

Կենդանութեանց բաշխող քրիստոս

Որ ի լէրինն այլակերպեալ ցուցեր 457

Օ փառաւորեալն յամ արարածոց 705

Որ ի քրօքէական կառօրդ հանդէի 392

Չայնսրկալ կենարարին անսոյին 649

Սարմնացեալդ ի կուսէն նախայալ 75

Ի խորանի քում սրբութե զոր ընտ 490

Մենդն ի հօրէ ծնեալ որդի յանէ 253

Թափալոր փառաց քեզ սպասես 259

Որ նըստիս ի քրօքէս անծ բանդ այ 260

Հնորհեա մեզ ան արթնութիւն

Որ ի վերդէս քան զամ զմիտս և զիս 161

Եւ յոյն և նման հօր և որդւոյ . հոգի 393

Հրեշտակային ձայնիւն օրհնեսցուք 655

Բզքեզ կոյս և մայր և բնակարան ան 45

Բանանալի արքայութե տուաւ հո 506

Իմաստուն կուտանքն պատրաստե 258

Ճառագայթ փառաց հօր որդիդ մի 462

Ուրախէր եկեղեցի քե . ի գալըս 246

Դատաւոր արդարութեան հաստա 198

Եւ մենայն երկիր տուք փառս այնմ 169

Ի ջեր ան ողորմութե քո յաշխարհս 405

Գա

Գալոյ է միածինն փողով և փառօք 759
 Բզբեզ անծածին. որ վերօրհնիս ի 659
 Բվերայ վիմի հաւատոյ շինեցեր ըզ 68
 489

Որ յաթոռ փառաց բազմեալ ընդ 261
 Ս երաճգօղն երկնից մըշտընջեն 265
 Բրկօղդ ըզ լոյս որպէս զօթոց. այս 268
 Որ անըսկիզբն յէութեդ ես աստու 269
 Բկեալդ ի փըրկութի ազգի մարդ 274
 Բրեդալն արդարուէ քս ծագեալ 400
 Բճայն մեծի զուարթնոյն. և ի հընչ 666
 Բյօր գաբրիէլ ցնծութեք երգեաց 42
 Բյօր ցընծան դասք հրեշտակաց լ 505

Ս երաճգօղն երկնից մըշտընջենաւ 265
 Որ համագոյդ ես հօր և որդւոյ 401
 Որ երկայնամիտդ ես արքադցր և ա 666
 Որ յէութեանդ ես ընդ հօր և սք հո 50
 Բյօր ուրախացեալ ցընծան երկն 503

Բյօր ի կատարումն անծային ընթր 271
 Բրծաթսիրուքն մնեալ յուդա 773
 Որ նըստիս ի քրօքէս անը բանդ. 260
 Բզբեզ օրհնեմք. որ բաշխօղդ ես 255
 Սարսափելի հողմոյ նըման. ահեղա 394
 Սագաւոր անմահ արարարիչ յաւ 676
 Բզբեզ կոյս և մայր և բնակարան. 45
 Բպաւինեցաք ի խաչ քո արարիչ յ 621

Պարգևաւորն ամենեցուն այսօր. 291
 Որ

գ.ճ

գ.ճ

գ.ճ

բ.ճ

Որ Թագաւորդ ես Թագաւորաց 274

Լործաթ սիրութեան մոլեալ յուդա 272

Որ նըստիս ի քրօթէս նըծ քանդ այս 260

Երբն և նըման հօր և որդւոյ հոգիդ 393

Ի ձայն փողոյ դալստեան քոյ տըր նամ 655

Օ քեզ հայր յառաջ քան զյաւելտե 53

Դողացաւ Թըշնամին ընդ յայտնիլ 521

դճ Լ յսօր յարեաւ ի մեռելոց փեսայն 297

Ի նդ լուսանալ միաշաբաթին 302

Պատրանօք նախաստեղծին մերկա 303

Ի նդ կանայսն իւղաբերն առ քեզ 304

Որ անձառ էութե հօրդ ես փառա 306

Հոգւոյ գալստեան : Կանգալտեան անձաճնի : և խա

չի . փառա :

Յայն զաբաւտա օրհնութեան չ ար Էրկնից առա

ի յայնէն . և զկնի հոգւոյ գալստեան . Կանգա

լտեան անձաճնի . և խաչի . փառա :

դկ Լ որոգեալ կըղզիք առ նծ եկեղե 311

Լ յսօր հրեշտակք ի յերկինս ուր 300

Յորժամ եկին ի գերեզման իւղաբ 378

Ի ջ հրեշտակն յերկնից աւետաւոր 380

Հրեշտակ քո տըր որ զյարուին քարո 382

Ի հարաշարժ յաղբերէն անհատա 409

Որ արարիչդ ես արարած ոյ հանգու 685

Լ արարածաճնի : խաչի : փառա :

դճ Լ ամբարձաւ տըրն մեր յերկինս . ա 365

Լ հագին ձայնիւ ըդ քո քս ի վեր 360

Փ ա

Փառաբանակից հօր որդի • որ վն	357
Օանճառ ըդ քո քս փառաւորեմք	735
Ընեղակից բանդ հօր և եղելոց պատ	361
Ըռաքելոյ աղաւնւոյ իջանելով մեծ	389
Բարձրեալ Թագաւոր յաւիտենից •	677
Որ խոնարհեցար յերկնից • անմեկ	485
Յընծայ այսօր փառօք միածնին • լեա	464

Մեծահրաշ այս խորհուրդ ասան	373
Իշխանութիք երկնից զարհուրե	367
Ըսօր հրեշտակք ի յերկինս ուրախ	300
հրեշտակացն դասք • յերկնից ի յեր	381
Յարուցեալ է տէրն ի գերեզմանէն	384
Ի համբառնալ բանին յերկ • ս ի	409
Որ ի հօրէ առաքեցար մարդասէր	686
Ըսօր բանն ի հօրէ անմեկնելի և ան	35
Ըսօր նըշան յաղթօղ երևեալ ի	512

Ըռաքելոյ աղաւնւոյ • իջանելով մե	389
Ընմահարար բաժակ հեղեալ	406
Նոգին սբ էր միշտ • և է և եղիցի • Գ	411
Նամբարձաւ նորն մեր քս օրհնութք	365
Սամանակ դարձի իմոյ է հաս ի յեր	676
Երր սիօն ծնեալ մանկունք սբ աւագ	10
Բզքեզոր հոգւով և հրով մաքրեցեր	58
Թագաւոր փառաց անհ հոգիդ կենդ	16
Որ հաստատեցեր բանիւ զեկեղեցի	471

Եոյն և նման հօր և որդւոյ հոգիդ	393
Հայր անսկիզբն • որ վերօրհնեալդ	329
Ընեղ	

Լնեղն ի հօրէ ծնեալ որդի • յանէից	253
Բստ աւետեաց մարգարէին • որ առ	227
Լանն առաքեալ ի հօրէ որ վասն մեր	53
( ) Բհնեմք ըզքեզ անսկիզբն հայր	162
Հնչմամբ փողոյ սաղմոսարանաւ և	164
Հրեշտակային ձայնիւն օրհնեսցուք	655
Ուրախացիր սրբբուհի գաբրիէլիւ և	27

<u>բ</u> Լ յօր երկնայինքն ուրախացան	397
Լ յօր աղբիւր գիտութեան	405
( ) Բհնեցէք մանկունք ընդ երկնայն	464
Իջեր Թոր ողորմութիւնք քո յաշխարհ	405
Որ օրհնես ի հրեշտակաց անդադար	163
( ) Բհնեցէք մանկունք ընդ երկնայ	173
Որ յանէից ստեղծեր ըզպաշտօնե	539
Թագաւոր խաղաղութիւն • օր քաղ	658
Որ ողորմեցար ի մեղըս ծնեալ մարդկ	8

<u>գ</u> Լ Երեգակն արդարութեւն քս ծաղ	400
Հոգիդ ճըշմարիտ • որ զնձա	410
Որ իթեւ թեթեւ աննիւթ սաւառ	411
Որ զտիրականս առ իքէն կարդեալ	175
Բհայրն երկնաւոր օրհնեցէք ընդ	179
Հոգի իմ յամթամ զքեզ փառաւո	724
Լ յօր գաբրիէլ ցնծութիւն երգ	42
Լնսկըզբնական բանին հօր բնակա	41
Ի խաչանիշ փայտէն գղղղեցան	345

<u>գ</u> ( ) անսկըզբնաբար բղիումն ի հօ	403
( ) Բհնեմք ըզքեզ անսկիզբն	157
Օ անսկիզբն Թրժ ըզհայրն ամենակ	187
Լնա	

Բնակիղբն ան և Թագաւորէրկնաւ	763
Որ ըզհուր անութէքոյ քոքորբո	188
Բստուածատունի խնկաբեր ծառ	728
Օրաւ կենաց տընկեալ յադին սք կոյս 9	177
Լեառն վիմածին աղբիւր յորդառ.	672
Բստուածածին խորան լուսոյ անվայ	24

Բնմահաբար բաժակ հեղեալ յեր	406	<u>78</u>
Բռաբելոյ աղաւնւոյ իջանելոյ	389	
Ինքն յինքեան նոյն միշտ ընդ որս. 411	411	
Համբարձաւ անն մեր յերկինս ասե	365	
Բնդ երկնայնոց հոգեղինաց դասու	399	
Բոյս ի լուսոյ ի հօրէ առաքեցար. և	58	
Հայր անսկիղբն. արարիչ յաւիտե	677	
Բնսկիղբն ան. անհասանելի բնութի	477	
Բոսաւորեաց երուսաղէմ զարդա	471	

Ի հարաշարժ յաղբերէն անհատա	409	<u>79</u>
Հոգիք հրեղինացն այսօր տօնեն	402	
Բղբիւր կենաց բաշխօղ շնորհաց հո	402	
Իջեր յերկնից միածին. անմեկնելիդ	382	
Օրհնեմք ըզքեզ անեղ անսկիղբ	236	
Սի. անութի երրորդութի անբա	234	
Հայր անսկիղբն բարեխնամ մարդ	684	
Որ անտես և անքննին քառակերպի	48	
Իջ միածինն ի հօրէ և լոյս փառաց	472	

Բրեգականն արդարութե ծագ	414	<u>ան</u>
Հոգաց գալարեան : հանգարեան : անձանի և		

գՃ ( ) մարգարէ բարձրելոյն և զթագ 423

ԴԿ Ար յորովայնէ ընտրեցար յաստ
 Լ. յսր ուրախացեալ սք եկեղեցի քի 543
 Լ. յսր ցնծայ զուարճացեալ եկեղե 525
 Լ. յսր զիմանալի լուսոյն ծագողն ի 223
 Լ. րանելի սք մանկունքն որպէս քաջ 539

Տոբայ Գալսաբեան : Կանգաբեան : Թաճնի :
 և խաչի : Գառնի :

ԲԸ Ով երջանիկ ար քեզ քրիզոր սրբո 426
ԴԿ Լ. րմատ ճշմարիտ անձային օրին
 Լ. րեգակն արդարութի ի հայաստա 577
 Որ կոչեցեր զհեռացեալն ի հարսա 222
 Լ. յսր զիմանալի լուսոյն ծագողն ի 223
 Խնդրեմք ի քէն թագաւոր փառա 685
 Լ. ծածին սք կոյս անապական տաճ 24
 Լ. ջմիածինն ի հօրէ և լոյս փառաց 472

ԲԿ Որ ըզ լոյս անձառ շնորհաց անձայ 434
 Լ. շղաղար յերկինս օրհնաբանս 540
 Ով երանելիդ ամենեցուն տիեզերա 88
 Որ զհուր սիրոյ քոյ քս բորբոքեցե 554
 Յիշեալ զմեզ ան փրկիչ մեր յորժա 623

Տոբայ Գալսաբեան : Կանգաբեան : Թաճնի :
 և խաչի : Գառնի :

ԴԿ Լ. ճինք նուիրեալք սիրոյն քի. եր 439

Տոբայ Գալսաբեան : Կանգաբեան : Թաճնի :
 և խաչի : Գառնի :

Բզքեղ քաղաք նոյ և տաճար անա 451 սկ

Եւսօր նոր ժողովուրդք ընդ երկնա 313

Որ անմարմնոց հոգեղինաց դասակ 147

Թագաւորեաց նծ ի վերայ հեթան 321

Որ նախիմաց իմաստութե տնօրինե 13

Որ յերկնային զօրս անմարմնոցն նա 396

Յորժամ յերկնից գոչէ փողն ազդե 653

Նոր խորանիդ արեգական արդար 312

Սեղան քո տը զօրութեց հաւատով 491

Որ ի լերինն այլակերպեալ ցուցեր 457 աճ

Ի տաճարի փառաց քոց քրիստոս 491

Եւսօր զանսկիզբն բանն. որ յաթ 246

Թագաւորն փառաց քս. որ վասն 308

Օ փառաւորեալն յիմ արարածոց 705

Ուրախ լեր յոյժ գոլատըր սիօնի. 247

Որ ի քրօքէական կառսըդ հանգչիս 392

Չայն արկեալ կենարարին նծային 649

Սարմնացեալդ ի կուսէն նախայաւի 75

Ճառագայթ փառաց հօր որդիդ 462 բկ

Որ պատուիրան ճշմարտութեան 198

Օրհնեցէք ըզտը ընդ երկնայինսն 193

Օրհնութիւն ի բարձունս տնօրին 342

Նաստատութի իմ լեր տը՝ և յոյս 719

Եւսօր երկնայինքն ուրախացան Ը 397

Գալոցէ միածինն փողով և փառօք 659

Ուրախ լեր մայր լուսոյ մարիամ. եր 159

Եկայք ժովովուրդք ի տաճարի փա 489

Եւս

գ.ձ	Լ. յսօր որ էնն ի յերկինս բան և	465
	Որ արարեր զօրութիւն զիմանա	175
	Որ զտիրականս առ ի քէն կարգեալ	
	Օ թագաւորն քսօրհնութիւն երգո	351
	Յօրհնութիւն նորօրհնեայութիւն զար	725
	Լ. րեգալն արդարութիւն քսօրհն	400
	Ի ձայն մեծի զուարթնոյն և ի հրնչո	666
	Որ յեութիւն դէս ընդ հօր և քսօր հոգ	50
	Լ. յսօր յընծան դասք հրեշտակաց	505

գ.ձ	Աւրախ լեր քսօր եկեղեցի . քանզի քս	469
	Լ. յսօր հրեշտակաց բազմութիւն	324
	Որք արժանաւորեցայք ի կոչումն	325
	Լ. ուսաւորեաց երուսաղէմ զի հաս	453
	Լ. յսօր նախնութիւն զուարճանայ նոր	454
	Որ արարեր զօրութիւն զիմանալեաց	175
	Որ ի թէս թէ թէս աննիւթ սաւառ	411

Նախագարեան : նախագին : և փառս :

գ.ձ	Լ. յսօր ժողովեալ սրբոցն իմիասին	473
	Լ. յսօր հրաշափառ կոչմամբ հո	482
	Լ. յսօր ըզնախամօրն երկանց բար	483
	Որ ի բարձրութիւն երկնից բարձր	17
	Աւրախ լեր մարիամ սք նախն . զի	22
	Սայր լուսոյ մարիամ սք կոյս որ ըզ	516
	Լ. նարատ կոյս նախն մարիամ սք	70

Նոգաւոր փառս : Նախագարեան :

Լ՝ նապատումն կառք անքննելի	504	<u>բկ</u>
Լ՝ ի վերայ վիմի հաւատոյ շինեցեր	489	
Լ՝ կայք ժողովուրդք ի տաճառի փա		
Որ ի յերկնից իջեր բանդ ինք . և	334	
Իջեր Թր և մարմնացար ի կուսէն և	336	
Լ՝ նեղին եղեալ մարդ տեսեալ զար	721	
Հոգեաց Գալ լսաբեան . հանգստեան . անաթի . և		
խաչի . փառք :		

Լ՝ նապական սբ ըզխաչն օրհնես	506	<u>բճ</u>
Լ՝ յսօր խընդրի պատուական	520	
Լ՝ պաւինեցաք ի խաչ քո արարիչ	521	
Իջեր յերկնից որդի նյ . աղատեց	323	
Որ կամաւոր խաչելու թք քո Թր	328	
Օ՝ անեաք ըզքեզ քս . որ ի խաչին	714	
Որ զանարատ բազուկս քո տարածե		
Տըւող խաղաղութե քս . որ զդատա		
Հոգեաց Գալ լսաբեան : հանգստեան անաթի :		
փառք :		

Որ ծագեցեր մեզ լոյս մեծ ըզնը	509	<u>գճ</u>
Փայտ կենաց որ փոխանակ մահա	493	
Լ՝ նուանեալ փայտ գիտութե ըզ	404	
Լ՝ ակից հօր կամաւորութե կիր	342	
Յամի բազում ողորմ ինք . նայեաց	344	
Քս ինք . որ տարածեցեր ըզ ձեռս	345	
Ի խաչանիչ փայտէն դըզը ըզեցան		

Հոգեաց Գալ լսաբեան : հանգստեան : անաթի :
փառք :

ակ	Ն	ըշանաւ ամենայնադ թ խաչիւ ըդ	514
		Սեղան քո ար զօրութեանց հաւ	491
		Իջեր յերկնից օրդի ան և մարմնաց	317
		Որ խոնարհեցար յերկնից ի հայրա	319
		Թաղաւորեաց ան ի վերա հեթանո	321
		Որ իսկըզբանէ իմաստութե չ հաս	454

Հոգւոյ Գալստեան : Կանգալեան : անձանի :
Գառ : :

աճ	Հ	րաշակերտ և զօրեղ փայտ խաչի	518
		Որ զանարատ բազուկըս քո ի խա	492
		Սուրբ խաչն օգնական հաւատացելոյ	
		Լնճառեւելոյ հօր էակից ի խաչեւեր	304
		Որ խոնարհեցար ի յերկնից և իջեր	305

Հոգւոյ Գալստեան : Կանգալեան : անձանի :
Գառ : :

ակ	Ո	ր զանային զօրութիւն քո ծանու	522
		Ղրադ օրինացն մօսէսի լուսա . Դ .	417
		Ի յանսահման ծովէն հօր գլխաւ . Դ .	115
		Որ հրաւիրեցեր զօրդիս մարդկան	432
		Լզ յիշատակ սրբոց մարտիրոսաց	613

Հոգւոյ Գալստեան : Կանգալեան : անձանի :

		Ի վերայ վիմի հաւատոյ հիման առա	452
		Փառք հօր :	

ակ	Ո	րբ զարդարեցին տնօրինաբար զի	528
		Ի մաքրագործ հոգւոյն անօթ . Դ .	116
		Լսօր ընդ երկնային զըւարթունս	432
		Որ զարդարեալ գեղապանձ վայելէ	86
		Լղա	

Լ զաչեմք ըզքեղմոր բարեխօսութե 571

Նոգաոյ գալարեան : հանգստեան : անձանի : և
խաչի փառս :

Յաղթող և սբ հայրապետն ըման 532 դ

Որ ընտրեցար ի կոչումն առաքե 95

Նովիւ քաջ բանաւոր հօտի մորսք 429

Լ յսօր ցընծայ եկեղեցի ընդ անմար 438

Լ յսօր հրեշտակաց դասքն ի յերկին 631

Լ յսօր ցընծան դասք առաքելոյն 404

Նանգստեան : անձանի : և խաչի փառս :

Որ յանէից ստեղծեւ ըզպաշտօնե 539 բ

Որ օրհնիս ի հրեշտակաց անդադ 173

Օրհնեցեք ըզմոր ընդ երկնայինսն

Յորժամ գայցես բազում հրեշտակ 167

Լ յսօր ընդ հրակերպեան դասուցն 249

Լ յսօր աղբիւր դիտութե բրդխեալ 405

Սարսափելի որոսամամբ և ահագին 663

Լ յսօր ցընծան երկնայինքն և պարառ 8

Լ նպատումն կառք անքննելի խոր 504

Լ յսօր սըրբոց հայրապետացն ժո 336 դ

Լ յսօր տօնէ եկեղեցի ուրախ 223

Լ յսօր զուարճացեալ տօնէն երկնայ 436

Նայրապետ սբ և անբիծ և ընտրեալ 535

Օ անմարմնոյն ըզմաքրութիւն 627

Նոգաոյ գալարեան : հանգստեան : անձանի :

Լ յսօր ուրախացեալ ցընծան երկն 503
Վասնք հօր :

Որ

Որ յառաջագոյն սահմանեցեր ըզ	575
Լ. յսօր ցընծան հրեշտակք ի յեր	421
Հրաշափառ անձ և միշտ բարեխնա	429
Որ հրաւիրեցեր զյառաջագոյն ընտ	550
Լ. յսօր ժողովուրդք որք ի հեթանո	524

Հոգեւոյ փալապէան : հոտնփալէան : անձանի :

Որ հաստատեցեր բանիւ զեկեղեցի : 471
Փառք հօր :

Իսկ ի հորիքի բոսայ րօնիցն . Ե շարական յառուր հայն
էն աստ Կօրհնութիւն . և ան շարական յառուր
պարզաճէն :

Իսկ երկու շաբաթու իցէ հրեշտակաց ա
սա : Թէ երեք շաբաթու մարգարէից :
Թէ հինգ շաբաթու առաքելոց : Թէ շա
բաթու ամենայն սրբոց . որոց և լինիցի :
և զկնի հոգւոյ գալստեան : հանգստեան
անձանի : խաչի . փառք : Իսկ յորժամ
յաւուր պատշաճոյն ոչ գտանիցի դու
յանցելոյն և կամ յառաջակայ օրէն
ասա . զոր և կամիս . բայց զխորհր
դաւորսն համեմատեա ըստ
պատշաճին և ըստ
խորհրդոյն :

Ասան անուանց յօրինողաց զշտրականս.
որք սկսեալք եղեն 'ի Թուոյն քի.
և այլք 'ի մերում Թուոյ:

	քի	հայոց
Պատհակ հայրապետն	նժԹ	
Սերոս վարդապետն	նկը	
Յոհան մանդակունին	նձե	
Սոսէս խորենացի և քրթող	նղգ	
Լնանիա շիրակացին	շժգ	ն
Լոմիտաս յարագածոտնէ	ոիԹ	հղ
Պրիգոր մագիստրոսն	ողգ	նձ
Լաաչի հայրն տձորս փորեցի	ոձա	ճիը
Յոհան օձնեցին	չԺ	ճկե
Ստեփաննոս սիւնեցին		
Պետրոս գետագարձն	ռԺը	նկե
Ներսէս կլայեցին	ռճկԹ	ոԺղ
Ներսէս լամբրօնացին		
Վարդան վարդապետն		
Պրիգոր վկայասէր փոքր	ռճըը	ոխե
Յակօբ կլայեցին	ռմհ	չԺէ
Յոհաննէս պլուզն	ռյ	չխէ

Եւ զայս յայլուստ գտաք զի զաւետեաց
պատկերն ևս մօսէս խորենացին է ասա
ցեալ: Եւ զսուագ տօներն ևս ներսէս
կլայեցին: Եւ զհամբարձմանն ներսէս
լամբրօնացին: միայն զմեղաք յամե
նայնին օձնեցին:

Եղաքներ քաղուած ում օրհնութեցն
 զիւրաքանչիւրոց շարականաց զհամա
 րութիւս հանդէպ միմեանց . եթէ քա
 նում երեսում գտանել պարտիցէ : վճռչ
 դժուարագիւտն լինելոյ և զհայոց գրով
 համարութիւն առ ընթեր եղաք :

Համարողութիւն թուականութե ըստ հայոց և
 ըստ հռոմայեցոց :

ն	1	Ժ	10	Ճ	100	ն	1000
բ	2	ի	20	մ	200	ս	2000
գ	3	Լ	30	յ	300	վ	3000
դ	4	խ	40	ն	400	տ	4000
ե	5	ծ	50	շ	500	ր	5000
զ	6	կ	60	ո	600	ց	6000
է	7	հ	70	չ	700	ւ	7000
ը	8	ձ	80	պ	800	փ	8000
թ	9	ղ	90	ջ	900	ք	9000

ժա	11	իա	21	լա	31	խա	41	ծա	51
ժբ	12	իբ	22	լբ	32	խբ	42	ծբ	52
ժգ	13	իգ	23	լգ	33	խգ	43	ծգ	53
ժդ	14	իդ	24	լդ	34	խդ	44	ծդ	54
ժե	15	իե	25	լե	35	խե	45	ծե	55
ժզ	16	իզ	26	լզ	36	խզ	46	ծզ	56
ժէ	17	իէ	27	լէ	37	խէ	47	ծէ	57
ժը	18	իը	28	լը	38	խը	48	ծը	58
ժթ	19	իթ	29	լթ	39	խթ	49	ծթ	59

776

ካሠ	61	ኗሠ	71	፩ሠ	81	ካሠ	91	አሠ	101
ካዩ	62	ኗዩ	72	፩ዩ	82	ካዩ	92	አዩ	102
ካፋ	63	ኗፋ	73	፩ፋ	83	ካፋ	93	አፋ	103
ካጥ	64	ኗጥ	74	፩ጥ	84	ካጥ	94	አጥ	104
ካፎ	65	ኗፎ	75	፩ፎ	85	ካፎ	95	አፎ	105
ካገ	66	ኗገ	76	፩ገ	86	ካገ	96	አገ	106
ካኑ	67	ኗኑ	77	፩ኑ	87	ካኑ	97	አኑ	107
ካሮ	68	ኗሮ	78	፩ሮ	88	ካሮ	98	አሮ	108
ካገፊ	69	ኗገፊ	79	፩ገፊ	89	ካገፊ	99	አገፊ	109

አቶ	110	ብሠ	201	ጠሠ	601	ጢሠ	1001
አቶ	120	ብዩ	202	ጠዩ	602	ጢዩ	1002
አጊ	130	ጋሠ	301	ኒሠ	701	ጢፋ	1003
አከ	140	ጋዩ	302	ኒዩ	702	ጢፋ	1004
አፅ	150	ከሠ	401	ሣሠ	801	ጢፎ	1005
አካ	160	ከዩ	402	ሣዩ	802	ጢገ	1006
አኗ	170	ኒሠ	501	ዖሠ	901	ጢኑ	1007
አፅ	180	ኒዩ	502	ዖዩ	902	ጢሮ	1008
አገ	190					ጢገፊ	1009

ጠሠ	2001	ጠሠ	4001	ግሠ	6001	ቆሠ	8001
ጠዩ	2002	ጠዩ	4002	ግዩ	6002	ቆዩ	8002
ቆሠ	3001	ሮሠ	5001	ረሠ	7001	ቆዩ	9001
ቆዩ	3002	ሮዩ	5002	ረዩ	7002	ቆዩ	9002

ፊሲ	10000	አሲ	100000	ሠሲሲ	1000000
ቶሲ	20000	ብሲ	200000	ሮሲሲ	2000000

አሲሲ 100000000 | ሲሲሲ 1000000000 :

Չայնագիտար այսպէս արաւ :

Ասալ ի զստկէն մինչև ուր և իցես, և երթ ըն. և որ մնայցէ, տուր ձայնիցդ ան. սկսեալ յառաջի ձայնէն. ուր թիւն դարդարեացի յայնմ ձայնուջ իցես : Բայց զգատկի օրն ևս իհետ կալ :

Եւ յայնչէն այսպիկ :

Եւ աջի ձայն	<u>աձ</u>	Եւ բորդ ձայն	<u>գձ</u>
Եւ աջի կողմն	<u>ակ</u>	Վառ	<u>գկ</u>
Եւ բորդ ձայն	<u>բձ</u>	Չորորդ ձայն	<u>դձ</u>
Եւ ագ կողմն	<u>բկ</u>	Վերջ	<u>դկ</u>

Շնորհօք ան մերոյ Յիւրի և ողորմութիւն շնորին յանկեւեալ աւարտեցաւ գիրկս երաժշտական, որ է շարանոց : Ի տպարանի մատթէոսի վանանդեցոյ. որ եթ անուամբ յանուն սրբոյ Խաչի և ամէնօրհնեցելոյ կուսին Սարիամու Լճաճի : Ի հայրապետուն ան Եղեաղաբունմ հայոց Վաթուղիկոսի և յաջորդ սրբոց առաքելացն Սահէոսի և Սարդուղիմէոսի և սրբոյն գրիգորի լուսաւորչին Եւսնուաստս յամենից մատթէոս դպիրս եկի ծառայելով ըստ բնակից վարդապետին իմոյ յերկիրն յիտալացոց և ի մայրաքաղաքն Հռոմ, և վեհն իմ գնաց յայլ ուրեք. և ես դարձայ յալիկօնայ առ ոտս աշակերտի ան ասկանայ արհիեպիսկի ան կա :

կարապետի վրէպտի, և ուսայ 'ի նմանէ
զարհեստ շարաբարդուէ, և մնացի ը վե
հին ոսկանայ արհի եպիսկոպոսի և քեռ
որդւոյ նր սաղամոնի ամս չորեքտասան և
վարձուց կողմանէ ոչինչ ընկալայ. քանզի
և նոր Յակօբ Աթուղիկոսն գրեսոց առ
իս 'ի մարտիկայ թէ ընկալայ զհամբաւ
'ի քէն զբարւոք ուսանին զարհեստիդ.
վս որոյ և զփոքր նամակս օրհնուէ առա
քեցի առ հոգեւոր որդեակդ իմ մատթէ
ոս զի բարւոք ծառայիցես նոն ոսկանայ
արհի եպիսի աշակերտի իմոյ, և զկնի
վախճանի նր մի ումեք կարօտասցիս՝ այն
պէս համարեալ թէ ինձ ես արարեալ ոմ
ասէ Տէրն: և ես զքո վարձն հատուցա
նելոցեմ, և եթէ մահ հասարակաց հան
դիսլի՝ զհետնամնաց նըստող սրբոյն աթո
ռոյն սրարաին հատուցանել: սակս որոյ
ժամանակս բազումս ծառայեցի. և զկնի
փոխելոյն նոյ ագ նո, և իմ տեսեալ զսա
րակրութի և զանաջողութի յիմ կողմանց.
վս որոյ դիմեցի յերկիրն հօլանդիոյ՝ 'ի
վայելուչ քաղաքն յամստելօդամ, և գտի
զլաւ վարպետ իմն, որ անուամբ նիկօլայ
ուս ասի. և ետու յօրինել զգիրս սյբու
բենից բազմօք աշխատանօք, և զսյլ տե
սակս ևս գրոց նօտրի և բոլորի:

Եւ 'ի աւարտման գործոյս՝ ոչ ունելով
բաւականապէս զգրամս վս տպելոյ ըզ

